SPRAWOZDANIE ROCZNE Z REALIZACJI REGIONALNEGO PROGRAMU OPERACYJNEGO WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007 – 2013 ZA 2012 ROK

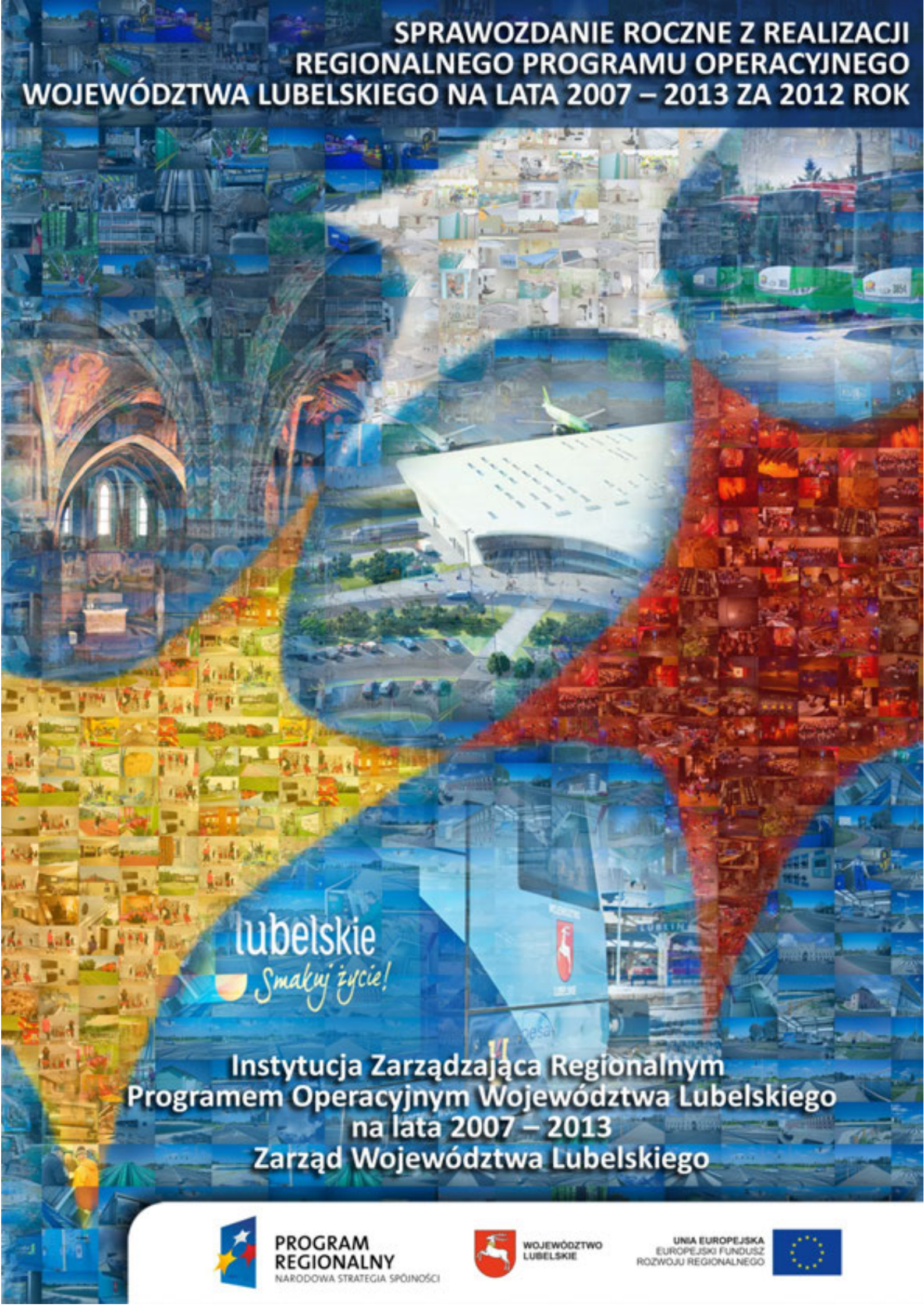

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
Zarząd Województwa Lubelskiego

PROGRAM REGIONALNY
NARODOWA STRATEGIA SPÓJNOŚCI

WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ ROZWOJU REGIONALNEGO

SPIS TREŚCI

SPIS TREŚCI 3

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW 10

WYKAZ SKRÓTÓW 10

STRESZCZENIE 12

1. IDENTYFIKACJA / INFORMACJE WSTĘPNE 18

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO 19

2.1. REALIZACJA I ANALIZA POSTĘPÓW 23

2.1.1. INFORMACJE NA TEMAT POSTĘPÓW RZECZOWYCH PROGRAMU OPERACYJNEGO 23

2.1.2. INFORMACJE FINANSOWE 23

2.1.3. INFORMACJA NA TEMAT PODZIAŁU WYKORZYSTANIA FUNDUSZY WEDŁUG KATEGORII INTERWENCJI 23

2.1.4. POMOC W PODZIALE NA GRUPY DOCELOWE 23

2.1.5. POMOC PONOWNIE WYKORZYSTANA 23

2.1.6. ANALIZA JAKOŚCIOWA (POZIOM PROGRAMU) 26

2.1.6.1. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU 26

2.1.6.2. ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO I RZECZOWEGO 48

2.1.6.3. REKOMENDACJE KE 74

2.1.6.4. REKOMENDACJE IZ I INNYCH INSTYTUCJI 87

2.1.6.5. INSTRUMENTY INŻYNIERII FINANSOWEJ 90

2.1.6.6. REALIZACJA ZAŁOŻEŃ STRATEGII EU 2020 96

2.1.6.7. STRATEGIA UE DLA REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO 124

2.2. INFORMACJA NA TEMAT ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI WSPÓLNOTOWYMI 134

2.2.1. ZASADA RÓWNOŚCI SZANS 134

2.2.2. ZASADA PARTNERSTWA 134

2.3. NAPOTKANE ZNACZĄCE PROBLEMY ORAZ PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE 137

2.4. ZMIANY W KONTEKŚCIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO (W STOSOWANYCH WYPADKACH) 139

2.5. ZASADNICZE MODYFIKACJE W ROZUMIENIU ART. 57 ROZPORZĄDZENIA NR 1083/2006 (W STOSOWNYCH WYPADKACH) 146

2.6. KOMPLEMENTARNOŚĆ POMOCY Z INNYMI INSTRUMENTAMI WSPARCIA.....149

2.6.1. WPŁYW DZIAŁALNOŚCI KM/PKM, INSTYTUCJI I GRUP NA ZAPEWNIENIE KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA 149

2.6.2. INFORMACJE NA TEMAT STOSOWANYCH MECHANIZMÓW I NARZĘDZI SŁUŻĄCYCH ZAPEWNIENIU KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA ORAZ ICH OCENY.....150

2.6.3. CROSS-FINANCING.....159

2.6.4. KOORDYNACJA I KOMPLEMENTARNOŚĆ JAKO PRZEDMIOT BADAŃ EWALUACYJNYCH.....161

2.6.5. PRZYKŁADY PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH 161

2.6.6. MECHANIZMY UNIKANIA PODWÓJNEGO FINANSOWANIA DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI Z DZIAŁANIAMI REALIZOWANYMI W RAMACH WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ ORAZ WSPÓLNEJ POLITYKI RYBACKIEJ 162

2.6.7. KONTROLE KRZYŻOWE W ZAKRESIE ODPOWIEDZIALNOŚCI INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ 164

2.7. MONITOROWANIE I OCENA.....167

3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY, POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WEDŁUG PRIORYTETÓW / OSI.....171

3.1. OŚ PRIORYTETOWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE 171

3.1.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU).....173

3.1.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU 173

3.1.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA 173

3.1.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI.....187

3.2. OŚ PRIORYTETOWA II INFRASTRUKTURA EKONOMICZNA 187

3.2.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU).....189

3.2.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU 189

3.2.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA 189

3.2.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI.....200

3.3. OŚ PRIORYTETOWA III ATRAKCYJNOŚĆ OBSZARÓW MIEJSKICH I TERENY INWESTYCYJNE 201

3.3.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....203

3.3.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....203

3.3.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....203

3.3.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....212

3.4. OŚ PRIORYTETOWA IV SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE....213

3.4.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....215

3.4.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....215

3.4.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....215

3.4.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....220

3.5. OŚ PRIORYTETOWA V TRANSPORT....221

3.5.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....223

3.5.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....223

3.5.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....223

3.5.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....235

3.6. OŚ PRIORYTETOWA VI ŚRODOWISKO I CZYSTA ENERGIA....236

3.6.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....238

3.6.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....238

3.6.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....238

3.6.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....246

3.7. OŚ PRIORYTETOWA VII KULTURA, TURYSTYKA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA 247

3.7.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....249

3.7.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....249

3.7.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....249

3.7.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....259

3.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA....260

3.8.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....262

3.8.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....262

3.8.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....262

3.8.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....272

3.9. OŚ PRIORYTETOWA IX POMOC TECHNICZNA....273

3.9.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)....275

3.9.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU....275

3.9.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA....275

3.9.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI....278

4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA....279

5. PROGRAMY EFRR / FUNDUSZU SPÓJNOŚCI: DUŻE PROJEKTY....279

6. POMOC TECHNICZNA....284

7. INFORMACJA I PROMOCJA....287

SPIS TABEL, WYKRESÓW MAP I SCHEMATÓW ZAMIESZCZONYCH W SPRAWOZDANIU....288

CONTENTS

CONTENTS 3

LIST OF APPENDICES 10

LIST OF ABBREVIATIONS 10

SUMMARY 12

1.IDENTIFICATION / PRELIMINARY INFORMATION 18

2.REVIEW OF THE OPERATIONAL PROGRAMME IMPLEMENTATION 19

2.1.PROGRESS EXECUTION AND ANALYSIS 23

2.1.1. INFORMATION ON PROGRESS IN IMPLEMENTATION OF THE OPERATIONAL PROGRAMME 23

2.1.2. FINANCIAL INFORMATION 23

2.1.3. INFORMATION ON EU FUNDS DISTRIBUTION IN COMPLIANCE WITH INTERVENTION CATEGORIES 23

2.1.4. AID AS PER TARGET GROUPS 23

2.1.5. RETURNED OR REUSED AID 23

2.1.6. QUALITATIVE ANALYSIS 26

2.1.6.1. THE SYSTEM OF PROGRAMME EXECUTION 26

2.1.6.2. FINANCIAL AND MATERIAL PROGRESS 48

2.1.6.3. RECOMMENDATIONS OF THE EUROPEAN COMMISSION 74

2.1.6.4. RECOMMENDATIONS OF THE MANAGING AUTHORITY AND OTHER INSTITUTIONS 87

2.1.6.5. FINANCIAL INSTRUMENTS 90

2.1.6.6. EXECUTION OF EU 2020 STRATEGY 96

2.1.6.7. THE BALTIC SEA STRATEGY 124

2.2.INFORMATION ON COMPLIANCE WITH EU LAW 134

2.2.1. THE RULE OF EQUAL OPPORTUNITIES 134

2.2.2. THE RULE OF PARTNERSHIP 134

2.3.INCURRED MAJOR PROBLEMS AND UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 137

2.4.ALTERATIONS IN IMPLEMENTATION OF THE OPERATIONAL PROGRAMME (IF APPLICABLE) 139

2.5.BASIC MODIFICATIONS BASED ON ART. 57 OF THE REGULATION NO. 1083/2006 (IF APPLICABLE) 146

2.6.COMPLEMENTARITY WITH OTHER SUPPORT INSTRUMENTS 149

2.6.1. INFLUENCE OF THE ACTIVITIES OF THE MONITORING COMMITTEE, INSTITUTIONS AND GROUPS ON SECURING THE SUPPORT'S COORDINATION AND COMPLEMENTARITY 149

2.6.2. INFORMATION ON USED MECHANISMS AND TOOLS AIMED AT SECURING THE SUPPORT'S COORDINATION AND COMPLEMENTARITY AND THEIR APPRAISAL 150

2.6.3.CROSS-FINANCING.....159
2.6.4.COORDINATION AND COMPLEMENTARITY AS A SUBJECT OF EVALUATION STUDIES...
.....161
2.6.5.EXAMPLES OF COMPLEMENTARY PROJECTS 161
2.6.6.MECHANISMS OF AVOIDING DOUBLE FINANCING OF ACTIVITIES EXECUTED UNDER COHESION POLICY WITH ACTIVITIES EXECUTED UNDER THE COMMON AGRICULTURAL POLICY AND THE COMMON FISHERIES POLICY.....162
2.6.7.CROSS CONTROLS UNDER RESPONSIBILITY OF THE MANAGING AUTHORITY 164
2.7.MONITORING AND EVALUATION.....167
3.REALISATION PER PRIORITIES, PROGRESS OF THE PROGRAMME IMPLEMENTATION PER PRIORITIES / AXES.....171
3.1.PRIORITY AXIS NO.1 ENTREPRENEURSHIP AND INNOVATION 171
3.1.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS.....173
3.1.1.1. INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES.....173
3.1.1.2.QUALITY ANALYSIS 173
3.1.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 187
3.2.PRIORITY AXIS NO.2 ECONOMIC INFRASTRUCTURE.....187
3.2.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS.....189
3.2.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES.....189
3.2.1.2.QUALITY ANALYSIS 189
3.2.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 200
**3.3.PRIORITY AXIS NO.3 URBAN AREAS ATTRACTIVENESS AND INVESTMENT SITES ....
.....201**
3.3.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS.....203
3.3.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES.....203
3.3.1.2.QUALITY ANALYSIS 203
3.3.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 212
3.4.PRIORITY AXIS NO. 4 INFORMATION SOCIETY 213
3.4.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS.....215
3.4.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES.....215
3.4.1.2.QUALITY ANALYSIS 215
3.4.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES. 220

3.5.PRIORITY AXIS NO. 5 TRANSPORT 221

3.5.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS..... 223

3.5.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES..... 223

3.5.1.2.QUALITY ANALYSIS 223

3.5.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 235

3.6.PRIORITY AXIS NO. 6 ENVIRONMENT AND CLEAN ENERGY..... 236

3.6.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS..... 238

3.6.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES..... 238

3.6.1.2.QUALITY ANALYSIS 238

3.6.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 246

3.7.PRIORITY AXIS NO. 7 CULTURE, TOURISM AND INTERREGIONAL CO-OPERATION... 247

3.7.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS..... 249

3.7.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES..... 249

3.7.1.2.QUALITY ANALYSIS 249

3.7.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 258

3.8.PRIORITY AXIS NO. 8 SOCIAL INFRASTRUCTURE 259

3.8.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS..... 261

3.8.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES..... 261

3.8.1.2.QUALITY ANALYSIS 261

3.8.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 271

3.9.PRIORITY AXIS NO.9 TECHNICAL ASSISTANCE..... 272

3.9.1.EXECUTION OF TARGETS AND PROGRESS ANALYSIS..... 274

3.9.1.1.INFORMATION ON PHYSICAL AND FINANCIAL PROGRESS OF THE PRIORITIES..... 274

3.9.1.2.QUALITY ANALYSIS 274

3.9.2.DESCRIPTION OF MAJOR PROBLEMS IN IMPLEMENTATION WITH UNDERTAKEN COUNTERMEASURES 277

4.ESF PROGRAMMES: COHESION AND CONCENTRATION..... 278

5.ERDF / COHESION FUNDS PROGRAMMES: MAJOR PROJECTS..... 278

6.TECHNICAL ASSISTANCE 283

7.INFORMATION AND PROMOTION..... 286

LIST OF TABLES, CHARTS AND SCHEMES INCLUDED IN THE REPORT..... 287

SPIS ZAŁĄCZNIKÓW

Załącznik I	*Postęp fizyczny programu operacyjnego*
Załącznik II	*Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) – w danym roku oraz narastająco*
Załącznik III	*Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego według kategorii interwencji*
Załącznik IV	*Postęp fizyczny wg priorytetów*
Załącznik V	*Wskaźniki kontekstowe dla RPO na lata 2007-2013*
Załącznik VI	*Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007 – 2013*
Załącznik VI a	*Przykłady projektów wpisujących się w Strategię Europa 2020*
Załącznik VII	*Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego*
Załącznik VII a	*Karta przykładowego projektu wpisującego się w realizację SUE RMB*
Załącznik VIII	*Wskaźniki kluczowe(core indicators)2007-2013*
Załącznik IX	*Matryca instrumentów finansowych 2007-2013*
Załącznik X	*Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji*
Załącznik XI	*Przykłady projektów komplementarnych*

WYKAZ SKRÓTÓW

B+R	–	badania i rozwój
B+RT	–	badania i rozwój technologiczny
BAEL	–	Badanie Aktywności Ekonomicznej Ludności
BHP	–	Bezpieczeństwo i higiena pracy
DF	–	Departament Finansów
DRPO	–	Departament Regionalnego Programu Operacyjnego
EFR	–	Europejski Fundusz Rybacki
EFRR	–	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFRROW	–	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	–	Europejski Fundusz Społeczny
e-LSI	–	wersja on-line Lokalnego Systemu Informatycznego
ePUAP	–	elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej
ESP	–	Elektroniczna Skrzynka Podawcza
EZD	–	Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją
FE	–	Fundusze Europejskie
GUS	–	Główny Urząd Statystyczny
IC	–	Instytucja Certyfikująca
ICT	–	Technologie informacyjno-komunikacyjne
IK	–	Instytucja Koordynująca
IMS	–	Zintegrowany System Zarządzania
IOB	–	Instytucje Otoczenia Biznesu
IP II	–	Instytucja Pośrednicząca II stopnia
IPOC	–	Instytucja Pośrednicząca w Certyfikacji
IW	–	Instrukcja Wykonawcza

IW IZ – Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej
IWIPK – Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych
IZ – Instytucja Zarządzająca
KE – Komisja Europejska
KK NSRO – Komitet Koordynacyjny NSRO 2007-2013
KM RPO – Komitet Monitorujący RPO WL
KPOŚK – Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych
KPR – Krajowy Program Reform
KSI (SIMIK 07-13) – Krajowy System Informatyczny
LAWP – Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości
LSI – Lokalny System Informatyczny
MRR – Ministerstwo Rozwoju Regionalnego
MŚP – mikroprzedsiębiorstwa oraz małe i średnie przedsiębiorstwa
NCBiR – Narodowe Centrum Badań i Rozwoju
NSRO – Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia
OECD – Organizacja Współpracy Gospodarczej i Rozwoju
OK – Oddział Kontroli
OOP – Oddział Oceny Projektów
OOŚ – Ocena Oddziaływania na Środowisko
ORP – Oddział Realizacji Projektów
OZE – Odnawialne Źródła Energii
PGL – Państwowe Gospodarstwo Leśne
PKB – Produkt Krajowy Brutto
PKD – Polska Klasyfikacja Działalności
PKP – Polskie Koleje Państwowe
PO – Program Operacyjny
PO IG – Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka
PO IiŚ – Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko
PO KL – Program Operacyjny Kapitał Ludzki
PO RPW – Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej
PO RYBY – Program Operacyjny „Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich na lata 2007-2013”
PPS – parytet siły nabywczej
PROW – Program Rozwoju Polski Wschodniej
PSC – umowa dotycząca obowiązku użyteczności publicznej
PT – Pomoc Techniczna
RPO WL – Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013
SL – Strategia Lizbońska
SUE RMB – Strategia Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego
UE – Unia Europejska
ULC – Urząd Lotnictwa Cywilnego
UMWL – Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego w Lublinie
URPO – Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych RPO WL 2007-2013 – Uszczegółowienie Programu
ZIT – Zintegrowane Inwestycje Terytorialne
ZPORR – Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego
ZWL – Zarząd Województwa Lubelskiego

STRESZCZENIE

Rok 2012 był kolejnym okresem realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w czasie utrzymującego się kryzysu finansowego w gospodarce światowej, w tym występującej recesji w strefie euro. Jednocześnie to kolejny rok wdrażania Programu po przeprowadzeniu przeglądu i renegocjacji Programu, w którym nastąpił postęp w osiąganiu wyników zarówno finansowych, jak i rzeczowych.

Województwo Lubelskie ciągle pozostaje jednym z najsłabiej rozwiniętych regionów w Polsce, a także w Unii Europejskiej. Przeciętny poziom produktu krajowego brutto w przeliczeniu na jednego mieszkańca (PKB *per capita*) dla województwa lubelskiego w 2010 r. wyniósł 25 079 PLN, plasując Lubelszczyznę na przedostatnim miejscu w kraju. Województwo lubelskie – obok 5 innych polskich województw – znalazło się również wśród 20 najuboższych regionów Wspólnoty[1]. W strukturze regionalnej gospodarki nadal zdecydowanie dominuje sektor rolniczy, a wśród zaewidencjonowanych podmiotów gospodarki narodowej przeważają mikro i małe przedsiębiorstwa.

Jednocześnie województwo lubelskie jest jednym z krajowych liderów w produkcji i przetwórstwie zdrowej, certyfikowanej żywności, a od niedawna specjalizuje się również w uprawie roślin energetycznych. Duże możliwości rozwojowe posiadają również branże turystyczna oraz lotnicza, a także produkcja maszyn budowlanych i rolniczych. Stolica województwa pozostaje znaczącym ośrodkiem akademickim w Polsce.

Mając na uwadze powyższe uwarunkowania oraz problemy ekonomiczne i społeczne wynikające ze światowego kryzysu finansowego, Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w roku sprawozdawczym podejmowała szereg działań mających na celu przyśpieszenie wydatkowania środków unijnych w ramach Programu. Od początku uruchomienia Programu w ramach Osi Priorytetowych I-VIII ogłoszono 91 konkursów, w ramach których na realizację projektów wykorzystano 819 836 337,72 EUR (3 358 705 508,37 PLN[2]) dofinansowania ze środków EFRR, co stanowi 70,50% dostępnych środków z EFRR w ramach RPO WL przeznaczonych na Osie Priorytetowe I - VIII. Na koniec okresu sprawozdawczego na liście IWIPK znajdowało się 45 projektów o ogólnej wartości 484 299 669,53 EUR (1 984 078 886,13 PLN) i kwocie dofinansowania 267 038 802,81 EUR (1 094 004 567,36 PLN). W ramach IX Osi Priorytetowej na realizację projektów systemowych wykorzystano 23 200 197,52 EUR (95 046 569,22 PLN) dofinansowania ze środków EFRR, co stanowi 70,29% dostępnych środków w ramach tej Osi.

Łącznie do końca okresu sprawozdawczego na konkursy ogłaszane w ramach Osi Priorytetowych I-VIII, na projekty systemowe oraz projekty ujęte w IWIPK wykorzystano 1 110 075 338,05 EUR (4 547 756 644,95 PLN), co stanowi 92,82% dostępnych środków z EFRR na Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego w latach 2007-2013, w tym na projekty kluczowe przeznaczono 267 038 802,81 EUR (1 094 004 567,36 PLN), co stanowi 22,33% alokacji.

Do końca 2012 r. Beneficjenci RPO WL złożyli 7 115 wniosków o dofinansowanie na całkowitą wartość projektów 4 253 547 925,38 EUR (17 425 935 140,70 PLN), w których wnioskowali o 1 957 284 088,82 EUR (10 046 622 077,14 PLN) dofinansowania z EFRR, co stanowi 210,87% dostępnych środków z EFRR w ramach RPO WL przeznaczonych na Osie Priorytetowe I-VIII. Dla działań IX Osi Priorytetowej złożono 61 wniosków o dofinansowanie (projektów systemowych) na całkowitą wartość projektów 30 297 134,35 EUR (124 121 300,01 PLN), w których wnioskowano o 26 600 079,05 EUR (108 975 203,85 PLN) dofinansowania z EFRR, co stanowi 80,59% dostępnych środków z EFRR w ramach IX Osi Priorytetowej.

Od początku wdrażania Programu zatwierdzono do realizacji 2 585 wniosków o dofinansowanie na kwotę 1 161 266 921,02 EUR (4 757 478 322,04 PLN), przy czym podpisano

[1] Według danych Eurostatu z marca 2012 r.

[2] Do obliczeń w sprawozdaniu, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, zastosowano kurs 1 EUR = 4,0968 PLN

umowy/wydano decyzje o dofinansowaniu w przypadku 2 131 projektów na łączną wartość odpowiadającą środkom UE w wysokości 927 673 487,57 EUR (3 800 492 743,86 PLN), co stanowi 77,57% alokacji RPO WL.

W okresie sprawozdawczym podpisano 255 umów i wydano 8 decyzji o dofinansowaniu na łączną wartość wsparcia z EFRR 66 280 971,80 EUR (271 539 885,29 PLN), co stanowi 5,54% alokacji RPO WL.

Od uruchomienia Programu Beneficjenci złożyli wnioski o płatność, w których wykazali poniesienie wydatków ogółem na kwotę 1 231 720 372,29 EUR (5 046 112 021,20 PLN), z czego 688 474 650,87 EUR (2 820 542 949,67 PLN) to dofinansowanie ze środków UE.

Do końca okresu sprawozdawczego IZ otrzymała od Komisji Europejskiej płatności na kwotę 691 899 745,05 EUR, co stanowi 58,00% alokacji na Program.

Realizacja celu głównego RPO WL, który zakłada podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu wpływa na poprawę podstawowych wskaźników makroekonomicznych. Wartości podstawowych wskaźników Programu: *„Dodatkowy wzrost wartości PKB wygenerowany dzięki interwencji RPO*" oraz „*Liczba utworzonych miejsc pracy netto*", wyliczane na podstawie modelu Hermin, zostaną przedstawione w sprawozdaniu za rok 2015. Natomiast wskaźnik obrazujący liczbę utworzonych miejsc pracy brutto, z uwagi na obecne tempo przemian gospodarczych oraz prawdopodobne przeszacowanie wartości docelowych niektórych wskaźników na etapie programowania, został osiągnięty na stosunkowo niskim poziomie (28,65% wartości docelowej zawartej w Programie). Na podstawie podpisanych umów szacuje się, iż wartość tego wskaźnika osiągnie 2 887,34 szt., co stanowić będzie 47,03% wartości docelowej dla roku 2015 r. Jednakże w ramach RPO WL powstają inne formy zatrudnienia niż na podstawie umowy o pracę i nie są one zliczane do omawianego wskaźnika. Do końca 2012 roku w ramach I-II Osi Priorytetowej powstało 771,15 takich miejsc pracy, zaś w Osi III (na wspartych terenach inwestycyjnych) 652.

W celu skutecznego wdrażania Osi Priorytetowych Programu zarówno Instytucja Pośrednicząca II stopnia (Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości), jak i Instytucja Zarządzająca prowadziły kompleksowe prace nad dokumentami i wytycznymi programowymi oraz organizowały szkolenia dla potencjalnych Beneficjentów, służące przedstawieniu zasad właściwego przygotowywania dokumentacji aplikacyjnej oraz poprawnemu rozliczaniu projektów. W okresie sprawozdawczym zrealizowano również trzy badania ewaluacyjne:

1. *Ocena wpływu wspartych w RPO WL instrumentów inżynierii finansowej na dostępność źródeł finansowania inwestycji dla przedsiębiorców,*
2. *Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP*,
3. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego.*

Wnioski i rekomendacje z przeprowadzonych analiz w znacznym stopniu są wykorzystane w procesie formułowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020. Ponadto w wyniku ustaleń Grupy Sterującej ewaluacją RPO WL na 2013 rok zaplanowano realizację dwóch kluczowych badań ewaluacyjnych:

- Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z uwzględnieniem możliwości wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów rozwojowych Programu,
- Analiza wskaźników projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

Sprawozdanie roczne z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 za 2012 r. zostało opracowane przez Instytucję Zarządzającą w oparciu o:

- *Instrukcję do sprawozdania rocznego z wdrażania Programu Operacyjnego w 2012 r.* otrzymaną z Ministerstwa Rozwoju Regionalnego,
- rekomendacje Komisji Europejskiej zgłoszone do sprawozdań rocznych z realizacji Programu z lat poprzednich oraz uwagi Komisji przekazane Instytucji Zarządzającej w trakcie spotkań rocznych;
- ustalenia i wnioski ze spotkań Grup roboczych ds. sprawozdawczości oraz ds. koordynacji i komplementarności.

SUMMARY

The year 2012 was the next year in implementation of the Regional Operational Programme the Lubelskie Voivodship for years 2007-2013 during continuing world financial crisis, including recession occurring in the euro zone. It is also another year of the Programme implementation after conduction of the review and renegotiations of the Programme, when financial and material progress took place.

The Lubelskie Voivodship is still one of the least developed regions in Poland and also in the European Union. The average GDP per capita for the Lubelskie Voivodship in 2010 reached only the level of PLN 25 079. This positions the Lubelskie region at the penultimate place in the country. The Lubelskie Voivodship – with 5 other Polish voivodships - is among the 20 poorest regions of the Community. The agricultural sector still dominates in the structure of the regional economy and small and medium enterprises prevail among registered entities of the national economy.

At the same time the Lubelskie Voivodship is one of the national leaders in production and processing of healthy, certified food and recently it has started to specialize in cultivation of energy plants. Also tourism and air industries have big development possibilities together with those concentrating on production of construction and agriculture machines. The capital of the voivodship is an important academic centre in Poland.

Taking into consideration the aforementioned conditions and economic and social problems resulting out of the world financial crisis, in the reporting year the Managing Authority of the Regional Operational Programme of the Lubelskie Voivodship for years 2007-2013 undertook many activities aiming at acceleration of EU funds spending under the Programme.

Since the beginning of the Programme commencement 91 calls have been announced under Priority Axes 1-8 under which EUR 819 836 337.72 (PLN 3 358 705 508.37 [3]) of ERDF co-financing was used for the projects execution, what is 70.50% of the allocation under Priority Axes 1-8. At the end of the reporting year at The Indicative List of Individual Key Projects included 45 projects of a total value of EUR 484 299 669.53 (PLN 1 984 078 886.13) at ERDF co-financing of EUR 267 038 802,81 (PLN 1094 004 567.36). Under Priority Axis 9 EUR 23 200 197.52 (PLN 95 046 569.22) was used for the system projects execution what was 70.29% of the allocation under Priority Axis 9.

By the end of the reporting year EUR 1 110 075 338.05 (PLN 4 547 756 644.95) of ERDF co-financing was used for calls for proposals under Priority Axes 1-8, system projects and projects at The Indicative List of Individual Key Projects, what was 92.82% of the total allocation of the Regional Operational Programme of the Lubelskie Voivodship for years 2007-2013. EUR 267 038 802.81 (PLN 1 094 004 567.36) is allocated for key projects, what is 22.33% of ROP LV allocation.

By the end of 2012 the Beneficiaries of ROP LV submitted 7 115 proposals for co-financing of a total value of EUR 4 253 547 925.38 (PLN 17 425 935 140.70) in which they applied for co-financing in the amount of EUR 1 957 284 088.82 (PLN 10 046 622 077.14) what was 210.87% of allocation under Priority Axes 1-8. 61 proposals for co-financing (system projects) were submitted under Priority Axis 9 of a total value of EUR 30 297 134.35 (PLN 124 121 300.01) with co-financing in the amount of EUR 26 600 079.05 (PLN 108 975 203.85) what was 80.59% of the allocation under Priority Axis 9.

Since the beginning of the Programme implementation the Board of the Lubelskie Voivodship has approved for execution 2 585 proposals for co-financing for the amount of EUR 1 161 266 921.02 (PLN 4 757 478 322.04) and the agreements / decisions on co-financing have

[3] The exchange rate EUR 1 = PLN 4.0968 was applied in the report in compliance with recommendations of the Ministry of Regional Development

been signed in the case of 1 922 projects for the total amount of EU funds in the amount of EUR 779 534 539.11 (PLN 3 528 952 858.57) what was 65.35% of the ROP LV allocation.

In the reporting period 255 agreements were signed and 8 decisions on co-financing were issued for the total amount of ERDF support of EUR 66 280 971.80 (PLN 271 539 885.29) what was 5.54% of the ROP LV allocation.

Since the commencement of the Programme Beneficiaries have submitted applications for payments in which they have proved total expenditure for the amount of EUR 1 231 720 372.29 (PLN 5 046 112 021.20) from which EUR 688 474 650.87 (PLN 2 820 542 949.67) was co-financing from EU funds.

By the end of the reporting year, based on the data from the Managing Authority, the Certifying Authority certified and presented in declarations directed to the Commission expenditures for re-financing for the amount of EUR 447 602 849.12 what was 37.52% of the Programme's allocation.

By the end of the reporting year the Managing Authority received from the European Commission payments for the amount of EUR 691 899 745.05 what was 58.00% of the Programme's allocation

The execution of the main objective of ROP LV, which provides for increase of the Lubelskie region competitiveness leading to faster economic growth and increase of employment taking into consideration natural and cultural advantages of the region, influences improvement of the basic macro-economic factors. The values of the basic Programme's indicators: „*Additional increase of GDP value generated due to ROP LV intervention*" and „*The number of created net jobs*", calculated based on Hermin model, will be included in the report for 2015. The indicator presenting the number of gross jobs, due to the current speed of economic changes and probable overestimation of the target values of some indicators at the programming stage, was achieved at a relatively low level (28.65% of the target value included in the Programme). Based on signed agreements it is estimated that the value of this indicator will increase to 2 887.34 what will be 47.03% of the target value for 2015. However, under ROP LV other forms of employment are created (apart from job agreements) and they are not counted for this indicator. In 2012 under Priority Axes 1 and2 771.15 and under Priority Axis 3 (in the supported areas of investment) 652 of such jobs were created.

In order to implement the Priority Axes of the Programme in the efficient way, both the Intermediate Body of the 2nd level (Lubelska Agency for Entrepreneurship Support) and the Managing Authority conducted complex works on documents and the programme guidelines and they also organized trainings for potential Beneficiaries aimed at presenting the rules concerning proper preparation of application documentation and proper financial settling of projects. In the reporting period also three evaluation studies were conducted:

1. *Evaluation of the impact of financial instruments subsided within the ROP LV on the availability of investment financing sources for entrepreneurs,*
2. *Evaluation of the ROP LV subsidies impact on the competitiveness and innovation growth within SME sector beneficiaries,*
3. *Evaluation of the level of awareness of ROP LV for the years 2007-2013 and the effects of its implementation among inhabitants of the Lubelskie Voivodship.*

Conclusions and recommendations from the analyses are largely used in the formulation of the Regional Operational Programme of the Lubelskie Voivodship for years 2014-2020. Furthermore, as a result of the findings of the Evaluation Steering Group of ROP LV in 2013 implementation of two key evaluation studies is planned::

- Ex-ante evaluation of the Regional Operational Programme of the Lubelskie Voivodship for years 2014-2020 including the possibilities of implementation of financial instruments for the development objectives of the Programme,
- Analysis of Regional Operational Programme for 2014-2020 project indicators.

The Annual Implementation Report concerning the Regional Operational Programme of the Lubelskie Voivodship for years 2007-2013 was prepared by the Managing Authority based on the following:

- *Instruction to annual implementation report concerning implementation of the Operational Programme in 2012* received from the Ministry of Regional Development,
- Recommendations of the European Commission submitted to previous reports and remarks of the Commission transferred to the Managing Authority during annual review meetings,
- Conclusions from Working Groups concerning reporting and coordination and complementarity.

1. IDENTYFIKACJA / INFORMACJE WSTĘPNE

PROGRAM OPERACYJNY	Cel: KONWERGENCJA
	Kwalifikowany obszar: POLSKA / WOJEWÓDZTWO LUBELSKIE
	Okres programowania: 2007 - 2013
	Numer programu (CCI): 2007PL161PO007
	Nazwa programu: REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO NA LATA 2007 - 2013
ROCZNE SPRAWOZDANIE Z REALIZACJI	Rok sprawozdawczy: 2012
	Data zaakceptowania sprawozdania przez Komitet Monitorujący RPO:

2. PRZEGLĄD REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO

Celem głównym Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 (RPO WL) jest ***Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu***. Cel ten realizowany jest poprzez osiągnięcie trzech celów szczegółowych, tj.:

1) *Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności*,
2) *Poprawę warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju*,
3) *Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy* i wypoczynku.

Osiągnięciu pierwszego z ww. celów ma posłużyć wdrożenie trzech Osi Priorytetowych RPO WL:

I *Przedsiębiorczość i innowacje*, której celem jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie,

II *Infrastruktura ekonomiczna*, która zmierza do stworzenia przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej w regionie,

IV *Społeczeństwo informacyjne*, mająca na celu wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego.

Drugi z celów szczegółowych RPO WL realizowany jest poprzez wdrożenie kolejnych trzech Osi Priorytetowych:

III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*, która ma na celu wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych,

V *Transport*, której realizacja dąży do poprawy wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny,

VI *Środowisko i czysta energia*, mającej na celu poprawę stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego oraz promowanie „czystej" energii.

Trzeci z celów szczegółowych zostanie osiągnięty poprzez wdrażanie kolejnych dwóch Osi Priorytetowych:

VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna*, zmierzającej do zwiększenia udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienia powiązań międzynarodowych regionu,

VIII *Infrastruktura społeczna*, której celem jest poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej.

Schemat 2.a. *Struktura celów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013.*

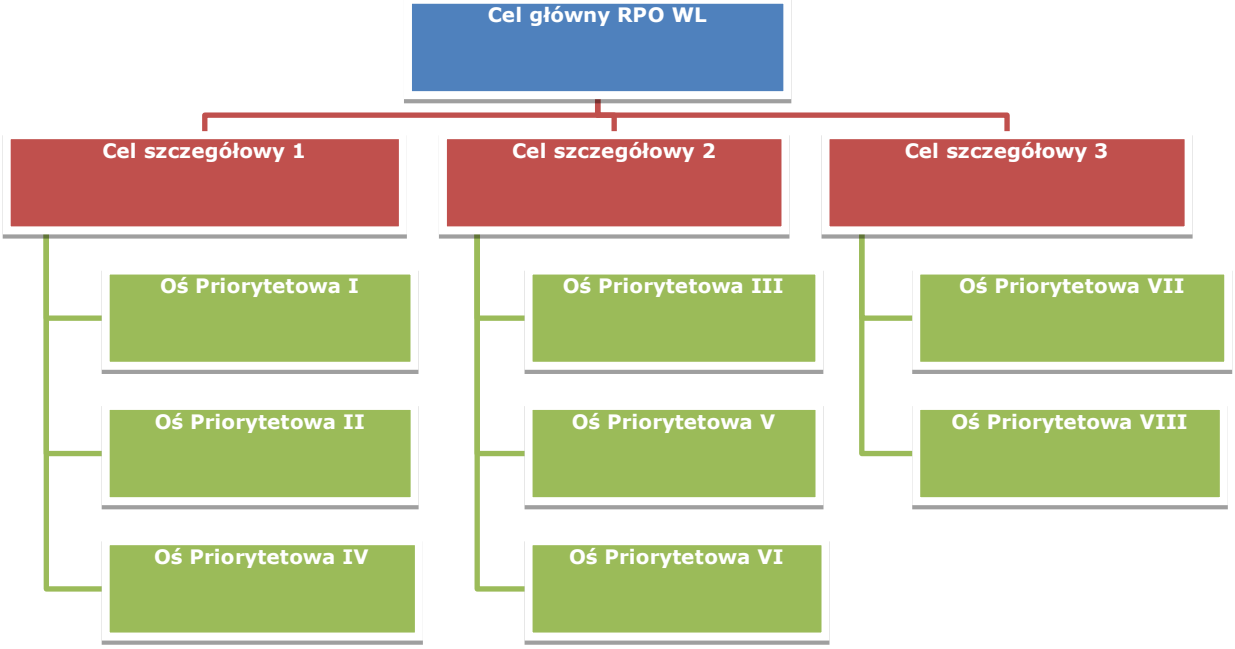

Dla zapewnienia realizacji powyższych celów Komisja Europejska przeznaczyła w ramach RPO WL środki z **Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego** w wysokości **1 192 840 908,00 EUR** (4 899 531 081,71 PLN). Wysokość alokacji przeznaczonej na realizację Programu (środki na ogłoszone konkursy, projekty systemowe oraz projekty kluczowe) do końca **2012 r.** wyniosła **1 110 075 338,05 EUR** (4 547 756 644,95 PLN), co stanowi 92,82% dostępnych środków z EFRR na Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego w latach 2007-2013, w tym na projekty kluczowe przeznaczono **267 038 802,81 EUR** (1 094 004 567,36 PLN), co stanowi **22,33%** alokacji.

Do obliczeń w sprawozdaniu, zgodnie z zaleceniami Ministerstwa Rozwoju Regionalnego, zastosowano kurs **1 EUR = 4,0968 PLN**.

Wykres 2.a.

Podział środków z EFRR w ramach RPO WL na poszczególne Osie Priorytetowe

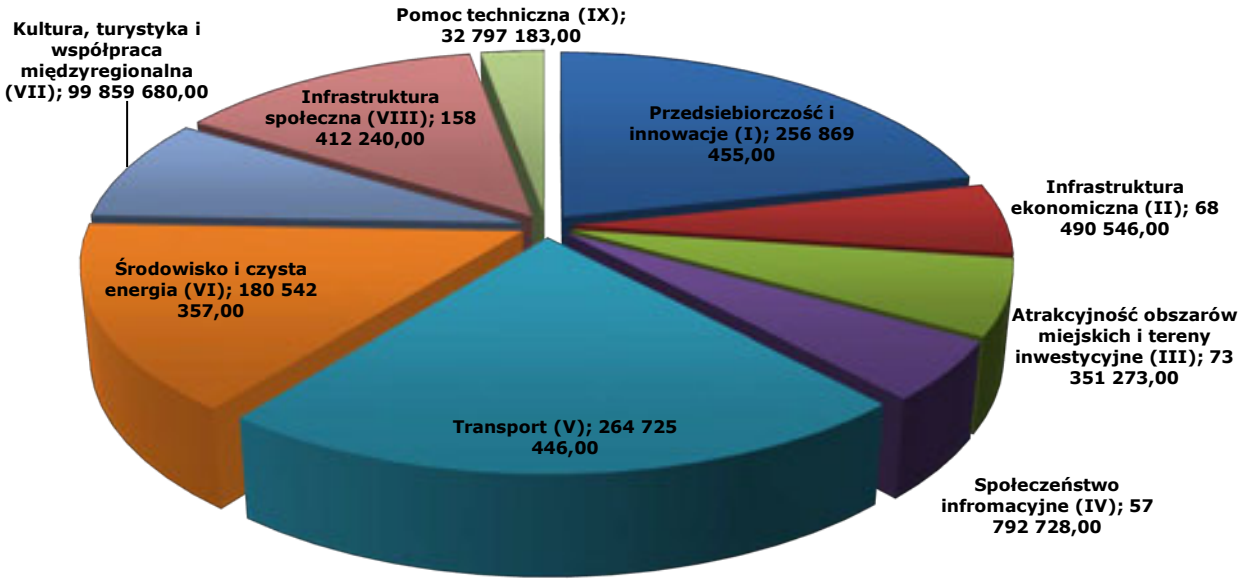

Wdrażanie RPO WL przebiega wielotorowo poprzez realizację działań tj.:

- prowadzenie naborów wniosków o dofinansowanie projektów ze środków dostępnych w ramach RPO WL,
- realizację projektów o strategicznym znaczeniu dla rozwoju regionu w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych (IWIPK),
- realizację projektów systemowych w ramach Pomocy Technicznej RPO WL,
- obsługę procesu zarządzania RPO WL oraz rozliczania i kontroli projektów wybranych do dofinansowania i realizowanych w ramach RPO WL,
- działania informacyjno – promocyjne skierowane do społeczności regionu, mające na celu promocję funduszy unijnych, rozpowszechnienie informacji o możliwościach, jakie oferuje RPO WL oraz edukację potencjalnych Beneficjentów w zakresie wsparcia z RPO WL.

Pomoc oferowana w ramach RPO WL skierowana jest do następujących grup Beneficjentów:

- instytucje otoczenia biznesu,
- jednostki naukowe,
- samorządowe jednostki organizacyjne sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną,
- jednostki samorządu terytorialnego, ich związki i stowarzyszenia,
- kościoły, związki wyznaniowe oraz osoby prawne kościołów i związków wyznaniowych,
- organizacje pozarządowe,
- osoby prawne i fizyczne będące organami prowadzącymi szkoły i placówki oświatowe,
- spółki prawa handlowego, w których większość udziałów lub akcji posiadają jednostki samorządu terytorialnego lub ich związki,
- PGL Lasy Państwowe z jednostkami organizacyjnymi,

- mikro, małe, średnie i duże przedsiębiorstwa,
- uczelnie wyższe oraz osoby prawne i fizyczne je prowadzące,
- zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia,
- podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym,
- spółki wodne,
- klastry, inicjatywy klastrowe,
- Policja, Staż Pożarna,
- organizacje turystyczne nie działające dla zysku,
- podmioty świadczące usługi transportu zbiorowego,
- zarządcy infrastruktury kolejowej,
- organy administracji publicznej Rzeczpospolitej Polskiej,
- stowarzyszenia, których przedmiotem działalności jest działalność lotnicza,
- instytucje uczestniczące w Krajowym Systemie Ratowniczo – Gaśniczym,
- Ochotnicze Hufce Pracy,
- domy pomocy społecznej.

2.1. REALIZACJA I ANALIZA POSTĘPÓW

2.1.1. INFORMACJE NA TEMAT POSTĘPÓW RZECZOWYCH PROGRAMU OPERACYJNEGO

Postęp rzeczowy celu głównego i celów szczegółowych Programu został przedstawiony w Załączniku I do sprawozdania w Tabeli 1, w Załączniku V w Tabeli 5 oraz punkcie 2.1.6.2. *Postęp finansowy i rzeczowy*.

2.1.2. INFORMACJE FINANSOWE

Informacje finansowe zostały przedstawione w Załączniku II do sprawozdania w Tabeli 2 oraz punkcie 2.1.6.2. *Postęp finansowy i rzeczowy*.

2.1.3. INFORMACJA NA TEMAT PODZIAŁU WYKORZYSTANIA FUNDUSZY WEDŁUG KATEGORII INTERWENCJI

Informacja nt. podziału wykorzystania funduszy wg kategorii interwencji została przedstawiona w Załączniku III do sprawozdania w Tabeli 3.

W przypadku kategorii interwencji 7, 10, 11, 29, 51, 53, 54 i 80 wartość podpisanych umów/wydanych decyzji przekracza kwoty wykorzystania wkładu funduszy w ramach tych kategorii określone w tabeli 5.3 Programu. IZ RPO WL w momencie określania wartości do tabeli 5.3 nie była w stanie dokładnie przewidzieć na jakie kategorie interwencji zostaną podpisane umowy na dofinansowanie. Ogłaszane konkursy nie ograniczają się do jednej kategorii, a beneficjenci mogą ponosić wydatki na kilka kategorii interwencji w ramach jednego projektu. W związku z powyższym IZ dokonuje sukcesywnych przesunięć środków pomiędzy poszczególnymi kategoriami interwencji dostosowując ich wartości do aktualnej kontraktacji. Ostatnia dokonana w roku 2012 zmiana została zaakceptowana przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 w drodze Uchwały Nr 50/12 z dnia 2 października 2012 r. Zmiana ta dotyczyła m.in. zwiększenia kwot w ramach kategorii interwencji 10, 11, 29 i 80. Niektóre z dokonanych zmian (przesunięcie środków z Działania 2.2 na Działanie 1.4) wymagają akceptacji Komisji Europejskiej. Do końca okresu sprawozdawczego decyzja taka nie została podjęta. W związku z powyższym na potrzeby tego sprawozdania brana jest pod uwagę tabela 5.3 z dnia 21 czerwca 2012 r.

2.1.4. POMOC W PODZIALE NA GRUPY DOCELOWE

Informacje dotyczące pomocy w podziale na grupy docelowe, sektory lub obszary zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6. *Analiza jakościowa*.

2.1.5. POMOC PONOWNIE WYKORZYSTANA

W roku 2012 stwierdzonych zostało 5 przypadków naruszenia zasady trwałości stanowiących zasadnicze modyfikacje zgodnie z art. 57 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 (Dz .U. UE z dnia 31 lipca 2006 r.)*. W ramach tych projektów w związku z naruszeniem zasady trwałości zakwestionowane zostały wydatki na łączną kwotę wkładu publicznego 179 713,72 EUR (736 251,18 PLN), w tym EFRR 152 756,65 EUR (625 813,47 PLN). W okresie sprawozdawczym Beneficjenci nie dokonali zwrotu żadnych środków w związku z wykrytymi nieprawidłowościami dotyczącymi zasadniczej modyfikacji.

W okresie sprawozdawczym (2012 r.) zarejestrowano w systemie KSI 114 **kwot odzyskanych** na łączną wartość **226 325,42 EUR** (927 210,10 PLN), w tym UE - **221 698,97 EUR** (908 256,44 PLN). Narastająco od początku realizacji Programu - 200 kwot na wartość **711 640,74 EUR** (2 915 449,78 PLN), w tym UE – **681 052,59 EUR** (2 790 136,27 PLN). Kwoty odzyskane w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.1.5.a. Kwoty odzyskane w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe.

KWOTY ODZYSKANE							
Oś Priorytetowa	Działanie	W okresie sprawozdawczym			Narastająco		
		Liczba kwot	Wartość		Liczba kwot	Wartość	
			Kwota odzyskana	W tym UE		Kwota odzyskana	W tym UE
I	1.1	2	2 403,00 EUR (9 844,64 PLN)	2 042,55 EUR (8 367,94 PLN)	7	144 091,23 EUR (590 312,94 PLN)	122 477,54 EUR (501 765,99 PLN)
	1.2	3	12 458,93 EUR (51 041,75 PLN)	10 590,09 EUR (43 385,47 PLN)	6	39 635,60EUR (162 379,11 PLN)	33 690,25 EUR (138 022,22 PLN)
	1.5	4	15 981,02 EUR (65 471,05 PLN)	13 583,86 EUR (55 650,37 PLN)	4	15 981,02 EUR (65 471,05 PLN)	13 583,86 EUR (55 650,37 PLN)
	1.7	0	-	-	1	3 661,39 EUR (15 000,00 PLN)	3 112,18 EUR (12 750,00 PLN)
II	2.1	0	-	-	2	1 104,34 EUR (4 524,28 PLN)	1 021,60 EUR (4 185,29 PLN)
	2.4	0	-	-	1	1 098,42 EUR (4 500,00 PLN)	1 098,42 EUR (4 500,00 PLN)
III	3.1	1	226,09 EUR (926,25 PLN)	226,09 EUR (926,25 PLN)	2	2 303,20 EUR (9 435,75 PLN)	2 303,20 EUR (9 435,75 PLN)
	3.2	3	9 896,43 EUR (40 543,69 PLN)	9 896,43 EUR (40 543,69 PLN)	3	9 896,43 EUR (40 543,69 PLN)	9 896,43 EUR (40 543,69 PLN)
IV	4.1	6	2 524,76 EUR (10 343,45 PLN)	2 524,76 EUR (10 343,45 PLN)	12	11 092,76 EUR (45 444,81 PLN)	11 092,76 EUR (45 444,81 PLN)
V	5.2	17	18 184,12 EUR (74 496,72 PLN)	18 184,12 EUR (74 496,72 PLN)	24	59 516,14 EUR (243 825,74 PLN)	59 516,14 EUR (243 825,74 PLN)
	5.3	1	13 356,58 EUR (54 719,26 PLN)	13 356,58 EUR 54 719,26 PLN	2	163 778,74 EUR (670 968,75 PLN)	163 778,74 EUR (670 968,75 PLN)
VI	6.1	10	40 220,72 EUR (164 776,23 PLN)	40 220,72 EUR (164 776,23 PLN)	28	77 356,52 EUR (316 914,21 PLN)	77 356,52 EUR (316 914,21 PLN)
VII	7.1	12	8 148,75 EUR (33 383,82 PLN)	8 148,75 EUR (33 383,82 PLN)	14	12 250,45 EUR (50 187,66 PLN)	12 250,45 EUR (50 187,66 PLN)
	7.2	5	2 131,92 EUR (8 734,06 PLN)	2 131,92 EUR (8 734,06 PLN)	9	3 825,66 EUR (15 672,98 PLN)	3 825,66 EUR (15 672,98 PLN)
	7.3	3	1 973,48 EUR (8 084,94 PLN)	1 973,48 EUR (8 084,94 PLN)	4	2 635,63 EUR (10 797,67 PLN)	2 635,63 EUR (10 797,67 PLN)
VIII	8.1	9	17 299,72 EUR (70 873,49 PLN)	17 299,72 EUR (70 873,49 PLN)	11	41 141,18 EUR (168 547,21 PLN)	41 141,18 EUR (168 547,21 PLN)
	8.2	18	49 298,92 EUR (201 967,84 PLN)	49 298,92 EUR (201 967,84 PLN)	19	49 418,74 EUR (202 458,70 PLN)	49 418,74 EUR (202 458,70 PLN)
	8.3	19	31 369,02 EUR (128 512,59 PLN)	31 369,02 EUR (128 512,59 PLN)	41	69 179,37 EUR (283 414,04 PLN)	69 179,37 EUR (283 414,04 PLN)
IX	9.1	0	-		9	2 821,93 EUR (11 560,87 PLN	2 821,93 EUR (11 560,87 PLN
	9.2	1	851,96 EUR (3 490,32 PLN)	851,96 EUR (3 490,32 PLN)	1	851,96 EUR (3 490,32 PLN)	851,96 EUR (3 490,32 PLN)
Łącznie		**114**	**226 325,42 EUR (927 210,10 PLN)**	**221 698,97 EUR (908 256,44 PLN)**	**200**	**711 640,74 EUR (2 915 449,78 PLN)**	**681 052,59 EUR (2 790 136,27 PLN)**

Ponadto w okresie sprawozdawczym zarejestrowano w systemie 10 **kwot wycofanych po anulowaniu** na łączną kwotę dof. UE **538 643,24 EUR** (2 206 713,62 PLN), narastająco od początku realizacji Programu - 36 kwot na łączną wartość **559 078,23 EUR** (2 290 431,70 PLN), w tym UE - **558 978,06 EUR** (2 290 021,34 PLN). Kwoty wycofane po anulowaniu w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.1.5.b. Kwoty wycofane po anulowaniu w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe.

KWOTY WYCOFANE PO ANULOWANIU							
Oś Priorytetowa	Działanie	W okresie sprawozdawczym			Narastająco		
		Liczba kwot	Wartość		Liczba kwot	Wartość	
			Kwota wycofana	w tym UE		Kwota wycofana	w tym UE
I	1.3	0	-	-	2	667,76 EUR (2 735,70 PLN)	567,60 EUR (2 325,34 PLN)
II	2.1	0	-	-	2	460,49 EUR (1886,55 PLN)	460,49 EUR (1886,55 PLN)
	2.4	0	-	-	1	189,25 EUR (775,31 PLN)	189,25 EUR (775,31 PLN)
III	3.1	5	200 895,97 EUR (823 030,63 PLN)	200 895,97 EUR (823 030,63 PLN)	5	200 895,97 EUR (823 030,63 PLN)	200 895,97 EUR (823 030,63 PLN)
V	5.1	5	337 747,26 EUR (1 383 682,99 PLN)	337 747,26 EUR (1 383 682,99 PLN)	7	341 016,59 EUR (1 397 076,77 PLN)	341 016,59 EUR (1 397 076,77 PLN)
	5.2	0	-	-	3	4 086,78 EUR (16 742,71 PLN)	4 086,78 EUR (16 742,71 PLN)
VI	6.1	0	-	-	4	290,33 EUR (1 189,41 PLN)	290,33 EUR (1 189,41 PLN)
	6.2	0	-	-	1	489,62 EUR (2 005,88 PLN)	489,62 EUR (2 005,88 PLN)
VII	7.1	0	-	-	5	4 444,68 EUR (18 208,97 PLN)	4 444,68 EUR (18 208,97 PLN)
	7.2	0	-	-	1	0,01 EUR (0,04 PLN)	0,01 EUR (0,04 PLN)
VIII	8.1	0	-	-	1	127,40 EUR (521,85 PLN)	127,40 EUR (521,85 PLN)
	8.3	0	-	-	1	5 609,57 EUR (22 981,28 PLN)	5 609,57 EUR (22 981,28 PLN)
IX	9.1	0	-	-	1	196,12 EUR (803,47 PLN)	196,12 EUR (803,47 PLN)
	9.2	0	-	-	2	603,67 EUR (2 473,13 PLN)	603,67 EUR (2 473,13 PLN)
Łącznie		**10**	**538 643,24 EUR (2 206 713,62 PLN)**	**538 643,24 EUR (2 206 713,62 PLN)**	**36**	**559 078,23 EUR (2 290 431,70 PLN)**	**558 978,06 EUR (2 290 021,34 PLN)**

Zarówno środki odzyskane, jak i wycofane zostały zwrócone do Programu zwiększając alokację na Osie RPO WL.

2.1.6. ANALIZA JAKOŚCIOWA (POZIOM PROGRAMU)

2.1.6.1. SYSTEM REALIZACJI PROGRAMU

Instytucja Zarządzająca (IZ) pełni wiodącą rolę w systemie zarządzania i kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013, ponosząc odpowiedzialność za skuteczne i efektywne jego wdrażanie oraz za przestrzeganie i stosowanie odpowiednich regulacji i zasad dotyczących realizacji Programu. W konsekwencji IZ RPO opracowuje dokumenty programowe, dokumenty systemu instytucjonalnego oraz wytyczne, mające na celu usprawnienie procesu implementacji Programu oraz zapewnienie właściwego poziomu realizacji projektów przez Beneficjentów.

W okresie sprawozdawczym kilkukrotnie pojawiała się konieczność zmiany ww. dokumentów, celem skutecznego wdrażania Osi Priorytetowych Programu zarówno przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia (Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości), jak i Instytucję Zarządzającą, co prezentują poniższe informacje.

Ponadto w okresie sprawozdawczym Komitet Monitorujący RPO WL 2007-2013 Uchwałą Nr 45/12 KM RPO WL z dnia 19 stycznia 2012 r., Uchwałą Nr 49/12 KM RPO WL z dnia 21 czerwca 2012 r. oraz Uchwałą Nr 52/12 z dnia 2 października 2012 r. dokonał zmian w ***Kryteriach wyboru projektów w ramach I - II Osi Priorytetowej RPO WL***. Główny zakres wprowadzonych zmian dotyczył m.in.:

- wprowadzenia w Działaniu 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* oraz w Działaniu 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* zmiany w kryterium: „PROJEKT DOTYCZY RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ O WYSOKIM POZIOMIE „INTENSYWNOŚĆ B+R", mającej na celu uaktualnienie *Katalogu dziedzin gospodarczych o wysokim poziomie „intensywności B+R"*;
- podziału Działania 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach* na Schemat A *Badania przemysłowe/eksperymentalne prace rozwojowe* oraz Schemat B *Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw;*
- usunięcia kryterium „GOTOWOŚĆ REALIZACJI PROJEKTU" w Działaniu 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, Działaniu 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*, Działaniu 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* i Działaniu 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawianych źródeł energii* (Schemat A i Schemat B) w związku ze zbliżającym się końcem okresu programowania oraz decyzją, że wszystkie projekty na dzień składania wniosku o dofinansowanie muszą już posiadać decyzje administracyjne, których posiadanie było dotychczas premiowane (punktowane w tym kryterium);
- wprowadzenia w Działaniu 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw* dodatkowego kryterium: „PROJEKT DOTYCZY RODZAJÓW DZIAŁALNOŚCI GOSPODARCZEJ O WYSOKIM POZIOMIE „INTENSYWNOŚĆ B+R", co umożliwiło realizację zaleceń Komisji Europejskiej odnośnie premiowania przedmiotowych projektów;
- wprowadzenia w Działaniu 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* zmiany w kryterium: „WZROST ZATRUDNIENIA BRUTTO" w zakresie zasad przyznawania punktów za wzrost zatrudnienia brutto w celu stymulowania rozwoju rynku pracy w województwie lubelskim;
- w Działaniu 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy Schemat A* usunięcia kryteriów: „TRWAŁOŚĆ PROJEKTU W CZASIE", „POPRAWA OFERTY INSTYTUCJI" i „WKŁAD WŁASNY" oraz dodanie nowych kryteriów „EFEKTY REALIZACJI PROJEKTU", „UKIERUNKOWANIE OFERTY INSTYTUCJI" i „ZARZĄDZANIE JAKOŚCIĄ".
- dodania nowego kryterium „STOPIEŃ WYKORZYSTANIA POTENCJAŁU W ZAKRESIE ALTERNATYWNYCH ŹRÓDEŁ ENERGII" w Działaniu 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania*

przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawianych źródeł energii Schemat B *Inwestycje w zakresie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych.*

W okresie sprawozdawczym Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny nie dokonał natomiast żadnej zmiany *Kryteriów wyboru projektów w ramach III-VIII Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*.

W okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono badań ewaluacyjnych w zakresie kryteriów wyboru projektów, jak również nie były podejmowane prace dotyczące przygotowania i zmian programów pomocowych.

Schemat 2.1.6.1.a. *Zestawienie dokumentów IZ RPO WL 2007-2013.*

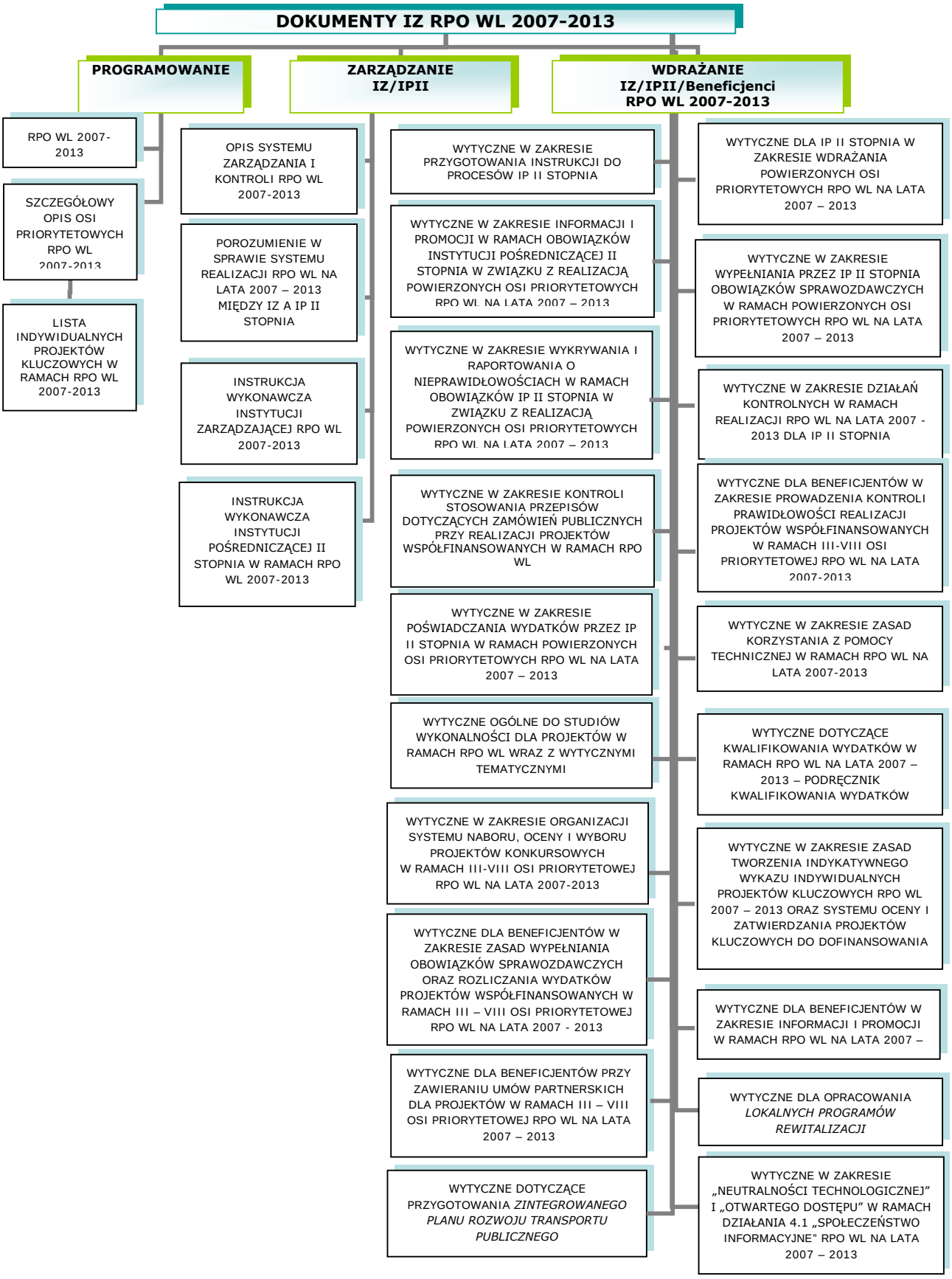

DOKUMENTY PROGRAMOWE

Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 – Dokument podstawowy

Dokument został przyjęty uchwałą Nr XVII/149/2007 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 31 stycznia 2007 r. (*z późn. zm.*) oraz decyzją Komisji Europejskiej Nr CCI 2007 PL 161 PO 007 z dnia 2 października 2007 r. Dokument dostępny na stronie internetowej IZ RPO WL 2007-2013 (www.rpo.lubelskie.pl).

W okresie sprawozdawczym rozpoczęły się prace związane z przeglądem i renegocjacją Programu Operacyjnego. W dniu 18 września 2012 roku Zarząd Województwa Lubelskiego zaakceptował projekt zmian do Programu, który następnie dnia 2 października 2012 roku został zatwierdzony przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 Uchwałą nr 50/12 *w sprawie przyjęcia projektu zmian w Programie*.

Zmiany w Programie zaproponowane przez Instytucję Zarządzającą RPO WL (IZ RPO) dotyczyły:

- zmiany statusu wskaźnika **Celu szczegółowego 1** *Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi* z „*wskaźnik rezultatu*" na „*wskaźnik produktu"*– zmiana miała charakter porządkujący i była podyktowana poprawnością metodologiczną systemu wskaźników postępu rzeczowego Programu. Dodatkowo dokonano korekty aktualnej wartości docelowej przedmiotowego wskaźnika – zmiana ta wynikła z błędu technicznego (zmiana z wartości 200(204) na wartość 20(21)), który zaburza faktyczny obraz realizacji RPO WL. Wartość wskaźnika na poziomie I Osi Priorytetowej *„Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R",* z którego zlicza się omawiany wskaźnik **Celu szczegółowego 1** jest prawidłowo oszacowana i jest ona znacząco mniejsza;
- wprowadzenia dla V Osi Priorytetowej „Transport" wskaźnika produktu „Długość nowych dróg". Po przeprowadzeniu ponownej analizy projektów realizowanych w ramach ww. Osi oraz konsultacjach z beneficjentami IZ RPO stwierdziła, iż specyfika oraz definicja *„nowych dróg"* wynikające z polskich przepisów prawnych, wymuszają zakwalifikowanie części realizowanych w ramach RPO WL inwestycji jako „nowe drogi". Niewprowadzenie tego wskaźnika spowoduje, iż efekty części projektów realizowanych w ramach Programu nie będą widoczne, a tym samym obraz wpływu Programu na rozwój regionu będzie niepełny;
- rozszerzenia zakresu wsparcia wdrażania RPO WL poprzez dodanie działań wspomagających przygotowanie potencjalnych beneficjentów i ich projektów do przyszłych interwencji strukturalnych oraz finansowanie przygotowania projektów pilotażowych z wyłączeniem zadań polegających na umacnianiu ogólnego potencjału administracji. W celu zapewnienia profesjonalnego przygotowania kluczowych projektów, które byłyby realizowane w ramach przyszłej perspektywy finansowej oraz zminimalizowania problemów, jakie pojawiały się w przypadku projektów indywidualnych w obecnym okresie programowania, IZ RPO uznała, iż zasadnym będzie zapewnienie możliwości wsparcia przygotowania tych projektów ze środków Pomocy Technicznej RPO WL na lata 2007 –2013;
- zmiany **Planu finansowego RPO WL**, polegającej na realokacji środków pozostałych w Działaniu 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R,* w kwocie 8 238 751 EUR, na Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*. Powyższa realokacja spowodowała zmiany w opisie Rozdziału 4 Plan finansowy oraz w tabelach:
  - 5.2. *Tabela finansowa dla programu operacyjnego w podziale na priorytety oraz źródła finansowania (w Euro),*
  - *5.3. Tabela podziału według kategorii, zaprogramowanego wykorzystania wkładu funduszy w program operacyjny (w Euro),*

– *5.4. Tabela wydatków w ramach RPO WL z podziałem na kategorie interwencji wspierające wdrażanie Strategii Lizbońskiej.*

Decyzję o dokonaniu powyższej zmiany poprzedziła analiza wdrażania poszczególnych działań RPO WL przeprowadzona przez Instytucję Zarządzającą RPO WL oraz Lubelską Agencję Wpierania Przedsiębiorczości (IP II), która wykazała, że schemat pomocy publicznej oferowany w ramach Programu dla Działania 2.2 jest mało konkurencyjny względem wsparcia oferowanego w ramach innych programów operacyjnych;

- zmiany **Załącznika nr 2. Lista wskaźników kontekstowych dla RPO,** która wynika z konieczności dostosowania wskaźników kontekstowych do zmian wprowadzonych we wskaźnikach programowych w ramach przeglądu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 przeprowadzonego w 2011 roku. Ponadto istnieje potrzeba adaptacji wskaźników kontekstowych RPO WL do listy wskaźników przygotowywanych dla poszczególnych województw przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego p.n. *Wskaźniki kontekstowe – zestawienie dla województw i porównanie*. Dodatkowo z listy wskaźników kontekstowych usunięto wskaźniki, dla których dane są obecnie niedostępne w GUS, a jednocześnie nie wpływają one w istotny sposób na obraz sytuacji społeczno-gospodarczej województwa. Dokonano także zmian redakcyjnych oraz zmodyfikowano jednostki miary w niektórych wskaźnikach kontekstowych w taki sposób, aby były one dostępne a także zgodne ze wskaźnikami podawanymi przez MRR.

Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 – Uszczegółowienie Programu (URPO)

Dokument został przyjęty uchwałą Nr CXIX/1285/08 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 18 marca 2008 r. (z późn. zm.). Dokument dostępny na stronie internetowej IZ RPO WL 2007-2013 (www.rpo.lubelskie.pl).

W okresie sprawozdawczym dokonano aktualizacji zapisów ww. dokumentu sześcioma uchwałami Zarządu Województwa Lubelskiego omówionymi w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.1.a *Aktualizacja Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL 2007- 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Uchwała Nr XCII/1703/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 24 stycznia 2012 r.	• zaktualizowano zapisy do zmienionego Regionalnego Programu Operacyjnego WL w związku z Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 grudnia 2011 r., zmieniającą decyzję K(2077)4578 w sprawie przyjęcia programu operacyjnego w ramach pomocy wspólnotowej z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego objętego celem Konwergencji dla regionu lubelskiego w Polsce; • dostosowano Załącznik nr 5 URPO do przyjętej przez Zarząd Województwa Lubelskiego Uchwały LXXXIV/1573/2011 z dnia 20 grudnia 2011 r. *w sprawie zatwierdzenia aktualizacji Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w części obejmującej listę podstawową projektów kluczowych;* • dostosowano Załącznik nr 6 URPO do aktualnie obowiązujących regulacji prawnych w zakresie pomocy publicznej w części dotyczącej Osi Priorytetowej VII – *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* (działanie 7.1) oraz Osi Priorytetowej VIII – *Infrastruktura społeczna* (Działanie 8.2 i Działanie 8.3); • dostosowano Załącznik nr 7 URPO do przyjętej przez Komitet Monitorujący RPO WL Uchwały nr 45/12 z dnia 19 stycznia 2012 r. w sprawie zmiany *Kryteriów wyboru projektów w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL na lata 2007 -2013*; • zastosowano zmiany dotyczące części finansowej wynikające z wprowadzenia 100% finansowania ze środków EFRR dla działań objętych Pomocą Techniczną RPO WL.
Uchwała Nr CIII/1939/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 27 marca 2012 r.	• doprecyzowano i uszczegółowiono zapisy URPO w zakresie projektów kluczowych oraz zaktualizowano kody działalności gospodarczej w poszczególnych kartach działań; • zaktualizowano podstawy prawne dla Działania 8.3 *Ochrona zdrowia* oraz wprowadzono zmiany w części finansowej Działania 5.2 *Lokalny układ transportowy* oraz Działania 5.5 *Transport lotniczy*; • dostosowano załącznik nr 5 URPO do przyjętej przez Zarząd Województwa Lubelskiego Uchwały XCIX/1814/2012 z dnia 28 lutego 2012 r. *w sprawie zatwierdzenia aktualizacji Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w części obejmującej listę podstawową projektów kluczowych;* • dostosowano załącznik nr 6 URPO do aktualnie obowiązujących regulacji prawnych w zakresie pomocy publicznej w części dotyczącej Osi Priorytetowej VI – *Środowisko i czysta energia* (Działanie 6.2).
Uchwała Nr CXVIII/2289/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia	• dostosowano zapisy *URPO* do Uchwały Nr 68 KK NSRO z dnia 23 kwietnia 2012 r. zmieniającej załącznik do Uchwały Nr 2 KK z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia *Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*:

26 czerwca 2012 r.	• doprecyzowano zapisy dotyczące warunków, jakie muszą spełniać mikroprzedsiębiorcy ubiegający się o wsparcie w ramach Działania 1.1 RPO WL. Ponadto w związku z decyzją Zarządu Województwa Lubelskiego podjętą w dniu 12 czerwca 2012 r. dotyczącą realokacji środków w ramach RPO WL oraz na podstawie Uchwały Komitetu Monitorującego Nr 46/12 z dnia 21 czerwca 2012 r. w sprawie wyrażenia zgody na realokację środków RPO WL oraz zatwierdzenia zmian w RPO WL zostały zmienione następujące załączniki: ➢ Nr 1 *Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross – financingu*. Ponadto, w załączniku tym, przy Działaniu 1.6 kolumna *Kategoria interwencji – SL* dodano temat priorytetowy 07 – Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.); ➢ Nr 2 *Szacunkowa tabela finansowa zobowiązań dla RPO WL w podziale na lata i Osie priorytetowe*; ➢ Nr 3 *Poziom wydatków pochodzących z funduszy strukturalnych w ramach programu operacyjnego przeznaczonych na realizację Strategii Lizbońskiej;* ➢ Nr 7 *Kryteria wyboru finansowanych operacji – Kryteria wyboru projektów w ramach I-II Osi Priorytetowej RPO WL.* Natomiast zgodnie z ww. Uchwałą Nr 68 KK NSRO wprowadzono zmiany w załącznikach: ➢ Nr 6 *Pomoc Publiczna w ramach RPO WL 2007 – 2013;* ➢ Nr 4c *Tabela wskaźników produktu i rezultatu na poziomie projektów* (Działanie 1.6). Dodatkowo, w Załączniku nr 4a *Tabela wskaźników osiągnięcia celu głównego oraz celów szczegółowych,* w części dotyczącej celu szczegółowego III Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku dokonano korekty wartości docelowej wskaźnika saldo migracji dla roku 2015, wynikającej z błędu technicznego.
Uchwała Nr CXXXIII/2720/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 25 września 2012 r.	• wprowadzono zmiany w Działaniu 1.1 oraz 1.5 wynikające z konieczności ujednolicenia zapisów załącznika Nr 1 do URPO w związku z przesunięciami środków finansowych pomiędzy poszczególnymi działaniami; • w Działaniu 1.2 dokonano zmian dotyczących beneficjentów Działania celem umożliwienia aplikowania o środki mikroprzedsiębiorcom, którzy nie mogli ubiegać się o wsparcie w ramach Działania 1.1 z uwagi na nie spełnienie kryterium maksymalnego czasu prowadzenia działalności gospodarczej; • w Działaniu 1.4 doprecyzowano zapisy odnoszące się do operacji możliwych do realizacji ramach Działania. Ponadto w związku z uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego Nr CXXXI/2664/2012 z dnia 11 września 2012 roku, dotyczącą przyjęcia aktualizacji *Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych*, zmianie uległ załącznik nr 5 URPO.
Uchwała Nr CXXXVIII/2858/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 23 października 2012 r.	• w Działaniu 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*, wprowadzono zapisy mające na celu dostosowanie do zmienionych kryteriów wyboru projektów oraz stanowiące doprecyzowanie informacji o maksymalnych kwotach wsparcia dla schematu B; • dostosowano w Działaniu 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R* minimalne i maksymalne kwoty wsparcia do zapisów *Linii demarkacyjnej* z dnia 11 lipca 2012 r.; • wprowadzono w Działaniu 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedz* dodatkową formę płatności w postaci zaliczek, mających na celu zwięk-

	szenie możliwości wykorzystania środków w ramach Działania; • w Działaniu 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych* dostosowano zapisy w zakresie możliwych do realizacji projektów do *Linii demarkacyjnej* z dnia 11 lipca 2012 r.; • w Działaniu 8.3 *Ochrona zdrowia* wprowadzono modyfikację w przypisie nr 29, która została podyktowana zmianą przepisów regulujących przedmiotową tematykę. Ponadto wprowadzono zmiany w załącznikach URPO tj.: – w Załączniku nr 4c w tabeli dotyczącej Działania 9.2 *Informacja i promocja RPO* w celu dostosowania wskaźników do specyfikacji zadań Oddziału Informacji i Promocji w zakresie działań informacyjno-promocyjnych; – w Załączniku nr 5 *Lista kluczowych projektów* w związku z uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr CXXXV/2790/2012 z dnia 9 października 2012 r., dotyczącą przyjęcia aktualizacji *Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych*; – w Załączniku nr 7 *Kryteria wyboru projektów w ramach I Osi priorytetowej „Przedsiębiorczość i innowacje" oraz II Osi priorytetowej „Infrastruktura ekonomiczna" Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* dostosowując je do uchwały nr 52/12 Komitetu Monitorującego RPO WL z dnia 2 października 2012 r.
Uchwała Nr CXLVI/3074/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 18 grudnia 2012 r.	• zaktualizowano karty działań dla I Osi Priorytetowej w Działaniach 1.1-1.5 doprecyzowując ich zapisy w pkt. 14 oraz dla III-VII Osi Priorytetowej w zakresie części finansowej, dostosowując je do treści Załącznika nr 1 - *Indykatywna tabela finansowa zobowiązań dla regionalnego programu operacyjnego województwa lubelskiego na lata 2007-2013 w podziale na priorytety i działania z przyporządkowaniem kategorii interwencji funduszy strukturalnych, oraz oznaczonymi działaniami podlegającymi zasadom cross-financing*; • w związku z aktualizacją *Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych* w ramach RPO WL przyjętego uchwałą nr CXLIV/3044/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 grudnia 2012 roku, uległ zmianie Załącznik nr 5 *Lista kluczowych projektów*.

Lista indywidualnych projektów kluczowych w ramach RPO WL 2007 – 2013

Dokument został przyjęty uchwałą Nr CCXIX/2588/09 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 7 kwietnia 2009 r. (z późn. zm.) i stanowi Załącznik 5 do *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL 2007 - 2013.* Dokument dostępny jest na stronie internetowej IZ RPO WL 2007-2013 (www.rpo.lubelskie.pl). Aktualizacji zapisów ww. dokumentu w okresie sprawozdawczym dokonano czterokrotnie w formie uchwał Zarządu Województwa Lubelskiego, co prezentuje poniższa tabela.

Tabela 2.1.6.1.b *Aktualizacja Listy indywidualnych projektów kluczowych w ramach RPO WL 2007-2013 w okresie sprawozdawczym.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Uchwała Nr XCIX/1814/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 28 lutego 2012 r.	• usunięcie projektu pn. *„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Oleszyce –Cieszanów – Bełżec na odcinku od km 68 + 296 do km 72 + 973 o długości 4,677 km, z wyłączeniem odcinka od km 70 + 580,15 do km 70 + 600,14 – terenu zamkniętego PKP w Bełżcu”.* Powodem usunięcia projektu z listy IWIPK był negatywny wynik oceny merytorycznej; • wpisanie na IWIPK projektów pn.: *"Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej”, „Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej”, „Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków”.* Zmiana na liście IWIPK była efektem podjętej przez Radę Ministrów w dniu 27 maja 2011 r. *Uchwały zmieniającej uchwałę w sprawie zakresu i warunków dofinansowania RPO WL 2007-2013.*
Uchwała Nr CXXXI/2664/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 11 września 2012 r.	• ponowne wpisanie projektu pn. *„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław-Oleszyce-Cieszanów-Bełżec na odcinku od km 68+296 do km 72+973 o długości 4,677 km, z wyłączeniem odcinka od km 70+580,15 do km 70+600,14 – terenu zamkniętego PKP w Bełżcu”.)* na listę IWIPK, co było podyktowane kluczowym charakterem ww. drogi z uwagi na fakt pełnienia funkcji łącznika pomiędzy województwem lubelskim i podkarpackim oraz drogą krajową nr 17. • wpisanie projektu pn. *„Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie”* na listę IWIPK z powodu strategicznego charakteru projektu dla rozwoju województwa.
Uchwała Nr CXXXV/2790/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 9 października 2012 r.	wpisano na listę IWIPK trzy nowe projekty: 1. *„Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2215 L Lublin (ul. Związkowa, ul. Choiny) – Jakubowice Konińskie – Majdan Krasieniński” jako p*rojekt o charakterze strategicznym, stanowiący dojazd do węzła „Jakubowice” w ciągu drogi ekspresowej S17 oraz do drogi wojewódzkiej nr 809 Lublin-Krasienin-Przytoczno. 2. *„Budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A w miejscowości Świdnik Duży”,* z uwagi na to, iż w wyniku realizacji ww. projektu zwiększy się dostępność komunikacyjna regionu do lotniska pasażerskiego w Świdniku. 3. *„Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy”* jako projekt mający efektywnie szkolić kierowców w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego oraz doskonalić techniki jazdy w różnych warunkach. • zmieniono nazwę projektu z *„Przebudowa drogi powiatowej Nr 2215 L od km 2+500 do km 3+871 (1 371 mb), od km 4+496 do km 5+976 (1 480 mb), od km 6+221 do km 10 +059 (3 838 mb) o łącznej długości 6 689 mb” na „Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2215 L Lublin (ul. Związkowa, ul. Choiny) – Jakubowice Konińskie – Majdan Krasieniński”.*
Uchwała Nr CXLIV/3044/12 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 6 grudnia 2012 r.	• zwiększono wartość całkowitą projektu pn. *„Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie”* z kwoty 134 471 800 PLN na kwotę 164 919 500 PLN, a także zwiększono dofinansowanie z kwoty 114 301 030 PLN na 124 301 030 PLN, co stanowi 78,50% kosztów całkowitych projektu. Dodatkowe środki przeznaczone na dofinansowanie projektu pochodziły z wolnych środków, które pojawiły się w Działaniu *7.1 Infrastruktura Kultury i Turystyki.*

DOKUMENTY SYSTEMU INSTYTUCJONALNEGO IZ RPO WL 2007-2013

Instrukcja Wykonawcza Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty decyzją Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 3 czerwca 2008 r. W okresie sprawozdawczym dokonano aktualizacji zapisów ww. dokumentu trzema uchwałami Zarządu Województwa Lubelskiego opisanymi w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.1.c *Aktualizacja Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Uchwała Nr CVII/2046/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 24 kwietnia 2012 r.	• wprowadzono procedurę regulującą zasady dokonywania weryfikacji dokumentacji uzupełnianej na etapie realizacji projektu niewymaganej na etapie podpisywania umowy o dofinansowanie w związku z realizacją projektu w formule „zaprojektuj i wybuduj"; • w części C *Nabór, ocena i zatwierdzanie oraz podpisywanie preumów/zobowiązań dla projektów kluczowych w ramach Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych* rozszerzono zapisy o kwestie związane z realizacją projektów kluczowych w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL; • uszczegółowiono zapisy ww. dokumentu poprzez wprowadzenie nowego elementu umieszczanego na serwisie internetowym www.rpo.lubelskie.pl jaki stanowi formularz pt. „Twoja Opinia" oraz nowego dokumentu przyjmowanego przez Główny Punkt Informacyjny i Naboru Wniosków tj. ankiety zadowolenia klienta wypełnianych przez Beneficjentów RPO WL; • dokonano modyfikacji nieaktualnych procedur; • wprowadzono procedury regulujące aspekt upublicznienia zamówień w trybie poniżej 14 tys. euro. • przeprowadzono redakcję techniczną i stylistyczną dokumentu związaną m.in. z dostosowaniem do zapisów innych dokumentów programowych RPO i dokumentów IK NSRO, m.in. *Planu Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* • dokonano zmian wynikających z uwag IPOC do dokumentu przekazanych do IZ RPO pismem zn. FE-III.806.2.1.2012 z dnia 2 lutego 2012 r.
Uchwała Nr CXV/2221/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 12 czerwca 2012 r.	• usystematyzowano zasady rozdysponowania wolnych środków pojawiających się w alokacji dla danego Działania RPO WL; • doprecyzowano procedury dotyczące wyboru projektów z listy rezerwowej w momencie pojawienia się wolnych środków w alokacji dla danego Działania RPO WL; • ujednolicono zapisy ww. dokumentu w zakresie terminów przekazywania miesięcznej informacji w zakresie dostępnych środków oraz doprecyzowano zakres oceny projektów, z którymi została podpisana umowa o dofinansowanie, realizowanych w trybie „zaprojektuj i wybuduj"; • wprowadzono poprawki techniczne mające na celu doprecyzowanie, uszczegółowienie zapisów Instrukcji m.in. w zakresie zasad sporządzania list ocenianych i wybieranych do dofinansowania projektów w ramach III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL, w zakresie zasad rozdysponowywania oszczędności poprzetargowych pojawiających się w ramach konkursów, dla których ZWL nie utworzył listy rezerwowej, zasad postępowania w przypadku wyczerpania alokacji w ramach danego konkursu przed podpisaniem wszystkich umów o dofinansowanie oraz zasad weryfikowania dostępnych środków przed podpisaniem umowy o dofinansowanie.

Uchwała Nr CXXXIII/2724/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z 25 września 2012 r.	• w ramach procedury *Weryfikacji wniosków* beneficjentów o płatność dostosowano zapisy do obowiązku monitorowania dochodów generowanych przez projekty, o których mowa w art. 55 Rozporządzenia Rady (WE) 1083/2006 w związku z *Wytycznymi MRR w zakresie wybranych zagadnień związanych z przygotowaniem projektów inwestycyjnych, w tym generujących dochód*, • wprowadzono zapisy nt. weryfikacji dochodów generowanych przez projekty przez powołany przez Marszałka Województwa *Zespół ds. Weryfikacji Generowania Dochodu,* • wprowadzono zapisy nt. wprowadzania do systemu KSI danych dotyczących audytów przeprowadzanych przez IA w module Kontrole w polu „inne", Rejestru Obciążeń na Projekcie o wpis do modułu „Korekty" zmian w montażu finansowym projektu; • doprecyzowano zapisy nt. przeprowadzanych kontroli krzyżowych; • w części E *Kontrola* dodano procedurę regulującą zasady i tryb przeprowadzania kontroli w okresie trwałości projektów zgodnie z art. 57 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r., • doprecyzowano procedury IW IZ do rekomendacji Instytucji Audytowej, zawartych w *Sprawozdaniu z systemu zarządzania i kontroli RPO WL*, sierpień 2012 r., • dostosowano zapisy Instrukcji do zaktualizowanych Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie: – procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym, – warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do KE w Programach Operacyjnych w ramach NSRO 2007 – 2013. • zaktualizowano IW IZ w związku ze zmianą zapisów Kontraktu Wojewódzkiego przyjętego przez ZWL w dniu 19 czerwca 2012 r. • dokonano zmian wynikających z uwag IPOC do dokumentu przekazanych do IZ RPO pismem zn. FE.III.806.2.2.2012 z dnia 11 czerwca 2012 r. • przeprowadzono redakcję techniczną i stylistyczną dokumentu związaną m.in. z dostosowaniem zapisów do procedur wprowadzonych uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr LXI/1134/2011 oraz LXI/1135/2011 z dnia 30 sierpnia 2011 r. (procedura upoważnienia osób do zatwierdzania w imieniu Zarządu Województwa Lubelskiego dokumentów takich jak: *Plan Komunikacji RPO WL na lata 2007-2013* oraz *Rocznych Planów Działań informacyjnych i promocyjnych*).

Instrukcja Wyko*nawcza Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*

Dokument został zaakceptowany Decyzją Dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego z dnia 5 września 2008 r. W okresie sprawozdawczym dokonano siedmiokrotnie aktualizacji zapisów ww. dokumentu, w formie akceptacji Dyrektora DRPO. Zmiany zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.1.d *Aktualizacja Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 30 stycznia 2012 r.	• uszczegółowiono zapisy dotyczące oceny projektów, w celu usunięcia wątpliwości co do bezstronności oceny; • rozszerzono zapisy o dodatkowe sytuacje, w których możliwe jest wydłużenie trwania oceny merytorycznej; • uszczegółowiono zapisy dotyczące działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych; • uregulowano kwestię wzywania Wnioskodawców do dostarczenia załączników do podpisania umowy o dofinansowanie w przypadku nie dotrzymania terminu określonego w zaproszeniu do podpisania umowy; • uregulowano kwestię możliwości odstąpienia przez IP II od podpisania umowy z Wnioskodawcą; • wprowadzono korektę adresu siedziby LAWP.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 28 czerwca 2012 r.	• dostosowano zapisy do procedury przeprowadzania oceny wniosków o dofinansowanie projektów umieszczonych na *Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych*, zgłoszonych do dofinansowania w ramach I i II Osi Priorytetowej; • wprowadzono zmiany dotyczące wzoru oraz terminów składania sprawozdań z pomocy technicznej będące wynikiem aktualizacji *Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013;* • dostosowano załączniki IW LAWP do „*Wytycznych w zakresie zasad korzystania z Pomocy Technicznej w ramach RPO WL na lata 2007 – 2013"* zatwierdzonych przez Zarząd Województwa Lubelskiego na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2012 r. (załączniki 146a, 154 oraz 155).
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 26 lipca 2012 r.	• doprecyzowano zapisy odnośnie rozwiązywania umów o dofinansowanie.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 7 września 2012 r.	• dostosowano procedurę do systemu IMS służącego do przekazywania raportów o nieprawidłowościach; • uszczegółowiono procedurę o zapis dotyczący nanoszenia daty i numeru na zaktualizowanym harmonogramie rzeczowo-finansowym w celu uporządkowania dokumentacji projektowej; • usunięto z procedury zapis dotyczący rejestru papierowego wniosków o płatność. Wnioski o płatność składane do IP II stopnia rejestrowane są przez pracowników ORP w elektronicznej bazie danych; • skrócono zapis dotyczący możliwości dokonania autokorekty wniosku o płatność tylko do niezbędnych informacji dla Beneficjenta • wydłużono termin na weryfikację wniosków o płatność z Działania 2.1 do 60 dni

	kalendarzowych.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 28 września 2012 r.	• zmieniono zapisy regulujące wysokość rezerwy finansowej przeznaczonej na procedurę; • rozszerzono zapisy dotyczące procedury niestandardowej o możliwość wezwania Wnioskodawcy do ponownego złożenia formularza Wniosku o dofinansowanie w przypadku, gdy w formularzu Wniosku o dofinansowanie pojawią się błędy wynikające z wadliwego działania Generatora Wniosków e-LSI; • dokonano zmiany załączników do IW IP II /zał. 7 – Wzór ogłoszenia o naborze wniosków, Zał. 9a – Wzór Wniosku o dofinansowanie, Zał. 9b – Instrukcja wypełniania Wniosku o dofinansowanie, Zał. 21e – Wzór umowy o dzieło z Asesorem, Zał. 38b – Lista sprawdzająca do zawarcia umowy o dofinansowanie realizacji projektu/.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 31 października 2012 r.	• dodano zapisy regulujące przekazanie Harmonogramu składania wniosków o płatność zaliczkową do ORP w związku z wprowadzeniem płatności zaliczkowych w ramach Działania 2.3 Schemat A i Działania 2.4 Schemat B • dokonano zmiany załącznika 9a – Wzór Wniosku o dofinansowanie; • wprowadzono nowy załącznik 40g – Wzór wezwania do dostarczenia Harmonogramu składania wniosków o płatność zaliczkową; • doprecyzowano zapisy odnośnie wprowadzania wniosków o dofinansowanie oraz podpisanych aneksów do umów o dofinansowanie w LSI.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 20 grudnia 2012 r.	• dokonano korekt technicznych związanych ze przeredagowaniem zapisów w części dotyczącej IX osi priorytetowej - Pomoc Techniczna; • doprecyzowano zapisy odnośnie wprowadzania wniosków o dofinansowanie oraz podpisanych aneksów do umów o dofinansowanie w LSI; • zmieniono załączniki nr 55c (zmieniono nazwę oraz dostosowano do wytycznych w zakresie sprawozdawczości zapisy dotyczące kursu przeliczenia PLN na EUR), nr 146a (zmieniono nazwę) oraz usunięto zał. nr 161.

Ponadto dokonano trzykrotnie zmiany we wzorze **Umowy o dofinansowanie realizacji projektu**:

- **dnia 28 września 2012:**
  - ujednolicono zapisy umowy o dofinansowanie z IW IP II stopnia, Wytycznymi dla Wnioskodawców, Instrukcją wypełniania wniosku o płatność;
  - dokonano zmian związanych z wprowadzaniem nowej definicji *daty zakończenia realizacji projektu;*
  - z uwagi na brak mechanizmu pozwalającego IP II stopnia na weryfikację prawidłowości realizacji zapisów Umowy w okresie trwałości i po jego zakończeniu wprowadzono zapis, iż Beneficjent zobowiązany jest do poddawania się kontroli po zakończeniu trwałości;
  - zmodyfikowano zapisy o przestrzeganiu przez Beneficjentów przepisów prawa wspólnotowego i krajowego;
  - dostosowano zapisów do obowiązujących przepisów prawnych;
- **dnia 31 października 2012:**
  - dokonano wyodrębnienia oddzielnej umowy dla Działania 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* Schemat A i Działania 2.4 *Marketing gospodarczy* Schemat B;
  - przeprowadzono aktualizację przepisów;
  - dodano zapis dotyczący terminu złożenia wniosku o płatność końcową w przypadku zakończenia realizacji projektu przed podpisaniem Umowy;
- **dnia 20 grudnia 2012:**
  - zgodnie z rekomendacją UKS dodano zapisy dotyczące harmonogramu zadaniowego realizacji projektu.

Opis Systemu Zarządzania i Kontroli Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

Dokument został przyjęty uchwałą nr CCXII/2484/09 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 10 marca 2009 r. (z późn. zm). W okresie sprawozdawczym dokonano dwukrotnej aktualizacji zapisów ww. dokumentu uchwałami Zarządu Województwa Lubelskiego zaprezentowanymi w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.1.e *Aktualizacja Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli RPO WL 2007-2013 w okresie sprawozdawczym.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Uchwała Nr CXVIII/2288/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 26 czerwca 2012 r.	• w ww. dokumencie wprowadzono zmiany celem dostosowania do zapisów Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; • dokonano zmiany *Rozdziału 3* w zakresie Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) w ramach zwiększenia ilości etatów w IP II oraz rozszerzenia zadań w Oddziale Kadr i Archiwum o działania w zakresie obsługi BHP w IP II; • wprowadzono zmiany *Rozdziału 4* w zakresie Departamentu Instytucji Certyfikującej w związku z przesłanym wkładem do dokumentu pismem. zn. DIC-IV-8340-333-JM/11 z dnia 20 grudnia 2011 r.
Uchwała Nr CXLII/2956/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 20 listopada 2012 r.	• w ww. dokumencie wprowadzono zmiany celem dostosowania dokumentu do zaktualizowanych Wytycznych MRR w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do KE w Programach Operacyjnych w ramach NSRO 2007 – 2013 z dnia 26 czerwca 2012 r., • wprowadzono zmiany *Rozdziału 4* w związku z otrzymanym wkładem z Departamentu Instytucji Certyfikującej; • dokonano zmiany *Rozdziału 3* dotyczącego Instytucji Pośredniczącej II stopnia (IP II) w związku ze zmianą Regulaminu Organizacyjnego IP II; • wprowadzono zmianę techniczną związaną z nazwą stanowiska ds. obsługi punktu informacyjnego i naboru wniosków RPO.

Ponadto na treść powyższego dokumentu wpłynęły zalecenia IPOC, przekazane do IZ RPO pismem zn. FE-III.806.6.1.2012 z dnia 26 stycznia 2012 r. oraz pismem zn. FE-III.806.6.2.2012 z dnia 25 lipca 2012 r.

Porozumienie *w sprawie systemu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 (Porozumienie)*

Porozumienie zostało przyjęte uchwałą Nr CXI/1174/08 w dniu 5 lutego 2008 r. W okresie sprawozdawczym wprowadzono dwukrotnie zmiany do Porozumienia w formie uchwał Zarządu WL omówionych w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.1.f *Aktualizacja Porozumienia w sprawie systemu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Uchwała Nr XCVII/1769/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 14 lutego 2012 r.	• wprowadzono zmianę puli środków w ramach IX Osi Priorytetowej RPO WL – *Pomoc Techniczna*; • dokonano korekty adresu siedziby LAWP; • uszczegółowiono zapisy dotyczące działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych.
Uchwała Nr CIV/1963/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 3 kwietnia 2012 r.	• dostosowano zapisy do procedury przeprowadzania oceny wniosków o dofinansowanie projektów umieszczonych na Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych, zgłoszonych do dofinansowania w ramach I i II Osi Priorytetowej; • uszczegółowiono zapisy dotyczące działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych.

ZMIANY SZCZEGÓŁOWYCH WYTYCZNYCH I INNYCH DOKUMENTÓW IZ RPO/IP II OBOWIĄZUJĄCYCH W RAMACH PROGRAMU W OKRESIE SPRAWOZDAWCZYM

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL 2007-2013 w celu sprawnego zarządzania i wdrażania Programu aktualizowała następujące wytyczne:

Tabela 2.1.6.1.g. *Aktualizacja Wytycznych IZ RPO obowiązujących w ramach Programu w okresie sprawozdawczym.*

Wytyczne w zakresie zasad korzystania z Pomocy Technicznej w ramach RPO WL na lata 2007 - 2013	
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 24 stycznia 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• dokonano zmian w Części II, 2.2 – Montaż finansowy, wynikających ze zmiany RPO WL zgodnie z Decyzją Komisji Europejskiej z dnia 13 grudnia 2011 r.; • wprowadzono zmiany polegające na doprecyzowaniu kosztów kwalifikowanych w ramach projektów PT RPO, aktualizacji aktów prawnych, dokonaniu zmian redakcyjnych oraz zmian załączników.
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• wprowadzono zmiany polegające na doprecyzowaniu kosztów kwalifikowanych w ramach projektów PT RPO; • przeprowadzono aktualizację aktów prawnych powoływanych w ww. *Wytycznych*; • dokonano zmian redakcyjnych oraz zmian załączników.
Zatwierdzone przez Dyrektora DRP w dniu 23 sierpnia 2012 r.	• doprecyzowano koszty kwalifikowane w ramach projektów PT RPO; • zaktualizowano akty prawne powoływane w ww. dokumencie; • dokonano zmian redakcyjnych oraz zmian załączników.
Zatwierdzone przez Dyrektora DRP w dniu 17 grudnia 2012 r.	• doprecyzowano koszty kwalifikowane w ramach projektów PT RPO; • zaktualizowano akty prawne ww. dokumencie; • dokonano zmian redakcyjnych oraz zmian załączników.
Wytyczne w zakresie zasad tworzenia Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL 2007 – 2013 oraz systemu oceny i zatwierdzania projektów kluczowych do dofinansowania.	
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 27 marca 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• doprecyzowano informację dot. formy zmiany preumowy/ zobowiązania oraz wzoru wniosku o dofinansowanie projektu realizowanego w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL; • uogólniono informację dot. procedury składania wniosków o dofinansowanie projektów indywidualnych w związku z rozszerzeniem indywidualnego trybu wyboru projektów na I i II Oś Priorytetową RPO WL; • dodano rozdział dot. zasad składania i oceny wniosków o dofinansowanie projektów indywidualnych realizowanych w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL; • doprecyzowano zapisy Wytycznych w zakresie dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o dofinansowanie w przypadku projektów typu „zaprojektuj i wybuduj"; • uogólniono informację dot. projektów, które nie przeszły pozytywnie oceny; • wprowadzono zmiany do wzoru preumowy i zobowiązania oraz zakresu rzeczowego projektu umieszczonego w IWIPK i wykazu dokumentów niezbędnych do złożenia wniosku o dofinansowanie oraz w *Instrukcji wypełniania harmonogramu przygotowania projektu.* Przedmiotowe zmiany ww. wytycznych zostały wprowadzone w związku z wynikami prac w zakresie uruchomienia pomocy dla gmin dotkniętych skutkami klęski żywiołowej (powodzi),

	zmianą Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej RPO WL (IWIZ) z dnia 20 grudnia 2011 r. oraz realizacją zaleceń pokontrolnych Najwyższej Izby Kontroli z dnia 20 grudnia 2011 r.
Wytyczne dla Beneficjentów w zakresie informacji i promocji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 7 grudnia 2012 r.	• doprecyzowano zapisy odnośnie działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych przez Beneficjentów w aspekcie realizacji polityk horyzontalnych Unii Europejskiej; • uszczegółowiono zapisy dotyczące umieszczania tablic informacyjnych, kampanii informacyjno-promocyjnej o szerokim zasięgu oraz zakupu i dystrybucji materiałów promocyjnych. Zmiany w ww. *Wytycznych* związane były z aktualizacją *Strategii Komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013.*
Wytyczne w zakresie informacji i promocji w ramach obowiązków Instytucji Pośredniczącej II stopnia w związku z realizacją powierzonych Osi Priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 7 grudnia 2012 r.	• określono częstotliwość i ilości projektów przekazywanych na potrzeby Mapy Projektów i na potrzeby zakładki „Dobre Praktyki"; • wprowadzono obowiązek wypełniania papierowych ankiet w Punkcie Informacyjnym LAWP przez Beneficjentów I i II Osi Priorytetowej; • wprowadzono obowiązek cyklicznego monitorowania skuteczności prowadzonych przez IP II działań informacyjno-promocyjnych; • wprowadzono podrozdział „Kontakty z mediami"; • uszczegółowiono zapisy dotyczące druków (m.in. dot. jednolitej kreacji graficznej, stosowanie materiałów ekologicznych) i polityki gadżetowej (m.in. o szczególnie racjonalnym gospodarowaniu środkami przeznaczonymi na materiały promocyjne); • wprowadzono nowe narzędzie, jakim jest miesięczny plan działań, które ma na celu usprawnienie komunikacji między IZ RPO a IP II; • dokonano redakcji technicznej i stylistycznej dokumentu.
Wytyczne w zakresie poświadczania wydatków przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia w ramach powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 31 sierpnia 2012 r.	Ww. wytyczne zostały dostosowane do nowych *Wytycznych Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie warunków certyfikacji oraz przygotowania prognoz wniosków o płatność do Komisji Europejskiej w Programach Operacyjnych w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013*, które weszły w życie dnia 26 czerwca 2012 r.: • doprecyzowano obowiązek podawania w *Poświadczeniu i deklaracji wydatków oraz wniosku o płatność okresową od Instytucji Certyfikującej do Komisji Europejskiej* dodatkowych informacji dotyczących poświadczonych do KE kwot wydatków w ramach instrumentów inżynierii finansowej.
Wytyczne dla Instytucji Pośredniczącej II stopnia w zakresie wdrażania powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 31 sierpnia 2012 r.	Ww. wytyczne zostały uaktualnione w związku z podpisaniem Aneksu nr 5 do Kontraktu Wojewódzkiego dla Województwa Lubelskiego w dniu 19 czerwca 2012 r. zmieniającego system rozliczania środków.
Wytyczne w zakresie organizacji systemu naboru, oceny i wyboru projektów konkursowych w ramach III-VIII Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013	
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 13 marca 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• doprecyzowano zapisy Wytycznych w zakresie dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o dofinansowanie w przypadku projektów typu „zaprojektuj i wybuduj".

Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 13 grudnia 2012 r.	• dokonano aktualizacji wymaganych załączników przedkładanych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Ww. zmiany zostały wprowadzone w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. *o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej* nakładającej na Instytucje Zarządzające obowiązek odebrania od beneficjenta zaświadczenia o niekaralności, potwierdzającego że w stosunku do niego nie orzeczono zakazu dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust.3 pkt1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych.*
Regulamin Konkursów na realizację projektów w ramach Osi Priorytetowej III-VIII Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013:	
Uchwała Nr CXLI/2926/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 13 listopada 2012 r.	• dokonano zmiany zapisów Regulaminu konkursu nr 01/RPOWL/4.1/2012 na realizację projektów w ramach Osi Priorytetowej IV: *Społeczeństwo informacyjne*, Działania 4.1: Społeczeństwo informacyjne, Typ projektów: Projekty z zakresu tworzenia systemów informacji przestrzennej na poziomie powiatów RPO WL na lata 2007-2013 r. w zakresie „Zasady przygotowania dokumentacji do wniosku i weryfikacja kompletności wniosku i załączników".
Uchwała Nr CXLI/2927/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 13 listopada 2012 r.	• dokonano zmiany zapisów Regulaminu konkursu nr 02/RPOWL/6.2/2012 na realizację projektów w ramach Osi Priorytetowej VI: *Środowisko i czysta energia*, Działania 6.2: Energia przyjazna środowisku, w zakresie „Zasady przygotowania dokumentacji do wniosku i weryfikacja kompletności wniosku i załączników"

W okresie sprawozdawczym zostały dokonane zwiększenia dofinansowania w poprzednio ogłoszonych konkursach. Podyktowane to było możliwością rozdysponowania środków finansowych wynikających z oszczędności powstałych w trakcie realizacji projektów wybranych do dofinansowania w zakończonych już konkursach w ramach III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL. Zwiększenia te miały na celu efektywne wykorzystania dostępnej alokacji w ramach III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL.

Tabela 2.1.6.1.h *Konkursy, w których została zwiększona alokacja w okresie sprawozdawczym*

Konkursy, w których została zwiększona alokacja w okresie sprawozdawczym:	
13/RPOWL/8.2/2009	Uchwała Nr LXXXIX/1658/2012 ZWL z dnia 10 stycznia 2012 r.
01/RPOWL/3.1/2010	Uchwała Nr CI/1866/2012 ZWL z dnia 13 marca 2012 r.
20/RPOWL/6.2/2009	Uchwała Nr CIV/1947/2012 ZWL z dnia 3 kwietnia 2012 r.
04/RPOWL/6.1/2010	Uchwała Nr CIV/1944/2012 z dnia 3 kwietnia 2012 r.
05/RPOWL/6.1/010	Uchwała Nr CXI/2136/2012 z dnia 22 maja 2012 r.
24/RPOWL/8.3/2009	Uchwała Nr CXIV/2186/2012 z dnia 5 czerwca 2012 r.
06/RPOWL/7.1/2010	Uchwała NR CXXVI/2530/2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r.
07/RPOWL/7.1/2008	Uchwała Nr CXXVI/2533/2012 z dnia 14 sierpnia 2012 r.
03/RPOWL/3.2/2012	Uchwała Nr CXXXIII/2721/2012 z dnia 25 września 2012 r.
23/RPOWL/8.1/2009	Uchwała Nr CXXXVIII/28247/2012 z dnia 23 października 2012 r.
01/RPOWL/4.1/2012	Uchwała Nr CXLII/2957/2012 z dnia 20 listopada 2012 r.

Instrukcja wypełniania załączników do wniosków o dofinansowanie projektów ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach III-VIII Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2007 - 2013	
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 13 marca 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• doprecyzowano zapisy ww. dokumentu w zakresie dokumentów wymaganych przy składaniu wniosku o dofinansowanie w przypadku projektów typu „zaprojektuj i wybuduj"; • dostosowano zapisy do obowiązującego stanu prawnego w zakresie OOŚ oraz wymogów dokumentacji projektowej dla projektów objętych pomocą publiczną.
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 13 listopada 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• dokonano aktualizacji wymaganych załączników przedkładanych przed podpisaniem umowy o dofinansowanie projektu. Ww. zmiany zostały wprowadzone w związku z wejściem w życie ustawy z dnia 15 czerwca 2012 r. *o skutkach powierzenia wykonywania pracy cudzoziemcom przebywającym na terytorium Rzeczpospolitej Polskiej* nakładającej na Instytucje Zarządzające obowiązek odebrania od beneficjenta zaświadczenia o niekaralności, potwierdzającego że w stosunku do niego nie orzeczono zakazu dostępu do środków, o których mowa w art. 5 ust.3 pkt1 i 4 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. *o finansach publicznych.*
<u>Instrukcja wypełniania formularza on-line wniosku o dofinansowanie</u>:	
Zaakceptowane przez ZWL na posiedzeniu w dniu 19 kwietnia 2012 r. w formie wpisu do protokołu	• doprecyzowano zapisy ww. dokumentu do obowiązującego stanu prawnego oraz aktualnej wersji „*Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Uszczegółowienie Programu."*
Wytyczne dla Beneficjentów w zakresie zasad wypełniania obowiązków sprawozdawczych oraz rozliczania wydatków projektów współfinansowanych w ramach III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 26 listopada 2012 r.	Aktualizacja ww. *Wytycznych nastąpiła* w związku z aktualizacją dokumentu pn. *„Wymierzanie korekt finansowych za naruszenia prawa zamówień publicznych związanych z realizacją projektów współfinansowanych ze środków funduszy UE (tzw. taryfikator)*" oraz w związku ze zmianą zapisów w *Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013*: • dodano zapis o powtórnej ocenie merytorycznej w przypadku stwierdzenia zmian w projekcie wykraczających poza zmiany dopuszczone w umowie o dofinansowanie i/lub mające wpływ na ocenę projektu; • dodano zapis o obowiązku ponownej kalkulacji luki finansowej, kiedy w przypadku projektów generujących dochód pojawiają się nowe źródła dochodów; • dodano zapisu nt. wprowadzenia tzw. aneksów porządkujących ustalających ostateczną wartość dofinansowania dla projektów z uwzględnieniem w szczególności: oszczędności w projekcie, korekt finansowych, zmiany zakresu rzeczowego, zmiany kwalifikowalności podatku VAT, zmiany w wysokości luki w finansowaniu; • doprecyzowano zapisy nt. rozliczania zaliczek.
Wytyczne w zakresie wykrywania i raportowania o nieprawidłowościach w ramach obowiązków Instytucji Pośredniczącej II stopnia w związku z realizacja powierzonych osi priorytetowych RPO WL na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 27 listopada 2012 r.	• doprecyzowano zapisy dotyczące stosowania zasad wynikających z ustawy o finansach publicznych przez Beneficjentów zwolnionych podmiotowo oraz przedmiotowo ze stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013; • zaktualizowano akty prawne; • wprowadzono zmiany związane z dostosowaniem dokumentów do zmian wprowadzonych w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Wojewódz-

	twa Lubelskiego w Lublinie; • uaktualniono zapisy dotyczące informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych; • wprowadzono poprawki techniczne, uszczegółowienia bądź doprecyzowania zapisów.
Wytyczne w zakresie działań kontrolnych w ramach realizacji RPO WL na lata 2007-2013 Instytucji Pośredniczącej II stopnia	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 27 listopada 2012 r.	• doprecyzowano zapisy dotyczące stosowania zasad wynikających z ustawy o finansach publicznych przez Beneficjentów zwolnionych podmiotowo oraz przedmiotowo ze stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013; • zaktualizowano akty prawne; • wprowadzono zmiany związane z dostosowaniem dokumentów do zmian wprowadzonych w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; • uaktualniono zapisy dotyczące informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych; • wprowadzono poprawki techniczne, uszczegółowienia bądź doprecyzowania zapisów.
Wytyczne dla Beneficjentów w zakresie prowadzenia kontroli prawidłowości i realizacji projektów współfinansowanych w ramach III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL na lata 2007-2013	
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 27 listopada 2012 r.	• doprecyzowano zapisy dotyczące stosowania zasad wynikających z ustawy o finansach publicznych przez Beneficjentów zwolnionych podmiotowo oraz przedmiotowo ze stosowania ustawy Prawo zamówień publicznych realizujących projekty w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013; • zaktualizowano akty prawne; • wprowadzono zmiany związane z dostosowaniem dokumentów do zmian wprowadzonych w Regulaminie Organizacyjnym Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie; • uaktualniono zapisy dotyczące informowania Komisji Europejskiej o nieprawidłowościach w wykorzystaniu funduszy strukturalnych; • wprowadzono poprawki techniczne, uszczegółowienia bądź doprecyzowania zapisów.

Wytyczne dla Wnioskodawców w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007 – 2013

Dokument został zaakceptowany Decyzją Dyrektora Departamentu Strategii i Rozwoju Regionalnego z dnia 5 września 2008 r.

W okresie sprawozdawczym dokonano pięciokrotnej aktualizacji zapisów ww. dokumentu w formie akceptacji Dyrektora DRPO. Zmiany zaprezentowano w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.1.i *Aktualizacja Wytycznych dla Wnioskodawców w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007 – 2013.*

Podstawa aktualizacji dokumentu	Najważniejsze zmiany
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 30 stycznia 2012 r.	• uszczegółowiono zapisy dotyczące działań informacyjnych, promocyjnych i edukacyjnych; • uszczegółowiono zapisy dotyczące oceny projektów, w celu usunięcia wątpliwości co do bezstronności oceny; • rozszerzono zapisy o dodatkowe sytuacje, w których możliwe jest wydłużenie trwania oceny merytorycznej; • doprecyzowano zapisy odnoszące się do sposobów udokumentowania przez Wnioskodawcę posiadania środków finansowych na realizację projektu; • wprowadzono korektę adresu siedziby LAWP.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 28 czerwca 2012 r.	• dostosowano zapisy do procedury przeprowadzania oceny wniosków o dofinansowanie projektów umieszczonych na *Indykatywnym Wykazie Indywidualnych Projektów Kluczowych*, zgłoszonych do dofinansowania w ramach I i II Osi Priorytetowej; • wprowadzono zmiany dotyczące wzoru oraz terminów składania sprawozdań z pomocy technicznej będące wynikiem aktualizacji *Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013*; • wprowadzono zmiany związane z przygotowaniem dokumentacji oraz nowym zakresem udzielania wsparcia w ramach działania 1.6 RPO WL 2007 – 2013; • przeprowadzono zmiany pod kątem aktualizacji dokumentu *Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej;* • wprowadzono limit procentowy w celu ograniczenia wysokości wydatków na zakup nieruchomości gruntowej zabudowanej, budynkowej lub lokalowej oraz zakup materiałów i robót budowlanych; • doprecyzowano zapisy dotyczące kwalifikowalności wydatków; • wydłużenie terminu naboru wniosków do 100 dni kalendarzowych; • doprecyzowano zapisy dotyczące postępowania w sytuacji składania przez Beneficjenta wniosków o płatność z większą częstotliwością niż przewiduje umowa o dofinansowanie; • dokonano zmian w załącznikach podyktowanych przygotowaniem dokumentacji konkursowej pod kątem obowiązku przedkładania przez Wnioskodawców projektów gotowych do realizacji.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 28 września 2012 r.	• dostosowanie zapisów do *Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej II stopnia, Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*, *Umowy o dofinansowanie realizacji projektu*, *Instrukcji wypełniania wniosku o płatność,* wzoru wniosku o płatność; • zmiany związane z dostosowaniem zapisów do *Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej* oraz w celu umożliwienia pełniejszego wykorzystania środków; • dostosowanie zapisów do obowiązujących przepisów ustawy o swobodzie działalności gospodarczej oraz ustawy o finansach publicznych oraz do obowiązujących

	przepisów przy udzielaniu pomocy *de minimis;* • zmiany związane z przygotowaniem dokumentacji pod kątem projektów kluczowych realizowanych w ramach RPO WL 2007 – 2013; • zgodnie z rekomendacjami pokontrolnymi UKS uszczegółowiono opis procedury dotyczącej zachowania zasady konkurencyjności i wyboru najkorzystniejszej oferty; • dodano definicję daty zakończenia realizacji projektu; • zmiana w zakresie podmiotów uprawnionych do aplikowania o środki z Działania 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw;* • doprecyzowanie zapisów oraz dodanie zapisów podyktowane wyłączeniem możliwości termomodernizacji budynków mieszkalnych w ramach Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* Schemat A; • zmiana w definicji początku okresu kwalifikowania wydatków projektów realizowanych w ramach Działania 1.4; • zmiana związana z doprecyzowaniem zapisów i wprowadzeniem wzoru audytu energetycznego w ramach Działania 1.4 A; • wprowadzenie dodatkowego załącznika w postaci Informacji dotyczącej lokat założonych i/lub zlikwidowanych w okresie sprawozdawczym; • wydłużono termin na weryfikację wniosków o płatność z Działania 2.1 do 60 dni kalendarzowych; • z uwagi na brak w *Wytycznych dla Wnioskodawców* informacji dotyczących obowiązku składania przez Beneficjentów raportów rocznych w okresie trwałości, wynikającego z umowy o dofinansowanie wprowadzono szczegółowe informacje dotyczące monitorowania wypełniania ww. obowiązku; • zmiany związane z doprecyzowaniem zapisów, z uwagi na wyłączenie w ramach Działania 1.4 Schemat A z kosztów kwalifikowalnych możliwości zakupu używanych środków trwałych określonych w *Wytycznych*.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 31 października 2012 r.	• dostosowano zapisy do zapisów *Uszczegółowienia Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013;* • ujednolicono zapisy z *Umową o dofinansowanie realizacji projektów;* • wprowadzono zmianę związaną z planowanymi zmianami przepisów prawa energetycznego; • zmiany podyktowane wprowadzeniem płatności zaliczkowych w ramach Działania 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* Schemat A; • wprowadzono zmiany podyktowane umożliwieniem pełniejszego wykorzystania środków w ramach Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* Schemat B.
Decyzja Dyrektora DRPO z dnia 20 grudnia 2012 r.	• dostosowano zapisy do *Umowy o dofinansowanie realizacji projektów;* • wprowadzono zmiany podyktowane rekomendacjami UKS związanymi z terminem przekazywania przez Beneficjenta harmonogramu zadaniowego realizacji projektu; • dokonano zmiany załącznika Zał. 4 – *Instrukcja wypełniania załączników do wniosku o dofinansowanie w ramach I i II Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013;* • doprecyzowano zapisy dotyczące badania statusu MŚP Wnioskodawcy.

2.1.6.2. ANALIZA POSTĘPU FINANSOWEGO I RZECZOWEGO

Nabory wniosków o dofinansowanie

Do końca grudnia 2012 r. w ramach Osi Priorytetowych I-VIII przeprowadzono łącznie **91** naborów wniosków. Alokacja przeznaczona na konkursy wynosiła narastająco 1 004 570 238,61 EUR (4 115 523 353,53 PLN). W ramach przeprowadzonych naborów wniosków wykorzystano na realizację projektów **819 836 337,72 EUR** (3 358 705 508,37 PLN) dofinansowania ze środków EFRR, co stanowi **70,50%** dostępnych środków z EFRR w ramach RPO WL przeznaczonych na Osie Priorytetowe I-VIII.

Na koniec okresu sprawozdawczego na liście IWPIK znajdowało się **45** projektów o ogólnej wartości 484 299 669,53 EUR (1 984 078 886,13 PLN) i kwocie dofinansowania **267 038 802,81 EUR** (1 094 004 567,36 PLN), co stanowi **22,96%** alokacji przeznaczonej na Osie Priorytetowe I-VIII.

W ramach **IX** Osi Priorytetowej na realizację projektów systemowych wykorzystano **23 200 197,52 EUR** (95 046 569,22 PLN) dofinansowania ze środków EFRR, co stanowi **70,29%** dostępnych środków w ramach tej Osi.

W ramach ogłoszonych konkursów złożono **7 115** wniosków o dofinansowanie na całkowitą wartość projektów 4 253 547 925,38 EUR (17 425 935 140,70 PLN), w których Beneficjenci wnioskowali o **1 957 284 088,82 EUR** (10 046 622 077,14 PLN) dofinansowania z EFRR, co stanowi **210,87%** dostępnych środków z EFRR w ramach RPO WL przeznaczonych na Osie Priorytetowe I-VIII.

Dla działań IX Osi Priorytetowej złożono **61** wniosków o dofinansowanie (projektów systemowych) na całkowitą wartość projektów 30 297 134,35 EUR (124 121 300,01 PLN), w których wnioskowano o **26 600 079,05 EUR** (108 975 203,85 PLN) dofinansowania z EFRR, co stanowi **80,59%** dostępnych środków z EFRR w ramach IX Osi Priorytetowej.

W okresie sprawozdawczym przeprowadzono **9** konkursów w ramach I Osi Priorytetowej, **4** w ramach II Osi Priorytetowej oraz po **1** konkursie w ramach IV i VI Osi Priorytetowej. Alokacja przeznaczona na nabory wniosków ogłoszone w 2012 r. wynosiła 130 171 695,60 EUR (533 287 402,50 PLN).

Na rok 2013 planowane jest ogłoszenie jedynie 2 konkursów w ramach *Działania 2.3 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy Schemat A* oraz Działania 2.4 *Marketing Gospodarczy Schemat B*. Wynika to z faktu, iż do końca 2013 r. na konkursy ogłaszane w ramach Osi Priorytetowych I-VIII, na projekty systemowe (IX Oś Priorytetowa) oraz na projekty ujęte w IWIPK wykorzystano prawie **93%** dostępnej alokacji.

Tabela 2.1.6.2.a. *Nabory wniosków o dofinansowanie w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Oś Priorytetowa	Liczba naborów okresie sprawozdawczym	Liczba naborów od uruchomienia Programu
Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*	9	30
Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna*	4	19
Oś Priorytetowa III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*	0	3
Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne*	1	3
Oś Priorytetowa V *Transport*	0	4
Oś Priorytetowa VI *Środowisko i czysta energia*	1	11

Oś Priorytetowa VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna*	0	12
Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna*	0	9
RPO WL	**15**	**91**

Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej

Tabela 2.1.6.2.b. *Liczba i wartość wniosków o dofinansowanie po ocenie formalnej w okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Oś Priorytetowa	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
I	504	50 486 855	2 837	406 473 467	157,82%
II	78	2 175 922	245	45 192 089	67,02%
III	0	0	88	117 141 219	159,21%
IV	10	7 065 983	75	69 484 122	120,00%
V	3	12 888 702	454	488 247 040	183,66%
VI	111	154 833 964	382	554 132 783	306,05%
VII	0	0	219	153 055 046	152,44%
VIII	0	0	316	312 508 442	196,35%
IX	8	5 650 100	61	26 600 079	80,59%
RPO WL	**714**	**233 101 526**	**4 677**	**2 172 834 287**	**181,68%**

Wykres 2.1.6.2.a.

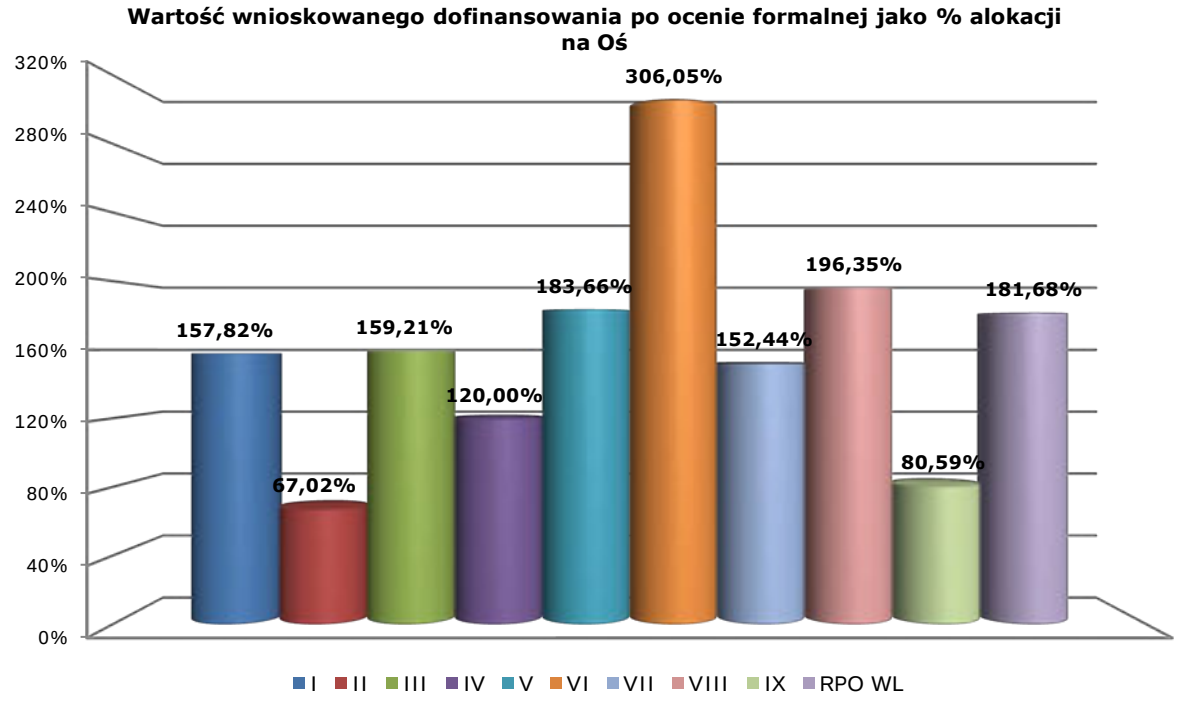

Liczba złożonych wniosków o dofinansowanie poprawnych formalnie w poszczególnych osiach nie jest równomierna. Największym zainteresowaniem cieszyły się konkursy ogłaszane w ramach I Osi Priorytetowej. Od początku realizacji Programu wnioski złożone w ramach tej Osi w ilości 2 837 sztuk stanowią ponad 60% ilości wszystkich złożonych w Programie wniosków o dofinansowanie ocenionych pozytywnie pod względem formalnym. Sytuacja ta wynika z faktu, iż od uruchomienia Programu w ramach tej Osi przeprowadzono najwięcej konkursów (30). Ponadto Beneficjentami tej osi są głównie mikro i małe przedsiębiorstwa, realizujące nieduże projekty.

Pod względem wartości wnioskowanej kwoty od początku realizacji Programu największym zainteresowaniem cieszyła się VI Oś Priorytetowa. Wartość wnioskowanego dofinansowania w ramach tej Osi wynosi 554 132 782,81 EUR (2 270 171 184,62 PLN) co stanowi 25,50% kwoty wnioskowanego dofinansowania z EFRR w ramach RPO WL. Związane jest to z bardzo dużym zainteresowaniem konkursami ogłaszanymi w ramach VI Osi Priorytetowej.

W przypadku VI Osi Priorytetowej obserwujemy również największe zapotrzebowanie (biorąc pod uwagę wartość wnioskowanego dofinansowania względem dostępnej alokacji) na środki dostępne w ramach Osi Priorytetowych. Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej ponad trzykrotnie przekracza tu alokację dostępną w ramach Osi. W konkursie ogłoszonym w 2012 roku w ramach Działania 6.2 „Energia przyjazna środowisku" łączna kwota wnioskowanego dofinansowania z EFRR ponad ośmiokrotnie przewyższała alokację przeznaczoną na konkurs.

Najmniejsze zainteresowanie w ramach ogłoszonych konkursów zgłoszono w II Osi Priorytetowej. Wnioskowana kwota wynosi tutaj tylko 67,02% dostępnej alokacji w ramach Osi. Wynika to przede wszystkim z niskiego zainteresowani uczelni i jednostek naukowych „małymi" inwestycjami, które można finansować w ramach działania 2.2 (uczelnie korzystają z dofinansowania w ramach PO RPW, gdzie kwoty i poziom dofinansowania jest dla nich atrakcyjniejszy) oraz małego zainteresowania Instytucji Otoczenia Biznesu aplikowaniem o środki dostępne w ramach działania 2.3.

Obserwując powyższe dane można zauważyć, że zapotrzebowanie Beneficjentów na środki finansowe znacznie przewyższa wysokość funduszy dostępnych w ramach RPO WL (kwota wnioskowana ogółem jest o 81,68% wyższa od dostępnej alokacji).

Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji

Tabela 2.1.6.2.c. *Liczba i wartość wniosków o dofinansowanie zatwierdzonych do realizacji w okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia Programu w podziale na Osi Priorytetowe.*

Oś Priorytetowa	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
I	343	40 524 728	1 715	250 886 404	97,41%
II	37	614 745	136	42 124 071	62,47%
III	9	13 265 477	45	74 192 361	100,84%
IV	11	11 132 736	62	61 547 834	106,29%
V	6	15 059 029	153	264 448 247	99,48%
VI	24	28 110 236	129	180 622 237	99,76%
VII	5	6 824 781	125	86 783 173	86,43%
VIII	14	17 164 020	159	174 062 513	109,36%
IX	8	5 650 100	61	26 600 079	80,59%
RPO WL	**457**	**138 345 852**	**2 585**	**1 161 266 921**	**97,10%**

Wykres 2.1.6.2.b.

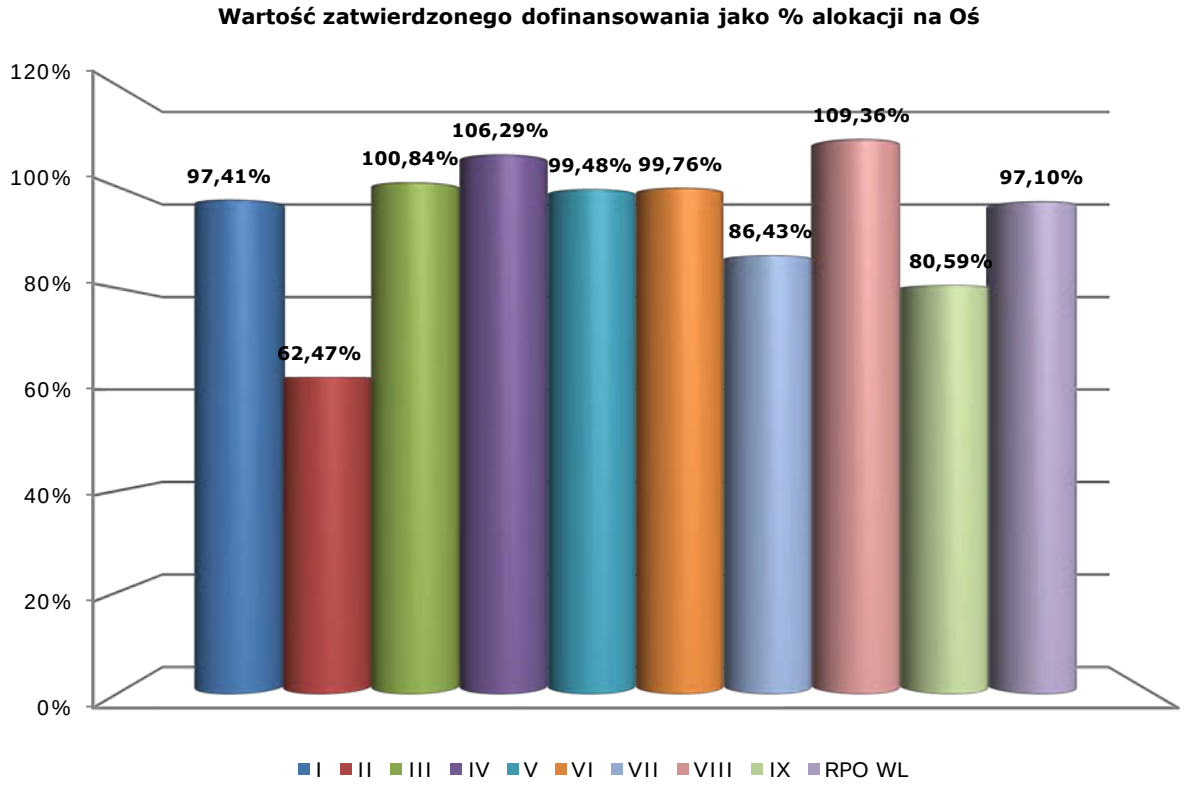

Podpisane umowy/wydane decyzje o dofinansowaniu

Tabela 2.1.6.2.d. *Liczba i wartość podpisanych umów / wydanych decyzji o dofinansowaniu w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Oś Priorytetowa	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
I	166	12 452 753	1 322	167 886 750	65,18%
II	31	327 617	119	39 191 928	58,12%
III	10	8 641 008	39	56 856 572	77,28%
IV	1	1 708 491	51	50 572 122	87,34%
V	5	9 880 146	147	235 537 226	88,60%
VI	24	13 151 954	126	135 808 526	75,01%
VII	4	1 475 862	112	65 414 336	65,15%
VIII	14	13 110 518	155	153 205 829	96,26%
IX	8	5 532 623	60	23 200 198	70,29%
RPO WL	**263**	**66 280 972**	**2 131**	**927 673 488**	**77,57%**

Wykres 2.1.6.2.c.

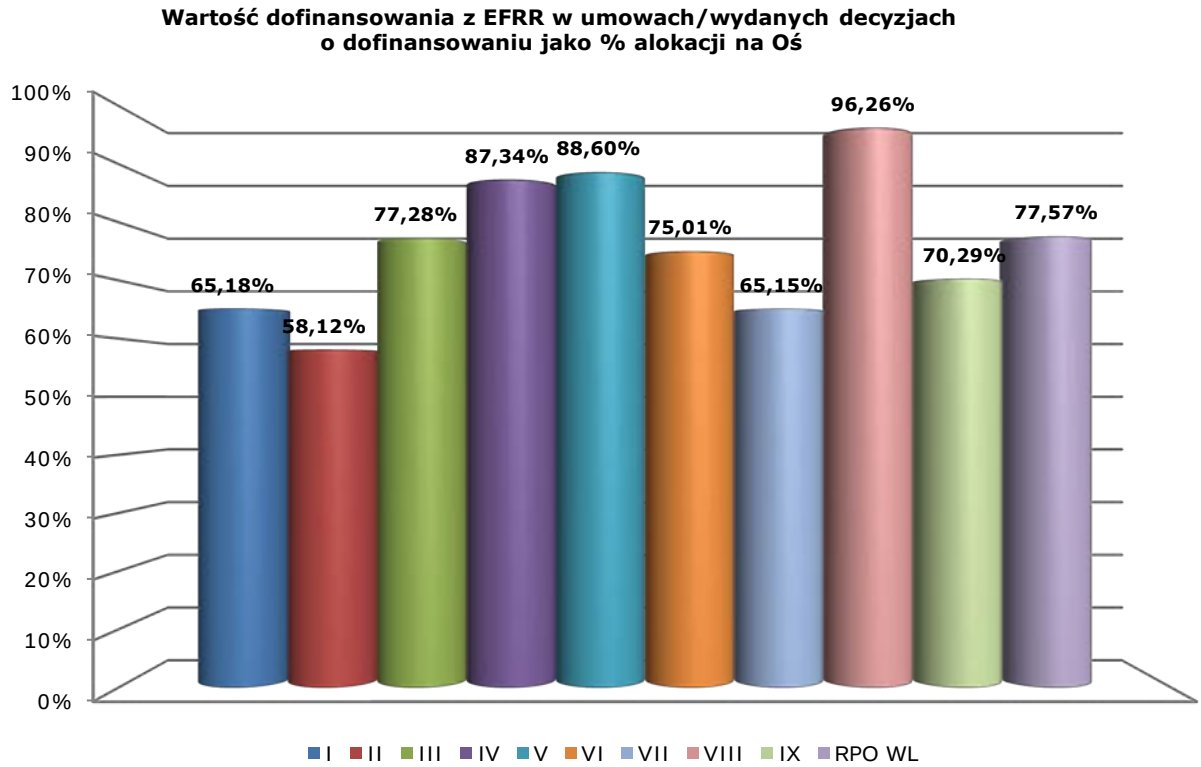

Analizując poziom kontraktacji poszczególnych Osi Priorytetowych można zauważyć, że wysoki i dość wyrównany poziom kontraktacji jest osiągnięty w Osiach IV, V i VIII. Natomiast najniższy poziom kontraktacji obserwujemy w ramach II Osi Priorytetowej. Jest on konsekwencją niskiego zainteresowania konkursami ogłaszanymi w ramach tej Osi. W przypadku I Osi priorytetowej niski wskaźnik kontraktacji wynika z faktu, iż w 2012 przeprowadzono 9 naborów wniosków i zdecydowana większość umów zastanie podpisana dopiero w 2013 r. Niski poziom kontraktacji VII Osi Priorytetowej jest związany z faktem, iż w ramach działania 7.1 na liście IWIPK znajduje się projekt *Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie* o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 30 341 005,17 EUR (124 301 030,00 PLN), co stanowi 30,22% alokacji na VII Oś Priorytetową. Umowa na realizację ww. projektu nie została jeszcze podpisana.

Wnioski o płatność

Tabela 2.1.6.2.e. *Liczba i wartość wniosków o płatność zatwierdzonych w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Oś Priorytetowa	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
I	978	32 631 602	3 268	130 861 317	50,81%
II	136	2 749 389	301	37 441 199	55,53%
III	114	18 029 043	142	29 388 777	39,94%
IV	44	6 768 596	215	30 537 970	52,74%
V	126	80 228 854	724	206 118 323	77,53%
VI	257	33 211 793	619	81 260 623	44,88%
VII	278	20 067 162	758	48 966 141	48,77%
VIII	237	38 219 686	856	107 588 705	67,60%
IX	64	4 957 393	309	16 311 595	49,42%
RPO WL	**2 234**	**236 863 519**	**7 192**	**688 474 651**	**57,57%**

Wykres 2.1.6.2.d.

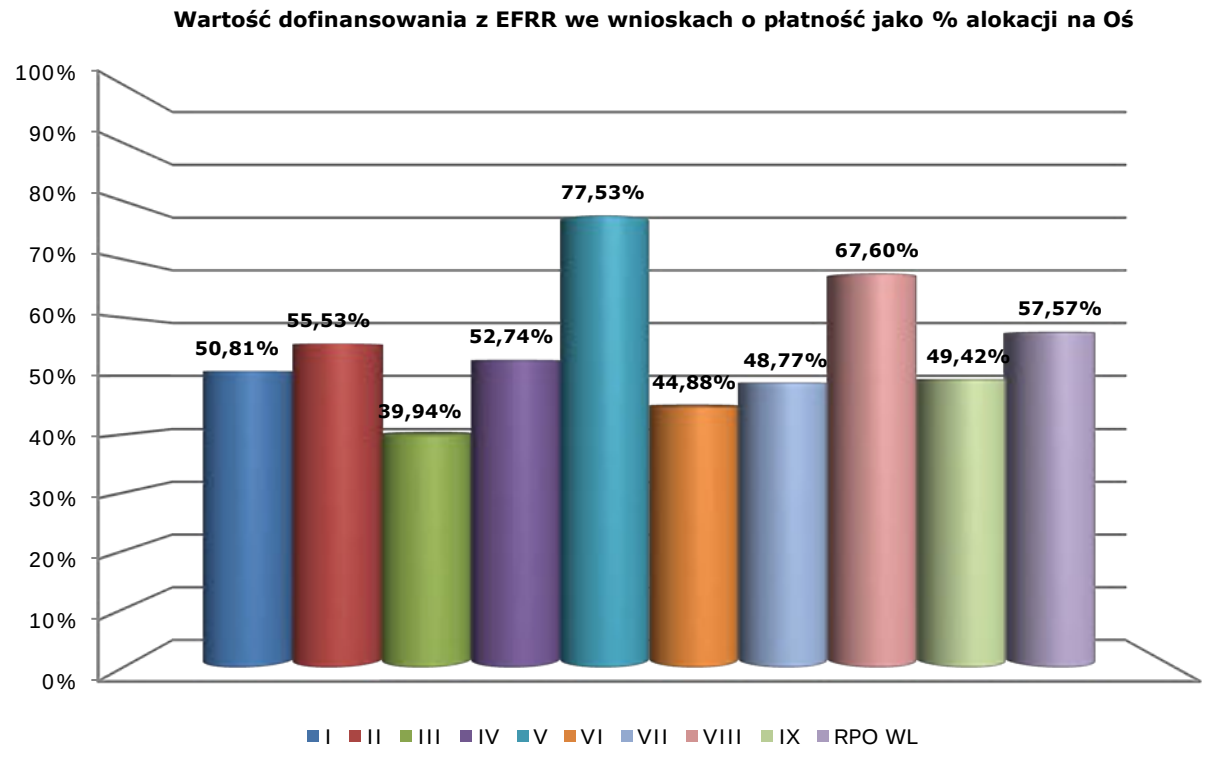

Analizując wykorzystanie alokacji RPO WL we wnioskach o płatność można zauważyć, iż najwyższy stopień wykorzystania środków finansowych dotyczy V Osi Priorytetowej. Wynika to z faktu, iż konkursy w ramach tej Osi przeprowadzone były najwcześniej tj. już na początku 2008 r. Ponadto są to duże inwestycje, z których wiele zostało już zrealizowanych. Dlatego też wartość wniosków o płatność w ramach tej Osi tak wyraźnie przewyższa wartości w pozostałych Osiach.

Z kolei najniższe wykorzystanie alokacji dotyczy III Osi Priorytetowej. Niskie wykorzystanie alokacji wynika tutaj z faktu, iż dwa z trzech konkursów ogłoszonych w ramach tej Osi były przeprowadzone w drugim półroczu 2010 r. Kwota przeznaczona na ww. konkursy stanowi prawie 74% alokacji na III Oś Priorytetową. W 2011 i 2012 r. trwały prace związane podpisywaniem umów z Beneficjentami, co za tym idzie wzrost wartości wniosków o płatność nastąpi w roku 2013.

Certyfikacja do KE

Tabela 2.1.6.2.f. *Płatności otrzymane od Komisji Europejskiej w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
I	34 327 735	121 068 659	47,13%
II	2 804 144	36 652 330	53,51%
III	13 999 137	24 879 376	33,92%
IV	7 670 838	28 609 996	49,50%
V	77 403 932	218 670 327	82,60%
VI	34 715 762	80 005 893	44,31%
VII	26 418 099	54 645 709	54,72%
VIII	42 891 046	111 114 303	70,14%
IX	4 066 203	16 253 153	49,56%
RPO WL	**244 296 896**	**691 899 745**	**58,00%**

Wykorzystanie alokacji dla poszczególnych Osi Priorytetowych pod względem wysokości płatności otrzymanych od KE jest konsekwencją opisanej powyżej sytuacji dotyczącej wniosków o płatność i wynika z analogicznych przyczyn.

Wykres 2.1.6.2.e.

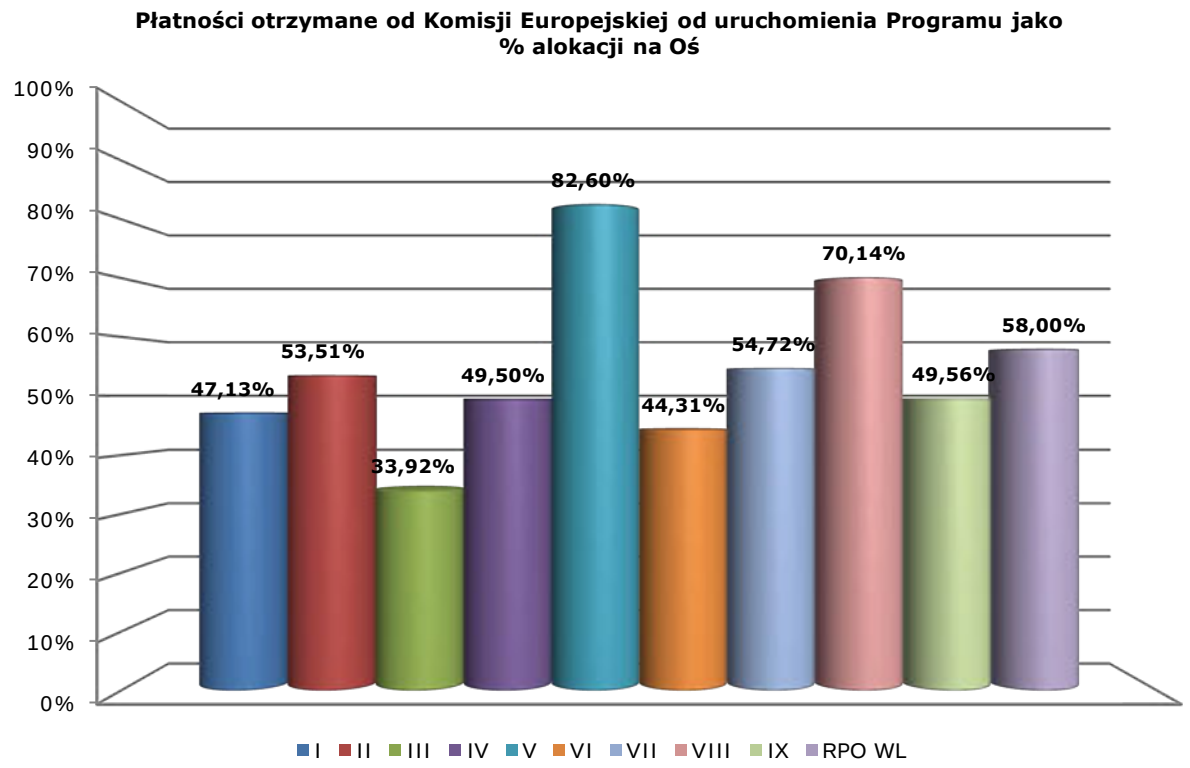

Informacje ogólne nt. stanu wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 przedstawiono na poniższych wykresach.

Wykres 2.1.6.2.f.

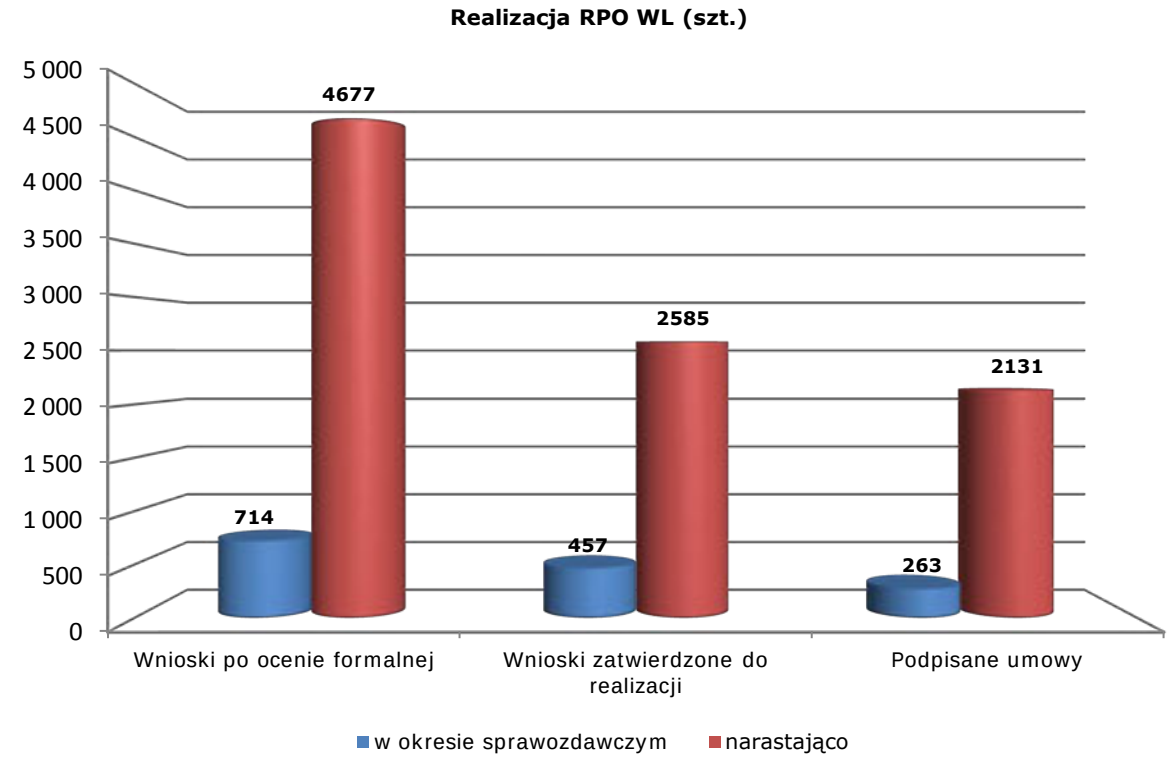

Wykres 2.1.6.2.g.

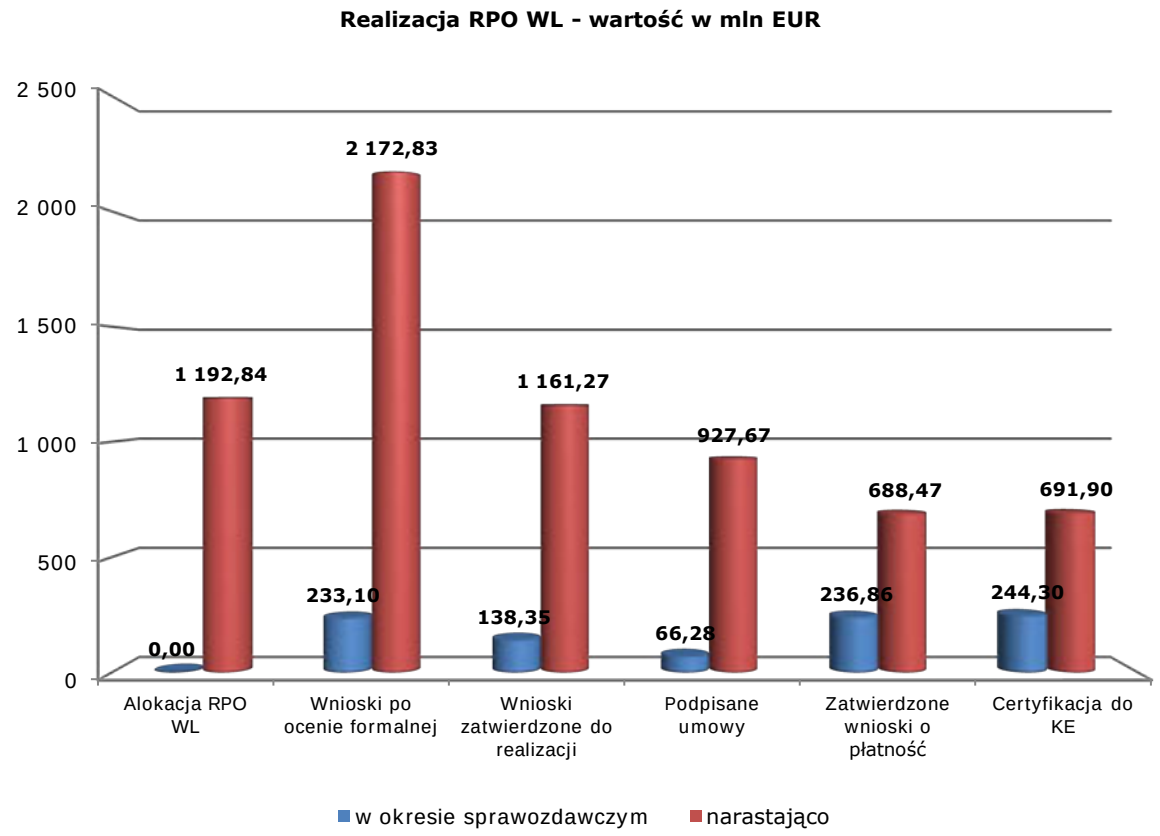

Wykres 2.1.6.2.h.

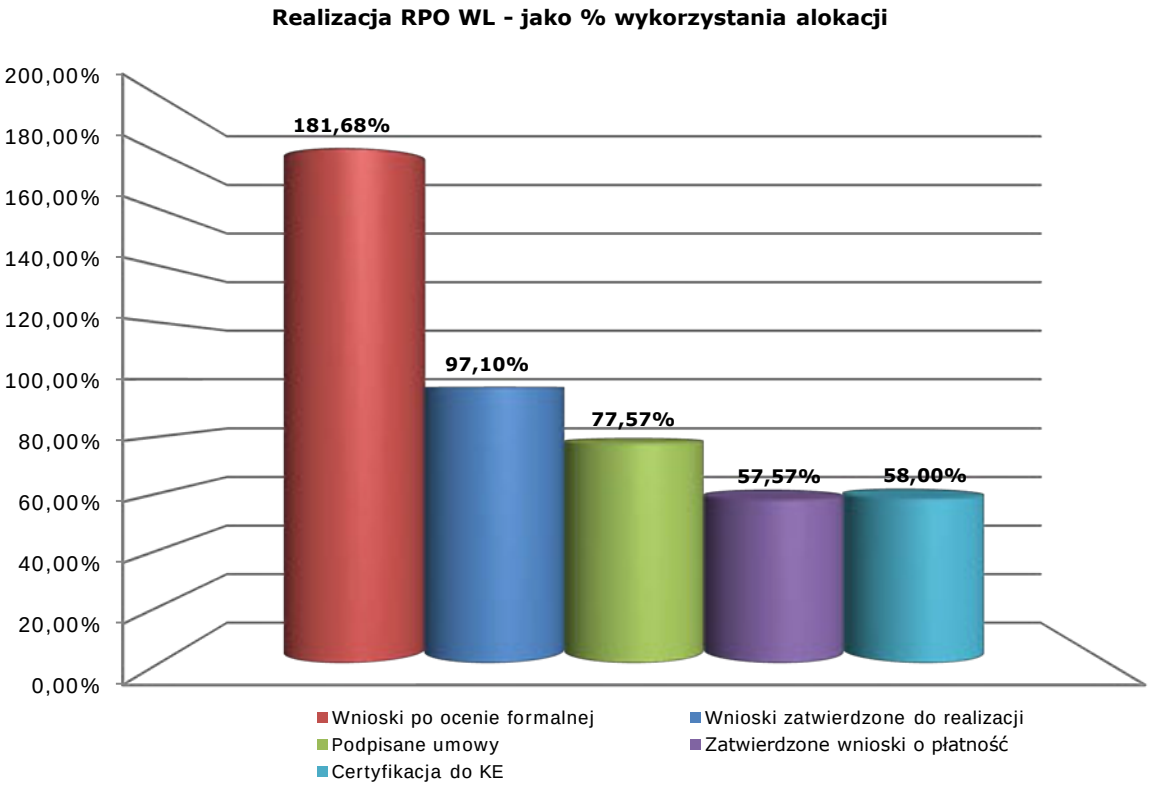

Wykres 2.1.6.2.i.

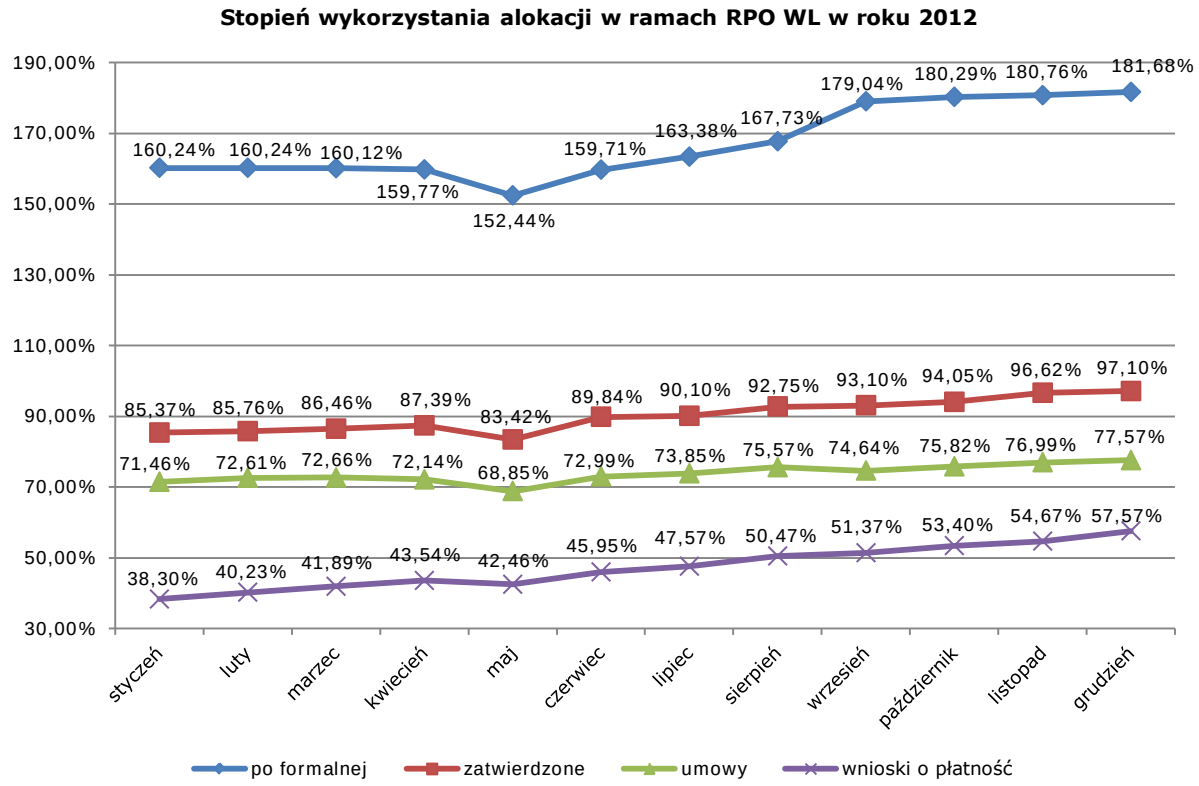

Prezentowane dane w zakresie postępu finansowego pokazują tendencję wzrostową z zauważalnym spadkiem w miesiącu maju 2012 r. Sytuacja ta wynika z faktu, iż do miesiąca maja dane były wyliczane w stosunku do alokacji liczonej jako iloraz środków dostępnych w ramach RPO WL pomnożonych przez kurs Euro obowiązujący w danym miesiącu. Natomiast od czerwca 2012 r. wykorzystanie alokacji liczone jest w stosunku do kwoty wyliczonej zgodnie algorytmem wprowadzonym przez MRR

Projekty indywidualne

Na koniec okresu sprawozdawczego na liście IWPIK znajdowało się **45** projektów o ogólnej wartości 484 299 669,53 EUR (1 984 078 886,13 PLN) i kwocie dofinansowania **267 038 802,81 EUR** (1 094 004 567,36 PLN), co stanowi **22,33%** alokacji na Program.

Tabela 2.1.6.2.g. *Wykaz projektów kluczowych na koniec okresu sprawozdawczego(w PLN).*

Oś Priorytetowa	Działanie	Tytuł projektu	Indykatywny Wykaz Indywidualnych Projektów Kluczowych		Podpisane umowy		Data zakończenia (data zatwierdzenia wniosku o płatność końcową)
			Wartość ogółem	Wartość dofinansowania z EFRR	Wartość ogółem	Wartość dofinansowania z EFRR	
Oś Priorytetowa III	Działanie 3.2.	Renowacja Pałacu Morskich – dawnej Resursy Kupieckiej przy ulicy Krakowskie Przedmieście 62 w Lublinie	20 095 938,32	15 071 953,74	14 893 535,24	10 648 719,20	
		Renowacja pobrygidkowskiego zespołu klasztornego w Śródmieściu miasta Lublina	15 813 247,76	11 859 935,82	15 471 050,95	9 929 110,43	
			35 909 186,08	**26 931 889,56**	**30 364 586,19**	**20 577 829,63**	
Oś Priorytetowa IV	Działanie 4.1.	Budowa Regionalnej Infrastruktury Informacji Przestrzennej	16 924 269,44	14 385 629,02	16 923 903,43	14 385 317,91	
		Lubelska Biblioteka Wirtualna	19 810 793,45	16 839 174,43	19 810 793,45	16 660 674,42	
		Wrota Lubelszczyzny – Informatyzacja Administracji	44 587 389,80	37 898 431,33	34 580 327,42	29 323 018,28	
			81 322 452,69	**69 123 234,78**	**71 315 024,30**	**60 369 010,61**	
Oś Priorytetowa V	Działanie 5.1.	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 822 Lublin - Port Lotniczy Świdnik	92 930 796,00	42 600 000,00	68 849 470,09	53 850 314,42	
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec na odcinku od km 68 + 296 do km 72 + 973 o długości 4,677 km, z wyłączeniem odcinka od km 70 + 580,15 do km 70 + 600,14 – terenu zamkniętego PKP w Bełżcu"	16 707 996,05	13 976 390,22			
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 835 Lublin- Wysokie-Biłgoraj-Sieniawa-Przeworsk-Kańczuga-Dynów-Grabownica Starzeńska na odcinku od km 72+800 do km 85+972,43 o dł. 13,17243 km Frampol - Biłgoraj	96 568 322,00	43 500 000,00	56 853 076,61	43 500 000,00	**14.12.2012**
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 826 Markuszów - Nałęczów na odcinku od km 0+010 do km 10+930 o dł.10,920 km	36 439 419,00	23 450 000,00	28 854 421,24	23 450 000,00	
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 849 Zamość - Jacnia – Józefów - Wola Obszańska na odcinku Lipsko – Kaczórki od km 9+711 do km 24+100	46 182 103,00	30 100 000,00	44 317 295,74	30 100 000,00	
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 808 Łuków-Serokomla-Kock na odcinku od km 0+039,39 do km 0+901, od km 1+038,50 do km6+000 oraz od km 20+100 do km 25+142,45 o dł. 10,8656 km	37 249 882,00	24 500 000,00	28 045 939,56	23 839 048,62	**19.12.2011 r.**
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 814 Radzyń Podl.-Suchowolaśminne na odcinku od km 0+140 do km 6+600	25 774 885,00	17 150 000,00	20 322 957,02	17 150 000,00	**15.12.2011 r.**
		Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 846 Małochwiej Duży- Wojsławice-Teratyn na odcinku od km 0+100 do km 6+100	25 591 856,00	17 200 000,00	20 136 795,90	16 972 904,46	**24.11.2011 r.**
		Przebudowa ulicy Lubelskiej od ulicy Szpitalnej do ulicy Podwalnej waz z przebudową Ronda Jana Pawła II oraz od ulicy Przechodniej do ulicy Hrubieszowskiej w Chełmie	11 234 422,00	7 000 000,00	14 690 850,68	6 998 875,89	**16.03.2011 r.**
		Przebudowa ulicy Lwowskiej w Chełmie od dworca PKS do ulicy Orląt Lwowskich wraz z przebudową skrzyżowania z aleją I Armii Wojska Polskiego i aleją Armii Krajowej	3 962 836,24	1 251 220,00	3 014 076,92	1 251 220,00	**22.12.2010 r.**
		Przedłużenie ul. Krańcowej do ul. Kunickiego wraz z mostem na rzece Czerniejówce	53 093 905,03	27 680 077,00	53 093 905,03	27 680 077,00	**29.11.2010 r.**
		Przebudowa ul. Królowej Jadwigi od ulicy Akademickiej do ulicy Dzieci Zamojszczyzny i przebudowa ulicy Podgroble	5 078 396,51	3 276 350,80	4 585 357,44	3 108 828,50	**23.11.2010 r.**
		Przebudowa ulicy Przemysłowej w Zamościu na odcinku od skrzyżowania z ul. Peowiaków do skrzyżowania z ul. Kilińskiego	3 300 082,19	2 519 942,76	2 486 505,11	2 104 196,34	**23.11.2010 r.**
		Budowa ulicy Św. Piątka w Zamościu na odcinku od skrzyżowania z ulicą Tęczową do skrzyżowania z ul. Waryńskiego	1 903 630,33	1 449 995,22	1 718 584,56	1 408 177,88	**22.11.2010 r.**
		Przebudowa Alei Solidarności wraz z budową mostu i łącznika do ul. Sidorskiej w Białej Podlaskiej	21 717 848,19	11 615 101,14	21 401 828,24	8 026 892,32	
		Przedłużenie ul. Jana Pawła II do Al. Kraśnickiej z odwodnieniem i oświetleniem w Lublinie	49 040 000,00	21 000 000,00	48 751 473,49	21 000 000,00	**25.11.2010 r.**
			526 776 379,54	**288 269 077,14**	**417 122 537,63**	**280 440 535,43**	
	Działanie 5.2.	Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa lubelskiego poprzez budowę i przebudowę dróg powiatowych zwiększających dostępność do dróg krajowych i wojewódzkich	169 930 351,79	131 600 000,00	177 624 253,57	131 600 000,00	**4.04.2012 r.**
		Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2215 L Lublin (ul. Związkowa, ul. Choiny) – Jakubowice Konińskie – Majdan Krasieniński	10 500 000,00	8 500 000,00			
		Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej	7 250 000,00	6 162 500,00			
		Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej	14 479 000,00	12 307 150,00			
			202 159 351,79	**158 569 650,00**	**177 624 253,57**	**131 600 000,00**	
	Działanie 5.3.	Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy	11 585 545,00	2 000 000,00			
			11 585 545,00	**2 000 000,00**	**0,00**	**0,00**	
	Działanie 5.4.	„Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie."	31 234 000,00	26 284 000,00			
		Przebudowa układu komunikacyjnego wraz z modernizacją wiaduktu kolejowego i przejścia podziemnego w obrębie dworca kolejowego Lublin	42 517 000,00	29 622 500,00	29 653 000,00	20 493 500,00	
		Modernizacja części infrastruktury technicznej linii kolejowej Nr 7 Warszawa Wschodnia – Dorohusk w obrębie przystanku osobowego Lublin Północny oraz stacji Świdnik dla sprawnego skomunikowania aglomeracji	22 942 100,00	15 984 250,00	15 963 677,50	10 669 938,43	
		Modernizacja linii kolejowej Nr 30 Łuków – Lublin Północny na odcinku Lubartów – Lublin Północny	49 272 140,00	34 328 950,00	50 457 399,64	32 992 901,64	
		Modernizacja linii Nr 63 Dorohusk – Zawadówka Naftobaza (SZ) na odcinku Granica Państwa Dorohusk - Wólka Okopska w km 0.100 – 4.000	36 213 738,24	25 230 883,20	26 759 697,25	18 494 166,79	
		Modernizacja przejazdów kolejowych w celu podniesienia bezpieczeństwa ruchu na skrzyżowaniach linii kolejowych z drogami publicznymi na terenie województwa lubelskiego w zakresie urządzeń zabezpieczenia przejazdów	34 938 360,00	24 342 300,00	24 248 254,65	16 550 755,58	
		Zakup taboru kolejowego do przewozów pasażerskich	43 400 000,00	15 820 000,00	36 118 750,00	15 820 000,00	**19.01.2011 r.**
			260 517 338,24	**171 612 883,20**	**183 200 779,04**	**115 021 262,44**	
	Działanie 5.5.	Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)	504 268 741,07	125 000 000,00	475 378 428,44	125 000 000,00	

		Budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A. w miejscowości Świdnik Duży	3 600 000,00	3 000 000,00			
		Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą	18 140 750,00	12 538 350,00			
		Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2101L	11 871 853,64	9 475 952,68	11 271 340,02	9 475 952,68	
		Przebudowa drogi gminnej Nr 106115L i 106116L	1 850 000,00	1 387 500,00	2 561 323,24	1 387 500,00	**11.10.2011 r.**
		Przebudowa drogi gminnej Nr 106104L	1 820 000,00	1 340 000,00	2 167 704,02	1 335 000,00	**12.10.2011 r.**
			541 551 344,71	**152 741 802,68**	**491 378 795,72**	**137 198 452,68**	
			1 542 589 959,28	773 193 413,02	1 269 326 365,96	664 260 250,55	
Oś Priorytetowa VI	**Działanie 6.1.**	Modernizacja i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków w Nałęczowie	23 471 033,08	14 000 000,00	20 825 094,91	14 000 000,00	
			23 471 033,08	**14 000 000,00**	**20 825 094,91**	**14 000 000,00**	
	Działanie 6.2.	Biogazownia w gminie Jeziorzany	10 000 000,00	5 000 000,00	10 000 000,00	5 000 000,00	
			10 000 000,00	**5 000 000,00**	**10 000 000,00**	**5 000 000,00**	
			33 471 033,08	19 000 000,00	30 825 094,91	19 000 000,00	
Oś Priorytetowa VII	**Działanie 7.1.**	Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie	134 471 800,00	124 301 030,00	0,00	0,00	
			134 471 800,00	**124 301 030,00**	**0,00**	**0,00**	
	Działanie 7.2.	Opracowanie i wdrożenie systemu promocji Województwa Lubelskiego	12 000 000,00	10 200 000,00	12 007 774,00	10 199 488,30	**10.12.2012 r.**
			12 000 000,00	**10 200 000,00**	**12 007 774,00**	**10 199 488,30**	
			146 471 800,00	134 501 030,00	12 007 774,00	10 199 488,30	
Oś Priorytetowa VIII	**Działanie 8.2.**	Budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz zagospodarowaniem przylegającego terenu	155 000 000,00	70 490 000,00	155 000 000,00	67 398 200,00	
		Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków	900 000,00	765 000,00			
			155 900 000,00	**71 255 000,00**	**155 000 000,00**	**67 398 200,00**	
			1 984 078 886,13	**1 094 004 567,36**	**1 568 838 845,36**	**841 804 779,09**	

	podpisane umowy
	podpisano preumowy
	bez preumowy

W okresie sprawozdawczym:

- na listę IWIPK zostało wpisanych **7 nowych projektów** o ogólnej wartości 19 417 239,06 EUR (79 548 545,00 PLN) i kwocie dofinansowania z EFRR w wysokości **14 406 036,42 EUR** (59 018 650,00 PLN):

Oś	Działanie	Tytuł projektu	Wartość ogółem	Wartość dofinansowania z EFRR
V	5.2	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2215 L Lublin (ul. Związkowa, ul. Choiny) – Jakubowice Konińskie – Majdan Krasieniński	2 562 975,98	2 074 790,08
V	5.2	Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej	1 769 673,89	1 504 222,81
V	5.2	Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej	3 534 221,83	3 004 088,56
V	5.3	Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy	2 827 949,86	488 185,90
V	5.4	„Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie."	7 623 999,22	6 415 739,11
V	5.5	Budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A. w miejscowości Świdnik Duży	878 734,62	732 278,85
VIII	8.2	Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków	219 683,66	186 731,11
		RAZEM	**19 417 239,06**	**14 406 036,42**

- podpisano **3 umowy** na realizację projektów znajdujących się na liście IWIPK o ogólnej wartości 24 392 599,97 EUR (99 931 603,56 PLN) i kwocie dofinansowanie z EFRR w wysokości **19 524 248,56 EUR** (79 986 941,52 PLN):

Oś	Działanie	Tytuł projektu	Wartość umowy ogółem	Wartość dofinansowania z EFRR
IV	4.1	Lubelska Biblioteka Wirtualna	4 835 675,03	4 066 753,18
V	5.1	Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 822 Lublin - Port Lotniczy Świdnik	16 805 670,30	13 144 482,14
V	5.5	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2101L	2 751 254,64	2 313 013,25
		RAZEM	**24 392 599,97**	**19 524 248,56**

- podpisano **3 preumowy** o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z IWIPK wynoszącej **4 695 042,47 EUR** (19 234 650,00 PLN):

Oś	Działanie	Tytuł projektu	Wartość ogółem	Wartość dofinansowania z EFRR
V	5.2	Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej	1 769 673,89	1 504 222,81
V	5.2	Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej	3 534 221,83	3 004 088,56
VIII	8.2	Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków	219 683,66	186 731,11
		RAZEM	**5 523 579,38**	**4 695 042,47**

Kumulatywnie od początku realizacji Programu podpisano **35 umów** oraz **5 preumów** (zobowiązań do prawidłowego przygotowania projektu) **5 projektów** pozostało bez podpisanych preumów.

Do końca roku 2012 **zakończono realizację 16 projektów** znajdujących się na liście IWIPK o wartości 118 184 760,58 EUR (484 179 327,15 PLN) i kwocie dofinansowania **79 416 939,16 EUR** (325 355 316,99 PLN).

Realizacja projektów kluczowych została zamieszczona przy szczegółowym opisie poszczególnych Osi Priorytetowych.

Rozkład projektów (liczba i wartość)

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Tabela 2.1.6.2.h. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na sektory gospodarki.*

Dział gospodarki	Liczba umów o dofinansowanie	Wartość ogółem [EUR]	Wartość dofinansowanie z EFRR [EUR]
Nie dotyczy (00)	777	1 128 741 966,97	701 760 071,15
Produkcja produktów żywnościowych i napojów (03)	31	14 128 249,18	5 113 480,88
Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włókienniczych (04)	10	4 542 354,11	1 487 188,19

Wytwarzanie urządzeń transportowych (05)	2	1 196 473,12	444 844,74
Nieokreślony przemysł wytwórczy (06)	217	85 959 566,47	33 461 774,90
Poczta i telekomunikacja (10)	3	882 827,88	361 135,69
Transport (11)	1	16 805 670,30	13 144 482,14
Budownictwo (12)	165	64 924 711,54	26 161 490,86
Handel hurtowy i detaliczny (13)	13	591 528,31	262 503,14
Hotele i restauracje (14)	132	107 958 371,22	34 761 840,62
Pośrednictwo finansowe (15)	6	41 740 215,65	32 883 705,45
Obsługa nieruchomości, wynajem i prowadzenie działalności gospodarczej (16)	10	1 481 548,91	710 838,51
Administracja publiczna (17)	33	8 788 543,76	7 777 292,56
Edukacja (18)	25	2 601 989,72	1 289 075,03
Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (19)	200	34 537 679,53	16 526 098,37
Opieka społeczna, pozostałe usługi komunalne, społeczne i indywidualne (20)	1	453 855,08	207 404,21
Działalność związana ze środowiskiem naturalnym (21)	9	6 362 159,42	2 398 017,23
Inne niewyszczególnione usługi (22)	496	131 757 177,37	48 922 243,90
SUMA:	**2131**	**1 653 454 888,53**	**927 673 487,57**

Analizując rozkład umów o dofinansowanie podpisanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na sektory gospodarki widoczna jest wyraźna przewaga umów, w których Beneficjenci nie określili konkretnego działu gospodarki, oddającego charakter projektu. W ramach kategorii 00 *Nie dotyczy* podpisanych zostało aż 777 umów o dofinansowanie o wartości ogółem 1 128 741 966,97 EUR (4 624 230 090,27 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 701 760 071,15 EUR (2 874 970 659,47 PLN), co stanowi blisko 76% wartości wszystkich projektów realizowanych w ramach Programu.

Główną przyczyną takiego stanu rzeczy były obowiązujące zapisy *Uszczegółowienia Programu*, w którym w szczegółowych opisach Działania 1.7 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo* oraz poszczególnych Działań w ramach Osi Priorytetowych III – IX w poz. 15e „Działalność gospodarcza" przewidziano jedynie jeden dział gospodarki - 00 *Nie dotyczy*. Beneficjenci Działania 1.7 oraz Osi Priorytetowych III – IX nie mogli zatem – składając wniosek lub podpisując umowę o dofinansowanie – wskazać działu odpowiadającego charakterowi działalności gospodarczej, której dotyczył projekt. Uchwałą Nr CIII/1039/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 27 marca 2012 r. *w sprawie zatwierdzenia zmian w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 – Uszczegółowienie Programu* Instytucja Zarządzająca dokonała stosownych zmian w tym zakresie – poszczególnym Działaniom przyporządkowano właściwe działy gospodarki, tak aby przyszli Beneficjenci już na etapie aplikowania o środki mogli określić sektor gospodarki, w który wpisuje się ich inwestycja. Ponadto Beneficjenci zostali zobowiązani do dostarczenia dodatkowych informacji na temat już (z)realizowanych projektów (przy podpisywaniu aneksów do umów o dofinansowanie lub za pomocą formularzy uzupełniających). W związku z powyższym poprawne, zgodne ze stanem faktycznym dane na temat rozkładu projektów realizowanych w ramach Programu oraz poszczególnych Osi Priorytetowych w podziale na sektory gospodarki zostaną zaprezentowane w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów Beneficjentów

Spośród Beneficjentów 2 131 projektów realizowanych w ramach Programu zdecydowanie dominują przedsiębiorstwa (1 405 projektów), w tym:

- mikroprzedsiębiorstwa - 910 projektów o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 86 364 588,08 EUR (353 818 444,45 PLN);
- małe przedsiębiorstwa – 344 projekty o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 95 758 771,74 EUR (392 304 536,08 PLN);
- średnie przedsiębiorstwa – 140 projektów o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 31 771 486,58 EUR (130 161 426,22 PLN);
- duże przedsiębiorstwa – 11 projektów o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 38 713 260,84 EUR (158 600 487,00 PLN).

Liczną grupę Beneficjentów stanowią również jednostki samorządu terytorialnego (571 projektów), w tym przede wszystkim gminy (407 projektów). Samorządy przodują również pod względem wysokości otrzymanego dofinansowania z EFRR – do końca 2012 r. jednostki samorządu terytorialnego pozyskały łącznie 529 627 617,55 EUR (2 169 778 423,59 PLN). Istotna część rozdysponowanej alokacji trafiła również do przedsiębiorców – 252 608 107,24 EUR (1 034 884 893,75 PLN) oraz organizacji pozarządowych – 52 368 504,07 EUR (214 543 287,48 PLN).

Szczegółowe dane dotyczące liczby oraz wartości dofinansowania z EFRR projektów realizowanych w ramach Programu w podziale na rodzaje Beneficjentów zostały przedstawione na Wykresie 2.1.6.2.

Wykres 2.1.6.2.j

Podział projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 według form prawnych beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)

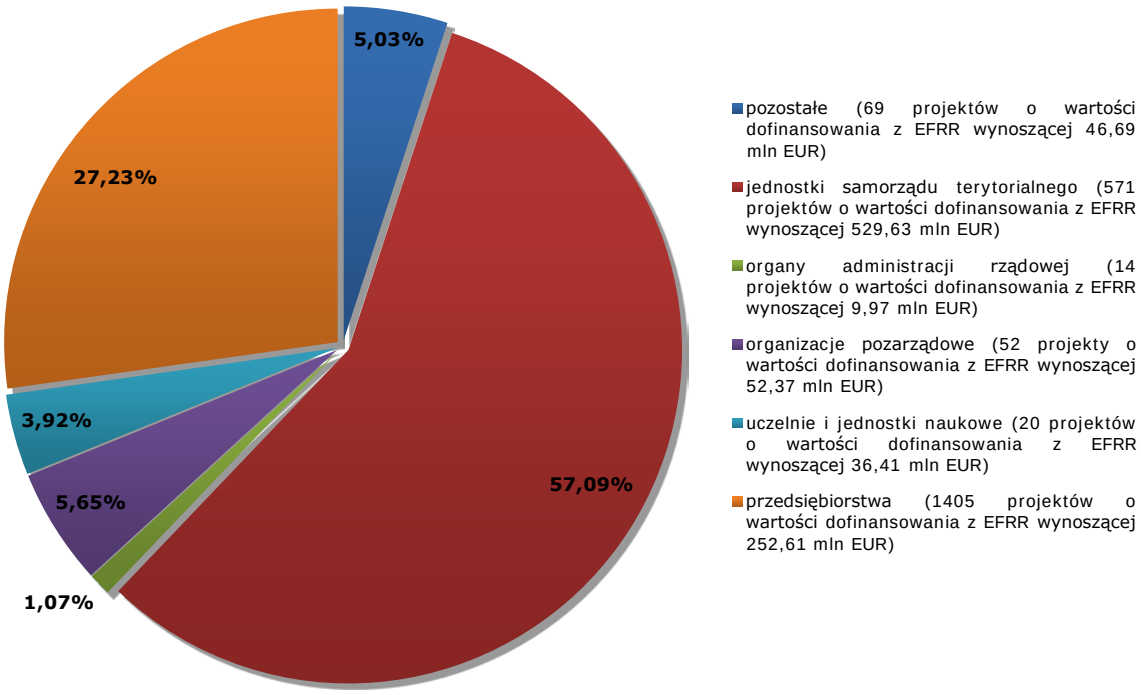

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 na Lubelszczyźnie realizowanych jest 2 122 projektów o łącznej wartości dofinansowania z UE wynoszącej 924 585 733,41 EUR (3 787 842 832,64 PLN). Ponadto Beneficjenci 9 projektów, które uzyskały unijne wsparcie w wysokości 3 087 754,15 EUR (12 649 911,22 PLN), jako miejsce realizacji swych inwestycji wskazali obszar całego kraju. Uwzględniając pozostałe regionalne

i krajowe programy operacyjne wdrażane w ramach Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia województwo lubelskie do końca 2012 r. otrzymało blisko 3,2 mld EUR dofinansowania z funduszy europejskich.

Wykres 2.1.6.2.k

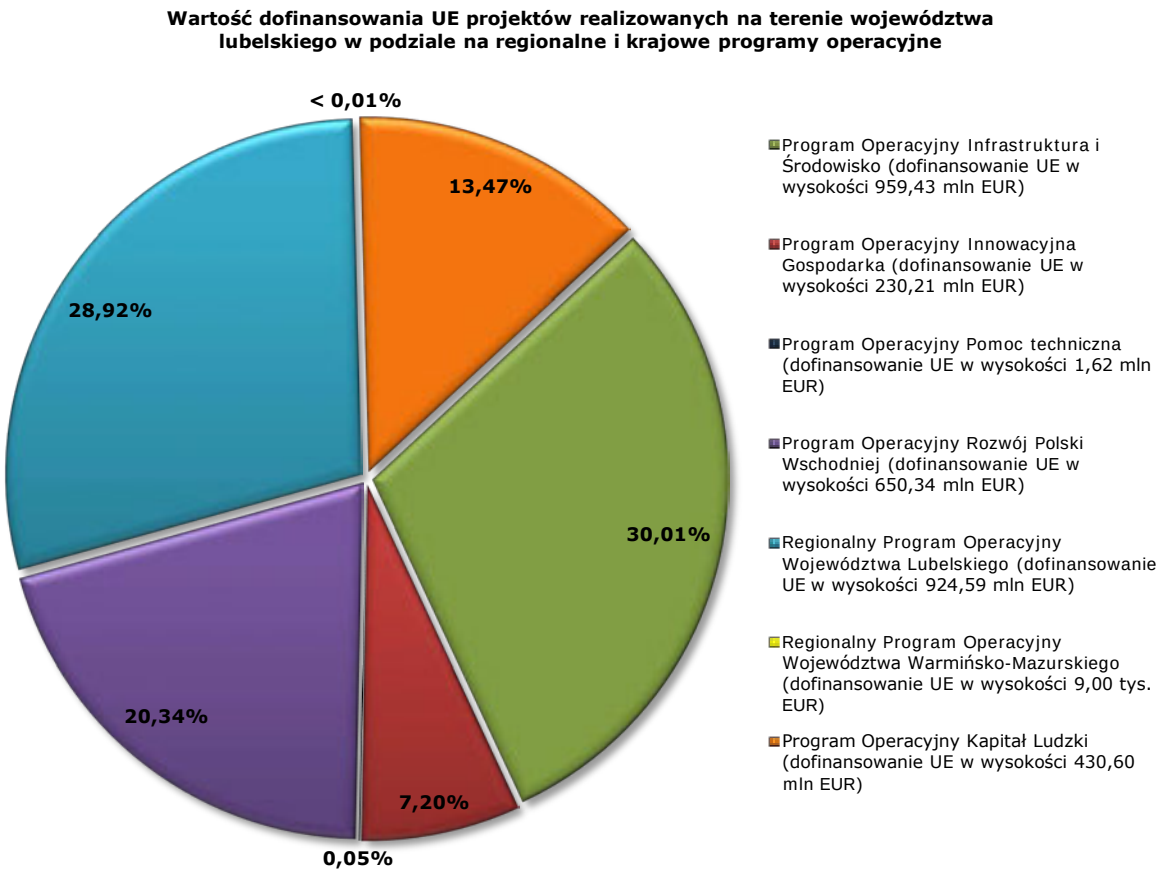

Co więcej, na obszarze województwa lubelskiego wdrażanych jest również 443 047 projektów realizowanych w ramach Programu Rozwój Obszarów Wiejskich o łącznej wartości dofinansowania z EFRROW wynoszącej 668 295 434,83 EUR (2 737 872 737,42) oraz 98 projektów realizowane w ramach Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich o łącznej wartości dofinansowania z Europejskiego Funduszu Rybackiego (EFR) wynoszącej 4 718 224,95 EUR (19 329 623,97 PLN).

Przeważająca większość projektów wdrażanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego – 1 475 – realizowana jest na obszarach miejskich, a jedynie 656 na terenach wiejskich. Miasta Lubelzczyzny pozyskały 592 668 921,82 EUR (2 428 046 038,93 PLN), czyli blisko 64% rozdysponowanych środków. W ramach Programu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych. Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów w podziale na obszary miejskie i wiejskie oraz poszczególne Osie Priorytetowe Programu znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i.

Tabela 2.1.6.2.i *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie.*

Oś Priorytetowa	Obszar realizacji			
	Obszary miejskie		Obszary wiejskie	
	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR [EUR]	Liczba projektów	Wartość dofinansowania z EFRR [EUR]
I *Przedsiębiorczość i innowacje*	1008	109 008 381,49	314	58 878 368,13
II *Infrastruktura ekonomiczna*	91	37 661 266,49	28	1 530 661,92
III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*	38	56 239 384,39	1	617 187,92
IV *Społeczeństwo informacyjne*	23	30 446 194,32	28	20 125 927,95
V *Transport*	53	112 029 306,81	94	123 507 919,27
VI *Środowisko i czysta energia*	28	42 385 722,31	98	93 422 803,74
VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna*	70	50 910 922,18	42	14 503 413,92
VIII *Infrastruktura społeczna*	104	130 787 546,31	51	22 418 282,89
IX *Pomoc techniczna*	60	23 200 197,52	0	0,00
SUMA:	**1475**	**592 668 921,82**	**656**	**335 004 565,74**

Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów o dofinansowanie najwięcej projektów realizowanych jest na terenie miasta Lublin (663) oraz powiatu lubelskiego (150). Powiaty te pozyskały również najwięcej środków z EFRR – łącznie 299 100 196,26 EUR (1 225 353 684,02 PLN). Znaczna część wsparcia została również przeznaczona na realizację inwestycji na terenie powiatów puławskiego – 68 538 915,66 EUR (280 790 229,67 PLN), biłgorajskiego – 49 413 777,67 EUR (202 438 364,34 PLN), świdnickiego – 45 358 652,54 EUR (187 054 367,74 PLN) i bialskiego – 44 951 894,46 EUR (184 158 921,23 PLN). Najmniej środków w ramach Programu pozyskały natomiast miasto Chełm – 10 764 948,59 EUR (44 101 841,38 PLN) oraz powiat opolski – 13 782 609,37 EUR (56 464 594,05 PLN).

Biorąc pod uwagę wartość dofinansowania z EFRR projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego średnia wartość wsparcia przypadająca na jednego mieszkańca Lubelszczyzny wyniosła 420,32 EUR (1 721,95 PLN). Pod względem wartości dofinansowania UE w przeliczeniu na jednego mieszkańca zdecydowanie przoduje powiat włodawski – 851,47 EUR (3 488,31 PLN), a pozytywnie wyróżniają: powiat świdnicki – 631,23 EUR (2 586,02 PLN), powiat puławski – 592,98 EUR (2 429,32 PLN) oraz miasto Lublin – 576,14 EUR (2 360,31 PLN). Najmniej – 188,42 EUR (771,90 PLN) – otrzymał przeciętny mieszkaniec powiatu kraśnickiego.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli. W związku z faktem, iż w Krajowym Systemie Informatycznym SIMIK 07-13 konkretne wartości dofinansowania nie zostały sztywno przyporządkowane do konkretnych miejsc realizacji prezentowane dane dotyczące rozkładu projektów w podziale na powiaty należy traktować jako przybliżone. Wartość dofinansowania projektów realizowanych na terenie kilku powiatów została wyliczona poprzez podzielenie kwoty otrzymanego dofinansowania z EFRR przez liczbę powiatów realizujących projekt.

Tabela 2.1.6.2.j *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na powiaty*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	125	78 741 593,76	44 951 894,46
Powiat biłgorajski	82	73 596 079,31	49 413 777,67
Powiat chełmski	56	35 530 048,44	20 778 568,13
Powiat hrubieszowski	33	21 567 118,82	15 229 327,66
Powiat janowski	45	37 220 757,85	24 324 194,02
Powiat krasnostawski	56	39 318 270,77	24 821 139,13
Powiat kraśnicki	59	28 946 670,76	18 506 741,56
Powiat lubartowski	102	57 390 101,95	29 900 993,47
Powiat lubelski	150	161 427 062,53	75 456 887,21
Powiat łęczyński	42	35 375 211,55	19 834 192,23
Powiat łukowski	100	47 904 056,67	25 657 608,02
Powiat m. Biała Podlaska	46	42 559 435,11	26 448 637,92
Powiat m. Chełm	54	18 049 953,90	10 764 948,59
Powiat m. Lublin	663	405 200 074,05	223 643 309,05
Powiat m. Zamość	66	48 265 658,91	29 781 327,34
Powiat opolski	50	23 612 327,69	13 782 609,37
Powiat parczewski	43	25 928 005,54	16 654 772,74
Powiat puławski	125	126 710 873,89	68 538 915,66
Powiat radzyński	37	33 630 465,77	24 635 700,30
Powiat rycki	68	46 187 459,48	26 081 659,08
Powiat świdnicki	92	109 790 351,65	45 658 652,54
Powiat tomaszowski	96	46 808 635,86	27 188 093,65
Powiat włodawski	66	54 731 912,60	33 476 491,37
Powiat zamojski	84	50 949 636,79	29 055 292,26

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Projekty realizowane na terenie województwa lubelskiego w ramach pozostałych regionalnych i krajowych programów operacyjnych w ujęciu wartościowym (dofinansowanie UE) dotyczyły przede wszystkim obszaru wsparcia *Transport* – 45,52% ogólnej wartości podpisanych umów – oraz obszaru *Badania i rozwój technologiczny, innowacje, przedsiębiorczość* – 17,41%. Kolejnymi pod względem wartości obszarami wsparcia były: *Poprawa dostępu do zatrudnienia i równowaga* – 6,16%, *Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom* – 5,30% oraz *Poprawa jakości kapitału społecznego* – 4,85% ogólnej wartości podpisanych umów. Natomiast najmniej europejskich środków wsparło obszary: *Kultura* – 1,21%, *Wzmocnienie krajowych, regionalnych i lokalnych zdolności administracyjnych* – 0,77% oraz *Pomoc techniczna* – 0,84%.

Wykres 2.1.6.2.l

Projekty realizowane na terenie województwa lubelskiego w ramach pozostałych krajowych i regionalnych programów operacyjnych (dofinansowanie UE) w podziale na obszary wsparcia

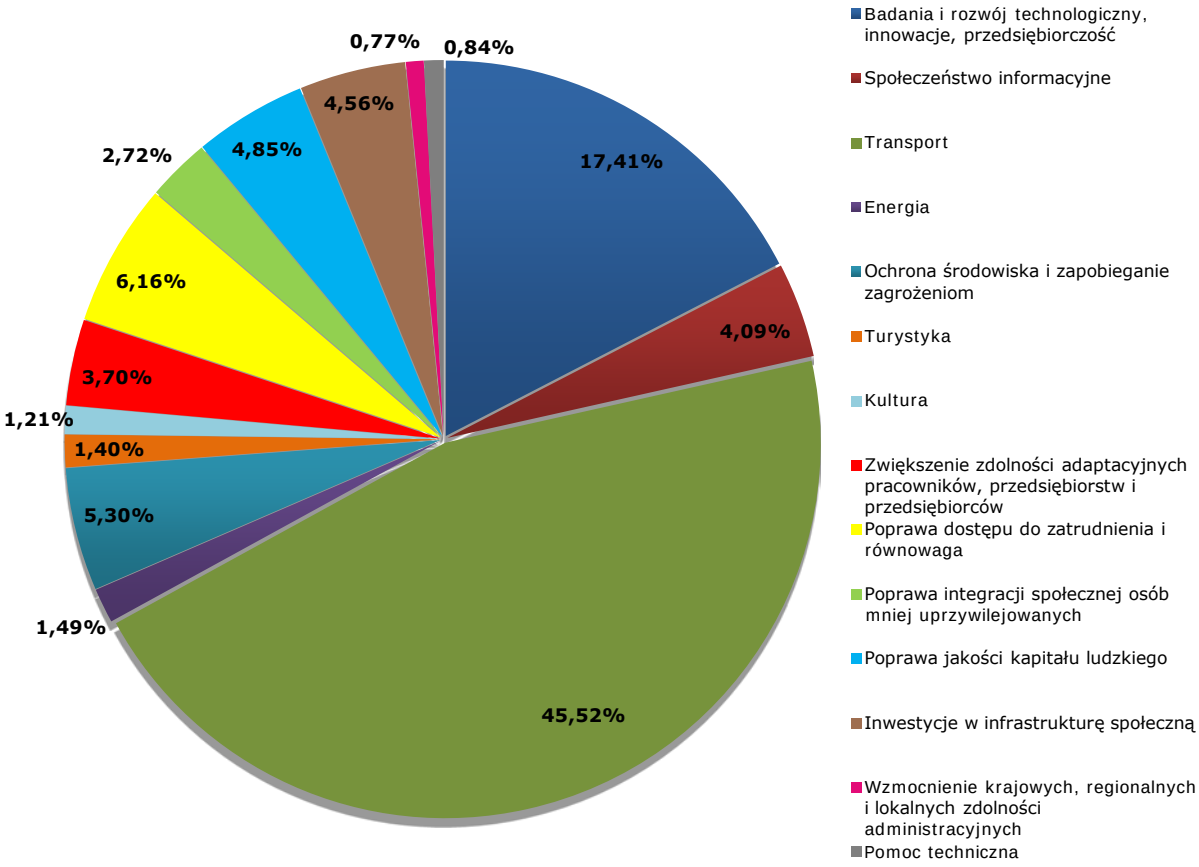

Podobnie kształtowały się proporcje dla projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013. Najwięcej dofinansowania z EFRR dotyczyło obszaru wsparcia *Transport* – 26,30%, *Badania i rozwój technologiczny, innowacje, przedsiębiorczość* – 20,56% oraz *Inwestycje w infrastrukturę społeczną* – 15,32%.

Wykres 2.1.6.2.m

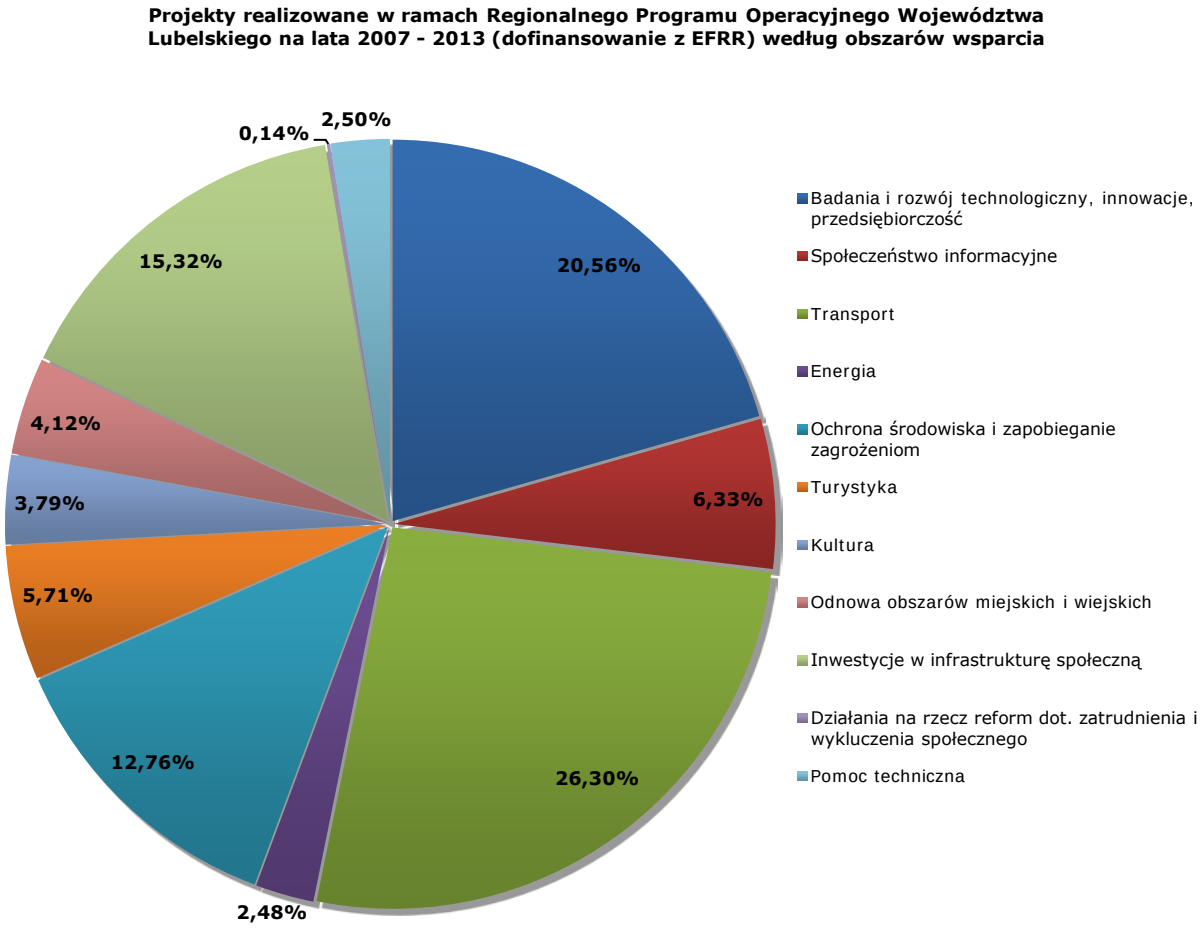

Szczegółowe dane dotyczące podziału projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego według obszarów wsparcia zostały zaprezentowane w Tabeli 2.1.6.2.k.

Tabela 2.1.6.2.k *Rozkład projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w podziale na obszary wsparcia oraz regionalne i krajowe programy operacyjne (wartość dofinansowania z EFRR).*

Obszar wsparcia	Kategorie interwencji	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	Program Operacyjny Pomoc Techniczna	Regionalny Program Operacyjny Województwa Warmińsko-Mazurskiego	Regionalny program Operacyjny Województwa Lubelskiego
Badania i rozwój technologiczny, innowacje, przedsiębiorczość	1-9	13 295 773,53	183 215 970,69	198 983 181,10	0,00	0,00	8 995,23	190 707 043,04
Społeczeństwo informacyjne	10-15	0,00	27 746 077,25	65 165 035,95	0,00	0,00	0,00	58 740 514,32
Transport	16-32	735 942 550,08	0,00	298 357 793,41	0,00	0,00	0,00	243 975 634,75
Energia	33-43	33 917 107,57	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	22 988 791,51
Ochrona środowiska i zapobieganie zagrożeniom	44-54	120 375 395,55	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	118 350 406,00
Turystyka	55-57	0,00	19 243 908,93	12 612 276,94	0,00	0,00	0,00	52 931 974,36
Kultura	58-60	27 416 655,32	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	35 137 723,82
Odnowa obszarów miejskich i wiejskich	61	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	38 231 351,14
Zwiększenie zdolności adaptacyjnych pracowników, przedsiębiorstw i przedsiębiorców	62-64	0,00	0,00	0,00	83 995 985,45	0,00	0,00	0,00
Poprawa dostępu do zatrudnienia i równowaga	65-70	0,00	0,00	0,00	139 886 641,15	0,00	0,00	0,00
Poprawa integracji społecznej osób mniej uprzywilejowanych	71	0,00	0,00	0,00	61 729 037,66	0,00	0,00	0,00
Poprawa jakości kapitału ludzkiego	72-74	0,00	0,00	0,00	110 088 544,75	0,00	0,00	0,00
Inwestycje w infrastrukturę społeczną	75-79	28 479 647,08	0,00	75 225 113,34	0,00	0,00	0,00	142 133 153,39
Działania na rzecz reform dot. zatrudnienia i wykluczenia społecznego	80	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	1 276 697,71
Wzmocnienie krajowych, regionalnych i lokalnych zdolności administracyjnych	81	0,00	0,00	0,00	17 414 939,46	0,00	0,00	0,00
Obniżanie kosztów dodatkowych utrudniających rozwój regionów peryferyjnych	82-84	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Pomoc techniczna	85-86	0,00	0,00	0,00	17 483 057,07	1 617 050,00	0,00	23 200 197,52
RAZEM:	**1-86**	**959 427 129,14**	**230 205 956,88**	**650 343 400,75**	**430 598 205,54**	**1 617 050,00**	**8 995,23**	**927 673 487,57**

Analiza stopnia realizacji wskaźników określonych na poziomie Programu

Podstawowe wskaźniki Celu Głównego RPO WL: „***Dodatkowy wzrost wartości PKB wygenerowany dzięki interwencji RPO***" oraz „***Liczba utworzonych miejsc pracy netto***", wyliczane są na podstawie modułu Hermin. W ramach renegocjacji Programu zmieniona została częstotliwość ich pomiaru, z corocznego na rok 2015. Tak więc osiągnięte wartości dla ww. wskaźników zostaną podane w sprawozdaniu za rok 2015.

Wskaźnik Celu głównego ***„Liczba utworzonych miejsc pracy brutto"*** osiągną na koniec 2012 r. wartość 1757,96 szt. w tym - kobiety: 678,80 szt.,- mężczyźni 1079,16 szt., co stanowi **28,65%** wartości docelowej zawartej w Programie. Na podstawie podpisanych umów szacuje się, iż wartość tego wskaźnika wzrośnie do 2887,34 szt., co stanowić będzie **47,03%** wartości docelowej dla roku 2015 r. Realizacja wskaźnika w podziale na płeć na zakładanym poziomie jest mało realna, z uwagi na zachowanie zgodności z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn, według której Beneficjenci zatrudniając nowego pracownika nie mogą preferować żadnej z płci. W związku z powyższym nie możliwe jest przedstawienie szacunków ww. wskaźnika w podziale na płeć. Niski stopień realizacji wskaźnika jest spowodowany między innymi kryzysem społeczno-gospodarczym, wzrastającym bezrobociem oraz zwiększającym się saldem migracji. Jednakże w ramach RPO WL powstają inne formy zatrudnienia niż na podstawie umowy o pracę i nie są one zliczane do omawianego wskaźnika. Do końca 2012 roku w ramach I-II Osi Priorytetowej powstało 771,15 takich miejsc pracy, zaś w Osi III (na wspartych terenach inwestycyjnych) 652. Miejsca pracy utworzone w Osi III, dotychczas zliczane były do celu szczegółowego 2, a tym samym Celu Głównego RPO WL, jednak na podstawie decyzji MRR zostały usunięte z systemu jako wskaźnik KSI-R.100. Obecnie IZ na bieżąco monitoruje poza systemem KSI miejsca pracy utworzone na terenach inwestycyjnych.

Stopień osiągniętych wartości wskaźników celów szczegółowych, wynikający z wartości wskaźników produktu i rezultatu w poszczególnych Działaniach i Osiach Priorytetowych jest zróżnicowany i zależy w głównej mierze od stopnia wykorzystania alokacji w Osiach. Postęp w realizacji celów szczegółowych Programu, biorąc pod uwagę zakończone projekty, odnotowano we wszystkich celach szczegółowych.

W **1 celu szczegółowym**, wartość poszczególnych wskaźników wynosi odpowiednio:

1. ***„Liczba przedsiębiorstw, które skorzystały z bezpośredniego wsparcia"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 600 szt., co stanowi 38,96% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 809 szt. co stanowi 52,53% wartości założonej w Programie.
2. ***„Liczba utworzonych miejsc pracy brutto"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 1 755,96 szt., co stanowi 30,33% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 2 807,34 szt. co stanowi 48,49% wartości założonej w Programie.
3. ***„Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje w wyniku uzyskanego wsparcia"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 752 szt., co stanowi 122,68% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 915 szt. co stanowi 149,27% wartości założonej w Programie.
4. ***„Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 17 szt., co stanowi 8,33% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 29 szt. co stanowi 14,22% wartości założonej w Programie. W ramach obecnie prowadzonych renegocjacji IZ zaproponowała zmianę wartości docelowej wskaźnika, tak aby była spójna ze wskaźnikiem na Osi I z którego zliczany jest ww. wskaźnik co przyczyni się od to ukazania faktycznej interwencji Programu.

W **2 celu szczegółowym,** wartość poszczególnych wskaźników wynosi odpowiednio:

1. ***„Powierzchnia urządzonych terenów inwestycyjnych"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 231,74 ha., co stanowi 308,99% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 417,46 ha co stanowi 556,61% wartości założonej w Programie.
2. ***„Liczba utworzonych miejsc pracy"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 3 szt., co stanowi 0,86% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 80 szt. co stanowi 22,86% wartości założonej w Programie. Brak spójności w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym wynika z fakty skorygowania wartości wskaźnika zgodnie z sugestią MRR.
3. ***„Wzrost liczby firm z udziałem kapitału zagranicznego"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 2% co stanowi 40% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów nie szacuje się wzrostu osiągniętej wartości wskaźnika. Ostateczna wartość wskaźnika uzależniona jest w dużej mierze od czynników, na które IZ może mieć wpływ jednak ich nie determinuje w sposób ostateczny. Nie można pominąć tutaj wpływu kryzysu gospodarczego oraz związanego z nim ograniczenia ekspansji firm poza granice macierzystego kraju. W tej sytuacji czas oczekiwania na efekty interwencji w tereny inwestycyjne może ulec wydłużeniu, które będzie wykraczać poza ramy czasowe interwencji Programu.

W 2012 r. nastąpił również postęp w realizacji **3 celu szczegółowego** RPO WL. Wartość poszczególnych wskaźników wynosi odpowiednio:

1. ***„Liczba osób, które skorzystały z infrastruktury edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 40 243 osób, co stanowi 21,18% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 r. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 148 224 osób co stanowi 78,01% wartości założonej w Programie.
2. ***„Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektu"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 250 354 szt. co stanowi 50,07% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 roku. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 401 732 szt., co stanowi 80,35% wartości założonej w Programie.
3. ***„Liczba turystów"*** Wskaźnik osiągnięto na poziomie 165 828 szt., co stanowi 17,46% w stosunku do zakładanej wartości docelowej w 2015 roku. Na podstawie podpisanych umów szacuje się osiągnięcie w 2015 r. przedmiotowego wskaźnika na poziomie 265 828 szt. co stanowi 27,98% wartości założonej w Programie.
4. Wartość wskaźnika oddziaływania ***„Saldo migracji"*** na podstawie danych z GUS za 2011 rok wynosi -5,13, co wskazuje na zwiększenie migracji w porównaniu z poprzednim okresem sprawozdawczym (dane GUS za 2010 r. -4,9).

Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 planuje w następnym okresie sprawozdawczym podpisanie umów z listy projektów zatwierdzonych do realizacji przez ZWL jak i z list rezerwowych, oraz projektów kluczowych. W związku z powyższym przewiduje się wzrost wskaźników Celu Głównego RPO oraz celów szczegółowych. Uzasadnienia do wskaźników które przekroczyły lub nie osiągnęły wartości docelowej +/- 25% zostały zawarte w analizach Osi Priorytetowych, które mają przełożenie na Cel Główny RPO oraz cele szczegółowe.

Instytucja Zarządzająca stale monitoruje zarówno postęp finansowy jak i rzeczowy Programu Operacyjnego oraz podejmuje działania w celu optymalizacji jego wdrażania. Po przeanalizowaniu stanu realizacji oraz zapotrzebowania Beneficjentów na środki z RPO WL, IZ dokonała zmiany w Uszczegółowieniu RPO WL, które maja na celu poprawę realizacji wskaźników rzeczowych i finansowych.

- W dniu 21 czerwca 2012 Komitet Monitorujący wyraził zgodę na przesunięcie środków:
  - z Działania 1.5 na Działanie 1.1 w kwocie 5 411 856 EUR,
  - Z Działania 3.1 na Działanie 3.2 w kwocie 2 000 000 EUR,
  - z Działań 5.2, 5.3 i 5.5 na Działanie 5.1 w kwocie 5 278 131 EUR,
  - z Działania 6.1 na Działanie 6.2 w kwocie 16 000 000 EUR,
  - z Działań 7.2 i 7.3 na Działanie 7.1 w kwocie 695 896 EUR.
- Dnia 25 września 2012 r. Zarząd Województwa Lubelskiego podjął decyzję o wystąpieniu do KE o zgodę na przesunięcie kwoty 8 238 751 EUR z Działania 2.2 na Działanie 1.4. Do końca roku zmiana ta nie została jeszcze zaakceptowana przez Komisję Europejską.
- Dnia 15 stycznia 2013 r. Zarząd Województwa Lubelskiego wyraził zgodę na przesunięcie kwoty 515 048 EUR z Działania 5.3 na Działanie 5.5.

2.1.6.3. REKOMENDACJE KE

Zgodnie z art. 67 ust. 4 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie nr 1260/1999 Komisja Europejska, dokonując analizy postępu osiągniętego w realizacji Programu Operacyjnego, ma możliwość przekazania do Instytucji Zarządzającej swojej opinii w sprawie treści sprawozdania rocznego.

Rekomendacje Komisji Europejskiej zostały przekazane do Instytucji Zarządzającej pismem z dnia 20 sierpnia 2012 r. (znak: REGIO H.1./MLK D(2012)113453). IZ RPO WL przeanalizowała rekomendacje i uwzględniła je w niniejszym sprawozdaniu.

Uwagi zawarte w piśmie z dnia 20 sierpnia 2012 r. (znak: REGIO H.1./MLK D(2012)113453)

Uwagi ogólne:

1. Komisja Europejska oczekuje kontynuacji działań mających na celu polepszenie jakości sprawozdania rocznego w zakresie uwag Komisji Europejskiej.

   Instytucja Zarządzająca opracowując sprawozdanie wzięła pod uwagę dotychczasowe zalecenia i uwagi KE do sprawozdań z realizacji Programu z lat poprzednich.

2. Komisja Europejska rekomenduje przeprowadzenie analizy odchyleń faktycznie osiągniętych wartości wskaźników postępu rzeczowego od zakładanych pierwotnie ich wartości docelowych.

   Analiza postępu rzeczowego Programu została zaprezentowana w rozdziale 2.1.6.2. *Analiza postępu finansowego i rzeczowego* niniejszego sprawozdania.

3. Komisja Europejska zaleca wzmocnienie organizacji i planowania posiedzeń Komitetu Monitorującego.

   Zgodnie z § 4 Regulaminu prac Komitetu Monitorującego Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, informacje o czasie, miejscu, projekcie porządku obrad oraz niezbędna dokumentacja powinny być przekazywane drogą elektroniczną do wszystkich Członków Komitetu, ich Stałych Zastępców oraz Stałych Obserwatorów na 14 dni kalendarzowych przed posiedzeniem. Instytucja Zarządzająca za każdym razem informuje także przedstawiciela Komisji Europejskiej o planowanym posiedzeniu oraz przekazuje mu te same dokumenty, które wysyłane są do Członków/Stałych Zastępców/Stałych Obserwatorów. Dodatkowo Instytucja Zarządzająca zamieszcza informację o planowanym posiedzeniu na stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl, jak również zamieszcza taką informację w systemie SFC 2007. Ponadto, Instytucja Zarządzająca RPO WL tworzy wewnętrzne plany pracy Komitetu na dany rok, w których wstępnie określa zagadnienia, które będą przedmiotem obrad Komitetu.
   W roku 2012 odbyły się trzy posiedzenia Komitetu Monitorującego: 19 stycznia, 21 czerwca oraz 2 października. Instytucja Zarządzająca informowała Członków Komitetu, ich Stałych Zastępców oraz Stałych Obserwatorów o planowanym posiedzeniu, jak również przekazywała materiały będące przedmiotem posiedzenia, odpowiednio w dniach: 5 stycznia, 6 czerwca oraz 18 września.

4. Komisja Europejska zaleca Instytucji Zarządzającej dokonanie oceny zgodności projektów realizowanych w ramach RPO WL z przepisami Ramowej Dyrektywy Wodnej (Dyrektywa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej) oraz Dyrektywy Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącej oczyszczania ścieków komunalnych.

   W związku z dofinansowaniem w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 projektów hydrotechnicznych realizowanych w stanie prawnym sprzed pełnej transpozycji przepisów unijnych do prawa krajowego Instytucja Zarządzająca RPO WL podjęła decyzję o przeprowadzeniu ponownej weryfikacji powyższych projektów pod kątem zgodności z Dyrektywą 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 23 października 2000 r. ustanawiającą ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej. Beneficjenci projektów, mogących potencjalnie ingerować w środowisko wodne zostali zobligowani do udokumentowania zgodności zamierzeń inwestycyjnych, realizowanych w ramach wniosków o dofinansowanie, z przesłankami art. 4 ust. 7 Dyrektywy.

   Przedstawione przez Wnioskodawców informacje zostały poparte ekspertyzami środowiskowymi zawierającymi szczegółową ocenę oddziaływania realizowanych przedsięwzięć hydrotechnicznych na stan wód. Powyższe analizy we wszystkich przypadkach wykazały brak negatywnego wpływu na cele ochrony wód oraz brak konieczności wykonania dodatkowej weryfikacji przesłanek wynikających z cytowanego artykułu. W związku z powyższym należy stwierdzić, iż nieprawidłowa transpozycja przepisów wspólnotowych nie przełożyła się na wystąpienie naruszeń Dyrektywy w projektach przyjętych do realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

   Stwierdzić należy, iż obecny stan prawny zapewnia zgodność realizacji przedsięwzięć z zapisami prawodawstwa unijnego z zakresu gospodarki wodnej. Dopełnienie transpozycji Ramowej Dyrektywy Wodnej do prawa polskiego, dokonane ustawą z dnia 5 stycznia 2011 r. o zmianie ustawy Prawo wodne umożliwiło właściwym organom administracji pełną ocenę projektów w kontekście wymagań unijnych. Analiza spełnienia kryteriów i warunków z art. 4 ust. 7 została włączona do postępowania w sprawie oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko prowadzonego na etapie decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach. Ocena inwestycji mogących oddziaływać na stan wód pod kątem realizacji założeń Ramowej Dyrektywy Wodnej dokonywana jest również w toku uzyskiwania decyzji zezwalających na realizację inwestycji, w tym pozwolenia wodno-prawnego. Stosowanie przepisów Dyrektywy znajduje więc swoje odzwierciedlenie w dokumentacji wniosku aplikacyjnego, podlegającej szczegółowej weryfikacji na etapie oceny możliwości finansowania projektów. Biorąc pod uwagę powyższe, brak jest zagrożeń związanych z ryzykiem wystąpienia naruszeń Dyrektywy w projektach realizowanych w ramach Programu.

   W projektach finansowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego nie odnotowano również przypadków niezgodności z Dyrektywą Rady z dnia 21 maja 1991 r. dotyczącą oczyszczania ścieków komunalnych (91/271/EWG). Na poziomie kraju instrumentem wdrażania regulacji przedmiotowej dyrektywy w zakresie redukcji zanieczyszczeń biodegradowalnych z oczyszczalni jest między innymi Krajowy Program Oczyszczania Ścieków Komunalnych. Program ten podlega cyklicznym aktualizacjom, ze względu na konieczność realizacji działań zmierzających do osiągnięcia wymaganych przez prawo europejskie standardów oczyszczania ścieków w aglomeracjach. W związku z tym, iż kluczowym założeniem dla projektów oczyszczalni ścieków dofinansowywanych w ramach Programu jest realizacja założeń KPOŚK, nie stwierdza się zagrożenia niespełnieniem wymogów tzw. dyrektywy ściekowej. Ponadto weryfikacja indywidualnych projektów z zakresu gospodarki ściekowej wskazuje na spełnianie założeń Dyrektywy Rady. Zidentyfikowane w ramach Programu projekty oczyszczalni ścieków komunalnych, poprzez osiągnięcie wymaganego stopnia redukcji związków biogennych wykazują zgodność z art. z art. 5 ust. 2 przedmiotowej Dyrektywy.

Uwagi szczegółowe:

5. Komisja Europejska rekomenduje, aby w sprawozdaniu rocznym zwrócić większą uwagę na prezentację w jakim stopniu realizacja Programu (poprzez system wyboru projektów, priorytetyzację konkretnych części regionu, grup beneficjentów lub innych działań) realizuje Strategię Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006 – 2020. Nie oznacza to jednak konieczności dodawania nowych informacji, lecz przedstawienie ich w bardziej usystematyzowany sposób.

   Instytucja Zarządzająca opracowując sprawozdanie roczne starała się wszystkie żądane informacje przedstawić w sposób bardziej czytelny i przejrzysty.

6. Sprawozdanie roczne powinno przedstawiać szczegółową analizę i ocenę wsparcia środowiska biznesowego oraz ocenę wartości dodanej udzielonego wsparcia z punktu widzenia przedsiębiorstw. Ocena ta powinna wyjaśniać jak istniejące instytucje wsparcia biznesu odpowiadały na potrzeby przedsiębiorców. Ponadto sprawozdanie powinno szczegółowo odnosić się do słabego wykorzystania środków, nie tylko w obszarze wsparcia instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy, ale również działania poświęconego infrastrukturze B+R.

   W ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 projekty mające na celu zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej realizowane są w ramach Działania 2.2 *Regionalne infrastruktura B+R* II Osi Priorytetowej *Infrastruktura ekonomiczna.*

   Od początku realizacji Programu Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie ogłosiła dwa konkursy w ramach tego Działania. Na podstawie ilości złożonych wniosków aplikacyjnych stwierdzono małe zainteresowanie potencjalnych beneficjentów realizacją projektów mających na celu zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej. Pomimo pewnego zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów szkoleniami organizowanymi przez LAWP, w ramach przeprowadzonego w 2010 r. konkursu dla Działania 2.2 wpłynęły jedynie trzy wnioski o dofinansowanie, z czego dwa zostały negatywnie ocenione podczas oceny formalnej. Natomiast w odpowiedzi na nabór ogłoszony w styczniu 2012 r., w którym do dyspozycji Beneficjentów pozostawiono 4 500 000,00 EUR (19 984 950,00 PLN), nie wpłynął żaden wniosek o dofinansowanie. Obecnie w ramach działania realizowany jest jeden projekt Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach *Modernizacja bazy laboratoryjnej na potrzeby Pracowni Preparatyki i Jakości Katalizatorów oraz Nawozowego Laboratorium Badawczego* o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 125 251,67 EUR (513 131,03 PLN).

   Powyższy fakt należy tłumaczyć tym, iż beneficjentami Działania jest specyficzna i dość ograniczona liczebnie grupa instytucji: szkoły wyższe i jednostki naukowe prowadzące działalność gospodarczą w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych Dz. U. z 2009 r., Nr 214 poz. 1661). Ponadto schemat pomocy proponowany w ramach Działania 2.2. jest mniej korzystny od schematów oferowanych w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej oraz Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka. W ramach Działania 2.2 RPO WL maksymalna kwota wsparcia jest stosunkowo niewielka i wynosi 3,4 mln PLN, a projekty które mogą być realizowane w ramach tego Działania (dotyczące inwestycji w infrastrukturę, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne służące do prowadzenia działań B+R, realizowane przez uczelnie i jednostki naukowe) nie mogą przekroczyć wartości 4 mln PLN, (co wynika z *Linii Demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki*

Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej). Aby zrealizować cele Działania 2.2 niezbędne są najczęściej bardzo duże i bardzo kosztowne przedsięwzięcia inwestycyjne, stąd uczelnie i jednostki badawcze planujące realizować tego typu inwestycje wybierają aplikowanie o środki w ramach krajowych programów operacyjnych, w których mogą zrealizować projekty o wyższej wartości (powyżej 4 mln PLN) i tym samym otrzymać wyższe wsparcie. Spostrzeżenia te potwierdzają wyniki ankiety dotyczącej zainteresowania potencjalnych beneficjentów aplikowaniem o środki w ramach Działania 2.2, które wyraźnie wskazały, że ponad 80% ankietowanych – potencjalnych wnioskodawców – nie zamierza aplikować o wsparcie w ramach RPO WL, lecz zainteresowana jest konkursami ogłaszanymi w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka lub Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, z uwagi na wyższą maksymalną kwotę wsparcia.

W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca podjęła działania mające na celu przesunięcie niewykorzystanych środków z Działania 2.2. na realizację Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* w ramach I Osi Priorytetowej *Przedsiębiorczość i innowacje*.

Celem Działania 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* jest wzmocnienie roli instytucji otoczenia biznesu świadczących na terenie województwa lubelskiego profesjonalne usługi dla przedsiębiorstw.

Od początku uruchomienia Programu do 31 grudnia 2012 r., w ramach Schematu A zostały podpisane 4 umowy o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania z UE wynoszącą 349 813,07 EUR (1 433 114,18 PLN), natomiast w ramach Schematu B podpisano 13 umów o dofinansowanie na łączną kwotę dofinansowania z UE wynoszącą 668 319,25 EUR (2 737 970,20 PLN).

Doświadczenie Lubelskie Agencji Wspierania Przedsiębiorczości, płynące z 2 przeprowadzonych i zakończonych naborów wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 2.3 Schemat B oraz 1 naboru w ramach Schematu A wskazywało, że w województwie lubelskim istniała niewielka ilość potencjalnych beneficjentów tego Działania, chcących realizować projekty w pełni zgodne z celami określonymi dotychczas w Uszczegółowieniu Programu. Największą barierą dla instytucji otoczenia biznesu w aplikowaniu o dotacje była trudność w wygospodarowaniu środków finansowych niezbędnych do realizacji projektu. Beneficjentami Działania 2.3 są bowiem podmioty, które z założenia nie działają w celu osiągnięcia zysku – prowadzą działalność gospodarczą non-profit.

W związku z powyższym podjęto działania mające na celu poprawę absorpcji środków w ramach Działania 2.3. W 2012 r. wprowadzano system zaliczkowego finansowania projektów oraz zmieniono schemat udzielania pomocy w ramach Działania – dotychczas maksymalny poziom dofinansowania wynosił 3 mln PLN, natomiast po zmianach wnioskodawcy, którzy w ramach projektu planują budowę lub wyposażenia inkubatora czy parku o powierzchni minimum 600 m^2 maja możliwość ubiegania się o dofinasowanie na poziomie 5 mln PLN. Ponadto, z uwagi na fakt, iż realizacja wskaźników postępu rzeczowego „*Powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków, inkubatorów*" oraz „*Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w inkubatorach/parkach stworzonych w ramach programu*" jest na bardzo niskim poziomie dokonano zmian w kryteriach wyboru projektów w ramach Działania. Obecnie preferencyjnie traktowane są projekty, które mają na celu budowę i wyposażenie parków naukowo-technologicznych oraz inkubatorów przedsiębiorczości oraz prowadzą do zwiększenia liczby przedsiębiorstw lokowanych w inkubatorach i parkach:

- wnioskodawcy mogą w ramach oceny merytorycznej strategicznej uzyskać dodatkowe 6 punktów, w przypadku, gdy powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków/inkubatorów wyniesie w przedziale 600 – 1 200 m^2 oraz 10 punktów, gdy powierzchnia ta wyniesie powyżej 1 200 m^2;
- wnioskodawcy mogą w ramach oceny merytorycznej strategicznej uzyskać dodatkowe 4 punkty, w przypadku, gdy w wyniku realizacji projektów w inkubatorach/parkach zostanie

utworzonych od 6 do 9 miejsc dla prowadzenia działalności gospodarczej dla przedsiębiorców oraz 10 punktów, gdy w ramach projektów zostanie stworzonych 10 takich miejsc.

Wprowadzone zmiany pozytywnie wpłynęły na zainteresowania Beneficjentów realizacją projektów z zakresu wsparcia instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy – w odpowiedzi na ogłoszony w czerwcu 2012 r. konkurs w ramach Działania 2.3 Schemat B złożono 29 propozycji projektów na łączną wartość wnioskowanego wsparcia wynoszącą 2 181 993,51 EUR (8 939 191,02 PLN). Do dofinansowanie zostało wybranych 11 projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia wynoszącej 860 532,94 EUR (3 525 431,33 PLN). Do chwili obecnej podpisano 6 umów o dofinansowanie projektów o łącznej wartości ogółem wynoszącej 346 110,13 EUR (1 417 944,00 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 206 416,32 EUR (845 646,37 PLN).

Ponadto w marcu 2013 r. zakończyła się ocena formalna wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach konkursu na projekty dotyczące transferu i komercjalizacji nowych technologii, powstawania nowych oraz wzmocnienia istniejących inkubatorów przedsiębiorczości, inkubatorów technologicznych i centrów technologicznych skierowanych do nowopowstałych przedsiębiorstw oraz tworzenia skupisk przedsiębiorców w ramach parków technologicznych, stref biznesu, parków przemysłowych oraz klastrów. Pozytywnie oceniono projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia wynoszącej 9 135 116,25 EUR (37 424 744,26 PLN). Obecnie trwa ocena merytoryczna wniosków poprawnych formalnie.

Jak wynika z raportu Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju (OECD, *Organization for Econimic Co-operation and Development*) pt. *SMEs and Entrepreneurship Poland 2010. Key issues and policies* sektor MŚP w Polsce potrzebuje bardziej spójnego systemu świadczenia usług w ramach i instytucji otoczenia biznesu, ograniczenia finansowania tych podmiotów ze środków publicznych na rzecz większego zaangażowania instytucji non-profit, bardziej regionalnego podejścia w tym zakresie oraz większej dostępności tych instytucji z punktu widzenia potencjalnych użytkowników. OECD sformułowała następujące rekomendacje dotyczące instytucji otoczenia biznesu w Polsce:

- zwiększenie efektywności obecnego, zbyt mocno rozdrobionego, finansowanego ze środków publicznych sektora instytucji wsparcia biznesu poprzez stworzenie silnej, mniej licznej sieci organizacji o większych zdolnościach instytucjonalnych oraz utworzenie większej liczby regionalnych oddziałów tych podmiotów;
- opracowanie większej liczby modułów wsparcia biznesowego, które wymagają standardowej jakości i umiejętności, które mogą znaleźć zastosowanie do różnych grup docelowych;
- zdefiniowanie obszarów wsparcia biznesu w oparciu o faktyczne, zmieniające się potrzeby i analizę sytuacji w regionie oraz opracowanie jasnych zasad (*rules od the game*), które musza być przestrzegane na poziomie lokalnym;
- określenie, które usługi mogą być dostarczane przez organizacje z sektora prywatnego, a także ograniczenie stopnia doradztwa subsydiowanego w tym zakresie;
- utworzenie wirtualnego portalu organizacji uznanych we wszystkich regionach, które mogą pomóc przedsiębiorcom w wejściu do sieci współpracy; portal ten powinien być rozwijany z perspektywy potrzeb użytkowników, a nie z perspektywy podaży;
- dokonanie przeglądu *Linii demarkacyjnej* dla działań Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka w porozumieniu z województwami i władzami krajowymi;
- przesunięcie równowagi z realizacji krajowej polityki dotyczącej sektora MŚP na rzecz budowania zdolności regionów do wdrażania regionalnych i krajowych programów operacyjnych.

Według danych Stowarzyszenia Organizatorów Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce w 2012 r. w województwie lubelskim działały 53 ośrodki innowacji i przedsiębiorczości,

co plasuje region na 6 miejscu w kraju. Również w przypadku odniesienia liczby ośrodków innowacji i przedsiębiorczości do liczby ludności czy liczby przedsiębiorstw województwo lubelskie pozytywnie się wyróżnia. System ośrodków przedsiębiorczości i innowacji w województwie lubelskim jest zatem dobrze rozwinięty w aspekcie ilościowym.

Wykres 2.1.6.3.

Ośrodki innowacji i przedsibiorczości w województwie lubelskim w 2012 r.

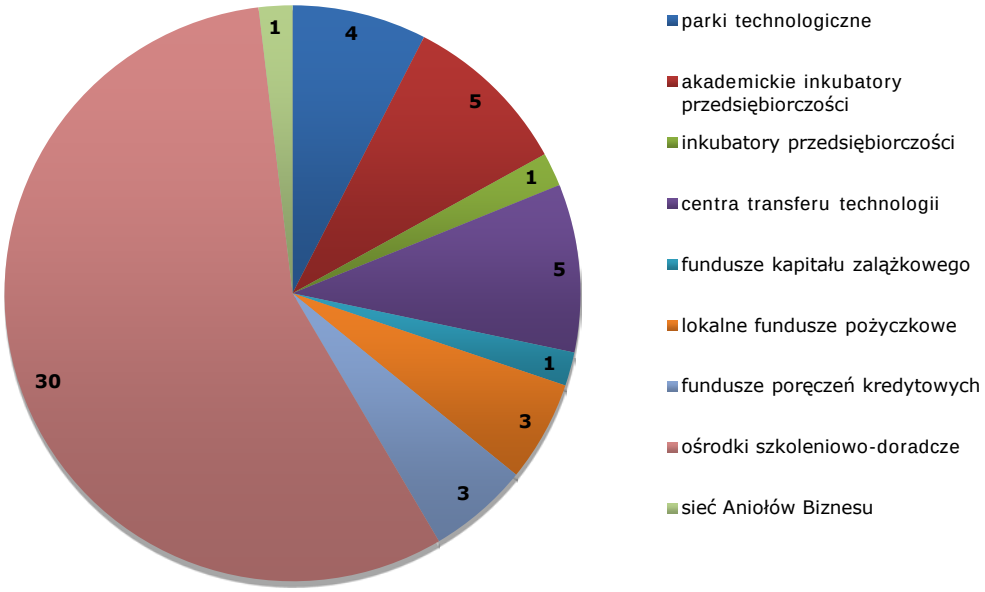

Opracowanie własne na podstawie danych Stowarzyszenia Organizatorów Innowacji i Przedsiębiorczości w Polsce *(Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w Polsce. Raport 2012*).

Natomiast ocena efektywności działania istniejących ośrodków innowacji i przedsiębiorczości oraz ich oddziaływania na rozwój regionu jest trudna, zarówno z przyczyn obiektywnych jak i technicznych. O ile efektywność działania lubelskich ośrodków innowacji i przedsiębiorczości jako organizacji można ocenić jednoznacznie pozytywnie, o tyle ich oddziaływanie na rozwój regionu, a w szczególności na innowacyjność i konkurencyjność przedsiębiorstw jest trudniejsze do wykazania. Jak wynika z opracowania A. Płoszaja *Instytucje wsparcia biznesu i promowania innowacji w województwie lubelskim*[4] działania lubelskich ośrodków w wymierny sposób przekładają się na korzyści dla klientów korzystających z ich usług, jednak skalę oddziaływania ośrodków na konkurencyjność i innowacyjność regionu należy uznać za niezadowalającą, zwłaszcza w odniesieniu do innowacyjności, o czym świadczy: mała ilość transferów technologii przeprowadzonych przez działające w województwie lubelskim ośrodki, mała liczba firm technologicznych inkubowanych w regionalnych inkubatorach oraz stosunkowo mały udział firm technologicznych lub o dużym potencjale innowacyjnym funkcjonujących w Lubelskim Parku Naukowo-Technologicznym oraz w Regionalnym Parku Przemysłowym w Świdniku.

Biorąc pod uwagę powyższe należy zauważyć, że ważnym zadaniem jest rozwijanie zakresu usług istniejących ośrodków oraz podnoszenie jakości ich oferty, zwłaszcza w zakresie

[4] A. Płoszaj, *Instytucje wsparcia biznesu i promowania innowacji w województwie lubelskim*, Warszawa 2012. W ramach przedmiotowej analizy autor – na podstawie wywiadów oraz innych zebranych materiałów – opracował studia sześciu instytucji, z których 3 otrzymały dofinansowanie Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.

najbardziej zaawansowanych proinnowacyjnych usług, a wspieranie instytucji potoczenia biznesu w regionie lubelskim powinno skupić się na zwiększaniu ich potencjału do świadczenia usług na zasadach komercyjnych.

Spostrzeżenia Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju potwierdza również analiza SWOT dotycząca działalności B+R oraz usług okołobiznesowych w województwie lubelskim, opracowana w ramach prac nad nowym okresem programowania przez Tematyczną Grupę Roboczą ds. sektora MŚP. Z analizy wynika, iż województwo lubelskie cechuje niedostosowanie oferty istniejących instytucji otoczenia biznesu do potrzeb przedsiębiorców, w szczególności w zakresie zapotrzebowania na innowacje oraz niska skłonność do współpracy między przedsiębiorstwami i między przedsiębiorstwami a jednostkami naukowymi. Kompleksowa analiza istniejącej w regionie infrastruktury przedsiębiorczości i innowacji była także przedmiotem specjalistycznej ekspertyzy opracowanej na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w ramach projektu *Kapitał intelektualny Lubelszczyzny 2010-2013*[5].

Instytucja Zarządzająca rozważa przeprowadzenie badania ewaluacyjnego lub zlecenie ekspertyzy dotyczącej oceny działalności instytucji otoczenia biznesu, które otrzymały dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. Obecnie jednak, biorąc pod uwagę, że zakończono realizację jedynie 8 z 23 realizowanych projektów oraz że Instytucja Zarządzająca planuje podpisać kolejne umowy dotyczące wsparcia instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy, analiza ta byłaby niekompletna.

7. Komisja Europejska rekomenduje zamieszczenie w sprawozdaniu rocznym szczegółowej analizy jak projekty, które otrzymały dofinansowanie w ramach III Osi Priorytetowej *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* odpowiadają głównym społecznym problemom wspartych obszarów.

Określając podstawowe wymagania realizacji projektów z zakresu rewitalizacji Instytucja Zarządzająca RPO WL brała pod uwagę:

- cel Działania 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich*,
- istotę procesu, jakim jest rewitalizacja,
- wysokość środków przewidzianych na realizację projektów w ramach ww. Działania.

Pomoc skierowana została w taki sposób, aby wyprowadzić ze stanu kryzysowego obszary w największym stopniu zdegradowane, tzn. by realizowane w ramach ww. Działania inwestycje w jak największym stopniu odpowiadały głównym społecznym i gospodarczym problemom wspartych obszarów.

Aby uzyskać dofinasowanie w ramach Działania 3.2 realizowane inwestycje musiały być:

- zgodne z *Programem Rozwoju i Rewitalizacji Miast dla Województwa Lubelskiego*,
- ujęte w *Lokalnych Programach Rewitalizacji* (programy przygotowane zgodnie z dokumentem „*Wytyczne dla opracowania Lokalnych Programów Rewitalizacji*") na prawidłowo wyznaczonych obszarach, wyróżniających się in minus w zakresie wybranych przez Miasta kryteriów.

Aby dany obszar mógł zostać uznany za zdegradowany, a w związku z tym za wymagający przeprowadzenia działań rewitalizacyjnych, musiał charakteryzować się minimum 3 negatywnymi zjawiskami, takimi jak:

- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia,
- niekorzystne trendy demograficzne,
- niski poziom wykształcenia,
- wyraźny deficyt kwalifikacji,
- wysoki wskaźnik przerywania skolaryzacji,
- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,

[5] A. Świdzińska, *Analiza istniejącej infrastruktury wspierania przedsiębiorczości i innowacji*.

- szczególnie wysoki stopień degradacji środowiska,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- wysoka liczba imigrantów, grup etnicznych i mniejszościowych lub uchodźców,
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego lub niski poziom wydajności energetycznej budynków.

W przypadku inwestycji mieszkaniowych, obszar zdegradowany musiał charakteryzować się minimum 3 negatywnymi zjawiskami spośród następujących:

- wysoki poziom przestępczości i wykroczeń,
- niski wskaźnik prowadzenia działalności gospodarczej,
- porównywalnie niski poziom wartości zasobu mieszkaniowego,
- wysoki poziom ubóstwa i wykluczenia,
- wysoka stopa długotrwałego bezrobocia.

Określenie kryteriów wytyczania terenów zdegradowanych, w przypadku konkursu na dofinasowanie projektów z zakresu rewitalizacji zdegradowanych obszarów miejskich miało na celu wyselekcjonowanie obszarów, które w największym stopniu potrzebują wsparcia.

Należy wskazać, iż degradacja wielu terenów miejskich, jest źródłem niepożądanych zjawisk społecznych oraz obniża poziom i jakość życia mieszkańców tych obszarów. Dlatego też cel Działania 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów* miejskich został określony jako przywrócenie zdegradowanym obszarom miejskim, w tym poprzemysłowym i powojskowym funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, społecznych i kulturalnych. Dodatkowo potencjalne projekty powinny powodować zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz poprawę życia mieszkańców. Działania podejmowane w ramach ww. Działania odnoszą się m.in. do rehabilitacji przestrzeni publicznej oraz poprawy warunków mieszkaniowych osób zamieszkujących obszary zdegradowane poprzez:

- realizację inwestycji w zakresie modernizacji części wspólnych wielorodzinnych budynków mieszkalnych,
- poprawę układu komunikacyjnego,
- tworzenie warunków do podejmowania nowych inicjatyw społecznych, gospodarczych itp. poprzez dostosowanie budynków do pełnienia nowych funkcji.

Ponadto działania realizowane w ramach Działania 3.2 dotyczą także konstruowania bezpiecznych przestrzeni, a tym samym obejmują zadania z zakresu poprawy bezpieczeństwa mieszkańców z terenów podlegających rewitalizacji, jako obszarów szczególnie zagrożonych patologiami.

Zakłada się, iż przedsięwzięcia rewitalizacyjne podejmowane w ramach Działania 3.2 RPO WL umożliwią m.in. ożywienie zdegradowanych obszarów miejskich oraz pozytywnie wpłyną na przezwyciężenie negatywnych zjawisk społecznych i gospodarczych występujących w ich obszarze. Warto ponadto podkreślić, iż cele realizowanych projektów powinny być odpowiedzią na strukturalne problemy regionu, do których zaliczyć można peryferyzację obszarów rewitalizacji.

Wpływ projektu na przezwyciężanie negatywnych zjawisk chrakteryzujących wyznaczony w Lokalnych Programach Rewitalizacji zdegradowany obszar, klasyfikowany był w ramach oceny merytorycznej. Wyżej punktowane były projekty, które przyczyniały się do przezwyciężania większej liczby społecznych i gospodarczych problemów danego obszaru zdegradowanego. W przypadku, gdy projekt wykazywał pozytywny wpływ na przezwyciężenie trzech lub więcej negatywnych zjawisk charakteryzujących obszar zdegradowany, zdefiniowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji otrzymać mógł 12 pkt, co stanowiło 15% maksymalnej liczby punktów możliwych do otrzymania w ramach oceny merytorycznej. W przypadku, gdy projekt wykazywał pozytywny wpływ na przezwyciężanie mniejszej liczby negatywnych zjawisk, liczba uzyskiwanych punktów była stosunkowo mniejsza. Ponadto, w ramach oceny merytorycznej wprowadzone zostało kryterium weryfikujące wpływ projektu na poprawę warunków życia i rozwiązanie głównych problemów społecznych miasta/dzielnicy (w ramach przedmiotowego kryterium uzyskać można było maksymalnie 16 pkt.). Dodatkowo punkty można było uzyskać, w przypadku, gdy realizacja projektu zakładała rewitalizację budynków w celu przystosowania ich do usług dla grup społecznych wymagających wsparcia wskazanych w lokalnym programie rewitalizacji i/lub w celu stworzenia nowych możliwości zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem.

Wpływ projektu na ograniczanie poziomu ubóstwa w regionie oraz na zwiększanie integracji społecznej badany był także w ramach oceny strategicznej. Przedmiotowy wpływ weryfikowany był w ramach kryterium trafności na poziomie regionalnym: *Wpływ na realizację celów strategicznych województwa lubelskiego*, badającego zgodność projektu z celami operacyjnymi poszczególnych priorytetów *Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego*. Jako jeden z celów operacyjnych Priorytetu 2: *Rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020* wskazano wspieranie integracji społecznej i ograniczanie poziomu ubóstwa w regionie.

Od początku okresu programowania do końca okresu sprawozdawczego, w ramach Działania *3.2 Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* do dofinasowania wybranych zostało 35 projektów, z czego podpisanych zostało 29 umów o dofinasowanie realizacji projektów. Spośród tych 29 projektów, według oceny członków Zespołu Oceniającego, dokonującego weryfikacji merytorycznej projektów, 28 wykazywało pozytywny wpływ na przezwyciężenie trzech lub więcej negatywnych zjawisk charakteryzujących obszar zdegradowany, zdefiniowanych w Lokalnym Programie Rewitalizacji (pozostały 1 projekt wykazywał pozytywny wpływ na przezwyciężanie 2 negatywnych zjawisk charakteryzujących obszar rewitalizowany). Należy wskazać, iż w ocenie członków Zespołu Oceniającego, realizowane projekty, dla których zawarte zostały umowy o dofinasowanie, zakładają pozytywne oddziaływanie na poprawę warunków życia i rozwiązanie głównych problemów społecznych miasta/dzielnicy.

Maksymalną liczbę punktów możliwą do uzyskania w ramach kryterium trafności: *Wpływ na rozwiązywanie głównych problemów społecznych*, podkryterium: *Poprawa warunków życia i rozwiązanie głównych problemów społecznych miasta/dzielnicy*, otrzymało 25 projektów, dla których zawarto umowy o dofinasowanie. Pozostałe 4 projekty, nie spełniały jednego z 3 elementów punktowanych w ramach przedmiotowego kryterium.

Należy wskazać, iż w ocenie członków Zespołu Oceniającego większość wybranych do dofinansowania projektów realizowanych w ramach Działania 3.2 zakładała rewitalizację budynków w celu:

- przystosowania ich do usług dla grup społecznych wymagających wsparcia (wskazanych w lokalnym programie rewitalizacji,
- stworzenia nowych możliwości zatrudnienia dla osób zagrożonych wykluczeniem.

Spośród 29 projektów, dla których zawarto umowy o dofinasowanie, 27 projektów zakładała ww. działania.

Mając na uwadze powyższe, należy stwierdzić, iż projekty realizowane w ramach Działania 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów* miejskich, w swych założeniach stanowią odpowiedź na główne społeczne problemy charakteryzujące obszary, na których przedmiotowe projekty są realizowane. Zakłada się, iż realizacja niniejszych projektów wpłynie pozytywnie na poprawę jakości życia osób zamieszkujących obszar objęty wsparciem, jak również przyczyni się do wyeliminowania zjawiska ich marginalizacji ekonomicznej i społecznej.

8. Sprawozdanie roczne powinno przedstawiać szczegółową analizę jakościową inwestycji w zakresie e-administracji.

Powszechny dostęp do informacji i wiedzy jest podstawą rozwoju społeczeństwa informacyjnego i głównym czynnikiem konkurencyjności regionu. Strategia lizbońska oraz Strategia Europa 2020 przypisują kluczowe znaczenie technikom informacyjnym i komunikacyjnym jako motorowi wzrostu gospodarczego i konkurencyjności gospodarki.

W 2004 r. Samorząd Województwa Lubelskiego opracował dokument strategiczny *Program wojewódzki rozwoju społeczeństwa informacyjnego*, w którym nakreślone zostały cele, priorytety i kierunki działań na rzecz rozwoju społeczeństwa informacyjnego w województwie lubelskim. Celem generalnym określonym w ww. dokumencie jest transformacja społeczeństwa Lubelszczyzny w społeczeństwo informacyjne. Cel główny ma być osiągnięty poprzez realizację czterech celów szczegółowych, wśród których określony został cel nr 3 na rzecz rozwoju e-administracji: *Stworzenie systemów standaryzowanych usług publicznych*

w oparciu o technologie SI. Kierunki działań w zakresie rozwoju społeczeństwa informacyjnego wskazuje również Strategia Rozwoju Województwa Lubelskiego.

Odpowiedzią na cele i kierunki rozwoju wyznaczone w programie i strategii jest skierowanie wsparcia z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach IV Osi Priorytetowej *Społeczeństwo informacyjne* na realizację projektów, które przyczyniać się mają do poprawy jakości i dostępności oraz upowszechnienia technologii informacyjno-komunikacyjnych warunkujących wzrost konkurencyjności regionu. W ramach realizacji Działania 4.1 wdrażane są projekty ukierunkowane na rozwój elektronicznych systemów wspierających realizację zadań publicznych w zakresie e-administracji, e-edukacji, e-kultury i e-turystyki, wzrost poziomu usług i liczby usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną oraz tworzenie otwartych zasobów publicznych.

Przykładem odpowiedzi na zdefiniowane w dokumentach strategicznych problemy w zakresie jakości i dostępności do e-usług publicznych w zakresie administracji jest, realizowany w ramach IV Osi Priorytetowej, projekt kluczowy Województwa Lubelskiego *Wrota Lubelszczyzny – Informatyzacja Administracji*. W ramach tego projektu województwo wraz z 213 partnerami (jednostkami samorządowym) podjęło się budowy regionalnego środowiska e-administracji w województwie lubelskim, poprzez modernizację i rozbudowę istniejącej infrastruktury sieciowej, uzupełnienie platformy sprzętowej i oprogramowania administracji samorządowej, wyposażenie lokalnej e-administracji w aplikacje wspierające elektroniczne procedury urzędowe (EZD, ESP) oraz wdrożenie Portalu Informacji Turystycznej. Inwestycja obejmuje integrację elektronicznych usług administracji, na poziomie wspólnej platformy regionalnej (Regionalna Platforma Usług Publicznych) oraz na poziomie każdej jednostki, a także integrację z ePUAP[6].

Realizacja projektu przyniesie wymierne korzyści, zarówno pracownikom jednostek samorządu terytorialnego w województwie lubelskim, jak i w pozostałej części kraju. Wyposażenie jednostek samorządu terytorialnego w moduły EZD usprawni wydajność i przejrzystość pracy w urzędach. Dużym odciążeniem dla urzędów będzie również wdrożenie ESP i elektronicznych formularzy, wraz z instrukcjami ich wypełniania. Implementacja ESP, ułatwi komunikację pomiędzy jednostkami wszystkich szczebli. Docelowo, skorzystają na tym również obywatele, przedsiębiorcy oraz interesanci urzędów. Projekt umożliwi interesantom zdalne załatwianie spraw (dzięki elektronicznym formularzom, których złożenie przez Internet za pośrednictwem ESP jest równoważne ze złożeniem wniosku osobiście), a uruchomienie Modułu Płatności Elektronicznych umożliwi załatwienie sprawy bez konieczności wizyty w urzędzie.

Pomimo realizacji działań w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego skierowanych m.in. na rozwój e–usług publicznych, Lubelszczyznę w dalszym ciągu cechuje słaby rozwój e-usług na wszystkich stopniach zaawansowania. Konieczne jest zatem zapewnienie mieszkańcom powszechnego dostępu do usług on-line na całym obszarze regionu, w tym zwłaszcza do usług świadczonych przez administrację samorządową. Należy stwierdzić że województwo lubelskie zarówno w zakresie powszechnego dostępu do szerokopasmowego Internetu jak też wprowadzania elektronicznych systemów usług dla obywateli daleko odbiega nie tylko od standardów unijnych, ale też krajowych. Dodatkowo układ ekonomiczny i przestrzenny regionu silnie wpływa na dysproporcje, jakie występują między obszarami miejskimi i wiejskimi.

Poziom rozwoju usług elektronicznych świadczonych przez sektor publiczny w zakresie ICT uzasadnia konieczność realizacji projektów w tym obszarze. Najważniejsze wyzwania dla budowy sprawnej e –administracji w województwie lubelskim to w dalszym ciągu:

[6] Elektroniczna Platforma Usług Administracji Publicznej powstała w ramach projektu finansowanego ze środków Sektorowego Programu Operacyjnego – Wzrost Konkurencyjności Przedsiębiorstw na lata 2004-2006, a rozbudowa funkcjonalności platformy oraz zwiększenie wachlarza usług świadczonych elektronicznie współfinansowane jest ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjnego Gospodarka.

- zwiększanie poziomu i udostępnianie jak największego zakresu usług publicznych świadczonych drogą elektroniczną, umożliwiających pełną interakcje z urzędem;
- standaryzacja i interoperacyjność stosowanych rozwiązań informatycznych dla zapewnienia sprawności funkcjonowania administracji na trzech płaszczyznach komunikacji: komunikacji wewnętrznej, komunikacji z innymi podmiotami publicznymi oraz udostępniając usługi dla klientów na drodze elektronicznej.

Ze względu na szybki postęp w zakresie stosowania rozwiązań ICT w administracji niezbędnym elementem i wyzwaniem wynikającym z zastosowania nowoczesnych narzędzi informatycznych w administracji jest również rozwijanie umiejętności i kompetencji cyfrowych.

9. Sprawozdanie roczne powinno przedstawiać szczegółową analizę jakościową inwestycji w zakresie infrastruktury edukacji i ochrony zdrowia. Analiza powinna odpowiadać na pytanie w jakim stopniu inwestycje współfinansowane w ramach Programu przyczyniły się do wzmocnienia jakości i dostępu do usług społecznych, w szczególności w zakresie infrastruktury przedszkolnej i infrastruktury odpowiadającej na potrzeby starzejącego się społeczeństwa.

   Województwo lubelskie charakteryzuje słaby potencjał infrastrukturalny oraz niewystarczające wyposażenie instytucji świadczących usługi społeczne oraz wybranych instytucji ochrony zdrowia. Wskaźnik placówek pomocy społecznej dla województwa lubelskiego w 2011 r. był zbliżony do średniej krajowej i wynosił 4,14 placówek na 100 tys. mieszkańców (w kraju – 4,10), co plasowało województwo na 9 miejscu w kraju. Niekorzystne parametry wykazuje wskaźnik domów pomocy społecznej wynoszący 1,93/100 tys. mieszkańców, który sytuował województwo na 12 pozycji, przed województwami: wielkopolskim, mazowieckim, pomorskim i zachodniopomorskim. Sytuacja ta przekładała się na wskaźnik ilości miejsc w domach pomocy społecznej, który wynosił 254 miejsc/100 tys. mieszkańców (14 pozycja w kraju) przy średniej dla kraju wynoszącej 274. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach: wielkopolskim i kujawsko-pomorskim.

   Od początku uruchomienia Programu w ramach Działania 8.3. *Ochrona zdrowia*, którego celem jest poprawa jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej służby zdrowia podpisano 78 umów o dofinansowanie o łącznej wartości ogółem wynoszącej 64 417 130,52 EUR (263 904 100,30 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 48 674 657,76 EUR (199 410 337,91 PLN). Projekty współfinansowane w ramach Działania to przede wszystkim inwestycje w aparaturę medyczną, systemy informatyczne oraz roboty budowlane w istniejących obiektach ochrony zdrowia. Priorytetowo traktowane były przedsięwzięcia ukierunkowane na zakup i modernizację sprzętu wysokospecjalistycznego, a także sprzętu służącego wykrywaniu i leczeniu chorób układu krążenia oraz nowotworów.

   Ponadto, w ramach Działania 8.4 *Pomoc społeczna*, którego celem jest poprawa jakości i dostępności świadczeń z zakresu pomocy społecznej, udzielanych przez domy pomocy społecznej i placówki opiekuńczo-wychowawcze, realizowanych jest 15 projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 8 498 938,47 EUR (34 818 451,12 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 4 230 557,80 EUR (17 331 749,19 PLN). W ramach działania wspierane są kompleksowe projekty przyczyniające się do poprawy dostępności i jakości usług świadczonych przez placówki pomocy społecznej (projekty z zakresu modernizacji i termomodernizacji oraz zakupu wyposażenia).

   W wyniku realizacji projektów wdrażanych w ramach Działania 8.3 *Ochrona zdrowia* oraz Działania 8.4 *Pomoc społeczna* zmodernizowano 5 szpitali oraz 12 obiektów pomocy społecznej, a 27 placówek zakupiło sprzęt medyczny.

10. Sprawozdanie roczne powinno zawierać bardziej szczegółowa analizę komplementarności, a przede wszystkim identyfikować obszary wymagające poprawy, w szczególności w obszarach gdzie możliwa jest interwencja innych funduszy, jak np.: przedsiębiorczość i rynek pracy,

wsparcie infrastruktury edukacyjnej oraz rewitalizacja obszarów miejskich. Należy wyczerpująco opisać potencjalne synergie oraz wnioski prowadzące do poprawy sytuacji w przyszłości.

Informacje na temat komplementarności projektów realizowanych w ramach programu zostały zamieszczone w rozdziale 2.6 *Komplementarność pomocy z innymi instrumentami wsparcia* oraz Załączniku XI *Przykłady projektów komplementarnych*.

11. Komisja Europejska rekomenduje przedstawienie informacji na temat realizacji zaleceń Rady oraz wyzwań zidentyfikowanych w Krajowym Programie Reform Europa 2020 dla każdej Osi Priorytetowej oddzielnie, przy wykorzystaniu wskaźników przyjętych dla Programu.

Informacje na temat realizacji zaleceń Rady oraz wyzwań zidentyfikowanych w Krajowym Programie Reform Europa 2020 zostały zamieszczone w rozdziale 2.1.6.6 *Realizacja założeń Strategu Europa 2020*.

Uwagi zawarte w piśmie z dnia 25 kwietnia 2013 r.
(znak: MLK/regio.dga2.h.2(2013)913852)

1. POSTĘP FINANSOWY - Komisja Europejska zwraca uwagę na słabszą realizację niektórych działań Osi Priorytetowej I (Przedsiębiorczość i innowacje) oraz Osi Priorytetowej II (Infrastruktura ekonomiczna) w porównaniu do pozostałych osi.

Instytucja Zarządzająca opracowując sprawozdanie roczne opisała działania podjęte w celu usprawnienia wdrażania ww. osi priorytetowych w rozdziale *3. Realizacja w podziale na priorytety, postęp wdrażania programu wg priorytetów/osi.*

W celu podjęcia środków zaradczych dotyczących wsparcia regionalnej infrastruktury B+R oraz wsparcia instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy, Komisja Europejska rekomenduje wzięcie pod uwagę w tracie przygotowań do kolejnego okresu programowania, zaleceń sformułowanych w analizie „Instytucje wsparcia biznesu i promowania innowacji w województwie lubelskim, ich działania, powiązania i skuteczność" przygotowanej w ramach aktualizacji strategii rozwoju regionalnego.

Instytucja Zarządzająca opracowując projekt programu operacyjnego na przyszły okres programowania bierze pod uwagę zalecenia wynikające z ww. analizy.

2. DUŻE I KLUCZOWE PROJEKTY – Komisja Europejska rekomenduje zamieszczenie w sprawozdaniu rocznym jak najbardziej aktualnych informacji dotyczących dużego projektu „Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)" oraz projektu kluczowego „Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie".

Instytucja Zarządzająca zawarła wszystkie aktualne informacje dotyczące dużego projektu w rozdziale *5. Programy EFRR / FUNDUSZU SPÓJNOŚCI: Duże projekty,* zaś informacje dotyczące projektu kluczowego „Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie" w rozdziale *3. Realizacja w podziale na priorytety, postęp wdrażania programu wg priorytetów/osi (podrozdział 3.7).*

3. WSKAŹNIKI POSTĘPU RZECZOWEGO – Komisja Europejska rekomenduje podanie w sprawozdaniu szczegółowych informacji na temat rzeczywistych i planowanych (na podstawie zakontraktowanych projektów) do osiągnięcia wartości wskaźników postępu

rzeczowego. Komisja jest szczególnie zaniepokojona wartościami wskaźników dotyczących przedsiębiorczości i infrastruktury ekonomicznej (np. liczba projektów z zakresu B+R, liczba projektów współpracy przedsiębiorstw z instytucjami badawczymi).

Instytucja Zarządzająca zawarła informacje na temat rzeczywistych i planowanych do osiągnięcia wartości wskaźników postępu rzeczowego w rozdziale *2. Przegląd realizacji programu operacyjnego (podrozdział 2.1.6.2)* oraz *3. Realizacja w podziale na priorytety, postęp wdrażania programu wg priorytetów/osi.*

Instytucja Zarządzająca została poproszona o sprawdzenie, czy wartości, które zostaną zamieszczone w sprawozdaniu rocznym za 2012 r. są spójne z danymi zawartymi w Sprawozdaniu rocznym z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 za 2011 r.

IZ zweryfikowała czy dane zamieszczone w sprawozdaniu za rok 2012 są spójne z danymi zawartymi w Sprawozdaniu rocznym z realizacji RPO WL na lata 2007-2013 za 2011 r. W przypadku gdy stwierdzono niespójność w sprawozdaniu zamieszczono stosowny komentarz.

Komisja Europejska rekomenduje IZ wykazanie w sprawozdaniu, w sposób bardziej „jakościowy", jak inwestycje współfinansowane z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przyczyniły się do realizacji celów początkowo ustalonych w programie operacyjnym. W sprawozdaniu rocznym w szczególności powinna zostać zamieszczona wstępna ocena rezultatów osiągniętych w zakresie infrastruktury społecznej, rozwoju społeczeństwa informacyjnego i transportu.

Instytucja Zarządzająca opracowując sprawozdanie roczne starała się wszystkie żądane informacje przedstawić w sposób bardziej czytelny i przejrzysty. Ocenę rezultatów osiągniętych ww. obszarach zaprezentowano w rozdziale *3. Realizacja w podziale na priorytety, postęp wdrażania programu wg priorytetów/osi.*

2.1.6.4. REKOMENDACJE IZ I INNYCH INSTYTUCJI

W 2012 roku trwały prace związane z przeglądem i renegocjacją Programu Operacyjnego oraz przygotowaniem RPO WL na lata 2014-2020. Rekomendacje Instytucji Zarządzającej RPO WL dotyczące przeglądu i renegocjacji Programu zostały zatwierdzone przez Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. W dniu 18 września 2012 roku Zarząd Województwa Lubelskiego zaakceptował projekt zmian do Programu, który następnie dnia 2 października 2012 roku został zatwierdzony przez KM RPO WL na lata 2007-2013 Uchwałą nr 50/12 *w sprawie przyjęcia projektu zmian w Programie*. Szczegółowy opis zmian znajduje się w rozdziale 2.1.6.1 System realizacji Programu.

Rekomendacje dotyczące polityki informacyjnej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 znalazły się w raporcie ewaluacyjnym PSDB pn. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego* (Warszawa, grudzień 2012) oraz w raporcie PSDB pn. *Badanie stron internetowych instytucji tworzących system wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce. Edycja 2012* (Warszawa, 28 września 2012, 18 października 2012).

Autorzy raportu ewaluacyjnego pn. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego* koncentrują się na ocenie rozpoznawalności Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego wśród mieszkańców województwa lubelskiego oraz na ocenie działań komunikacyjnych służących podniesieniu świadomości społecznej na temat Programu.

Szczegółowy zakres badania obejmował:

- Ocenę efektów działań informacyjno-promocyjnych skierowanych do poszczególnych grup docelowych.
- Ocenę poszczególnych narzędzi informacyjno-promocyjnych, takich jak:
  - szkolenia organizowane przez IZ RPO i IP II dla Beneficjentów,
  - informacje udzielane w Punktach Informacyjnych IZ RPO i IP II,
  - strony internetowe,
  - kontakty z mediami województwa lubelskiego,
  - inne narzędzia (m.in. broszury, kampania promocyjno-wizerunkowa o szerokim zasięgu RPO WL w 2011 r.).
- Komunikację wewnętrzną.
- Cele Planu Komunikacji i sposób realizacji postawionych celów.
- Dostosowanie narzędzi do grup docelowych.
- Wskaźniki.

Wyniki badania pozwoliły ocenić dotychczas podejmowane działania komunikacyjne jako elementy spójnego systemu informacji i promocji określonego w Planie Komunikacji. Uznano, że przyjęta logika działań prowadzi do wspierania realizacji celów całego Programu. W wyniku przeprowadzonych badań wysunięto wniosek, iż generalnie działania informacyjno-promocyjne RPO WL prowadzone były w sposób przemyślany i profesjonalny, jak również w dużej mierze skuteczny.

W wyniku przeprowadzonych badań sformułowano rekomendacje mają na celu wspomóc efektywne i skuteczne tworzenie Rocznych Planów Działania. Rekomendacje, w podziale wg proponowanego terminu realizacji opisano poniżej.

Rekomendacje proponowane do wdrożenia do końca I kwartału 2013 roku:

1. W Planie Komunikacji RPO WL na lata 2007-2013 wprowadzenie jedynie pozytywnych przykładów metody „kątowania".
2. W RPD na kolejne lata w większym stopniu zaakcentować upowszechnianie rezultatów projektów z uwagi na zaawansowanie RPO oraz liczne przykłady do upowszechniania.

Powyższe rekomendacje znalazły już swoje odzwierciedlenie w *Rocznym Planie Działań Informacyjnych i Promocyjnych na 2013 rok*, zatwierdzonym przez IK NSRO w dniu 14 stycznia 2013 r. a także zostały wdrożone poprzez aktualizację *Planu Komunikacji Regionalnego Programu*

Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, którą przeprowadzono w I kwartale 2013 roku.

Rekomendacje proponowane do wdrożenia do końca II kwartału 2013 roku:

3. Dostarczenie ogółowi społeczeństwa pogłębionej wiedzy w postaci artykułów, reportaży, programów, jak również poprzez kontynuowanie działań *media relations* w tym: kolejne edycje Roadshow dla dziennikarzy po miejscach, które uzyskały wsparcie w ramach RPO WL oraz systematyczne przekazywanie informacji związanych z RPO WL.
4. Włączenie w proces promocji RPO WL Beneficjentów, ponieważ docierają oni do społeczności lokalnych i bezpośrednich odbiorców rezultatów Programu. Rekomendacja możliwa jest do wdrożenia poprzez kontynuowanie szkoleń dla Beneficjentów na temat możliwości promowania ich projektów.
5. Język materiałów na stronach internetowych skierowanych do szerszego grona (np. zakładka Dobre Praktyki) powinien być dostosowany do ogółu mieszkańców, powinien być maksymalnie uproszczony poprzez przeprowadzanie audytu tekstu pod kątem jego trudności (np. z wykorzystaniem indeksu czytelności FOG - http://www.fog.uni.wroc.pl).

Powyższe zalecenia znalazły już swoje odzwierciedlenie w *Rocznym Planie Działań informacyjnych i promocyjnych na 2013 rok*, zatwierdzonym przez IK NSRO w dniu 14.01.2013 r.

Rekomendacja dotycząca uproszczenia języka materiałów na stronach internetowych jest wdrażana na bieżąco. Jednakże należy zaznaczyć, że FOG wykorzystywany jest przez IZ RPO jedynie jako pomoc, a nie bezkrytyczny wzorzec, gdyż podstawowe wyrażenia używane w systemie funkcjonowania Funduszy Europejskich, takie jak: Beneficjent, Operacyjny, rozbudowa itp., wg indeksu czytelności FOG określane są, jako bardzo trudne w odbiorze.

Rekomendacje proponowane do wdrożenia w nowej perspektywie finansowej:

6. Dalsza modyfikacja strony internetowej RPO woj. lubelskiego uwzględniająca w większym stopniu logikę odbiorcy i komunikacji dwukierunkowej (adresatem rekomendacji oprócz IZ RPO jest również MRR).
7. Docieranie z informacją do środowisk potencjalnych Beneficjentów, którzy nie skorzystali dotąd z pomocy UE.
8. Jeszcze większe niż dotychczas wykorzystanie internetu (w szczególności strony rpo.lubelskie.pl) jako źródła pogłębionej informacji o RPO WL oraz promocji efektów Programu poprzez m.in. intensywne promowanie narzędzi internetowych (np. Wirtualny spacer, Audioprzewodnik) na różnorodnych stronach – nie tylko związanych z FE, ale również na stronach związanych z turystyką i województwem lubelskim.
9. W nowej perspektywie finansowej przygotowanie nowego hasła, które będzie podkreślało związek z regionem oraz wskazywało przyszłe cele i dotychczasowe efekty RPO WL.
10. W większym stopniu włączyć w proces promocji efektów Beneficjentów, którzy mają szansę docierać do społeczności lokalnych i bezpośrednich odbiorców.
11. Umieszczenie w Planie Komunikacji definicji wskaźników i metodologii ich liczenia (adresatem rekomendacji oprócz IZ RPO jest również MRR).

Powyższe rekomendacje zostaną wykorzystane podczas prac związanych z przygotowaniem przyszłego okresu programowania.

Raport pn. *Badanie stron internetowych instytucji tworzących system wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce. Edycja 2012* podzielony został na dwie części. Pierwsza część raportu pn. *Badanie stron internetowych instytucji tworzących system wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce pod kątem zgodności z Wytycznymi Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie informacji i promocji* miała na celu określenie, w jakim stopniu instytucje zaangażowane we wdrażanie FE w latach 2007-2013 stosują się do *Wytycznych MRR w zakresie informacji i promocji* z dnia 10 czerwca 2010 r. dotyczących stron internetowych poświęconych PO i RPO. Natomiast celem II części raportu pn. *Badanie stron internetowych instytucji tworzących system wdrażania Funduszy Europejskich w Polsce pod kątem użyteczności* była ocena funkcjonalności stron www.

Rekomendacje wynikające z powyższego raportu dotyczyły:

- Wprowadzenie zmiany kolorów linków.
- Uzupełnienie informacji o sposobie dekompresji plików do pobrania w formacie zip.
- Przebudowanie strony tak by najważniejsze elementy strony głównej i podstron były widoczne bez konieczności używania przewijania poziomego.
- Wprowadzenie ułatwienia dla osób słabowidzących - przycisk „powiększanie czcionki".

Powyższe rekomendacje dotyczące drobnych, technicznych zmian w zakresie treści, wizualizacji oraz użyteczności stron www, IZ RPO WL wprowadzała na bieżąco, natomiast pozostałe wskazówki planowane są do wdrożenia do końca II kwartału 2013.

2.1.6.5. INSTRUMENTY INŻYNIERII FINANSOWEJ

Instytucja Zarządzająca RPO WL zdecydowała, że skorzysta z pośredników finansowych w podziale środków z szerokiej gamy instrumentów inżynierii finansowej. Na ten cel wyodrębnione zostało *Działanie 2.1 Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw.* W ramach ww. działania ogłoszone zostały konkursy i wybrano 6 projektów do dofinansowania:

- **4** projekty dotyczące **funduszy pożyczkowych**. Łączna wartość dofinansowania z EFRR w ramach umów zawartych z funduszami pożyczkowymi wynosi **22 824 949,98 EUR** (90 504 537,85 PLN), natomiast wkład własny tych funduszy wynosi 3 496 892,16 EUR (13 809 049,53 PLN),
- **2** projekty dotyczące **funduszy poręczeniowych**. Łączna wartość dofinansowania w wyniku podpisanych umów wynosi 13 197 923,23 EUR (52 015 796,07 PLN), w tym z EFRR wynosi **11 218 234,74 EUR** (44 213 426,65 PLN), natomiast wkład własny funduszy to 3 742 735,87 EUR (14 671 932,02 PLN).

Powyższe projekty realizowane są przez trzy fundacje, spółkę akcyjną i spółkę z o.o. tj. przez:

- Biłgorajską Agencję Rozwoju Regionalnego S.A.
- Lubelską Fundację Rozwoju
- Fundację Puławskie Centrum Przedsiębiorczości
- Polską Fundację Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego „OIC Poland" z siedzibą w Lublinie
- Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o.

W wyniku realizacji umów **fundusze zobowiązały się do udzielenia:**

- **1746** pożyczek na łączną kwotę **26 585 458,19 EUR** (105 543 712,48 PLN)
- **657** poręczeń na łączną kwotę **47 679 952,13 EUR** (187 024 238,79 PLN)

Stan realizacji instrumentów inżynierii finansowej obrazują zamieszczone poniżej wykresy:

Wykres 2.1.6.5.a.

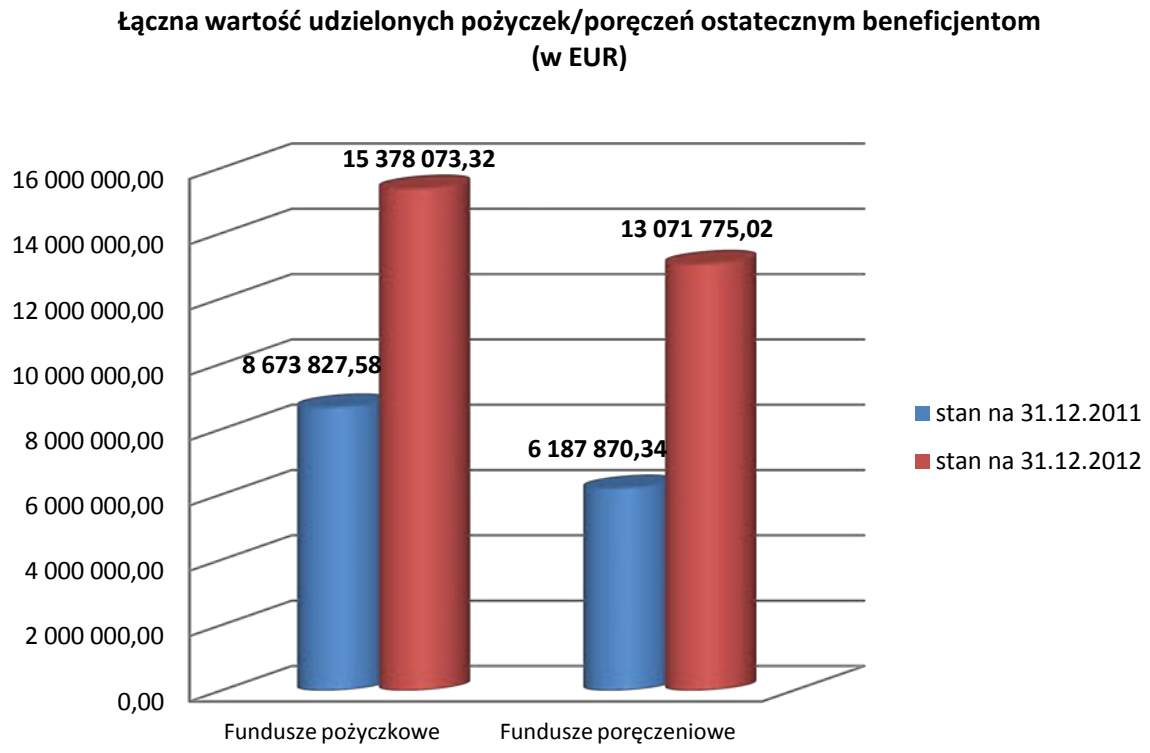

Do końca 2012 r. Fundusze Pożyczkowe udzieliły pożyczek na łączną kwotę **15 378 073,32 EUR** (60 845 380,94 PLN), co stanowi **57,65%** zakładanej wartości pożyczek, które mają być przez nie udzielone. Natomiast fundusze poręczeniowe udzieliły w tym samym czasie łącznie poręczeń na wartość **13 071 775,02 EUR** (51 266 891,85 PLN). Stanowią one **27,41%** wartości poręczeń, które według planów operacyjnych zostaną udzielone podczas realizacji projektów tj. do 2015 r.

Wykres 2.1.6.5.b.

Liczba umów pożyczek/poręczeń podpisanych z ostatecznymi beneficjentami (szt.)

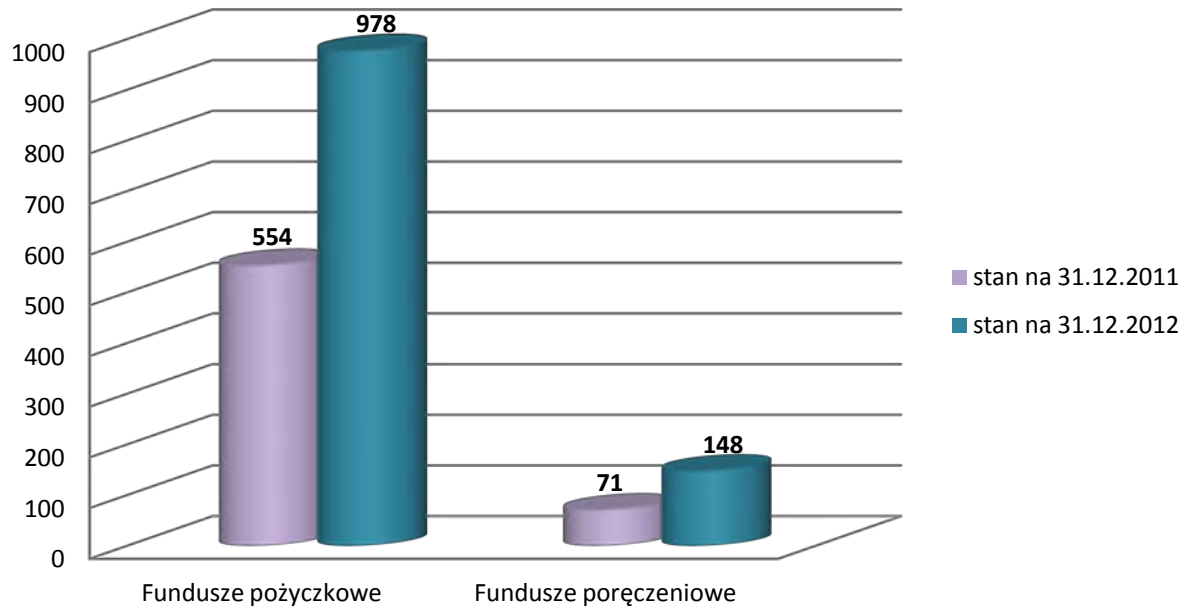

Do końca 2012 r. Fundusze Pożyczkowe udzieliły **978** pożyczek, co stanowi **31,73%** zakładanej liczby pożyczek które mają być przez nie udzielone. Natomiast fundusze poręczeniowe udzieliły w tym samym czasie łącznie **148** poręczeń. Stanowią one **10,80%** liczby poręczeń, które według planów operacyjnych zostaną udzielone podczas realizacji projektów tj. do 2015 r.

W roku 2012 nastąpiło znaczne przyspieszenie w zakresie liczby i wartości udzielanych przez Instrumenty inżynierii finansowej pożyczek/poręczeń. Mając na uwadze, że projekty te wdrażane będą do połowy 2015 r. realizacja zakładanych celów wydaje się być niezagrożona. Instytucja Wdrażająca stale monitoruje postępy Beneficjentów Działania 2.1 w realizacji projektów, a w sytuacjach problemowych wdrażane są plany naprawcze tak by założone cele zostały zrealizowane w wyniku zrealizowania projektów.

Wykres 2.1.6.5.c.

Wartość udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów przemysłu (stan na 31.12.2012 r. w EUR)

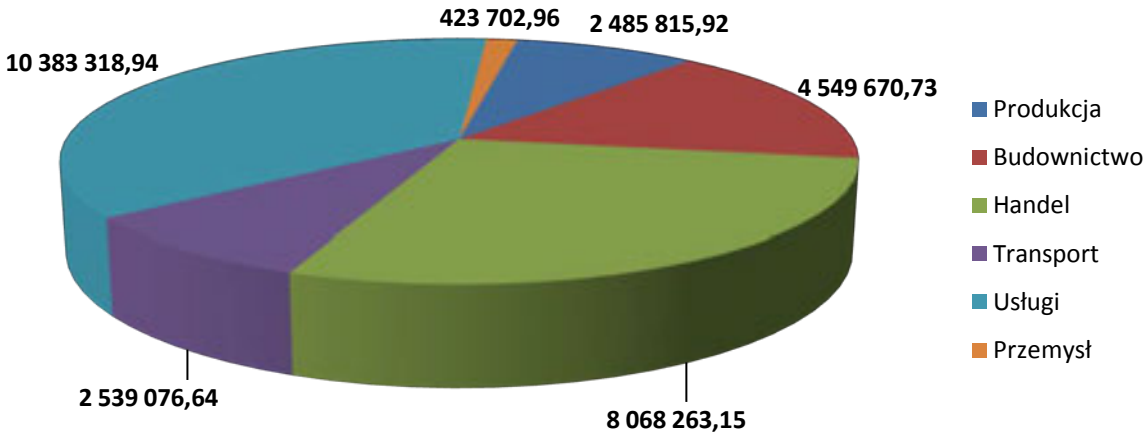

Wykres 2.1.6.5.d.

Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów przemysłu (stan na 31.12.2012 r. w szt.)

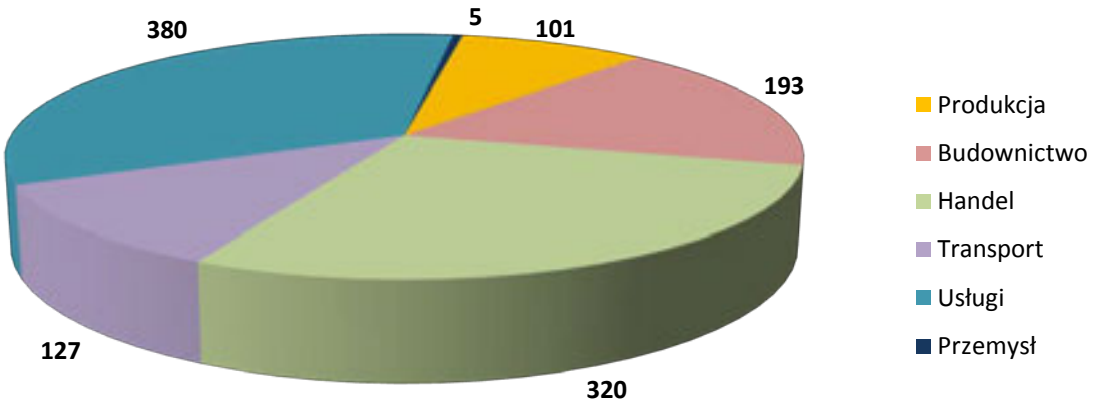

Największym zainteresowaniem cieszą się pożyczki i poręczenia udzielane przez Instrumenty inżynierii finansowej w sektorze handlu i usług. W sektorze usług udzielonych zostało 335 pożyczek na kwotę 4 536 801,73 EUR oraz zawartych zostało 45 umów poręczenia na łączną kwotę 5 846 517,22 EUR, udzielone pożyczki i poręczenia w tym sektorze stanowią ok. 34% wszystkich pożyczek/poręczeń udzielonych od początku uruchomienia Programu. W sektorze handlu natomiast ok. 28,50% wszystkich udzielonych przez Instrumenty Inżynierii Finansowej pożyczek i poręczeń. Z kolei w niewielkim stopniu wspierani są Ostateczni Odbiorcy w sektorze przemysłu, gdzie do dnia 31.12.2012 r. udzielono jedną pożyczkę na kwotę 15 535,01 EUR oraz 4 poręczenia o łącznej wartości 408 167,96 EUR.

Wykres 2.1.6.5.e.

Wartość udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów MŚP (stan na 31.12.2012 r. w EUR)

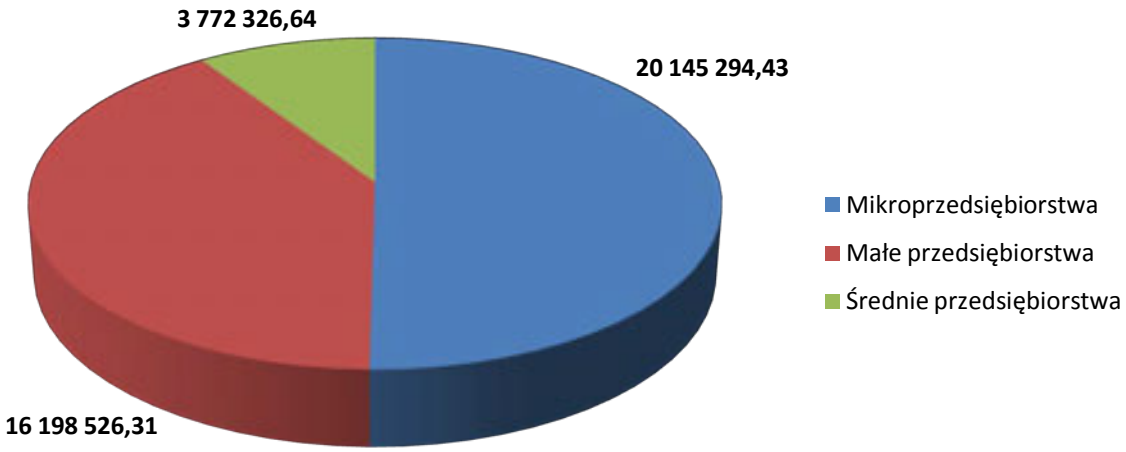

Łącznie od początku realizacji projektów do końca 2012 r. mikroprzedsiębiorcom udzielone zostały pożyczki i poręczenia odpowiednio na kwoty: 11 862 746,79 EUR (47 021 930,67 PLN) oraz 8 282 547,64 EUR (32 517 462,28 PLN). Mali przedsiębiorcy wsparci zostali pożyczkami na łączną kwotę 3 396 513,03 EUR (13 328 770,27 PLN) oraz poręczeniami o wartości 112 802 013,27 EUR (50 156 195,77 PLN). Średnie przedsiębiorstwa skorzystały z pożyczek na łączną kwotę 118 813,50 EUR (494 680 PLN) oraz poręczeń na kwotę 3 653 513,14 EUR (14 304 600 PLN).

Wykres 2.1.6.5.f.

Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów MŚP (stan na 31.12.2012 r. w szt.)

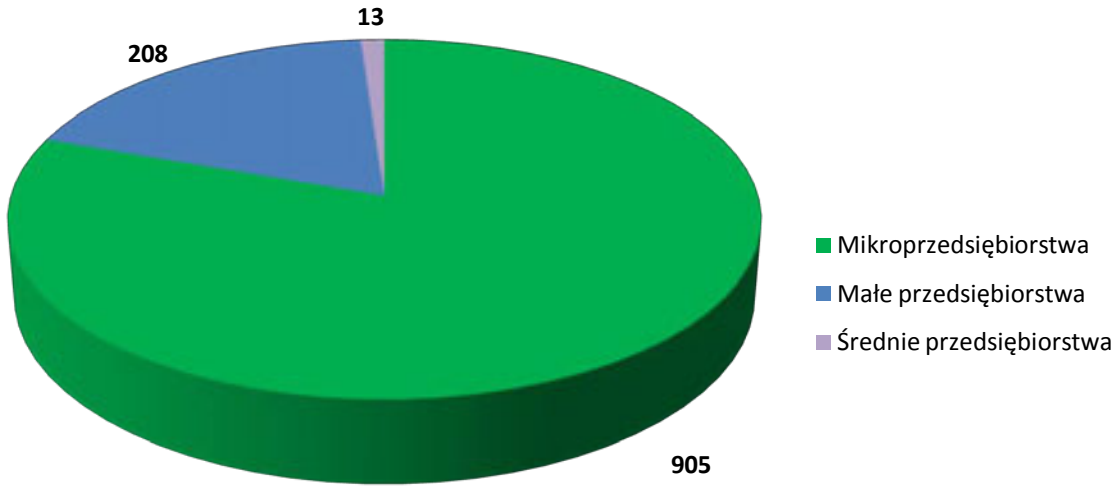

Tabela 2.1.6.5.a. *Zadłużenie ostatecznych odbiorców wobec Funduszy Pożyczkowych z tytułu udzielonych pożyczek na 31.12.2012 r.*

Lp.	Nazwa Funduszu	Łączne zaangażowanie ostatecznych Beneficjentów w stosunku do Funduszy			Przeterminowane zobowiązania ostatecznych Beneficjentów w stosunku do Funduszy			Przeterminowane zobowiązania (powyżej 3 m-cy) ostatecznych Beneficjentów w stosunku do Funduszy		
		liczba (szt.)	wartość ogółem umów (EUR)	wartość dofinansowania ze środków EU (EUR)	liczba (szt.)	wartość ogółem umów (EUR)	wartość dofinansowania ze środków EU (EUR)	liczba (szt.)	wartość ogółem umów (EUR)	wartość dofinansowania ze środków EU (EUR)
1	Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	124	782 976,15	782 976,15	26	13 101,74	13 101,74	3	6 614,81	6 614,81
2	Lubelska Fundacja Rozwoju	478	6 081 408,13	6 081 408,13	179	172 734,37	172 734,37	20	43 264,26	43 264,26
3	Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości	109	645 644,03	645 644,03	12	2 879,42	2 879,42	3	1 547,93	1 547,93
4	Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland"	83	972 628,80	972 628,80	25	25 729,81	25 729,81	6	4 905,52	4 905,52
5	Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o.	3	113 881,65	96 799,41	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
6	Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości	11	267 021,43	226 968,22	0	0,00	0,00	0	0,00	0,00
Łącznie		**808**	**8 863 560,19**	**8 806 424,73**	**242**	**214 445,34**	**214 445,34**	**32**	**56 332,52**	**56 332,52**

Zadłużenie ostatecznych odbiorców wobec Funduszy Pożyczkowych i Poręczeniowych z tytułu udzielonych pożyczek i poręczeń na dzień 31.12.2012 r. wynosiło 8 863 560,19 EUR (35 228 185,19 PLN). Wszystkie kredyty/pożyczki, które były poręczane przez Fundusze Poręczeniowe spłacane były w terminie w związku z czym żadne z poręczeń nie było uruchomione. Przeterminowane zobowiązania (do 3 miesięcy) stanowiły 2,41% całkowitego zadłużenia z kolei zobowiązania przeterminowane ponad 3 miesiące stanowiły 0,63% zobowiązań. Podobnie jak w poprzednim roku najwyższy odsetek zobowiązań przeterminowanych zanotowany został w projekcie realizowanym przez Lubelską Fundację Rozwoju, jednakże zobowiązania przeterminowane do 3 miesięcy stanowiły 2,84% zadłużenia ostatecznych odbiorców tego projektu, z kolei zobowiązania przeterminowane powyżej 3 miesięcy stanowiły tylko 0,71%. Należy zaznaczyć, iż odsetek przeterminowanych zobowiązań jest ściśle związany z liczbą i wartością udzielanych pożyczek, które dla Lubelskiej Fundacji Rozwoju były najwyższe spośród wszystkich funduszy i wyniosły 658 umów pożyczek na łączną kwotę 12 244 027,52 EUR (47 939 040,94 PLN), wraz z jej wzrostem zwiększa się ryzyko nieterminowo regulowanych zobowiązań.

Tabela 2.1.6.5.b. *Miejsca pracy utworzone przez ostatecznych odbiorców funduszy pożyczkowych/poręczeniowych*.

Lp.	Tytuł projektu	Nazwa Funduszu	Utworzone przez ostatecznych odbiorców miejsca pracy w wyniku udzielonego wsparcia
1.	Dokapitalizowanie Funduszu Pożyczkowego Biłgorajskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A.	Biłgorajska Agencja Rozwoju Regionalnego S.A.	13
2.	Wzmocnienie kapitałowe Regionalnego Funduszu Pożyczkowego Lubelskiej Fundacji Rozwoju	Lubelska Fundacja Rozwoju	22
3.	Wprowadzenie nowych produktów finansowych na rynek województwa lubelskiego poprzez dokapitalizowanie Funduszu Pożyczkowego Fundacji Puławskie Centrum Przedsiębiorczości	Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości - pożyczki	43
4.	Utworzenie Funduszu Pożyczkowego Fundacji " OIC Poland"	Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland "	35
5.	Wzmocnienie kapitałowe PFG Sp. z o.o. gwarancją dostępności finansowania zewnętrznego dla MŚP w województwie lubelskim	Polski Fundusz Gwarancyjny Sp. z o.o.	45,5
6.	Poszerzenie oferty Funduszu Poręczeniowego poprzez dokapitalizowanie Puławskiego Funduszu Poręczeń Kredytowych	Fundacja Puławskie Centrum Przedsiębiorczości - poręczenia	12
		Razem:	**170,50**

Środki finansowe, które trafiają do ostatecznych odbiorców poprzez instrumenty inżynierii finansowej w porównaniu do pozostałych środków rozdysponowanych w ramach RPO WL (konkursy, projekty indywidualne) charakteryzują się:

- krótszym okresem przekazania środków - od momentu złożenia wniosku do czasu otrzymania środków;
- środki przekazane funduszom mogą być kilkakrotnie wykorzystane. Beneficjenci spłacają pożyczki i kredyty;
- nieduże ryzyko udzielonego wsparcia - duża liczba i niska wartość udzielanych pożyczek /poręczeń;

- bliższy jest kontakt z ostatecznym odbiorcą. Fundusze pożyczkowe i poręczeniowe swoje siedziby i oddziały posiadają nie tylko w siedzibie województwa.

Analizując zatem powyższe i fakt, iż nie zostały zidentyfikowane przeszkody w stosowaniu instrumentów finansowych w regionie, IZ RPO pozytywnie ocenia tę formę pomocy i będzie ją brała pod uwagę w następnym okresie programowania.

2.1.6.6. REALIZACJA ZAŁOŻEŃ STRATEGII EU 2020

W marcu 2010 r. Unia Europejska przyjęła nową strategię rozwojową wyznaczającą cele i kierunki działań dla instytucji UE i państw członkowskich w perspektywie do 2020 r. - *„Europa 2020. Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu”.* Strategia ta zastąpiła obowiązującą przez poprzednie dziesięciolecie Strategię Lizbońską. Uwzględniając sytuację gospodarczą i społeczną państw członkowskich, na której mocno odznaczył się kryzys gospodarczy, Unia Europejska wyznaczyła sobie trzy powiązane ze sobą i wzajemnie się wspierające priorytety:

1) **wzrost inteligentny** *(smart growth)* – rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji,
2) **wzrost zrównoważony** *(sustainable growth)* – wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej oraz
3) **wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu** (*inclusive growth*) – wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną.

Strategia wyznacza również 5 głównych obszarów/celów dla całej Unii Europejskiej, w których prowadzone mają być działania zmierzające do ich rozwoju i poprawy funkcjonowania, a są to: zatrudnienie, badania i rozwój oraz innowacje, klimat i efektywność energetyczna, edukacja, ubóstwo/włączenie społeczne oraz dwa dodatkowe obszary/cele – społeczeństwo informacyjne i konkurencyjność, wynikające z inicjatyw flagowych. Dla pięciu głównych obszarów/celów określone zostały wartości wskaźników wyznaczone dla całej UE, które powinny zostać osiągnięte do 2020 roku.

Komisja Europejska sukcesywnie prezentowała inicjatywy flagowe (7 projektów przewodnich), stanowiących uzupełnienie Strategii, zawierających katalogi i opisy działań, które mają umożliwić implementację ww. priorytetów tematycznych. Inicjatywy flagowe to: *„Unia innowacji” „Młodzież w drodze”, „Europejska agenda cyfrowa”, „Europa efektywnie korzystająca z zasobów”, „Polityka przemysłowa w erze globalizacji”, „Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia”, „Europejski program walki z ubóstwem”*. W realizację inicjatyw zaangażowana jest zarówno Unia Europejska, jak i państwa członkowskie.

Ponadto, na poziomie UE przyjęte zostały zintegrowane wytyczne w zakresie Strategii 2020, dotyczące polityk gospodarczych i polityk zatrudnienia państw członkowskich, wyznaczające ramy reform niezbędnych w państwach członkowskich dla osiągnięcia celów Strategii. Państwa członkowskie podejmują własne zobowiązania odnośnie działań mających na celu realizację Strategii, formułując je na podstawie celów głównych wyznaczonych dla całej UE w Strategii, a także celów szczegółowych wynikających z inicjatyw flagowych oraz zapisów zintegrowanych wytycznych. Zobowiązania te stają się elementem Krajowych Programów Reform, których realizacja będzie przedmiotem weryfikacji na poziomie UE w ramach tzw. semestru europejskiego.

Analiza obszarów i priorytetów wskazanych w Strategii Europa 2020 oraz celów i założeń Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 prowadzi do wniosku, iż dokumenty te są ze sobą powiązane. Cel główny RPO WL, czyli *Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu* jest zgodny z podstawową ideą Strategii Europa 2020, jaką jest *stworzenie inteligentnej i zrównoważonej gospodarki Unii Europejskiej, sprzyjającej włączeniu społecznemu i charakteryzującej się wysokimi wskaźnikami zatrudnienia i wydajności oraz większą spójnością społeczną*. Również trzy cele szczegółowe RPO wpisują się w trzy obszary priorytetowe Strategii Europa 2020. Powiązania

między analizowanymi dokumentami na poziomie ich celów szczegółowych prezentują się następująco:

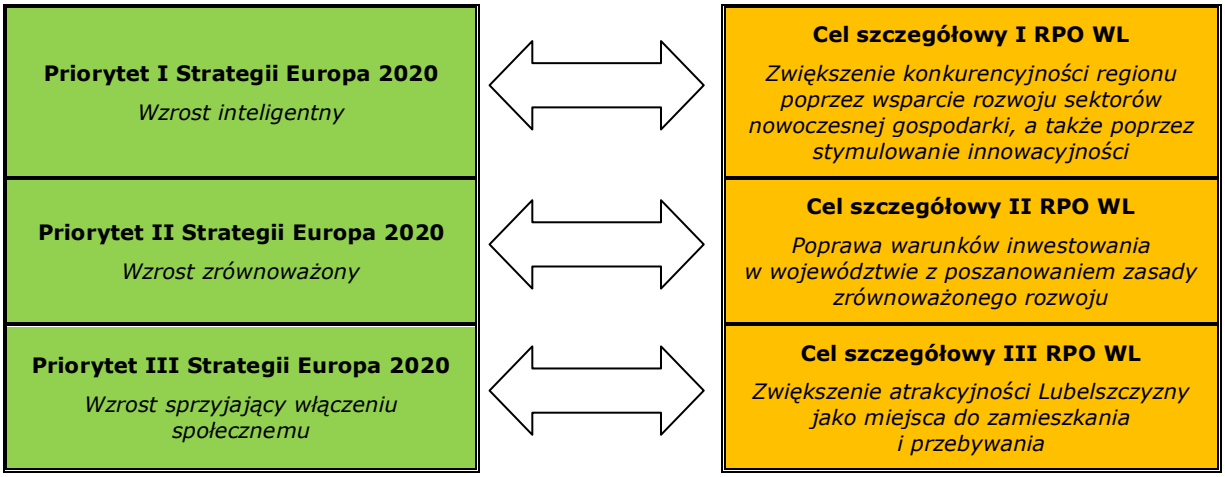

Instytucja Zarządzająca RPO WL dokonała szczegółowej analizy spójności Osi Priorytetowych i Działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 z obszarami i inicjatywami flagowymi Strategii Europa 2020. Relację celów i inicjatyw Strategii oraz poszczególnych Priorytetów Programu obrazuje schemat 2.1.6.6.a. Schemat został opracowany w oparciu o *Matrycę celów Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w ramach RPO WL*, stanowiącą Załącznik VI do niniejszego sprawozdania.

Schemat 2.1.6.6.a. *Relacja celów i inicjatyw Strategii Europa 2020 oraz poszczególnych Osi Priorytetowych RPO WL.*

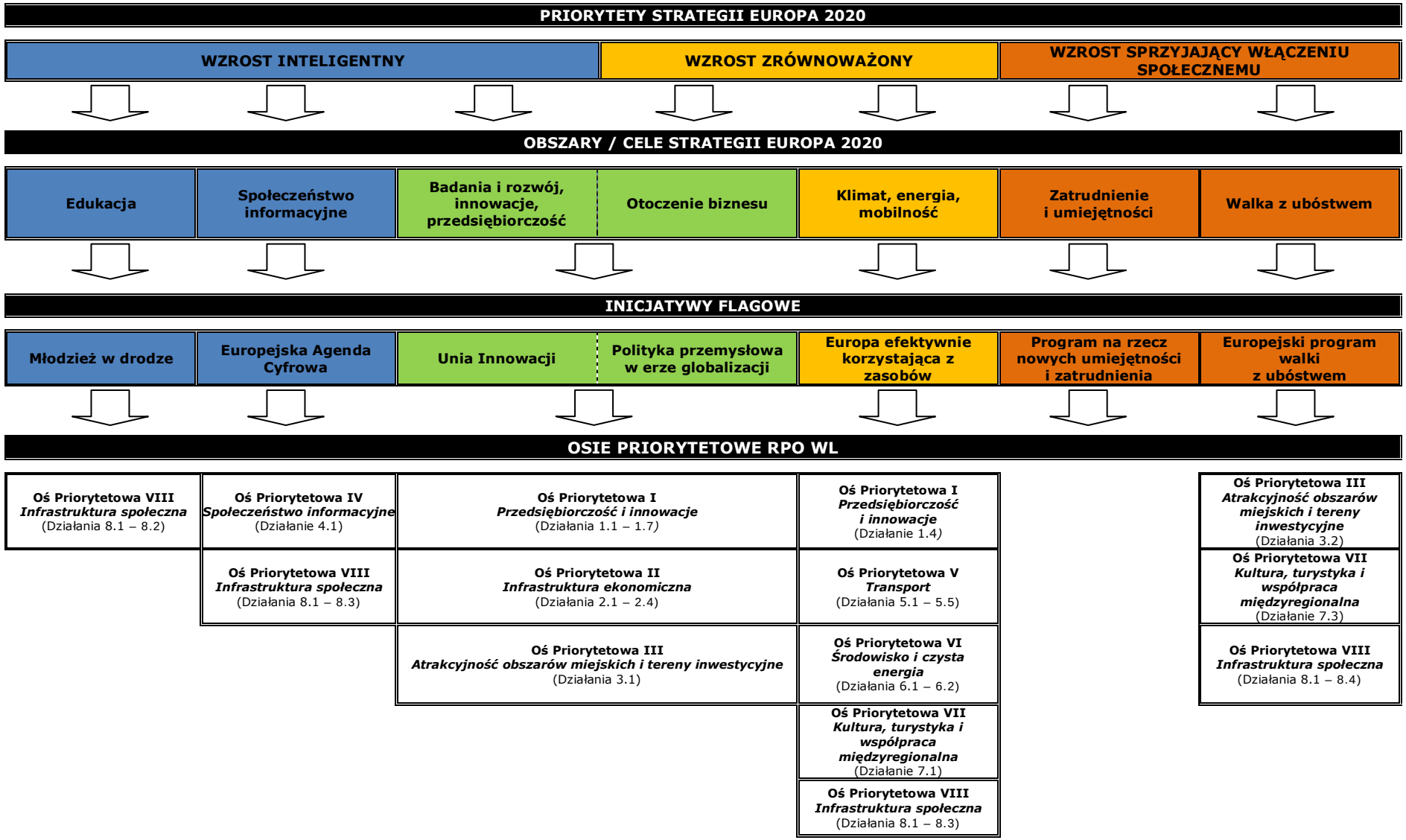

Priorytet I Strategii *Europa 2020*: *Wzrost inteligentny* (*smart growth*):

Celem Priorytetu jest zwiększenie roli wiedzy i innowacji jako sił napędowych przyszłego rozwoju gospodarczego, poprzez podniesienie jakości edukacji, poprawę wyników działalności badawczej, wspieranie transferu innowacji i wiedzy, pełne wykorzystanie technologii informacyjno-komunikacyjnych, a także zadbanie o to, by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które przyczyniałyby się do zwiększenia wzrostu, tworzenia nowych miejsc pracy i rozwiązywania problemów społecznych. Występuje tu zbieżność z pierwszym celem szczegółowym RPO, jakim jest *Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki, a także poprzez stymulowanie innowacyjności*.

Zapewnienie odpowiednich warunków do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji realizowane jest poprzez następujące Osie Priorytetowe i Działania RPO WL: Oś Priorytetową I *Przedsiębiorczość i innowacje* (Działania 1.1 – 1.7), Oś Priorytetową II *Infrastruktura ekonomiczna* (Działania 2.1 – 2.3), Oś Priorytetową III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* (Działanie 3.1), Oś Priorytetową IV *Społeczeństwo informacyjne* oraz Oś Priorytetową VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1 – 8.3).

Potwierdzeniem zbieżności pierwszego Priorytetu Strategii *Europa 2020* z RPO WL jest fakt, iż indykatywna wielkość alokacji Programu, która przyczynia się do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji wynosi **423 783 005,00 EUR** (1 736 154 214,88 PLN), w tym:

- na obszary priorytetowe *Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość* i *Otoczenie biznesu* oraz na odpowiadające im inicjatywy flagowe *Unia innowacji* i *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* przeznaczonych zostało 292 301 850,00 EUR (1 197 502 219,08 PLN),
- na obszar priorytetowy *Społeczeństwo informacyjne* oraz na odpowiadającą mu inicjatywę flagową *Europejska Agenda Cyfrowa przeznaczonych* zostało 65 532 987,00 EUR (268 475 541,14 PLN),
- na obszar priorytetowy *Edukacja* oraz na odpowiadającą mu inicjatywę flagową *Młodzież w drodze* przeznaczonych zostało 65 948 168,00 EUR (270 1763 454,66 PLN).

W ramach kategorii interwencji wpisujących się w założenia Priorytetu *Wzrost inteligentny* do końca okresu sprawozdawczego zakontraktowano 314 826 165,12 EUR (1 289 779 833,26 PLN), natomiast wartość wniosków o płatność złożonych przez Beneficjentów w ramach analizowanego Priorytetu wyniosła 246 611 425,14 EUR (1 010 317 686,52 PLN).

Przykłady projektów objętych dofinansowaniem z RPO WL, które w najpełniejszy sposób przyczyniają się do realizacji Priorytetu I Strategii *Europa 2020* zostały zamieszczone w Załączniku VI a do niniejszego sprawozdania.

Priorytet II Strategii *Europa 2020*: *Wzrost zrównoważony* (*suistainable growth*):

Zrównoważony rozwój oznacza budowanie zrównoważonej i konkurencyjnej gospodarki, wykorzystując technologie przyjazne środowisku, przyśpieszając wprowadzanie inteligentnych sieci opartych na technologii ICT, a także wzmacniając przewagę konkurencyjną biznesu, szczególnie sektora produkcji i MŚP, oraz pomagając docenić wartość efektywnego korzystania z zasobów. Cel, wyznaczony przez drugi priorytet Strategii *Europa 2020,* zbieżny z drugim celem szczegółowym RPO, jakim jest *Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju,* realizowany jest przez Działania następujących Osi Priorytetowych Programu: Osi Priorytetowej I *Przedsiębiorczość i innowacje* (Działanie 1.4), Osi Priorytetowej V *Transport* (Działania 5.1 – 5.5), Osi Priorytetowej VI *Środowisko i czysta energia* (Działania 6.1 i 6.2), Osi Priorytetowej VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* (Działanie 7.1) oraz Osi Priorytetowej VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1 – 8.3).

Indykatywna wielkość alokacji Programu, która została przeznaczona na obszar priorytetowy *Klimat, energia, mobilność* oraz na odpowiadającą mu inicjatywę flagową *Europa efektywniej korzystająca z zasobów* wynosi 476 377 057,00 EUR (1 951 621 527,11 PLN).

W ramach kategorii interwencji służących wspieraniu gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej do 31 grudnia 2012 roku zakontraktowano 385 314 832,26 EUR (1 578 557 804,80 PLN), natomiast wartość wniosków o płatność złożonych przez Beneficjentów w ramach analizowanego Priorytetu wyniosła 296 216 105,28 EUR (1 213 538 140,12 PLN).

Przykłady projektów objętych dofinansowaniem z RPO WL, które w najpełniejszy sposób przyczyniają się do realizacji Priorytetu II Strategii *Europa 2020* zostały zamieszczone w Załączniku VI a do niniejszego sprawozdania.

Priorytet III Strategii Europa 2020: *Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu* (*inclusive growth*):

Celem trzeciego Priorytetu Strategii *Europa 2020* jest rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu oznaczający wzmocnienie pozycji obywateli poprzez zapewnienie wysokiego poziomu zatrudnienia, inwestowanie w kwalifikacje, zwalczanie ubóstwa oraz modernizowanie rynków pracy, systemów szkoleń i ochrony socjalnej, aby pomóc ludziom przewidywać zmiany i radzić sobie z nimi oraz móc budować spójne społeczeństwo. Ważne jest również, aby korzyści ze wzrostu gospodarczego rozkładały się równo w całej Unii, w tym w regionach najbardziej oddalonych, zwiększając w ten sposób spójność terytorialną. Cel wyznaczony przez trzeci Priorytet jest zbieżny z trzecim celem szczegółowym Programu - *Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku*.

Wśród Osi Priorytetowych RPO WL przyczyniających się do zapewnienia wysokiego poziomu zatrudnienia oraz spójności gospodarczej, społecznej i terytorialnej można wyróżnić: Oś Priorytetową III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* (Działanie 3.2), Oś Priorytetową VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* (Działanie 7.3) oraz Oś Priorytetową VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1 – 8.4).

Indykatywna wielkość alokacji Programu, która przyczynia się do rozwoju gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną wynosi **200 540 904,00 EUR** (821 575 975,51 PLN). Wszystkie środki wspierają obszar priorytetowy *Walka z ubóstwem* oraz na odpowiadającą mu inicjatywę flagową *Europejski program walki z ubóstwem*.

W ramach kategorii interwencji wpisujących w założenia Priorytetu *Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu* do końca okresu sprawozdawczego zakontraktowano 181 641 202,25 EUR (744 147 677,36 PLN), natomiast wartość wniosków o płatność złożonych przez Beneficjentów w ramach analizowanego priorytetu wyniosła 115 250 346,10 EUR (472 157 617,89 PLN).

Przykłady projektów objętych dofinansowaniem z RPO WL, które w najpełniejszy sposób przyczyniają się do realizacji Priorytetu III Strategii *Europa 2020* zostały zamieszczone w Załączniku VI a do niniejszego sprawozdania.

Krajowy Program Reform Europa 2020

Głównym narzędziem realizacji unijnej strategii gospodarczej Europa 2020 na poziomie państw członkowskich są Krajowe Programy Reform. Zgodnie z wdrażanym od początku 2011 r. nowym mechanizmem koordynacji polityki gospodarczej Unii Europejskiej (tzw. semestrem europejskim), KPR będą co roku aktualizowane i przekazywane w kwietniu do Komisji Europejskiej razem z aktualizacją Programów Stabilności i Konwergencji.

Polski, zaktualizowany KPR, przyjęty przez Radę Ministrów dnia 25 kwietnia 2012 r. zakłada ścisłą korelację polskich celów rozwojowych z priorytetami wyznaczonymi w strategii *Europa 2020*, tj: rozwojem gospodarki opartej na wiedzy i innowacjach; promowaniem gospodarki zrównoważonej – mniej obciążającej środowisko, efektywniej wykorzystującej zasoby, a zarazem konkurencyjnej; wzmacnianiem gospodarki charakteryzującej się wysokim zatrudnieniem oraz spójnością ekonomiczną, społeczną i terytorialną. KPR skupia się na tych działaniach, które mają

na celu odrabianie zaległości rozwojowych oraz budowie nowych przewag konkurencyjnych, w trzech obszarach priorytetowych:

1. *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego*, który obejmuje kwestie budowy i modernizacji zarówno infrastruktury technicznej: drogowej, kolejowej, energetycznej, ochrony środowiska, jak również infrastruktury społecznej. Ponadto obszar ten obejmuje działania związane z tworzeniem efektywnego systemu zarządzania rozwojem.
2. *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego* obejmujący kwestie rozwoju sektora B+R, zacieśniania współpracy między ośrodkami badawczymi a przedsiębiorstwami oraz zapewnienia odpowiednio wykwalifikowanych kadr.
3. *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* obejmujący kwestie kształcenia obywateli oraz aktywnych form przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu i integracji społecznej osób wykluczonych.

W ramach każdego obszaru, KPR wyznacza priorytety oraz działania i zadania do realizacji w danym roku.

Analiza przedsięwzięć realizowanych w ramach RPO WL oraz priorytetów i działań KPR Europa 2020 prowadzi do wniosku, iż inwestycje współfinansowane z Programu wpisują się we wszystkie obszary priorytetowe określone w KPR. Relację priorytetów i działań KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL obrazuje schemat 2.1.6.6.b.

Schemat 2.1.6.6.b. *Relacja priorytetów i działań KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

PRIORYTETY STRATEGII EUROPA 2020

WZROST INTELIGENTNY	WZROST ZRÓWNOWAŻONY	WZROST SPRZYJAJĄCY WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU

OBSZARY PRIORYTETOWE KRAJOWEGO PROGRAMU REFORM EUROPA 2020

Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego	Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego	Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu

DZIAŁANIA KRAJOWEGO PROGRAMU REFORM EUROPA 2020 / OSIE PRIORYTETOWE RPO WL

2.1 Otoczenie prawno-instytucjonalne	-	1.1 Zarządzanie strategiczne	-	3.1 Nowoczesny rynek pracy	Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1 i 8.2)
2.2. Dostęp do finansowania	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* (Działania 2.1, 2.3)	1.2 Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska	Oś Priorytetowa VI *Środowisko i czysta energia* (Działanie 6.1)	3.2 Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	Oś Priorytetowa III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* (Działanie 3.2)
2.3 Nowe kierunki rozwoju innowacyjności	Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje* Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* (Działania 2.3, 2.4)	1.3 Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej	Oś Priorytetowa *V Transport* (Działania 5.1, 5.2 i 5.4)		
2.4 Kapitał intelektualny dla innowacyjności	Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1)	1.4 Rozwój i modernizacja infrastruktury energetycznej	Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje* (Działanie 1.4) Oś Priorytetowa VI *Środowisko i czysta energia* (Działanie 6.2) Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* (Działanie 8.3)		
2.5 Nauka bliżej gospodarki	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* (Działanie 2.2)	1.5 Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej	Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne* Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1-8.3)		
		1.6 Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* (Działanie 2.2)		
		1.7 Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej	Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna*		

Obszar 1. *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego*

Działania zaplanowane w obszarze *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* bezpośrednio wpisują się w realizację celu Strategii Europa 2020 w zakresie klimatu i energii oraz pośrednio pozostałych celów dotyczących zatrudnienia, nakładów na B+R, edukacji i przeciwdziałania ubóstwu. Dodatkowo wpisują się one w nurt inicjatyw flagowych: *Europa efektywnie korzystająca z zasobów* oraz *Europejska agenda cyfrowa*.

Wśród Osi Priorytetowych i Działań RPO WL wpisujących się w pierwszy obszar Krajowego Programu Reform Europa 2020 można wyróżnić: Oś Priorytetową I *Przedsiębiorczość i innowacje* (Działanie 1.4), Oś Priorytetową II *Infrastruktura ekonomiczna* (Działanie 2.2), Oś Priorytetową IV *Społeczeństwo informacyjne*, Oś Priorytetową V *Transport* (Działania 5.1, 5.2 i 5.4), Oś Priorytetową VI *Środowisko i czysta energia* oraz Oś Priorytetową VIII *Infrastruktura społeczna*.

Indykatywna wielkość alokacji Programu, która przyczynia się do realizacji celów pierwszego obszaru priorytetowego Krajowego Programu Reform Europa 2020 wynosi **427 745 771,00 EUR** (1 752 388 874,63 PLN). W ramach kategorii interwencji wpisujących w założenia obszaru priorytetowego do końca okresu sprawozdawczego zakontraktowano 332 498 229,76 EUR (1 362 178 747,68 PLN), natomiast wartość wniosków o płatność złożonych przez Beneficjentów w ramach analizowanego obszaru wyniosła 220 708 618,91 EUR (904 199 069,97 PLN).

Relację działań pierwszego obszaru priorytetowego KPR *Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego* oraz Osi Priorytetowych i działań RPO WL przedstawia schemat 2.1.6.6.c.

Obszar 2. *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego*

Działania zaplanowane w obszarze *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego* bezpośrednio wpisują się w realizację celu Strategii Europa 2020 w zakresie zwiększania nakładów na B+R oraz w zakresie edukacji. Ponadto ich realizacja pośrednio wpłynie na osiągnięcie celów dotyczących energii i klimatu, zatrudnienia oraz przeciwdziałania ubóstwu. Podejmowane działania wpisują się w nurt inicjatyw flagowych: *Unia innowacji*, *Europejska agenda cyfrowa*, *Polityka przemysłowa w erze globalizacji* i *Mobilna młodzież*.

Potwierdzeniem zbieżności drugiego obszaru priorytetowego KPR z RPO WL jest fakt, iż indykatywna wielkość alokacji Programu, która przyczynia się do rozwoju gospodarki opartej na wiedzy i innowacji wynosi **398 644 717,00 EUR** (1 633 167 676,61 PLN). W ramach kategorii interwencji wpisujących w założenia obszaru do końca okresu sprawozdawczego zakontraktowano 294 837 033,06 EUR (1 207 888 357,04 PLN), natomiast wartość wniosków o płatność złożonych przez Beneficjentów w ramach analizowanego obszaru wyniosła 229 411 977,92 EUR (939 854 991,13 PLN).

Relację działań drugiego obszaru priorytetowego KPR *Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego* oraz Osi Priorytetowych i działań RPO WL wraz z przykładami projektów przedstawia schemat 2.1.6.6.d.

Obszar 3. *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu*

Działania zaplanowane w obszarze *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* bezpośrednio wpisują się w realizację celu Strategii Europa 2020 w zakresie zatrudnienia i przeciwdziałania ubóstwu oraz pośrednio przyczyniają się do osiągnięcia celu dotyczącego edukacji. Dodatkowo ich realizacja wpisuje się w nurt inicjatyw flagowych: *Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia*, *Mobilna młodzież* oraz *Europejski program walki z ubóstwem.*

Cele trzeciego obszaru priorytetowego Krajowego Programu Reform Europa 2020 realizowane są przede wszystkim ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego w ramach

Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki. Działania wdrażane w ramach RPO WL stanowią jedynie ich uzupełnienie. Wśród Osi Priorytetowych i Działań RPO WL wpisujących się w obszar *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* można wyróżnić: Oś Priorytetową III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne (Działanie 3.2) oraz Oś Priorytetową VIII *Infrastruktura społeczna* (Działania 8.1. i 8.2).

Indykatywna wielkość alokacji Programu, która przyczynia się do realizacji celów tego obszaru priorytetowego wynosi **159 200 467,00 EUR** (652 212 473,21 PLN). W ramach kategorii interwencji wpisujących w założenia obszaru priorytetowego do końca okresu sprawozdawczego zakontraktowano 142 536 548,27 EUR (583 943 730,95 PLN), natomiast wartość wniosków o płatność złożonych przez Beneficjentów w ramach analizowanego obszaru wyniosła 84 354 967,31 EUR (345 585 430,07 PLN).

Relację działań trzeciego obszaru priorytetowego KPR *Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu* oraz Osi Priorytetowych i działań RPO WL przedstawia schemat 2.1.6.6.e.

Mając na uwadze nadrzędne cele unijne ujęte w Strategii *Europa 2020*, w Krajowym Programie Reform wyznaczono cele dla Polski, mierzone za pomocą ośmiu głównych wskaźników. W tabeli 2.1.6.6. dokonano porównania wartości wyznaczonych w Strategii *Europa 2020* i polskich celów rozwojowych zaproponowanych w Krajowym Programie Reform oraz zamieszczono wskaźniki ilustrujące ich realizację na poziomie Unii Europejskiej, Polski i województwa lubelskiego.

Schemat 2.1.6.6.c. *Relacja działań obszaru priorytetowego 1 Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

INFRASTRUKTURA DLA WZROSTU ZRÓWNOWAŻONEGO		
DZIAŁANIE KRAJOWEGO PROGRAMU REGORM EUROPA 2020	**PODDZIAŁANIE KRAJOWEGO PRGROAMU REFORM EUROPA 2020**	**OŚ PRIORYTETOWA / DZIAŁANIE RPO WL**
1.1. Zarzadzanie strategiczne	**1.1.1. Dokończenie procesu uporządkowania systemu planowania strategicznego**	----------
1.2. Rozwój i modernizacja infrastruktury ochrony środowiska	**1.2.1. Działania w zakresie adaptacji do zmian klimatu oraz zwiększenia efektywności wykorzystania zasobów naturalnych** **1.2.2. Reforma systemu gospodarki wodnej** **1.2.3. Reforma systemu gospodarki odpadami**	**Oś Priorytetowa VI *Środowisko i czysta energia*** **Działanie 6.1. *Ochrona i kształtowanie środowiska*** Celem działania jest poprawa jakości oraz zapobieganie degradacji środowiska poprzez ograniczenie zanieczyszczeń wód i gleby oraz ochrona naturalnych ekosystemów. W ramach działania realizowane są projekty przyczyniające się do poprawy stanu środowiska naturalnego oraz projekty przeciwdziałające jego degradacji m. in. z zakresu infrastruktury wodno-kanalizacyjnej, gospodarki odpadami, czy dotyczące przeciwdziałania zagrożeniom naturalnym. Ponadto wspierane są przedsięwzięcia związane z ochroną przyrody mające na celu zachowanie bioróżnorodności. Kategorie interwencji: 44-48, 50, 51, 53, 54
1.3. Rozwój i modernizacja infrastruktury transportowej	**1.3.1. Rozpowszechnianie inteligentnych systemów zarządzania ruchem w transporcie**	----------
	1.3.2. Budowa podstawowej sieci dróg krajowych i lokalnych	**Oś Priorytetowa V *Transport*** **Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy*** **Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy*** Celem działań jest usprawnienie powiązań komunikacyjnych poprzez rozwój infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym oraz poprawa jakości i dostępności wewnątrzregionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym a tym samym podniesienie konkurencyjności województwa lubelskiego i zwiększenia mobilności mieszkańców. Kategorie interwencji: 22, 23
	1.3.3. Rozwój infrastruktury dla potrzeb modernizacji transportu kolejowego	**Oś Priorytetowa V *Transport*** **Działanie 5.4 *Transport kolejowy*** Celem działania jest zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych.

		Kategorie interwencji: 16, 18
1.4. Rozwój i modernizacja infrastruktury energetycznej	**1.4.1. Rozwój sieci energetycznych, w tym inteligentnych sieci energetycznych**	----------
	1.4.2. Zwiększanie efektywności energetycznej	**Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*** **Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*** Cele działania to zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje w ochronę środowiska i odnawialne źródła energii; poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii oraz przedsięwzięcia termomodernizacyjne służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię. Kategorie interwencji: 6, 43 **Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna*** **Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia*** Celem działania jest poprawa jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej ochrony zdrowia m.in. poprzez termomodernizacje budynków szpitalnych, przychodni, ośrodków zdrowia i poradni. Kategorie interwencji: 43
	1.4.3. Dywersyfikacja źródeł energii, w tym inwestycje w odnawialne źródła energii i energetykę jądrową	**Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*** **Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*** Cele działania to zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez inwestycje w ochronę środowiska i odnawialne źródła energii; poprawa jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii oraz przedsięwzięcia termomodernizacyjne służące zmniejszeniu zapotrzebowania na energię. Kategorie interwencji: 39-42 **Oś Priorytetowa VI *Środowisko i czysta energia*** **Działanie 6.2 *Energia przyjazna środowisku*** Celem działania jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Kategorie interwencji: 39-42

1.5. Rozwój i modernizacja infrastruktury teleinformatycznej i telekomunikacyjnej	**1.5.1. Rozwój sieci teleinformatycznej, w tym zapewnienie dostępu do Internetu szerokopasmowego, w szczególności na obszarach wiejskich** **1.5.2. Otwarcie zasobów publicznych, w tym digitalizacja zasobów m.in. dorobku naukowego i w zakresie edukacji** **1.5.3. Regulacja zasad świadczenia usług drogą elektroniczną oraz wdrażanie systemów informatycznych systemów zarzadzania i świadczenia usług**	**Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne*** **Działanie 4.1 *Społeczeństwo informacyjne*** Celem działania jest zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz wykorzystania technik informacyjnych. Kategorie interwencji: 10, 11, 13, 15 **Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna*** **Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*** **Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa*** **Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia*** Celem działań jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym, podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania, zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej oraz poprawa jakości i dostępu do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej służby zdrowia. Kategorie interwencji: 11, 13
1.6. Rozwój i modernizacja infrastruktury B+R	1.6.1. **Wzrost inwestycji w modernizacja i rozwój bazy laboratoryjnej nauki, przy jednoczesnym utrzymaniu koncentracji finansowania, w tym z funduszy strukturalnych UE, na najlepszych jednostkach naukowych oraz zwiększenie nakładów budżetowych na aparaturę badawczą.**	**Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna*** **Działania 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R*** Celem działania jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej. Kategorie interwencji: 2

1.7. Rozwój i modernizacja infrastruktury społecznej	**1.7.1. Zapewnienie bardziej harmonijnego rozwoju usług społecznych w wymiarze terytorialnym**	**Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna** Celem głównym Osi Priorytetowej jest poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej. Kategorie interwencji: 75-79

Schemat 2.1.6.6.d. *Relacja działań obszaru priorytetowego 2 Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

INNOWACYJNOŚĆ DLA WZROSTU INTELIGENTNEGO		
DZIAŁANIE KRAJOWEGO PROGRAMU REGORM EUROPA 2020	**PODDZIAŁANIE KRAJOWEGO PRGROAMU REFORM EUROPA 2020**	**OŚ PRIORYTETOWA / DZIAŁANIE RPO WL**
2.1. Otoczenie prawno-instytucjonalne	**2.1.1. Reforma Regulacji**	----------
	2.1.2. Informatyzacja administracji	----------
2.2. Dostęp do finansowania	**2.2.1. Stworzenie nowego systemu wspierania innowacyjnych przedsiębiorstw**	**Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna*** **Działanie 2.1 *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw*** Celem działania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Kategoria interwencji: 5 **Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna*** **Działanie 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*** Celem działania jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy poprzez inwestycje i doradztwo. Kategoria interwencji: 3, 5, 9
2.3. Nowe kierunki rozwoju innowacyjności	**2.3.1. Wskazanie obszarów i technologii o najwyższym potencjale rozwoju**	**Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*** Celem Osi Priorytetowej jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim. Kategorie interwencji: 3-9
	2.3.2. Wspieranie lepszego wykorzystania wyników B+R	**Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*** **Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach*** Celem działania jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw oraz wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia działalności B+R. Kategorie interwencji: 3, 4, 7, 9
	2.3.3. Wspieranie przemysłów kultury i przemysłów kreatywnych jako obszarów innowacji	**Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*** Celem Osi Priorytetowej jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim. Kategorie interwencji: 3-9

	2.3.4. Wspieranie powiązań miedzy przedsiębiorstwami, instytutami badawczymi, jednostkami naukowymi, parkami technologicznymi, inkubatorami przedsiębiorczości, centrami transferu technologii, Centrami Obsługi Inwestorów i Eksporterów i klastrami	**Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje*** **Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach*** Celem działania jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw oraz wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia działalności B+R. Kategorie interwencji: 3, 4, 7, 9 **Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna*** **Działanie 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*** **Działanie 2.4 *Marketing gospodarczy*** Celem działań jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy poprzez inwestycje i doradztwo oraz promocja gospodarcza województwa lubelskiego. Kategorie interwencji: 3, 5, 9
	2.3.5. Wspieranie kreatywności społeczeństwa poprzez zmianę modelu nauczania na wszystkich poziomach edukacji, w tym oparcie nauczania na efektach uczenia się oraz wsparcie dla innowacyjnych rozwiązań w gospodarce	----------
	2.3.6. Kształtowanie warunków dla rozwoju przedsiębiorstw społecznie odpowiedzialnych	----------

2.4. Kapitał intelektualny dla innowacyjności	**2.4.1. Rozwój kapitału intelektualnego w przedsiębiorstwach i promocja postaw przedsiębiorczych**	**----------**
	2.4.2. Modernizacja szkolnictwa wyższego przez podnoszenie jakości kształcenia i jakości kształcenia oraz roli i jakości prowadzonych badań naukowych, a także poprzez zwiększania współdziałania z otoczeniem społeczno-gospodarczym	**Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna*** **Działanie 8.1 *Infrastruktura społeczna i dydaktyczna szkół wyższych*** Celem działania jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych oraz poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym. Kategorie interwencji: 75, 79

2.5. Nauka bliżej gospodarki	**2.5.1. Wdrażanie reformy nauki**	**----------**
	2.5.2. Uruchamianie na mocy nowej ustawy o NCBiR nowych instrumentów adresowanych do przedsiębiorców	**Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna** **Działanie 2.2. Regionalna infrastruktura B+R** Celem działania jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej. Kategorie interwencji: 2
	2.5.3. Reforma i wzmocnienie systemu wsparcia udziału w programach Ramowych Badań i Innowacji UE	**----------**

Schemat 2.1.6.6.e. *Relacja działań obszaru priorytetowego 3 Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

AKTYWNOŚĆ DLA WZROSTU SPRZYJAJĄCEGO WŁĄCZENIU SPOŁECZNEMU		
DZIAŁANIE KRAJOWEGO PROGRAMU REGORM EUROPA 2020	**PODDZIAŁANIE KRAJOWEGO PRGROAMU REFORM EUROPA 2020**	**OŚ PRIORYTETOWA / DZIAŁANIE RPO WL**
3.1. Nowoczesny rynek pracy	**3.1.1. Wdrażanie polityki na rzecz uczenia się przez całe życie**	**Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna*** **Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*** **Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa*** **Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia*** Celem działań jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym oraz podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania, zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej. Kategorie interwencji: 75, 79
	3.1.2. Wydłużanie aktywności zawodowej kobiet i mężczyzn	----------
	3.1.3. Wyrównywanie szans na rynku pracy	----------
	3.1.4. Działania na rzecz godzenia ról rodzinnych i zawodowych kobiet i mężczyzn, w tym rozwój różnych form edukacji i opieki nad dziećmi	----------
	3.1.5. Prowadzenie dalszych działań na rzecz poprawy sytuacji osób młodych na rynku pracy	----------
	3.1.6. Przeprowadzenie zmian w systemie kształcenia ogólnego i szkolnictwa wyższego w celu lepszego powiązania z potrzebami rynku pracy	----------
	3.1.7. Doskonalenie aktywnej polityki rynku pracy	----------
	3.1.8. Realizacja działań profilaktycznych i rehabilitacyjnych z zakresu ochrony zdrowia wpływających na dłuższe pozostawanie osób na tynku pracy	----------
	3.1.9. Aktywizacja społeczności lokalnej na obszarach wiejskich, w tym wsparcie tworzenia pozarolniczych	----------

	miejsc pracy	
	3.1.10. Polityka migracyjna odpowiadająca na potrzeby rynku pracy	----------

3.2. Przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu	**3.2.1. Tanie budownictwo mieszkaniowe**	**Oś Priorytetowa III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*** **Działanie 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich*** Celem działania jest przywrócenie zdegradowanym obszarom miejskim, w tym poprzemysłowym i powojskowym funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, społecznych i kulturalnych, a także zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz poprawa warunków życia mieszkańców. Kategorie interwencji: 61, 78
	3.2.2. Rozwój przedsiębiorczości społecznej dla osób zagrożonych wykluczeniem społecznym	----------
	3.2.3. Rozwój sektora ekonomii społecznej	----------
	3.2.4. Przeciwdziałanie zjawisku wykluczenia społecznego, w tym wśród młodzieży w wieku 15-24 lata	----------
	3.2.5. Rehabilitacja społeczna i zawodowa osób niepełnosprawnych	----------
	3.2.6. Integracja społeczna imigrantów	----------
	3.2.7. Zaprojektowanie systemu usług społecznych odpowiadających na nowe wyzwania w zakresie wykluczenia społecznego	----------
	3.2.8. Budowa spójnego systemu wspierania rodziny i opieki na dzieckiem	----------

Tabela 2.1.6.6. *Wskaźniki Strategii Europa 2020 oraz Krajowego Programu Reform (cel oraz realizacja).*

Cele Strategii Europa 2020			Wskaźniki	Realizacja[7]		
Cel	**Unia Europejska**	**Polska**		**Unia Europejska**	**Polska**	**Województwo lubelskie**
Zwiększenie wskaźnika zatrudnienia osób w wieku 20-64 lata do co najmniej:	75%	71%	**Stopa zatrudnienia osób w wieku 20 - 64 lata**	68,6% (2011)	64,81% (2011)	65,3% (2011)
Osiągnięcie poziomu inwestycji w działalność B+R równego:	3% PKB UE	1,7% PKB	**Relacja nakładów na badania i rozwój (B+R) do PKB**	2,03% (2011)	0,77% (2011)	0,67% (2010)
Zmniejszenie emisji gazów cieplarnianych w odniesieniu do poziomu z 1990 r. o:	20% (lub 30%)	14%	**Emisja gazów cieplarnianych (1990=100)**	85 (2010)	88 (2010)	-
Zwiększenie udziału energii odnawialnej w ogólnym zużyciu energii do:	20%	15,48%	**Udział energii odnawialnej w całkowitym zużyciu energii**	12,5% (2010)	10,8% (2011)	-
Zwiększenie efektywności energetycznej o:	20% (368 mln ton)	20% (13,6 mln ton)	**Energochłonność gospodarki**	1 646 839 tys. toe (2010)	96 929 tys. toe (2010)	-
Zmniejszenie odsetka osób zbyt wcześnie kończących naukę do:	10%	4,5%	**Osoby wcześnie porzucające naukę**	12,9% (2012)	5,6% (2011)	-
Zwiększenie odsetka osób w wieku 30 -34 lata posiadających wyższe wykształcenie do:	40%	45%	**Osoby w wieku 30 - 34 lata z wyższym wykształceniem**	35,5% (2012)	36,9% (2011)	-
Zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym o:	20 000 000	1 500 000	**Wskaźnik zagrożenia ubóstwem lub wykluczeniem społecznym**	24,1% (2011)	27,2% (2011)	-
			Wskaźnik bardzo niskiej intensywności pracy w gospodarstwie domowym	10% (2011)	6,9% (2011)	-
			Wskaźnik zagrożenia ubóstwem (po uwzględnieniu transferów społecznych)	16,9% (2011)	17,7% (2011)	-
			Wskaźnik pogłębionej deprywacji materialnej	8,7% (2011)	13,0% (2011)	-

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Eurostat i GUS

[7] Dane pochodzące ze strony internetowej Eurostatu: http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page/portal/europe_2020_indicators/headline_indicators oraz GUS: http://www.stat.gov.pl/gus/wskazniki_monitorujace_PLK_HTML.htm

Unijne cele służące zapewnieniu inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającemu włączeniu społecznemu realizowane przez przedsięwzięcia współfinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 obejmują:

- podwyższenie wskaźnika zatrudnienia kobiet i mężczyzn w wieku 20-64 lata do 75% poprzez wprowadzenie większej liczby osób na rynek pracy, zwłaszcza kobiet, młodzieży, osób starszych, pracowników niskowykwalifikowanych i legalnych imigrantów (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 71%);
- zwiększenie łącznego poziomu inwestycji publicznych i prywatnych do wysokości 3% unijnego PKB, a także zapewnienie lepszych warunków dla badań i rozwoju oraz innowacji (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 1,7% PKB);
- ograniczenie emisji gazów cieplarnianych o 20% w stosunku do poziomu z 1990 r. (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 14%);
- zwiększenie do 20% udziału energii ze źródeł odnawialnych w ogólnym zużyciu energii (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 15,48%);
- dążenie do zwiększenia efektywności energetycznej o 20%;
- zapewnienie lepszego poziomu wykształcenia – zwłaszcza sprowadzenie odsetka młodych ludzi przedwcześnie porzucających naukę do poziomu poniżej 10% (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 4,5%.) oraz dążenie do tego, by co najmniej 40% osób w wieku 30–34 lat miało wykształcenie wyższe lub równoważne (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 45%);
- zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem i wykluczeniem społecznym o co najmniej 20 mln (cel krajowy przyjęty przez Polskę w Krajowym Programie Reform Europa 2020 wynosi 1,5 mln).

W województwie lubelskim w 2011 roku pracowało 803,56 tys. osób, w tym 48,3% kobiet. Wskaźnik zatrudnienia, obrazujący procentowy udział pracujących w wieku 20-64 lata w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej wyniósł 65,2%, wobec 64,5% dla kraju, i uplasował lubelskie na 6 pozycji po mazowieckim (70,1%), łódzkim (66,6%), podlaskim (66,3%), małopolskim (65,5%) i wielkopolskim (65,4%%). Podobnie współczynnik aktywności zawodowej wyrażony udziałem pracujących i bezrobotnych w wieku produkcyjnym w populacji osób w wieku 15 lat i więcej osiągnął w tym okresie wartość 73,1% i był o 1 punkt procentowy wyższy niż w Polsce.

Na koniec 2011 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 112 441 bezrobotnych, którzy stanowili 6,18% wszystkich bezrobotnych zarejestrowanych w Polsce. Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę bezrobotnych na koniec grudnia 2010 r. stanowiły osoby pozostające bez pracy ponad rok – 39,65% wszystkich bezrobotnych, w tym 48,17% nie pracowało dłużej niż 24 miesiące. Wśród bezrobotnych 69,85% pracowała wcześniej zawodowo, przy czym przeważały osoby za stażem pracy od 1 do 5 lat – 20,14% ogółu bezrobotnych i ze stażem pracy poniżej 1 roku – 18,27% ogółu. Osoby ze stażem pracy od 10 do 20 lat stanowiły 11,19%, a od 5 do 10 lat – 10,47%. Najmniej było bezrobotnych ze stażem powyżej 20 lat pracy – 9,12%, zaś osoby bez stażu pracy stanowiły 30,15% ogólnej liczby zarejestrowanych bezrobotnych. Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy najwięcej było osób w przedziale wiekowym 25-34 lata – 33,57% i w wieku do 24 lat – 23,61% ogółu bezrobotnych.

W 2010 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim wyniosła 13,2% i była o 0,7 punktu procentowego wyższa niż w Polsce (12,5%). Powiatowe stopy bezrobocia w regionie wynosiły od 8,2% w powiecie biłgorajskim do 22,8% w powiecie włodawskim.

Podstawowym założeniem realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 jest rozwijanie konkurencyjności obszarów o największym potencjalne społeczno-gospodarczym. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Programu mają za zadanie stworzyć obszarom cechujących się największymi możliwościami rozwojowymi warunki do

konkurowania w układzie krajowym i europejskim, a także stymulować wzrost gospodarczy, również na obszarach słabiej rozwijających się. W związku z powyższym cel główny RPO WL został określony jako: *Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu*.

Jako wskaźniki osiągnięcia celu głównego Programu przyjęto – obok dodatkowego wzrostu wartości PKB - *Liczbę utworzonych miejsc pracy netto* oraz *Liczbę utworzonych miejsc pracy brutto*. Mając na uwadze fakt, iż realizacja wszystkich Osi Priorytetowych RPO WL przyczynić ma się do osiągnięcia celu głównego Programu, Instytucja Zarządzająca programując Działania przewidziane do realizacji dążyła do tego, by realizowane inwestycje pozytywnie oddziaływały na regionalny rynek pracy, stymulując powstawanie nowych miejsc zatrudnienia. Należy ponadto podkreślić, iż każda z Osi Priorytetowych wpisuje się w realizację celów szczegółowych Programu, przyczyniając się tym samym do osiągnięcia celu głównego.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. w ramach I Osi Priorytetowej podpisano 1 322 umowy o dofinansowanie projektów o łącznej wartości dofinansowania z UE wynoszącej 167 886 749,61 EUR (687 798 435,81 PLN), co stanowi 65,36% alokacji przeznaczonej na tę Oś. Beneficjenci Osi, w podpisanych umowach o dofinansowanie projektów zadeklarowali utworzenie 2 807,34 miejsc pracy. Na koniec okresu sprawozdawczego wskaźnik realizacji I Osi Priorytetowej i jej celu Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie Lubelskiem *Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem/kobiety/mężczyźni)* został osiągnięty na poziomie 33,70% w stosunku do wartości docelowej na 2015 r. Wartość osiągniętego wskaźnika wynosi 1 755,96 etatów, w tym kobiety – 677,8 etatów (26,02%), mężczyźni – 1 078,16 etatów (41,39%).

Ponadto, na podstawie umów o dofinansowanie podpisanych w ramach III Osi Priorytetowej, Instytucja Zarządzająca szacuje, że wartość wskaźnika *Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych i terenach inwestycyjnych*, na koniec 2015 r. wyniesie 2 342. Obecnie wskaźnik ten zrealizowany jest na poziomie 187,14% wartości docelowej i jego wartość wynosi 655 miejsc pracy.

Nakłady inwestycyjne mające na celu stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (modernizację, rozbudowę lub rekonstrukcję) istniejącego majątku trwałego są zwykle decydującym czynnikiem wzrostu gospodarczego. Wielkość nakładów inwestycyjnych poniesionych w gospodarce narodowej w województwie lubelskim w 2011 r. wynosiła nieco ponad 10,33 mld zł, co stanowiło 4,25% nakładów w kraju (10 pozycja). Jednak z poziomem nakładów w przeliczeniu na mieszkańca wynoszącym 4 751 PLN województwo lokowane jest na 16 miejscu – średnia wartość to 6 316 PLN. Ostatnia pozycja województwa lubelskiego pod względem nakładów inwestycyjnych wynikała z bardzo niskich poziomów inwestycji zarówno sektora prywatnego (2 377 PLN *per capita*, co stanowi 68,32% średniej wartości dla kraju), jak i publicznego (2 374 PLN *per capita* – 83,68% średniej krajowej).

W 2011 r. wielkość nakładów inwestycyjnych w przedsiębiorstwach województwa lubelskiego wyniosła 4,39 mld PLN, w tym ponad połowa została poniesiona w podregionie lubelskim (2,63 mld PLN). Blisko 99% całości nakładów zostało poniesionych w sektorze przemysłowym i usługach – odpowiednio 61,18% i 37,62%. Natomiast nakłady przedsiębiorstw poniesione w rolnictwie wyniosły jedynie 1,71%. Jedną z głównych słabości regionalnego sektora przedsiębiorstw jest niższy – niż w porównaniu ze średnią krajową – poziom nakładów na działalność innowacyjną. W 2011 r. nakłady na działalność innowacyjną lubelskich przedsiębiorstw wyniosły 597,30 mln PLN, co uplasowało Lubelszczyznę na 11 miejscu w Polsce. Nakłady na działalność innowacyjną dotyczyły zwykle zakupu maszyn i urządzeń technicznych oraz inwestycji w budynki, natomiast jedynie około 11% nakładów przedsiębiorstw na innowacyjność przeznaczono na własne prace badawcze.

Jednym z głównych wyznaczników potencjału badawczo-rozwojowego regionu jest wielkość nakładów inwestycyjnych w sferę badawczo-rozwojową. Poziom nakładów na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB systematycznie rośnie – od 0,44% w 2002 r. (138,5 mln PLN) do 0,67% w 2010 r. (362,2 mln PLN). Wielkość ta uplasowała województwo lubelskie na 4 miejscu w Polsce (za mazowieckim 1,35%, małopolskim – 1,05%, i podkarpackim 0,97%). Jednak

w przeliczeniu na 1 mieszkańca województwa lubelskiego nakłady te osiągnęły w 2010 r. poziom 166,0 PLN na mieszkańca (61,39% średniej krajowej wynoszącej 272,8 PLN per capita), co lokuje województwo na 9 miejscu w kraju.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2012 r. w ramach Działania 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach* zakończono realizację 17 projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R. W wyniku realizacji tych projektów zakupiono środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne o łącznej wartości 899 838,59 EUR (3 686 458,75 PLN) oraz utworzono 3 nowe miejsca pracy.

Stosunkowo niewielkie zainteresowanie Beneficjentów realizacją projektów z zakresu B+R wynikało z faktu, iż z uwagi na dotychczasowe zapisy Linii Demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej maksymalna wartość projektów realizowanych w ramach Działania 1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach mogła wynieść jedynie 400 000,00 PLN, zaś maksymalny poziom udzielanego wsparcia wynosił 280 000,00 PLN. Jednocześnie w ramach Działania 3. *Wspieranie innowacji* Osi Priorytetowej I *Nowoczesna Gospodarka* Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, którego celem jest poprawa warunków dla prowadzenia działalności gospodarczej – rozwoju i dyfuzji przedsięwzięć innowacyjnych, minimalna wartość projektu wynosiła 12 mln PLN, przy czym maksymalny poziom dofinansowania projektu mógł wynieść nawet 90%. Beneficjenci Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej mogli zatem ubiegać się o wsparcie na bardziej atrakcyjnych warunkach oraz realizować kompleksowe projekty o znacznie większej wartości, co w konsekwencji wpłynęło na niewielkie zainteresowanie przedsiębiorców z terenu województwa lubelskiego aplikowaniem o wsparcie w ramach Działania 1.6. Na marginesie należy wskazać, iż w ramach Działania I.3 PO RPW na terenie województwa lubelskiego realizowanych jest obecnie 35 projektów, których łączna wartość ogółem wynosi 283 330 887,57 EUR (1 160 749 980,18 PLN), w tym 198 983 181,10 EUR (815 194 296,31 PLN) dofinansowania UE. Średnia wartość projektu wynosi zatem ponad 8,10 mln EUR.

Biorąc pod uwagę powyższe oraz uwzględniając stanowisko Komisji Europejskiej, która w trakcie procesu renegocjacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego zaakcentowała konieczność podjęcia przez Instytucję Zarządzającą działań celem uatrakcyjnienia dużym przedsiębiorstwom konkursów z zakresu Działania 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach* Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, za pośrednictwem Instytucji Zarządzającej, zwróciła się do Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia z wnioskiem o zmianę Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej w zakresie zwiększania kwoty wartości projektu w dziedzinie B+R: wsparcie dla projektów celowych w ramach regionalnych programów operacyjnych w zakresie badania i wdrożenia wyników prac B+R przez przedsiębiorstwa. Uchwałą nr 67 z dnia 18 kwietnia 2012 r. zmieniającą załącznik do Uchwały nr 2 Komitetu Koordynacyjnego z dnia 18 grudnia 2007 r. w sprawie przyjęcia Linii demarkacyjnej pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej Komitet Koordynacyjny NSRO zwiększył maksymalną kwotę projektów z dziedziny B+R. Obecnie Beneficjenci Schematu A (Badania przemysłowe/eksperymentalne prace rozwojowe) mogą realizować inwestycje o wartości 3 mln PLN, a Schematu B (Stymulowanie działalności B+R przedsiębiorstw) – 2 mln PLN.

Zmiany w dokumentacji konkursowej zaowocowały większym zainteresowaniem beneficjentów realizacją projektów w ramach Działania 1.6. W odpowiedzi na ogłoszone w czerwcu 2012 r. nabory wniosków o dofinansowanie do Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości wpłynęło 40 propozycji projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia wynoszącej 6 682 092,18 EUR (27 375 195,25 PLN). W ramach Schematu A Beneficjenci złożyli 16 aplikacji, wnioskując w nich o przyznanie 2 694 057,12 EUR (11 037 013,19 PLN), co stanowi 107,76% alokacji dostępnej w ramach konkursu, która wynosiła 2 500 000,00 EUR (10 799 250,00 PLN). Natomiast w ramach Schematu B złożono 24 wnioski o dofinansowanie projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia wynoszącej 3 988 035,07 EUR (16 338 182,06 PLN). Do rozdysponowania w ramach tego naboru przewidziano kwotę 2 720 000,00 EUR (9 805 719,00 PLN). Ostatecznie do dofinansowanie w ramach Schematu A zostało wybranych

9 projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia wynoszącej 1 568 101,32 EUR (6 424 197,50 PLN). Natomiast nadal trwa ocena merytoryczna 14 aplikacji poprawnych formalnie złożonych w ramach Schematu B.

Ponadto w ramach Działania 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R* realizowany jest jeden projekt Instytutu Nawozów Sztucznych w Puławach pn. *Modernizacja bazy laboratoryjnej na potrzeby Pracowni Preparatyki i Jakości Katalizatorów oraz Nawozowego Laboratorium Badawczego* o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 125 251,67 EUR (513 131,03 PLN). Z badań ankietowych przeprowadzonych przez Instytucję Zarządzającą wynika, że potencjalni wnioskodawcy – ze względu na oferowany schemat pomocy – nie zamierzają aplikować o wsparcie w ramach RPO WL, lecz zainteresowani są konkursami ogłaszanymi w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka lub Programu Operacyjnego Rozwój Polski Wschodniej, z uwagi na wyższą maksymalną kwotę wsparcia. W związku z powyższym Instytucja Zarządzająca podjęła działania mające na celu przesunięcie niewykorzystanych środków z Działania 2.2. na realizację Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* w ramach I Osi Priorytetowej *Przedsiębiorczość i innowacje*.

Od roku 1990 r. w Polsce nastąpiło obniżenie emisji gazów cieplarnianych do atmosfery o 12%. Nie zmienia to jednak faktu, że Polska gospodarka jest jedną z najbardziej emisyjnych w Unii Europejskiej. W 2010 r. całkowita emisja gazów cieplarnianych wyrażona w ekwiwalencie dwutlenku węgla wyniosła 400 865 tys. ton (8,49% emisji UE-27). Zgodnie z danymi zaprezentowanymi przez Ministerstwo Gospodarki Polska ma potencjał do głębokiej redukcji emisji gazów cieplarnianych, ale wykorzystanie tych możliwości wymaga znacznej poprawy energooszczędności budynków i transportu oraz wzrostu udziału niskoemisyjnych źródeł energii.

Poprawa efektywności energetycznej oraz rozwój wykorzystania odnawialnych źródeł energii są jednymi z najważniejszych priorytetów krajowej i regionalnej polityki energetycznej. Obecnie energochłonność polskiej gospodarki, liczona jako stosunek krajowego zużycia energii do produktu krajowego brutto, jest ponad dwa razy niższa od średniej europejskiej i wynosi 168 kgoe/1000 EUR. Również udział energii ze źródeł odnawialnych w zużyciu energii ogółem w 2010 r. w Polsce wyniósł jedynie 9,4% i był o 3 punkty procentowe niższy od średniej europejskiej. Dla porównania najwyższy udział energii pochodzącej z OZE w konsumpcji w 2010 r. osiągnęły Szwecja (47,9%), Łotwa (32,6%), Finlandia (32,2%), Austria (30,1%) i Portugalia (24,6%). Najniższy zaś na Malcie (0,4%), w Luksemburgu (2,8%), w Wielkiej Brytanii (3,2%) i Holandia (3,8%) .

W województwie lubelskim istnieją znaczne zasoby odnawialnych źródeł energii możliwych do wykorzystania w energetyce. Na Lubelszczyźnie największe możliwości pozyskania i wykorzystania ma biomasa – potencjał techniczny roślinnych odpadów rolnych w województwie, możliwy do wykorzystania na cele energetyczne, szacuje się na ok. 18,8 PJ w skali roku. Ponadto prawie cały obszar województwa lubelskiego znajduje się w rejonie, gdzie roczne sumy promieniowania słonecznego kształtują się na poziomie 950–1020 kWh/m2 i jest uznawany w Polsce za uprzywilejowany (o najlepszych warunkach do wykorzystania energii słonecznej). Pomimo istniejącego potencjału regionalna energetyka posiada znikomy udział odnawialnych źródeł w produkcji energii elektrycznej brutto (0,9%). W województwie lubelskim produkcja energii ze źródeł odnawialnych w 2011 r. wyniosła 18,3 GWH, co stanowi jedynie 0,14% produkcji krajowej i plasuje województwa na ostatnim miejscu w kraju.

W ramach RPO WL projekty mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej i dywersyfikacje odnawialnych źródeł energii realizowane są w ramach Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*, Działania 6.2 *Energia przyjazna środowisku* oraz Osi Priorytetowej VIII *Infrastruktura społeczna* (projekty termomodernizacyjne).

Obecnie w ramach Działania 1.4 realizowane są 42 projekty z zakresu energii odnawialnej. Należy jednak zauważyć 30 listopada 2011 r. LAWP ogłosiła konkurs, w którym na realizację projektów w ramach Działania 1.4 Schemat A - Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii przewidziano do rozdysponowania kwotę 3 610 000,00 EUR (15 613 250,00 PLN). W wyniku

wprowadzonych zmian w ramach konkursu złożono 94 wnioski aplikacyjne o łącznej wartości wsparcia 3 845 560,17 EUR (15 754 490,92 PLN), co w całości wyczerpało alokację przeznaczoną na ten konkurs. Do dofinansowania zostało wybranych 60 projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia 2 317 331,97 EUR (9 493 645,63 PLN). Do chwili obecnej podpisano 44 umowy o dofinansowanie projektów wyłonionych w ramach przedmiotowego naboru o łącznej wartości ogółem wynoszącej 3 738 083,43 EUR (15 314 180,21 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 1 434 770,73 EUR (5 877 968,71 PLN). Ponadto w terminie do dnia 28 września do 12 listopada 2012 r. trwał kolejny nabór wniosków o dofinansowanie w ramach przedmiotowego Działania, w ramach którego na realizacje projektów przewidziano do rozdysponowania kwotę 4 800 000,00 EUR (20 144 640,00 PLN). Do Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości wpłynęło 97 aplikacji, w których Beneficjenci wnioskowali o 3 846 446,45 EUR (15 758 121,81 PLN). Obecnie trwa ocena merytoryczna złożonych wniosków o dofinansowanie.

W związku z dużym zapotrzebowaniem ze strony wnioskodawców na realizację inwestycji związanych z produkcją energii ze źródeł odnawialnych na podstawie przeprowadzonych analiz dokonano zmian w dokumentacji konkursowej oraz zmieniono kryteria wyboru projektów w ramach Działania 1.4 Schemat B. Zwiększono również maksymalną wartość wsparcia, która w zależności od rodzaju projektu, wynosi obecnie od 5 do 6 mln PLN:

- budowa małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu – 5 mln PLN,
- budowa lub przebudowa infrastruktury służącej do produkcji energii odnawialnej – 6 mln PLN,
- inwestycje w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – 5 mln PLN,
- inwestycje w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – 5 mln PLN.

W ogłoszonym w październiku 2012 r. konkursie preferowane są przede wszystkim projekty wykorzystujące naturalny potencjał województwa lubelskiego w zakresie odnawialnych źródeł energii (biomasa, energia słoneczna) polegające na budowie lub przebudowie infrastruktury oraz zakupie urządzeń służących do produkcji energii ze źródeł odnawialnych, energii elektrycznej i cieplnej w skojarzeniu. W ramach konkursu na realizację projektów z Schematu B przewidziano do rozdysponowania kwotę 15 930 000,00 EUR (66 007 548,00 PLN). W ramach konkursu złożono 176 projektów o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia 110 593 325,82 EUR (453 078 737,21 PLN). Obecnie trwa ocena formalna aplikacji.

W ramach Działania 6.2, którego celem jest zwiększenie wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych obecnie realizowanych jest 13 projektów o wartości ogółem wynoszącej 22 145 101,84 EUR (90 724 053,22 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 17 458 120,05 EUR (71 522 426,22 PLN). W wyniku realizacji zakończonych projektów przy wykorzystaniu energii ze źródeł odnawianych dotychczas wytworzono 5 270 jednostek energii cieplnej i elektrycznej, a dodatkowa moc zainstalowanej energii elektrycznej i cieplnej wynosi 6,18 MW. Ponadto w wyniku realizacji projektów w ramach VIII Osi Priorytetowej objęto termomodernizacją 35 budynków infrastruktury społecznej, a ilość zaoszczędzonej energii w wyniku realizacji projektów termomodernizacyjnych na koniec 2012 r. wyniosła 11 115,57 MWh/rok.

Jednym z najważniejszych wskaźników określających jakość kapitału ludzkiego jest poziom wykształcenia społeczeństwa. W okresie 1995-2011 województwo lubelskie zbliżyło się pod względem struktury ludności według wykształcenia do tej obserwowanej w Polsce. Nastąpiło nadrobienie luki pod względem udziału osób z wykształceniem wyższym oraz średnim ogólnym, przede wszystkim kosztem udziału osób z wykształceniem niższym niż zasadnicze zawodowe. W 2011 r. 17,28% mieszkańców województwa lubelskiego posiadało wykształcenie wyższe (w 1995 r. jedynie 6,54%), a 9,42% wykształcenie średnie ogólnokształcące (w 1995 r. 6,12%). Informacji o osobach przedwcześnie kończących kształcenie i szkolenie dostarcza natomiast wskaźnik Eurostatu mierzący odsetek osób w wieku 18-24 lata, których wykształcenie nie wykracza poza średnie I stopnia i które nie kontynuują nauki i nie uczestniczą w szkoleniach. W 2011 r. w Unii Europejskiej 13,5% osób w wieku 18-24 lata zakwalifikowano jako przedwcześnie kończące naukę. W Polsce problem ten nie jest aż tak poważny, jak w innych krajach UE – jedynie 5,6% uczniów rezygnuje z nauki i nie zdobywa kwalifikacji zawodowych.

Uzupełnieniem działań współfinansowanych z programu operacyjnego Kapitał Ludzki, mających na celu upowszechnienie edukacji społeczeństwa na każdym etapie kształcenia przy jednoczesnym zwiększeniu jakości usług edukacyjnych i ich silniejszym powiązaniu z potrzebami gospodarki opartej na wiedzy są projekty w ramach Działania 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych* oraz Działania 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa.* W wyniku ich realizacji wsparto 44 obiekty edukacyjne, w tym 3 szkoły wyższe, 10 szkół ponadgimnazjalnych, 16 gimnazjów i 19 szkół podstawowych. Z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów korzysta 2 705 studentów oraz 53 236 uczniów.

Polska należy do krajów o wysokim stopniu zagrożenia ubóstwem relatywnym – w 2011 r. wskaźnik ten kształtował się na poziomie 17,7%. W analogicznym okresie średnia wartość tego wskaźnika dla krajów Unii Europejskiej wyniosła 16,9%. Województwo lubelskie charakteryzuje najwyższy poziom zagrożenia ubóstwem – 31.3% (dla porównania wskaźnik ten w województwie dolnośląskim wynosi jedynie 12,8%). Ponadto 10,9% mieszkańców regionu funkcjonowało w gospodarstwach domowych o dochodach nie pozwalających na zaspokajanie podstawowych potrzeb życiowych, a 10,2% gospodarstw domowych żyło poniżej ustawowej granicy ubóstwa. Ze świadczeń pomocy społecznej w 2011 roku korzystało 559,8 osób/10 000 mieszkańców, wskaźnik ten zdecydowanie przewyższał średnią dla kraju (523,7 osób/10 000 mieszkańców) i plasował region lubelski na 8 miejscu przed województwami: podkarpackim, podlaskim, świętokrzyskim, lubuskim, zachodniopomorskim, kujawsko-pomorskim, warmińsko-mazurskim i pomorskim. Ze świadczeń pomocy społecznej regionie korzystało 9,6% ludności.

Województwo lubelskie charakteryzuje również słaby potencjał infrastrukturalny oraz niewystarczające wyposażenie instytucji świadczących usługi społeczne oraz wybranych instytucji ochrony zdrowia. Wskaźnik placówek pomocy społecznej dla województwa lubelskiego w 2011 r. był zbliżony do średniej krajowej i wynosił 4,14 placówek na 100 tys. mieszkańców (w kraju – 4,10), co plasowało województwo na 9 miejscu w kraju. Niekorzystne parametry wykazuje wskaźnik domów pomocy społecznej wynoszący 1,93/100 tys. mieszkańców, który sytuował województwo na 12 pozycji, przed województwami: wielkopolskim, mazowieckim, pomorskim i zachodniopomorskim. Sytuacja ta przekładała się na wskaźnik ilości miejsc w domach pomocy społecznej, który wynosił 254 miejsc/100 tys. mieszkańców (14 pozycja w kraju) przy średniej dla kraju wynoszącej 274. Niższe wskaźniki odnotowano jedynie w województwach: wielkopolskim i kujawsko-pomorskim.

W wyniku realizacji projektów wdrażanych w ramach Działania 8.3 *Ochrona zdrowia* oraz Działania 8.4 *Pomoc społeczna* zmodernizowano 5 szpitali oraz 12 obiektów pomocy społecznej, a 27 placówek zakupiło sprzęt medyczny.

Po przyjęciu Strategii *Europa 2020 – Europejskiej strategii na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu*, Unia Europejska wprowadziła nowy system koordynacji polityki makroekonomicznej i zarządzania procesem wdrażania reform strukturalnych w UE, w którym wiodącą rolę odgrywa Rada Europejska. Na system ten składają się m.in. zintegrowane wytyczne, przyjmowane na poziomie UE oraz rekomendacje krajowe, skierowane do poszczególnych państw członkowskich.

W lipcu 2011 r., w ramach europejskiego okresu oceny, Komisja Europejska przyjęła 27 pakietów zaleceń skierowanych do poszczególnych krajów UE, a także zbiór zaleceń dla ogółu państw należących do strefy euro. Zalecenia opracowano na podstawie dogłębnej analizy i oceny planu każdego z krajów UE na uzdrowienie finansów publicznych (Program Stabilności lub Program Konwergencji) oraz deklarowanych działań politycznych, które mają pobudzić wzrost i zatrudnienie (Krajowe Programy Reform). Zalecenia dla Polski, sformułowane w dokumencie KE pt. *Zalecenia Rady w sprawie krajowego programu reform Polski z 2011 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę zaktualizowanego programu konwergencji na lata 2011 – 2014* obejmują siedem rekomendacji, dotyczących podjęcia następujących działań w latach 2011 i 2012:

1. wdrożenie środków umożliwiających trwałe zmniejszenie deficytu sektora instytucji rządowych i samorządowych do poziomu poniżej 3% PKB w roku 2012 oraz ograniczenie cięć w wydatkach pobudzających wzrost gospodarczy;

2. przyjęcie przepisów w celu wprowadzenia reguły wydatkowej oraz podjęcie działań w celu wzmocnienia mechanizmów koordynacji pomiędzy poszczególnymi szczeblami administracji w ramach średniookresowych i rocznych procedur budżetowych;
3. reforma systemu emerytalnego (podwyższenie ustawowego wieku emerytalnego oraz udoskonalenie przepisów dotyczących składek na rolniczy fundusz ubezpieczenia społecznego);
4. wprowadzenie strategii uczenia się przez całe życie, rozszerzenie programów praktyk zawodowych i specjalnych programów kształcenia i szkolenia zawodowego dla pracowników w starszych wieku i o niskich kwalifikacjach, a także wzmocnienie powiązań między środowiskiem naukowych i przemysłem oraz wdrożenie reformy szkolnictwa wyższego, tak aby lepiej dostosować ofertę edukacyjną do potrzeb rynku pracy;
5. zwiększenie udziału kobiet w rynku pracy poprzez podjęcie działań w celu zapewnienia stabilnego finansowania placówek opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym;
6. podjęcie środków służących poprawie zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze w sektorze energii, mających na celu wspieranie niskoemisyjnych technologii oraz opracowanie wieloletniego planu inwestycji w infrastrukturę kolejową i wdrożenie centralnego planu dotyczącego transportu kolejowego;
7. podjęcie działań w celu uproszczenia procedur prawnych związanych z egzekwowaniem zobowiązań umownych oraz dokonanie przeglądu przepisów dotyczących budownictwa i zagospodarowania przestrzennego, w celu uproszczenia procedur odwoławczych i przyspieszenia procedur administracyjnych.

W 2012 r. w ramach europejskiego semestru Komisja przeprowadziła wszechstronną analizę polskiej polityki gospodarczej oraz dokonała oceny programu konwergencji oraz zaktualizowanego Krajowego Programu Reform. Rekomendacje dla Polski zostały zebrane w dokumencie pod nazwą *Zalecenia Rady z dnia 10 lipca 2012 r. w sprawie krajowego programu reform Polski z 2012 r. oraz zawierające opinię Rady na temat przedstawionego przez Polskę programu konwergencji na lata 2012 – 2015*. Komisja Europejska zaleca Polsce podjęcie w latach 2012 – 2013 następujących działań:

1. zapewnienie planowanych postępów w zakresie korekty nadmiernego deficytu;
2. przyśpieszenie reformy ram fiskalnych poprzez wdrożenie przepisów mających na celu wprowadzenie stale obowiązującej reguły wydatkowej do 2013 r.;
3. zmniejszenie bezrobocia wśród ludzi młodych poprzez zwiększenie dostępności programów praktyk zawodowych i uczenia się w miejscu pracy, podniesienie jakości szkoleń zawodowych i przyjęcie strategii uczenia się przez całe życie; lepsze dopasowane systemu edukacji do potrzeb rynku pracy i podniesienie jakości nauczania; ograniczenie nadmiernego wykorzystania umów cywilnoprawnych i wydłużenie okresu próbnego w przypadku umów o prace na czas nieokreślony;
4. wzmocnienie wysiłków na rzecz zwiększenia udziału kobiet w rynku pracy oraz podwyższenia wskaźnika przyjmowania dzieci zarówno do placówek opieki nad najmłodszymi dziećmi, jak i placówek przedszkolnych poprzez zapewnienie stałego finansowania oraz inwestycji w infrastrukturę publiczną, zapewnienie wykwalifikowanego personelu i przystępnych cen;
5. podjęcie dodatkowych środków służących zapewnieniu otoczenia biznesu sprzyjającego innowacjom poprzez zapewnienie lepszych powiązań między badaniami, innowacjami i przemysłem, a także w drodze ustanowienia wspólnych obszarów priorytetowych oraz instrumentów wspierających cały cykl innowacji; poprawa dostępu do finansowania działań w zakresie badań i innowacji w postaci gwarancji i finansowania pomostowego;
6. zwiększenie wysiłków na rzecz poprawy zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze energii i efektywność energetyczną w całym łańcuchu energetycznym, przyspieszenie rozbudowy elektroenergetycznej sieci przesyłowej, wyeliminowanie przeszkód w transgranicznej wymianie energii elektrycznej oraz pobudzenie konkurencji w sektorze gazowym; wzmocnienie roli i zasobów urzędu sprawującego nadzór nad rynkiem kolejowym oraz zapewnienie skutecznego i sprawnego wdrożenia projektów inwestycyjnych w kolejnictwie.

Analiza rekomendacji KE oraz priorytetów i działań Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 prowadzi do wniosku, że inwestycje wdrażane w ramach Programu, choć nie zawsze w sposób bezpośredni, przyczyniają się do wypełnienia wymienionych zaleceń.

Działania VIII Osi Priorytetowej *Infrastruktura społeczna* obejmujące inwestycje ukierunkowane na rozwój potencjału dydaktycznego lubelskich uczelni wspierają wdrożenie krajowej reformy szkolnictwa wyższego, zakładającej m.in. dostosowanie oferty edukacyjnej do potrzeb rynku pracy. Instytucja Zarządzająca RPO WL opracowała kryteria oceny wniosków o dofinansowanie w ramach Działania 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych,* preferujące projekty podnoszące jakość nauczania na poziomie wyższym w strategicznych dla rozwoju regionu dziedzinach. Przyjęte kryteria oceny merytorycznej premiują projekty dotyczące infrastruktury dydaktycznej uczelni na kierunkach mających największy udział w tworzeniu nowoczesnych technologii (przyrodniczo - matematycznych bądź technicznych). Ponadto, podczas oceny strategicznej, zespół ekspertów ocenia wpływ projektu na realizację celów strategicznych województwa lubelskiego, na wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy oraz na rozwój nowoczesnego społeczeństwa i zasobów ludzkich dostosowanych do wymogów gospodarki opartej na wiedzy. Z uwagi na fakt, że edukacja w gospodarce opartej na wiedzy jest procesem trwającym przez całe życie i ściśle powiązanym ze zmianami demograficznymi, w ramach Osi Priorytetowej VIII podkreśla się również znaczenie kształcenia zawodowego i ustawicznego. Mając na uwadze wielkość środków przeznaczonych na infrastrukturę edukacyjną w RPO WL oraz znaczne potrzeby w zakresie poprawy dostępności i jakości kształcenia na wszystkich poziomach nauczania nie przewiduje się priorytetowego traktowania projektów z zakresu infrastruktury kształcenia ustawicznego. Kryteria wyboru projektów przewidują jedynie preferencje dla przedsięwzięć edukacyjnych (w tym kształcenie ustawiczne), które przyczynią się do podniesienia jakości nauczania w jak najszerszym zakresie. Wzmocnieniu powiązań między środowiskiem naukowym i przemysłem służą natomiast projekty realizowane w ramach Działania 2.2 *Regionalna infrastruktura B+R*, którego celem jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej oraz Działania 1.6 badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach, którego celem jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw oraz wzmocnienie potencjału przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia działalności B+R.

Widoczne jest również powiązanie inwestycji realizowanych w ramach VI Osi Priorytetowej *Środowisko i czysta energia*, z zaleceniem Komisji Europejskiej dotyczącym podjęcia środków służących poprawie zachęt dla inwestycji w moce wytwórcze w sektorze energii, mających na celu wspieranie niskoemisyjnych technologii. Zwiększenie wytwarzania energii ze źródeł odnawialnych jest bezpośrednim celem Działania 6.2 *Energia przyjazna środowisku*. Realizacja działania przyczynia się również do zwiększenia wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych w regionie, redukcji emisji gazów cieplarnianych, zmniejszenia stopnia degradacji środowiska naturalnego oraz do realizacji polskich zobowiązań akcesyjnych w zakresie zwiększania udziału energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych. Ponadto w ramach Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*, Działania 8.3 *Ochrona zdrowia* oraz Działania 8.4 *Pomoc społeczna* realizowane są projekty mające na celu zwiększenie efektywności energetycznej lubelskich przedsiębiorstw oraz placówek zdrowia i opieki społecznej.

Ścisły i bezpośredni związek z rekomendacjami KE wykazują projekty dotyczące infrastruktury kolejowej współfinansowane ze środków EFRR w ramach V Osi Priorytetowej *Transport.* Przyjęty przez Radę Ministrów w dniu 7 listopada 2011 r. *Wieloletni Program Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015* obejmuje swym zakresem wszystkie infrastrukturalne inwestycje kolejowe realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013, w tym następujące projekty:

- *Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą;*

- *Modernizacja linii kolejowej nr 63 Dorohusk – Zawadówka Naftobaza (SZ) na odcinku granica państwa Dorohusk – Wólka Okopska w km 0,100 – 4,000;*
- *Przebudowa układu komunikacyjnego wraz z modernizacją wiaduktu kolejowego i przejścia podziemnego w obrębie dworca kolejowego Lublin;*
- *Modernizacja części infrastruktury technicznej linii kolejowej nr 7 Warszawa Wschodnia – Dorohusk w obrębie przystanku osobowego Lublin Północny oraz stacji Świdnik dla sprawnego skomunikowania aglomeracji;*
- *Modernizacja przejazdów kolejowych w celu podniesienia bezpieczeństwa ruchu na skrzyżowaniach linii kolejowych z drogami publicznymi na terenie województwa lubelskiego w zakresie urządzeń zabezpieczenia przejazdów;*
- *Modernizacja linii kolejowej Nr 30 Łuków – Lublin Północny na odcinku Lubartów – Lublin Północny.*

Wszystkie wymienione inwestycje, uznane za priorytetowe dla rozwoju Lubelszczyzny, znajdują się na liście Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL.

Rozmieszczenie projektów objętych *Wieloletnim Program Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015,* w tym realizowanych na obszarze województwa lubelskiego, w podziale na źródła finansowanie obrazuje Mapa 2.1.6.6.a.

Mapa 2.1.6.6.a. *Inwestycje objęte Wieloletnim Programem Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015.*

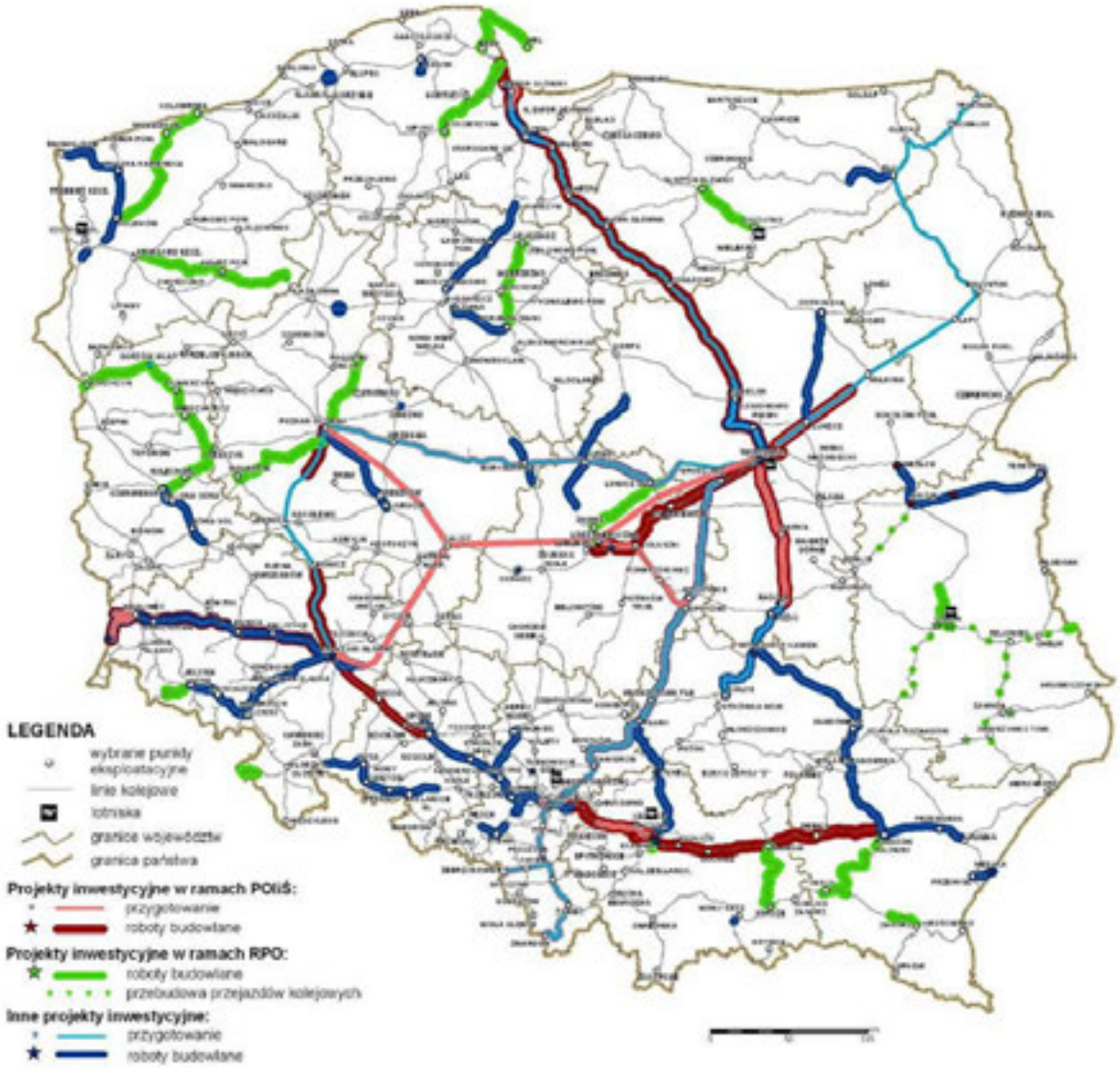

Źródło: *Wieloletni Program Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015.*

Podsumowując, należy stwierdzić, że w ramach Programu realizowanych jest obecnie 6 inwestycji objętych *Wieloletnim Programem Inwestycji Kolejowych* o łącznej wartości ogółem 40 329 715,64 EUR (165 222 779,04 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 27 274 851,70 EUR (111 739 612,44 PLN).

2.1.6.7. STRATEGIA UE DLA REGIONU MORZA BAŁTYCKIEGO

Wstęp

Działania realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (RPO WL) w dużej mierze wpisują się w cele i obszary wsparcia przewidziane w *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego (SUE RMB).* Celem tej polityki jest podniesienie konkurencyjności Regionu Morza Bałtyckiego poprzez ochronę środowiska naturalnego, rozwój gospodarczy oraz społeczny. SUE RMB obejmuje makroregion, w skład którego wchodzi 8 państw: Dania, Estonia, Litwa, Łotwa, Finlandia, Niemcy, Szwecja oraz Polska. Ze względu na położenie geograficzne Województwo Lubelskie wpisuje się jedynie pośrednio w zagadnienia priorytetowe określone w Planie Działania stanowiącym załącznik do SUE RMB.

Instytucja Zarządzającą RPO WL na lata 2007-2013 w okresie sprawozdawczym nie organizowała żadnych spotkań ani konsultacji poświęconych tematyce SUE RMB, uczestniczyła natomiast w 3 spotkaniach *Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego* organizowanych przez Ministerstwo Spraw Zagranicznych. Poniżej przedstawiono najważniejsze poruszone na nich kwestie.

- **III posiedzenie Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego** odbyło się w dniu 16 lipca 2012 r. Omówiono na nim stan negocjacji oraz planowane ujęcia strategii makroregionalnej w dokumentach w nowym okresie programowania 2014-2020. Przedstawiono dwa koncepty utworzenia nowego instrumentu finansowego o nazwie *Seed Money Facility*, który wspierałby początkową fazę rozwoju projektu w ramach SUE RMB. Ponadto, zaprezentowano nową propozycję celów i wskaźników SUE RMB. W ramach podsumowania dyskusji, IZ RPO WL wzięła udział w *Ankiecie na temat Strategii UE dla regionu Morza Bałtyckiego w okresie programowania 2014-2020* artykułując swoje oczekiwania i możliwości wdrażania Strategii w przyszłym Programie Operacyjnym.
- **IV posiedzenie Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego** odbyło się w dniu 05 listopada 2012 r. Na spotkaniu omówiono najważniejsze kwestie związane z aktualnie trwającą rewizją Planu Działania SUE RMB oraz jako wymianę dobrych praktyk przedstawiono dwa projekty realizowane w ramach Strategii. Ponadto, zaprezentowano założenia planowanego instrumentu finansowego *Seed Money Facility*.
- **V posiedzenie Zespołu Roboczego ds. koordynacji wdrażania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego** odbyło się w dniu 10 grudnia 2012 r. Spotkanie poświęcono tematyce wdrażania SUE RMB w nowym okresie programowania. Zwrócono uwagę na efektywną koordynację polityki europejskiej na poziomie makroregionu poprzez wzmocnienie poczucia współodpowiedzialności i zaangażowania podmiotów wdrażających. Podkreślono istotne znaczenie zwiększenia działań informacyjnych i promocyjnych SUE RMB oraz wymianę dobrych praktyk. Przedstawiciele MRR poinformowali o zaawansowaniu prac nad projektem dokumentu Umowy Partnerstwa.

W roku sprawozdawczym trwała rewizja Planu Działania Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, którego ostateczna wersja ma zostać zaprezentowana 30 stycznia 2013 r. w Brukseli na posiedzeniu Grupy Wysokiego Szczebla. Plan Działania ma z założenia pozostać dokumentem elastycznym, który będzie się zmieniał wraz z włączaniem nowych i realizacją starych projektów flagowych.

Przedsięwzięcia podejmowane w ramach poszczególnych Osi Priorytetowych RPO WL są spójne z założeniami SUE RMB, tj. obszarami priorytetowymi określonymi w Planie Działania stanowiącym załącznik do przedmiotowej Strategii. Obszary priorytetowe SUE RMB realizowane w działaniach RPO WL na lata 2007-2013 przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela 2.1.6.7.a. Działania *RPO WL 2007-2013 wpisujące się w Priorytety SUE RMB.*

SUE RMB	RPO WL 2007-2013		
Priorytety	**Osie Priorytetowe**	**Działania**	
I Równowaga	VI *Środowisko i czysta energia*	6.1	*Ochrona i kształtowanie środowiska*
II Dobrobyt	I *Przedsiębiorczość i innowacje*	1.1	*Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*
		1.2	*Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*
		1.3	*Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw*
		1.5	*Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki*
		1.6	*Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla rejonu dziedzinach*
		1.7	*Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo*
	II *Infrastruktura ekonomiczna*	2.1	*Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw*
		2.2	*Regionalna infrastruktura B + R*
		2.3	*Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*
		2.4	*Marketing gospodarczy*
	III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*	3.1	*Tworzenie terenów inwestycyjnych*
III Dostępność i atrakcyjność	I *Przedsiębiorczość i innowacje*	1.4	*Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*
		1.5	*Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki*
	IV *Społeczeństwo informacyjne*	4.1	*Społeczeństwo informacyjne*
	V *Transport*	5.1	*Regionalny układ transportowy*
		5.2	*Lokalny układ transportowy*
		5.3	*Miejski transport publiczny*
		5.4	*Transport kolejowy*
		5.5	*Transport lotniczy*
	VI *Środowisko i czysta energia*	6.2	*Energia przyjazna środowisku*
	VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna*	7.1	*Infrastruktura kultury i turystyki*
		7.2	*Promocja kultury i turystyki*
	VIII *Infrastruktura społeczna*	8.1	*Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*
		8.2	*Infrastruktura szkolna i sportowa*
		8.3	*Ochrona zdrowia*

W zakresie informacji i promocji SUE RMB, Instytucja Zarządzającą RPO WL kontynuowała rozpowszechnianie wiedzy na temat przedmiotowej Strategii na swojej stronie internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Specjalnie do tego celu stworzona zakładka zawiera informacje na temat SUE RMB, jej zasięgu terytorialnego, głównych założeń i priorytetów oraz realizacji Strategii przez RPO WL.

Pomoc techniczna

Instytucja Zarządzająca RPO WL nie wykorzystywała do tej pory środków z pomocy technicznej dla potrzeb związanych z wdrażaniem *Planu działań Strategii.*

System wdrażania

Na podstawie przeprowadzonej analizy stopnia wdrażania Programu, IZ RPO stoi na stanowisku, iż na obecnym etapie wprowadzanie zmian w systemie realizacji programu jest nieuzasadnione, ponieważ zakontraktowano już **77,57%** alokacji na Program, ponadto większość projektów realizowanych w ramach RPO WL wpisuje się w założenia SUE RMB.W związku

z powyższym nie ma konieczności wprowadzania nowych kryteriów wyboru i oceny projektów na rzecz realizacji SUE RMB.

System realizacji

Realizowane w ramach RPO WL przedsięwzięcia, wpisują się w trzy priorytety SUE RMB tj.:

- I *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar zrównoważony*,
- II *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu*,
- III *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny.*

Priorytet I *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar zrównoważony:*

W obszar priorytetowy 2. *Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności uwzględniając łowiska morskie* wpisują się następujące kategorie interwencji:

46 - *Oczyszczanie ścieków*,

51 - *Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000).*

W ramach RPO WL ww. kategorie interwencji realizowane są poprzez Działanie 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska*, którego celem jest poprawa jakości oraz zapobieganie degradacji środowiska poprzez ograniczenie zanieczyszczeń wód i gleby oraz ochrona naturalnych ekosystemów.

W ramach powyższego obszaru podpisano:

- w roku 2012 - **3** umowy o wartości ogółem **4 896 763,26 EUR** (20 061 059,73 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **3 021 283,45 EUR** (12 377 594,02 PLN);
- od początku wdrażania Programu - **40** umów na wartość ogółem **65 323 740,51 EUR** (267 618 300,11 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **41 444 144,49 EUR** (169 788 371,13 PLN).

W obszar priorytetowy 3*. Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych* wpisują się następujące kategorie interwencji:

44 - *Gospodarka odpadami komunalnymi i przemysłowymi,*

53 - *Zapobieganie zagrożeniom (w tym opracowanie i wdrażanie planów i instrumentów zapobiegania i zarządzania zagrożeniami naturalnym i technologicznym),*

54 - *Inne działania na rzecz ochrony środowiska i zapobiegania zagrożeniom.*

Ww. kategorie interwencji realizowane są poprzez Działanie 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska*. W ramach ww. kategorii interwencji podpisano:

- w roku 2012 - **19** umów o wartości ogółem **18 148 098,47 EUR** (74 349 129,82 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **14 493 553,39 EUR** (59 377 189,52 PLN);
- od początku wdrażania Programu - **55** umów o wartości ogółem **74 326 494,06 EUR** (304 500 780,88 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **54 007 934,56 EUR** (221 259 706,29 PLN).

Priorytet II *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu*

W obszar priorytetowy 7. *Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji* wpisują się następujące kategorie interwencji:

02 – *Infrastruktura B + RT (w tym wyposażenie w sprzęt, oprzyrządowanie i szybkie sieci informatyczne łączące ośrodki badawcze) oraz specjalistyczne ośrodki kompetencji technologicznych,*

03 – *Transfer technologii i udoskonalanie sieci współpracy między MŚP, miedzy MŚP a innymi przedsiębiorstwami, uczelniami, wszelkiego rodzaju instytucjami na poziomie szkolnictwa pomaturalnego, władzami regionalnymi, ośrodkami badawczymi oraz biegunami naukowymi i technologicznymi (parkami naukowymi i technologicznymi, technopoliami itd.),*

04 – *Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych),*

07 – *Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.).*

Kategoria interwencji 02 realizowana jest poprzez Działanie 2.2 *Regionalna infrastruktura B + R*, którego celem jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej.

Kategoria interwencji 03 realizowana jest poprzez Działanie 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy,* którego celem jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy poprzez inwestycje i doradztwo oraz Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla rejonu dziedzinach,* którego celem jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw.

Kategoria interwencji 04 realizowana jest również poprzez Działanie1.6.

Kategoria interwencji 07 realizowana jest poprzez Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, którego celem jest zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty na terenie województwa lubelskiego, Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*, którego celem jest poprawa konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą dłużej niż 2 lata, realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego oraz Działanie 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw*, którego celem jest poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego.

W ramach powyższego obszaru priorytetowego podpisano:

- w roku 2012 - **32** umowy o wartości ogółem **20 031 630,69 EUR** (82 065 584,60 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **6 596 870,76 EUR** (27 026 060,11 PLN);
- od początku wdrażania Programu - **446** umowy o wartości ogółem **151 178 739,60 EUR** (619 349 060,38 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **62 130 281,39 EUR** (254 535 336,78 PLN).

Z tego w ramach:

- ✓ Działania 1.1 – w roku 2012 – nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu - 118[8] umów na kwotę dofinansowania 6 649 656,60 EUR(27 242 313,17 PLN);
- ✓ Działania 1.2 – w roku 2012 - nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu - 150[9] umów na kwotę dofinansowania 16 384 883,21 EUR (67 125 589,52 PLN);
- ✓ Działania 1.3 – w roku 2012 - podpisano 30 umów na kwotę dofinansowania 6 443 586,95 EUR (26 398 087,00 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 153[10] umowy na kwotę dofinansowania 37 688 237,83 EUR (154 401 172,74 PLN);
- ✓ Działania 1.6 – w roku 2012 - podpisano 1nową umowę na kwotę dofinansowania 49 794,96 EUR (204 000,00 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 23[11] umowy na kwotę dofinansowania 1 178 763,23 EUR (4 829 157,21 PLN).
- ✓ Działania 2.2 – w roku 2012 – nie podpisano żadnej umowy o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu - 1 umowę na kwotę dofinansowania 125 251,67 EUR (513 131,03 PLN).
- ✓ Działania 2.3– w roku 2012 – podpisano 1 nową umowę na kwotę dofinansowania 103 488,85 EUR (423 973,11 PLN), była to pierwsza podpisana umowa od początku wdrażania Programu.

[8]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 3 umowy o dofinansowanie.

[9]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w okresie sprawozdawczym rozwiązano 3 umowy o dofinansowanie.

[10]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 2 umowy o dofinansowanie, w tym 1 podpisaną w 2012 r.

[11]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 1 umowę o dofinansowanie.

W obszar priorytetowy 8. *Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich* wpisują się następujące kategorie interwencji:

05 – *Usługi w zakresie zaawansowanego wsparcia dla przedsiębiorstw i grup przedsiębiorstw*,

08 – *Inne inwestycje w przedsiębiorstwa,*

09 – *Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.*

Kategoria interwencji 05 realizowana jest poprzez Działanie 1.7 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez doradztwo*, którego celem jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej, Działanie 2.1 *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw*, którego celem jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji, Działanie 2.4 *Marketing gospodarczy*, którego celem jest promocja gospodarcza województwa lubelskiego oraz Działanie 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy*.

Kategoria interwencji 08 realizowana jest poprzez Działanie 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw,* Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw,* Działanie 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* oraz Działanie 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki,* którego celem jest zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie województwa lubelskiego w sektorze turystyki i rekreacji.

Kategoria interwencji 09 realizowana jest poprzez Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach,* Działanie 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy,* Działanie 2.4 *Marketing gospodarczy*, którego celem jest promocja gospodarcza województwa lubelskiego oraz Działanie 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych*, którego celem jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa, a w konsekwencji zwiększenie strumienia napływu kapitału inwestycyjnego zarówno zagranicznego, jak i krajowego.

W ramach powyższego obszaru priorytetowego podpisano:

- w roku 2012 - **109** umów o wartości ogółem **32 312 186,30 EUR** (132 376 564,83 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **12 227 901,96 EUR** (50 095 268,75 PLN);
- od początku wdrażania Programu - **833** umowy o wartości ogółem **262 047 781,92 EUR** (1 073 557 352,96 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **127 565 938,74 EUR** (522 612 137,85 PLN).

Z tego w ramach:

- ✓ Działania 1.1 – w roku 2012 – podpisano 17 umów na kwotę dofinansowania 942 519,13 EUR (3 861 312,36 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - podpisano 206[12] umów na kwotę dofinansowania 11 379 244,75 EUR (46 618 489,90 PLN);
- ✓ Działania 1.2 – w roku 2012 - podpisano 2 umowy na kwotę dofinansowania 163 557,14 EUR (670 060,88 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 226[13] umów na kwotę dofinansowania 21 975 892,56 EUR (90 030 836,63 PLN);
- ✓ Działania 1.3 – w roku 2012 - podpisano 32 umowy na kwotę dofinansowania 7 213 901,56 EUR (29 553 911,92 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 139[14] umów na kwotę dofinansowania 27 468 779,68 EUR (112 534 096,61 PLN);
- ✓ Działania 1.5 – w roku 2012 - podpisano 1 umowę na kwotę dofinansowania 22 947,77 EUR (94 012,43 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 34[15] umowy na kwotę dofinansowania 7 978 200,70 EUR (32 685 092,64 PLN);

[12]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 23 umowy o dofinansowanie w tym 1 podpisaną w 2012 r.

[13]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 3 umowy o dofinansowanie.

[14]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 5 umów o dofinansowanie, w tym 1 podpisaną w 2012 r.

[15]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 3 umowy o dofinansowanie w tym 1 podpisaną w 2012 r.

- ✓ Działania 1.6 – w roku 2012- podpisano 1 umowę na kwotę dofinansowania 56 643,22 EUR (232 055,95 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 6 umów na kwotę dofinansowania 297 006,78 EUR (1 216 777,38 PLN);
- ✓ Działania 1.7 – w roku 2012 - podpisano 23 umowy na kwotę dofinansowania 286 340,17 EUR (1 173 078,41 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 95[16] umów na kwotę dofinansowania 1 053 612,30 EUR (4 316 438,88 PLN);
- ✓ Działania 2.1 – w roku 2012 nie podpisano nowych umów, zaś od początku wdrażania Programu - podpisano 6 umów na kwotę dofinansowania 32 883 705,45 EUR (134 717 964,50 PLN);
- ✓ Działania 2.3 – w roku 2012 - podpisano 3 umowy na kwotę dofinansowania 125 075,67 EUR (512 410,00 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - podpisano 16[17] umów na kwotę dofinansowania 914 643,45 EUR (3 747 111,27 PLN);
- ✓ Działania 2.4 – w roku 2012 - podpisano 27 umów na kwotę dofinansowania 228 005,98 EUR (934 094,88 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 95[18] umów na kwotę dofinansowania 5 164 839,00 EUR (21 159 312,41 PLN);
- ✓ Działania 3.1 – w roku 2012 - podpisano 3 umowy na kwotę dofinansowania 3 188 911,33 EUR (13 064 331,92 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 10 umów na kwotę dofinansowania 18 450 014,07 EUR (75 586 017,63 PLN).

Priorytet III *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny*

W obszar priorytetowy 10. *Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych* wpisują się następujące kategorie interwencji:

39 – *Energia odnawialna: wiatrowa,*

40 – *Energia odnawialna: słoneczna,*

41 – *Energia odnawialna: biomasa,*

42 – *Energia odnawialna: hydroelektryczna, geotermiczna i pozostałe,*

43 – *Efektywność energetyczna, produkcja skojarzona (kogeneracja), zarządzanie energią.*

W ramach RPO WL kategorie interwencji 39-43 realizowane są poprzez Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*, którego celem jest zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw zobowiązanych do dostosowania swojej infrastruktury do wymogów ochrony środowiska oraz spełnienie norm jakości powietrza atmosferycznego poprzez redukcję emisji zanieczyszczeń do powietrza oraz wzrost wykorzystania niekonwencjonalnych źródeł energii. Cel ten realizowany będzie poprzez budowę i przebudowę infrastruktury oraz zakup urządzeń służących do produkcji energii odnawialnej.

Ponadto kategorie interwencji 39 i 40 realizowane są poprzez Działanie 6.2 *Energia przyjazna środowisku*, którego celem jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii, zaś kategoria 43 realizowana jest poprzez Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*, którego celem jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, a także poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym, Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa*, którego celem jest podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania (z wyłączeniem poziomu wyższego i przedszkolnego) oraz zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej oraz Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia*, którego celem jest poprawa jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej ochrony zdrowia.

W ramach powyższego obszaru priorytetowego podpisano*:*

[16]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 4 umowy o dofinansowanie.
[17]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 1 umowę o dofinansowanie.
[18]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 1 umowę o dofinansowanie.

- w roku 2012 - **38**umów na wartość ogółem **8 045 928,19 EUR** (32 962 558,61 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **5 352 442,06 EUR** (21 927 884,64 PLN);
- od początku wdrażania Programu - **56** umów na wartość ogółem **33 102 377,13 EUR** (135 613 818,64 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **22 988 791,51 EUR** (94 180 481,05 PLN).

Z tego w ramach:

- ✓ Działania 1.4 - w roku 2012 – podpisano 36 umów na kwotę dofinansowania 1 188 812,90 EUR (4 870 328,68 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - podpisano 38 umów na kwotę dofinansowania 2 451 180,59 EUR (10 041 996,65 PLN);
- ✓ Działania 6.2 - w roku 2012 - podpisano 2 umowy na kwotę dofinansowania 4 163 629,16 EUR (17 057 555,96 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - podpisano 13 umów na kwotę dofinansowania 17 458 120,05 EUR (71 522 426,22 PLN);
- ✓ Działania 8.3 – w roku 2012 – nie podpisano żadnych nowych umów o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu podpisano 5 umów na kwotę dofinansowania 3 079 490,87 EUR (12 616 058,19 PLN).

W obszar priorytetowy 11. *Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych* wpisują się następujące kategorie interwencji:

16 – *Kolej,*

18 – *Tabor kolejowy*,

22 – *Drogi krajowe*,

23 – *Drogi regionalne/lokalne,*

24 – *Ścieżki rowerowe,*

25 – *Transport miejski,*

28 – *Inteligentne systemy transportu,*

29 – *Porty lotnicze.*

Kategoria interwencji 16 realizowana jest poprzez Działanie 5.4 *Transport kolejowy*, którego celem jest zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych oraz poprzez Działanie 5.5 *Transport lotniczy*, którego celem jest poprawa lotniczej dostępności komunikacyjnej regionu oraz zwiększenie mobilności mieszkańców.

Kategorie interwencji 18 i 26 realizowane są poprzez Działanie 5.4 *Transport kolejowy*, natomiast kategoria interwencji 22 realizowana jest poprzez Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy*, którego celem jest poprawa jakości funkcjonowania systemów transportu publicznego oraz zwiększenie mobilności mieszkańców Lubelszczyzny.

Kategoria interwencji 23 realizowana jest poprzez Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy*, Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy*, którego celem jest poprawa jakości i dostępności wewnątrzregionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym a tym samym podniesienie konkurencyjności województwa lubelskiego i zwiększenia mobilności mieszkańców oraz Działanie 5.5 *Transport lotniczy*.

Kategoria interwencji 24 realizowana jest poprzez Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy*, Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy* oraz Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turysty*ki, którego celem jest poprawa atrakcyjności turystycznej regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury.

Natomiast kategorie interwencji 25 i 28 realizowane są poprzez Działanie 5.3 *Miejski transport publiczny*, którego celem jest poprawa jakości funkcjonowania systemów transportu publicznego oraz zwiększenie mobilności mieszkańców Lubelszczyzny.

Kategoria interwencji 29 realizowana jest poprzez Działanie 5.5 *Transport lotniczy*.

W ramach powyższego obszaru priorytetowego podpisano:

- w roku 2012 - **6** umów na wartość ogółem **22 364 828,80 EUR** (91 624 230,62 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **17 622 734,54 EUR** (72 196 818,86 PLN);

- od początku wdrażania Programu - **160** umów na wartość ogółem **453 407 635,03 EUR** (1 857 520 399,19 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **243 975 634,75 EUR** (999 519 380,44 PLN).

Z tego w ramach:

- ✓ Działania 5.1 – w roku 2012 - podpisano 1 umowę na kwotę dofinansowania 13 144 482,14 EUR (53 850 314,42 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 15 umów na kwotę dofinansowania 68 453 557,76 EUR (280 440 535,43 PLN);
- ✓ Działania 5.2 – w roku 2012 – podpisano 3 umowy na kwotę dofinansowania 1 506 975,83 EUR (6 173 778,56 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 114 umów na kwotę dofinansowania 85 327 675,04 EUR (349 570 419,10 PLN);
- ✓ Działania 5.3 – w roku 2012 - nie podpisano żadnych nowych umów o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu - 8 umów na kwotę dofinansowania 20 190 938,82 EUR (82 718 238,17 PLN);
- ✓ Działania 5.4 – w roku 2012 - nie podpisano żadnych nowych umów o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu - 6 umów na kwotę dofinansowania 28 075 879,33 EUR (115 021 262,44 PLN);
- ✓ Działania 5.5 – w roku 2012 - podpisano 1 umowę na kwotę dofinansowania 2 313 013,25 EUR (9 475 952,68 PLN), zaś od początku wdrażania Programu - 4 umowy na kwotę dofinansowania 33 489 175,13 EUR (137 198 452,68 PLN);
- ✓ Działania 7.1 – w roku 2012 - podpisano 1 umowę na kwotę dofinansowania 658 263,33 EUR (2 696 773,20 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 13 umów na kwotę dofinansowania 8 438 408,67 EUR (34 570 472,62 PLN).

W obszar priorytetowy 12. *Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności* wpisują się następujące kategorie interwencji:

13 –*Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.)*,

55 – *Promowanie walorów przyrodniczych,*

56 – *Ochrona i waloryzacja dziedzictwa przyrodniczego,*

57 – *Inne wsparcie na rzecz wzmocnienia usług turystycznych,*

58 – Ochrona i zachowanie dziedzictwa kulturowego,

59 – Rozwój infrastruktury kulturalnej,

75 – *Infrastruktura systemu oświaty,*

76 – Infrastruktura ochrony zdrowia.

Kategoria interwencji 13 realizowana jest poprzez Działanie 4.1 *Społeczeństwo informacyjne*, którego celem jest zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz wykorzystania technik informacyjnych, Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*, którego celem jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, a także poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym oraz Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa*, którego celem jest podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania (z wyłączeniem poziomu wyższego i przedszkolnego) oraz zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej.

Kategorie interwencji 55 i 56 realizowane są poprzez Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki*, którego celem jest poprawa atrakcyjności turystycznej regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury.

Kategoria interwencji 57 realizowana jest poprzez Działanie 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki*, którego celem jest zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie województwa lubelskiego w sektorze turystyki i rekreacji, poprzez Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki*, którego celem jest poprawa atrakcyjności turystycznej regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury oraz Działanie 7.2 *Promocja kultury i turystyki*, którego celem jest wypromowanie wizerunku Lubelszczyzny jako miejsca o dużej atrakcyjności kulturalnej i turystycznej.

Kategorie interwencji 58 i 59 realizowane są poprzez Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki*, którego celem jest poprawa atrakcyjności turystycznej regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury.

Kategoria interwencji 75 realizowana jest poprzez Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych* oraz Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa,* natomiast kategoria interwencji 76 realizowana jest poprzez Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia*, którego celem jest poprawa jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej ochrony zdrowia.

W ramach powyższego obszaru priorytetowego podpisano:

- w roku 2012– **29** umów na wartość ogółem **28 674 579,13 EUR** (117 474 015,77 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **16 087 345,55 EUR** (65 906 637,25 PLN);
- od początku wdrażania Programu - **331** umów na wartość ogółem **344 006 462,97 EUR** (1 409 325 677,49 PLN), w tym dofinansowanie z EFRR **201 552 717,46 EUR** (825 721 172,91 PLN).

Z tego w ramach:

- ✓ Działania 1.5 – w roku 2012– podpisano 15 umów na kwotę dofinansowania 3 021 876,00 EUR (12 380 021,58 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 124[19] umów na kwotę dofinansowania 32 370 468,46 EUR (132 615 335,20 PLN);
- ✓ Działania 4.1 – w roku 2012 - nie podpisano żadnych nowych umów o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu – 19 umów na kwotę dofinansowania 13 817 451,69 EUR (56 607 336,10 PLN);
- ✓ Działania 7.1 – w roku 2012 - podpisano 3 umowy na kwotę dofinansowania 1 786 368,80 EUR (7 318 395,69 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 64[20] umowy na kwotę dofinansowania 50 281 356,53 EUR (205 992 661,45 PLN);
- ✓ Działania 7.2 – w roku 2012 – nie podpisano żadnej nowej umowy o dofinansowanie, zaś od początku wdrażania Programu – 12 umów na kwotę dofinansowania 1 475 695,33 EUR (6 045 628,63 PLN);
- ✓ Działania 8.1 – w roku 2012 - podpisano 1 umowę na kwotę dofinansowania 1 195 588,10 EUR (4 898 085,32 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 12 umów na kwotę dofinansowania 31 765 559,97 EUR (130 137 146,07 PLN);
- ✓ Działania 8.2 – w roku 2012 - podpisano 7 umów na kwotę dofinansowania 7 185 101,16 EUR (29 435 922,44 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 38umów na kwotę dofinansowania 34 014 229,21 EUR (139 349 494,24 PLN);
- ✓ Działania 8.3 – w roku 2012 - podpisano 3 umowy na kwotę dofinansowania 2 898 411,50 EUR (11 874 212,22 PLN), zaś od początku wdrażania Programu – 62 umowy na kwotę dofinansowania 37 827 956,26 EUR (154 973 571,22 PLN).

Podsumowując, w ramach umów podpisanych od początku wdrażania Programu, na działania wpisujące się w cele *Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego* przeznaczono **83,33%** środków wykorzystanych na wszystkie podpisane umowy w ramach I – VIII Osi Priorytetowej RPO WL. W I – II Osi Priorytetowej na opisywane działania przeznaczono **99,51%** zaś w III – VIII Osi Priorytetowej **78,52%** środków.

Z dotychczasowych analiz wynika, iż największym zainteresowaniem wśród Beneficjentów I i II Osi Priorytetowej cieszą się kategorie interwencji **07** i **08**, które wpisują się w realizację Priorytetu II *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu SUE RMB.* Beneficjenci tych Osi realizują najwięcej projektów w ramach obszaru priorytetowego **08***Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich*, które stanowią **57,51%** wszystkich projektów wpisujących się

[19]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym danych wygenerowanych z KSI wynikają z faktu, iż w roku sprawozdawczym rozwiązano 9 umów o dofinansowanie, w tym 1 podpisaną w 2012 r.

[20]Niespójności z poprzednim okresem sprawozdawczym wynikają ze zmian w *Instrukcji do sprawozdania rocznego z wdrażania programu operacyjnego w 2012 r.* w wyniku których uzupełniono Priorytet III, obszar priorytetowy 12 o kategorie interwencji 58 i 59.

w SUE RMB w ramach I – II Osi Priorytetowej. Na drugim miejscu znajduje się obszar **07** *Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji*, którego projekty stanowią **31,17%** wszystkich projektów wpisujących się w realizację SUE RMB w ramach I – II Osi Priorytetowej.

Największy wpływ na realizację Priorytetu III *Rejon Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny* SUE RMB miały projekty realizowane w ramach III – VIII Osi Priorytetowej RPO WL (**67,55%** wszystkich projektów Osi III – VIII wpisujących się w realizację SUE RMB). Największym zainteresowaniem wśród Beneficjentów tych Osi cieszyła się **23** kategoria interwencji. Beneficjenci Osi III – VIII realizują najwięcej projektów w ramach obszaru priorytetowego **11** *Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych*, które stanowią **26,33%** wszystkich projektów wpisujących się w realizację SUE RMB w ramach III – VIII Osi Priorytetowej.

Dodatkowo, **dane ilościowe** zostały zamieszczone w Załączniku VII do sprawozdania w tabeli nr 7a *Wpływ projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego Narodowych Strategicznych Ram Odniesienia 2007 – 2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego,* tabeli 7b *EFRR a SRMB* oraz na Wykresie *Inwestycje dofinansowane z EFRR wpisujące się w SRMB wg obszarów wsparcia*. Zestawienie zostało opracowane w oparciu o dane wygenerowane z systemu KSI (SIMIK 07-13) – stan na dzień 31.12.2012 r. oraz kategorie interwencji, które zostały przyporządkowane do poszczególnych obszarów priorytetowych.

Wnioski i rekomendacje

Z powyższej analizy wynika, iż realizowane w RPO WL projekty w znacznym stopniu wpisują się w cele Strategii Unii Europejskiej dla Regionu Morza Bałtyckiego. Działania podejmowane w ramach I-VIII Osi Priorytetowej RPO WL są spójne z założeniami Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, jednak ze względu na położenie geograficzne Województwa Lubelskiego, wpisują się jedynie pośrednio w zagadnienia priorytetowe określone w Planie Działania stanowiącym załącznik do SUE RMB.

Dodatkowo, w celu skuteczniejszej realizacji Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, IZ RPO planuje promowanie przedmiotowej Strategii w swoich materiałach promocyjnych i informacyjnych. Wyznaczono również pracowników, którzy w IZ RPO WL zajmują się Strategią UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, dokładnie monitorują jej zmiany oraz biorą udział w spotkaniach, konsultacjach i warsztatach.

Projekty

Przykłady projektów RPO WL na lata 2007-2013 realizujących obszary priorytetowe Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego, znajdują się w Załączniku VII a do niniejszego sprawozdania - Karta przykładowego projektu wpisującego się w realizację SUE RMB.

W ramach RPO WL nie są realizowane projekty flagowe zidentyfikowane w Planie działań SUE RMB.

2.2. INFORMACJA NA TEMAT ZGODNOŚCI Z PRZEPISAMI WSPÓLNOTOWYMI

Zapisy RPO WL na lata 2007-2013 oraz pozostałych dokumentów programowych i wdrożeniowych zapewniają od początku wdrażania Programu i na każdym etapie jego realizacji zgodność z przepisami prawa wspólnotowego. IZ RPO oraz IP II zapewniają, iż na każdym etapie realizacji Programu przestrzegane są horyzontalne polityki Wspólnoty w zakresie: ochrony środowiska, prawa zamówień publicznych, pomocy publicznej, konkurencji, równego traktowania kobiet i mężczyzn oraz społeczeństwa informacyjnego.

Szczegółowe informacje dotyczące mechanizmów przestrzegania zasad prawa wspólnotowego w zakresie **ochrony środowiska, prawa zamówień publicznych** oraz **pomocy publicznej** zostały opisane w poprzednich okresach sprawozdawczych i w 2012 roku nie uległy zmianie.

Zgodnie z art. 67 ust 2 lit. f rozporządzenia nr 1083/2006 w okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy związane z przestrzeganiem prawa wspólnotowego podczas realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

2.2.1. ZASADA RÓWNOŚCI SZANS

Instytucja Zarządzająca RPO WL na lata 2007-2013 zgodnie z art. 16 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 uwzględnia i zapewnia przestrzeganie zasady równości szans, w szczególności równego traktowania kobiet i mężczyzn oraz zasady niedyskryminowania osób niepełnosprawnych, a także gwarantuje zapobieganie dyskryminacji ze względu na płeć, rasę, pochodzenie etniczne, religię, światopogląd, wiek i orientację seksualną od początku realizacji Programu na wszystkich etapach jego wdrażania, a zwłaszcza – w dostępie do środków w jego ramach.

Mechanizmy gwarantujące przestrzeganie zasady równości szans na wszystkich etapach realizacji RPO WL na lata 2007-2013 (w programowaniu, wdrażaniu, monitorowaniu i ewaluacji)nie uległy zmianie od ubiegłego okresu sprawozdawczego.

2.2.2. ZASADA PARTNERSTWA

Zasada partnerstwa jest przestrzegana na wszystkich etapach realizacji RPO WL na lata 2007-2013.

Etap programowania i wdrażania

Przykładem działań związanych z równouprawnieniem są konsultacje społeczne dokumentów w ramach RPO WL. Zgodnie z Wytycznymi w zakresie zasad tworzenia Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych RPO WL 2007-2013 oraz systemu oceny i zatwierdzania projektów kluczowych do dofinansowania (Wytyczne) zatwierdzonymi przez Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 27.03.2012 r., uaktualniony wstępny projekt IWIPK poddawany jest konsultacjom społecznym. Konsultacje są prowadzone na poziomie wojewódzkim za pośrednictwem strony internetowej IZ RPO (www.rpo.lubelskie.pl), gdzie wykaz projektów zostaje umieszczony na okres co najmniej 30 dni celem zebrania uwag i opinii. W uzasadnionych przypadkach termin ten może ulec skróceniu. Procesowi konsultacji społecznych poddawane są wyłącznie nowe projekty skierowane do umieszczenia na liście. Proces konsultacji społecznych prowadzi do stworzenia ostatecznie zweryfikowanego wykazu projektów, który zatwierdzany jest przez ZWL. W konsultacjach społecznych mogą brać udział wszyscy zainteresowani, a w szczególności przedstawiciele samorządów terytorialnych, partnerów społeczno-gospodarczych, administracji rządowej, organizacji pozarządowych oraz środowisk akademickich. Wszystkie uwagi i opinie zostają wzięte pod uwagę przez IZ RPO.

W okresie sprawozdawczym zgodnie z uchwałą Nr LXXXVIII/1628/2012 ZWL z dnia 3 stycznia 2012 r., w sprawie zatwierdzenia aktualizacji listy IWIPK, konsultacjom społecznym zostały poddane trzy projekty gminy Wilków, które zostały zgłoszone do wpisania na listę IWIPK:

- „*Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej",*
- „*Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej",*
- *„Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków".*

Uwagi i opinie dotyczące ww. projektów można było zgłaszać za pośrednictwem strony internetowej IZ RPO – www.rpo.lubelskie.pl w terminie od 10 do 25 dnia stycznia 2012 r. Podczas trwania konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag, w związku z tym Zarząd Województwa podjął w dniu 28 lutego 2012 r. uchwałę Nr XCIX/1814/2012 w sprawie zatwierdzenia aktualizacji IWIPK, w części obejmującej listę podstawową.

Kolejne konsultacje społeczne dotyczące propozycji wpisania nowych projektów do IWIPK trwały od 22 do 28 dnia sierpnia 2012 r. Konsultacjom społecznym zostały poddane dwa projekty Województwa Lubelskiego. Były to następujące przedsięwzięcia:

- „*Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław-Oleszyce-Cieszanów-Bełżec na odcinku od km 68+296 do km 72+973 o długości 4,677 km, z wyłączeniem odcinka od km 70+580,15 do km 70+600,14 – terenu zamkniętego PKP w Bełżcu",*
- *„Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie".*

Podczas trwania powyższych konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag. W związku z tym Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 11 września 2012 r. podjął uchwałę Nr CXXXXI/2664/2012 w sprawie zatwierdzenia kolejnej aktualizacji IWIPK.

Konsultacje społeczne, które odbyły się w dniach od 18 do 24 września 2012 r. dotyczyły zgłoszenia do IWIPK trzech nowych projektów. Były to następujące projekty:

- *„Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2215 L Lublin (ul. Związkowa, ul. Choiny) – Jakubowice Konińskie – Majdan Krasieniński".* Beneficjent – Powiat Lubelski.
- *„Budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A w miejscowości Świdnik Duży".* Beneficjent – Gmina Wólka.
- *„Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy".* Beneficjent – Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego.

Podczas ww. konsultacji nie zgłoszono żadnych uwag i opinii. W związku z tym Zarząd Województwa Lubelskiego w dniu 9 października podjął uchwałę Nr CXXXV/2790/2012 r. w sprawie zatwierdzenia aktualizacji IWIPK.

Udział i mechanizmy wsparcia w RPO WL na lata 2007-2013 dla partnerów społeczno-gospodarczych, władz samorządowych i organizacji pozarządowych nie uległy zmianie od ubiegłego okresu sprawozdawczego.

Mechanizmy gwarantujące przestrzeganie zasady partnerstwa na poziomie projektów oraz zapewnienie informacji w zakresie możliwości realizacji projektów partnerskich zostały zaprezentowane w Sprawozdaniu rocznym z realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 za 2011 rok.

Etap monitorowania

Innym przykładem realizacji zasady partnerstwa jest działalność Komitetu Monitorującego w ramach RPO WL, którego funkcjonowanie z samej jego istoty zapewnia przestrzeganie zasady partnerstwa. Aktualnie skład Komitetu Monitorującego tworzy 30-stu Członków wraz ze Stałymi Zastępcami, którzy reprezentują:

- przedstawicieli strony samorządowej – 13 osób,
- przedstawicieli strony rządowej – 4 osoby,
- przedstawicieli partnerów społecznych i gospodarczych – 13 osób. W tej grupie znajdują się: przedstawiciele organizacji pracowników i pracodawców (2 osoby), przedstawiciele organizacji pozarządowych (5osób), przedstawiciele środowiska naukowo-akademickiego (3 osoby), przedstawiciele samorządu gospodarczego oraz gospodarczego samorządu rzemieślniczego (2 osoby), przedstawiciel związków wyznaniowych (1 osoba).

Powyższy skład Komitetu Monitorującego zapewnia realizację i przestrzeganie zasady partnerstwa. Partnerzy społeczni i gospodarczy wchodzący w skład Komitetu i uczestniczący w jego pracach zapoznawani są ze stanem realizacji Programu, informowani są o wszystkich najważniejszych kwestiach dotyczących systemu wdrażania, a podczas posiedzeń Komitetu mają możliwość zgłaszania swoich uwag i rekomendacji. Wnoszą znaczący wkład w realizację Programu poprzez zatwierdzanie Kryteriów wyboru projektów. Ponadto, opiniują i zatwierdzają wiele dokumentów związanych z realizacją Programu m.in.: Sprawozdania Roczne z realizacji RPO WL, Plany Komunikacji RPO WL, Okresowe Plany Ewaluacji RPO WL.

Na poziomie prac Komitetu Monitorującego można zaobserwować spore zainteresowanie procesem wdrażania RPO WL ze strony partnerów społecznych i gospodarczych. Przedstawiciele tej grupy są zawsze licznie reprezentowani na posiedzeniach KM RPO, a ich uwagi zgłaszane podczas różnego typu dyskusji są dla IZ RPO cennymi wskazówkami.

Sekretariat KM RPO przesyła Członkom reprezentującym w Komitecie stronę partnerów społecznych i gospodarczych wszystkie informacje dotyczące działalności Krajowej Sieci Tematycznej ds. Partnerstwa w tym zaproszenia na spotkania ww. Sieci.

Etap ewaluacji

Opis realizacji zasady partnerstwa na etapie ewaluacji został zamieszczony sprawozdaniu za rok ubiegły i nie uległ zmianie w 2012 roku.

Wnioski i rekomendacje w obszarze partnerstwa na kolejne okresy realizacji Programu:

Wnioski i rekomendacje w obszarze partnerstwa na kolejne okresy realizacji Programu nie uległy zmianie od ubiegłego okresu sprawozdawczego.

2.3. NAPOTKANE ZNACZĄCE PROBLEMY ORAZ PODJĘTE ŚRODKI ZARADCZE

W roku 2012 występowały podobne problemy z wdrażaniem Programu jak w poprzednim okresie sprawozdawczym. Nadal pojawiały się problemy związane:

- ze zmianą zakresu rzeczowego projektu wybranego do wsparcia przed podpisaniem umowy,
- terminowym i zgodnym z harmonogramem przedkładaniem dokumentów niezbędnych do prawidłowej realizacji umowy o dofinansowanie.

W przypadkach pojawiających się problemów, Instytucja Zarządzająca RPO WL (IZ RPO WL) oraz Instytucja Pośrednicząca II stopnia (IP II) wykorzystywały dotychczas wypracowane działania zaradcze, przedstawione już w poprzednich sprawozdaniach.

Wśród nowych problemów, które pojawiły się w okresie sprawozdawczym, były trudności z osiągnięciem przez Beneficjentów wskaźnika rezultatu, zwłaszcza wskaźnika zatrudnienia, powodujące niski poziom realizacji wskaźnika kluczowego RPO. Zastosowanym środkiem zaradczym było dokonanie zmian w Instrukcji Wykonawczej IP II (zatwierdzonej 28.06.2012 r.), umożliwiające przedłużenie okresu trwałości projektów, tak by pozwolić na osiągnięcie Beneficjentom wskaźników. Jednocześnie zorganizowano spotkanie Beneficjentów z ekspertem Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości (LAWP) w Lublinie, na temat trwałości oraz promocji projektów realizowanych w ramach I i II Osi RPO WL.

Dodatkowo w okresie sprawozdawczym w ramach I – II Osi Priorytetowej RPO WL pojawiły się wątpliwości dotyczące możliwości sprzedaży zakupionych w ramach projektów środków trwałych i zastępowania ich nowocześniejszymi, w tym stosowania zasady konkurencyjności, ewentualnego zwrotu środków w przypadku, gdy cena zakupionego nowego sprzętu będzie niższa od ceny sprzętu wymienionego lub odtwarzanego (zniszczonego albo uszkodzonego w wyniku zdarzeń losowych), jak i uzyskania *„nieuzasadnionej korzyści"* przez podmioty przy wymianie sprzętu przez Beneficjenta. Zgodnie z opinią Instytucji Koordynującej Regionalny Program Operacyjny (IK RPO) z dnia 23 sierpnia 2012 r., IZ RPO WL stoi na stanowisku, że w związku z szybkim rozwojem technologicznym, istnieje możliwość wymiany przestarzałego sprzętu pod warunkiem prowadzenia działalności gospodarczej nadal realizowanej w regionie, w którym rozpoczęto dane przedsięwzięcie. Ponadto naruszenie trwałości projektu nie występuje w przypadku zbycia przedmiotu uzasadnionego postępem technologicznym, o ile uzyskane z tego tytułu fundusze zostaną wykorzystane na nabycie innego przedmiotu stanowiącego co najmniej ekwiwalent zbytego przedmiotu i służącego celom projektu.

Kolejna wątpliwość dotyczyła postępowania w przypadku złamania przez Beneficjenta zasad trwałości projektu. IP II zaproponowała, by w przypadku naruszenia zasad trwałości, po przeprowadzeniu szczegółowej analizy każdego przypadku, mogłaby być nałożona korekta lub rozwiązana umowa o dofinansowanie, zgodnie z zasadami opisanymi w podręczniku opracowanym przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego pt. *„Zagadnienie zachowania trwałości projektu współfinansowanego z funduszy europejskich"*. IZ RPO WL (w piśmie dnia 14.11.2012 r.) przychyliła się do propozycji IP II.

Ponadto w celu poprawy realizacji Programu w 2012 r. IP II podjęła następujące działania:

1. W okresie sprawozdawczym opracowano *„Katalog dziedzin gospodarczych o wysokim poziomie intensywności B+R"*. Dokument ten zawiera wykaz działalności gospodarczych - kodów Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), które będą preferowane przy wyborze projektów do dofinansowania zgodnie z zaleceniami Komisji Europejskiej.
2. Wprowadzono szereg czynności zmierzających do uproszczenia procesu weryfikacji wniosków o płatność. Uelastyczniono terminy składania przez Beneficjentów wniosków o płatność oraz wprowadzono ułatwienia w procesie przygotowywania dokumentacji rozliczeniowej. Działania te spowodowały znaczne przyspieszenie procesu weryfikacji

i zatwierdzania wniosków o płatność. Ich efektem było wprowadzenie zmian do Instrukcji Wykonawczej IP II. Ponadto ujednolicono zapisy ww. dokumentu z *Wytycznymi dla Wnioskodawców*, *Instrukcją wypełniania wniosku o płatność* oraz wzorem umowy o dofinansowanie.

3. Opracowano dokument „*Vademecum Wnioskodawcy – prawidłowe określenie statusu MŚP przedsiębiorstwa oraz konsekwencje z tego płynące"*. Został on utworzony, by doprecyzować zasady ustalania statusu mikroprzedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP) przez przedsiębiorstwa aplikujące o udzielenie pomocy publicznej. Dodatkowo LAWP uruchomiła kwalifikator – program ułatwiający ustalenie aktualnego statusu wnioskodawcy. Do właściwego korzystania z kwalifikatora niezbędnym jest zapoznanie się z treścią *Vademecum*.

W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL w celu poprawy realizacji Programu w ramach III - VIII Osi Priorytetowej:

1. Przeprowadziła szkolenie dla Beneficjentów z zakresu procedur Oceny Oddziaływania na Środowisko. Celem szkolenia było przekazanie uczestnikom wiedzy na temat sposobów uniknięcia najczęściej popełnianych błędów w procedurze oceny oddziaływania na środowisko. W trakcie zajęć zostały wskazane praktyczne zagadnienia związane z dobrymi i złymi praktykami administracyjnymi w tym zakresie.

2. Przeprowadziła szkolenie dla Beneficjentów na którym omówiono aktualnie obowiązujące Prawo Zamówień Publicznych. W trakcie szkolenia położono nacisk na praktyczne aspekty w postępowaniu. Omówiono również typy nieprawidłowości oraz najczęściej popełniane błędy w realizacji projektu oraz ich konsekwencje (sankcje wobec Beneficjenta związane z nieprawidłowościami: korekty finansowe, zwrot dotacji, zarzut naruszenia dyscypliny finansów publicznych).

W celu bardziej efektywnego i sprawnego wykorzystania środków z RPO, Komitet Monitorujący RPO WL (KM RPO) w dniu 21 czerwca 2012 roku zatwierdził realokację środków w ramach Osi Priorytetowych. Dzięki przesunięciu funduszy wygospodarowano dodatkowe środki na projekty składane przez nowopowstałe przedsiębiorstwa. Na zmianach zyskają też Beneficjenci którzy starają się o unijne wsparcie na inwestycje w *„zieloną energię*", drogi, rewitalizacje oraz infrastrukturę kultury i turystyki. Ponadto 2 października 2012 r. KM RPO, w celu dalszego usprawnienia realizacji Programu, przyjął uchwałę *w sprawie wyrażenia zgody na dokonywanie realokacji środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.* Na mocy powyższej uchwały ZWL uzyskał kompetencję do dokonywania realokacji środków w ramach Osi Priorytetowych RPO WL. Przedmiotowe realokacje środków będą mogły być dokonywane m.in. gdy wszystkie konkursy dla danego Działania zostały już ogłoszone, a IZ nie planuje organizować kolejnych konkursów lub beneficjenci projektów pozostałych na listach rezerwowych nie wyrazili woli zawarcia umowy o dofinansowanie albo nie wyrazili zgody na realizację projektu przy zmniejszonym poziomie dofinansowania.

W ramach procesu wdrażania RPO WL nie zidentyfikowano żadnych problemów w ramach procedury z art. 62 (1) (d) (i) rozporządzenia 1083/2006

2.4. ZMIANY W KONTEKŚCIE REALIZACJI PROGRAMU OPERACYJNEGO (W STOSOWANYCH WYPADKACH)

Sytuacja społeczno – gospodarcza województwa lubelskiego

Sytuacja demograficzna

Według stanu na koniec 2011 r. w województwie lubelskim mieszkało 2171,9 tys. osób. W porównaniu do poprzedniego roku liczba ludności zmalała o 6,8 tys. osób, a w stosunku do 2000 roku o 34,3 tys. osób[21]. Według prognoz demograficznych GUS tendencja spadkowa utrzyma się co najmniej do roku 2035, kiedy to województwo lubelskie będzie zamieszkiwało jedynie 1,87 mln osób. Z roku na rok zwiększa się natomiast mediana wieku ludności – w końcu 2011 r. statystyczny mieszkaniec województwa lubelskiego był w wieku 38,2 lat, przy czym mężczyzna miał 36,3, a kobieta 40,4 lat[22].

Jednym z głównych czynników decydującym o liczbie ludności jest przyrost naturalny, który stanowi różnicę między liczbą urodzeń żywych a liczbą zgonów. W 2011 r. po raz kolejny w województwie lubelskim odnotowano ujemny przyrost naturalny, w wyniku którego liczba mieszkańców zmalała o 1618 osób. Podobnie jak w 2010 roku, w miastach odnotowano dodatni przyrost naturalny (679 osób), natomiast na wsi ujemny (-2297). Współczynnik przyrostu naturalnego zmalał w stosunku do 2010 roku o 0,56 pkt, a w porównaniu z 2000 roku o 0,70 pkt i wyniósł -0,75‰, przy czym w miastach ukształtował się na poziomie 0,68‰, a na wsi -1,98 ‰ (w 2010 w miastach 1,45 ‰ , a na wsi -1,59 ‰)[23]. Omawiany wskaźnik dla Polski osiągał znacznie wyższe wartości we wszystkich analizowanych okresach, a w 2011 roku ukształtował się na poziomie 0,34‰. Największy (dodatni) przyrost naturalny liczony na 1 000 mieszkańców wystąpił w powiecie łęczyńskim (3,10‰), w mieście Biała Podlaska (2,94‰) oraz w powiecie łukowskim (2,26‰). Natomiast najmniejszy (ujemny) przyrost odnotowano w powiatach: krasnostawskim (-5,04 ‰), hrubieszowskim (-3,35 ‰) oraz zamojskim (-2,84 ‰)[24].

[21] *Ludność, ruch naturalny i migracje w województwie lubelskim w 2011 r. Informacje i opracowania statystyczne, Urząd Statystyczny w Lublinie 2012 r., str. 15*
Opracowana przez Główny Urząd Statystyczny „Prognoza ludności na lata 2008 – 2035" zakłada, że do roku 2035 liczba ludności w województwie lubelskim osiągnie poziom 87% liczby ludności odnotowanej w roku 2010. Oznacza to drastyczny spadek liczby ludności o 280 tys. i przyspieszenie niekorzystnego kierunku zmian. Prognoza opracowana została przy założeniu, że obecne tendencje demograficzne i migracyjne będą się utrzymywać.
[22] *Ludność……, str. 19*
[23] *Ludność……, str. 28*
[24] *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2011*, Urząd Statystyczny w Lublinie, 2012 r., str. 24-25

Mapa 2.4.a. Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubelskim wg podregionów i powiatów w 2011 roku

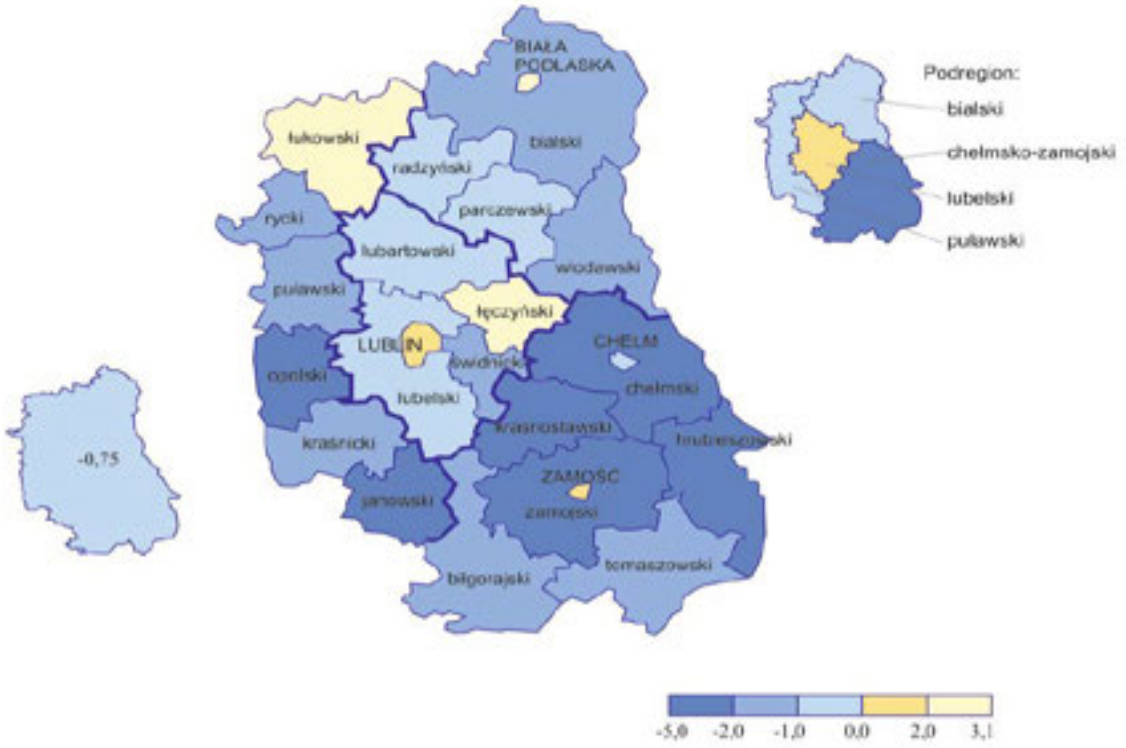

Źródło: „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2011", Urząd Statystyczny w Lublinie, 2012 r.

Drugim, obok przyrostu naturalnego, czynnikiem decydującym o tempie przyrostu lub spadku liczby ludności oraz o jej rozmieszczeniu terytorialnym są migracje. W wyniku migracji stałych liczba mieszkańców województwa lubelskiego w 2011 r. zmniejszyła się o 5136 osób (w miastach ubyło 4540 mieszkańców, a na wsi 596 osób), a współczynnik migracji ogółem osiągnął wartość -2,39 ‰ [25]. Największy ubytek ludności na 1 000 mieszkańców wystąpił w powiecie hrubieszowskim (-6,34 osób), ryckim (-6,01) i łukowskim (-5,04). Natomiast przyrost mieszkańców odnotowano tylko w powiecie lubelskim (6,62 osoby).

Omawiając stan i strukturę ludności regionu należy podkreślić, że pomimo, iż województwo lubelskie pod względem liczby ludności nadal zajmuje 8 miejsce w kraju, charakteryzuje je rzadka sieć osadnicza i stosunkowo niewielkie zaludnienie – średnia gęstość zaludnienia wyniosła zaledwie 86 osób na km^2, przy czym w miastach na 1 km^2 przypadało 1 040, a na wsi 48 osób.

Wskaźnik ten wykazywał jednak znaczne zróżnicowanie między poszczególnymi powiatami – najwyższe wartości przyjmował w miastach na prawach powiatu: Lublinie (2 364) i Zamościu (2 168), a najniższe w powiatach: włodawskim (32), parczewskim (38). Pod względem gęstości zaludnienia województwo lubelskie uplasowało się na 12 pozycji w kraju.

Jednym z najważniejszych wskaźników określających jakość kapitału ludzkiego jest poziom wykształcenia społeczeństwa, który systematycznie od 2002 r. w przypadku regionu lubelskiego ulega znaczącej poprawie. W roku 2011 osoby z wyższym wykształceniem stanowiły w województwie lubelskim 16,1% ogółu ludności, podczas gdy w 2002 roku powyższy wskaźnik kształtował się na poziomie odpowiednio 9,4%. Tym samym w okresie sprawozdawczym okresie województwo lubelskie zbliżyło się pod względem struktury ludności według wykształcenia do tej obserwowanej w Polsce (17%). Nadal utrzymuje się wyższy w stosunku do średniej krajowej udział osób z niskim poziomem wykształcenia (podstawowe oraz gimnazjalne). Jednak pomimo radykalnej poprawy ogólnego poziomu wykształcenia mieszkańców Lubelszczyzny oraz korzystnie kształtujących się wskaźników solaryzacji do głównych potrzeb województwa w obszarze edukacji

[25] *Ludność……, str. 32*

należą: poprawa dostępności i jakości usług edukacyjnych na poziomie wychowania przedszkolnego w szczególności na obszarach wiejskich, poprawa oferty edukacyjnej na wszystkich poziomach i dopasowanie profili kształcenia do potrzeb rynku pracy oraz uzupełnienie możliwości edukacyjnych społeczeństwa w ramach systemu kształcenia ustawicznego.

Rynek pracy

W IV kwartale 2011 roku w województwie lubelskim zbiorowość aktywnych zawodowo liczyła 1119 tys. osób, a biernych zawodowo – 843 tys. Do ludności aktywnej zawodowo zaliczono 1012 tys. osób pracujących i 106 tys. osób bezrobotnych[26]. Wskaźnik zatrudnienia obrazujący procentowy udział pracujących w liczbie ludności w wieku 15 lat i więcej w województwie lubelskim w 2011 r. wyniósł 50,8%, był o 0,6 pkt proc. wyższy od średniego w kraju plasując lubelskie na 3 pozycji po mazowieckim (54,9%), wielkopolskim (52,4%) oraz łódzkim (51,6%). Podobnie współczynnik aktywności zawodowej wyrażony udziałem pracujących i bezrobotnych w populacji osób w wieku 15 lat i więcej osiągnął w tym okresie wartość 56,6% i był o 1,1 punktu procentowego wyższy niż w Polsce[27].

Jednak pomimo, iż zarówno wskaźnik zatrudniania, jak i współczynnik aktywności zawodowej regionu są wyższe od średnich wartości dla kraju, województwo lubelskie cechuje niekorzystna sektorowa struktura zatrudnienia ludności wynikająca z rolniczego charakteru Lubelszczyzny oraz szerokich tradycji związanych z produkcją rolną.

Na koniec 2011 r. w urzędach pracy województwa lubelskiego zarejestrowanych było 122 441 bezrobotnych[28], co stanowiło 8,8% ludności w wieku produkcyjnym (w kraju 7,9%). Osoby pozostające bez pracy z województwa lubelskiego stanowiły 6,1% ogółu bezrobotnych w kraju.

Biorąc pod uwagę czas pozostawania bez pracy, najliczniejszą grupę bezrobotnych na koniec grudnia 2011 r. stanowiły osoby pozostające bez pracy ponad rok – 39,7% wszystkich bezrobotnych. Przeciętny czas poszukiwania pracy przez osoby bezrobotne w IV kwartale 2011 r. w województwie lubelskim wyniósł 10,9 miesiąca (w kraju – 11,1 miesiąca). Na przestrzeni roku okres ten uległ wydłużeniu o 0,6 miesiąca (w Polsce dłuższy o 0,9 miesiąca). W analizowanym okresie najliczniejszą grupę stanowiły osoby pozostające bez pracy do 3 miesięcy – 36 tys., tj. 34,0% ogółu bezrobotnych (wobec 37,3% rok wcześniej). W kraju w IV kwartale 2011 r. odsetek osób pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy w ogólnej liczbie bezrobotnych wyniósł 33,1% i w porównaniu z zanotowanym przed rokiem zwiększył się o 3,7 pkt proc[29].

Wśród bezrobotnych zarejestrowanych w powiatowych urzędach pracy najwięcej było osób w przedziale wiekowym 25-34 lata – 34,6% bezrobotnych, natomiast najmniejsza zbiorowość obejmowała osoby 55-letnie i starsze (9,3% bezrobotnych).

W 2011 r. stopa bezrobocia rejestrowanego w województwie lubelskim wyniosła 13,3% i była o 0,8 punktu procentowego wyższa niż w Polsce (12,5%)[30]. Najwyższą stopę bezrobocia odnotowano w powiatach: włodawskim (22,7%), hrubieszowskim (18,8%) oraz chełmskim (18,2%), zaś najniższą w powiecie biłgorajskim (8,2%). Relatywnie niska stopa bezrobocia występuje również w powiecie m. Lublin oraz powiecie lubelskim. Wiąże się to z większą liczbą instytucji i przedsiębiorstw działających na tym obszarze, które zatrudniają nie tylko osoby na nim

[26] *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2011*, Urząd Statystyczny w Lublinie, 2012 r. str. 36
[27] *Raport…..* str. 38-39
[28] *Raport…..* str. 38-39. Należy jednak zauważyć, że województwo lubelski jest nadal jednym z województw cechujących się największymi rozbieżnościami między liczba osób zarejestrowanych jak bezrobotne, a liczbą bezrobotnych określona w Badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). W badaniu Aktywności Ekonomicznej Ludności, zgodnie z zaleceniami Międzynarodowej Organizacji Pracy oraz Eurostatu, za bezrobotna uważa się osobę w wieku od 15 do 74 lat, która nie pracowała w tygodniu, w którym przeprowadza się badanie i jest gotowa podjąć pracę. Według BAEL bezrobotnych w województwie Lubelskiem jest 111 tys. osób.
[29] *Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 201*1, Urząd Statystyczny w Lublinie, 2012 r. str. 41
[30] *Komunikat o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego*, Urząd Statystyczny w Lublinie, grudzień 2011 r.

zamieszkałe, ale również osoby dojeżdżające do pracy z powiatów sąsiadujących. Rozbieżność pomiędzy najniższą a najwyższą wartością wskaźnika w powiatach wynosi 14,5 pkt. proc., co świadczy o wysokim stopniu zróżnicowania regionalnego rynku pracy.

Mapa 1.4.b. Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa lubelskiego w 2011 roku

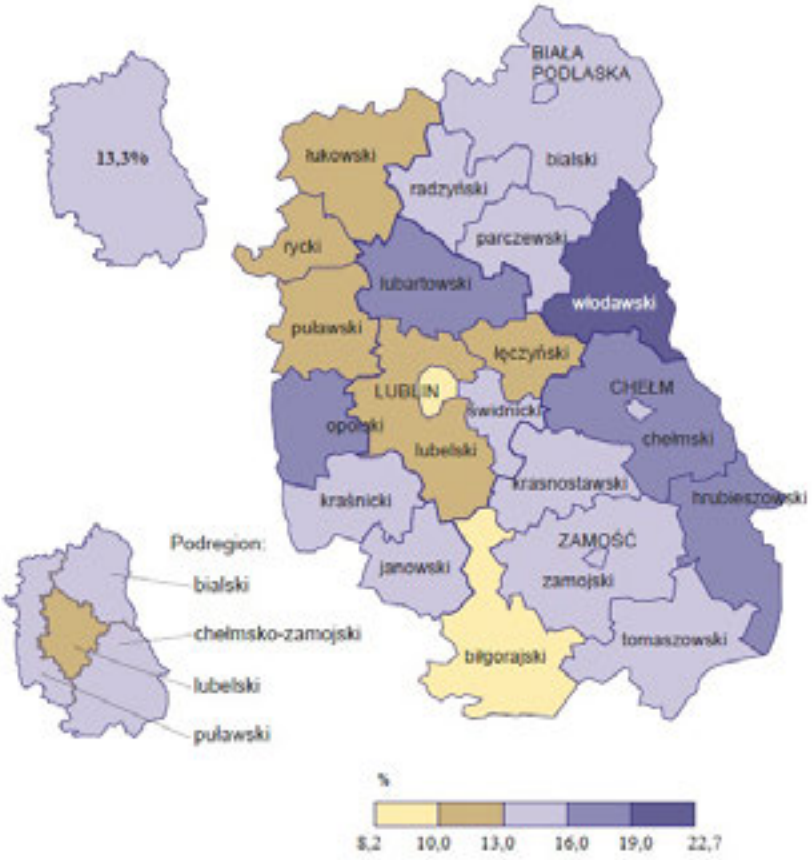

Źródło: „Raport o sytuacji społeczno-gospodarczej województwa lubelskiego 2011", Urząd Statystyczny w Lublinie, 2012 r.

Należy jednak podkreślić, że mimo stosunkowo niskiej na tle kraju stopy bezrobocia, województwo lubelskie nadal wykazuje wiele problemów związanych z jego strukturą. Dotyczy to przede wszystkim: wysokiego bezrobocia wśród osób młodych, istnienia ukrytego bezrobocia, zwłaszcza na obszarach wiejskich oraz problemu szarej strefy, istotnie wyższego niż przeciętnie w kraju udziału bezrobotnych długoterminowo, zdecydowanie niekorzystnej sytuacji osób wchodzących na rynek pracy, co przejawia się m.in. wysokim odsetkiem osób bez stażu pracy w liczbie bezrobotnych ogółem.

Gospodarka i jej konkurencyjność

Województwo lubelskie w 2010 r. wytworzyło 54,04 mld PLN produktu krajowego brutto (PKB), co stanowiło 3,8%, krajowej wartości PKB i uplasowało nasz region na 10 miejscu w Polsce. Należy jednak zauważyć, iż biorąc pod uwagę dynamikę PKB w ujęciu realnym w porównaniu do 2005 r. województwo odnotowało spadek wartości PKB o 0,1%.

Przeciętny poziom produktu krajowego brutto w przeliczeniu na jednego mieszkańca (PKB *per capita*) dla województwa lubelskiego w 2010 r. wyniósł zaledwie 25 079 PLN, co stanowi 67,6% średniej krajowej (15 lokata). Produkt krajowy brutto na jednego mieszkańca, który wyniósł w podregionie puławskim 57,3%, chełmsko-zamojskim 57,4% i bialskim 58,8%, był jednym

z najniższych w Polsce. Najbardziej rozwinięty w województwie podregion lubelski z wynikiem 32 521 PLN (87,7%) zbliżył się do średniej krajowej, która wyniosła 37 096 PLN.

W kontekście procesu konwergencji Polski z krajami Unii Europejskiej, należy ponadto zauważyć, iż wartość PKB według parytetu siły nabywczej (ang. *purchasing-powerparity* – PPS) na jednego mieszkańca poniżej 75% średniej UE (UE 27), odnotowano w 15 polskich województwach. Jedynie PKB *per capita* województwa mazowieckiego przekroczył tę granicę, osiągając poziom 102% średniej UE. Województwo lubelskie (wraz z województwem podkarpackim) zanotowało wynik 42% przez co zajęło pozycje na końcu listy regionów o najniższym poziomie PKB na jednego mieszkańca w Unii Europejskiej.

Jedną z przyczyn wyjaśniającą dystans dzielący Lubelszczyznę od innych regionów Unii Europejskiej jest specyfika struktury gospodarczej województwa lubelskiego oraz poziom wydajności pracy mierzony wartością dodaną brutto (WDB) na jednego pracującego. WDB na jednego pracującego w województwie lubelskim w 2010 r. była najniższa w Polsce – osiągnęła zaledwie 62 843 PLN, wobec średniej krajowej wynoszącej 90 193 PLN. Ogólnie w 2010 r. na Lubelszczyźnie wytworzono WDB w wysokości 47,60 mld PLN, co stanowiło 3,8% WDB dla Polski (1 247 651 mld PLN).

Struktura sektorowa WDB wytworzonej w województwie lubelskim – charakterystyczna dla regionów słabo uprzemysłowionych i rozwiniętych – istotnie różniła się od struktury gospodarczej Polski. Cechą wyróżniającą region jest relatywnie duże znaczenie rolnictwa, łowiectwa i leśnictwo oraz rybactwa – wygenerowały one 7,4% WDB ogółem całej Lubelszczyzny i był to udział blisko dwukrotnie wyższy niż w całej gospodarce krajowej.

W województwie lubelskim na koniec 2011 r. w rejestrze REGON zaewidencjonowanych było 162,1 tys. podmiotów. Podstawową część zarejestrowanych podmiotów stanowią osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą (124,75 tys.) oraz spółki (9,02tys.). Dużo mniejsze jest nasycenie bardziej złożonymi formami przedsiębiorczości, takimi jak spółki prawa handlowego. W końcu 2011 r. na 10 tys. mieszkańców województwa przypadało 746 podmiotów, co w porównaniu z pozostałymi regionami usytuowało Lubelszczyznę na 15 miejscu w Polsce.

Jednym z głównych wyznaczników potencjału badawczo-rozwojowego regionu jest wielkość nakładów inwestycyjnych w sferę badawczo-rozwojową. *Strategia na rzecz inteligentnego i zrównoważonego rozwoju sprzyjającego włączeniu społecznemu Europa 2020* zakłada, iż w 2020 r. nakłady na działalność B+R wyniosą 3% PKB Unii Europejskiej. Natomiast *Krajowy Program Reform Europa 2020*, będący narzędziem realizacji europejskiej Strategii w Polsce, określił ambitny cel, jakim jest uzyskanie w 2020 r. finansowania B+R na poziomie 1,7% PKB. Pomimo niekorzystnej dynamiki wzrostu PKB województwa lubelskiego poziom nakładów na działalność badawczo-rozwojową w relacji do PKB systematycznie rośnie – z 0,44% w 2002 r. (138,5 mln PLN) do 0,67% w 2010 r. Wielkość ta uplasowała województwo lubelskie na 4 miejscu w Polsce (za mazowieckim - 1,35%, małopolskim – 1,05%, i podkarpackim -0,97%).

Wśród wielu czynników i uwarunkowań, mających wpływ na proces realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego, można wymienić zarówno te, które wynikają z udzielanej w jego ramach pomocy, jaki i takie, wśród których dominują inne elementy wywierające bezpośredni lub pośredni wpływ na jego realizację, jak zmiany w sytuacji społeczno-ekonomicznej regionu, rozwiązania legislacyjne wpływające na sytuację podmiotów (potencjalnie) uczestniczących w realizacji Programu, sytuacje czy zdarzenia mające znamiona siły wyższej. Wystąpienie powyższych czynników, z uwagi na aspekt nieprzewidywalności, może powodować istotne ograniczenia w sprawnym wdrażaniu Programu.

W okresie sprawozdawczym głównym czynnikiem o charakterze społeczno – gospodarczym wpływającym bezpośrednio na realizację Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego było spowolnienie gospodarcze wynikające z nadal odczuwalnych skutków kryzysu gospodarczego oraz wzrostu cen na rynku. Dodatkową okoliczność wzbudzającą ostrożność inwestycyjną w roku 2012 stanowiła sytuacja na rynku międzynarodowym podyktowana kryzysem w strefie euro i związana z tym niestabilność głównych walut. W konsekwencji większość instytucji finansowych, w tym banków, znacznie zaostrzyło procedury udzielania kredytów o charakterze

inwestycyjnym, w związku z czym wielu przedsiębiorców miało znaczne problemy z uzyskaniem środków finansowych na pokrycie wkładu własnego umożliwiającego realizację projektu przed refundacją poniesionych wydatków. Powyższa okoliczność prowadziła w niektórych przypadkach nawet do rezygnacji przez Wnioskodawców z aplikowania o środki unijne. Uzasadnienie stanowi w głównej mierze słaba kondycja finansowa kredytobiorców. Ponadto Wnioskodawcy bardzo często zbyt pochopnie kształtują rozmiar planowanych inwestycji, co następnie zostaje zweryfikowane na etapie przystąpienia do realizacji projektu. Pojawiające się wówczas bariery o charakterze finansowym i organizacyjnym powodują, iż Wnioskodawcy, których projekty zostały wybrane do dofinansowania zmuszeni są do odstąpienia od podpisania umów, mając na uwadze np. trudności w realizacji założonych we wniosku o dofinansowanie wskaźników. Sytuacje takie występują również w związku ze wzrostem cen podyktowanych m.in. zmianami kursów walut, przez co realizacja projektu w zaplanowanym rozmiarze okazuje się niekiedy niemożliwa. Część Beneficjentów rozwiązuje zawarte umowy o dofinansowanie, ponieważ nie są w stanie zrealizować projektów (wzrost wartości EURO od momentu składania wniosków o dofinansowanie pociągający za sobą zmiany cen maszyn i urządzeń skutkuje niedoszacowaniem kosztów ponoszonych w projekcie).

Biorąc pod uwagę powyższe uwarunkowania oraz utrzymywanie się światowego kryzysu finansowego należy zauważyć, iż Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (IZ RPO) konsekwentnie od kilku lat kontynuuje podejmowanie wszelkich możliwych działań przeciwdziałających negatywnym skutkom kryzysu ekonomicznego dla realizacji RPO WL. Jednym z nich jest efektywny system zaliczkowy, który znacznie usprawnił proces wdrażania Programu, co jest szczególnie istotne w przypadku Beneficjentów o niewielkich środkach budżetowych. Możliwość otrzymania zaliczki zwalnia ich z konieczności poszukiwania zewnętrznych źródeł finansowania swoich inwestycji.

Kolejnym mechanizmem stosowanym przez IZ RPO w trakcie realizacji RPO WL, będącym odpowiedzią na obecną trudną sytuację społeczno-gospodarczą, było uruchamianie w pierwszej kolejności naborów projektów prorozwojowych i kompleksowych, stymulujących długofalowy wzrost gospodarczy i zatrudnienie, co prowadziło do niwelowania skutków spowolnienia gospodarczego. Wspomniane efekty są najbardziej widoczne poprzez konstrukcję systemu wyboru projektów w ramach RPO WL, szczegółowo omawianą w poprzednich sprawozdaniach. Wspomnianym działaniom towarzyszyły prace nad zmianami dokumentów programowych i operacyjnych, a także nad zmianami instytucjonalnymi istotnymi z punktu widzenia sprawnej realizacji Programu[31].

Również Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, jako Instytucja Pośrednicząca II stopnia, świadoma obecnej sytuacji społeczno-gospodarczej oraz osłabienia koniunktury, podjęła dotychczas szereg działań uwzględniających przezwyciężenie skutków światowego kryzysu finansowego oraz mających na celu efektywne i szybkie wydatkowanie środków z Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w procesie wdrażania RPO WL. W okresie sprawozdawczym w celu wsparcia wspomnianego sektora MŚP, co jest szczególnie istotne z punktu widzenia przezwyciężania negatywnych skutków kryzysu finansowego na terenie województwa lubelskiego, podejmowano działania zmierzające do zwiększenia zdolności inwestycyjnej przedsiębiorców. W konsekwencji w 2012 r., przeprowadzono nabory w ramach Działań 1.1, 1.2, 1.3, 1.4 Schemat A, 1.4 Schemat B, 1.6 Schemat A, 1.6 Schemat B, 1.7, 2.2, 2.3 Schemat A, 2.3 Schemat B, 2.4 Schemat A. Przedmiotowe konkursy, umożliwiające wybór projektów wychodzących naprzeciw obecnym warunkom osłabionej koniunktury, są istotnym działaniem, które przyniesie ożywienie gospodarcze poprzez znaczące zasilenie środkami na inwestycje MŚP z terenu województwa lubelskiego.

Oprócz wyżej wskazanych, ogólnych praktyk dotyczących całościowego podejścia do procedur związanych z usprawnieniem procesu aplikowania przez Wnioskodawców o środki finansowe, wprowadzono również indywidualne zmiany w poszczególnych Działaniach. Dla przykładu wprowadzenie udoskonalenia dotyczącego formularza Audytu energetycznego w ramach Działania 1.4 schemat A ma na celu wyeliminowanie problemów związanych ze zbyt dużą swobodą

[31] Szczegółowe omówienie przeprowadzonych w 2012 r. zmian o charakterze normatywnym znajduje się w Rozdziale 2.1.6.1.

interpretacji przez osoby opracowujące audyty treści w nich zawartych, co zapobiegnie konieczności wzywania wnioskodawców na etapie oceny merytorycznej do dokonywania korekt i wyjaśnień. W odniesieniu do Działania 1.4 schemat B dokonano zmian w zakresie dokumentacji konkursowej (Wytyczne dla Wnioskodawców oraz Instrukcje wypełniania wniosku i załączników) oraz w zakresie kryteriów wyboru projektów. W ogłoszonym konkursie z Działania 1.4 B preferowane były przede wszystkim projekty wykorzystujące naturalny potencjał województwa lubelskiego w zakresie odnawialnych źródeł energii (tj. energia słoneczna oraz energia z biomasy). Zmianie uległy maksymalne wartości dofinansowania. Dodatkowo w celu uatrakcyjnienia inwestowania w OZE oraz korzystania z dofinansowania w tym zakresie zlikwidowano ograniczenie dotyczące ilości produkowanej energii przeznaczonej na sprzedaż. W przypadku Działania 1.6 wprowadzono zmiany umożliwiające realizację projektów o wartościach wielokrotnie przewyższających kwoty dotychczasowe - zwiększono maksymalne kwoty wsparcia w ramach tego Działania tworząc dwa schematy: schemat A – gdzie maksymalna kwota wsparcia wyniosła 2 mln PLN i schemat B z maksymalną kwotą wsparcia 1,4 mln PLN (przed zmianą, maksymalny poziom wsparcia dla Działania 1.6 wynosił 280 tys. PLN). Podobnie w ramach Działania 2.3 uatrakcyjniono warunki korzystania z dofinansowania poprzez podniesienie maksymalnej kwoty dofinansowania w ramach projektu z wartości na poziomie 3 mln PLN do kwoty 5 mln PLN.

W ramach Działania 2.4 schemat B dotychczas realizowane projekty dotyczyły promocji poszczególnych obszarów województwa lubelskiego (poszczególnych powiatów, gmin). Aby działania w zakresie marketingu gospodarczego i promocji Lubelszczyzny były jak najbardziej efektywne i przyniosły najlepsze rezultaty zaproponowano zrealizowanie projektu kluczowego mającego na celu promocję województwa jako całości, przy współpracy z samorządami poszczególnych obszarów. W konsekwencji w dniu **21 maja 2013 r.** Zarząd Województwa Lubelskiego przyjął Uchwałę Nr CLXXVII/3643/2013 w sprawie zatwierdzenia **aktualizacji Indykatywnego Wykazu Indywidualnych Projektów Kluczowych** w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 wpisując na listę podstawową projektów kluczowych projekt p t. Marketing gospodarczy województwa lubelskiego z Działania 2.4. Schemat B, podnoszący atrakcyjność regionu zarówno dla potencjalnych inwestorów, kontrahentów jak i turystów, którego celem ogólnym jest poprawa warunków dla wzrostu konkurencyjności Lubelszczyzny oraz wykreowanie gospodarczego wizerunku regionu.

Omawiając podjęte lub planowane do podjęcia kroki przeciwdziałające negatywnym skutkom spowolnienia gospodarczego nie sposób nie odnieść się do wprowadzonych w 2012 r. lub zaproponowanych do wprowadzenia zmian części finansowej polegających na realokacji środków pomiędzy poszczególnymi działaniami i Osiami Priorytetowymi RPO WL 2007 – 2013. W celu poprawy realizacji wskaźników rzeczowych i finansowych IZ dokonała zmiany w Uszczegółowieniu RPO WL. W dniu 21 czerwca 2012 Komitet Monitorujący wyraził zgodę na przesunięcie środków z Działania 1.5 na Działanie 1.1 (w kwocie 5 411 856 EUR), z Działania 3.1 na Działanie 3.2 (w kwocie 2 000 000 EUR), z Działań 5.2, 5.3 i 5.5 na Działanie 5.1 (w kwocie 5 278 131 EUR), z Działania 6.1 na Działanie 6.2 (w kwocie 16 000 000 EUR) oraz z Działań 7.2 i 7.3 na Działanie 7.1 (w kwocie 695 896 EUR) [32].

Jednocześnie dnia 25 września 2012 r. Zarząd Województwa Lubelskiego podjął decyzję o wystąpieniu do KE o zgodę na przesunięcie kwoty 8 238 751 EUR z Działania 2.2 na Działanie 1.4. Do końca roku zmiana ta nie została jeszcze zaakceptowana przez Komisję Europejską.

Wśród innych działań, mających na celu efektywne i sprawne wydatkowanie środków EFRR, wymienić należy skrócenie terminów weryfikacji na każdym etapie oceny wniosków o dofinansowanie, służące jak najszybszemu przekazaniu środków do wykorzystania przez Beneficjentów. Podobnie kryteria wyboru projektów oraz dokumentacja konkursowa kształtowane są w kierunku wprowadzenia jak największych ułatwień dla potencjalnych Wnioskodawców, służących stałemu podnoszeniu efektywności kontraktacji środków.

[32] Szczegółowe omówienie przeprowadzonych w 2012 r. realokacji środków znajdują się w dalszych częściach sprawozdania.

ZASADNICZE MODYFIKACJE W ROZUMIENIU ART. 57 ROZPORZĄDZENIA NR 1083/2006 (W STOSOWNYCH WYPADKACH)

Zgodnie z art. 57 rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999 projekty współfinansowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 zachowują wkład Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego wyłącznie jeżeli w terminie pięciu lat od ich zakończenia, (a w przypadku projektów realizowanych w celu utrzymania inwestycji lub miejsc pracy stworzonych przez MŚP – trzech lat), nie zostały poddane znaczącym modyfikacjom:

- mającym wpływ na ich charakter lub warunki ich realizacji lub powodującym uzyskanie nieuzasadnionej korzyści przez przedsiębiorstwo lub podmiot publiczny; oraz
- wynikającym ze zmiany charakteru własności elementu infrastruktury albo z zaprzestania działalności produkcyjnej.

W roku 2012 stwierdzonych zostało 5 przypadków naruszenia zasady trwałości projektów stanowiących zasadnicze modyfikacje w rozumieniu art. 57 rozporządzenia nr 1083/2006:

1. **Projekt:** RPLU.01.01.00-06-183/09
   Oś Priorytetowa: I *Przedsiębiorczość i innowacje*
   Działanie: 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*
   Okres realizacji: 2009-2010
   Wartość ogółem: 77 935,36 EUR (319 285,59 PLN)
   Dofinansowanie UE: 27 149,61 EUR (111 226,53 PLN)

W trakcie kontroli przeprowadzonej w okresie trwałości projektu stwierdzono, że Beneficjent nie prowadzi działalności gospodarczej we wskazanym w dokumentacji miejscu realizacji projektu. Jak wynika z korespondencji Beneficjenta z wynajmującym lokal, umowa najmu została rozwiązana przez wynajmującego ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2011 r., mimo to Beneficjent nie wystąpił do Instytucji Pośredniczącej II stopnia z prośbą o zmianę lokalizacji projektu. Ponadto, w przedkładanych w okresie trwałości projektu (zgodne z zapisami § 18 ust. 4 umowy o dofinansowanie) raportach rocznych, Beneficjent nie poinformował o jakichkolwiek modyfikacjach projektu od daty zakończenia jego realizacji. W raporcie rocznym za okres do 28 lutego 2012 r Beneficjent, jako adres i miejsce przechowywania dokumentacji związanej z projektem, wskazał niezmienioną lokalizację projektu oraz zapewnił, że w miejscu realizacji inwestycji nadal wypełnia obowiązki związane z informacją i promocją projektu. W świetle poczynionych ustaleń umowa o dofinansowanie została rozwiązana w dniu 4 stycznia 2013 r.

2. **Projekt:** RPLU.01.01.00-06-032/09
   Oś Priorytetowa: I *Przedsiębiorczość i innowacje*
   Działanie: 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*
   Okres realizacji: 2009-2010
   Wartość ogółem: 108 400,07 EUR (444 093,42 PLN)
   Dofinansowanie UE: 52 921,23 EUR (216 807,70 PLN)

W trakcie kontroli trwałości projektu przeprowadzonej na miejscu jego realizacji ustalono, że Beneficjent nie zapewnił trwałości efektów projektu ponieważ zakupione w ramach inwestycji telebimy (2 szt.) zostały zajęte przez komornika sądowego w związku z toczącym się postępowaniem egzekucyjnym. Ponadto zespół kontrolujący ustalił, że Beneficjent nie wywiązał się z obowiązku ubezpieczenia środków trwałych, których dotyczy projekt do pełnej wartości od szkód powstałych skutek pożaru, huraganu, powodzi, gradu, uderzenia pioruna, eksplozji, upadku statku powietrznego lub awarii wodnej w obiekcie, itp. oraz utrzymania umowy ubezpieczenia przez cały

czas realizacji, jak również przez okres trwałości projektu. W świetle poczynionych ustaleń umowa o dofinansowanie została rozwiązana w dniu 1 marca 2013 r.

3. **Projekt:** RPLU.02.04.01-06-003/09
   Oś Priorytetowa: II *Infrastruktura ekonomiczna*
   Działanie: 2.4 *Marketing gospodarczy*
   Okres realizacji: 2009
   Wartość ogółem: 14 211,38 EUR (58 221,17 PLN)
   Dofinansowanie UE: 4 537,30 EUR (18 588,42 PLN)

Podczas kontroli projektu przeprowadzonej w miejscu wskazanym jako miejsce realizacji projektu, członkowie Zespołu Kontrolującego zastali zamknięty obiekt. Brak było również dostępu do siedziby przedsiębiorstwa. W świetle poczynionych ustaleń umowa o dofinansowanie została rozwiązana w dniu 28 marca 2013 r.

4. **Projekt:** RPLU.01.01.00-06-146/09
   Oś Priorytetowa: I *Przedsiębiorczość i innowacje*
   Działanie: 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*
   Okres realizacji: 2009-2010
   Wartość ogółem: 140 006,83 EUR (573 579,98 PLN)
   Dofinansowanie UE: 68 202,49 EUR (279 411,98 PLN)

Beneficjent w okresie trwałości projektu złożył pismo z prośbą o wyrażenie zgody na przystąpienie nowego wspólnika do spółki cywilnej. Jednakże z dokumentów dołączonych do ww. pisma wynikało, iż zmiany, o które wnioskował Beneficjent zostały faktycznie wprowadzone przed uzyskaniem zgody Instytucji Pośredniczącej II stopnia.

W związku z powyższym, doszło do naruszenia § 3 ust. 4 oraz § 18 ust. 1 umowy o dofinansowanie realizacji projektu. W świetle poczynionych ustaleń umowa z Beneficjentem została rozwiązana w dniu 1 lutego 2012 r., został on również wezwany do zwrotu wypłaconych w ramach projektu środków.

5. **Projekt:** RPLU.01.02.00-06-233/08
   Oś Priorytetowa: I *Przedsiębiorczość i innowacje*
   Działanie: 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*
   Okres realizacji: 2009
   Wartość ogółem: 237 254,61 EUR (971 984,67 PLN)
   Dofinansowanie UE: 99 169,16 EUR (406 276,20 PLN)

W przedmiotowym projekcie również doszło do zmiany składu osobowego spółki cywilnej w okresie trwałości projektu. W miejsce dotychczasowego wspólnika będącego Beneficjentem umowy o dofinansowanie wstąpiła inna osoba i zarazem przejęła prawa majątkowe związane z uczestnictwem w spółce . Dotychczasowy wspólnik zaprzestał prowadzenia działalności i został wykreślony z ewidencji działalności gospodarczej.

W przedmiotowej sprawie realizacja projektu została zakończona w roku 2009 r., a założone we wniosku o dofinansowanie wskaźniki produktu i rezultatu zostały osiągnięte. Ponadto ze złożonego przez Beneficjenta w okresie trwałości raportu rocznego wynika, iż wskaźniki postępu rzeczowego zostały utrzymane pomimo naruszenie zasady trwałości. Dlatego też, Instytucja Pośrednicząca II stopnia – na podstawie opracowania Ministerstwa Rozwoju Regionalnego *Zagadnienie zachowania trwałości projektu współfinansowanego z funduszy europejskich* – podjęła wstępną decyzję, aby nałożyć na Beneficjenta proporcjonalną korektę finansową za okres, w którym złamana została trwałość projektu. Jednakże wobec wprowadzenia procedury wydłużania okresu trwałości dla projektów w celu osiągnięcia zakładanych wskaźników postępu rzeczowego, po konsultacjach z Instytucją Zarządzającą, odstąpiono od nakładania korekty na Beneficjenta,

jednocześnie wydłużając obowiązek utrzymania trwałości projektu o odpowiedni okres. Na tej podstawie w dniu 17 sierpnia 2012 r. podpisany został aneks do umowy o dofinansowanie.

W ramach wymienionych projektów w związku z naruszeniem zasady trwałości zakwestionowane zostały wydatki na łączną kwotę wkładu publicznego 179 713,72 EUR (736 251,18 PLN) w tym 152 756,66 EUR (625 813,47 PLN) dofinansowania z EFRR. W okresie sprawozdawczym nie zostały zwrócone przez Beneficjentów żadne środki.

2.5. KOMPLEMENTARNOŚĆ POMOCY Z INNYMI INSTRUMENTAMI WSPARCIA

Obowiązek komplementarności i koordynacji pomocy udzielanej w ramach różnych wspólnotowych instrumentów wsparcia wynika bezpośrednio z art. 9 *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego oraz Funduszu Spójności i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999.* Powyższy obowiązek znalazł swoje odzwierciedlenie w systemie wdrażania RPO WL oraz odpowiednich dokumentach programowych, przede wszystkim w *Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 – dokumencie podstawowym* oraz w *Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 – Uszczegółowieniu Programu.*

W RPO WL założono komplementarność działań realizowanych przy wykorzystaniu różnorodnego wsparcia finansowego. Dla zapewnienia maksymalnej efektywności wykorzystania środków w ramach polityki spójności Unii Europejskiej, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, zostało zapewnione komplementarne wsparcie w ramach wszystkich instrumentów ww. polityk, a także określono wyraźne mechanizmy ich koordynacji i zasady zapobiegające podwójnemu finansowaniu. Zakres wsparcia realizowanego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 jest komplementarny ze wsparciem Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego przewidzianym w Programie Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej (PO RPW), Programie Operacyjnym Innowacyjna Gospodarka (PO IG) oraz Programie Operacyjnym Infrastruktura i Środowisko (PO IiŚ). Wsparcie w ramach RPO WL jest komplementarne także w stosunku do działań współfinansowanych przez Europejski Fundusz Społeczny (EFS) realizowanych przez Program Operacyjny Kapitał Ludzki (PO KL), Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW), realizowanych przez Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (PROW) oraz Europejski Fundusz Rybacki (EFR), wdrażanych przez Program Operacyjny Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007–2013.

2.5.1. WPŁYW DZIAŁALNOŚCI KM/PKM, INSTYTUCJI I G RUP NA ZAPEWNIENIE KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA

Istotnym mechanizmem sprzyjającym zapewnieniu komplementarności i koordynacji działań realizowanych w ramach poszczególnych programów, w tym RPO WL, są prace Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności, działającej przy Komitecie Koordynacyjnym NSRO.

Podstawę prawną powołania i działalności Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności stanowi uchwała nr 26 Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007 - 2013 z dnia 17 grudnia 2008 r. w *sprawie powołania Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności.* Pierwsze jej spotkanie odbyło się 6 kwietnia 2009 r. W skład Grupy wchodzą przedstawiciele administracji rządowej, samorządowej oraz partnerzy społeczno-gospodarczy. Przewodniczącym Grupy jest przedstawiciel Departamentu Koordynacji Wdrażania Funduszy Unii Europejskiej Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Do głównych zadań Grupy należy m.in. koordynacja działań realizowanych w ramach programów operacyjnych na lata 2007-2013 finansowanych ze środków polityki spójności, Wspólnej Polityki Rolnej, Wspólnej Polityki Rybackiej oraz działań finansowanych ze środków krajowych w ramach polityki rozwoju; monitorowanie komplementarności wdrażania działań poszczególnych programów operacyjnych w ramach NSRO, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej; wypracowywanie propozycji rozwiązań służących zapewnieniu komplementarności projektów finansowanych ze środków funduszy UE, w tym poprawie sposobów wdrażania wybranych obszarów strategicznych.

Od momentu powołania Grupy odbyło się 19 jej posiedzeń, przy czym w 2012 r. – 3 posiedzenia, w których każdorazowo uczestniczą przedstawiciele IZ RPO.

Ponadto, przedstawiciele IZ RPO oraz IP II uczestniczą w wielu spotkaniach, konferencjach, grupach roboczych, konsultacjach, zarówno na szczeblu centralnym jak i regionalnym, które stanowią cenne źródło wymiany informacji oraz dobrych praktyk w każdym zakresie wdrażania środków wspólnotowych, w tym także w zakresie komplementarności i koordynacji udzielanego wsparcia.

Zapewnieniu koordynacji i komplementarności w ramach RPO WL służy również udział przedstawiciela Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w Komitecie Monitorującym Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, a także uczestnictwo przedstawicieli Instytucji Zarządzającej RPO WL w Podkomitecie Monitorującym Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Komitecie Monitorującym Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej oraz Komitecie Monitorującym Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (w roli obserwatora). Ciała powyższe, same w sobie, nie są mechanizmem zapewniającym komplementarność, dają jednakże możliwość wymiany informacji na temat realizowanych lub planowanych do realizacji przedsięwzięć, co jest istotnym czynnikiem przyczyniającym się do jej zapewnienia. Prace ww. gremiów dają możliwość odpowiedniego przepływu informacji, przyczyniając się do zapewnienia komplementarności na poziomie komunikacji. Ponadto po każdym posiedzeniu grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności udostępnione materiały, wyniki prezentowanych badań ewaluacyjnych, wysuwane sugestie, a także upowszechnione na forum grupy dobre praktyki z zakresu komplementarności poddawane są analizie pod kątem możliwości wdrożenia ich w system realizacji RPO WL.

Niemniej jednak, wiele wypracowanych na forum grupy rozwiązań, wysuwanych w trakcie dyskusji koncepcji, a przede wszystkim przyjęte Uchwałą Nr 50 KK NSRO z dnia 13 grudnia 2010 r. *Rekomendacje horyzontalne dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie PO/RPO w ramach NSRO 2007 – 2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań wypracowanych w ramach Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności przy Komitecie Koordynacyjnym Narodowe Strategicznych Ram Odniesienia na lata 2007-2013* (które mają charakter fakultatywny), nie jest wdrażanych na gruncie funkcjonowania RPO WL ze względu na wysoki poziom zaawansowania realizacji Programu. Uwzględnienie rekomendacji ponadto wiązałoby się z daleko idącym przeorganizowaniem dotychczasowego systemu wdrażania, co z kolei negatywnie wpłynęłoby na jego dalszą realizację.

Rozwiązania, które znalazły zastosowanie w ramach RPO WL zostały wskazane w punkcie 2.6.2 niniejszego sprawozdania – co przekłada się na bezpośredni wpływ prac grupy roboczej na zapewnienie komplementarności pomiędzy RPO WL a innymi instrumentami wsparcia finansowanymi ze środków europejskich.

Jednocześnie należy wskazać, iż IZ RPO ocenia prace grupy jako bardzo istotne i wartościowe, szczególnie w kontekście założeń przyszłej perspektywy finansowej, w której mogą znaleźć zastosowanie wypracowane na forum Grupy rozwiązania. Szczególnie warta podkreślenia wydaje się być inicjatywa zorganizowania seminarium dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych perspektywy 2007 – 2013 na temat komplementarności interwencji z funduszy europejskich. Dlatego też IZ RPO opowiada się za kontynuacją tego projektu oraz przeprowadzeniem w przyszłości kolejnych jego edycji.

2.5.2. INFORMACJE NA TEMAT STOSOWANYCH MECHANIZMÓW I NARZĘDZI SŁUŻĄCYCH ZAPEWNIENIU KOORDYNACJI I KOMPLEMENTARNOŚCI WSPARCIA ORAZ ICH OCENY

W ramach systemu realizacji RPO WL stosowane są następujące mechanizmy i narzędzia służące zapewnieniu koordynacji i komplementarności wsparcia:

Określenie komplementarności w dokumentach programowych – *RPO WL – Dokument podstawowy* i *Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych RPO WL – Uszczegółowienie Programu*.

W treści Programu wyodrębniony został osobny rozdział poświęcony kwestii komplementarności i koordynacji wsparcia udzielanego w ramach RPO WL z innymi programami operacyjnymi i instrumentami wsparcia w perspektywie finansowej 2007-2013 – rozdział 2.4 *Informacja na temat komplementarności pomiędzy RPO a innymi programami finansowanymi ze środków polityki spójności oraz programami finansowanymi z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich i Europejskiego Funduszu Rybackiego*. Ponadto, w opisie każdej z Osi Priorytetowych RPO WL uwzględniono punkt zatytułowany *Komplementarność z innymi programami*, w którym wskazane zostały w sposób szczegółowy i obszerny Priorytety i Działania innych programów operacyjnych (wraz z uzasadnieniem komplementarnych obszarów), z którymi zachodzi komplementarność w ramach RPO WL.

Istotny mechanizm zapewnienia komplementarności wewnątrz- oraz między funduszowej stanowią zapisy w ramach *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL*. Punkt 13 opisu każdego z Działań (zatytułowany: *„Komplementarność z innymi działaniami i priorytetami*") określa bezpośrednio nazwy działań oraz priorytetów w ramach RPO WL oraz innych programów operacyjnych, w tym PO Rozwój Obszarów Wiejskich oraz PO Zrównoważony Rozwój Sektorów Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich, pomiędzy którymi zachodzi komplementarność. IZ RPO wykazała przy tym wysoki stopień szczegółowości odnosząc się nie tylko do priorytetów RPO WL czy innych programów operacyjnych, ale również do konkretnych Działań.

Informacje zawarte w dokumentach ułatwiają wnioskodawcy możliwość weryfikacji, czy przygotowywany przez niego projekt jest komplementarny z projektami realizowanymi w ramach innych programów. Ograniczeniem skuteczności przedmiotowego mechanizmu jest jednakże brak definicji zjawiska komplementarności.

System wyboru i oceny projektów:

a) Ogłaszanie konkursów o zawężonych tematycznie zakresach

Mechanizmem funkcjonującym w ramach RPO WL i służącym zapewnieniu komplementarności jest również ogłaszanie przez IZ RPO konkursów o zawężonych tematycznie zakresach, tak aby pozwalały one na wyłonienie projektów komplementarnych z innymi formami wsparcia. Rozwiązanie to nie ma jednak zbyt szerokiego zastosowania, co spowodowane jest konstrukcją poszczególnych Działań w zakresie kolejnych Osi Priorytetowych RPO WL oraz faktem, iż preferowane są projekty o charakterze kompleksowym. Niemniej jednak niektóre z ogłaszanych konkursów mają sprecyzowany zakres tematyczny, co oznacza, że skierowane są do konkretnego sektora i na konkretne przedsięwzięcia, np. Działanie 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii, Działanie 1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki, czy Działanie 1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo. Ponadto, w ramach niektórych Działań RPO WL wyszczególniono konkretne kategorie i schematy tak, aby umożliwić wybór do dofinansowania projektów w zakresie konkretnych, wyraźnie sprecyzowanych dziedzin, np. w Działaniu 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska konkursy przeprowadzane są w ramach następujących Kategorii: Kategoria I Gospodarka wodno-ściekowa, Kategoria II Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, Kategoria III Bezpieczeństwo ekologiczne, Kategoria IV Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych.

b) Określenie komplementarności we wzorze wniosku o dofinansowanie projektu

Na etapie aplikowania o środki w ramach wszystkich Działań III-VIII Osi Priorytetowych RPO WL, wnioskodawca zobowiązany jest wypełnić we wniosku o dofinansowanie odrębny punkt zatytułowany *Komplementarność - powiązanie projektu z innymi projektami realizowanymi/zrealizowanymi od 1999 r.* Wnioskodawca deklaruje wówczas, czy projekt zgłaszany do dofinansowania z EFRR jest elementem realizacji szerszego przedsięwzięcia lub pozostaje w związku z realizacją innych projektów w ramach RPO WL bądź innych działań zrealizowanych/realizowanych przez Beneficjenta końcowego lub inne podmioty. Dotyczy

to zarówno powiązań z projektami realizowanymi/zrealizowanymi ze środków unijnych, międzynarodowych instytucji finansowych (banków), jak też projektami realizowanymi wyłącznie ze środków krajowych, przy czym powiązane projekty (rozumiane jako projekty powiązane logicznie, które mają podpisaną umowę dofinansowania lub rozpoczęła się ich realizacja) nie muszą być realizowane przez ten sam podmiot. Taka konstrukcja wniosku jest zgodna z zaleceniami przedstawionymi w *Rekomendacjach horyzontalnych dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację PO/RPO w ramach NSRO 2007 – 2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań*.

Jeśli chodzi o ocenę komplementarności w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL, to we wniosku o dofinansowanie w ramach wszystkich Działań powyższych Osi zawarto punkt odnoszący się do kwestii komplementarności - zatytułowany *Powiązanie z innymi projektami realizowanymi z funduszy strukturalnych*, gdzie wnioskodawca określa komplementarność projektu z innymi projektami współfinansowanymi z funduszy strukturalnych (wnioskodawca wskazuje, czy projekt jest elementem realizacji szerszego przedsięwzięcia lub pozostaje w związku z realizacją innych projektów w ramach tego samego programu operacyjnego i/lub innych programów operacyjnych oraz w jakim zakresie występuje powiązanie pomiędzy tymi projektami, a także określa czy projekty, z którymi występuje komplementarność zostały już zrealizowane, są w trakcie realizacji, czy też znajdują się dopiero w sferze planów).

Ograniczeniem skuteczności przedmiotowego mechanizmu jest brak konieczności ujmowania we wniosku o dofinansowanie informacji w zakresie wspólnego celu, jakie projekty komplementarne realizują oraz zakładanych efektów ich wzajemnej realizacji, a także niska świadomość i wiedza wnioskodawców o komplementarności.

c) Kryteria wyboru projektów

Na podstawie informacji zawartych przez wnioskodawców we wnioskach aplikacyjnych, komplementarność projektów podlega ocenie i punktacji na etapie oceny strategicznej. Niniejszy instrument zgodny jest z *Rekomendacjami horyzontalnymi dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację PO/RPO w ramach NSRO 2007 – 2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań,* zgodnie z którymi zaleca się przedstawienie Komitetowi Monitorującemu propozycji wprowadzenia komplementarności jako dodatkowego kryterium w procedurze selekcji projektów w ramach niektórych działań/poddziałań Programu (kryteria oceny strategicznej, w ramach których dokonywana jest ocena komplementarności zostały wprowadzone przez IZ RPO WL i przyjęte przez KM RPO WL już w 2009 r.).

W ramach przedmiotowej oceny projektów z III-VIII Osi Priorytetowej RPO WL badana jest komplementarność wewnętrzna, rozumiana jako synergia z innymi projektami tej samej Osi Priorytetowej (tj. czy projekt współtworzy kompleksowe rozwiązania obszarowe – czy projekt jest końcowym elementem wypełniającym ostatnią lukę w istniejącej infrastrukturze na danym obszarze lub czy projekt jest centralnym rozwiązaniem, którego realizacja umożliwi realizację kolejnych projektów sferycznie umiejscowionych wobec danego projektu lub czy projekt poprawia spójność danego układu obiektów, infrastruktury, sieci itp.; czy projekt jest bezpośrednią kontynuacją lub uzupełnieniem realizowanych dotychczas projektów od 1999 r. - z funduszy strukturalnych, przedakcesyjnych, kontraktów wojewódzkich, dotacji celowych itp.) oraz komplementarność zewnętrzna – synergia z projektami innych Osi Priorytetowych. Dodatkowo, w ramach oceny strategicznej badany jest wpływ projektu na poprawę spójności terytorialnej województwa lubelskiego oraz wpływ projektu na rozwój współpracy międzyregionalnej. Osoba dokonująca oceny strategicznej wniosku korzysta z mapy pomocy, która umożliwia jej ocenę projektu w kontekście bliskości geograficznej (czy oceniany projekt jest blisko innych projektów) oraz wzajemnej funkcjonalności projektów (czy użytkownicy ocenianego projektu korzystają z niego po to, aby skorzystać również z rezultatów innych projektów lub korzystają z rezultatów innych projektów po to, aby skorzystać z ocenianego projektu). Jest to niewątpliwie istotny instrument zapewniający koordynację projektów wybieranych do dofinansowania, który jest zgodny z zaleceniami wynikającymi z *Rekomendacji horyzontalnych dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację PO/RPO w ramach NSRO 2007 – 2013 w zakresie koordynacji*

i komplementarności podejmowanych działań, zgodnie z którymi w procesie selekcji projektów należy dążyć do wyboru takich inwestycji, których wdrażanie może doprowadzić do osiągnięcia kilku celów lub będzie się przekładało na korzyści większej grupy osób (zgodnie z rekomendacją podczas procesu wyboru projektów do realizacji wskazane jest wykorzystywanie, jako narzędzi do zapewnienia koordynacji międzysektorowej, map/zestawień inwestycji realizowanych na danym obszarze).

Mimo, iż wnioski o dofinansowanie dla wszystkich Działań I i II Osi Priorytetowej RPO WL zawierają punkt odnoszący się do komplementarności, to nie we wszystkich ww. Działaniach podlegają one punktacji na etapie merytorycznej oceny strategicznej.

Jedynym Działaniem z zakresu I i II Osi Priorytetowej RPO WL, w ramach którego kryterium komplementarności (rozumianej w znaczeniu szerokim, jako uzupełnianie się z innymi przedsięwzięciami podejmowanymi w przedmiotowym zakresie) podlega ocenie jest Działanie 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki.* Zgodnie z *Kryteriami wyboru projektów w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje* i *II Osi Priorytetowej Infrastruktura ekonomiczna RPO WL na lata 2007-2013* (przyjętymi przez Komitet Monitorujący RPO WL), jednym z kryteriów oceny w ww. Działaniu jest kryterium: *Komplementarność projektu z innymi działaniami z zakresu turystyki*, gdzie punkty przyznawane są projektom, których celem jest podniesienie atrakcyjności turystycznej regionów poprzez: z jednej strony zróżnicowanie oferowanych produktów turystycznych uwzględniających „przemysł kultury", a z drugiej strony - stworzenie oferty jak najbardziej spójnej, uzupełniającej się. W Działaniu tym preferowane są projekty zlokalizowane na obszarach wymienionych w *Planie Marketingu Turystyki w województwie lubelskim na lata 2007 – 2013* jako atrakcyjne turystycznie i rekreacyjnie. W tym celu opracowany został *Wykaz obszarów zakwalifikowanych do objęcia preferencją według kryterium granic administracyjnych (gmina) w ramach Działania 1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki.*

Należy jednak wskazać, iż zgodnie z *Kryteriami wyboru projektów w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje i II Osi Priorytetowej Infrastruktura ekonomiczna RPO WL na lata 2007 – 2013*, komplementarność projektów oceniana jest także w przypadku innych Działań I i II Osi Priorytetowej RPO WL. Chodzi tu jednakże o komplementarność odnoszącą się do poziomu samego wnioskodawcy, rozumianą jako powiązanie projektu zgłoszonego do dofinansowania z innymi projektami realizowanymi przez wnioskodawcę, co świadczy o konsekwentnej i spójnej strategii rozwoju danego przedsiębiorstwa. Niemniej jednak, wskazane wyżej wąskie rozumienie komplementarności nie wyklucza sytuacji, w której dany projekt będzie wykazywał komplementarność także z przedsięwzięciami współfinansowanymi przez inne instrumenty finansowe. Dotyczy to następujących Działań:

- Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* – kryterium oceny: *Komplementarność projektu z innymi działaniami z zakresu ochrony środowiska* – punkty przyznawane są, gdy wdrażany projekt jest powiązany z innymi działaniami wnioskodawcy z zakresu ochrony środowiska (które były zrealizowane lub są planowane do realizacji) finansowanymi ze środków własnych lub z innych programów pomocowych;
- Działania 2.1 *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw* - kryterium oceny: *Komplementarność* – punkty przyznawane są w przypadku, gdy projekt wykazuje powiązanie z innymi projektami wobec sektora mikro, małych i średnich przedsiębiorstw, które wnioskodawca realizował bądź realizuje;
- Działania 2.2 *Regionalna infrastruktura B + R* – kryterium oceny: *Komplementarność* – punkty przyznawane są w przypadku, gdy projekt jest komplementarny z innymi projektami realizowanymi przez wnioskodawcę z zakresu współpracy z mikro, małymi i średnimi przedsiębiorstwami;
- Działania 2.3 *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* – kryterium oceny: *Komplementarność* – punkty przyznawane są gdy projekt zgłoszony do dofinansowania wykazuje powiązanie z innymi projektami wobec MŚP realizowanymi przez wnioskodawcę;

- Działania 2.4 *Marketing gospodarczy* – kryterium oceny: *Komplementarność* – punkty przyznawane są gdy projekt jest częścią przemyślanej strategii finansowania rozwoju instytucji z różnych źródeł.

d) Ogłaszanie konkursów o zawężonych tematycznie zakresach.

Mechanizmem funkcjonującym w ramach RPO WL i służącym zapewnieniu komplementarności jest również ogłaszanie przez IZ RPO konkursów o zawężonych tematycznie zakresach, tak aby pozwalały one na wyłonienie projektów komplementarnych z innymi formami wsparcia. Rozwiązanie to nie ma jednak zbyt szerokiego zastosowania, co spowodowane jest konstrukcją poszczególnych Działań oraz faktem, iż w ramach RPO WL preferowane są projekty o charakterze kompleksowym. Niemniej jednak niektóre z ogłaszanych konkursów mają sprecyzowany zakres tematyczny, co oznacza, że skierowane są do konkretnego sektora i na konkretne przedsięwzięcia, np. Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*, Działanie 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki*, czy Działanie 1.7 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo*. Ponadto, w ramach niektórych Działań RPO WL wyszczególniono konkretne kategorie i schematy tak, aby umożliwić wybór do dofinansowania projektów w zakresie konkretnych, wyraźnie sprecyzowanych dziedzin, np. w Działaniu 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska* konkursy przeprowadzane są w ramach następujących Kategorii: Kategoria I *Gospodarka wodno-ściekowa*, Kategoria II *Gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi*, Kategoria III *Bezpieczeństwo ekologiczne*, Kategoria IV *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych*.

Budowanie świadomości Beneficjentów w zakresie komplementarności projektów.

IZ RPO, dostrzegając wśród Beneficjentów niską świadomość konieczności zapewnienia komplementarności i synergii projektów, podjęła działania informacyjne i promocyjne mające na celu rozpowszechnienie zjawiska komplementarności. Instytucja Zarządzająca zachęca Beneficjentów (projektodawców) do tworzenia takich projektów, których cele są zgodne z celami projektów realizowanych/zrealizowanych w ramach innych programów współfinansowanych ze środków wspólnotowych bądź w ramach samego RPO WL (w tym projektów zintegrowanych) i które wzajemnie się uzupełniają. Podczas spotkań i szkoleń organizowanych dla Beneficjentów ubiegających się o dofinansowanie projektów w ramach RPO WL, są oni informowani o potrzebie zapewnienia komplementarności oraz o korzyściach płynących z komplementarności wsparcia projektów realizowanych w ramach danego RPO WL względem projektów realizowanych w ramach innych programów współfinansowanych z funduszy wspólnotowych. W szczególności uświadamia się potrzebę zapewnienia koordynacji i komplementarności inwestycji realizowanych w takich obszarach jak: transport, społeczeństwo informacyjne, przedsiębiorczość, rewitalizacja, edukacja.

Podejmując ww. działania IZ RPO realizuje dobre praktyki zgodne z *Rekomendacjami horyzontalnymi dla Instytucji zaangażowanych we wdrażanie i koordynację PO/RPO w ramach NSRO 2007 – 2013 w zakresie koordynacji i komplementarności podejmowanych działań*.

Zakładka *Komplementarność* na stronie internetowej Programu.

W 2011 r. uruchomiona została na stronie internetowej RPO WL zakładka poświęcona tematyce komplementarności. Zakładka powstała w celu przybliżenia wnioskodawcom, beneficjentom oraz wszystkim instytucjom zaangażowanym we wdrażanie Programu **istotę zasady komplementarności oraz synergii w zakresie funduszy europejskich**. W związku z tym w zakładce zamieszczono informacje dotyczące definicji komplementarności, jej rodzajów oraz wskazano przykłady projektów komplementarnych, a także odnośniki do stron, które mogą okazać się pomocne w przedmiotowej kwestii. IZ RPO wyraża nadzieję, że umożliwią one beneficjentom oraz potencjalnym wnioskodawcom bliższe zapoznanie się z istotą komplementarności oraz wykorzystanie tej wiedzy w praktyce, głównie w kontekście planowania przedsięwzięć w przyszłej

perspektywie finansowej. Zakładka znajduje się pod adresem: http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/573/.

Mapa projektów RPO WL oraz innych programów operacyjnych.

Na stronie internetowej Programu funkcjonuje serwis *Mapa Projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego*. Jest to przejrzyste, interaktywne i bardzo proste w obsłudze narzędzie promujące efekty realizacji Programu w województwie lubelskim. Zawiera ona informacje o liczbie, wartości i wysokości unijnego wsparcia projektów realizowanych w każdej gminie i powiecie województwa lubelskiego. Jako baza danych o projektach na terenie województwa lubelskiego umożliwia potencjalnym beneficjentom RPO WL oraz innych programów operacyjnych wdrażanych w perspektywie finansowej na lata 2007 – 2013 zapoznanie się z realizowanymi projektami, a tym samym zaplanowanie nowego projektu, z uwzględnieniem zapewnienia komplementarności planowanej inwestycji. Narzędziem komplementarnym do *Mapy projektów* jest stworzone przez IZ RPO *Obserwatorium Funduszy Europejskich*. Sposób funkcjonowania, specyfika poruszania się po serwisie oraz nawigacja danych ww. narzędzi są ze sobą zbieżne. *Obserwatorium Funduszy Europejskich* pozwala jednak na wyszukanie danych ze wszystkich Programów Operacyjnych, a nie tylko z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. Swoim zakresem obejmuje: Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka, Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko, Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej, Program Operacyjny Kapitał Ludzki oraz Program Rozwój Obszarów Wiejskich. *Obserwatorium Funduszy Europejskich* pozwala na wyszukanie projektów realizowanych jedynie w województwie lubelskim przez Beneficjentów mających siedzibę na jego terenie. Narzędzie aktualizowane jest kwartalnie. Serwisem zarządza Oddział Funduszy Europejskich Departamentu Polityki Regionalnej. Narzędzie jest dostępne na stronie internetowej Sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich na Lubelszczyźnie pod adresem: http://mapa.feu.lubelskie.pl/.

Należy przy tym podkreślić, iż wnioskodawcy oraz członkowie Komisji Oceny Projektów podczas wyboru projektów do dofinansowania korzystają z map projektów, baz projektów i baz beneficjentów innych programów operacyjnych (dostępnych na stronach internetowych poszczególnych programów operacyjnych) w celu zidentyfikowania projektów komplementarnych, wzajemnie się uzupełniających i realizujących wspólny cel.

Funkcjonowanie Komitetów Monitorujących.

Jak już wspominano, zapewnieniu koordynacji i komplementarności w ramach RPO WL służy również udział przedstawiciela Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w Komitecie Monitorującym RPO WL, a także uczestnictwo przedstawicieli Instytucji Zarządzającej RPO WL w Podkomitecie Monitorującym Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Komitecie Monitorującym Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej oraz Komitecie Monitorującym Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka (w roli obserwatora).

W ramach procesu przepływu informacji członkowie Komitetu Monitorującego RPO WL na posiedzeniu w dniu 30 września 2011 r. zostali zapoznani z wynikami badania ewaluacyjnego „*Analiza komplementarności projektów RPO WL z innymi interwencjami finansowanymi ze środków UE na terenie Lubelszczyzny*", przeprowadzonego w roku sprawozdawczym.

Ponadto w razie konieczności mają miejsce konsultacje robocze pracowników IZ RPO oraz IP dla PO KL (komponent regionalny w województwie lubelskim) - IZ RPO uczestniczyła w konsultacjach projektów Planów Działania na 2012 r. dla priorytetów komponentu regionalnego PO KL w zakresie komplementarności z RPO WL.

Funkcjonowanie Grupy Roboczej ds. koordynacji i komplementarności.

Znaczenie funkcjonowania ww. Grupy dla zapewnienia koordynacji i komplementarności w ramach RPO WL oraz pomiędzy RPO WL a innymi programami operacyjnymi opisane zostało w punkcie 2.6.1.

Instytucja Zarządzająca RPO WL nie dysponuje obecnie wynikami badań na temat łącznego wpływu krajowych i regionalnych programów operacyjnych na wyzwania, na które starają się odpowiadać poszczególne programy oraz zastosowanych mechanizmów na rzecz komplementarności interwencji w kontekście sytuacji na rynku pracy.

W dalszej części sprawozdania przedstawiona zostanie ogólna analiza komplementarności przykładowych obszarów. Punktem wyjściowym do poniższej analizy oraz wyodrębnienia opisywanych obszarów komplementarności był wymiar regionalny poszczególnych programów operacyjnych oraz RPO WL. Należy wskazać, iż wymiar regionalny wdrażania funduszy strukturalnych stwarza wiele możliwości w zakresie efektywnego wykorzystania idei komplementarności i koordynacji udzielanego wsparcia. W kontekście RPO WL szczególnie istotna staje się zatem koordynacja interwencji w ramach RPO WL i komponentu regionalnego PO KL, w ramach części działań PROW oraz PO RPW, którego jednym z Beneficjentów jest województwo lubelskie.

Komplementarność pomiędzy RPO WL a Programem Operacyjnym Rozwój Polski Wschodniej

Cel główny RPO WL jest komplementarny w stosunku do celu głównego PO RPW: *„Przyspieszenie tempa rozwoju społeczno – gospodarczego Polski Wschodniej w zgodzie z zasadą zrównoważonego rozwoju”*. Działania podejmowane w ramach RPO WL, przyczyniające się do podniesienia konkurencyjności Lubelszczyzny i prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia, a także przedsięwzięcia w ramach PO RPW będą wzajemnie wzmacniać skuteczność realizacji obu Programów, co wydaję się być szczególnie istotne ze względu na fakt, iż PO RPW odgrywa ważną rolę we wsparciu 5 najsłabiej rozwiniętych województw w Polsce, w tym województwa lubelskiego. W związku z powyższym, IZ RPO – konstruując założenia RPO WL – miała na względzie, by realizowane działania stanowiły uzupełnienie dla działań podejmowanych w ramach PO RPW.

Komplementarność pomiędzy RPO WL a PO RPW zachodzi na poziomie następujących obszarów – rozwój obszarów miejskich i terenów inwestycyjnych, rozwój infrastruktury transportowej (regionalny i lokalny układ transportowy, miejski transport publiczny), rozwój infrastruktury społecznej oraz informacyjnej. Przykładowo można wskazać, że komplementarność pomiędzy RPO WL a PO RPW zachodzi na gruncie inwestycji z zakresu szkolnictwa wyższego – Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* RPO WL Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych* - Oś Priorytetowa I *Nowoczesna gospodarka* PO RPW Działanie 1.1 *Infrastruktura uczelni*. Celem Działania 1.1 *Infrastruktura uczelni* PO RPW jest przygotowanie uczelni do aktywnego udziału w tworzeniu konkurencyjnej gospodarki, w związku z czym wsparcie uzyskują projekty z zakresu infrastruktury dydaktycznej oraz naukowo-badawczej związanej z procesem edukacji na poziomie wyższym. Ich realizacja przyczynia się do intensyfikacji rozwoju społecznego i gospodarczego oraz pośrednio wpływa na poprawę „innowacyjności” gospodarki województw Polski Wschodniej. Ponadto, Działanie 1.1 obejmuje pomoc w unowocześnieniu warunków kształcenia kadr na potrzeby przedsiębiorstw istniejących bądź powstających w Polsce Wschodniej, a także wsparcie projektów infrastrukturalnych uczelni, które kształcą czy prowadzą badania naukowe w obszarze nauk technicznych bądź nauk matematyczno - przyrodniczych oraz innych kluczowych dla rozwoju społeczno – gospodarczego regionu. Przedsięwzięcia realizowane w ramach Działania 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych* RPO WL, którego celem jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, a także poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym mają charakter uzupełniający i wzmacniający w stosunku do projektów realizowanych w ramach Działania 1.1 *Infrastruktura uczelni* PO RPW. Zgodnie z systemem wyboru projektów w RPO WL, w ramach Działania 8.1 RPO WL premiowane są projekty dotyczące infrastruktury dydaktycznej uczelni na kierunkach mających największy udział w tworzeniu nowoczesnych technologii (przyrodniczo- matematycznych bądź technicznych – kryterium *1.1 Kryterium trafności: wpływ na wzmocnienie pozycji szkół wyższych w celu przygotowania ich do odegrania kluczowej roli w kształceniu kadr gospodarki opartej na wiedzy*).

W celu zapewnienia komplementarności w ww. zakresie stosuje się ogólne mechanizmy wskazane w niniejszym podpunkcie sprawozdania.

Komplementarność pomiędzy RPO WL a komponentem regionalnym PO KL.

Komplementarność pomiędzy RPO WL a PO KL zachodzi już na poziomie celów głównych. Celem PO KL jest *Wzrost poziomu zatrudnienia i spójności społecznej*. Przyczynienie się do wzrostu zatrudnienia jest również istotnym elementem celu głównego RPO WL, przez co działania podejmowane w ramach RPO WL i PO KL wzajemnie się uzupełniają i wzmacniają. Na poziomie regionalnym w województwie lubelskim wdrażane są następujące Priorytety PO KL: Priorytet VI *Rynek pracy otwarty dla wszystkich,* Priorytet VII *Promocja integracji społecznej,* Priorytet VIII *Regionalne kadry gospodarki,* Priorytet IX *Rozwój wykształcenia i kompetencji w regionach*. Najsilniej komplementarność zachodzi w stosunku do Osi Priorytetowej VIII RPO WL: *Infrastruktura społeczna* a także Osi Priorytetowej I RPO WL: *Przedsiębiorczość i innowacje* oraz Osi Priorytetowej II RPO WL: *Infrastruktura ekonomiczna*.

Projekty realizowane w ramach RPO WL i PO KL są komplementarne w zakresie osiągnięcia celu jakim jest poprawa jakości kapitału ludzkiego i zwiększenie spójności społecznej. Szczególnie w ramach RPO WL realizowane są inwestycje w infrastrukturę edukacyjną, przedsięwzięcia z zakresu ochrony zdrowia oraz infrastruktury informatycznej dla zwiększenia dostępności do szerokiego spektrum informacji. Ponadto, w ramach RPO WL realizowane są projekty mające na celu wzrost konkurencyjności regionu i przeciwdziałanie marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej.

W systemie realizacji RPO WL podejmowane są następujące działania w celu zwiększenia liczby projektów komplementarnych z PO KL (mechanizmy i narzędzia sprzyjające zapewnieniu komplementarności):

- kryterium komplementarności na etapie oceny strategicznej wniosków o dofinansowanie projektów,
- kontakty z Beneficjentami – szkolenia, spotkania itp., podczas których są oni informowani o potrzebie tworzenia projektów komplementarnych oraz o korzyściach z nich płynących,
- baza danych o projektach realizowanych w ramach PO KL komponent regionalny,
- prace KK NSRO oraz Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności wsparcia,
- koncentracja instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO oraz komponentu regionalnego PO KL w jednej instytucji – UMWL,
- udział przedstawiciela Instytucji Pośredniczącej PO KL w Komitecie Monitorującym RPO WL, a także uczestnictwo przedstawicieli IZ RPO w Podkomitecie Monitorującym PO KL,
- konsultacje robocze pracowników IZ RPO oraz IP dla PO KL (komponent regionalny w województwie lubelskim).

Komplementarność pomiędzy RPO WL a działaniami PROW wdrażanymi w województwie lubelskim.

Analiza komplementarności RPO WL z PROW wydaje się być szczególnie istotna ponieważ, ze względu na rolniczy charakter województwa, większość inwestycji jest realizowana na obszarach wiejskich.

Ze względu na przesunięcie wsparcia sektora rolniczego poza obszar oddziaływania polityki spójności istnieje konieczność wypracowania mechanizmów koordynacji polityki spójności z politykami dotyczącymi rozwoju obszarów wiejskich. Dlatego, również w ramach systemu wdrażania RPO WL dąży się do zachowania komplementarności pomiędzy działaniami realizowanymi w ramach RPO WL a przedsięwzięciami podejmowanymi w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich, przy czym RPO WL wspiera procesy odnowy gospodarczej obszarów wiejskich, uzupełniając działania wspierane w ramach PROW, ale nie pokrywając się z nimi.

Podstawą realizacji *Krajowego Planu Strategicznego Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 – 2013* - zasadniczego dokumentu strategicznego odzwierciedlającego założenia *Strategicznych Wytycznych Wspólnoty* w przedmiotowym zakresie – jest koncepcja

wielofunkcyjnego rozwoju obszarów wiejskich, która pozostaje komplementarna wobec idei wspomagania zmian strukturalnych na obszarach wiejskich, proponowanej w ramach polityki spójności na lata 2007 – 2013, realizowanej w ramach NSRO. Należy wskazać, iż w ramach RPO WL kwestia rozwoju obszarów wiejskich traktowana jest horyzontalnie, co oznacza, iż nie ma wyznaczonej konkretnej Osi Priorytetowej czy Działania poświęconego wyłącznie rozwojowi obszarów wiejskich. Komplementarność pomiędzy RPO WL (polityka spójności) a PROW (Wspólna Polityka Rolna) zachodzi na poziomie następujących wspólnych obszarów interwencji, skierowanych na rozwój obszarów wiejskich:

- rozwój infrastruktury transportowej (infrastruktura drogowa),
- rozwój infrastruktury ochrony środowiska (gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami komunalnymi, monitoring stanu i ochrona środowiska naturalnego – gatunków roślin i zwierząt, w tym obszarów Natura 2000, gospodarowanie zasobami wodnymi – melioracje),
- rozwój infrastruktury energetycznej (wytwarzanie, przesył i dystrybucja energii elektrycznej oraz energii ze źródeł odnawialnych),
- rozwój infrastruktury społecznej (infrastruktura społeczno-kulturalna, zabytkowa, turystyczna i sportowa),
- rozwój zasobów ludzkich (szkolenia, kształcenie zawodowe i przekwalifikowanie),
- wspomaganie zmian strukturalnych (poprzez wsparcie dla przedsiębiorstw i podejmowania działalności gospodarczej – tworzenie i rozwój nowopowstałych przedsiębiorstw, inwestycje w przedsiębiorstwach i ich modernizacja, promocja przedsiębiorczości).

Największy poziom komplementarności występuje pomiędzy działaniami podejmowanymi w ramach RPO WL a realizowanymi w ramach Osi 3 PROW: *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej*.

Interwencje podejmowane w dwóch ww. Programach wpłyną na wzrost konkurencyjności regionu, przeciwdziałanie jego marginalizacji społecznej, gospodarczej i przestrzennej oraz na wyrównywanie szans rozwojowych i wspomaganie zmian strukturalnych na obszarach wiejskich.

W systemie realizacji RPO WL podejmowane są następujące działania w celu zwiększenia liczby projektów komplementarnych z PROW (mechanizmy i narzędzia sprzyjające zapewnieniu komplementarności):

- kryterium komplementarności na etapie oceny strategicznej wniosków o dofinansowanie projektów,
- kontakty z Beneficjentami – szkolenia, spotkania itp., podczas których są oni informowani o potrzebie tworzenia projektów komplementarnych oraz o korzyściach z nich płynących,
- baza danych o projektach realizowanych w ramach PROW – mapa zamieszczona na stronie internetowej PROW w województwie lubelskim,
- prace KK NSRO oraz Grupy roboczej ds. koordynacji i komplementarności wsparcia,
- koncentracja instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO oraz niektórych działań PROW w jednej instytucji – UMWL,
- ogłaszanie konkursów o zawężonych tematycznie zakresach (szczególnie gospodarka wodno-ściekowa czy gospodarka odpadami).

<u>Komplementarność pomiędzy RPO WL a Europejskim Funduszem Rybackim w województwie lubelskim.</u>

Ze względu na przesunięcie wsparcia sektora rybołówstwa poza obszar oddziaływania polityki spójności w okresie programowania 2007 – 2013 istotnym stała się kwestia zachowania komplementarności pomiędzy działaniami realizowanymi w ramach RPO WL a przedsięwzięciami podejmowanymi w ramach Programu Operacyjnego Zrównoważony Rozwój Sektora Rybołówstwa i Nadbrzeżnych Obszarów Rybackich na lata 2007 – 2013 współfinansowanego przez Europejski Fundusz Rybacki. Na poziomie założeń programowych, instrumenty wsparcia przewidziane do realizacji w ramach RPO WL (głównie wsparcie inwestycyjne mikro, małych i średnich przedsiębiorstw) są komplementarne w stosunku do działań EFR głównie w zakresie II Priorytetu

EFR *Akwakultura, rybołówstwo śródlądowe, przetwórstwo i obrót produktami rybołówstwa i akwakultury*, obejmującego przedsięwzięcia z zakresu m.in. inwestycji w chów i hodowlę ryb, działań wodno-środowiskowych, rybołówstwa śródlądowego czy inwestycji w zakresie przetwórstwa i obrotu.

W celu zapewnienia komplementarności w ww. zakresie stosuje się ogólne mechanizmy wskazane w niniejszym podpunkcie sprawozdania.

2.5.3. CROSS-FINANCING

Zgodnie z zapisami zawartymi w dokumentach programowych stosowanie *cross-financing'u* zostało przewidziane w ramach trzech Działań i Osi Priorytetowych RPO WL:

- Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne* Działanie 4.1 *Społeczeństwo informacyjne* – możliwość stosowania *cross-financing'u* ograniczona jest jedynie do działań, które są niezbędne dla pomyślnej realizacji projektu oraz są bezpośrednio powiązane z projektem (np. szkolenia w zakresie wdrażania aplikacji usług ICT);
- Oś Priorytetowa V *Transport* Działanie 5.5 *Transport lotniczy* – możliwość stosowania *cross-financing'u* ograniczona jest jedynie do działań ukierunkowanych na rozwój potencjału ludzkiego w zakresie podnoszenia kwalifikacji i kompetencji personelu zatrudnionego do obsługi lotnisk cywilnych;
- Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia* – możliwość stosowania cross-financing'u ograniczona jest jedynie do działań, które są niezbędne dla pomyślnej realizacji projektu oraz są bezpośrednio powiązane z projektem (np. wykorzystanie narzędzi ICT, rozwój modułów informacyjnych, platform e-usług i baz danych, szkolenia w zakresie wdrażania aplikacji usług ICT).

Mechanizmy zapewniające przestrzeganie zasad związanych z instrumentem *cross-financing* zawarte są w procedurach realizacji Programu, w tym m.in. w procedurze konkursowej, procedurze weryfikacji wniosków o płatność, procedurze sprawozdawczości, procedurze kontroli. Ze względu na nieznaczne zainteresowanie beneficjentów instrumentem finansowania elastycznego nie występuje zagrożenie przekroczenia maksymalnego progu 10% środków przeznaczonych na współfinansowanie wydatków objętych zakresem Europejskiego Funduszu Społecznego na poziomie poszczególnych Osi Priorytetowych i Działań.

Do końca 2012 r. zasada *cross-financing'u* znalazła zastosowanie w **20 projektach** zakontraktowanych w ramach IV i VIII Osi Priorytetowych o łącznej wartości ogółem wynoszącej **23 123 497,26 EUR** (94 732 343,56 PLN), w tym **19 749 631,01 EUR** (80 910 288,32 PLN) dofinansowania z EFRR. Udział wydatków podlegających *cross-financing'owi* w realizowanych projektach wynosi od 0,28% do 9,22%.

Na wykorzystanie mechanizmu elastycznego finansowania zdecydowało się **16** Beneficjentów Działania 4.1 *Społeczeństwo informacyjne* – realizują oni projekty o łącznej wartości ogółem **18 769 208,81 EUR** (76 893 694,67 PLN), w tym, **16 049 649,55 EUR** (65 752 204,26 PLN) dofinansowania z EFRR oraz 4 beneficjentów Działania 8.3 *Ochrona zdrowia* – wartość realizowanych przez nich projektów wynosi **4 354 288,44 EUR** (17 838 648,89 PLN), w tym **3 699 981,46 EUR** (15 158 084,06 PLN) dofinansowania z EFRR. Szczegóły zostały przedstawione w Tabeli 2.6.3. Umowy o dofinansowanie, w ramach których przewidziano *cross-financing*.

Tabela 2.6.3.a.*Umowy o dofinansowanie, w ramach których przewidziano cross-financing.*

Oś Priorytetowa / Działanie	Tytuł projektu	Wartość ogółem [EUR]	Wartość dofinansowania UE [EUR]	% udziału wydatków podlegających *cross-financing'owi*
IV *Społeczeństwo informacyjne* 4.1. Społeczeństwo informacyjne	*Budowa społeczeństwa informacyjnego poprzez informatyzację samorządów Powiatu Zamojskiego*	750 953,49	638 310,46	1,96
	E-powiat chełmski – rozwój elektronicznych usług publicznych w powiecie chełmskim	1 958 444,96	1 662 422,26	2,91
	Budowa elektronicznej administracji w gminie wiejskiej Ułęż	76 435,08	61 878,54	6,85
	Budowa społeczeństwa informacyjnego w Gminie Goraj poprzez upowszechnienie nowoczesnych technologii IT	183 905,97	156 320,07	2,66
	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą.	140 223,17	119 189,69	0,57
	Likwidacja barier hamujących rozwój społeczeństwa informacyjnego w gminie wiejskiej Wilków	136 298,56	115 853,77	3,56
	Kompleksowa informatyzacja Gmin Powiatu Kraśnickiego	731 778,48	615 239,85	3,89
	E-Powiat Włodawski	1 000 180,55	1 051 595,45	9,22
	Upowszechnianie usług on-line oraz bezpłatnego dostępu do Internetu w celu budowy społeczeństwa informacyjnego w gminie wiejskich Chodel	114 163,90	97 039,31	2,10
	Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów oraz udostępnienie usług elektronicznych on-line i organizacja PIAP dla ludności Gminy Ostrówek	117 369,31	99 763,92	4,13
	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Bialskiego	1 664 592,24	1 414 903,40	4,69
	Wsparcie rozwoju społeczeństwa informacyjnego i zwiększenie dostępności E-usług na terenie gminy wiejskiej Siedliszcze	119 602,37	101 003,89	3,08
	Infrastruktura i usługi społeczeństwa informacyjnego w KUL	1 350 335,13	1 147 784,86	3,00
	„Nowoczesna Uczelnia" jako system e-usług dla społeczeństwa informacyjnego województwa lubelskiego	1 335 032,83	1 067 288,06	4,12
	Wirtualne powiaty. Budowa społeczeństwa informacyjnego na Lubelszczyźnie Etap III.	7 367 692,99	6 239 972,16	1,95
	Budowa zintegrowanej infrastruktury społeczeństwa informacyjnego w Powiecie Lubelskim	1 722 199,79	1 461 083,84	4,00
	Razem:	**18 769 208,81**	**16 049 649,55**	-
VIII *Infrastruktura społeczna* 8.3. Ochrona zdrowia	*Zakup sprzętu medycznego oraz wdrożenie systemu informatycznego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie*	1 352 159,08	1 149 335,21	6,96
	Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do diagnostyki obrazowej w Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej w Lulinie	1 113 217,48	946 234,86	0,40
	Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego oraz informatyzacja SPOZOZ w Parczewie w celu poprawy jakości i dostępności ochrony zdrowia w powiecie parczewskim[33]	815 453,84	693 135,76	2,25
	Wdrożenie systemu cyfrowego zapisu i archiwizacji medycznych danych obrazowych w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu	1 073 458,04	911 275,62	0,28
	Razem:	**4 354 288,44**	**3 699 981,46**	**-**
	SUMA:	**23 123 497,26**	**19 749 631,01**	-

Od początku uruchomienia Programu jedynie w ramach **8 projektów** poniesione zostały wydatki związane z zakresem interwencji Europejskiego Funduszu Społecznego w łącznej wysokości **285 540,59 EUR** (1 169 802,70 PLN). We wnioskach o płatność złożonych w okresie sprawozdawczym wydatki objęte *cross-financing'iem* w kwocie 174 693,71 EUR (715 685,20 PLN)

[33] Informacja na temat udziału wydatków podlegających *cross-financing'owi* została zamieszczona w KSI w dniu 11 kwietnia 2013 r.

wykazało 4 beneficjentów. Szczegóły zostały przedstawione w Tabeli 2.6.3.b. Wydatki objęte *cross-financing'iem* od uruchomienia Programu.

Tabela 2.6.3.b. *Wydatki objęte cross-financing'iem od uruchomienia Programu.*

Oś Priorytetowa / Działanie	Tytuł projektu	Wartość wydatków objętych cross-financing'iem [EUR]	% udziału wydatków podlegających *cross-financingowi*
IV Społeczeństwo informacyjne 4.1 Społeczeństwo informacyjne	*E-powiat chełmski – rozwój elektronicznych usług publicznych w powiecie chełmskim*	15 387,01	2,91
	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Gminy Józefów nad Wisłą.	2 440,93	0,57
	E-Powiat Włodawski	114 089,05	9,22
	Infrastruktura i usługi społeczeństwa informacyjnego w KUL	40 519,43	3,00
	Razem:	**172 436,42**	**-**
VIII Infrastruktura społeczna 8.3 Ochrona zdrowia	*Poprawa jakości i zwiększenie dostępności do diagnostyki obrazowej w Centrum Onkologii Ziemi Lubelskiej w Lublinie*	4 515,72	0,40
	Zakup sprzętu medycznego oraz wdrożenie systemu informatycznego w Wojewódzkim Szpitalu Specjalistycznym im. Stefana Kardynała Wyszyńskiego SP ZOZ w Lublinie	88 701,23	6,96
	Zakup specjalistycznego sprzętu medycznego oraz informatyzacja SPOZOZ w Parczewie w celu poprawy jakości i dostępności ochrony zdrowia w powiecie parczewskim	16 884,89	0,00
	Wdrożenie systemu cyfrowego zapisu i archiwizacji medycznych danych obrazowych w Samodzielnym Publicznym Szpitalu Wojewódzkim im. Papieża Jana Pawła II w Zamościu	3 002,34	0,29
	Razem:	**113 104,18**	**-**
	SUMA:	**285 540,60**	**-**

Efektem zastosowania zasady *cross-financingu* w wymienionych projektach jest zapewnienie efektywnego wykorzystania powstałej infrastruktury teleinformatycznej oraz zakupionego sprzętu oraz poniesienie kwalifikacji uczestników szkoleń w zakresie technologii ICT.

2.5.4. KOORDYNACJA I KOMPLEMENTARNOŚĆ JAKO PRZEDMIOT BADAŃ EWALUACYJNYCH

Badanie ewaluacyjne w zakresie komplementarności pt. Analiza komplementarności projektów RPO WL z innymi interwencjami finansowanymi ze środków UE na terenie Lubelszczyzny zostało przeprowadzone w 2011 r. Informacje w tym zakresie zostały zawarte w sprawozdaniu za rok 2011. Szczegółowe informacje na temat przeprowadzonych badań ewaluacyjnych wraz ze streszczeniem rekomendacji zaleceń wynikających z raportów ewaluacyjnych oraz stanu ich wdrażania, a także planowanych ewaluacji znajduje się w punkcie 2.7 Monitorowanie i ocena.

2.5.5. PRZYKŁADY PROJEKTÓW KOMPLEMENTARNYCH

Przykłady projektów komplementarnych zostały zamieszczone w Załączniku XI do niniejszego sprawozdania.

2.5.6. MECHANIZMY UNIKANIA PODWÓJNEGO FINANSOWANIA DZIAŁAŃ REALIZOWANYCH W RAMACH POLITYKI SPÓJNOŚCI Z DZIAŁANIAMI REALIZOWANYMI W RAMACH WSPÓLNEJ POLITYKI ROLNEJ ORAZ WSPÓLNEJ POLITYKI RYBACKIEJ

W ramach krajowych i regionalnych programów operacyjnych Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej, finansowanych z poszczególnych funduszy UE występują wspólne obszary interwencji obejmujące infrastrukturę transportową, społeczną, ochrony środowiska, energetyczną, sferę przedsiębiorczości, B+R, innowacje, społeczeństwo informacyjne, czy też rozwój zasobów ludzkich. Prawo wspólnotowe zakazuje wielokrotnego finansowania tego samego typu operacji (typów projektów) z różnych funduszy UE. Na państwach członkowskich ciąży więc obowiązek zastosowania, na poziomie krajowym, takich rozwiązań, które wyraźnie określą zakres interwencji poszczególnych funduszy.

W celu zapobieżenia możliwości wystąpienia podwójnego finansowania projektów z różnych programów wspólnotowych lub krajowych lub w ramach innych okresów programowania IZ RPO, już na etapie programowania RPO WL, wprowadziła mechanizmy zapewniające odpowiednią koordynację wsparcia. Z jednej strony zapewniają one koordynację i komplementarność w Programie, z drugiej zaś uwzględniają kryteria demarkacyjne.

Na poziomie krajowym koordynacja pomiędzy instrumentami finansowymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej oraz Wspólnej Polityki Rybackiej jest monitorowana i usprawniana w ramach prac Komitetu Koordynacyjnego Narodowe Strategiczne Ramy Odniesienia na lata 2007-2013 (KK NSRO). Komitet podczas swoich cyklicznych posiedzeń lub działając w trybie obiegowym, umożliwia współdziałanie i uzgadnianie stanowisk poszczególnych instytucji zarządzających w zakresie m.in. wypracowywania rozwiązań wzmacniających efektywność mechanizmów koordynacji i demarkacji wsparcia. W szczególny sposób działania te wspiera Grupa robocza ds. koordynacji i komplementarności (funkcjonująca przy KK NSRO), której efektem prac są bieżące rekomendacje, adresowane do instytucji zarządzających programami i komitetów monitorujących programy operacyjne (informację na temat prac w/w grupy zawarto w punkcie 2.6.1 niniejszego sprawozdania).

Podstawowe narzędzie służące zapewnieniu demarkacji pomiędzy poszczególnymi programami operacyjnymi stanowi zatwierdzona w 2007 r. przez Komitet Koordynacyjny NSRO, a następnie wielokrotnie uaktualniana, *Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej Wspólnej i Wspólnej Polityki Rybackiej*. Dokument ten jest wiążący dla instytucji zaangażowanych we wdrażanie programów operacyjnych (instytucje zarządzające, instytucje pośredniczące, instytucje pośredniczące II stopnia) i stanowi tabelaryczne zestawienie zidentyfikowanych na etapie programowania wspólnych obszarów interwencji funduszy UE. Poprzez zawarte w nim kryteria demarkacyjne, rozdziela interwencje pomiędzy programami operacyjnymi. W poszczególnych przypadkach kryteria demarkacji dotyczą: wartości projektu, typu/lokalizacji projektu lub beneficjentów projektu.

Linia demarkacyjna nie stanowi katalogu wszystkich interwencji funduszy UE, a tylko wskazuje te obszary (działania), w których zaistniała potrzeba rozgraniczenia wsparcia, w celu uniknięcia wielokrotnego finansowania tego samego typu projektów. Informacja o wsparciu określonych typów interwencji zawarta jest również w programach operacyjnych oraz dokumentach je uszczegóławiających (np. szczegółowe opisy priorytetów). Linia demarkacyjna stanowi natomiast uzupełnienie powyższych dokumentów, identyfikując szczegółowe kryteria wskazujące miejsce realizacji projektów w danym PO/RPO.

Zapewnieniu stosowania linii demarkacyjnej (przestrzegania zapisanych w niej kryteriów demarkacji) oraz praktycznego zapewnienia komplementarności udzielanego wsparcia funduszy strukturalnych z innymi instrumentami finansowymi, w tym z PROW oraz PO RYBY służą następujące narzędzia/instrumenty koordynacji:

- udział przedstawicieli IZ RPO w pracach Komitetów Monitorujących innych programów (w Podkomitecie Monitorującym Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Komitecie

Monitorującym Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej oraz Komitecie Monitorującym Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka - w roli obserwatora);

- uczestnictwo przedstawiciela Instytucji Pośredniczącej Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki oraz przedstawicieli Ministerstwa Rozwoju Regionalnego w Komitecie Monitorującym Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013;
- działalność KK NSRO oraz udział w jego pracach przedstawicieli IZ RPO w ramach Polityki Spójności oraz Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej;
- kontrole krzyżowe projektów (tzw. *cross-checking*) – informacja na temat kontroli krzyżowych została zamieszczona w punkcie 2.6.7 niniejszego sprawozdania;
- oświadczenia Beneficjentów o niefinansowaniu składanych projektów z innych środków UE – we wniosku o dofinansowanie zawarta jest deklaracja wnioskodawcy, iż projekt nie był finansowany w ramach innego projektu realizowanego w ramach RPO WL (w przypadku otrzymania takiego dofinansowania Beneficjent zobowiązuje się do wycofania projektu) oraz deklaracja, iż projekt nie był finansowany w ramach innych programów operacyjnych. Przedmiotowe oświadczenia są składane przez wszystkich wnioskodawców aplikujących o środki w ramach RPO WL poprzez złożenie we wniosku podpisu pod niniejszymi oświadczeniami;
- kryteria demarkacji, chroniące przed podwójnym finansowaniem: wartość projektu, kwota wsparcia, kategoria Beneficjentów, lokalizacja projektu oraz charakter projektu (rodzaje i zakres prac) – szczegółowe kryteria demarkacji dla każdego z działań RPO WL określone są w dokumencie *Szczegółowy Opis Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 – Uszczegółowienie Programu;*
- koncentracja instytucji zaangażowanych we wdrażanie RPO WL, komponentu regionalnego PO KL oraz niektórych działań PROW w jednej instytucji (Urząd Marszałkowski Województwa Lubelskiego) – co sprzyja zapobieganiu podwójnemu finansowaniu oraz optymalizacji wdrażania wszystkich programów.

W roku sprawozdawczym Komitet Koordynacyjny NSRO dziesięciokrotnie zmieniał zapisy *Linii demarkacyjnej* (uchwałą Nr 65 z dnia 5 kwietnia 2012 r.; uchwałą nr 66 z dnia 5 kwietnia 2012 r.; uchwałą nr 67 z dnia 18 kwietnia 2012 r.; uchwała nr 68 z dnia 23 kwietnia 2012 r.; uchwałą nr 69 z dnia 30 kwietnia 2012 r.; uchwałą nr 70 z dnia 11 maja 2012 r.; uchwałą nr 71 z dnia 11 maja 2012 r.; uchwałą nr 72 z dnia 25 maja 2012 r.; uchwałą nr 73 z dnia 25 maja 2012 r. oraz uchwałą nr 74 z dnia 11 lipca 2012 r.).

Wprowadzone zmiany wpłynęły na modyfikację zapisów *Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 – Uszczegółowienie Programu*:

- w zakresie wsparcia dla projektów celowych dotyczących B+R – chwała nr 67 z dnia 18 kwietnia 2012 r. zwiększono maksymalną wartość części badawczej projektu dla 3 mln PLN;
- w zakresie projektów ICT realizowanych przez mikro- i małe przedsiębiorstwa – po wprowadzonych zmianach wprowadzonych uchwała nr 68 z dnia 23 kwietnia 2012 r. mikro i małe przedsiębiorstwa mające swoją siedzibę lub oddział m.in. na terenie województwa lubelskiego, które działają krócej niż 24 miesiące mogą uzyskać wsparcie jedynie w Działaniu 8.1 PO IG. Wcześniej w ramach Działania 8.1 PO IG wsparcie na realizację projektów dotyczących świadczenie usług drogą internetową otrzymywały mikro i małe przedsiębiorstwa, których okres działalności nie był dłuższy niż 12 miesięcy, a dłużej działające przedsiębiorstwa były beneficjentami RPO WL;
- w zakresie wsparcia zakupu środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+R – uchwałą nr 70 z dnia 11 maja 2012 r. zwiększono maksymalną wartość projektów inwestycyjnych związanych z nabyciem środków trwałych niezbędnych do prowadzenia prac B+R do 2 mln PLN;
- w zakresie tworzenia terenów inwestycyjnych – zgodnie z uchwała nr 74 z dnia 11 lipca 2012 r. dopuszczalne jest wsparcie projektów z zakresu uzbrojenia terenów inwestycyjnych

dla terenów o powierzchni powyżej 15 ha jeśli są realizowane w województwach w których zaplanowano nabory projektów polegające na uzbrojeniu terenów pod inwestycje (m.in. w województwie lubelskim) lub są na liście projektów indywidualnych.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z zapewnieniem przestrzegania *Linii demarkacyjnej*.

2.5.7. KONTROLE KRZYŻOWE W ZAKRESIE ODPOWIEDZIALNOŚCI INSTYTUCJI ZARZĄDZAJĄCEJ

Jednym z obowiązków spoczywających na państwach członkowskich jest prowadzenie kontroli operacji współfinansowanych ze środków pochodzących z funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności. Obowiązek ten wypełniany jest w ramach ustanowionego w tym celu systemu kontroli. Kontrole służyć mają uzyskaniu pewności, że środki wspólnotowe wykorzystywane są w sposób efektywny oraz zgodny z prawem i procedurami określonymi w aktach prawnych Unii Europejskiej.

Podstawę prawną funkcjonowania systemu kontroli funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności stanowią przepisy *Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 z dnia 11 lipca 2006 r. ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i uchylającego rozporządzenie (WE) nr 1260/1999* oraz *Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006 z dnia 8 grudnia 2006 r. ustanawiającego szczegółowe zasady wykonania Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006 ustanawiającego przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego i Funduszu Spójności oraz Rozporządzenia (WE) nr 1080/2006 Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego*. Ponadto funkcjonowanie systemu kontroli funduszy strukturalnych oraz Funduszu Spójności regulują zasadniczo na gruncie prawa krajowego: *ustawa z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju* oraz *Wytyczne Ministra Rozwoju Regionalnego w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym*.

Na mocy wyszczególnionych dokumentów działania kontrolne w systemie wdrażania funduszy unijnych podzielone zostały na dwa niezależne procesy:

- kontrolę, za prowadzenie której odpowiedzialność ponosi Instytucja Zarządzająca Programem Operacyjnym. Instytucja Zarządzająca może część swoich uprawnień w tym zakresie przekazać Instytucjom Pośredniczącym oraz Instytucjom Pośredniczącym II stopnia (Wdrażającym).
- kontrolę i audyt wykonywane przez Instytucję Audytową. W Polsce funkcję Instytucji Audytowej pełni Generalny Inspektor Kontroli Skarbowej w Ministerstwie Finansów. Prowadzone przez Instytucję Audytową działania audytowe mają na celu weryfikację skutecznego funkcjonowania systemu zarządzania i kontroli programów operacyjnych oraz kontrolę projektów na podstawie stosownej próby, w celu weryfikacji zadeklarowanych wydatków.

Dodatkowo, w roku 2012, w związku z procesem certyfikowania wydatków, Instytucja Certyfikująca prowadziła kontrole o charakterze systemowym, mające na celu sprawdzenie poprawności dokonywania weryfikacji wydatków poświadczanych przez Instytucję Zarządzającą, zawartych w deklaracjach przekazywanych do IC a Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadził kontrolę uprzednią zamówień współfinansowanych ze środków unijnych, gdy wartość zamówienia albo umowy ramowej była równa bądź przekraczała wyrażoną w złotych równowartość kwoty 10 mln EUR dla dostaw i usług oraz 20 mln EUR dla robót budowlanych. Ponadto Prezes Urzędu Zamówień Publicznych prowadził też kontrolę zamówień współfinansowanych ze środków unijnych niezależnie od ich wartości, o ile z uzasadnionym wnioskiem o przeprowadzenie takiej kontroli wystąpiła właściwa instytucja systemu zarządzania i kontroli.

Na system kontroli, za którego funkcjonowanie odpowiedzialność ponosi Instytucja Zarządzająca, składają się:

- kontrole systemowe – prowadzone w celu uzyskania pewności, że wszystkie funkcje, których realizację Instytucja Zarządzająca przekazała Instytucjom Pośredniczącym lub Instytucjom Pośredniczącym II stopnia (Wdrażającym), realizowane są w odpowiedni sposób, a system zarządzania i kontroli Programem Operacyjnym funkcjonuje prawidłowo, efektywnie i zgodnie z prawem;
- weryfikacja wydatków i kontrola projektów.

Czynności kontrolne, mające na celu weryfikację powyższych kwestii, polegają w szczególności na weryfikacji wszystkich wniosków o płatność składanych przez beneficjentów oraz kontroli projektów na miejscu (lub w siedzibie beneficjenta), która może być przeprowadzona na próbie projektów. Zgodnie z dokumentem Komisji Europejskiej *Guidance document on management verifications to be carried out by Member States on operations co-financed by the Structural Funds and the Cohesion Fund for the 2007 – 2013 programming period*, dopuszcza się możliwość weryfikacji tylko wybranych dokumentów poświadczających wydatki ujęte w danym wniosku o płatność.

Kontrole wydatków i kontrola projektów są prowadzone przez Instytucje Zarządzające, Instytucje Pośredniczące oraz Instytucje Pośredniczące II stopnia (Wdrażające) w oparciu o opracowane na dany rok roczne plany kontroli.

Do obligatoryjnych czynności kontrolnych należy zapewnienie przez Instytucje Zarządzające prowadzenia kontroli na zakończenie realizacji projektu przez wszystkie instytucje zaangażowane we wdrażanie programu operacyjnego. W przeciwieństwie do perspektywy finansowej 2004-2006, kontrola ta wiąże się z kontrolą na miejscu realizacji projektu tylko w sytuacji, gdy Instytucja Zarządzająca podejmie taką decyzję. Zakres obowiązkowych czynności obejmuje weryfikację kompletności i zgodności z przepisami dokumentacji znajdującej się w instytucji prowadzącej tego typu kontrolę.

W roku 2012 na szerszą skalę prowadzono również monitoring i weryfikacje trwałości zakończonych projektów. Instytucje Zarządzające opracowywały i aktualizowały procedury w tym zakresie, korzystając z wcześniejszych doświadczeń oraz podręcznika udostępnionego przez Instytucję Koordynującą NSRO na stronach internetowych Ministerstwa Rozwoju Regionalnego.

Ponadto, w zakresie przestrzegania zakazu podwójnego finansowania wydatków, Instytucje Zarządzające odpowiedzialne są za prowadzenie kontroli krzyżowych w ramach swojego programu operacyjnego (kontrola krzyżowa programu) oraz za kontrole krzyżowe beneficjentów realizujących projekty równolegle w ramach podlegającego ich kompetencji programu operacyjnego i Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 lub Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013. W związku ze zmianami *Wytycznych* Ministra Rozwoju Regionalnego *w zakresie procesu kontroli w ramach obowiązków Instytucji Zarządzającej Programem Operacyjnym,* zatwierdzonymi dnia 22 grudnia 2009 r., Instytucja Koordynująca NSRO opiniuje opis metodyki prowadzenia kontroli krzyżowych przez Instytucje Zarządzające i wskazane przez nie podmioty. Opiniowanie odbywa się w sposób ciągły, gdyż instytucje są zobowiązane przekazywać opis sposobu prowadzenia kontroli krzyżowych po opracowaniu stosownych procedur i po każdej wprowadzonej modyfikacji.

Zgodnie z systemem kontroli krzyżowych funkcjonującym w ramach RPO WL kontrole krzyżowe przeprowadzane są:

- w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL - przez Oddział Oceny Projektów (OOP), Oddział Realizacji Projektów (ORP) oraz Oddział Kontroli (OK) Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie (IP II) oraz Oddział Kontroli w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego UMWL (IZ RPO) w trakcie kontroli systemowej w IP II,
- w ramach III – VIII Osi Priorytetowej RPO WL – przez Oddział Realizacji Projektów (ORP) oraz Oddział Kontroli (OK) w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego UMWL (IZ RPO).

Łącznie w ramach RPO WL kontrole krzyżowe przeprowadza 101 pracowników (w tym 53 pracowników w IP II i 48 pracowników w IZ RPO).

IZ RPO oraz IP II dokonują dwóch rodzajów kontroli krzyżowych:

- kontrolę krzyżową Programu. Kontroli podlega 100% wydatków poniesionych przez beneficjentów ujętych we wnioskach o płatność weryfikowanych przez Oddział Realizacji Projektów, w sytuacji gdy zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania Oddział Kontroli dokonuje kontroli doraźnej,
- kontrolę krzyżową horyzontalną z projektami Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich 2007-2013 (PROW) oraz Programu Operacyjnego Zrównoważony rozwój sektora rybołówstwa i nadbrzeżnych obszarów rybackich 2007-2013 (PO RYBY), której celem jest eliminowanie podwójnego finansowania wydatków między RPO WL a PROW i PO RYBY. Kontroli podlega 100% wydatków poniesionych przez beneficjentów ujętych we wnioskach o płatność weryfikowanych przez Oddział Realizacji Projektów, w sytuacji gdy zachodzi podejrzenie podwójnego finansowania Oddział Kontroli dokonuje kontroli doraźnej.

Ponadto w trakcie każdej kontroli, wynikającej z doboru próby Zespół Kontrolujący kontroluje wydatki w celu wykrycia podwójnego finansowania.

Z danych wprowadzonych do KSI SIMIK 07-13 wynika, że w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 125 kontroli krzyżowych oraz nie wykryto podwójnego finansowania projektów.

Jednakże, z uwagi na fakt, że obowiązek wprowadzania danych do systemu nie obejmuje wszystkich przeprowadzonych kontroli krzyżowych, w okresie sprawozdawczym stwierdzono jeden przypadek podwójnego finansowania wydatków z PROW 2007-2013, który nie został zarejestrowany w systemie KSI. Z dokumentów dołączonych do wniosku o płatność pośrednią (nr 08.10-WNP-RPLU.01.01.00-06-248/10-01) wynikało, że Beneficjent I Osi Priorytetowej RPO WL realizuje projekt o podobnym charakterze w ramach PROW 2007-2013. Informacje przekazane przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa potwierdziły, że koszty kwalifikowane w ramach PROW dotyczące prac budowlanych są zbieżne z kosztami niekwalifikowanymi projektu realizowanego w ramach RPO WL, co jest niezgodne z zapisami umowy o dofinansowanie realizacji projektu. Fakt współfinansowania części projektu ze środków innego programu operacyjnego nie został wykazany przez Beneficjenta w oświadczeniu o uzyskaniu pomocy publicznej. Nieprawidłowość została wykryta przed dokonaniem płatności. Umowa o dofinansowanie realizacji projektu została rozwiązania, a nieprawidłowość została umieszczona w kwartalnym zestawieniu nieprawidłowości niepodlegających raportowaniu do Komisji Europejskiej za III kwartał 2012 r.

Ponadto w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 12 kontroli horyzontalnych z PROW i PO RYBY na podstawie raportów podstawowych i raportów pogłębionych, podczas których nie zostały wykryte przypadki podwójnego finansowania wydatków.

2.6. MONITOROWANIE I OCENA

System monitorowania, sprawozdawczości i wskaźników

Szczegółowego opisu systemu monitorowania funkcjonującego w ramach RPO WL na lata 2007-2013 dokonano w poprzednich sprawozdaniach rocznych. W 2012 roku dokonano modyfikacji wynikających z doświadczenia we wdrażaniu Programu. Zmiany te opisano poniżej.

- IP II dokonała zmian w *Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej II Stopnia zaangażowanej we wdrażanie I i II Osi Priorytetowej RPO WL na lata 2007-2013* w zakresie dostosowania jej zapisów do *Wytycznych w zakresie* ***sprawozdawczości*** opracowanych przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego (obowiązujących od 1 października 2011 r.), jak również *Wytycznych w zakresie wypełniania obowiązków sprawozdawczych przez Instytucję Pośredniczącą II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007–2013* opracowanych przez IZ RPO WL (zatwierdzonych przez ZWL 29 listopada 2011 r.). Zmieniona Instrukcja została zatwierdzona 7 września 2012 r.
- Zasady funkcjonowania **systemu wskaźników** w ramach RPO WL nie uległy modyfikacjom w porównaniu z ubiegłymi latami. W wyniku prac związanych z przeglądem i renegocjacją Programu Operacyjnego IZ RPO WL wystąpiła do KE o zmianę niektórych wartości wskaźników i ich statusów oraz wprowadzenie nowego wskaźnika. Opis planowanych zmian przedstawiono w rozdziale 2.1.6.1 niniejszego sprawozdania.
- W 2012 roku dbając o optymalizację **Lokalnego Systemu Informatycznego** przeprowadzono szereg aktualizacji systemu. Aktualizacje dotyczyły zarówno zmian w generatorze wniosków, jak i w części przeznaczonej dla pracowników Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego.

Zmiany dokonane w LSI w 2012 roku:

- ✓ uruchomienie modułu kontroli,
- ✓ uruchomienie modułu formularzy uzupełniających,
- ✓ umożliwienie importu danych z KSI do LSI,
- ✓ stworzenie dokumentu „plan ciągłości działania",
- ✓ stworzenie dokumentu „analiza ryzyka" dla systemu LSI,
- ✓ dostosowywanie generatora wniosków (eLSI),
- ✓ utworzenie modułu importu zaległych wniosków o płatność na podstawie danych z KSI,
- ✓ rozpoczęcie prac projektowych nad systemem LSI dla okresu 2014-2020.

Zaplanowane działania na rok 2013:

- ✓ uruchomienie modułu generatora formularzy ankiet dla kontroli trwałości (eLSI),
- ✓ uruchomienie modułu weryfikacji, podglądu i obsługi ankiet kontroli trwałości (LSI),
- ✓ import zaległych wniosków o płatność na podstawie danych z KSI na potrzeby kontroli krzyżowych,
- ✓ prace projektowe i programistyczne nad systemem LSI dla okresu 2014-2020 - moduły podstawowe (tworzenie kont i subkont dla Beneficjentów, zarządzanie konkursami, generator formularzy, nabór wniosków, definiowalne procedury oceny projektów, integracja z ePUAP).

- W **Krajowym Systemie Informatycznym** (SIMIK 07-13) w 2012 roku kontynuowane były procesy rozwoju, eksploatacji i gromadzenia danych. Wprowadzono zmiany polegające m.in. na dodaniu lub modyfikacji istniejących pól w modułach Kontroli, Rejestru obciążeń na projekcie, Deklaracji, Umów i Wniosków o płatność.

W ramach podniesienia poziomu bezpieczeństwa informacji w KSI (SIMIK 07-13) zmianie uległy, zgodnie z zaleceniem Instytucji Audytowej, zasady logowania do systemu. Administratorzy merytoryczni IZ RPLU zapoznali użytkowników ze zmienionym sposobem logowania (ustalania i aktywowania haseł oraz ich comiesięcznej zmiany) i monitorowali jego wdrożenie.

W celu zapewnienia poprawności danych gromadzonych w KSI (SIMIK 07-13) Administratorzy przeprowadzali cotygodniowe audyty jakości danych za pomocą aplikacji Oracle Discoverer. Dzięki temu ewentualne błędy wykazywane w raportach audytowych były na bieżąco

korygowane przez użytkowników. W konsekwencji podjętych działań nie wykazywano błędów w raportach cyklicznie wykonywanych przez Administratorów IK NSRO.

Aby efektywniej wykorzystywać aplikację Oracle Discoverer w zakresie tworzenia różnorodnych raportów dotyczących danych zgromadzonych w systemie KSI (SIMIK 07-13) Administratorzy merytoryczni uczestniczyli w szkoleniu zorganizowanym przez MRR dla użytkowników na poziomie zaawansowanym.

W okresie sprawozdawczym trwały jednocześnie prace związane z przygotowaniem **Systemu centralnego dla perspektywy 2014-2020** (SL 2014). Zainaugurowany został proces współpracy IK NSRO z Instytucjami Zarządzającymi RPO w zakresie systemu informatycznego. Administratorzy merytoryczni zostali zapoznani z założeniami ogólnymi przyszłego systemu, a także analizowali rozwiązania w zakresie m. in. zarządzania kontami użytkowników, wniosków beneficjenta, formularzy umów i wniosków o płatność oraz weryfikacji.

Komitet Monitorujący Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013

W roku 2012 Komitet Monitorujący RPO WL trzykrotnie gromadził się na posiedzeniach, które miały miejsce w dniach 19 stycznia, 21 czerwca oraz 2 października. Członkowie Komitetu w okresie sprawozdawczym zajmowali się niżej wymienionymi kwestiami:

- zatwierdzeniem decyzji o realokacji środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013,
- zatwierdzeniem zmian w Regionalnym Programie Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,
- zatwierdzeniem Kryteriów wyboru projektów w ramach I-II Osi Priorytetowej Programu,
- zatwierdzeniem Sprawozdania rocznego z wdrażania Programu za 2011 rok,
- zatwierdzeniem Planu Komunikacji Programu,

Dodatkowo, w okresie sprawozdawczym Członkowie Komitetu zapoznali się m.in. z:

- informacjami na temat stanu wdrażania RPO WL,
- informacjami nt. pakietu rozporządzeń dotyczących przyszłego okresu programowania,
- treścią Sprawozdania okresowego z realizacji RPO WL za pierwsze półrocze 2012 r.

IZ RPO WL nie napotkała żadnych trudności w zakresie monitorowania.

Informacja odnośnie terminu przekazania Członkom KM RPO materiałów znajduje się w pkt. 2.1.6.1.

Informacje dotyczące zachowania zasady równości szans podczas spotkań Komitetu Monitorującego RPO WL zostały zawarte w rozdziale 2.2.1 niniejszego sprawozdania.

Ewaluacja

Okresowy Plan Ewaluacji na rok 2012 Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 został przyjęty przez Zarząd Województwa Lubelskiego uchwałą nr XCIV/1723/2012 31 stycznia 2012 r. Przewidywał on realizację trzech badań ewaluacyjnych o charakterze priorytetowym:

1. *Ocena wpływu wspartych w RPO WL instrumentów inżynierii finansowej na dostępność źródeł finansowania inwestycji dla przedsiębiorców,*
2. *Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP*,
3. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego.*

Wszystkie planowane badania zostały zrealizowane do końca 2012 r.

W dniach 7 sierpnia – 28 września 2012 roku *Zachodniopomorska Grupa Doradcza Sp. z o.o.* przeprowadziła badanie ewaluacyjne pt. **„Ocena wpływu wspartych w RPO WL instrumentów inżynierii finansowej na dostępność źródeł finansowania inwestycji dla**

przedsiębiorców". Przeprowadzona w jego ramach analiza rynku instrumentów finansowych w województwie lubelskim wykazała, iż oferta dostępnych instrumentów inżynierii finansowej dla lubelskich przedsiębiorców jest dosyć szeroka, jednak pomimo tego przedsiębiorstwa niechętnie korzystają z zewnętrznych źródeł finansowania swojej działalności.

Z dalszej analizy badań wynika, że przedsiębiorcy poszukują przede wszystkim bezpiecznego źródła finansowania o niskim koszcie kapitału i zwiększonej dostępności, ponieważ przekłada się to na większą opłacalność inwestycji. Ewaluatorzy stwierdzili, iż fundusze pożyczkowe /poręczeniowe nie są instrumentami wystarczającymi, które zaspokoją wszystkie potrzeby przedsiębiorców. W ofercie rynku instrumentów finansowych istnieje pewna luka – tzn. nie wszyscy przedsiębiorcy i nie na wszystkie przedsięwzięcia mogą otrzymać wsparcie. Główne czynniki wpływające na istniejącą lukę finansową to:

- Wielkość pożyczki – obecnie w ofercie wspartych funduszy pożyczkowych jest dostępna pożyczka, która nie przekracza kwoty 120 tys. zł. podczas gdy potrzeby przedsiębiorstw oscylują najczęściej w granicach od 100 do 500 tys. zł.
- Odbiorcy wsparcia – obecnie głównymi beneficjentami funduszy pożyczkowych / poręczeniowych są mikroprzedsiębiorstwa (głównie jednoosobowe działalności gospodarcze). W luce finansowej znajdują się więc przedsiębiorstwa średnie, potrzebujące większej niż dotychczas oferowana kwoty pożyczki.
- Przeznaczenie wsparcia – w luce finansowej znajdują się przedsiębiorstwa działające poniżej 12 m-cy, które potrzebują środków obrotowych na bieżącą działalność.

Główne rekomendacje wynikające z raportu:

- podnoszenie świadomości i wiedzy przedsiębiorców i instytucji finansowych działających w regionie lubelskim o korzyściach płynących z korzystania z preferencyjnych instrumentów zwrotnych,
- zniesienie barier formalnych i instytucjonalnych, które ograniczają oraz zniechęcają przedsiębiorców do korzystania z oferty funduszy pożyczkowych i poręczeniowych,
- przemodelowanie instrumentów finansowych, przede wszystkim pod kątem formy oraz kwoty finansowania tak, aby w pełniejszym stopniu odpowiadały na potrzeby lubelskich przedsiębiorców.

Badanie **„Ocena wpływu dotacji z RPO WL na wzrost konkurencyjności oraz innowacyjności beneficjentów z sektora MŚP"** zostało przeprowadzone przez *Pracownię Badań i Doradztwa „Re-source" Korczyński Sarapata Sp. j.* w terminie 27.07.2012 – 09.11.2012r. W jego wyniku stwierdzono, iż Beneficjenci RPO WL wykazują większą konkurencyjność niż podmioty nierealizujące projektów. Zaobserwowano, iż interwencja w ramach RPO WL sprzyja ekspansji terytorialnej firm, tzn. podejmowania działalności na rynkach: ogólnopolskim i regionalnym. Ponadto, projekty cechujące się co najmniej regionalnym poziomem innowacyjności w wysokim stopniu oddziałują na konkurencyjność Beneficjenta.

W wyniku przeprowadzonego badania zidentyfikowano problemy występujące w sektorze przedsiębiorstw oraz jednostek naukowo – badawczych. Zaliczono do nich m.in.

- ✓ ograniczone środki finansowe,
- ✓ brak zapotrzebowania,
- ✓ brak użytecznych rozwiązań w zakresie komercjalizacji wiedzy,
- ✓ rozproszenie instytucji – brak spójnych i skoordynowanych działań.

Dodatkowo, obie kategorie podmiotów doświadczają problemów komunikacyjnych, wzajemnych stereotypów, odmienności celów i logiki działania. Ww. okoliczności wpływają na trudności w zakresie nawiązywania i utrzymywania współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami naukowo-badawczymi.

W systemie realizacji projektów dotyczących konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw, rekomendowane są dwojakiego rodzaju zmiany w przyszłym okresie finansowania:

- ✓ redukcja aktualnego katalogu działań do dwóch głównych obszarów: konkurencyjności oraz innowacyjności i transferu wiedzy i technologii.

- ✓ całość działań konkursowych, niemających charakteru bezpośredniego wsparcia finansowego dla przedsiębiorstw należy realizować w formule jednego projektu systemowego.

Postulowane działania mają na celu stworzenia kompleksowego systemu wspierania konkurencyjności i innowacyjności przedsiębiorstw oraz potencjału innych kategorii interesariuszy takich jak: jednostki naukowo-badawcze, instytucje otoczenia biznesu, jednostki samorządu terytorialnego. Ponadto ,w ramach proponowanego projektu systemowego należy wspierać relacje pomiędzy przedsiębiorstwami a IOB .Należy uwzględnić korzyści wynikające ze współpracy z IOB jako podmiotów mogących wspomagać rozwój potencjału konkurencyjnego przedsiębiorstw.

Rekomendowane działania dotyczą głównie kolejnej perspektywy finansowej – będą zatem brane pod uwagę w procesie formułowania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014–2020.

Opis badania oraz główne wnioski i rekomendacje raportu ewaluacyjnego pn. **„Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego”** (Warszawa, grudzień 2012) zostały zawarte w rozdziale 2.1.6.4. oraz w załączniku nr VIII do niniejszego sprawozdania.

W wyniku ustaleń Grupy Sterującej ewaluacją RPO WL na 2013 rok zaplanowano realizację dwóch kluczowych badań ewaluacyjnych:

- Ewaluacja ex-ante projektu Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2014-2020 z uwzględnieniem możliwości wdrożenia instrumentów finansowych dla realizacji celów rozwojowych Programu,
- Analiza wskaźników projektu Regionalnego Programu Operacyjnego na lata 2014-2020.

3. REALIZACJA W PODZIALE NA PRIORYTETY, POSTĘP WDRAŻANIA PROGRAMU WEDŁUG PRIORYTETÓW / OSI

3.1. OŚ PRIORYTETOWA I PRZEDSIĘBIORCZOŚĆ I INNOWACJE

Celem I Osi Priorytetowej ***Przedsiębiorczość i innowacje*** jest „Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim". Na jego wykonanie przeznaczono łącznie kwotę **256 869 455 EUR** (1 055 164 672 PLN), która stanowi **21,53%** środków wspólnotowych przeznaczonych na realizację RPO WL na lata 2007-2013.

Realizacja założeń I Osi Priorytetowej spowoduje osiągnięcie celu szczegółowego *„Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności"*. Ponadto, realizowane w ramach Osi działania wpisują się w Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego *„Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy".*

Do realizacji wymienionych celów I Osi Priorytetowych: głównego i szczegółowych przyczyni się wdrożenie poniższych działań:

- Działanie 1.1. *Dotacje dla nowopowstałych przedsiębiorstw* – celem działania jest zwiększenie zdolności inwestycyjnej w początkowym okresie funkcjonowania mikroprzedsiębiorstw realizujących projekty na terenie województwa lubelskiego. Na jego realizację przeznaczono **28 528 947 EUR** (116 681 471 PLN), co stanowi 11,11% alokacji na Oś.
- Działanie 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* - celem działania jest poprawa konkurencyjności mikroprzedsiębiorstw prowadzących działalność gospodarczą dłużej niż 2 lata, realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Na jego realizację przeznaczono **71 851 273 EUR** (295 357 619 PLN), co stanowi 27,97% alokacji na Oś.
- Działanie 1.3. *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* - celem działania jest poprawa konkurencyjności małych i średnich przedsiębiorstw realizujących innowacyjne projekty inwestycyjne na terenie województwa lubelskiego. Na jego realizację przeznaczono **84 561 273 EUR** (346 859 069 PLN), co stanowi 32,92% alokacji na Oś.
- Działanie 1.4. *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii* – celem działania jest zwiększenie produkcji i wykorzystania energii ze źródeł odnawialnych oraz zwiększenie konkurencyjności przedsiębiorstw zobowiązanych do dostosowania swojej infrastruktury do wymogów ochrony środowiska. Na jego realizację przeznaczono **23 117 091 EUR** (94 459 057 PLN), co stanowi 9% alokacji na Oś.
- Działanie 1.5. *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki* – celem działania jest zwiększenie konkurencyjności mikro, małych i średnich przedsiębiorstw działających na terenie województwa lubelskiego w sektorze turystyki i rekreacji. Na jego realizację przeznaczono **40 822 325 EUR** (168 778 748 PLN), co stanowi 15,89% alokacji na Oś.
- Działanie 1.6. *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu działaniach* – celem działania jest wsparcie procesu opracowania i transferu nowoczesnych technologii do przedsiębiorstw. Na jego realizację przeznaczono **5 779 273 EUR** (23 740 033 PLN), co stanowi 2,25% alokacji na Oś.
- Działanie 1.7. *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo* – celem działania jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw poprzez ułatwienie dostępu do specjalistycznej pomocy doradczej. Na jego realizację przeznaczono **2 209 273 EUR** (9 088 675), co stanowi 0,86% alokacji na Oś.

Beneficjentami I Osi Priorytetowej są przedsiębiorcy z sektora MŚP (mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa). Pod pojęciem MŚP należy rozumieć podmioty prowadzące działalność gospodarczą bez względu na formę prawną, zwłaszcza osoby prowadzące działalność na własny rachunek, firmy rodzinne zajmujące się rzemiosłem lub inna działalnością oraz spółki lub konsorcja prowadzące regularną działalność gospodarczą.

ANDY MAX Kamila Matuszewska - Budowa hotelu SPA wraz z wyposażeniem i infrastrukturą towarzyszącą

Zakład Produkcyjno - Handlowy Stanisław Krzaczek - Uruchomienie produkcji nowych typów kotłów i konstrukcji stalowych w ZPH Stanisław Krzaczek

NPLAY Sp. z o.o. - Wdrożenie nowych, innowacyjnych usług telefonii i telewizji cyfrowej oraz dynamicznego zarządzania pasmem w firmie NPLAY Sp. z o.o. celem osiągnięcia pozycji wiodącego operatora teleinformatycznego

3.1.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.1.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny I Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.1. Postęp fizyczny I Osi Priorytetowej. Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.1.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

W okresie sprawozdawczym ogłoszono **9** konkursów, na łączną kwotę **82 981 651 EUR** (339 959 226 PLN) w ramach których wpłynęło **1 339** wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia równą **123 233 390,66 EUR** (504 862 554,89 PLN).):

1. Konkurs dla Działania 1.1 (07/RPOWL/1.1/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 6 174 204 EUR (25 294 480 PLN),
2. Konkurs dla Działania 1.2 (08/RPOWL/1.2/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 17 414 958 EUR (71 345 600 PLN),
3. Konkurs do Działania 1.2 (01/RPOWL/1.2/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 17 333 819 EUR (71 013 189 PLN),
4. Konkurs dla Działania 1.3 (12/RPOWL/1.3/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 15 000 000 EUR (61 452 000 PLN).
5. Konkurs dla Działania 1.4A (09/RPOWL/1.4A/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 4 917 165 EUR (20 144 640 PLN),
6. Konkurs dla Działania 1.4B (10/RPOWL/1.4B/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 16 111 977 EUR (66 007 548 PLN),
7. Konkurs dla Działania 1.6 A (03/RPOWL/1.6A/2012). Wysokość dostępnych środków ramach konkursu - 2 636 021 EUR (10 799 250 PLN),
8. Konkurs dla Działania 1.6 B (04/RPOWL/1.6B/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 2 393 507 EUR (9 805 719 PLN),
9. Konkurs dla Działania 1.7 (13/RPOWL/1.7/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu - 1 000 000 EUR (4 096 800 PLN).

Od początku realizacji Programu w ramach I Osi Priorytetowej ogłoszono łącznie **30** naborów wniosków o dofinansowanie. W ramach ogłoszonych konkursów wpłynęło łącznie **5 137** wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia – **712 838 686,37 EUR** (2 920 357 530,30 PLN).

Analizując poziom zainteresowania I Osią Priorytetową wśród beneficjentów (biorąc pod uwagę wnioskowane kwoty dofinansowania po ocenie formalnej względem alokacji) można zauważyć dość wysoki i wyrównany poziom dla Działań: 1.1 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw*, 1.2 *Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw*, 1.3 *Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* i 1.5 *Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki,* gdzie wartość wnioskowanego wsparcia znacznie przekroczyła wysokość dostępnych środków w ramach ogłoszonego konkursu (od 150 do 190% dostępnej alokacji).

Najmniejsze zainteresowanie Beneficjentów dotyczyło Działania 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii*, 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach*.

Przyczyną niskiego wykonania wskaźników finansowych w ramach Działania 1.4 Schemat A było przede wszystkim niedostosowanie Schematu A do potrzeb potencjalnych Beneficjentów. Z kolei niski stopień zainteresowania realizacją projektów w ramach schematu B wynika z faktu, iż projekty dotyczące budowy nowoczesnych elektrowni i produkcji energii z odnawialnych źródeł

wymagają bardzo dużych nakładów finansowych (znacznie przewyższających progi ustalone dla poziomu regionalnego w obecnym okresie programowania).

W celu poprawy realizacji wskaźników w tych działaniach zmieniono dokumentację konkursową dla Działania 1.4 Schemat A. W ramach tego Działania wspierana jest realizacja projektów inwestycyjnych w zakresie termomodernizacji użytkowanych budynków, w których przedsiębiorcy z sektora MŚP prowadzą działalność gospodarczą. Zmieniono m.in. cel Działania 1.4 schemat A oraz rodzaje wspieranych projektów. Dodatkowo działaniu 1.4 schemat A przypisano większą liczbę tematów priorytetowych oraz wprowadzono możliwość ubiegania się o dofinansowanie na termomodernizację dla przedsiębiorstw działających w sektorze handlu. Zmianie również uległ schemat udzielania pomocy z regionalnej pomocy inwestycyjnej na pomoc *de minimis*, co spowodowało, iż bez względu na status przedsiębiorstwa, wszystkie mikro, małe i średnie przedsiębiorstwa mają możliwość uzyskania maksymalnego dofinansowania na poziomie 70%.

W odniesieniu do Działania 1.4 schemat B na podstawie analizy rynku stwierdzono, że największe nasłonecznienie w kraju występuje w południowo-wschodniej Polsce, w woj. lubelskim i dochodzi nawet do 1150 kWh/m2/rok. Inwestycje opierające się na pozyskiwaniu energii z OZE są jednak niezwykle kosztowne i wymagają dużych nakładów finansowych. Aby inwestycja zrealizowana była efektywnie, jej koszt może sięgać nawet 20 mln PLN, a średnio zaawansowany projekt jest kosztem rzędu 10 mln PLN. Mając na uwadze powyższe dokonano zmian w zakresie dokumentacji konkursowej (Wytyczne dla Wnioskodawców oraz Instrukcje wypełniania wniosku i załączników) oraz w zakresie kryteriów wyboru projektów. W konkursie w ramach Działania 1.4 B preferowane są przede wszystkim projekty wykorzystujące naturalny potencjał województwa lubelskiego z zakresie odnawialnych źródeł energii (tj. energia słoneczna oraz energia z biomasy). Dodatkowo zmianie uległy maksymalne wartości dofinansowania. Obecnie będzie można uzyskać dofinansowanie na realizację inwestycji na poziomie 5 lub 6 mln PLN (w zależności od maksymalnej dopuszczalnej wartości projektu zgodnie z Linią demarkacyjną), podczas gdy do tej pory było to jedynie 4 mln PLN. Maksymalna wartość wsparcia w zależności od rodzaju projektu wynosi:

- Budowa małych i średnich jednostek wytwarzania energii elektrycznej i ciepła w skojarzeniu - 5 mln PLN,
- Budowa lub przebudowa infrastruktury służącej do produkcji energii odnawialnej – 6 mln PLN,
- Inwestycje w zakresie wytwarzania energii elektrycznej z biomasy lub biogazu – 5 mln PLN,
- Inwestycje w zakresie budowy lub rozbudowy małych elektrowni wodnych – 5 mln PLN.

Dodatkowym aspektem zachęcającym do inwestowania w OZE oraz korzystania z dofinansowania w tym zakresie jest likwidacja przez IP II bariery dotyczącej ilości produkowanej energii, która musi być przeznaczona na sprzedaż. Do tej pory Beneficjent miał obowiązek przeznaczyć na sprzedaż minimum 50% produkowanej energii, obecnie taki wymóg nie będzie stosowany.

Zmiany dotyczące Działań spowodowały znaczny wzrost zainteresowania potencjalnych beneficjentów. W ramach ogłoszonego na koniec 2011 r. konkursu z Działania 1.4 schemat A wpłynęły 94 wnioski o łącznej wnioskowanej wartości wsparcia 3 845 560,17 EUR (15 754 490,92 PLN). Do dofinansowania zostało wybranych 60 projektów na łączną wartość wnioskowanego wsparcia 2 317 331,97 EUR (9 493 645,63 PLN). Ponadto obecnie trwa ocena wniosków złożonych w ramach konkursu z Działania 1.4 Schemat A, natomiast na koniec miesiąca października 2012 r. został ogłoszony konkurs do Działania 1.4 Schemat B.

W przypadku Działania 1.6 niski poziom wykorzystania alokacji jest spowodowany głównie faktem, iż potencjalni Beneficjenci tego działania chcąc realizować bardziej kompleksowe projekty oczekują wsparcia o większej wartości. Podjęte zostały zatem działania, w wyniku których zmianie uległa linia demarkacyjna. Przed dokonaniem zmian, zgodnie z dokumentem „Linia demarkacyjna pomiędzy Programami Operacyjnymi Polityki Spójności, Wspólnej Polityki Rolnej i Wspólnej Polityki Rybackiej" w ramach RPO WL 2007-2013 podmioty mogły realizować projekty o wartości nie przekraczającej 400 tys. PLN. Obecnie maksymalna wartość projektów dla Działania 1.6 wynosi 3 mln PLN dla schematu A oraz 2 mln dla schematu B. Zmiany w zakresie dokumentacji

zaowocowały większym zainteresowaniem konkursami w ramach Działania 1.6. W czerwcu 2012 roku ogłoszono dwa konkursy do ww. Działania - 03/RPOWL/1.6A/2012 oraz 04/RPOWL/1.6B/2012. Nabór wniosków zakończył się 14 września 2012 r. W ramach tych konkursów wpłynęło łącznie 40 projektów z zakresu B+R. Obecnie trwa ocena formalna wniosków.

Tabela 3.1.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Os Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
1.1	0	0	675	43 860 678	153,74%
1.2	405	44 188 048	971	112 850 804	156,53%
1.3	3	1 057 716	627	160 090 581	189,09%
1.4	84	3 325 955	94	9 401 051	40,77%
1.5	0	0	250	73 856 832	179,27%
1.6	12	1 915 135	47	3 946 190	68,10%
1.7	0	0	173	2 467 332	111,22%
Oś I	**504**	**50 486 855**	**2 837**	**406 473 467**	**157,82%**

Wykres 3.1.1.2.a.

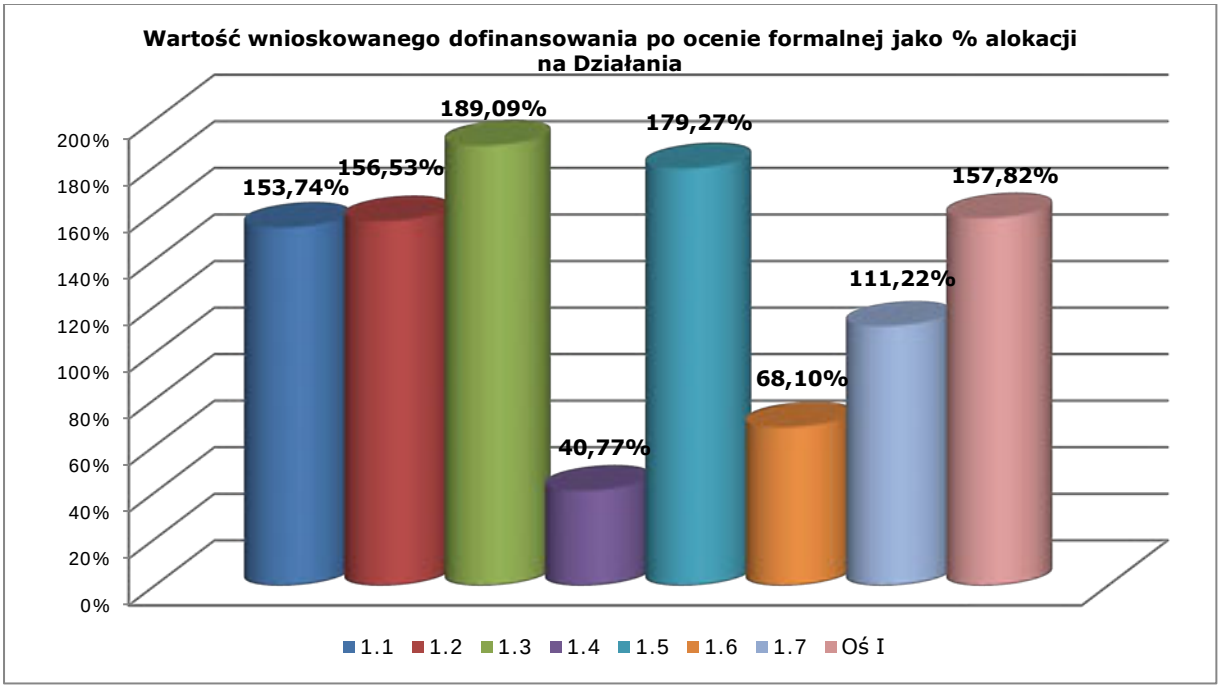

Tabela 3.1.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
1.1	33	518 519	425	29 210 952	102,39%
1.2	140	3 954 359	541	65 337 241	90,63%
1.3	72	4 682 089	337	90 608 344	107,02%
1.4	64	603 457	69	5 851 968	25,38%
1.5	0	0	187	56 309 390	136,68%
1.6	0	0	32	1 902 530	32,83%
1.7	34	133 376	124	1 665 978	75,10%
Oś I	**343**	**9 891 800**	**1 715**	**250 886 404**	**97,41%**

Wykres 3.1.1.2.b.

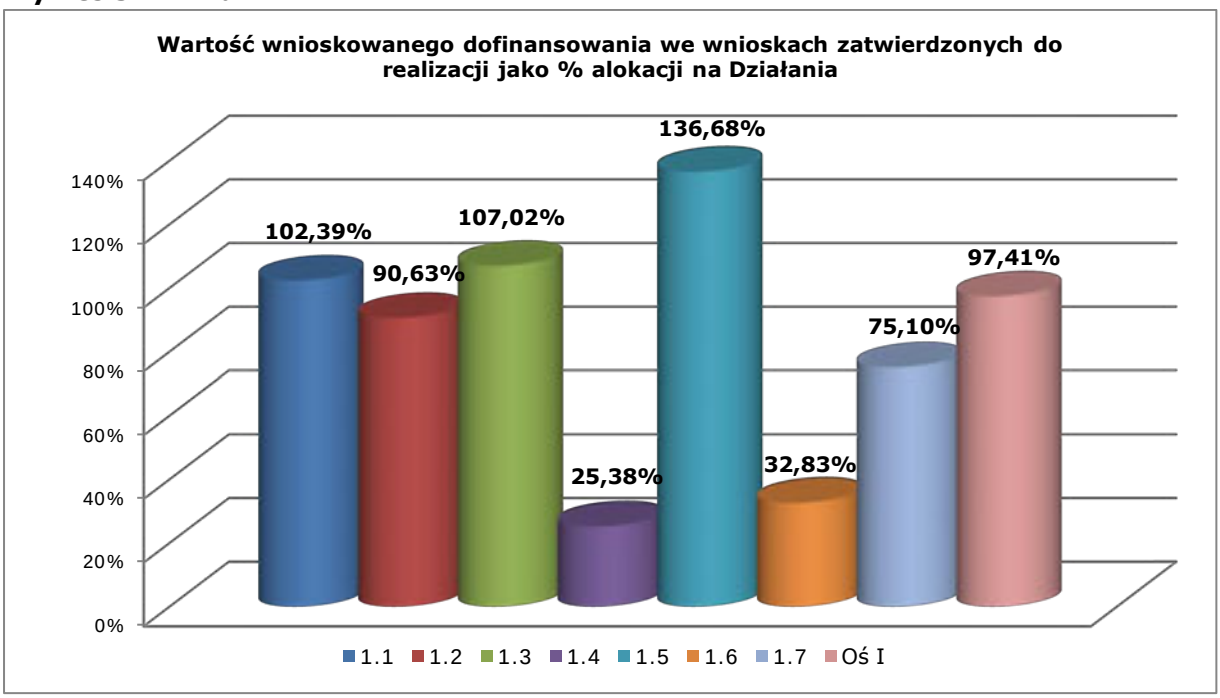

Tabela 3.1.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
1.1	17	-782 267	324	18 028 901	63,19%
1.2	2	-953 118	376	38 360 776	53,21%
1.3	62	12 046 412	292	65 157 018	76,96%
1.4	44	1 434 771	48	3 462 003	15,02%
1.5	16	386 465	158	40 348 669	97,94%
1.6	2	74 408	29	1 475 770	25,47%
1.7	23	246 081	95	1 053 612	47,49%
Oś I	**166**	**12 452 753**	**1 322**	**167 886 750**	**65,18%**

Wykres 3.1.1.2.c.

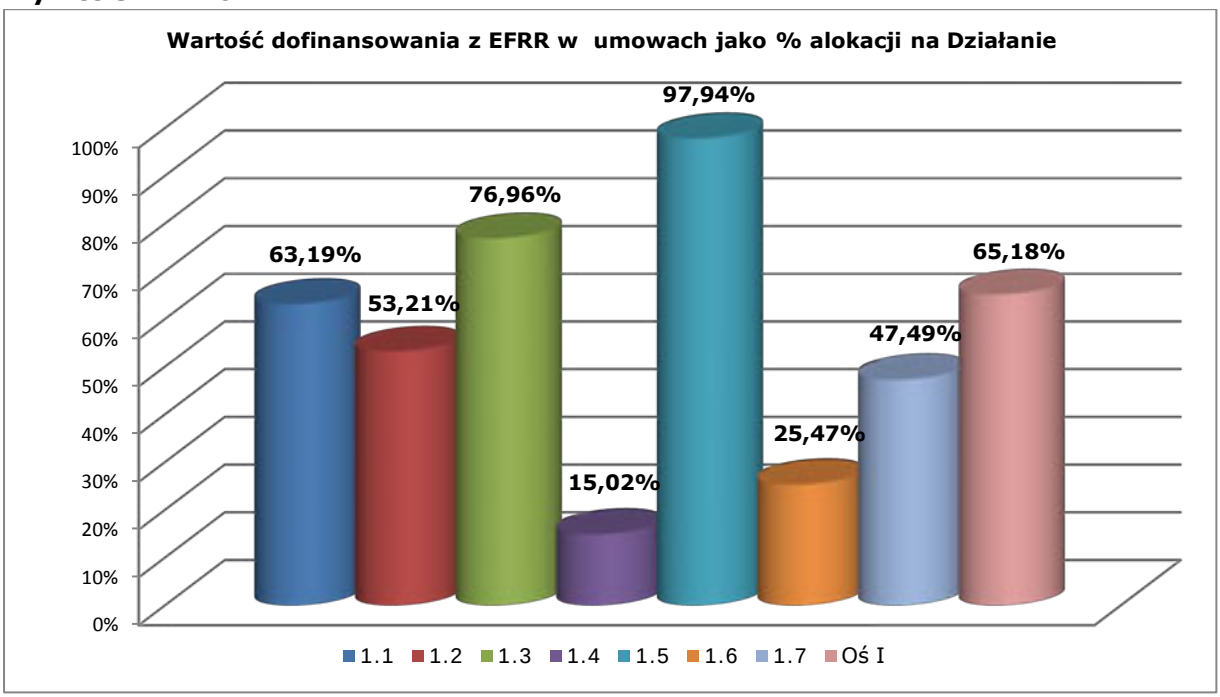

Tabela 3.1.1.2 d. *Wnioski o płatność – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
1.1	260	4 991 032	706	14 438 564	50,61%
1.2	221	8 135 006	879	35 441 693	49,16%
1.3	134	7 709 951	832	51 094 845	60,35%
1.4	2	0	7	1 301 056	5,64%
1.5	251	11 016 670	580	26 898 047	65,29%
1.6	49	537 280	85	1 001 790	17,29%
1.7	61	241 664	179	685 321	30,89%
Oś I	**978**	**32 631 602**	**3 268**	**130 861 317**	**50,81%**

Wykres 3.1.1.2.d.

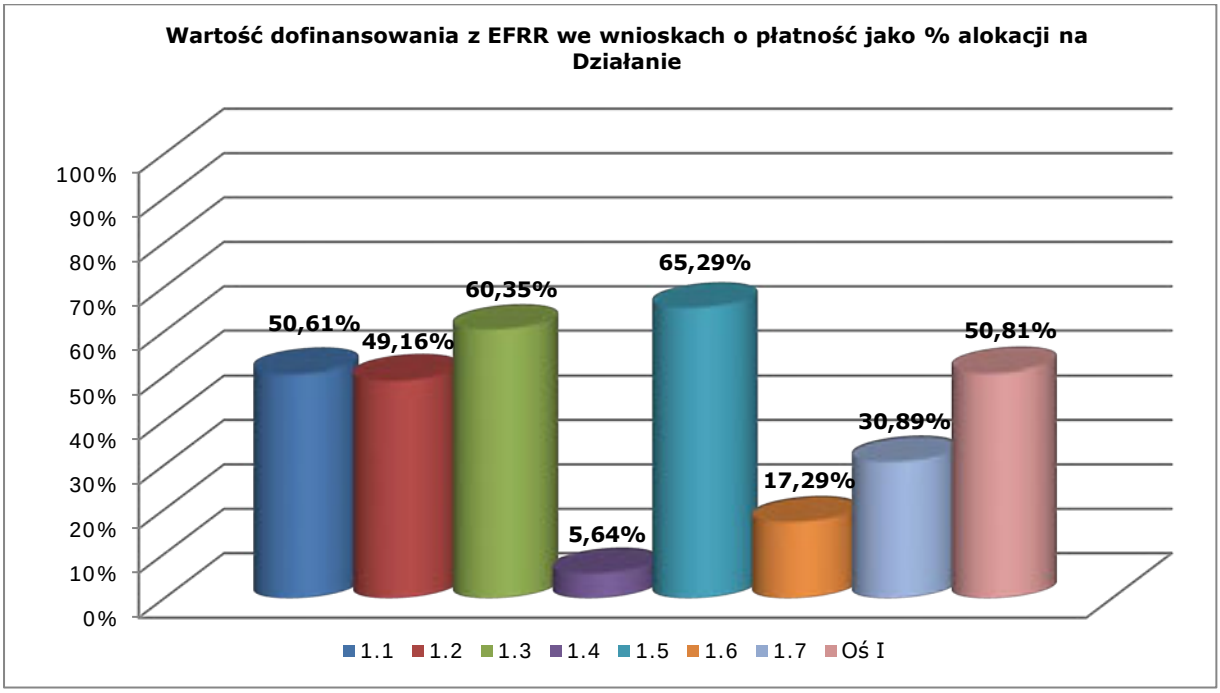

Tabela 3.1.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
I	34 327 735	121 068 659	47,13%

W 2013 r. planowane jest przesunięcie kwoty 8 238 751 EUR z Działania 2.2 *Regionalna Struktura B+R* na Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii.* W przypadku

uzyskania zgody *KE na powyższe przesunięcie alokacja na Działanie 1.4 wynosić będzie 92 800 024 EUR, natomiast alokacja na I Oś wynosić będzie 267 108 206 EUR.*

W 2013 r. w ramach I Osi Priorytetowej planowane jest podpisanie ok. 750 umów na łączną kwotę wsparcia z EFRR w wysokości ok. 91 778 949 EUR (376 000 000 PLN). Po uwzględnieniu planowanego przesunięcia środków oraz umów planowanych do podpisania wykorzystanie alokacji w ramach I Osi Priorytetowej na etapie podpisanych umów na koniec 2013 r. wynosić będzie ok. 258 738 528 EUR (1 060 000 000 PLN), co stanowi ok. 96,90% planowanej alokacji dostępnej w ramach I Osi Priorytetowej.

Sektor logistyki – jedną z szans regionu lubelskiego

W ramach I Osi Priorytetowej realizowane są projekty wpisujące się w sektor działalności usługowej wspomagającej transport. W ramach tego wsparcia dofinansowanie udzielone zostało m.in. firmie LEW-POL Jarosław Lewkowicz w kwocie 136 958,63 EUR (561 092,11 PLN) na realizację projektu „Uruchomienie nowoczesnego magazynu logistycznego efektem dywersyfikacji działalności LEW-POL JAROSŁAW LEWKOWICZ w kierunku usług magazynowania i przechowywania". Projekt został zrealizowany prawidłowo i w całości rozliczony w 2012 r.

Głównym celem projektu była dywersyfikacja działalności handlowej przedsiębiorstwa Wnioskodawcy LEW-POL Jarosław Lewkowicz w kierunku świadczenia usług magazynowania i przechowywania. Cel ten został osiągnięty poprzez uruchomienia nowoczesnego magazynu logistycznego.

W szczególności, przedsięwzięcie przyczynia się do realizacji celów Działania 1.2 RPO WL.

Cele projektu na poziomie produktu zostały zrealizowany poprzez zakup środków trwałych i wartości niematerialnych i prawnych oraz przebudowanie jednego budynku, dzięki zakupowi robót budowlanych. Natomiast cele rezultatu zrealizowano poprzez wprowadzenie do oferty przedsiębiorstwa dwóch usług: wynajem powierzchni magazynowych oraz wynajem powierzchni wystawienniczych, wdrożenie innowacji organizacyjnej w wyniku zakupu i wdrożenia do pracy przedsiębiorstwa innowacyjnego oprogramowania do zarządzania magazynem oraz mobilnej platformy, zatrudnienie dwóch osób - dyrektora magazynu oraz magazyniera.

Projekt realizuje także cele jakościowe, takie jak budowanie korzystnej pozycji konkurencyjnej na rynku usług magazynowania i przechowywania, wyrównywanie szans na rynku pracy poprzez wzrost zatrudnienia w przedsiębiorstwie (w zgodzie z polityką horyzontalną UE), rozwój społeczeństwa informacyjnego poprzez wykorzystanie technik ICT, pozytywny wpływ na ochronę środowiska, głównie w aspekcie zanieczyszczenia powietrza, wykorzystanie potencjału nowo powstałego, w wyniku realizacji projektu, magazynu logistycznego do rozwoju regionalnych usług w branży wysokospecjalistycznej, do których zalicza się usługi outsourcingowe, wpływ na rozwój współpracy z firmami globalnymi poprzez utworzenie magazynu logistycznego, z wykorzystaniem infrastruktury upadłego zakładu BIAWENA i wykorzystaniem potencjału przygranicznego.

Obecnie sytuowanie, rozwój i promocja działalności typu „centrum logistyczne" uznaje się za narzędzie pozwalające wpływać na wzrost sprawności i efektywności procesów logistycznych, poziom obsługi klienta, tworzenie wartości w łańcuchach dostaw oraz redukcję kosztów logistyki. Centra logistyczne uznawane są też za niezwykle efektywną formę restrukturyzacji obszarów – jako inwestycje ożywiające lokalną gospodarkę i uruchamiające nowe inwestycje, związane np. z napływem nowych podmiotów.

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Tabela 3.1.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej I Przedsiębiorczość i innowacje w podziale na sektory gospodarki.*

Dział gospodarki	Liczba umów o dofinansowanie	Wartość ogółem [EUR]	Wartość dofinanso-wanie z EFRR [EUR]
Nie dotyczy (00)	95	3 166 526,71	1 053 612,30
Produkcja produktów żywnościowych i napojów (03)	29	14 103 473,98	5 105 920,92
Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włó-kienniczych (04)	8	4 498 477,59	1 466 637,11
Wytwarzanie urządzeń transportowych (05)	2	1 196 473,12	444 844,74
Nieokreślony przemysł wytwórczy (06)	186	85 336 285,81	33 212 568,57
Poczta i telekomunikacja (10)	3	882 827,88	361 135,69
Transport (11)	0	0,24	0,49
Budownictwo (12)	160	60 962 538,13	23 566 849,34
Handel hurtowy i detaliczny (13)	7	521 064,44	228 262,14
Hotele i restauracje (14)	132	107 958 371,22	34 761 840,62
Pośrednictwo finansowe (15)	0	0,00	0,00
Obsługa nieruchomości, wynajem i pro-wadzenie działalności gospodarczej (16)	9	1 062 208,61	357 316,76
Administracja publiczna (17)	0	0,00	0,00
Edukacja (18)	23	2 571 854,00	1 275 824,63
Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (19)	198	32 769 182,70	16 015 056,54
Opieka społeczna, pozostałe usługi ko-munalne, społeczne i indywidualne (20)	1	453 855,08	207 404,21
Działalność związana ze środowiskiem naturalnym (21)	9	6 362 159,42	2 398 017,23
Inne niewyszczególnione usługi (22)	460	128 721 206,85	47 431 458,78
SUMA:	**1322**	**450 566 506,04**	**167 886 750,59**

Wśród projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej – zarówno pod względem liczby (62,93%), jak i wartości dofinansowania z EFRR (61,02%) – zdecydowanie dominują projekty z sektora usługowego. W ten sektor gospodarki wpisują się bowiem aż 832 projekty o wartości dofinansowania z UE wynoszącej 102 446 918,79 EUR (419 704 536,88 PLN). Wśród projektów z sektora usługowego przeważają projekty dotyczące niewyszczególnionej działalności usługowej (stanowią one 55,29% liczby wszystkich projektów z sektora usługowego realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej oraz 46,30% ich wartości), działalności w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (stanowią one odpowiednio 23,80% i 15,63% projektów o charakterze usługowym) oraz turystyki (15,87% i 33,93%).

Kolejnym – pod względem liczby i wartości dofinansowania – sektorem działalności gospodarczej jest sektor przemysłowy. Według stanu na koniec 2012 r. Beneficjenci I Osi Priorytetowej realizowali 225 projektów o wartości dofinansowania z UE wynoszącej 40 229 971,35 EUR (164 814 146,61 PLN) wpisujących w ten dział gospodarki. Szeroką grupę projektów stanowiły również inwestycje przedsiębiorców dotyczące budownictwa – 160 projektów o wartości dofinansowania wynoszącej 23 556 849,34 EUR (96 507 700,38 PLN).

Wśród umów o dofinansowanie podpisanych w ramach I Osi Priorytetowej znajdują się również projekty, w których Beneficjenci nie określili konkretnego działu gospodarki, odzwierciedlającego charakter inwestycji. Główną przyczyną takiego stanu rzeczy były obowiązujące zapisy *Uszczegółowienia Programu*, w którym w szczegółowym opisie Działania 1.7 *Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo* w poz. 15e „Działalność gospodarcza" przewidziano jedynie jeden dział gospodarki - 00 *Nie dotyczy*. Beneficjenci Działania 1.7 nie mogli zatem – składając wniosek lub podpisując umowę o dofinansowanie – wskazać działu odpowiadającego charakterowi działalności gospodarczej, której dotyczył projekt. Uchwałą nr CIII/1039/2012 Zarządu Województwa Lubelskiego z dnia 27 marca 2012 r. *w sprawie zatwierdzenia zmian w Szczegółowym Opisie Osi Priorytetowych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 – Uszczegółowienie Programu* Instytucja Zarządzająca dokonała stosownych zmian w tym zakresie – Działaniu 1.7 przyporządkowano właściwe działy gospodarki (03 – 06, 10 – 16, 18 – 22), tak aby przyszli beneficjenci już na etapie aplikowanie o środki mogli określić sektor gospodarki, w który wpisuje się ich inwestycja.

Ponadto Beneficjenci zostali zobowiązani do dostarczenia dodatkowych informacji na temat już (z)realizowanych projektów (przy podpisywaniu aneksów do umów o dofinansowanie lub za pomocą formularzy uzupełniających). W związku z powyższym poprawne, zgodne ze stanem faktycznym dane na temat rozkładu projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki zostaną zaprezentowane w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów beneficjentów

Ze względu na cel I Osi Priorytetowej, którym jest wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim, beneficjentami Osi są prawie wyłącznie przedsiębiorcy – realizują oni 1 316 projektów o wartości ogółem 448 227 855,96 EUR (1 836 504 720,28 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 167 013 516,29 EUR (684 220 973,53 PLN). Jedynie 6 umów zostało podpisanych z beneficjentami spoza sektora MŚP – po jednej z niepublicznym zakładem opieki zdrowotnej i spółdzielnią oraz cztery z organizacjami pozarządowymi.

Wśród przedsiębiorstw, które pozyskały dofinansowanie w ramach I Osi Priorytetowej zdecydowanie dominują mikroprzedsiębiorstwa – blisko ¾ projektów realizowanych jest przez przedsiębiorców zatrudniających mniej niż 10 pracowników. Biorąc pod uwagę formę prawną beneficjentów I Osi Priorytetowej przeważają osoby fizyczne prowadzące działalność gospodarczą, spółki z ograniczoną odpowiedzialnością oraz spółki jawne.

Szczegółowe dane na temat liczby i wartości dofinansowania z EFRR projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej przez beneficjentów z sektora MŚP zostały przedstawione na poniższych wykresach *(Wykres 3.1.1.2.e. i 3.1.1.2.f.).*

Wykres 3.1.1.2.e.

Podział projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje przez beneficjantów z sektora MŚP ze względu na wielkość przedsiębiorstwa (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)

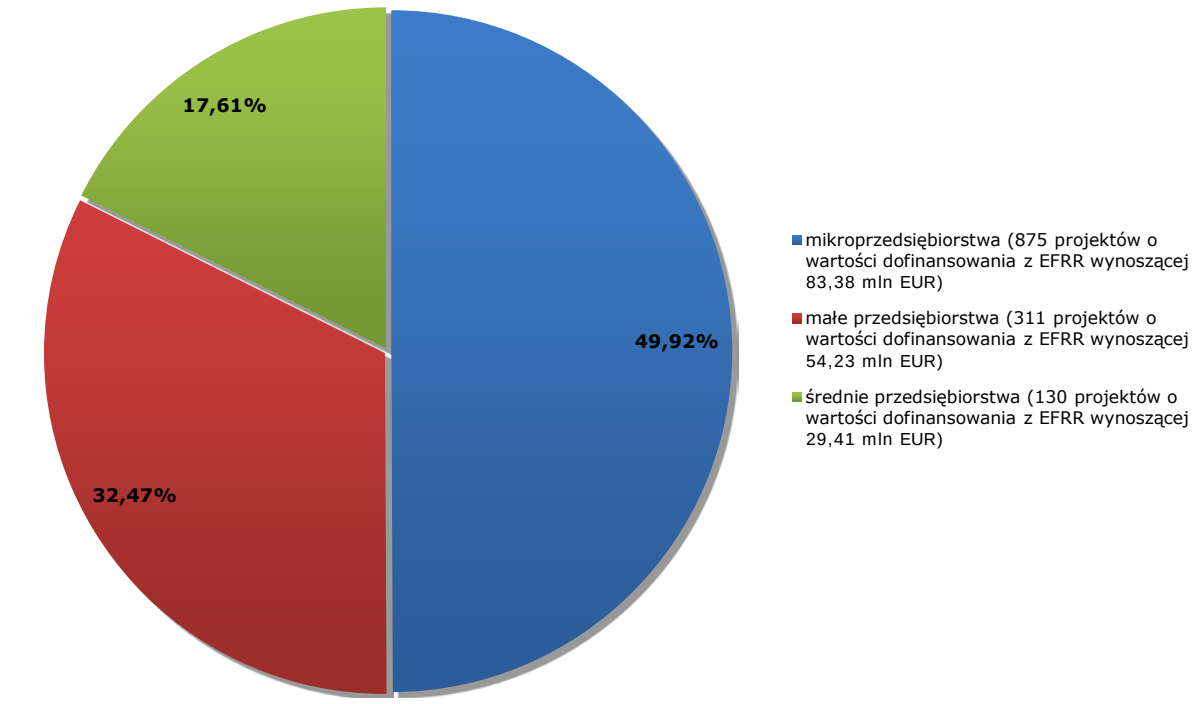

Wykres 3.1.1.2.f.

Podział projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje przez beneficjentów z sektora MŚP ze względu formę prawna przedsiębiorstwa (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)

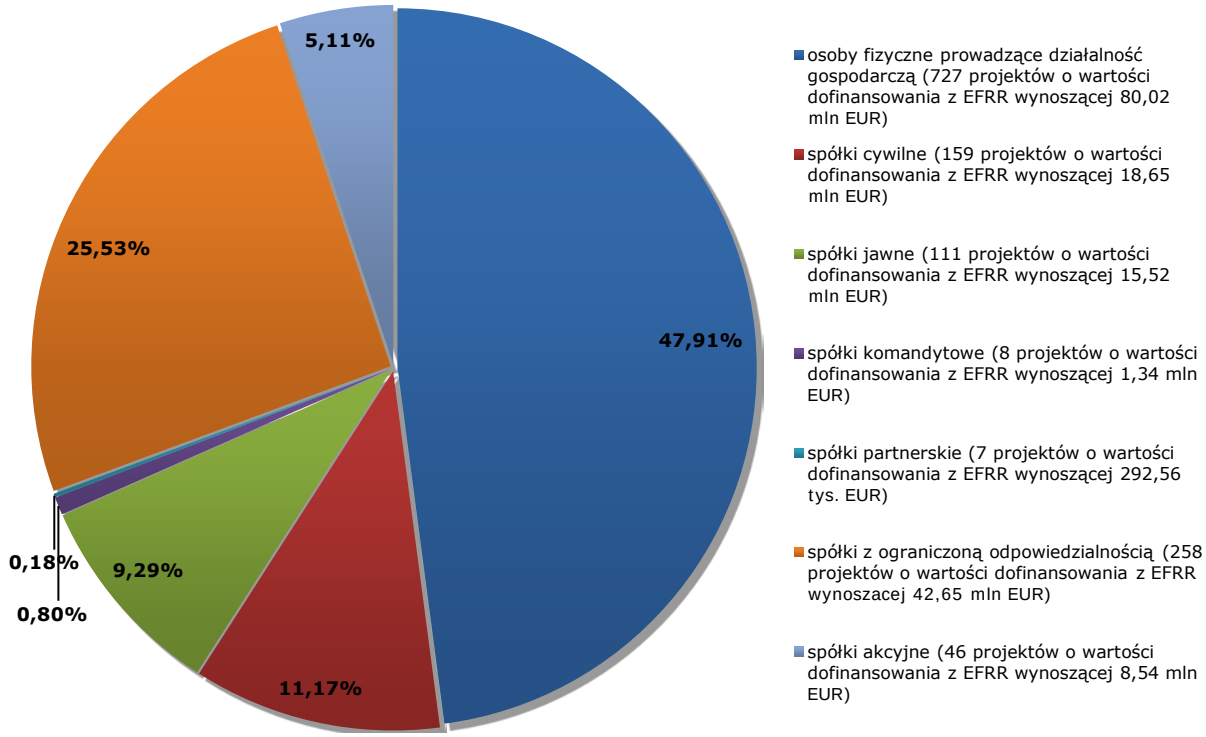

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

W ramach I Osi Priorytetowej *Przedsiębiorczość i innowacje* na terenie województwa lubelskiego realizowanych jest 1 320 projektów o łącznej wartości ogółem 450 192 275,80 EUR (1 844 347 715,50 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 167 748 778,05 EUR (687 233 193,92 PLN). Ponadto 2 projekty, które otrzymały unijne wsparcie w wysokości 137 971,56 EUR (565 241,89 PLN) są realizowane na obszarze całej Polski.

Analizując rozkład terytorialny wsparcia udzielonego przedsiębiorcom w ramach I Osi Priorytetowej widoczna jest wyraźna dysproporcja pomiędzy poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. Najwięcej projektów mających na celu podniesienie konkurencyjności lubelskich przedsiębiorstw realizowanych jest na terenie powiatów: miasta Lublin – 485, lubelskiego – 83, bialskiego – 71 oraz łukowskiego – 69. Powiaty miasto Lublin i lubelski otrzymały również dofinansowanie z EFRR o najwyższej wysokości – odpowiednio 51 139 447,89 EUR (209 508 090,10 PLN) oraz 14 164 679,98 EUR (58 029 860,93 PLN). Natomiast powiaty radzyński, hrubieszowski i łęczyński realizują łącznie jedynie 42 projekty o wartości dofinansowania nie przekraczającej 5 mln EUR – 4 682 778,62 EUR (19 184 407,47 PLN).

Odnosząc wartość otrzymanego dofinansowania do liczby podmiotów zaewidencjonowanych w systemie REGON prowadzących działalność na terenie poszczególnych powiatów województwa lubelskiego najwięcej – 9 542,72 EUR (39 094,62 PLN) – pozyskało statystyczne przedsiębiorstwo działające na terenie miasta Lublin, a najmniej – 305,46 EUR (1 251,41 PLN) – firma z powiatu łukowskiego.

Ponad ¾ inwestycji dofinansowanych z I Osi Priorytetowych zlokalizowanych jest na terenach miejskich. Na obszarze miast województwa lubelskiego przedsiębiorcy realizują 1 008 projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 109 008 381,49 EUR (446 585 537,27 PLN). Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach I Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.1.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	71	30 333 492,45	11 031 652,65
Powiat biłgorajski	28	10 691 145,22	4 115 690,64
Powiat chełmski	26	9 651 680,16	3 893 180,80
Powiat hrubieszowski	15	3 590 117,87	1 524 267,70
Powiat janowski	21	9 325 855,30	3 404 059,07
Powiat krasnostawski	21	9 955 188,69	3 767 044,79
Powiat kraśnicki	27	6 250 280,04	2 435 320,01
Powiat lubartowski	57	24 334 035,19	8 912 448,78
Powiat lubelski	83	38 308 938,15	14 164 679,98
Powiat łęczyński	16	4 705 776,06	1 964 717,04
Powiat łukowski	69	17 947 695,78	6 440 334,32
Powiat m. Biała Podlaska	26	7 205 646,44	2 664 731,30
Powiat m. Chełm	35	6 558 047,43	2 778 219,79

Powiat m. Lublin	485	138 716 993,01	51 139 447,89
Powiat m. Zamość	34	10 636 353,29	3 959 035,60
Powiat opolski	24	8 130 513,16	3 120 361,61
Powiat parczewski	19	7 357 520,15	3 037 763,53
Powiat puławski	66	32 641 562,49	11 054 281,29
Powiat radzyński	11	2 781 357,61	1 193 793,89
Powiat rycki	39	12 737 623,52	4 660 524,88
Powiat świdnicki	62	14 425 679,19	6 240 953,83
Powiat tomaszowski	52	14 521 786,65	5 650 926,90
Powiat włodawski	26	12 968 665,42	5 169 059,57
Powiat zamojski	39	16 416 322,55	5 426 282,22
projekty realizowane na terenie całego kraju	2	374 229,75	137 971,56

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników I Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów z zakresu B+R. Wskaźnik osiągnięto na poziomie 17 szt., co stanowi 47,22% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie kontraktacji szacuje się iż wartość wskaźnika w 2015 r. wzrośnie do 29, co stanowi 80,56% wartości docelowej dla tego roku.

Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego, w okresie sprawozdawczym wskaźnik osiągnął wartość 642 szt., co stanowi 41,69% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacuje się, iż w 2015 r. wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 874, co stanowi 56,75% wartości docelowej dla tego roku (1540). W 2012 roku zostało ogłoszonych 9 konkursów w związku z powyższym IZ nie przewiduje trudności z realizacją wskaźnika.

Liczba wspartych nowopowstałych przedsiębiorstw. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 236 szt., co stanowi 59% wartości docelowej dla roku 2015. Biorąc pod uwagę podpisane umowy szacuje się, iż w 2015 wartość wskaźnika osiągnie 307 szt., co stanowi 76,75% wartości docelowej dla tego roku (400).

Liczba wspartych przedsiębiorstw. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 600 szt., co stanowi 38,96% wartości docelowej dla roku 2015. Biorąc pod uwagę podpisane umowy szacuje się, iż w 2015 wartość wskaźnika osiągnie 809 szt., co stanowi 52,53% wartości docelowej dla tego roku (400). W 2012 roku zostało ogłoszonych 9 konkursów w związku z powyższym IZ nie przewiduje trudności z realizacją wskaźnika.

Liczba projektów doradczych dla MŚP. Wskaźnik osiągnięto na poziomie 72 szt., co stanowi 35,29% wartości docelowej dla roku 2015. Biorąc pod uwagę fakt, iż na koniec 2012 r. w ramach tego działania podpisano 95 umów, przewiduje się osiągnięcie ww. wskaźnika na poziomie 46,57% w przyszłym okresie sprawozdawczym. Dodatkowo w ramach ogłoszonego konkursu złożono 54 wnioski o dofinansowanie, obecnie trwa ocena formalna.

Liczba projektów z zakresu turystyki. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 83 szt., co stanowi 54,25% wartości docelowej dla roku 2015. Biorąc pod uwagę podpisane umowy szacuje się, iż w 2015 wartość wskaźnika osiągnie 158 szt., co stanowi 103,27% wartości docelowej dla tego roku (400).

Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R. Wskaźnik został zrealizowany na poziomie 17 szt., co stanowi 80,95% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie zakontraktowanych umów wartość wskaźnika w 2015 r. wzrośnie do 29,

co stanowi 138,10% wartości docelowej dla tego roku. Pomimo niskiego wykorzystania alokacji na Działanie 1.6 szacuje się iż wskaźnik będzie przekroczony, świadczy to o zainteresowaniu Beneficjentów realizacją projektów w zakresie badań i nowych technologii.

Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej. Wskaźnik został osiągnięty na poziomie 1 szt., co stanowi 5% wartości docelowej dla roku 2015. W ramach podpisanych umów szacowana wartość wskaźnika wyniesie 42, co stanowi 210% wartości docelowej wskaźnika dla 2015. Tak duże przekroczenie wartości docelowej w szacunkach bierze się z dużego zainteresowania Beneficjentów, szacunki tego wskaźnika jeszcze wzrosną z uwagi na konkury ogłoszone w 2012 r. będzie to też miało przełożenie na wskaźnik *Potencjalna wytworzona moc zainstalowana w OZE,* który obecnie jest na bardzo niski poziomie.

Liczba utworzonych miejsc pracy (ogółem/kobiety/mężczyźni). Wskaźnik w ramach Osi I został osiągnięty na poziomie **33,70%** wartości docelowej dla roku 2015, a jego wartość wynosi **1 755,96 szt**., w tym kobiety – 677,80 szt., mężczyźni – 1 078,16 szt. Podział na Działania przedstawia się w sposób następujący:

- Działanie 1.1 – ogółem 394,54 szt.
  w tym kobiety 147,72, mężczyźni 246,82;
- Działanie 1.2 – ogółem 635,22 szt.
  w tym kobiety 249,88, mężczyźni 385,34;
- Działanie 1.3 – ogółem 404,25 szt.
  w tym kobiety 111, mężczyźni 293,25;
- Działanie 1.4 – 2 mężczyzn;
- Działanie 1.5 – ogółem 319,95 szt.
  w tym kobiety 169,20, mężczyźni 150,75.

Szacowana wartość przedmiotowego wskaźnika (na podstawie podpisanych umów) na poziomie I Osi wzrośnie w 2015 r. do 2 807,34 szt. co stanowi 53,88% wartości docelowej dla tego roku.

W wyniku analizy ww. wskaźnika można stwierdzić, że w okresie sprawozdawczym, większość spośród osób zatrudnionych w ramach realizacji projektów w I Osi Priorytetowej stanowią mężczyźni. Realizacja wskaźnika w podziale na płeć na zakładanym poziomie jest mało realna, z uwagi na zachowanie zgodności z zasadą równego traktowania kobiet i mężczyzn, według której Beneficjenci zatrudniając nowego pracownika nie mogą preferować żadnej z płci. W 2012 r. do IP II zaczęły napływać od Beneficjentów sygnały o problemach z osiągnięciem zadeklarowanej wartości wskaźnika zatrudnienia, jak również problemy z utrzymaniem trwałości utworzonych w ramach projektu miejsc pracy, wskazujące niekorzystną sytuację gospodarczą jako jedną z głównych przyczyn tego stanu. W związku powyższym IP II podjęła kroki mające na celu zwiększenie stopnia osiągnięcia wskaźnika poprzez wprowadzenie dodatkowej procedury umożliwiającej (w uzasadnionych przypadkach po przedstawieniu przez Beneficjenta szczegółowych wyjaśnień co do przyczyn nieosiągnięcia zakładanej wartości wskaźnika.) wydłużenie okresu trwałości w projektach realizowanych w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL. Na podstawie przeprowadzonych w kwietniu br. ankiet wśród Beneficjentów, IP II szacuje iż w ramach I Osi Priorytetowej zostały utworzone nowe miejsca pracy w wyniku realizacji projektu, które według definicji MRR nie powinny być wliczane do tego wskaźnika między innymi: kontrakty, umowy cywilnoprawne lub inne formy zatrudnienia – wartość osiągnięta to **771,15** szt.

Liczba miejsc noclegowych powstałych w wyniku realizacji projektów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 836 szt. co stanowi 35,27% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 2 346 szt., co stanowi 98,99% wartości docelowej dla 2015 roku.

Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 120 595 132,70 euro co stanowi 120,60% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 172 474 897,17 euro, co stanowi 172,47% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie ww. wskaźnika może być spowodowane dużym zainteresowanie Beneficjentów w ramach Działań od 1.1-1.4.

Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 752 szt., co stanowi 122,68% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 915 szt., co stanowi 149,27% wartości docelowej dla 2015 roku. W ramach Działania 1.1 ww. wskaźnik rezultatu wynosi 236 szt., co stanowi 306,49% wartości docelowej dla roku 2015. Dla Działania 1.2 przedmiotowy wskaźnik wynosi 325 szt., co stanowi 141,30% wartości docelowej dla roku 2015. Dla Działania 1.3 powyższy wskaźnik został osiągnięty na poziomie 191 szt.(62,42%). Przekroczenie ww. wskaźnika może być spowodowane dużym zainteresowanie Beneficjentów w ramach Działań od 1.1-1.3.

Potencjalna wytworzona moc zainstalowana w OZE – projekty realizujące wskaźnik nie zostały dotychczas zakończone. Szacowana realizacja wskaźnika jest na poziomie 0,15 MW, co stanowi 1,50% wartości docelowej dla roku 2015. Jednak w ramach konkursu dla tego działania zostały złożone 176 wnioski o dofinansowanie, których ocena formalna obecnie trwa. W związku z powyższym realna jest do osiągnięcia wartość docelowa wskaźników dla roku 2015.

Opis wkładu I Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach I Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do I Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Biorąc pod uwagę opisane powyżej informacje należy stwierdzić, iż realizacja I Osi Priorytetowej w roku sprawozdawczym przebiegała bez większych zakłóceń. Instytucja Pośrednicząca i Instytucja Zarządzająca stale monitorują zarówno postęp finansowy, jak i rzeczowy Priorytetu oraz podejmują środki zaradcze w celu wyeliminowane ewentualnych zagrożeń. Z analizy wynika, iż największym zainteresowaniem Beneficjentów cieszą się Działania dotyczące bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego przedsiębiorstw z sektora MŚP (Działania 1.1, 1.3 oraz 1.5), co przekłada się na wartości osiągniętych lub planowanych do osiągnięcia wartości wskaźników postępu rzeczowego.

W roku 2012 r. działania obu Instytucji skoncentrowane były na zwiększeniu wykorzystania alokacji w Działaniach 1.4. Schemat A i B oraz 1.6, których realizacja jest obecnie na stosunkowo niskim poziomie. W celu poprawy wykorzystania środków w Działaniu 1.4 zostały wprowadzone zmiany, które zostały dokładnie opisane powyżej. Modyfikacje te zaowocowały większym zainteresowaniem konkursami w ramach Działania.

Jedną z głównych przyczyn niedoszacowania/przeszacowania wartości docelowych wskaźników realizacji I Osi Priorytetowej jest fakt, iż przy szacowaniu wartości docelowych opierano się na doświadczeniach oraz wiedzy z poprzedniej perspektywy finansowej. Wprowadzenie linii demarkacyjnej uniemożliwiło realizację typów projektów, które były pierwotnie planowane przy pracach nad tworzeniem Programu. Dodatkowym czynnikiem ograniczającym realizację projektów, a co za tym idzie wskaźników finansowych i rzeczowych jest kryzys gospodarczy.

W 2013 r. planowane jest przesunięcie kwoty 8 238 751 EUR z Działania 2.2 *Regionalna Struktura B+R* na Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii,* co dodatkowo powinno pozytywnie wpłynąć na realizację wskaźników.

3.1.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.2. OŚ PRIORYTETOWA II INFRASTRUKTURA EKONOMICZNA

Celem głównym II Osi Priorytetowej ***Infrastruktura ekonomiczna*** jest *„Stworzenie przyjaznego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej na obszarze województwa lubelskiego"*. Na realizację tego celu przeznaczono **68 490 546 EUR** (276 241 382 PLN), co stanowi **5,74%** środków wspólnotowych przeznaczonych na Program w latach 2007-2013. Realizacja II Osi Priorytetowej przyczyni się do osiągnięcia celu szczegółowego *„Zwiększenie konkurencyjności regionu przez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz stymulowanie innowacyjności".* Dodatkowo, zadania Osi II realizują Priorytet Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego *„Wzrost konkurencyjności regionalnej gospodarki oraz jej zdolności do tworzenia miejsc pracy".*

Główny cel Osi Priorytetowej II zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań i poddziałań:

- Działanie 2.1. *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw* – celem działania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorcom do zewnętrznych źródeł finansowania. Na realizację tego działania przeznaczono **34 043 637 EUR** (134 720 011 PLN), co stanowi 49,71% alokacji na II Oś.
  - Poddziałanie 2.1.1. *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy pożyczkowych* – celem poddziałania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Przeznaczono na nie **21 737 610 EUR** (86 021 686 PLN), co stanowi 31,74% alokacji na Oś.
  - Poddziałanie 2.1.2. *Dokapitalizowanie i tworzenie funduszy poręczeń kredytowych* – celem poddziałania jest ułatwienie dostępu przedsiębiorstw do zewnętrznych źródeł finansowania inwestycji. Na to poddziałanie przeznaczono kwotę **12 306 027 EUR** (48 698 325 PLN), która wynosi 17,97% alokacji na II Oś.
- Działanie 2.2. *Regionalna infrastruktura B+R* - celem działania jest zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie działalności badawczo-rozwojowej. Na realizację tego działania przeznaczono **8 386 109 EUR** (34 358 413 PLN), co stanowi 12,24% alokacji na Oś.
- Działanie 2.3. *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy* - celem działania jest wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy poprzez inwestycje i doradztwo. Na jego realizację przeznaczono **14 787 818 EUR** (60 670 412 PLN), co stanowi 21,59% alokacji na Oś.
- Działanie 2.4. *Marketing gospodarczy* - celem działania jest promocja gospodarcza województwa lubelskiego. Na realizację tego działania przeznaczono **11 272 982 EUR** (46 492 546 PLN), co stanowi 16,46% alokacji na Oś.

Do głównej grupy Beneficjentów II Osi Priorytetowej należą: przedsiębiorcy jednostki samorządu terytorialnego, instytucje otoczenia biznesu szkoły wyższe, jednostki naukowe, organizacje pozarządowe, jednostki sektora finansów publicznych posiadające osobowość prawną.

Gmina Podedwórze - Dolina Zielawy ponadlokalną marką na gospodarczej mapie Lubelszczyznyi

Gmina Janów Lubelski ZOOM NATURY - promocja zrównoważonego rozwoju Ziemi Janowskiej

3.2.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.2.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny II Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.2. Postęp fizyczny II Osi Priorytetowej. Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych, tzn. takich, dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.2.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

W omawianym okresie sprawozdawczym ogłoszone zostały **4** konkursy, w ramach których złożonych zostało **102** wnioski o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia równą **2 979 379,91 EUR** (12 205 923,64 PLN):

1. Konkurs dla Działania 2.2 (02/RPOWL/2.2/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu wynosiła 4 878 185 EUR (19 984 950 PLN),
2. Konkurs dla Działania 2.3 A (11/RPOWL/2.3A/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu wynosiła 13 674 446 EUR (56 021 472 PLN),
3. Konkurs dla Działania 2.3 B (05/RPOWL/2.3B/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu wynosi 1 507 804 EUR (6 177 171 PLN),
4. Konkurs dla Działania 2.4 A (06/RPOWL/2.4A/2012). Wysokość dostępnych środków w ramach konkursu wynosi 516 660 EUR (2 116 653 PLN).

Od początku Programu w ramach II Osi Priorytetowej ogłoszono łącznie **19** konkursów na nabór wniosków o dofinansowanie. W ramach ogłoszonych konkursów wpłynęło łącznie **375** wniosków o dofinansowanie na wnioskowaną kwotę wsparcia – **58 147 509,66 EUR** (238 218 717,58 PLN).

Od początku Programu największym zainteresowaniem cieszyły się konkursy ogłaszane w ramach Działania 2.4 A – *Udział przedsiębiorstw z sektora MŚP w wystawach, targach i misjach gospodarczych za granicą*. Wnioski złożone w ramach tego działania w ilości 160 sztuk stanowią 65,30% ilości wszystkich złożonych wniosków o dofinansowanie ocenionych pozytywnie pod względem formalnym. Natomiast pod względem wartości wnioskowanej kwoty największym zainteresowaniem cieszyło się Działanie 2.1 *Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw*. Wnioskowana kwota po ocenie formalnej wynosi 34 788 208,83 EUR (142 520 333,92 PLN) i stanowi prawie 77% środków wnioskowanych w ramach II Osi Priorytetowej. Najmniejsze zainteresowanie Beneficjentów dotyczyło Działania 2.2. *Regionalna infrastruktura B+R* oraz 2.3. *Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy.*

Niski stopień realizacji wskaźników finansowych w ramach Działania 2.2 związany jest z małym zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów realizacją projektów, mających na celu zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej. Pomimo pewnego zainteresowania ze strony potencjalnych beneficjentów szkoleniami organizowanymi przez LAWP, w ramach ogłoszonego w 2010 r. konkursu dla Działania 2.2 wpłynęły jedynie trzy wnioski o dofinansowanie o łącznej wartości wnioskowanego wsparcia 346 984,92 EUR (1 421 527,82 PLN), z czego dwa zostały negatywnie ocenione podczas oceny formalnej. Natomiast w konkursie w 2012 r., dla którego wartość dostępnych środków wynosiła 4 878 185,41 EUR (19 984 950,00 PLN) nie złożono żadnego wniosku. Powyższy fakt należy tłumaczyć tym, iż beneficjentami działania jest specyficzna i dość ograniczona liczebnie grupa instytucji: szkoły wyższe i jednostki naukowe prowadzące działalność gospodarczą w zakresie badań naukowych i prac rozwojowych (zgodnie z § 3 ust. 3 rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego z dnia 7 grudnia 2009 r. w sprawie udzielania pomocy na

inwestycje w zakresie: energetyki, infrastruktury telekomunikacyjnej, infrastruktury sfery badawczo-rozwojowej, lecznictwa uzdrowiskowego w ramach regionalnych programów operacyjnych - Dz. U. z 2009 r., Nr 214 poz. 1661). W ramach Działania 2.2 niezbędnym jest spełnienie warunku formalnego przez uczelnie wyższe bądź jednostki naukowe tj. obowiązek prowadzenia działalności gospodarczej i spełnienie kryterium mikro, małego bądź średniego przedsiębiorcy. Jest to przeszkodą w aplikowaniu o fundusze unijne w ramach powyższego działania, gdyż większość uczelni wyższych nie prowadzi działalności gospodarczej.

Należy zauważyć, że schemat pomocy publicznej oferowany w ramach RPO WL jest mniej korzystny niż pomoc, jaką mogą uzyskać beneficjenci w ramach PO RPW. W ramach Działania 2.2 RPO WL 2007-2013 maksymalna wartość projektów oraz maksymalna wartość wsparcia są stosunkowo niewielkie, a projekty które mogą być realizowane w ramach tego Działania dotyczą inwestycji w infrastrukturę, środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne służące do prowadzenia działań B+R, realizowane przez uczelnie i jednostki naukowe. Aby zrealizować cele Działania 2.2 niezbędne są bardzo duże i bardzo kosztowne przedsięwzięcia inwestycyjne, stąd uczelnie i jednostki badawcze planujące realizować tego typu inwestycje wybierają aplikowanie do programów PO IG czy PO RPW, w których mogą zrealizować projekty o wyższej wartości i otrzymać wyższe wsparcie, nawet do 100% inwestycji, podczas gdy w ramach Działania 2.2 RPO WL mogą uzyskać wsparcie maksymalnie na poziomie 70% (w przypadku uczelni i jednostek naukowych ma to ogromne znaczenie).

W związku z powyższym IP II zaplanowała przesunięcie pozostałych środków w kwocie 8 238 751 EUR z Działania 2.2 na realizację I Osi Priorytetowej - Działania 1.4.

W odniesieniu do Działania 2.3 należy wskazać, iż niski stopień realizacji wskaźników finansowych oraz wykorzystania alokacji w ramach tego Działania wynika z faktu, iż IOB będące beneficjentami tego działania zainteresowane są aplikowaniem o środki w większej wysokości niż przewidziane w ramach działania. Dodatkowo IOB zgłaszają jako barierę w aplikowaniu o środki system finansowania, czyli konieczność finansowania projektu z własnych środków, a następnie uzyskanie dofinansowania w postaci refundacji poniesionych kosztów. Podjęto działania mające na celu zwiększenie wykorzystania środków w ramach tego Działania, poprzez uatrakcyjnienie warunków, na jakich można skorzystać z dofinansowania. Została podniesiona maksymalna kwota dofinansowania w ramach projektu z wartości na poziomie 3 mln PLN do kwoty 5 mln PLN. Dodatkowo wprowadzono system rozliczania projektów przy pomocy zaliczek, co zachęciło do aplikowania o środki, jak również ułatwi późniejsze rozliczanie inwestycji.

Działanie 2.4 Marketing gospodarczy RPO WL 2007-2013 ma na celu promocję gospodarczą województwa lubelskiego. Dotychczas realizowane w ramach Działania 2.4 schemat B projekty dotyczyły promocji poszczególnych obszarów województwa lubelskiego (poszczególnych powiatów, gmin). Aby działania w zakresie marketingu gospodarczego i promocji Lubelszczyzny były jak najbardziej efektywne i przyniosły najlepsze rezultaty zaproponowano zrealizowanie projektu kluczowego, który będzie miał na celu promocję województwa jako całości, przy współpracy z samorządami poszczególnych obszarów. Powstanie projekt, który poprawi wizerunek marketingowy województwa lubelskiego, podnoszący atrakcyjność regionu zarówno dla potencjalnych inwestorów, kontrahentów jak i turystów. Z uwagi na planowany do zrealizowania projekt kluczowy o znaczeniu wojewódzkim wykorzystanie alokacji w Działaniu 2.4 nie jest zagrożone.

Tabela 3.2.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
2.1	0	0	6	34 788 209	105,79%
2.2	0	0	1	153 869	1,83%
2.3	21	1 559 383	43	3 491 256	23,57%
2.4	57	616 539	195	6 758 755	59,56%
Oś II	**78**	**2 175 922**	**245**	**45 192 089**	**67,02%**

Wykres 3.2.1.2.a.

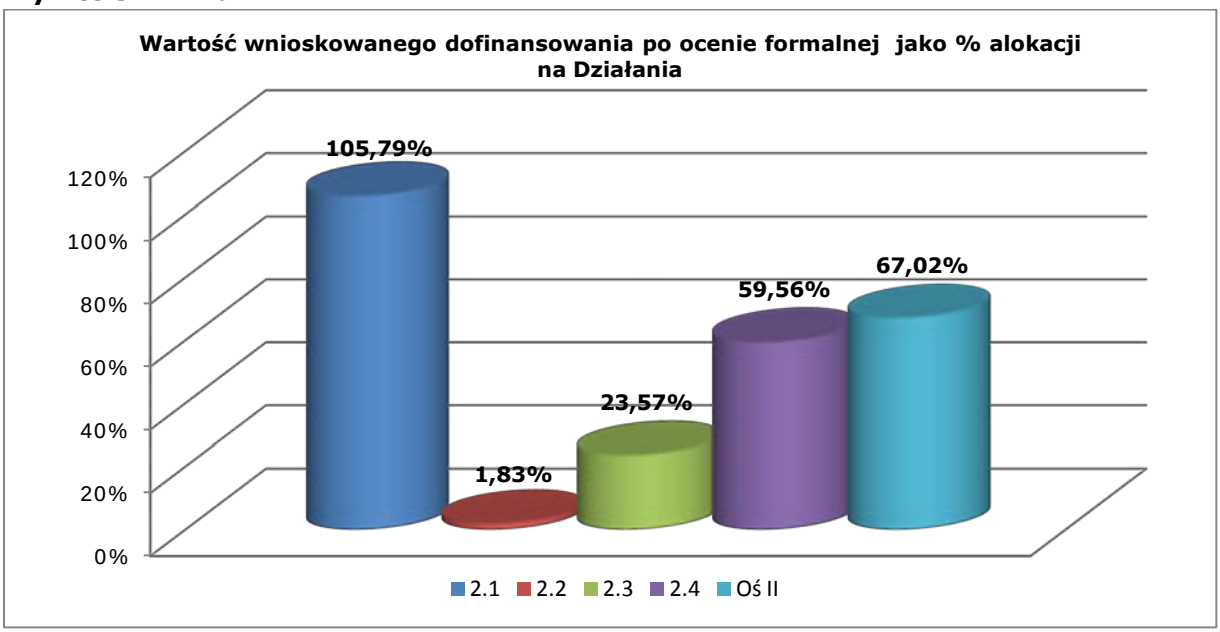

Tabela 3.2.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna*.

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
2.1	0	0	6	34 788 209	105,79%
2.2	0	0	1	153 869	1,83%
2.3	4	268 938	20	1 365 756	9,22%
2.4	33	345 807	109	5 816 237	51,25%
Oś II	**37**	**614 745**	**136**	**42 124 071**	**62,47%**

Wykres 3.2.1.2.b.

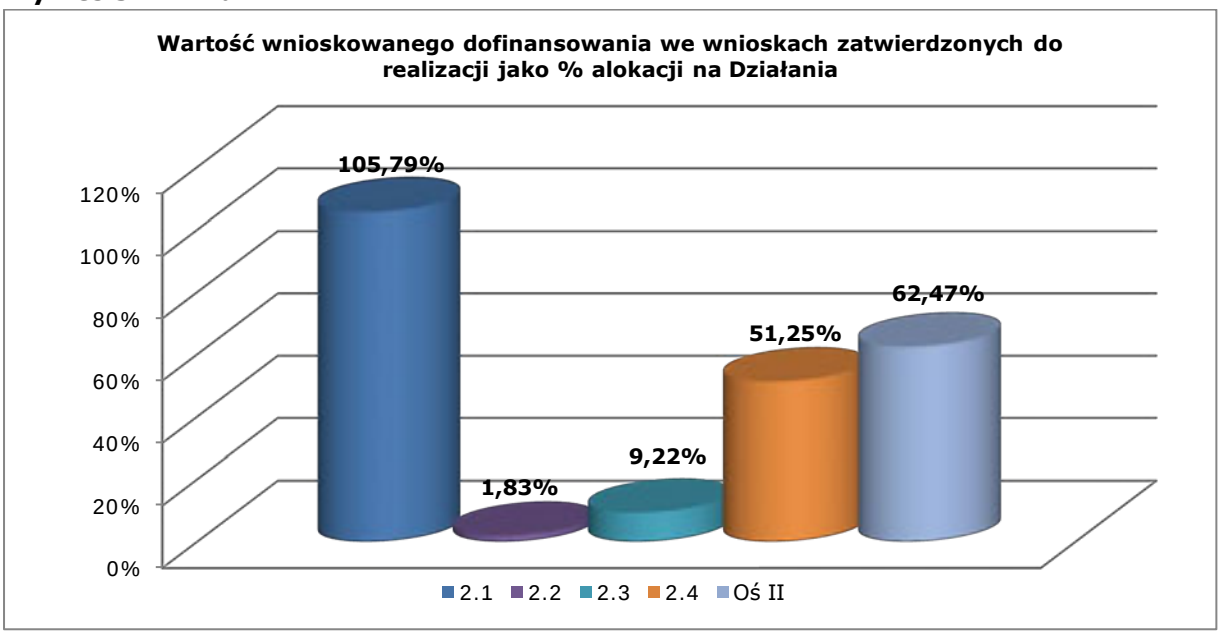

Tabela 3.2.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
2.1	0	0	6	32 883 705	100,00%
2.2	0	-5 537	1	125 252	1,49%
2.3	4	201 782	17	1 018 132	6,87%
2.4	27	131 372	95	5 164 839	45,51%
Oś II	**31**	**327 617**	**119**	**39 191 928**	**58,12%**

Wykres 3.2.1.2.c.

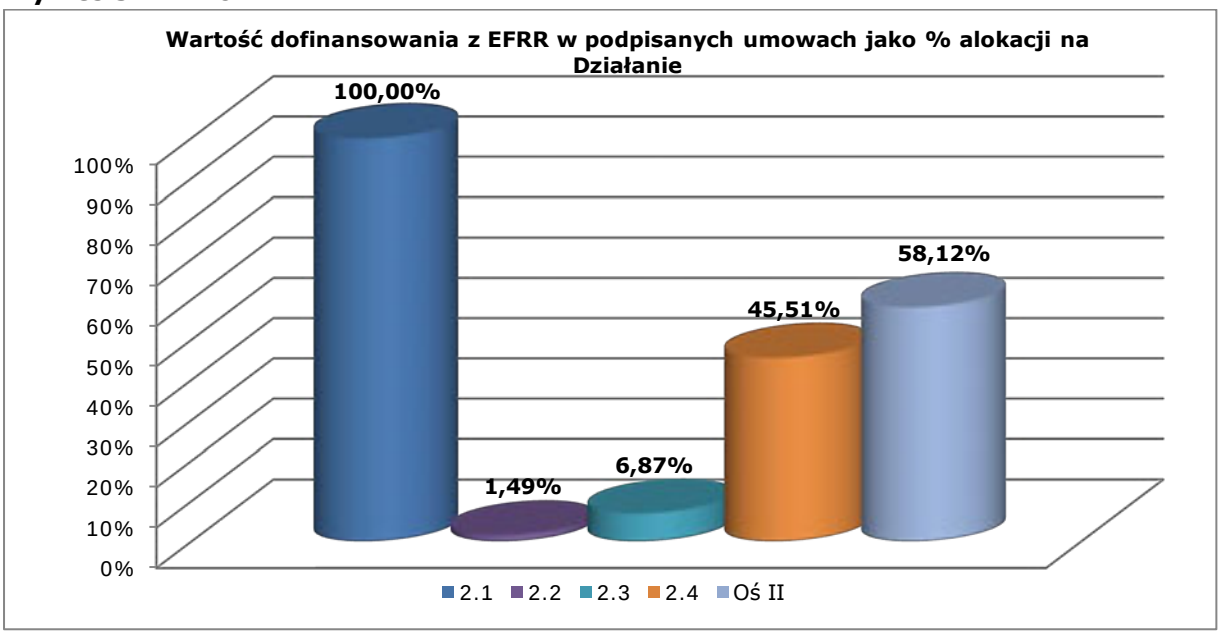

Tabela 3.2.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
2.1	28	0	70	32 882 223	99,99%
2.2	2	52 371	5	52 371	0,62%
2.3	34	519 624	40	600 520	4,06%
2.4	72	2 177 394	186	3 906 085	34,42%
Oś II	**136**	**2 749 389**	**301**	**37 441 199**	**55,53%**

Wykres 3.2.1.2.d.

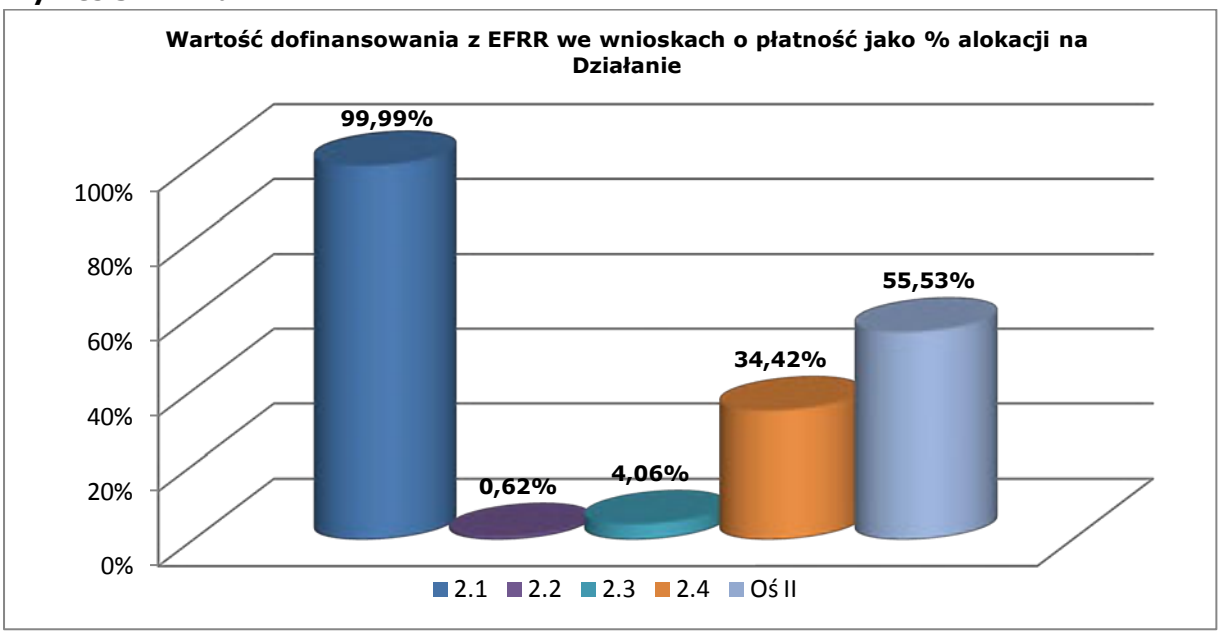

Tabela 3.2.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
II	2 804 144	36 652 330	53,51%

W 2013 r. planowane jest przesunięcie kwoty 8 238 751 EUR z Działania 2.2 *Regionalna Struktura B+R* na Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii.* W przypadku uzyskania zgody *KE* na powyższe przesunięcie alokacja na Działanie *2.2* wynosić będzie 147 358 EUR, natomiast alokacja na II Oś 60 251 795 EUR.

W 2013 r. w ramach II Osi Priorytetowej planowane jest podpisanie 66 umów na łączną kwotę wsparcia z EFRR w wysokości ok. 15 731 791 EUR (64 450 000 PLN). Po uwzględnieniu planowanego przesunięcia środków oraz umów planowanych do podpisania wykorzystanie alokacji na etapie podpisanych umów dla Działania 2.2 wynosić będzie ok. 85%, natomiast dla całej II Osi Priorytetowej wynosić będzie ok. 54 676 821 EUR (224 000 000 PLN), co stanowi ok. 90,70% planowanej alokacji dostępnej w ramach przedmiotowej Osi.

Instrumenty inżynierii finansowej realizowane w ramach II Osi Priorytetowej opisane zostały w punkcie 2.1.6.5 niniejszego sprawozdania.

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Tabela 3.2.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej II Infrastruktura ekonomiczna w podziale na sektory gospodarki.*

Dział gospodarki	Liczba umów o dofinansowanie	Wartość ogółem [EUR]	Wartość dofinanso-wanie z EFRR [EUR]
Produkcja produktów żywnościowych i napojów (03)	2	24 775,20	7 559,96
Wytwarzanie tekstyliów i wyrobów włó-kienniczych (04)	2	43 876,52	20 551,07
Nieokreślony przemysł wytwórczy (06)	31	623 280,66	249 206,33
Budownictwo (12)	3	47 278,39	22 918,11
Handel hurtowy i detaliczny (13)	6	70 463,86	34 241,00
Pośrednictwo finansowe (15)	6	41 740 215,65	32 883 705,45
Obsługa nieruchomości, wynajem i prowa-dzenie działalności gospodarczej (16)	1	419 340,29	353 521,74
Administracja publiczna (17)	29	5 119 826,71	4 108 575,51
Edukacja (18)	2	30 135,72	13 250,40
Działalność w zakresie ochrony zdrowia ludzkiego (19)	1	12 550,71	7 613,72
Inne niewyszczególnione usługi (22)	36	3 035 970,52	1 490 785,12
SUMA:	**119**	**51 167 714,24**	**39 191 928,41**

Analizując rozkład projektów realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki, należy zauważyć, że zdecydowanie dominują projekty z sektora usługowego, w tym projekty dotyczące administracji publicznej (29 projektów) oraz pozostałej działalności usługowej (36 projektów). Biorąc pod uwagę wartość podpisanych umów o dofinansowanie istotne znaczenia mają również działy: pośrednictwo finansowe – 32 883 705,45 EUR (134 717 964,50 PLN), obsługa nieruchomości, wynajem oraz prowadzenie działalności gospodarczej – 353 521,74 EUR (1 448 307,89 PLN) oraz nieokreślony przemysł wytwórczy – 249 206,33 EUR (1 020 948,49 PLN).

Rozkład projektów według rodzajów beneficjentów

Biorąc pod uwagę liczbę podpisanych umów o dofinansowanie, ponad połowa (72) projektów finansowanych w ramach II Osi Priorytetowej *Infrastruktura ekonomiczna* realizowana jest przez przedsiębiorców. Kolejne, liczne grupy beneficjentów stanowią jednostki samorządu terytorialnego (30 projektów) oraz organizacje pozarządowe (15 projektów). Natomiast pod względem wartości dofinansowania z EFRR zdecydowanie przodują organizacje non-profit, które w ramach II Osi Priorytetowej pozyskały 22 274 827,03 EUR (91 255 511,36 PLN), co stanowi 56,84% wartości wszystkich umów podpisanych w ramach Priorytetu.

Szczegółowe dane dotyczące liczby i wartości dofinansowania projektów realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej w podziale na rodzaje beneficjentów zostały zaprezentowane na Wykresie 3.1.1.2.e.

Wykres 3.2.1.2.e.

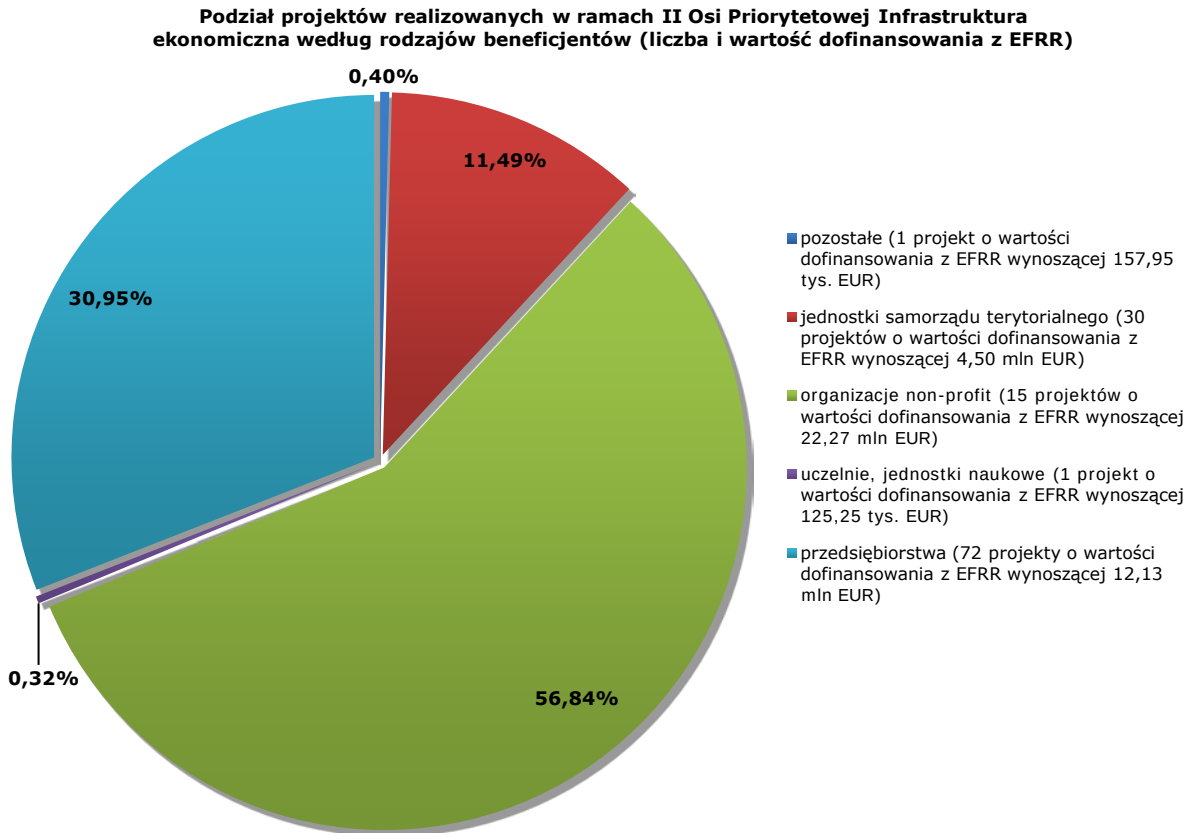

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

W ramach II Osi Priorytetowej *Infrastruktura ekonomiczna* na terenie województwa lubelskiego realizowanych jest 117 projektów o łącznej wartości ogółem 50 771 294,69 EUR (207 999 840,10 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 39 043 231,62 EUR (159 952 311,32 PLN). Ponadto beneficjenci 2 projektów, które otrzymały unijne wsparcie w wysokości 148 696,80 EUR (609 181,03 PLN) jako miejsce realizacji swych inwestycji wskazali obszar całego kraju.

Projekty realizowane w ramach II Osi Priorytetowej wyraźnie skupiają się wokół stolicy regionu – na terenie miasta Lublin oraz powiatu lubelskiego realizowanych jest 63 projektów o łącznej wartości dofinansowania UE wynoszącej 28 696 477,10 EUR (117 563 727,40 PLN). Projekty o znacznej wartości zlokalizowane są również na obszarze powiatów puławskiego – 4 374 069,76 EUR (17 919 689,00 PLN) oraz biłgorajskiego – 2 764 665,38 EUR

(11 326 281,14 PLN). W związku z powyższym blisko 80% projektów (91 z 119) realizowanych jest na obszarze miejskim. Inwestycje te uzyskały wsparcie z EFRR w wysokości 37 661 266,49 EUR (154 290 676,57 PLN), co stanowi ponad 96% środków rozdysponowanych w ramach Osi. Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach II Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.2.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej Infrastruktura ekonomiczna w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	5	247 528,25	178 622,24
Powiat biłgorajski	3	3 189 648,75	2 764 665,38
Powiat chełmski	3	78 404,16	54 707,13
Powiat hrubieszowski	3	160 847,44	131 421,90
Powiat janowski	3	378 629,52	313 751,31
Powiat krasnostawski	1	57 898,48	49 213,71
Powiat kraśnicki	1	26 175,31	10 340,75
Powiat lubartowski	7	621 512,68	501 826,43
Powiat lubelski	17	468 493,80	226 305,06
Powiat łęczyński	3	165862,1918	113252,8803
Powiat łukowski	7	230 261,76	153 784,84
Powiat m. Biała Podlaska	4	445 197,11	231 984,91
Powiat m. Chełm	2	175 336,85	107 726,11
Powiat m. Lublin	46	37 831 054,44	28 470 172,04
Powiat m. Zamość	2	433 738,63	359 036,16
Powiat opolski	1	57 898,48	49 213,71
Powiat parczewski	2	118 294,28	100 550,14
Powiat puławski	5	4 989 275,25	4 374 069,76
Powiat radzyński	1	47 105,30	40 039,50
Powiat rycki	4	141 585,78	87 338,25
Powiat świdnicki	4	193 966,48	148 589,42
Powiat tomaszowski	5	352 012,29	275 436,08
Powiat włodawski	2	164 142,25	139 520,91
Powiat zamojski	4	196 425,21	161 663,00
projekty realizowane na terenie całego kraju	2	396 419,54	148 696,80

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników II Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Powierzchnia utworzonych/ wyposażonych parków, inkubatorów jest na poziomie zerowym ponieważ nie zakończyła się jeszcze realizacja projektów, natomiast szacowana realizacja do osiągnięcia w 2015 r. wynosi 90 m2, co stanowi 1,10% wartości docelowej dla tego roku. Obecnie trwa ocena formalna wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach konkursu dla tego Działania.

Liczba kampanii, imprez promujących region - Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 194 szt. co stanowi 318,03% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 400 szt., co stanowi 655,74% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie wskaźnika wiąże się z dużym zainteresowaniem Beneficjantów, ma to też przełożenie na wskaźnik *Liczba opracowanych ofert inwestycyjnych*

Liczba wspartych funduszy pożyczkowych/poręczeniowych wskaźnik jest na poziomie 0 szt., natomiast szacowana realizacja do osiągnięcia w 2015 r. wynosi 6 szt., co stanowi 100% wartości docelowej dla tego roku.

Liczba firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 300 szt. co stanowi 9,80% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 1034 szt., co stanowi 33,79% wartości docelowej dla 2015 roku. Obecnie trwa ocena formalna wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach konkursu.

Liczba udzielonych pożyczek, udzielonych poręczeń z funduszy kredytowych i mikoropożyczkowych wspartych w ramach programu – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 1126 szt. co stanowi 137,99% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 1066 szt., co stanowi 130,64% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie wskaźnika wiąże się z większym niż zakładano w Programie zainteresowaniem instrumentami inżynierii finansowej.

Powierzchnia utworzonych/wyposażonych pomieszczeń laboratoryjnych wspartych uczelni Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 0 m2 co stanowi 0% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 273,51 m2, co stanowi 17,88% wartości docelowej dla 2015 roku.

Wartość zakupionego wyposażenia do pomieszczeń laboratoryjnych Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 0 tyś. zł co stanowi 0% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 77 tyś. zł., co stanowi 0,75% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 0 szt. co stanowi 0% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 3 szt., co stanowi 15% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba projektów badawczych, rozwojowych i celowych realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 0 szt. co stanowi 0% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 33 szt., co stanowi 27,50% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług zmodernizowanych laboratoriów Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 0 szt. co stanowi 0% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 100 szt., co stanowi 25% wartości docelowej dla 2015 roku.

Pięć powyższych wskaźników powinno być realizowane poprzez Działanie 2.2 W ramach ww. Działania dotychczas została podpisana tylko jedna umowa, zaś w odpowiedzi na ogłoszony konkursu w 2012 roku nie został złożony żaden wniosek o dofinasowanie. W związku z planowaną realokacją środków z Działania 2.2 do Działania 1.4 wskaźniki nie zostaną osiągnięte.

Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w inkubatorach/perkach stworzonych w ramach programu Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 2 szt. co stanowi 8,70% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika

wzrośnie do 29 szt., co stanowi 126,09% wartości docelowej dla 2015 roku. Obecnie trwa ocena formalna wniosków o dofinansowanie złożonych w ramach konkursu.

Liczba odbiorców kampanii informacyjno-promocyjnych – wskaźnik jest na poziomie 1 006 270 osób, co stanowi 28750,57% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 2 634 590 osób, co stanowi 75274% wartości docelowej. W wyniku błędu technicznego po zmianie jednostki podczas renegocjacji w 2011 roku nie została przeliczona wartość docelowa z 3 500 na 3 500 000 (jednostka przed renegocjacjami tyś. osób, po renegocjacjach osoby). W związku z powyższym faktyczna realizacja ww. wskaźnika kształtuje się na poziomie 28% oraz szacunkowa realizacja 75,27%.

Liczba opracowanych ofert inwestycyjnych - wskaźnik jest osiągnięty na poziomie 77 szt., co stanowi 275% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 111 szt., co stanowi 396,43%. Przekroczenie wskaźnika wiąże się z dużym zainteresowaniem Beneficjantów.

Opis wkładu II Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach II Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do II Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Podsumowując analizę II Osi Priorytetowej należy zauważyć, iż widoczny jest bardzo niski stopień realizacji – zarówno wskaźników postępu finansowego jak i rzeczowego – Działania 2.2. i 2.3.

W konkursie ogłoszonym w 2012 r. w ramach Działania 2.2, dla którego wartość dostępnych środków wynosiła 4 878 185,41 EUR (19 984 950,00 PLN) nie złożono żadnego wniosku. Niski stopień realizacji wskaźników finansowych w ramach Działania 2.2 związany jest ze znikomym zainteresowaniem potencjalnych beneficjentów realizacją projektów, mających na celu zwiększenie potencjału regionalnych uczelni wyższych i jednostek naukowych w zakresie komercyjnej działalności badawczo-rozwojowej. Wynika to z faktu, iż schemat pomocy publicznej oferowany w ramach RPO WL jest mniej korzystny niż pomoc, jaką mogą uzyskać beneficjenci w ramach PO RPW.

W odniesieniu do Działania 2.3 należy wskazać, iż niski stopień realizacji wskaźników finansowych oraz rzeczowych w ramach tego Działania wynika z faktu, iż IOB będące beneficjentami tego działania zainteresowane są aplikowaniem o środki w większej wysokości niż przewidziane w ramach Działania. W związku z powyższym została podniesiona maksymalna kwota dofinansowania w ramach projektu z wartości na poziomie 3 mln PLN do kwoty 5 mln PLN. Dodatkowo wprowadzono system rozliczania projektów przy pomocy zaliczek, co zdecydowanie zachęciło do aplikowania o środki, jak również ułatwi późniejsze rozliczanie inwestycji.

W 2013 r. planowane jest przesunięcie kwoty 8 238 751 EUR z Działania 2.2 *Regionalna Struktura B+R* na Działanie 1.4 *Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii.*

3.2.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.3. OŚ PRIORYTETOWA III ATRAKCYJNOŚĆ OBSZARÓW MIEJSKICH I TERENY INWESTYCYJNE

Głównym celem III Osi Priorytetowej ***Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne*** jest *„Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych."* Alokacja przeznaczona na tę Oś wynosi **73 351 273 EUR** (301 428 030 PLN), co stanowi **6,15%** całkowitej alokacji na RPO WL na lata 2007-2013.

W ramach III Osi Priorytetowej realizowane są działania:

- Działanie 3.1. *Tworzenie terenów inwestycyjnych* – celem działania jest poprawa atrakcyjności inwestycyjnej województwa, a w konsekwencji zwiększenie strumienia napływu kapitału inwestycyjnego zarówno zagranicznego, jak i krajowego. Na jego realizację przeznaczono **20 493 673 EUR** (83 660 193 PLN), co stanowi 27,94% alokacji na Oś.
- Działanie 3.2. *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich* - celem działania jest przywrócenie zdegradowanym obszarom miejskim, poprzemysłowym i powojskowym funkcji gospodarczych, edukacyjnych, turystycznych, społecznych i kulturalnych, a także zwiększenie atrakcyjności inwestycyjnej regionu oraz poprawa warunków życia mieszkańców. Na realizacje tego zadania przeznaczono kwotę **52 857 600 EUR** (217 767 837 PLN), co stanowi 72,06% alokacji na Oś.

Do głównych grup Beneficjentów III Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym, organizacje pozarządowe, instytucje i organizacje zajmujące się walką z bezdomnością i mieszkaniami chronionymi, kościoły i związki wyznaniowe, policja, straż pożarna, spółdzielnie mieszkaniowe, wspólnoty mieszkaniowe, Towarzystwa Budownictwa Społecznego.

Gmina Miejska Świdnik - Adaptacja budynku kina LOT na Centrum Kultury w Świdniku

Gmina Lublin - Rewaloryzacja Ogrodu Saskiego w Lublinie

Miasto Puławy - Kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych umiejscowionych wzdłuż ul. gen. Fieldorfa "Nila" w Puławach

Powiat Lubartowski - Rewaloryzacja Dziedzińca Pałacu Sanguszków w Lubartowie

Miasto Zamość - Uatrakcyjnienie miasta Zamość poprzez utworzenie nowych terenów inwestycyjnych zlokalizowanych przy ul. Szczebrzeskiej w Zamościu

3.3.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.3.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny III Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.3. Postęp fizyczny III Osi Priorytetowej. Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.3.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

Konkursy

W ramach III Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono żadnego konkursu. Od początku okresu programowania, IZ RPO ogłosiła **3** nabory wniosków w ramach przedmiotowej Osi. W ww. konkursach złożono **106** wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę wartości projektów: **202 878 307 EUR** (831 151 848 PLN) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR: **136 034 024 EUR** (557 304 190 PLN). Kwota ta stanowi **184,89%** alokacji przewidzianej w ramach Programu na realizację projektów w ramach III Osi Priorytetowej.

Tabela 3.3.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
3.1	0	0	17	28 472 341	139,43%
3.2	0	0	71	88 668 878	166,81%
Oś III	**0**	**0**	**88**	**117 141 219**	**159,21%**

Wykres 3.3.1.2.a.

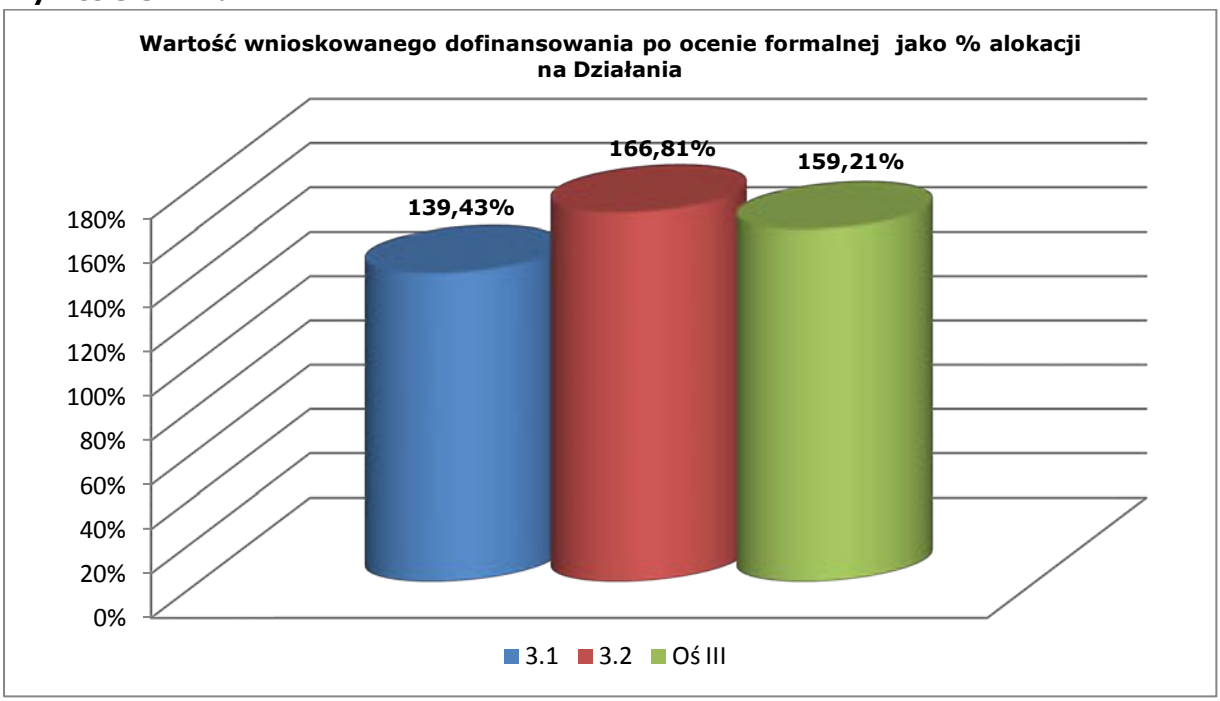

Tabela 3.3.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
3.1	3	3 513 423	10	20 580 496	100,78%
3.2	6	9 752 054	35	53 611 865	100,86%
Oś III	**9**	**13 265 477**	**45**	**74 192 361**	**100,84%**

Wykres 3.3.1.2.b.

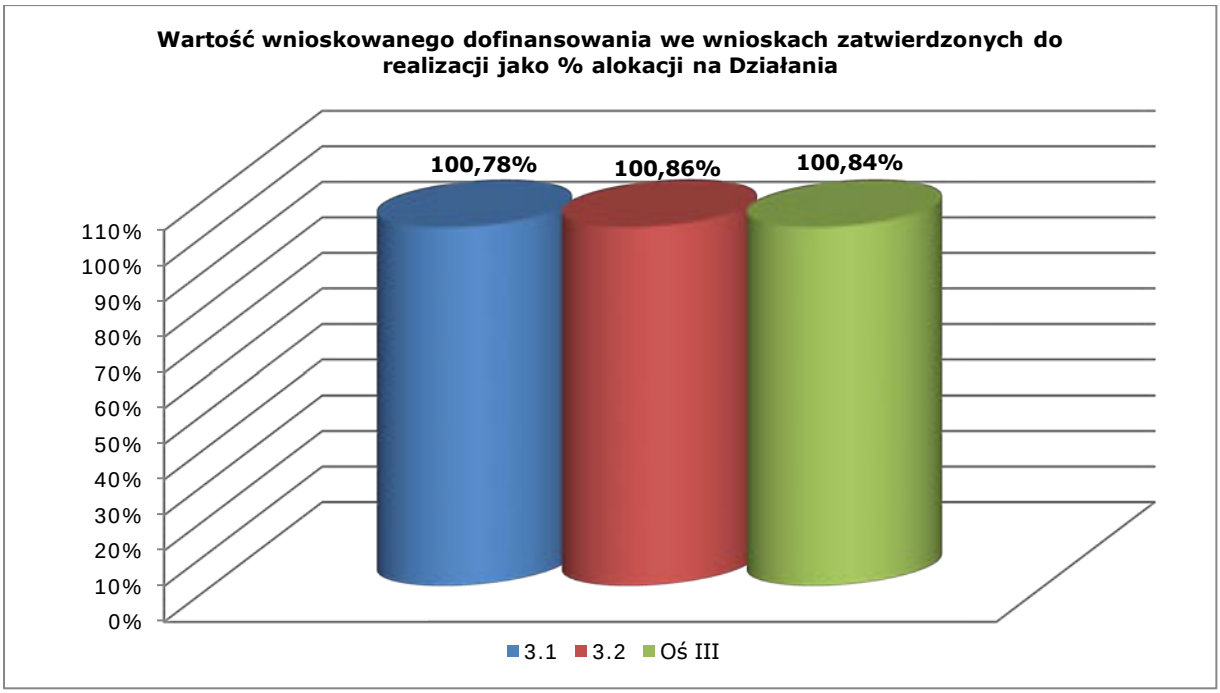

Tabela 3.3.1.2.c. *Podpisane umowy o d ofinansowanie – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
3.1	3	2 075 876	10	18 450 014	90,35%
3.2	7	6 565 132	29	38 406 558	72,25%
Oś III	**10**	**8 641 008**	**39**	**56 856 572**	**77,28%**

Wykres 3.3.1.2.c.

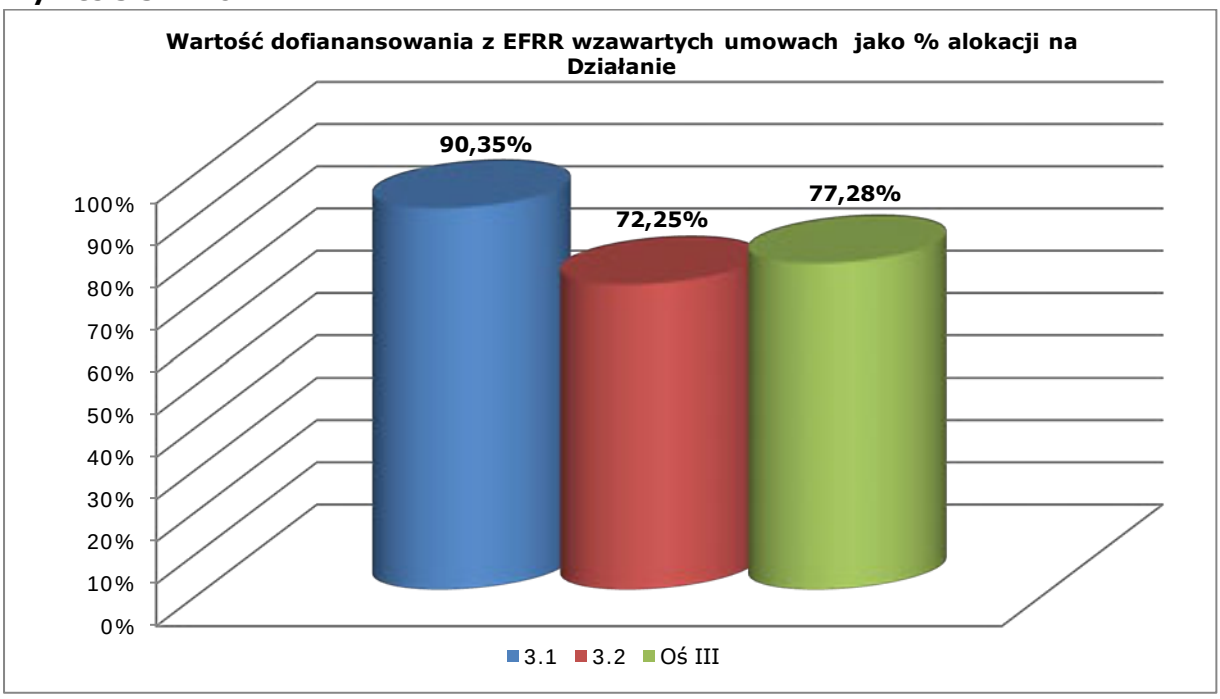

Tabela 3.3.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
3.1	12	12 471 568	36	13 318 139	65,22%
3.2	102	61 389 816	106	16 070 638	30,23%
Oś III	**114**	**73 861 384**	**142**	**29 388 777**	**39,94%**

Niskie wykorzystanie alokacji na etapie wniosków o płatność wynika z faktu, iż dwa z trzech konkursów (w tym jedyny konkurs w ramach Działania 3.2, którego alokacja stanowi ponad 72% alokacji na Oś) ogłoszone w ramach III Osi Priorytetowej, przeprowadzone zostały w drugim półroczu 2010 r. Kwota przeznaczona na ww. konkursy stanowi prawie 74% alokacji na III Oś Priorytetową. W 2011 i 2012 r. trwały prace związane podpisywaniem umów z Beneficjentami, co za tym idzie wzrost wartości wniosków o płatność nastąpi w roku 2013.

Wykres 3.3.1.2.d.

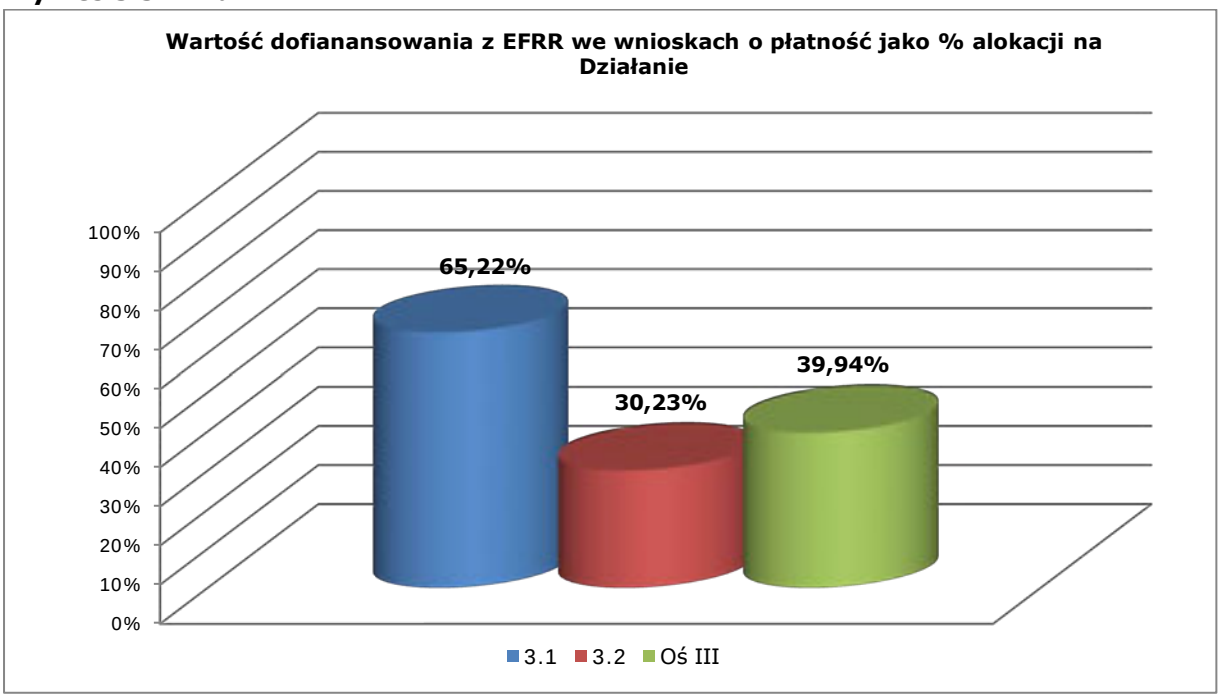

Tabela 3.3.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
III	13 999 137	24 879 376	33,92%

W 2013 roku IZ RPO WL planuje:

- ✓ podpisanie 10 umów o dofinansowanie realizacji projektów wybranych przez ZWL w ramach konkursu 03/RPOWL/3.2/2010 na wartość dofinansowania z EFRR 57 885 384 PLN (14 129 414 EUR),
- ✓ przesunięcie środków z Działania 3.1 na 3.2 ok. 8 000 000,00 PLN (1 952 744 EUR) – wybór i podpisanie umów z beneficjentami, których projekty znajdujących się na liście rezerwowej.

Poniższa tabela przedstawia wykorzystanie alokacji uwzględniające umowy, które zostaną podpisane w 2013 roku:

Tabela 3.3.1.2.f. *Wykorzystanie alokacji ramach Działań Osi Priorytetowej III przy uwzględnieniu umów o dofinansowanie, planowanych do podpisania w 2013 r. oraz planowanego przesunięcia środków*

Działanie	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
3.1	75 586 018	99,90%
3.2	215 229 372	95,33%
Oś III	**290 815 389**	**96,48%**

Projekty kluczowe

W ramach III Osi Priorytetowej na liście IWIPK znajdują się **2** projekty kluczowe:

- *Renowacja Pałacu Morskich – dawnej Resursy Kupieckiej przy ulicy Krakowskie Przedmieście 62 w Lublinie* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisaną umową wynosi 2 599 467,64 EUR (10 648 719,20 PLN), co stanowi 4,89% alokacji na Działanie 3.2. Umowa została podpisana 9 listopada 2011 r. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to czerwiec 2013 r. Do końca okresu sprawozdawczego zatwierdzone zostały wnioski o płatność na wartość dofinansowania UE 918 925,55 EUR (3 764 654,21 PLN), co stanowi 35,23% wnioskowanego dofinansowania UE. Zakończenie realizacji projektu przewidziane jest na czerwiec 2013 r.
- *Renowacja pobrygidkowskiego zespołu klasztornego w Śródmieściu miasta Lublina* - wartość dofinansowania z EFRR 2 423 625,86 EUR (9 929 110,43 PLN), co stanowi 4,56% alokacji na Działanie 3.2. Projekt ten został zakończony (Wniosek o płatność końcową został zatwierdzony 21.03.2013 r.).

Łącznie na realizację projektów kluczowych w ramach III Osi Priorytetowej IZ RPO przeznaczyła **5 020 452,24 EUR** (20 577 829,63 PLN) co stanowi **9,45%** alokacji na Działanie 3.2 oraz **6,83%** alokacji na Oś.

Wpływ projektów realizowanych w ramach RPO WL na rozwój miast

W zaktualizowanej Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2006-2020 zwraca się uwagę na konieczność rozwoju obszarów miejskich. Został temu poświęcony Cel 3.3 *Rozwój ośrodków miejskich oraz funkcji metropolitalnych Lublina* znajdujący się w ramach *Priorytetu* 3: Poprawa atrakcyjności i spójności terytorialnej województwa lubelskiego. Zwraca się tu uwagę, iż poziom rozwoju ośrodków miejskich regionu jest jednym z kluczowych elementów wpływających na przyszłą rangę Lubelszczyzny. Podczas, gdy w chwili obecnej region należy do najsłabiej zurbanizowanych w kraju, zaś rzadka sieć miast i ich niski potencjał ekonomiczny stanowią słabą stronę województwa, a główny ośrodek miejski (Lublin) nie posiada wystarczającego potencjału, aby stanowić siłę napędową regionu. Niemalże we wszystkich miastach zauważa się takie negatywne zjawiska jak: degradacja bądź zły stan zachowania przestrzeni zabytkowej, niska jakość oraz postępująca dekapitalizacja przeważającej części zasobów mieszkaniowych, niedoinwestowanie i niedostosowanie infrastruktury technicznej, przestrzeni publicznych oraz sieci ulicznej miast do wymogów współczesnego społeczeństwa.

W latach 2007-2013 w ramach RPO WL realizowano wiele projektów wpływających na rozwój miast Lubelszczyzny. Szczególne znaczenie mają tu inwestycje realizowane w ramach III Osi Priorytetowej *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* Działanie 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich.* Projekty te są zgodne z miejskimi lub lokalnymi planami rewitalizacji, czyli dokumentami zawierającymi długoterminowe cele, działania i projekty istotne dla rozwoju miasta.

W ramach RPO WL na lata 2007-2013 rozwój miast jest wspierany w ramach następujących Działań:

3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich

5.1. Regionalny układ transportowy

5.2. Lokalny układ transportowy

5.3. Miejski transport publiczny

7.1. Infrastruktura kultury i turystyki

7.2. Promocja kultury i turystyki

8.3. Ochrona zdrowia

8.4. Pomoc społeczna

Badanie „Ocena wykorzystania środków UE w rozwoju regionu 2004-2013" opracowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie zwraca jednak uwagę na

fakt, iż w obecnej perspektywie finansowej najwięcej środków w województwie (w ramach wszystkich funduszy UE) skierowano na rozwój infrastruktury komunikacyjnej i zintegrowany rozwój obszarów wiejskich. Zwrócono tu uwagę na nierównowagę pomiędzy środkami ukierunkowanymi na rozwój obszarów wiejskich i miejskich (na niekorzyść tych drugich).

Biorąc to pod uwagę Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 już w roku 2012 rozpoczęła prace nad opracowaniem Zintegrowanych Inwestycji Terytorialnych, które mają stać się jednym z elementów kształtowania polityki miejskiej w województwie, a przede wszystkim pozwolić na pełne osiągnięcie komplementarności w ramach podejścia zintegrowanego.

Opierając się na powyższych założeniach rozpoczęto rozmowy z przedstawicielami pięciu ośrodków miejskich: Lublina, Chełma, Zamościa, Białej Podlaskiej oraz Puław – jako ważnymi regionalnymi ośrodkami miejskimi. W ciągu ostatniego pół roku IZ RPO opracowała wzór ankiety dotyczącej ZIT która została kilkakrotnie rozesłana do ww. miast, a także zorganizowała wiele spotkań oraz warsztatów, w trakcie których dyskutowano o procesie przygotowania ZIT, wyborze właściwych projektów cząstkowych, określeniu celu ZIT, a także wyborze właściwego modelu zarządzania. Zgodnie z przyjętymi założeniami, zastosowanie instrumentu ZIT w przyszłej perspektywie finansowej ma przyczynić się do osiągnięcia konkretnego celu zgodnego z dokumentami strategicznymi na poziomie europejskim, krajowym, regionalnym, a także lokalnym.

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Z uwagi na brak danych dotyczących rozkładu projektów realizowanych w ramach III Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki informacje te zostaną przedstawione w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów Beneficjentów

Jednostki samorządu terytorialnego to najliczniejsza grupa Beneficjentów III Osi Priorytetowej *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* – realizują one 29 z 39 projektów. Samorządy pozyskały również ponad 75% dofinansowania z UE rozdysponowanego w ramach tego Priorytetu – 43 183 243,10 EUR (176 913 110,35 PLN). Blisko 17% dofinansowania trafiło do organizacji pozarządowych – 9 420 900,92 EUR (38 595 546,90 PLN), a ponad 7% do jednostek administracji rządowej – 4 252 428,29 EUR (17 421 348,20 PLN).

Szczegółowe dane dotyczące liczby i wartości dofinansowania projektów realizowanych w ramach III Osi Priorytetowej w podziale na rodzaje Beneficjentów zostały zaprezentowane na Wykresie 3.3.1.2.d.

Wykres 3.3.1.2.d.

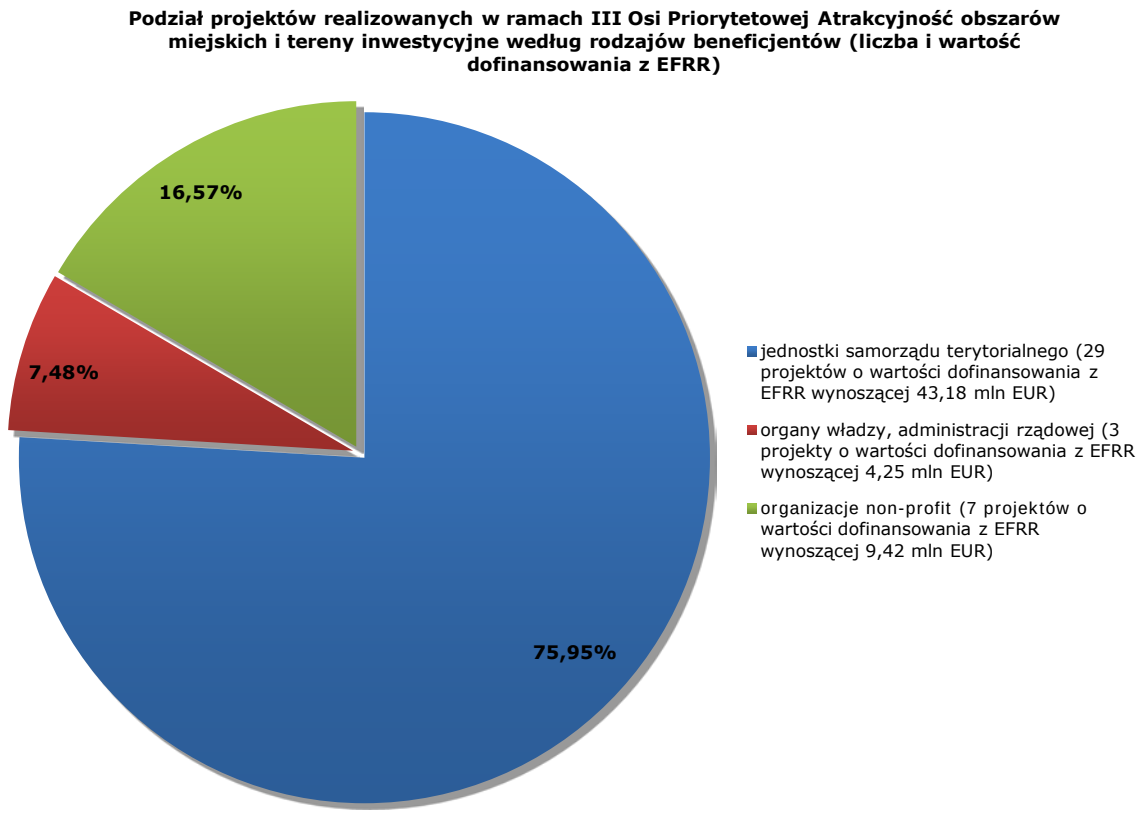

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

W przypadku III Osi Priorytetowej *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* wyraźnie zaznacza się koncentracja wsparcia wokół miasta Lublin – na terenie stolicy Lubelszczyzny realizowanych jest 11 projektów o wartości dofinansowania z UE wynoszącej 21 889 225,05 EUR (89 675 777,17 PLN). Znaczna część unijnego wsparcia została skierowana również do pozostałych powiatów grodzkich województwa lubelskiego – Białej Podlaskiej – 5 597 556,85 EUR (22 932 070,91 PLN), Zamościa – 2 719 542,85 EUR (16 954 526,45 PLN) oraz Chełma – 985 009,14 EUR (4 035 385,46 PLN). Natomiast na obszarze 7 powiatów (biłgorajskiego, hrubieszowskiego, lubelskiego, łukowskiego, parczewskiego, włodawskiego oraz zamojskiego) nie są realizowane inwestycje wspierane ze środków przedmiotowego Priorytetu.

Ze względu na cel III Osi Priorytetowej, którym jest wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych prawie wszystkie umowy o dofinansowanie podpisane w ramach przedmiotowej Osi realizowane są na terenach miejskich. Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach III Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.3.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach III Osi Priorytetowej Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	2	1 325 085,85	981 669,38
Powiat biłgorajski	0	0,00	0,00
Powiat chełmski	1	1 170 944,77	750 572,67
Powiat hrubieszowski	0	0,00	0,00
Powiat janowski	1	2 129 964,85	1 404 749,20
Powiat krasnostawski	1	1 784 580,65	1 338 210,31
Powiat kraśnicki	1	1 745 637,50	1 296 344,46
Powiat lubartowski	2	3 731 286,69	2 528 458,00
Powiat lubelski	0	0,00	0,00
Powiat łęczyński	2	4 727 576,26	3 034 416,92
Powiat łukowski	0	0,00	0,00
Powiat m. Biała Podlaska	2	8 315 666,44	5 597 556,85
Powiat m. Chełm	2	1 845 367,21	985 009,14
Powiat m. Lublin	11	32 707 603,09	21 889 225,05
Powiat m. Zamość	2	4 138 480,39	2 719 542,85
Powiat opolski	2	2 539 780,89	1 661 590,27
Powiat parczewski	0	0,00	0,00
Powiat puławski	3	7 543 807,98	4 616 217,98
Powiat radzyński	3	1 947 045,70	1 141 585,54
Powiat rycki	1	4 246 144,04	2 440 929,51
Powiat świdnicki	2	7 593 353,84	3 007 432,42
Powiat tomaszowski	2	2 518 679,27	1 463 061,76
Powiat włodawski	0	0,00	0,00
Powiat zamojski	0	0,00	0,00

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników III Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 2 szt. co stanowi 8,70% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 29 szt., co stanowi 126,09% wartości docelowej dla 2015 roku.

Powierzchnia urządzonych terenów inwestycyjnych. Przedmiotowy wskaźnik został osiągnięty na poziomie 231,74 ha, co stanowi 308,99% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wartości wskaźnika produktu pod koniec 2015 roku na poziomie 417,46 ha, co stanowi 556,61% realizacji wskaźnika, biorąc pod uwagę wartość docelową założoną w dla tego roku.

Powierzchnia terenów zrewitalizowanych. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 1,14 ha co stanowi 11,40% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 132,47 ha, co stanowi 1324,70% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 0 szt. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 35 szt., co stanowi 55,56% wartości docelowej dla 2015 roku. W 2013 r. IZ planuje podpisanie umów z listy wniosków zatwierdzonych do dofinansowania przez ZWL oraz z list rezerwowych, co przyczynie się do osiągnięcia ww. wskaźnika.

Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych i terenach inwestycyjnych. W ramach renegocjacji IZ RPO rozszerzyła definicje wskaźnika o tereny inwestycyjne, aby pełniej ukazać logikę Programu. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 655 szt., co stanowi 187,14% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 2342 szt., co stanowi 669,14% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych*,* wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 14 szt. co stanowi 43,75% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 21 szt., co stanowi 65,63% wartości docelowej dla 2015 roku. Niski wartość wskaźnika rezultatu *„Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych*" może być spowodowana kryzysem gospodarczym i obawą firm w inwestowanie na nowym terenie.

Przekroczenie wartości docelowych wskaźników produktu wiąże się z dużym zainteresowaniem Beneficjentów środkami przeznaczonymi na omawiany priorytet.

Opis wkładu III Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach III Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do III Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Niskie wykorzystanie alokacji na etapie wniosków o płatność wynika z faktu, iż dwa z trzech konkursów ogłoszonych w ramach III Osi Priorytetowej przeprowadzone zostały w drugim półroczu 2010 r. Kwota przeznaczona na ww. konkursy stanowi prawie 74% alokacji na III Oś Priorytetową. W 2011 i 2012 r. trwały prace związane podpisywaniem umów z Beneficjentami, co za tym idzie wzrost wartości wniosków o płatność nastąpi w roku 2013.

Aktualnie IZ RPO nie przewiduje trudności z realizacją wskaźników III Osi Priorytetowej.

3.3.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.4. OŚ PRIORYTETOWA IV SPOŁECZEŃSTWO INFORMACYJNE

Celem Osi Priorytetowej IV ***Społeczeństwo informacyjne*** jest *„Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego".* Na realizację niniejszego celu przeznaczono **57 792 728 EUR** (252 149 168 PLN), co stanowi **4,84%** alokacji na cały Program.

Do realizacji celu IV Osi Priorytetowej przyczyni się wdrożenie Działania 4.1 *Społeczeństwo informacyjne*, którego celem jest zwiększenie dostępu do szerokopasmowego Internetu oraz wykorzystania technik informacyjnych. Budowanie społeczeństwa i gospodarki opartej na wiedzy wymaga rozbudowy sieci informatycznych, a także zwiększenia dostępu i wykorzystania technik informacyjnych w rozwoju systemu usług dla ludności.

W ramach Działania 4.1 realizowane są dwie kategorie projektów:

- Kategoria I. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie regionalnym, gdzie wartość projektu wynosi powyżej 488 186 EUR – (2 mln PLN);
- Kategoria II. Infrastruktura teleinformatyczna oraz system usług na poziomie lokalnym, gdzie wartość projektu wynosi poniżej 488 186 EUR – (2 mln PLN).

Do głównych grup Beneficjentów IV Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym, straż pożarna, policja, organizacje pozarządowe, regionalne i lokalne organizacje turystyczne nie działające w celu osiągnięcia zysku.

Powiat Janowski - Zrównoważony rozwój społeczeństwa informacyjnego powiatu janowskiego

Gmina Lublin - Lubelska Biblioteka Wirtualna

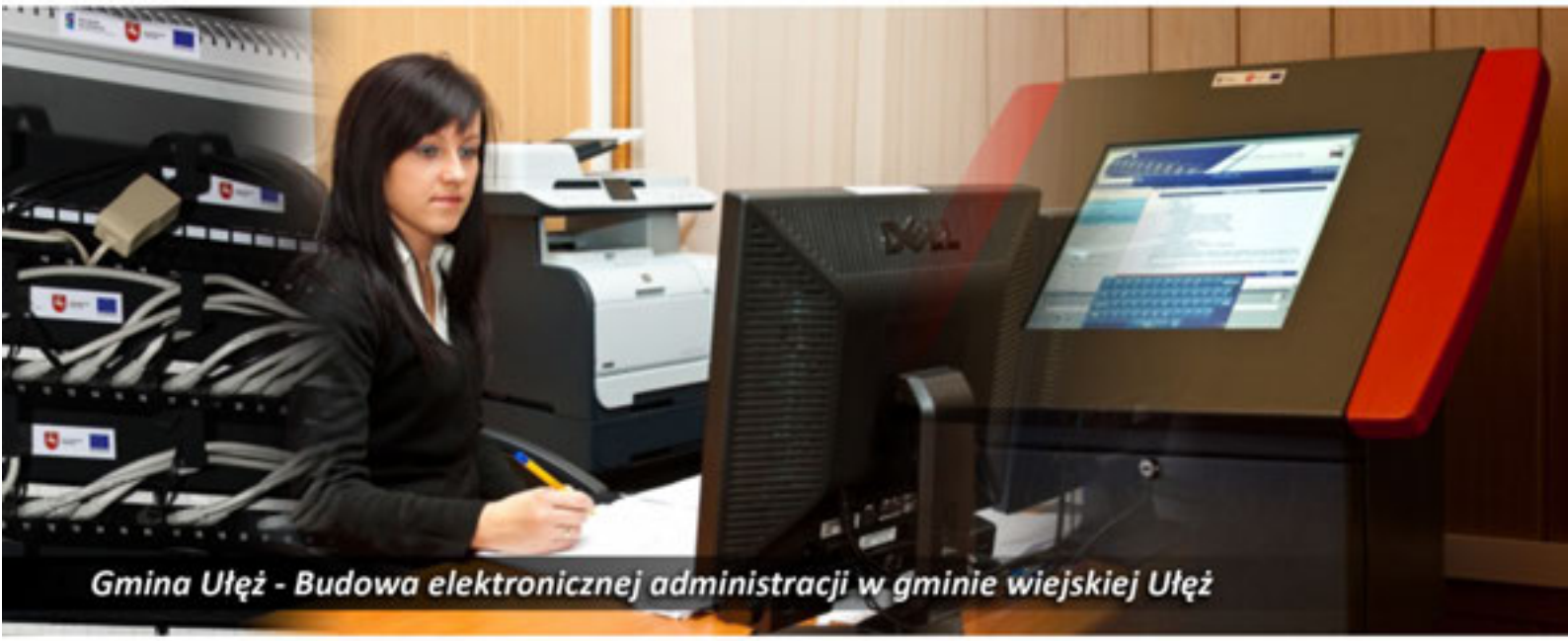

Gmina Ułęż - Budowa elektronicznej administracji w gminie wiejskiej Ułęż

3.4.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.4.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny IV Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.4. Postęp fizyczny IV Osi Priorytetowej. Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.4.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

W ramach IV Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym przeprowadzono 1 konkurs.

Konkurs nr 01/RPOWL/4.1/2012 ogłoszono dnia 30 kwietnia 2012 r. Typ projektów: Projekty z zakresu tworzenia systemów informacji przestrzennej na poziomie powiatów. Alokacja ogłoszona na konkurs - 7 250 434 EUR (29 703 579 PLN). W ramach konkursu złożonych zostało 10 wniosków o dofinansowanie na łączną kwotę wartości projektów 8 321 928,08 EUR (34 093 275 PLN) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR 7 073 639 EUR (28 979 284 PLN). Wszyscy Beneficjenci zostali wybrani do dofinansowania przez ZWL WL (Uchwała nr CXLII/2958/2012) z dnia 20 listopada 2012 r. Przewidywany termin podpisania ww. umów to II kwartał 2013r.

Łącznie, od początku okresu programowania zostały przeprowadzone 3 konkursy w ramach IV Osi Priorytetowej. W ww. konkursach złożono 75 wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę wartości projektów: 63 454 424 EUR (259 960 569 PLN) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR: 53 505 765 EUR (219 202 419 PLN). Stanowi to 92,40% alokacji przewidzianej w ramach Programu na realizację projektów w ramach IV Osi Priorytetowej.

Tabela 3.4.1.2.a. *Postęp finansowy Osi Priorytetowej IV Społeczeństwo informacyjne.*

Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
Wnioski po ocenie formalnej				
10	7 065 983	75	69 484 122	120,00%
Wnioski zatwierdzone do realizacji				
11	11 132 736	62	61 547 834	106,29%
Podpisane umowy				
1	1 708 491	51	50 572 122	87,34%
Zatwierdzone wnioski o płatność				
44	6 768 596	215	30 537 970	52,74%
Certyfikacja do KE				
	7 670 838		28 609 996	49,50%

Wykres 3.4.1.2.a.

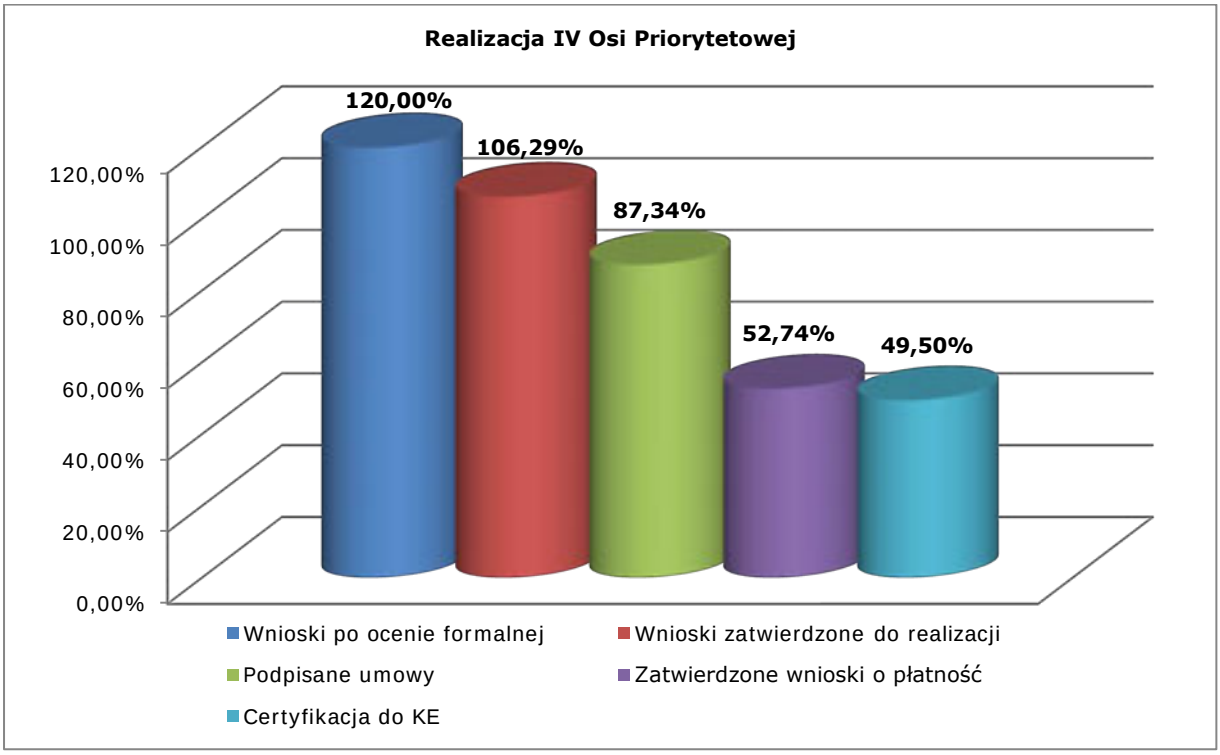

W 2013 roku IZ planuje podpisanie 10 umów o dofinansowanie realizacji projektów wybranych przez ZWL w ramach konkursu 01/RPOWL/4.1/2012 na wartość dofinansowania z EFRR 7 065 983 EUR (28 947 919 PLN). Po uwzględnieniu ww. umów wykorzystanie alokacji na etapie podpisanych umów będzie wynosić 99,54%.

Projekty kluczowe

W ramach IV Osi Priorytetowej na liście IWIPK znajdują się **3** projekty kluczowe:

- *Budowa Regionalnej Infrastruktury Informacji Przestrzennej* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisaną umową wynosi 3 511 354,69 EUR (14 385 629,01 PLN), co stanowi 6,06% alokacji na Oś IV. Umowa została podpisana 31 maja 2011 r. Do końca okresu sprawozdawczego zatwierdzone zostały wnioski o płatność na wartość dofinansowania UE 38 202,65 EUR (156 508,60 PLN), co stanowi 1,09% wnioskowanego dofinansowania UE. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to wrzesień 2014 r.
- *Lubelska Biblioteka Wirtualna* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z umową podpisaną dnia 2 lutego 2012 wynosi 4 066 753,18 EUR (16 660 674,42 PLN), co stanowi 7,02% alokacji na IV Oś Priorytetową. Do końca okresu sprawozdawczego zatwierdzone zostały wnioski o płatność na wartość dofinansowania UE 68 535,70 EUR (280 777,06 PLN), co stanowi 1,69% wnioskowanego dofinansowania UE. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to grudzień 2013 r.
- *Wrota Lubelszczyzny – Informatyzacja Administracji* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z umową podpisaną 11 października 2011 r. wynosi 7 157 542,05 EUR (29 323 018,28 PLN), co stanowi 12,36% alokacji na Oś IV. Do końca okresu sprawozdawczego zatwierdzone zostały wnioski o płatność na wartość dofinansowania UE 2 541 669,80 EUR (10 412 712,83 PLN), co stanowi 35,51% wnioskowanego dofinansowania UE. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to grudzień 2013 r.

Łącznie na realizację projektów kluczowych w ramach IV Osi Priorytetowej IZ RPO przeznaczyła **14 735 649,92 EUR** (60 369 010,61 PLN), co stanowi **25,45%** alokacji na Oś.

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Z uwagi na brak danych dotyczących rozkładu projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki informacje te zostaną przedstawione w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów Beneficjentów

Wśród Beneficjentów IV Osi Priorytetowej *Społeczeństwo informacyjne* zdecydowanie dominują jednostki samorządu terytorialnego, które realizują 45 projektów o wartości ogółem 53 549 610,87 EUR (219 382 045,81 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 43 989 793,09 EUR (180 217 384,33 PLN). Kolejną grupę stanowią uczelnie wyższe i jednostki naukowe, które w ramach 4 umów o dofinansowanie pozyskały 3 520 547,39 EUR (14 422 978,53 PLN).

Szczegółowe dane dotyczące liczby i wartości dofinansowania projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej w podziale na rodzaje Beneficjentów zostały zaprezentowane na Wykresie 3.4.1.2.b.

Wykres 3.4.1.2.b.

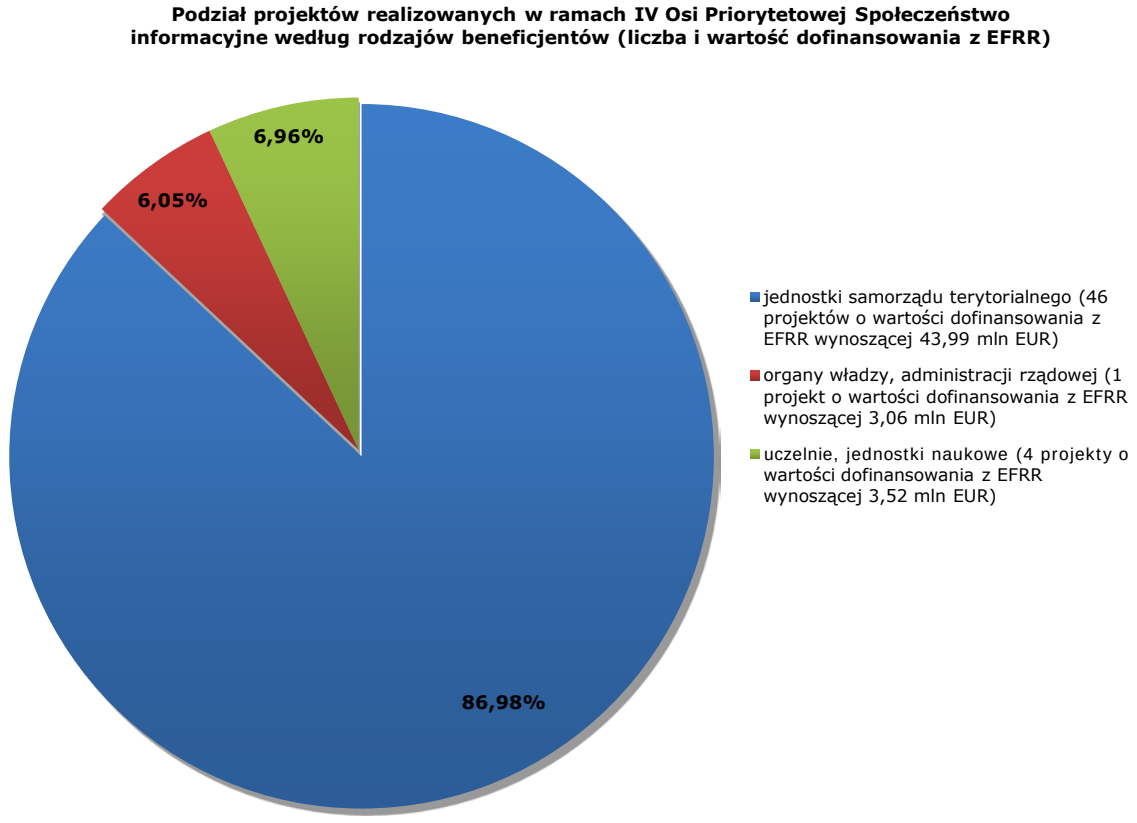

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

Projekty wspierane w ramach IV Osi Priorytetowej *Społeczeństwo informacyjne* realizowane są na terenie wszystkich powiatów województwa lubelskiego. Pod względem kwoty pozyskanego

dofinansowania przodują powiat miasto Lublin – 4 710 024,47 EUR (19 296 028,24 PLN) i powiat puławski – 4 450 038,92 EUR (18 230 919,43 PLN). Na tle innych pozytywnie wyróżniają się również powiat włodawski oraz powiaty grodzkie Zamość i Chełm, z których każdy otrzymał wsparcie z EFRR w wysokości przekraczającej 2,8 mln EUR. Projekty o najniższej wartości realizowane są natomiast w gminach powiatów chełmskiego, tomaszowskiego i ryckiego.

W rozkładzie projektów w podziale na miasto i wieś zaznacza się niewielka przewaga inwestycji realizowanych na terenach wiejskich. 28 z 51 projektów dotyczących społeczeństwa informacyjnego wdrażanych na obszarach wiejskich otrzymało unijne dofinansowanie w wysokości 20 125 927,95 EUR (82 451 901,64 PLN). Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach IV Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.4.1.2.b. *Rozkład projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej Społeczeństwo informacyjne w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	3	2 839 924,93	2 359 188,52
Powiat biłgorajski	7	1 647 882,18	1 321 593,95
Powiat chełmski	3	551 970,80	464 781,58
Powiat hrubieszowski	4	2 422 096,20	1 973 858,67
Powiat janowski	4	1 906 121,74	1 580 571,77
Powiat krasnostawski	5	2 445 317,25	2 039 233,74
Powiat kraśnicki	5	1 804 538,48	1 484 549,43
Powiat lubartowski	6	2 142 419,18	1 722 331,98
Powiat lubelski	5	2 805 327,46	2 342 304,57
Powiat łęczyński	4	3 514 614,53	2 848 215,93
Powiat łukowski	3	1 950 437,01	1 618 585,54
Powiat m. Biała Podlaska	4	1 453 895,07	1 172 731,69
Powiat m. Chełm	5	3 578 490,56	2 995 274,31
Powiat m. Lublin	9	5 667 512,36	4 710 024,47
Powiat m. Zamość	7	4 793 164,44	3 990 621,95
Powiat opolski	6	1 404 303,60	1 131 875,52
Powiat parczewski	4	1 863 360,70	1 489 188,97
Powiat puławski	8	6 525 423,71	4 450 038,92
Powiat radzyński	4	1 446 878,23	1 136 527,48
Powiat rycki	4	1 123 736,45	912 798,79
Powiat świdnicki	4	3 058 980,14	2 552 963,00
Powiat tomaszowski	3	1 018 718,73	826 625,00
Powiat włodawski	5	4 858 921,83	4 077 222,22
Powiat zamojski	4	1 613 798,68	1 371 014,30

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników IV Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 40 szt., co stanowi 76,92% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 51 szt., co stanowi 98,08% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba PIAP. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 650 szt., co stanowi 86,67% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 1510 szt., co stanowi 201,33% wartości docelowej dla 2015roku. Przyczyną przekroczenia wskaźnika jest między innymi duże zainteresowanie Beneficjentów realizacją projektów z zakresu e-usług, a także projekty kompleksowe które obejmują swoim zasięgiem całe województwo.

Liczba jednostek publicznych, które uzyskały możliwość dostępu do szerokopasmowego Internetu. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 32 szt., co stanowi 4,64% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 412 szt., co stanowi 59,71% wartości docelowej dla 2015 roku.

***Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line*.** Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 6 709 szt., co stanowi 26,84% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 7 640 szt., co stanowi 30,56% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba korzystających z usług on-line. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 676 333 szt., co stanowi 45,09% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 1 915 129 szt., co stanowi 127,68% wartości docelowej dla 2015 roku.

Na podstawie analizy podpisanych umów należy stwierdzić, iż w omawianej osi, realizacja jak i szacunki części wskaźników są na niskim poziomie. W związku z powyższym IZ RPO w 2012 roku ogłosiła w ramach Działania 4.1 konkurs, który dotyczył wspierania inwestycji związanych z rozwojem systemów informacji przestrzennej na poziomie powiatów. Umowy ww. konkursu będą podpisane w 2013 roku, co w konsekwencji spowoduje wzrost wartości powyższych wskaźników.

Opis wkładu IV Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach IV Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do IV Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Aktualnie IZ RPO nie przewiduje trudności z wydatkowaniem środków oraz realizacją wskaźników IV Osi Priorytetowej.

3.4.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.5. OŚ PRIORYTETOWA V TRANSPORT

Celem V Osi Priorytetowej ***Transport*** jest „*Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny."* Na realizację niniejszego celu przeznaczono kwotę **264 725 446 EUR** (1 089 097 797 PLN), co stanowi **22,19%** alokacji z EFRR na cały Program.

Cel V Osi Priorytetowej zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących Działań:

Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy* - celem działania jest usprawnienie powiązań komunikacyjnych poprzez rozwój infrastruktury drogowej o znaczeniu regionalnym. Na realizację tego działania przeznaczono sumę **77 229 404** EUR (318 444 092 PLN), która stanowi 29,17% alokacji na Oś.

Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy* - celem działania jest poprawa jakości i dostępności wewnątrzregionalnych połączeń komunikacyjnych o znaczeniu lokalnym, a tym samym podniesienie konkurencyjności województwa lubelskiego i zwiększenia mobilności mieszkańców. Przeznaczono na nie **91 648 080 EUR** (374 247 267 PLN), co stanowi 34,62% alokacji na Oś.

Działanie 5.3 *Miejski transport publiczny* - celem działania jest poprawa jakości funkcjonowania systemów transportu publicznego oraz zwiększenie mobilności mieszkańców Lubelszczyzny. Na realizację tego działania przeznaczono **23 104 467 EUR** (96 370 343 PLN), co stanowi 8,73% alokacji na Oś.

Działanie 5.4 *Transport kolejowy* - celem działania jest zwiększenie udziału transportu kolejowego w przewozach pasażerskich i towarowych oraz zwiększenie mobilności mieszkańców i podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej regionu. Na jego realizacje przeznaczono **36 987 346 EUR** (152 162 720 PLN), co stanowi 13,97% alokacji na Oś.

Działanie 5.5 *Transport lotniczy* - celem działania jest poprawa lotniczej dostępności komunikacyjnej regionu oraz zwiększenie mobilności mieszkańców. Przeznaczono na nie **35 756 149 EUR** (147 873 375 PLN), co stanowi 13,51% alokacji na Oś.

Do głównych grup Beneficjentów V Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym, organizacje pozarządowe, przewoźnicy kolejowi i zarządcy infrastruktury kolejowej podmioty gospodarcze świadczące usługi transportu publicznego na terenie miast objętych działaniem.

Miasto Puławy - Poprawa dostępności i jakości systemu komunikacji miejskiej dla Miasta Puławy wraz z obszarami sąsiednich gmin funkcjonalnie powiązanymi w ramach porozumienia w sprawie wspólnej komunikacji miejskiej na swoim obszarze

PKP Polskie Linie Kolejowe S.A. - Modernizacja części infrastruktury technicznej linii kolejowej nr 7 Warszawa Wschodnia-Dorohusk w obrębie przystanku osobowego Lublin północny oraz stacji Świdnik dla sprawnego skomunikowania aglomeracji

Miejskie Przedsiębiorstwo Komunikacyjne – Lublin – Spółka z o.o. - Modernizacja podstacji prostownikowych zasilających trakcję oraz wymiana taboru trolejbusowego

Województwo Lubelskie Rozbudowa drogi wojewódzkiej Nr 835 Lublin-Wysokie-Biłgoraj-Sieniawa-Przeworsk-Kańczuga-Dynów-Grabownica Starzeńska na odcinku od km 72+800 do km 85+972,43 o długości 13,17243 km Frampol-Biłgoraj

3.5.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.5.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny V Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.5. Postęp fizyczny V Osi Priorytetowej. Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.5.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

Konkursy

W ramach V Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono żadnego konkursu. Od początku okresu programowania ramach Osi V IZ RPO ogłosiła **4** nabory wniosków. W ww. konkursach złożono **438** wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę wartości projektów 468 971 076 EUR (1 921 280 704 PLN) oraz kwotę wnioskowanego dofinansowania z EFRR **336 206 348 EUR** (1 377 370 165 PLN), co stanowi **122,80%** alokacji przewidzianej w ramach Programu na realizację projektów w ramach V Osi Priorytetowej.

Tabela 3.5.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa V Transport.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
5.1	1	10 398 360	16	69 935 122	89,97%
5.2	1	177 329	420	319 739 222	350,01%
5.3	0	0	8	27 710 938	117,80%
5.4	0	0	6	32 627 459	87,85%
5.5	1	2 313 013	4	38 234 299	105,93%
Oś V	**3**	**12 888 702**	**454**	**488 247 040**	**183,66%**

Wykres 3.5.1.2.a.

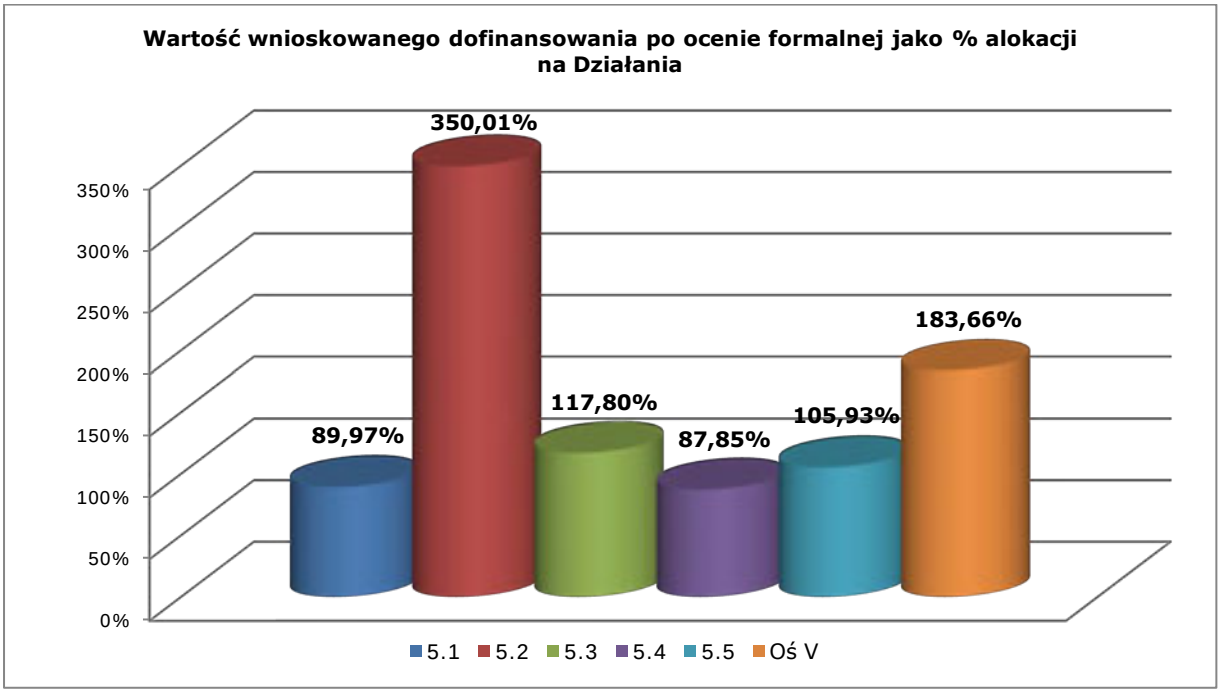

Tabela 3.5.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa V Transport.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
5.1	1	10 398 360	15	67 099 958	86,32%
5.2	4	2 347 656	120	98 775 593	108,13%
5.3	0	0	8	27 710 938	117,80%
5.4	0	0	6	32 627 459	87,85%
5.5	1	2 313 013	4	38 234 299	105,93%
Oś V	**6**	**15 059 029**	**153**	**264 448 247**	**99,48%**

Wykres 3.5.1.2.b.

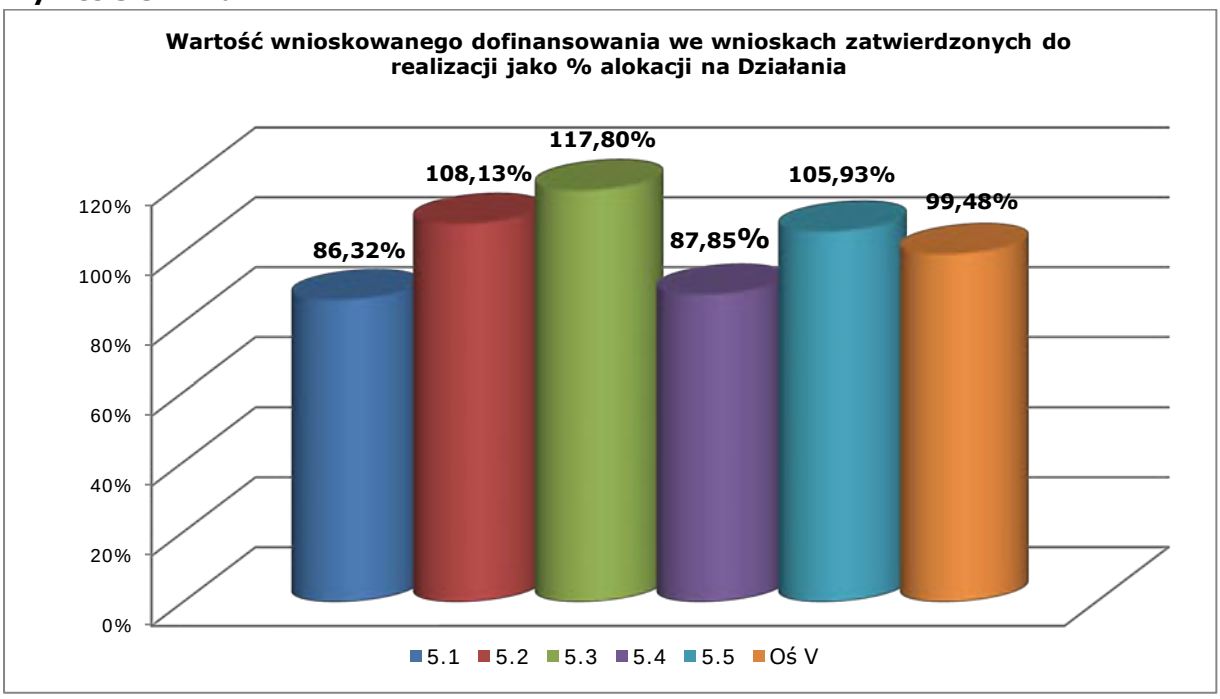

Tabela 3.5.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa V Transport.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
5.1	1	12 268 626	15	68 453 558	88,07%
5.2	3	1 506 973	114	85 327 675	93,41%
5.3	0	-1 702 231	8	20 190 939	85,83%
5.4	0	-4 506 235	6	28 075 879	75,59%
5.5	1	2 313 013	4	33 489 175	92,78%
Oś V	**5**	**9 880 146**	**147**	**235 537 226**	**88,60%**

Wykres 3.5.1.2.c.

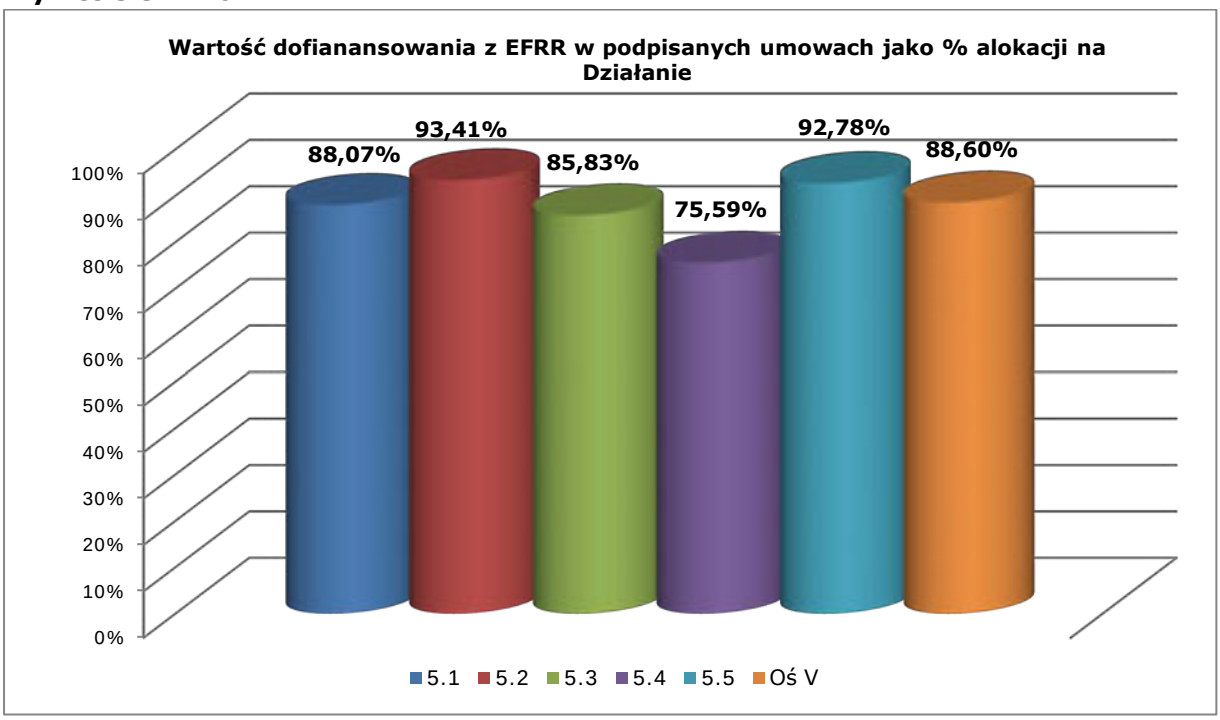

Tabela 3.5.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Os Priorytetowa V Transport.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
5.1	15	15 393 691	77	59 324 750	76,32%
5.2	43	14 105 423	518	83 258 523	91,14%
5.3	28	11 056 678	61	17 875 603	75,99%
5.4	25	17 188 926	43	22 023 778	59,30%
5.5	15	22 484 136	25	23 635 670	65,48%
Oś V	**126**	**80 228 854**	**724**	**206 118 323**	**77,53%**

Wykres 3.5.1.2.d.

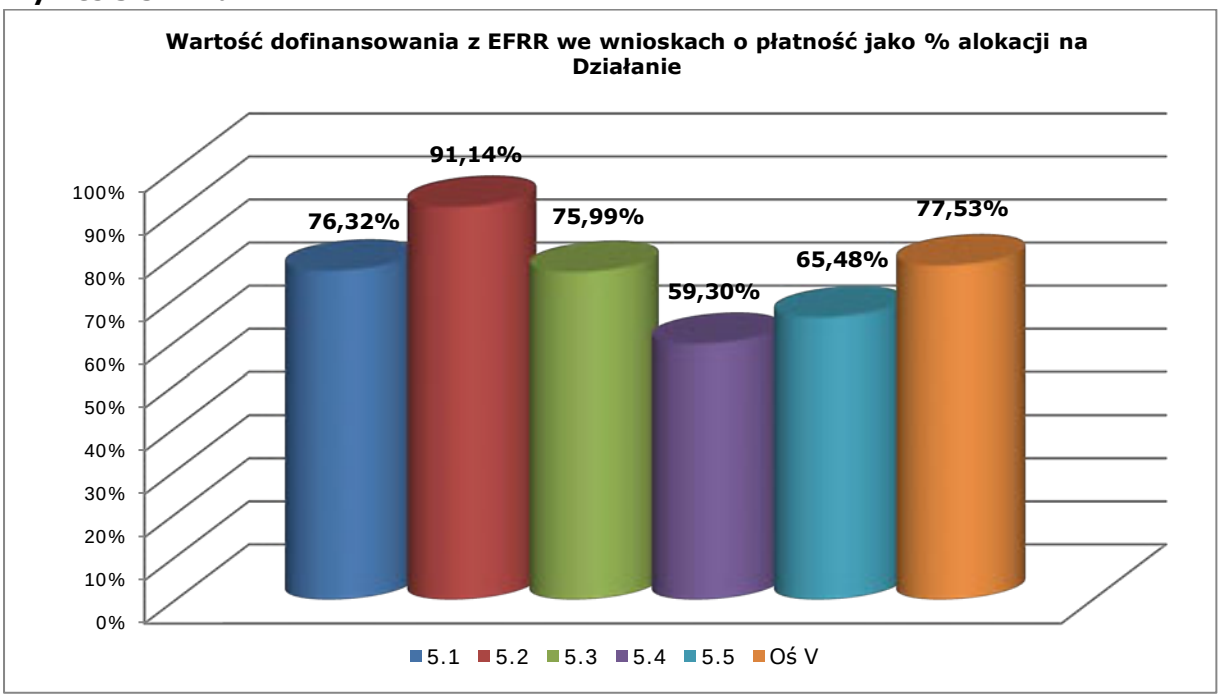

Niskie wykorzystanie alokacji w ramach Działania 5.4 wynika z faktu, iż w ramach tego Działania ujęty jest projekt „Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie" wpisany na listę IWIPK w roku 2012 o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z IWIPK wynoszącej 6 415 739,11 EUR (26 284 000,00 PLN), na który do końca 2012 r. nie podpisano umowy. Wartość dofinansowania z EFRR dla tego projektu stanowi 17,27% alokacji na Działanie 5.4.

Podobna sytuacja dotyczy Działania 5.5. Niskie wykorzystania alokacji wynika tu przede wszystkim z faktu, iż na liście IWIPK w ramach Działania 5.5 znajdują się 2 projekty kluczowe o łącznej wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 3 792 801,70 EUR (15 538 350,00 PLN), na które do końca okresu sprawozdawczego nie podpisano umów. Wartość dofinansowania z EFRR dla tych projektów stanowi 9,92% alokacji na Działanie 5.4.

Tabela 3.5.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa V Transport.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
V	77 403 932	218 670 327	82,60%

W 2013 roku IZ planuje:

Działanie 5.1 *Regionalny układ transportowy*

W miesiącu styczniu 2013 została podpisana umowa dot. projektu *„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec na odcinku od km 68 + 296 do km 72 + 973 o długości 4,677 km, z wyłączeniem odcinka od km 70 + 580,15 do km 70 + 600,14 – terenu zamkniętego PKP w Bełżcu*", o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisaną umową wynoszącej 3 407 646 EUR (13 960 446 PLN).

Działanie 5.2 *Lokalny układ transportowy*

Podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektów znajdujących się na liście IWIPK (projekty powodziowe) zgłoszonych przez Gminę Wilków pn. „Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej", wartość dofinansowania z EFRR – 3 004 089 EUR (12 307 150 PLN) oraz projektu pn. „Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej" wartość dofinansowania z EFRR - 1 504 223 EUR (6 162 500 PLN).

Działanie 5.3 *Miejski transport publiczny*

Podpisanie umowy o dofinansowanie realizacji projektu znajdującego się na liście IWIPK zgłoszonego przez Wojewódzki Ośrodek Ruchu Drogowego pn. „Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy", wartość dofinansowania z EFRR – 488 186 EUR (2 000 000 PLN).

Działanie 5.4 *Transport kolejowy*

Podpisanie umowy o dofinansowanie realizacji projektu znajdującego się na liście IWIPK zgłoszonego przez Województwo Lubelskie pn. „Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie", wartość dofinansowania z EFRR – 6 415 739 EUR (26 284 000 PLN).

Działanie 5.5 *Transport lotniczy*

W miesiącu styczniu 2013 została podpisana umowa dot. projektu „Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą", o wartości dofinansowania z EFRR 3 060 522,85 EUR (12 538 350 PLN).

Poniższa tabela przedstawia wykorzystanie alokacji uwzględniające umowy, które zostały podpisane do końca okresu sprawozdawczego oraz planuje się podpisać w 2013 roku:

Tabela 3.5.1.2.f. *Wykorzystanie alokacji ramach Działań Osi Priorytetowej V przy uwzględnieniu umów o dofinansowanie, planowanych do podpisania w 2013 r.*

Działanie	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
5.1	71 868 527	92,46%
5.2	89 835 986	98,34%
5.3	20 679 125	87,91%
5.4	34 491 618	92,86%
5.5	36 549 698	101,26%
Oś V	**253 424 955**	**95,33%**

Po podpisaniu wszystkich umów w ramach Działania 5.5, środki niezbędne do ich sfinansowania zostaną zwiększone poprzez przesunięcie ich z innych działań w ramach V Osi priorytetowej.

Projekty kluczowe

W ramach V Osi Priorytetowej na liście IWIPK na koniec okresu sprawozdawczego znajdowały się **34** projekty kluczowe o łącznej wartość dofinansowania wynoszącej 182 832 611,01 EUR (749 028 640,77 PLN) co stanowi **68,78%** alokacji na Oś.

W okresie sprawozdawczym na liście IWIPK w ramach V Osi Priorytetowej ujętych zostało **6 projektów** o ogólnej wartości 19 197 555,41 EUR (78 648 545,00 PLN) i kwocie dofinansowania z EFRR w wysokości 14 219 305,31 EUR (58 253 650,00 PLN):

Działanie	Tytuł projektu	Wartość ogółem (w EUR)	Wartość dofinansowania z EFRR
5.2	Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2215 L Lublin (ul. Związkowa, ul. Choiny) – Jakubowice Konińskie – Majdan Krasieniński	2 562 975,98	2 074 790,08
5.2	Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury mostowej	1 769 673,89	1 504 222,81
5.2	Udrożnienie systemu komunikacyjnego na terenie gminy Wilków poprzez odbudowę infrastruktury drogowej	3 534 221,83	3 004 088,56
5.3	Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy	2 827 949,86	488 185,90
5.4	„Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie."	7 623 999,22	6 415 739,11
5.5	Budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A. w miejscowości Świdnik Duży	878 734,62	732 278,85
	RAZEM	**19 197 555,41**	**14 219 305,31**

- ✓ w ramach Działania 5.1 na liście IWIPK znajduje się:

  - 15 projektów kluczowych o łącznej wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisanymi umowami wynoszącej 68 453 558 EUR (280 440 535 PLN);

  - projekt *„Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 865 Jarosław – Oleszyce – Cieszanów – Bełżec na odcinku od km 68 + 296 do km 72 + 973 o długości 4,677 km, z wyłączeniem odcinka od km 70 + 580,15 do km 70 + 600,14 – terenu zamkniętego PKP w Bełżcu*", na który umowa została podpisana w miesiącu styczniu 2013 r., o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z umową podpisaną w miesiącu styczniu wynoszącej 3 407 646 EUR (13 960 446 PLN).

  Łączne dofinansowanie z EFRR ww. projektów wynosi 71 861 204 EUR (294 400 981 PLN) i stanowi **92,46%** alokacji na Działanie 5.1.

- ✓ w ramach Działania 5.2 na liście IWIPK znajduje się:

  - projekt *„Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa lubelskiego poprzez budowę i przebudowę dróg powiatowych zwiększających dostępność do dróg krajowych i wojewódzkich"* - o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej zgodnie z podpisaną umową 32 122 632,30 EUR (131 600 000,00 PLN).

  - 3 projekty wpisane na listę IWIPK w roku 2012, na które nie zawarto jeszcze umów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z IWPIK wynoszącej 6 583 101,45 EUR (26 969 650,00 PLN).

  Łączne dofinansowanie z EFRR ww. projektów wynosi 38 705 733,74 EUR (158 569 650,00 PLN) i stanowi **42,37%** alokacji na Działanie 5.2.

- ✓ w ramach Działania 5.3 na listę IWIPK w roku 2012 został wpisany projekt „Budowa Ośrodka Doskonalenia Techniki Jazdy" na który nie zawarto umowy - o wartości dofinansowania z

EFRR wynoszącej zgodnie z IWIPK – 488 185,90 EUR (2 000 000,00 PLN). Kwota ta stanowi **2,08%** alokacji na działanie 5.3.

- ✓ w ramach Działania 5.4 na liście IWIPK znajduje się:

  - 6 projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisanymi umowami wynoszącej 28 075 879,33 EUR (115 021 262,44 PLN).

  - projekt „Zakup taboru kolejowego przeznaczonego do przewozów pasażerskich w publicznym transporcie zbiorowym organizowanym przez Województwo Lubelskie" wpisany na listę IWIPK w roku 2012 o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie IWIPK wynoszącej 6 415 739,11 EUR (26 284 000,00 PLN).

  Łączne dofinansowanie z EFRR ww. projektów wynosi 34 491 618,44 EUR (141 305 262,44 PLN) i stanowi **92,86%** alokacji na Działanie 5.4.

- ✓ w ramach Działania 5.5 na liście IWIPK znajdują się:

  - 4 projekty o łącznej wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisanymi umowami wynoszącej 33 489 175,13 EUR (137 198 452,68 PLN).

  - projekt „Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą", o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z umową podpisaną dnia 22 stycznia 2013 r. wynoszącą 3 060 522,85 EUR (12 538 350 PLN).

  - projekt „Budowa drogi gminnej obsługującej Port Lotniczy Lublin S.A. w miejscowości Świdnik Duży" wpisany na listę IWIPK w roku 2012 o wartości dofinansowania z EFRR zgodnie z IWIPK wynoszącej 732 278,85 EUR (3 000 000,00 PLN).

  Opis projektu ***„Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)"*** został przedstawiony w rozdziale 5.

Łączne dofinansowanie z EFRR ww. projektów wynosi 37 281 976,83 EUR (152 736 802,44 PLN) i stanowi **103,29%** alokacji na Działanie 5.5.

Do końca 2012 roku zakończono realizację **15** projektów znajdujących się na IWIPK w ramach V Osi Priorytetowej.

Wpływ projektów z zakresu transportu publicznego na rozwój miast w regionie

Potencjalny wpływ projektów z zakresu transportu publicznego na rozwój miast w regionie, został szczegółowo opisany w poprzednich sprawozdaniach.

W wyniku działań podjętych w 2012 r. podział wydatków wg zadań realizowanych w projektach wybranych do dofinansowania w ramach tej Osi kształtuje się na wskazanych poniżej poziomach:

- zakup autobusów – 8 624 133,67 EUR (35 331 350,80 PLN);
- zakup trolejbusów –4 936 843,04 EUR (20 225 258,55 PLN);
- infrastruktura – 6 447 008,45 EUR (26 412 104,20 PLN);
- zarządzanie – 1 732 393,31 EUR (7 097 268,90 PLN).

W ramach Działania 5.5 realizowany jest projekt pn. *„Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)*". Umowa o dofinansowanie tego projektu została podpisana w dniu 19 grudnia 2011 roku na całkowitą wartość projektu 122 565 702,53 EUR (502 127 170,13 PLN), w tym dofinansowanie UE 30 511 618,82 EUR (125 000 000 PLN). Dnia 17 grudnia 2012 r. odbyło się oficjalnie otwarcie Portu Lotniczego Lublin – zbudowanego od podstaw najmłodszego i najdalej na wschód wysuniętego lotniska Europy Środkowo-Wschodniej.

Badanie „Ocena wykorzystania środków UE w rozwoju regionu 2004-2013" opracowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie zwraca uwagę na fakt, iż projekt ten charakteryzuje się wysoką komplementarnością z innymi projektami (m.in. z projektami: *Modernizacja części infrastruktury technicznej linii kolejowej Nr7 Warszawa Wschodnia–Dorohusk w obrębie przystanku osobowego Lublin Północny oraz stacji Świdnik dla sprawnego skomunikowania aglomeracji*, *Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu*

Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą, *Rozbudowa drogi powiatowej Nr2101L*). Projekty komplementarne z projektem lotniskowym mają na celu usprawnienie korzystania z portu lotniczego, poprzez zapewnienie komunikacji z Lublinem i innymi większymi miastami w regionie (infrastruktura drogowa i kolejowa). Autorzy badania zauważają, iż infrastruktura powstała przy okazji budowy lotniska wyraźnie zwiększy dostępność komunikacyjną, co bardzo pozytywnie wpłynie na rozwój regionalny, a zatem założony wspólny cel projektów zostanie osiągnięty. Port lotniczy w Świdniku bez wątpienia wspomoże rozwój ponadlokalnych i ponadregionalnych funkcji Lublina - stolicy województwa.

W projekcie Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 w ramach Celu tematycznego 4 *Wspieranie przejścia na gospodarkę niskoemisyjną we wszystkich sektorach wpisany jest* Priorytet 4.5. *Promowanie strategii niskoemisyjnych dla wszystkich typów obszarów, w szczególności na obszarach miejskich, wspieranie zrównoważonego transportu miejskiego oraz podejmowania odpowiednich działań adaptacyjnych i mitygacyjnych.* Celem działań realizowanych w ramach priorytetu 4.5 jest ochrona środowiska i redukcja emisji zanieczyszczeń. W ramach tego działania pomoc przewidziana jest dla projektów dotyczących modernizacji, przebudowy istniejącej sieci komunikacyjnej jak i zakupu nowoczesnego taboru. Planuje się, iż wsparcie uzyskają kompleksowe projekty dotyczące systemów transportu publicznego w miastach liczących w granicach administracyjnych powyżej 30 tys. mieszkańców.

Planowane typy projektów to:

- wsparcie wynikające z planów niskoemisyjnych dla poszczególnych typów obszarów, stanowiące uzupełnienie projektów realizowanych z poziomu krajowego. W przypadku miast i ich obszarów funkcjonalnych projekty realizowane mogą być w formule ZIT,
- zrównoważona mobilność miejska - budowa, przebudowa infrastruktury transportu publicznego,
- zakup niskoemisyjnego taboru trolejbusowego i autobusowego,
- budowa systemów park&ride, bike&park,
- przebudowa infrastruktury miejskiej w celu ograniczania ruchu drogowego w centrach miast.

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Z uwagi na brak danych dotyczących rozkładu projektów realizowanych w ramach V Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki informacje te zostaną przedstawione w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów beneficjentów

Blisko 95% projektów wspieranych w ramach V Osi Priorytetowej *Transport* realizowanych jest przez jednostki samorządu terytorialnego – Instytucja Zarządzająca RPO WL podpisała z samorządami umowy o dofinansowanie 139 projektów o wartości ogółem 273 379 950,83 EUR (1 119 982 982,55 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 173 986 927,38 EUR (712 789 644,11 PLN). Beneficjentami pozostałych 8 projektów są przedsiębiorcy, którzy w ramach przedmiotowego Priorytetu pozyskali 61 550 298,70 EUR (252 159 263,71 PLN).

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

Analizując rozmieszczenie geograficzne projektów wspieranych w ramach V Osi Priorytetowej można stwierdzić, że projekty te - choć realizowane na terenie całego województwa – wyraźnie koncentrują się wokół pięciu powiatów Lubelszczyzny: lubelskiego, lubartowskiego,

biłgorajskiego, chełmskiego i bialskiego. Co trzeci projekt dotyczący poprawy wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny realizowany jest na terenie jednego z tych powiatów. Natomiast unijne wsparcie o najwyższej wysokości otrzymały inwestycje zlokalizowane na obszarze powiatu lubelskiego – 35 471 591,26 EUR (145 320 015,07 PLN), miasta Lublin – 31 222 146,79 EUR (127 910 890,97 PLN) i powiatu świdnickiego – 27 325 514,67 EUR (111 947 168,50 PLN) na terenie których powstaje Port Lotniczy Świdnik S.A. W tym miejscu warto również wspomnieć o kluczowym projekcie partnerskim: *Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa lubelskiego poprzez budowę i przebudowę dróg powiatowych zwiększających dostępność do dróg krajowych i wojewódzkich*, którego realizacja obejmowała wykonanie 26 inwestycji drogowych zlokalizowanych na terenie 16 powiatów Lubelszczyzny.

Biorąc pod uwagę rozkład projektów w podziale na obszary miejskie i wiejskie zdecydowana większość podpisanych umów o dofinansowanie (94 projekty) dotyczy terenów wiejskich. Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach V Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.5.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach V Osi Priorytetowej Transport w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	12	14 700 628,32	9 894 793,77
Powiat biłgorajski	13	25 191 482,65	17 904 700,30
Powiat chełmski	12	17 036 633,78	10 362 153,41
Powiat hrubieszowski	1	2 080 104,47	1 768 088,80
Powiat janowski	4	6 112 186,98	4 483 293,70
Powiat krasnostawski	10	11 804 193,49	8 568 096,52
Powiat kraśnicki	6	5 935 717,91	3 767 159,31
Powiat lubartowski	13	13 615 867,38	8 188 955,38
Powiat lubelski	16	86 628 203,80	35 471 591,26
Powiat łęczyński	7	10 724 018,25	5 143 651,50
Powiat łukowski	10	17 358 394,76	10 941 836,49
Powiat m. Biała Podlaska	3	11 136 839,04	6 081 199,86
Powiat m. Chełm	2	798 127,16	358 464,37
Powiat m. Lublin	10	59 471 521,77	31 222 146,79
Powiat m. Zamość	5	6 536 192,27	4 411 081,11
Powiat opolski	4	3 961 587,16	2 607 326,61
Powiat parczewski	5	7 177 913,42	4 858 103,20
Powiat puławski	10	19 469 878,24	11 464 768,17
Powiat radzyński	5	8 993 511,05	7 125 378,70
Powiat rycki	8	7 873 830,05	4 497 010,90
Powiat świdnicki	8	75 105 157,34	27 325 514,67
Powiat tomaszowski	11	6 834 932,38	4 395 277,96
Powiat włodawski	6	6 130 728,13	3 689 895,28
Powiat zamojski	7	16 069 556,16	11 006 738,03

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników V Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów z zakresu transportu Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 125 szt., co stanowi 117,92% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 144 szt., co stanowi 135,85% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie wartości docelowych wskaźnika wiąże się z większymi niż zakładano potrzebami regionu w zakresie transportu.

Długość zrekonstruowanych dróg Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 424,92 km, co stanowi 80,95% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 466,77 km, co stanowi 88,93% wartości docelowej dla tego roku. W podziale na podwskaźniki:

- regionalne – wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 37,05 km, co stanowi 41,17% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 68,57 km, co stanowi 76,19% wartości docelowej dla roku 2015;

- lokalne - wartość wskaźnika została osiągnięta na poziomie 387,87 km, co stanowi 92,35% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 398,20 km, co stanowi 94,81% wartości docelowej dla roku 2015;

- **drogi uszkodzone w wyniku powodzi** – obecnie wskaźnik jest na poziomie 0 zarówno w realizacji jak i szacunku. Sytuacja ta spowodowana jest faktem, iż nie zostały podpisane jeszcze projekty kluczowe które będą realizowały wskaźnik.

Długość nowych linii kolejowych – wskaźnik ten zostanie osiągnięty po zakończeniu realizacji projektu kluczowego „Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu Portu Lotniczego Lublin S. A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą". Według Programu wartość docelowa wskaźnika produktu w 2015 powinna wynieść 3 km, co za tym idzie realizacja wskaźnika nie jest zagrożona.

Długość zrekonstruowanych linii kolejowych – wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie O km natomiast na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 99,83% w stosunku do zakładanej wartości w Programie dla roku 2015.

Liczba zakupionego/odnowionego taboru komunikacji miejskiej – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 68 szt., co stanowi 61,82% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 72,73% w stosunku do zakładanej wartości w Programie dla roku 2015. W związku z faktem, iż w ramach Działania 5.3 nie przewiduje się podpisania nowych umów, wskaźnik nie zostanie osiągnięty. Przyczyną takiego stanu jest fakt, iż Beneficjaci realizują podobne projekty także w ramach PO RPW dzięki czemu potrzeby w zakresie taboru komunikacji zostały zaspokojone.

Miejsca w zakupionym/odnowionym taborze komunikacji miejskiej – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 4807 szt., co stanowi 87,40% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie (4907 szt.) 89,22% w stosunku do wartości w Programie dla roku 2015.

Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich - Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 25 093 145,40 euro/rok, co stanowi 37,97% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 27 645 643,31 euro/rok, co stanowi 41,83% wartości docelowej dla 2015 roku.

Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 3 101 360,29 euro/rok, co stanowi 17,38% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 3 710 386,64 euro/rok, co stanowi 20,80% wartości docelowej dla 2015 roku.

Dokładne oszacowanie osiągnięcia wskaźników dotyczących *„oszczędności czasu w euro…"* będzie możliwe po podpisaniu wszystkich umów z Działań 5.1 oraz 5.2.

Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich, Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach towarowych – IZ RPO planuje przeprowadzenie ekspertyzy po zakończeniu wszystkich projektów kolejowych w ramach *Działania 5.4* w celu wyliczenia wartości ww. wskaźników; z uwagi na brak takich wyliczeń ze strony Beneficjenta PKP.

Przyrost liczby ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu - Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 1 607 059 osób, co stanowi 2142,75% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 1 683 059, co stanowi 2244,08% wartości docelowej dla 2015 roku. Duże przekroczenie wartości docelowej wskaźnika spowodowane jest realizacją projektów, które mają na celu zakup taboru komunikacji miejskiej lub błędnej metodologii liczenia wskaźnika przez Beneficjentów. W 2013 roku IZ podda analizie wartość ww. wskaźnika i w przypadku błędnego sprawozdawania z jego realizacji zostanie naniesiona korekta w przyszłym sprawozdaniu rocznym.

Liczba pasażerów obsługiwanych przez regionalny port lotniczy – na podstawie podpisanej umowy w ramach Działania 5.5 szacowana wartość wskaźnika osiągnie 63,54% (101 666) wartości docelowej dla roku 2015 (160 000). Według danych Portu Lotniczego Lublin do końca kwietnia 2013 r. lotnisko obsłużyło 54 093 pasażerów, co daje średnio około 12 000 obsługiwanych pasażerów miesięcznie. Pozwala to więc przypuszczać, że wartość docelowa założona w umowie zostanie osiągnięta, a może nawet zostać przekroczona, co przyczyniłoby się do realizacji wskaźnika w ramach Programu.

Opis wkładu V Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach V Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do V Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż realizacja V Osi Priorytetowej w roku sprawozdawczym przebiegała bez większych zakłóceń. Instytucja Zarządzająca stale monitoruje zarówno postęp finansowy, jak i rzeczowy Priorytetu oraz podejmują środki zaradcze w celu wyeliminowane ewentualnych zagrożeń. V Oś Priorytetowa jest Priorytetem o specyficznym charakterze – ponad połowa alokacji została przeznaczona na projekty o kluczowym znaczeniu dla rozwoju województwa lubelskiego.

Aktualnie IZ RPO nie przewiduje trudności z realizacją wskaźników V Osi Priorytetowej. W celu optymalizacji wykorzystania środków dostępnych w ramach Osi, w dniu 15.01.2013 r. IZ RPO dokonała przesunięcia kwoty 515 048,00 EUR z Działania 5.3 na Działanie 5.5.

3.5.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.6. OŚ PRIORYTETOWA VI ŚRODOWISKO I CZYSTA ENERGIA

Celem VI Osi Priorytetowej ***Środowisko i czysta energia*** jest *„Poprawa stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego".* Na jego realizację przeznaczono **180 542 357 EUR** (741 765 719 PLN), co stanowi **15,14%** całkowitej alokacji na RPO WL.

Powyższy cel będzie realizowany poprzez wdrażanie dwóch działań:

Działanie 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska* - celem działania jest poprawa jakości oraz zapobieganie degradacji środowiska poprzez ograniczenie zanieczyszczeń wód i gleby oraz ochrona naturalnych ekosystemów (wspierana będzie gospodarka wodno-ściekowa, gospodarka odpadami i ochrona powierzchni ziemi, bezpieczeństwo ekologiczne, ochrona przyrody i kształtowania postaw ekologicznych). Na jego realizację przeznaczono **127 702 546 EUR** (524 345 608 PLN), co stanowi 70,73% alokacji na Oś.

Działanie 6.2 *Energia przyjazna środowisku* - celem działania jest zwiększenie wykorzystania odnawialnych źródeł energii. Na jego realizacje przeznaczono kwotę **52 839 811 EUR** (217 420 111 PLN), która stanowi 29,27% alokacji na Oś.

Do głównych grup Beneficjentów VI Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym, organizacje pozarządowe, instytucje uczestniczące w Krajowym Systemie Ratowniczo - Gaśniczym, parki narodowe i krajobrazowe oraz inne podmioty sprawujące nadzór nad obszarami chronionymi.

Komenda Powiatowa Państwowej Straży Pożarnej w Krasnymstawie - Poprawa systemu bezpieczeństwa chemiczno-ekologicznego na obszarach powiatów: hrubieszowskiego, krasnostawskiego i włodawskiego

Wojskowe Koło Łowieckie Nr 121 "Świt" w Zamościu - Edukacja ekologiczna i ochrona zwierzyny drobnej celem zachowania zasobów przyrodniczych w obwodach łowieckich Wojskowego Koła Łowieckiego Nr 121 "Świt" w Zamościu

3.6.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.6.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny VI Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.6. Postęp fizyczny VI Osi Priorytetowej. Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.6.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

W ramach VI Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym przeprowadzono **1** konkurs. Konkurs nr 02/RPOWL/6.2/2012 ogłoszono 30 kwietnia 2012 r. Alokacja ogłoszona na konkurs to 19 362 515,00 EUR (79 324 351,45 PLN). W ramach konkursu złożonych zostało **116** wniosków na łączną kwotę wartości projektów - 196 158 155,70 EUR (803 620 732,27 PLN) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR - **160 430 242,01 EUR** (657 250 615,48 PLN).

W okresie sprawozdawczym trwała ocena merytoryczna złożonych wniosków o dofinansowanie. Przewidywany termin wyboru projektów do dofinansowania to II kwartał 2013r. Natomiast podpisanie umów o dofinansowanie zależeć będzie w dużej mierze od terminowości dostarczania dokumentów przez beneficjentów. Szacuje się, iż podpisywanie umów nastąpi w III/IV kwartale 2013 r.

Od początku okresu programowania, IZ RPO ogłosiła **11** naborów wniosków w ramach przedmiotowej Osi. W ww. konkursach złożono **405** wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę wartości projektów: 3 209 135 309,97 PLN (783 327 306,67 EUR) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR: **586 218 990,89 EUR** (2 401 621 961,96 PLN). Stanowi to **323,77%** alokacji przewidzianej w ramach Programu na realizację projektów w ramach VI Osi Priorytetowej.

Tabela 3.6.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
6.1	0	0	257	378 493 403	295,72%
6.2	111	154 833 964	125	175 639 380	330,95%
Oś VI	**111**	**154 833 964**	**382**	**554 132 783**	**306,05%**

Wykres 3.6.1.2.a.

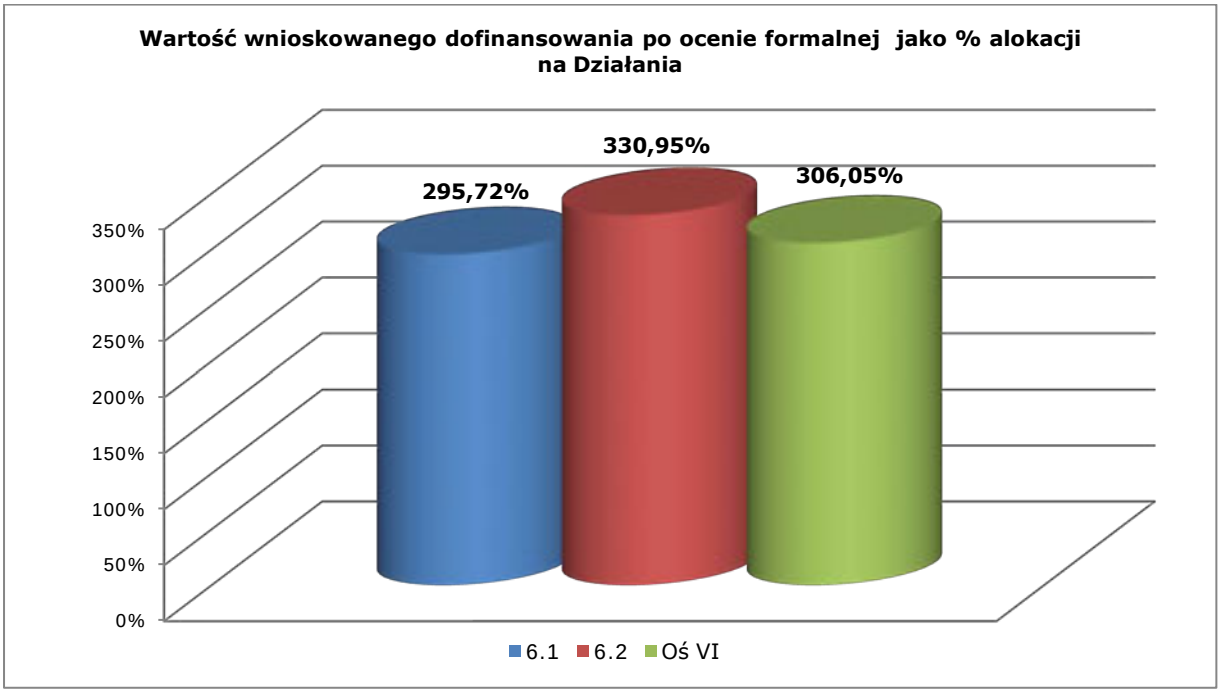

Tabela 3.6.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
6.1	21	23 588 538	115	159 816 821	124,87%
6.2	3	4 521 699	14	20 805 416	39,20%
Oś VI	**24**	**28 110 236**	**129**	**180 622 237**	**99,76%**

Wykres 3.6.1.2.b.

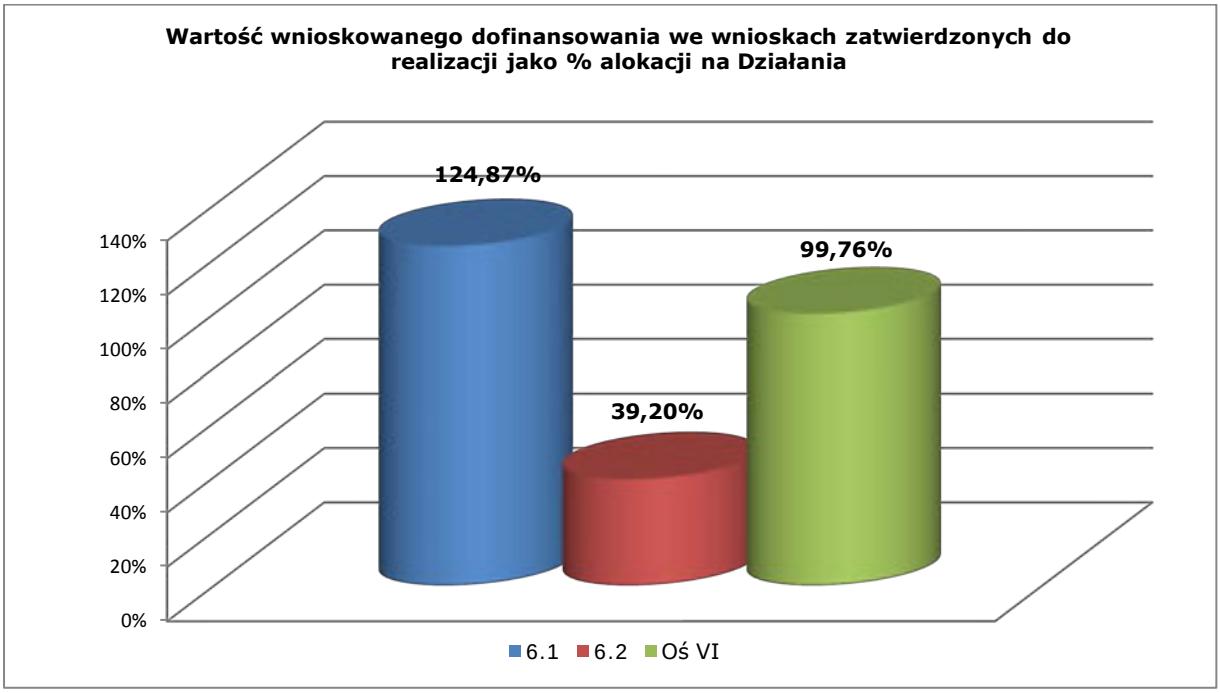

Niski wskaźnik wykorzystania alokacji w ramach Działania 6.2 wynika z faktu, iż wnioski złożone w ramach konkursu ogłoszonego w 2012 r. na koniec okresu sprawozdawczego znajdowały się w fazie oceny merytorycznej. Alokacja przeznaczona na konkurs ogłoszony w ramach Działania 6.2 w kwocie 19 362 515,00 EUR (79 324 351,45 PLN) stanowi 36,48% alokacji na Działanie. Natomiast kwota wnioskowanego dofinansowania z EFRR w kwocie 160 430 242,01 EUR (657 250 615,48 PLN) stanowi 302,30% alokacji na Działanie 6.2.

Tabela 3.6.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś VI Środowisko i czysta energia.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
6.1	22	8 988 325	113	118 350 406	92,47%
6.2	2	4 163 629	13	17 458 120	32,90%
Oś VI	**24**	**13 151 954**	**126**	**135 808 526**	**75,01%**

Wykres 3.6.1.2.c.

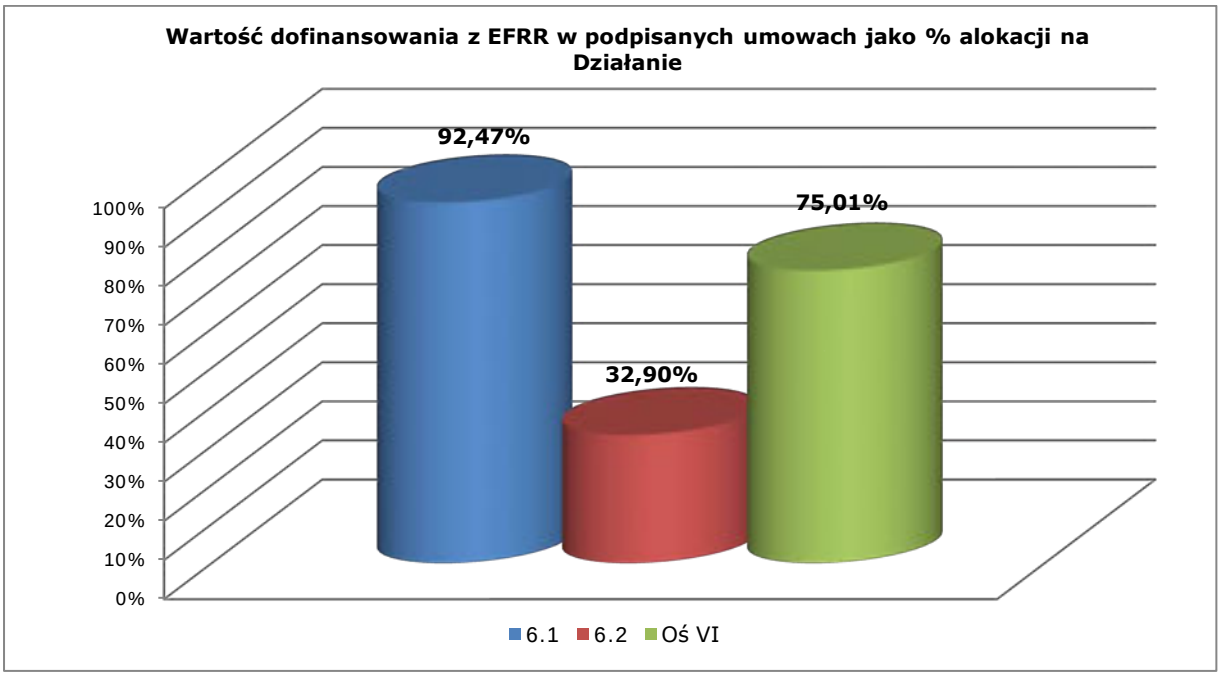

Tabela 3.6.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) - Oś VI Środowisko i czysta energia.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
6.1	237	28 483 273	558	70 125 820	54,79%
6.2	20	4 728 520	61	11 134 803	20,98%
Oś VI	**257**	**33 211 793**	**619**	**81 260 623**	**44,88%**

Wykres 3.6.1.2.d.

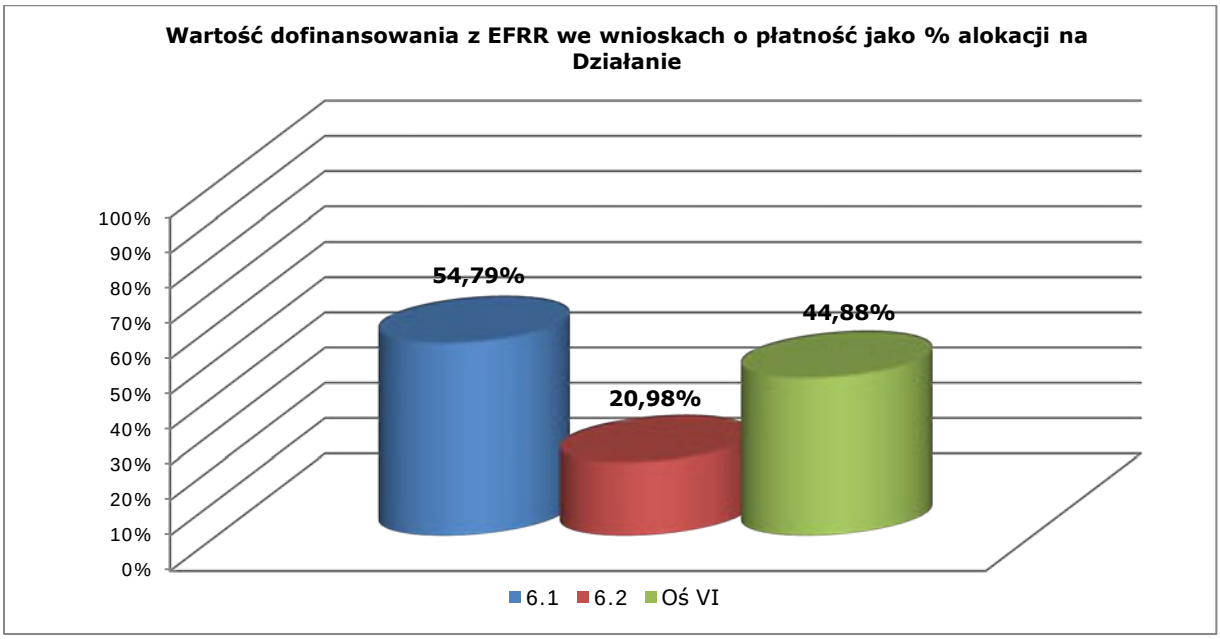

Tabela 3.6.1.2.e. *Certyfikacja do KE - Oś VI Środowisko i czysta energia.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
VI	34 715 762	80 005 893	44,31%

W 2013 roku IZ planuje wybór i podpisanie umów o dofinansowanie realizacji projektów w ramach konkursu ogłoszonego w Działaniu 6.2 – alokacja przeznaczona w ramach konkursu to 19 362 515,00 EUR (79 324 351,45 PLN).

Projekty indywidualne

W ramach VI Osi Priorytetowej na liście IWIPK znajdują się **2** projekty kluczowe. Łącznie na ich realizację IZ RPO przeznaczyła **4 197 039,98 EUR** (19 000 000,00 PLN), co stanowi **2,56%** alokacji na Oś.

W ramach Działania 6.1 projekt - *Modernizacja i rozbudowa miejskiej oczyszczalni ścieków w Nałęczowie* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisaną umową wynosi 3 417 301,31 EUR (14 000 000,00 PLN), co stanowi 2,67% alokacji na Działanie. Umowa została podpisana dnia 20 lipca 2011 r. Do końca okresu sprawozdawczego zostały zatwierdzone wnioski o płatność na kwotę 1 636 264 68 EUR (6 703 449,16 PLN), co stanowi 47,88% przyznanego dofinansowania z EFRR. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to grudzień 2013 r.

W ramach Działania 6.2 projekt - *Biogazownia w gminie Jeziorzany*- wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisaną umową wynosi 1 220 464,75 EUR (5 000 000,00 PLN), co stanowi 2,30% alokacji na Działanie. Umowa została podpisana dnia 22 grudnia 2011 r. Do końca okresu sprawozdawczego zostały zatwierdzone wnioski o płatność na kwotę 3 002,34 EUR (12 300,00 PLN), co stanowi 0,25% przyznanego dofinansowania z EFRR. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to styczeń 2014r.

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Z uwagi na brak danych dotyczących rozkładu projektów realizowanych w ramach VI Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki informacje te zostaną przedstawione w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów Beneficjentów

Najwięcej środków na działania służące poprawie stanu, zachowaniu bioróżnorodności i zapobieganiu degradacji środowiska naturalnego pozyskały jednostki samorządu terytorialnego – samorządy realizują 111 projektów o wartości ogółem 175 822 201,93 EUR (720 308 396,85 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 123 118 495,59 EUR (504 391 852,72 PLN). Pozostali Beneficjenci VI Osi Priorytetowej to: jednostki administracji rządowej, przedsiębiorstwa i organizacje pozarządowe.

Szczegółowe dane dotyczące liczby i wartości dofinansowania projektów realizowanych w ramach VI Osi Priorytetowej w podziale na rodzaje Beneficjentów zostały zaprezentowane na Wykresie 3.6.1.2.e.

Wykres 3.6.1.2.e.

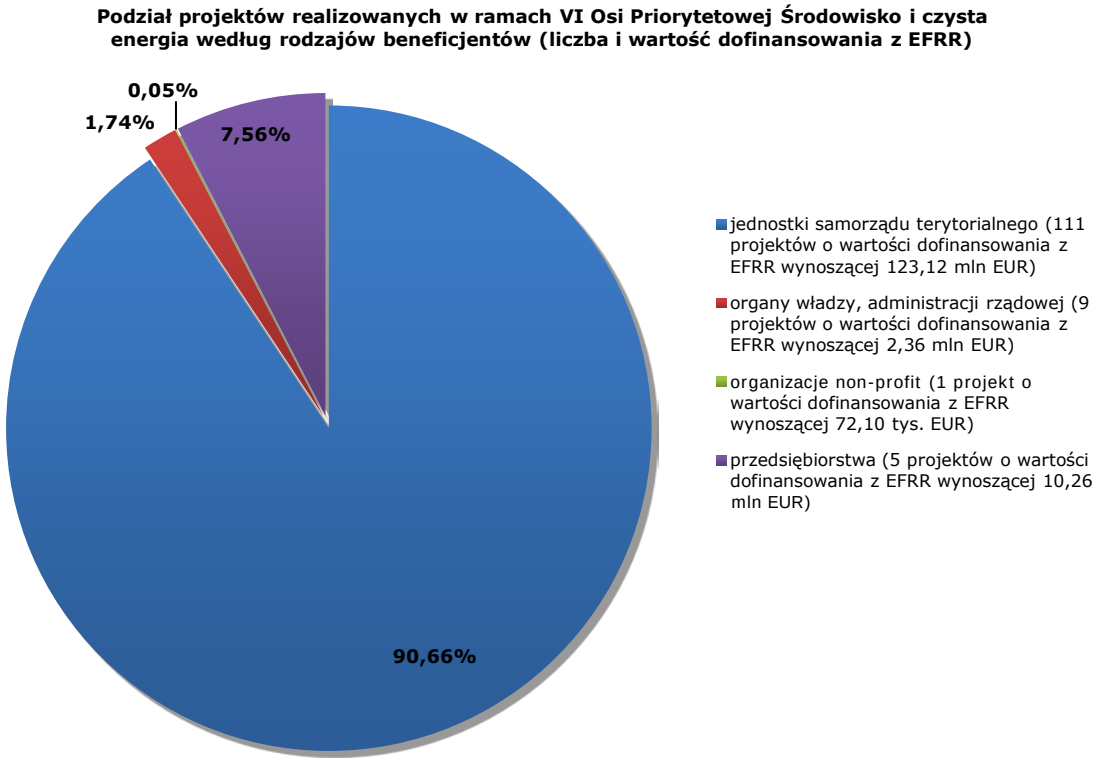

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

Analizując rozkład terytorialny wsparcia udzielonego przedsiębiorcom w ramach VI Osi Priorytetowej widoczna jest wyraźna dysproporcja pomiędzy poszczególnymi powiatami województwa lubelskiego. Najwięcej projektów mających na celu poprawę stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego realizowanych jest na terenie czterech powiatów województwa – biłgorajskiego (20 projektów), bialskiego

(14 projektów), lubelskiego (13 projektów), tomaszowskiego (11 projektów) i puławskiego (11 projektów). Wymienione powiaty pozyskały wsparcie w łącznej wysokości 66 600 640,76 EUR (272 849 505,05 PLN). Inwestycje o najniższej wartości zlokalizowane są natomiast na obszarze lubelskich powiatów grodzkich – miasta te w ramach VI Osi Priorytetowej realizują 7 projektów o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 1 248 333,84 EUR (5 114 174,07 PLN).

Koncentracja pozyskanych środków unijnych na terenie powiatów ziemskich rzutuje na rozkład projektów środowiskowych w podziale na obszary miejskie i wiejskie. Ponad ¾ projektów z VI Osi Priorytetowej realizowane jest na terenach wiejskich. Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach VI Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.6.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach VI Osi Priorytetowej Środowisko i czysta energia w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	14	17 492 823,12	11 677 592,54
Powiat biłgorajski	20	17 356 864,70	13 881 220,73
Powiat chełmski	4	3 387 607,08	2 593 444,48
Powiat hrubieszowski	5	8 216 285,54	6 114 797,07
Powiat janowski	6	7 888 268,14	6 598 687,54
Powiat krasnostawski	8	5 613 010,07	3 900 283,50
Powiat kraśnicki	7	4 786 724,00	3 287 366,91
Powiat lubartowski	8	9 389 297,15	5 664 591,89
Powiat lubelski	13	25 675 971,36	17 513 503,21
Powiat łęczyński	5	9 734 463,81	5 432 338,06
Powiat łukowski	6	6 139 625,04	4 431 522,93
Powiat m. Biała Podlaska	1	80 069,53	68 059,10
Powiat m. Chełm	1	80 069,53	68 059,10
Powiat m. Lublin	3	936 397,64	629 613,47
Powiat m. Zamość	2	569 412,31	482 602,16
Powiat opolski	4	2 082 445,51	1 695 417,12
Powiat parczewski	6	2 770 711,13	2 285 348,40
Powiat puławski	11	25 257 482,93	16 924 993,72
Powiat radzyński	9	12 461 519,89	9 268 434,89
Powiat rycki	4	2 735 413,37	2 097 008,45
Powiat świdnicki	7	5 875 114,79	3 523 405,82
Powiat tomaszowski	11	10 040 452,50	6 603 330,55
Powiat włodawski	8	12 566 290,08	7 715 921,60
Powiat zamojski	8	4 919 762,86	3 350 982,80

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy:

W województwie lubelskim obserwowany jest stały wzrost wskaźników dotyczących korzystania z urządzeń sieciowych. W 2011 roku 81,5% mieszkańców regionu korzystała z sieci wodociągowej (w roku 2006 - 79,2%, 2007 -79,8%, 2008 – 80,2%, 2009 – 80,8%, 2010 – 81,2%), oraz 48,5% z sieci kanalizacyjnej (w roku 2006 - 45,4%, 2007 - 45,6%, 2008 – 46,2%, 2009 – 46,6%, 2010 - 47,3%). Wartości te odbiegają jednak od średnich dla kraju – 87,60% i 63,50% korzystających z sieci wodociągowej i kanalizacyjnej. Szczególnie niekorzystnie sytuacja wygląda na wsi gdzie z sieci wodociągowej korzystało w 2011 roku 70,70% mieszkańców (w kraju 75,7%), natomiast z sieci kanalizacyjnej zaledwie 15,90% (w kraju 27,80%).

Realizacja wskaźników VI Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 8 szt., co stanowi 34,78% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 11 szt., co stanowi 47,83% wartości docelowej dla 2015 roku. W III/IV kwartale 2013 roku zostaną podpisanie umowy z ogłoszonego konkursu w ramach Działania 6.2 Energia przyjazna środowisku. W związku z powyższym IZ RPO nie przewiduje trudności z realizacją wskaźnika.

Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 1 szt., co stanowi 6,67% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 10 szt., co stanowi 66,67% wartości docelowej dla 2015 roku. IZ nie przewiduje problemów z realizacją wskaźnika ponieważ będą podpisywane umowy z zakresu gospodarki odpadami, które przyczynią się do osiągnięcia wskaźnika na poziomie ok.100%.

Dodatkowa moc zainstalowana energii ze źródeł odnawialnych – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 6,18 MW, co stanowi 17,66% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 7,28 MW., co stanowi 20,80% wartości docelowej dla 2015 roku. Realizacja wskaźnika jest ściśle związana ze wskaźnikiem *Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej* w związku z powyższym IZ RPO nie przewiduje trudności z realizacją wskaźnika.

Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej - Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 240,89 km, co stanowi 53,53% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 465,01 km, co stanowi 103,34% wartości docelowej dla 2015 roku.

Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej - Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 316,01 km, co stanowi 63,20% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 664,82 km, co stanowi 132,96% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie wskaźnika wynika z faktu zainteresowania Beneficjentów oraz zbyt niskiego założenia wartości docelowych w Programie, w rezultacie wskaźnik bezpośrednio powiązany z ww. wskaźnikiem także został przekroczony *Liczba osób podłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów.*

Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów – Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 18 ha, co stanowi 90% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 155,55% (31,11 ha) w stosunku do zakładanej wartości w Programie dla roku 2015. Przekroczenie wskaźnika wynika z niedoszacowania wskaźnika podczas programowania.

Liczba osób podłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 11 618 osób, co stanowi 21,92% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 18 124 osób, co stanowi 34,20% wartości docelowej dla 2015 roku. Poziom realizacji przedmiotowego wskaźników jest ściśle powiązany z poprawą sytuacji dostępu do sieci wodno-kanalizacyjnej w województwie lubelskim, osiągniętą przy wykorzystaniu również innych od RPO źródeł finansowania takich jak PROW czy PO IiŚ. Poprzez wprowadzenie linii demarkacyjnej część Beneficjentów

nie mogła składać swoich projektów w ramach RPO między innymi z uwagi na duże obciążenie budżetu gmin wiejskich. W związku z powyższym trudniej będzie zrealizować wskaźnik na zakładanym poziomie w Programie. Zgonie z danymi statystycznymi ludność korzystająca z sieci wodociągowej to 81,50% (dla roku 2011), w tym dla miasta jest to 93,90%, zaś dla wsi jest to 70,70%.

Liczba osób podłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 24 191 osób, co stanowi 75,60% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 45 082 osób, co stanowi 140,88% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów **–** na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 78,44% w stosunku do zakładanej wartości w Programie dla roku 2015. Poziom realizacji wynika z faktu, iż głównie w ramach PROW realizowane są projekty dotyczące segregacji odpadów, natomiast w RPO premiowana jest zgodność z Wojewódzkim Programem Gospodarki Odpadami, który punkt ciężkości kładzie na budowę sortowni odpadów.

Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów **–** Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 4 264 osób, co stanowi 533% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów szacowane jest osiągnięcie wskaźnika na poziomie 888% w stosunku do zakładanej wartości w Programie dla roku 2015. Przekroczenie wartości docelowych w realizacji oraz w szacunkach wynika z potrzeb regionu lubelskiego w zakresie ochrony przeciw powodziowej.

Opis wkładu VI Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach VI Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do VI Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż realizacja VI Osi Priorytetowej w roku sprawozdawczym przebiegała bez zakłóceń. Ze względu na ścisłą spójność VI Osi Priorytetowej z celem Strategii Europa 2020 w zakresie klimatu i energii odnawialnej, Instytucja Zarządzająca ze szczególną uwagą monitoruje postęp finansowy i rzeczowy przedmiotowego Priorytetu. Na obecnym etapie wdrażania nie występuje zagrożenie niewykorzystania środków przeznaczonych na poprawę stanu środowiska województwa lubelskiego i popularyzację odnawialnych źródeł energii w regionie. Pomimo stosunkowo niskich osiągniętych wartości niektórych wskaźników postępu rzeczowego Instytucja Zarządzająca szacuje, iż w wyniku podpisania umów dotyczących konkursu w ramach Działania 6.2. przeprowadzonego w 2012 r. wartości docelowe wskaźników zostaną osiągnięte.

3.6.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.7. OŚ PRIORYTETOWA VII KULTURA, TURYSTYKA I WSPÓŁPRACA MIĘDZYREGIONALNA

Celem VII Osi Priorytetowej ***Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna*** jest *„Zwiększenie udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienie powiązań międzynarodowych regionu".* Na jego realizację przeznaczono **99 859 680 EUR** (411 334 513,13 PLN), co stanowi **8,37%** alokacji na RPO WL na lata 2007-2013.

Cel VII Osi Priorytetowej zostanie osiągnięty poprzez realizację następujących działań:

- Działanie 7.1 *Infrastruktura kultury i turystyki* - celem działania jest poprawa atrakcyjności turystycznej regionu oraz zwiększenie dostępności do dóbr kultury. Na jego realizację zaplanowano sumę **93 297 030 EUR** (384 446 722,91 PLN), czyli **93,63%** alokacji na Oś.
- Działanie 7.2 *Promocja kultury i turystyki* - celem działania jest wypromowanie wizerunku Lubelszczyzny jako miejsca o dużej atrakcyjności kulturalnej i turystycznej. Na jego realizację przeznaczono **5 373 603 EUR** (22 060 622,84 PLN), co stanowi 5,38% alokacji na Oś.
- Działanie 7.3 *Współpraca międzyregionalna* – celem działania jest stworzenie efektywnych powiązań partnerskich w ramach współpracy międzyregionalnej (w układzie sieciowym i dwustronnym). Na jego realizację przeznaczono kwotę **1 189 047 EUR** (4 827 167,38 PLN), co stanowi 1,19% alokacji na Oś.

Do głównych grup Beneficjentów VII Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, organizacje pozarządowe i podmioty prowadzące statutową działalność w obszarze kultury i/lub turystyki działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym.

Miasto Biała Podlaska - Modernizacja i rozbudowa infrastruktury Miejskiej Biblioteki Publicznej w Białej Podlaskiej: remont i modernizacja Biblioteki Głównej; utworzenie Multimedialnej Biblioteki dla Dzieci i Młodzieży wraz z MultiCentrum

Miasto Lublin - Renowacja renesansowej Piwnicy pod Fortuną w Lublinie poprzez wykorzystanie innowacyjnych rozwiązań multimedialnych

Gmina Miasto Biłgoraj - Rozbudowa i przebudowa budynku Biłgorajskiego Centrum Kultury w Biłgoraju

Miasto Międzyrzec Podlaski - Zagospodarowanie terenu rekreacyjno - turystycznego "Międzyrzeckie Jeziora" w Międzyrzecu Podlaskim

3.7.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.7.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny VII Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.7. Postęp fizyczny VII Osi Priorytetowej Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.7.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp fizyczny

W ramach VII Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono żadnego konkursu. Od początku okresu programowania, IZ RPO ogłosiła **12** naborów wniosków w ramach przedmiotowej Osi. W ww. konkursach złożono **246** wniosków o dofinansowanie realizacji projektów na łączną kwotę wartości projektów: 227 303 013,48 EUR (931 214 985,64 PLN) oraz wnioskowanego dofinansowania z EFRR: **161 506 409,63 EUR** (661 659 458,96 PLN). Stanowi to **160,86%** alokacji przewidzianej w ramach Programu na realizację projektów w ramach VII Osi Priorytetowej.

Tabela 3.7.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
7.1	0	0	181	145 735 432	155,30%
7.2	0	0	24	5 905 432	109,67%
7.3	0	0	14	1 414 182	120,02%
Oś VII	**0**	**0**	**219**	**153 055 046**	**152,44%**

Wykres 3.7.1.2.a.

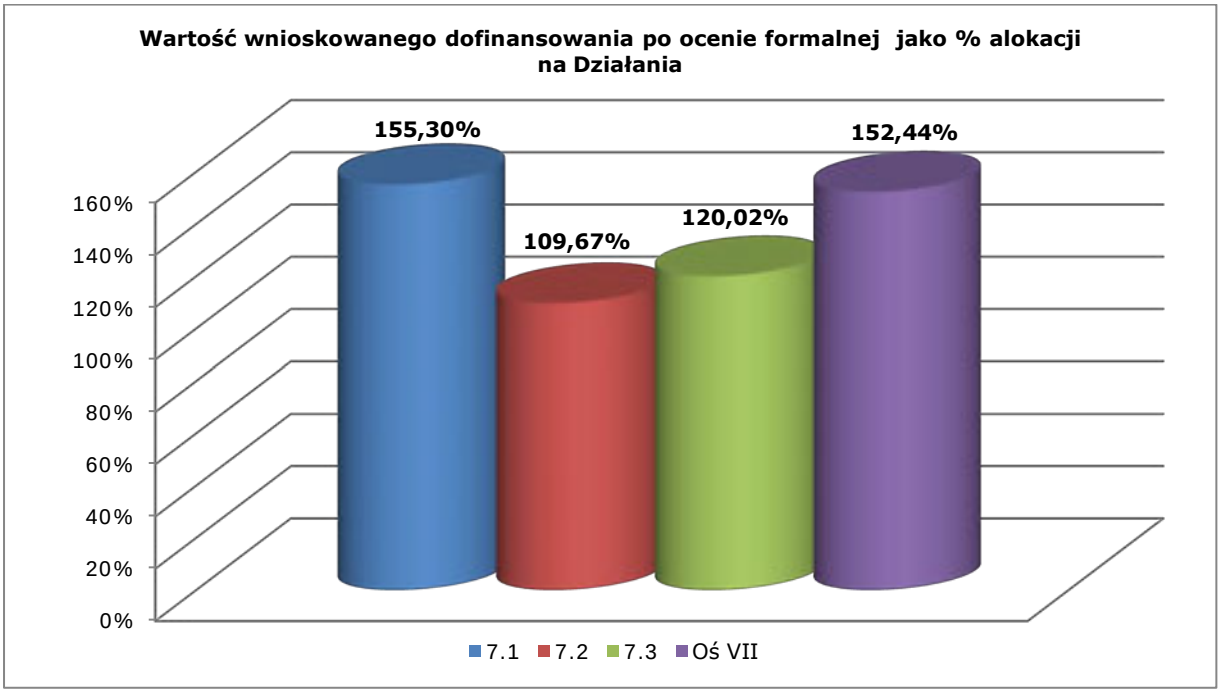

Tabela 3.7.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
7.1	5	6 824 781	90	79 832 183	85,07%
7.2	0	0	21	5 536 808	102,82%
7.3	0	0	14	1 414 182	120,02%
Oś VII	**5**	**6 824 781**	**125**	**86 783 173**	**86,43%**

Wykres 3.7.1.2.b.

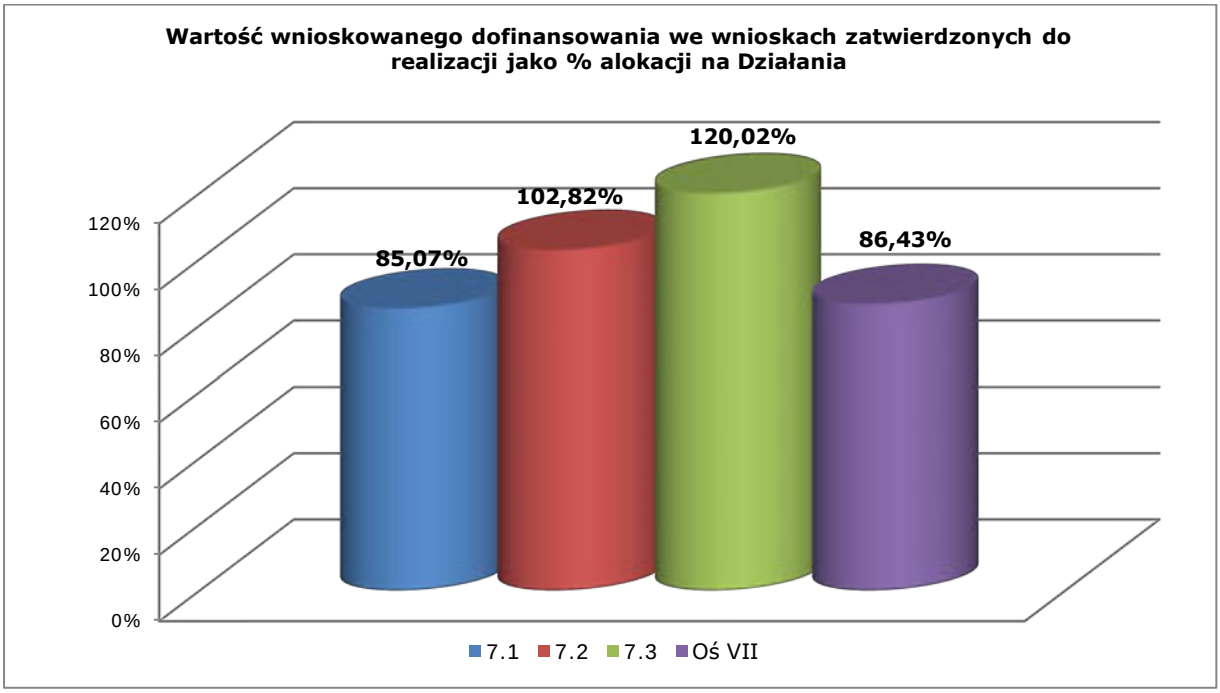

Tabela 3.7.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
7.1	4	1 500 870	77	58 719 765	62,57%
7.2	0	-22 615	21	5 417 873	100,61%
7.3	0	-2 392	14	1 276 698	108,35%
Oś VII	**4**	**1 475 862**	**112**	**65 414 336**	**65,15%**

Niski poziom kontraktacji dla Działania 7.1 jest związany z faktem, iż w ramach Działania na liście IWIPK znajduje się projekt *Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie* o wartości dofinansowania z EFRR w wysokości 30 341 005,17 EUR (124 301 030,00 PLN), co stanowi 32,33% alokacji na Działanie. Umowa na realizację ww. projektu nie została jeszcze podpisana.

Wykres 3.7.1.2.c.

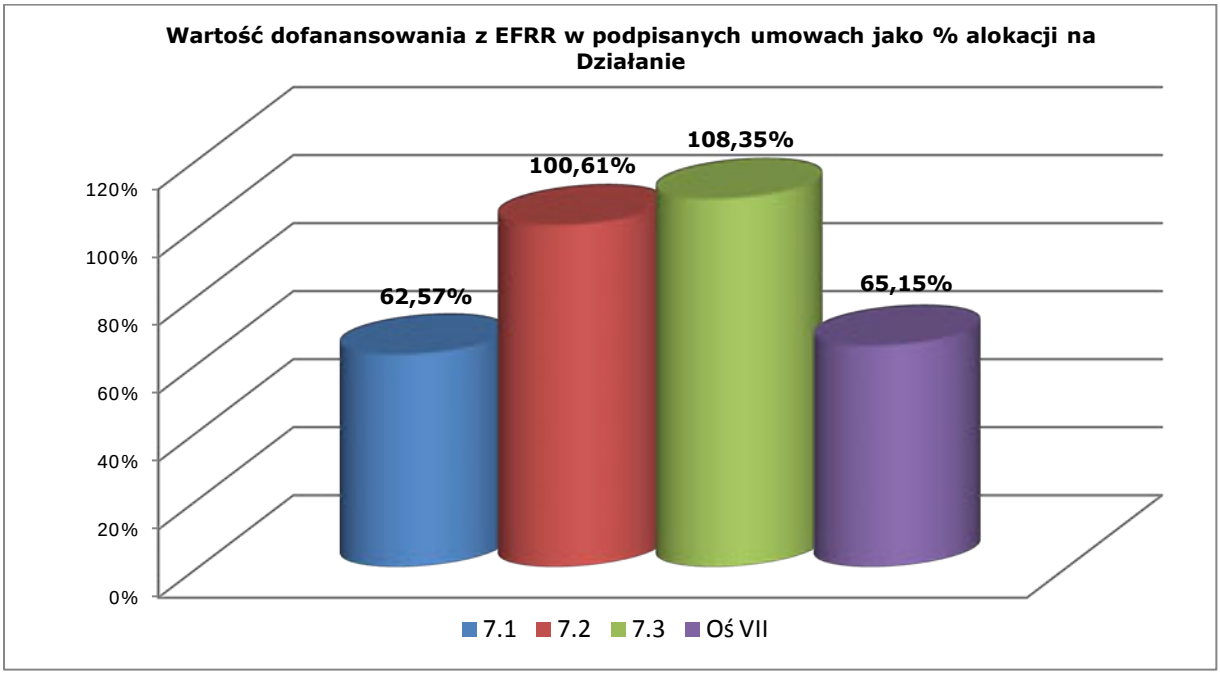

Tabela 3.7.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
7.1	235	18 622 094	550	42 577 313	45,37%
7.2	36	1 341 879	138	5 231 555	97,15%
7.3	7	103 189	70	1 157 273	98,22%
Oś VII	**278**	**20 067 162**	**758**	**48 966 141**	**48,77%**

Wykres 3.7.1.2.d.

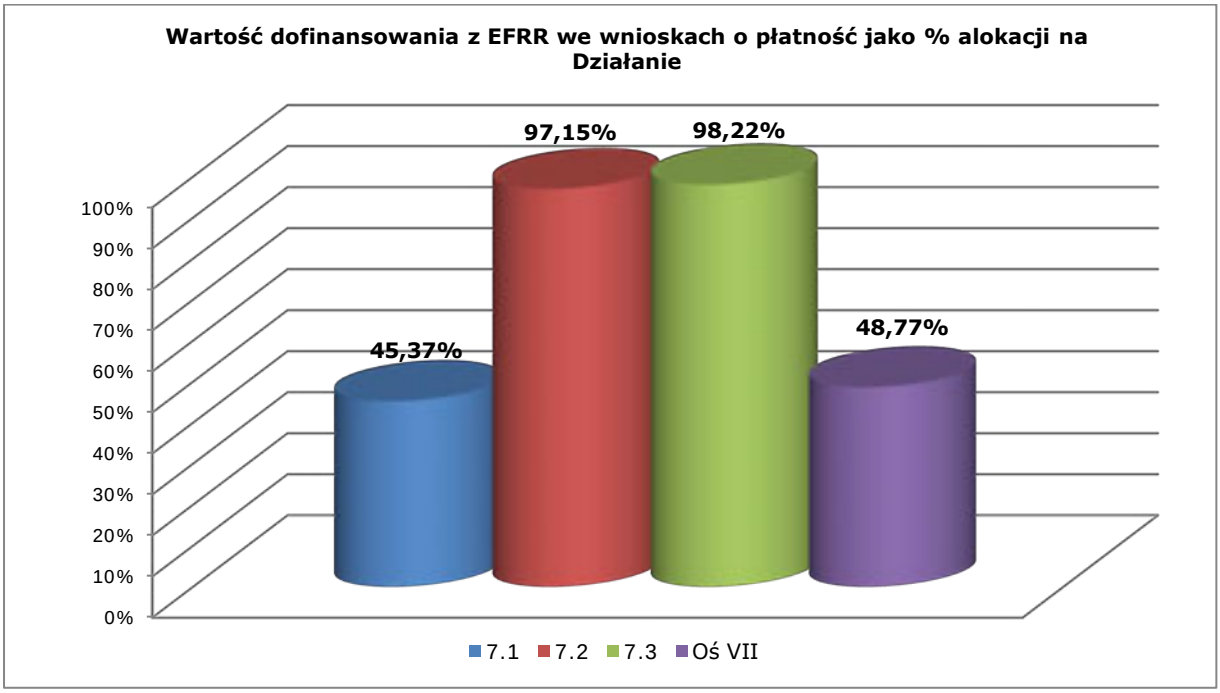

Tabela 3.7.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
VII	26 418 099	54 645 709	54,72%

W ramach Działania 7.1 w 2013 r. planowane jest podpisanie:

- 4 umów o dofinansowanie realizacji projektów wybranych przez ZWL w ramach konkursów nr 07/RPOWL/7.1/2008 oraz 06/RPOWL/7.1/2010 na wartość dofinansowania z EFRR 4 305 750,51 EUR (17 639 798,69 PLN),

- umowy o dofinansowanie realizacji projektu znajdującego się na liście IWIPK zgłoszonego przez Województwo Lubelskie pn. „Budowa Centrum Spotkań Kultur w Lublinie", wartość dofinansowania z EFRR – 30 341 005,17 EUR (124 301 030,00 PLN).

Wykorzystanie alokacji w ramach Działania 7.1 po uwzględnieniu środków przeznaczonych na powyższe umowy wynosić będzie 99,49%. Natomiast dla całej VII Osi Priorytetowej wynosić będzie 99,60%.

Projekty indywidualne

W ramach VII Osi Priorytetowej na liście IWIPK znajdują się **2** projekty kluczowe. Łącznie na ich realizację IZ RPO przeznaczyła **32 830 628,37 EUR** (134 500 518,30 PLN), co stanowi **32,70%** alokacji na Oś.

W ramach Działania 7.1 projekt - Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z IWIPK wynosi 25 248 508,95 EUR (124 301 030,00 PLN), co stanowi 32,33% alokacji na Działanie. W 2013 r. planowane jest podpisanie umowy na realizację ww. projektu. Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to czerwiec 2015 r. Na podstawie decyzji ZWL z dnia 30 kwietnia 2013 r. ocena formalna przedmiotowego projektu

kluczowego została przedłużona. Według deklaracji Beneficjenta (pismo znak MI-III.3041.3.2.2012.WP z dnia 11 czerwca 2013 r.), postęp prac w ramach ww. projektu przebiega zgodnie ze złożonym wnioskiem o dofinansowanie oraz harmonogramem rzeczowo-finansowym będącym załącznikiem do umowy na wykonanie robót budowlanych, zawartej w dniu 15 października 2012 r. pomiędzy Województwem Lubelskim, a firmą Budimex S.A. i jej partnerem Ferrovial Agroman S.A.

Ze względu na charakter projektu, Beneficjent na bieżąco konsultuje się z przedstawicielami Inicjatywy Jaspers. Po spotkaniu z przedstawicielami Inicjatywy oraz stwierdzeniu możliwości występowania pomocy publicznej w projekcie, Zarząd Województwa Lubelskiego postanowił zlecić firmie zewnętrznej, usługę polegającą na wykonaniu ekonomiczno-prawnej opinii dotyczącej oceny wystąpienia pomocy publicznej w dofinansowaniu projektu wraz ze wskazaniem możliwości opcji dalszego postępowania. Opinia ta jest obecnie w trakcie opracowania. Po otrzymaniu jej przez Beneficjenta zostanie ona przekazana do Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego w celu analizy.

W ramach Działania 7.2 projekt - *Opracowanie i wdrożenie systemu promocji Województwa Lubelskiego* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z podpisaną umową wynosi 2 489 623,19 EUR (10 199 488,30 PLN), co stanowi 46,23% alokacji na Działanie. Projekt ten został zakończony (wniosek o płatność końcową został zatwierdzony 15 grudnia 2012 r).

Charakterystyka obszarów objętych preferencją wraz z przykładowymi projektami zgodnie z *Planem marketingu turystyki w województwie lubelskim na lata 2007 – 2013* została szczegółowo opisana w poprzednich sprawozdaniach.

Województwo Lubelskie posiada wyjątkowo korzystne warunki do rozwoju turystyki. Walory przyrodniczo-krajobrazowe, stosunkowo czyste środowisko, a także bogactwo dziejów oraz spuścizna wielu narodów i przenikających się kultur to jedne z największych atutów województwa. Region wyróżnia zróżnicowanie oferty, z wiodącą rolą produktów turystyki aktywnej, kulturowej, uzdrowiskowej, przyrodniczo – krajoznawczej, na terenach miejskich i wiejskich oraz przygranicznych.

Badanie „Ocena wykorzystania środków UE w rozwoju regionu 2004-2013" opracowane na zlecenie Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie zwraca uwagę na fakt, iż na dofinansowanie projektów związanych z rozwojem turystyki przeznaczono w obecnej perspektywie finansowej ok 2% środków w województwie (w ramach wszystkich funduszy UE). Autorzy badania zauważają jednak, iż wśród władz samorządowych w Województwie Lubelskim istnieje powszechne przekonanie o konieczności koncentracji działań podejmowanych na rzecz rozwoju lokalnego na rozwoju funkcji turystycznych. Wynika to z potencjału naturalnego (znaczne część terenów gmin objęta jest obszarami NATURY 2000). W planach inwestycyjnych zakłada się m.in. budowę zbiorników retencyjnych, wsparcie rozwoju agroturystyki i promocję turystyczną gmin. Poziom infrastruktury turystycznej (obiekty zbiorowego zakwaterowania, baza gastronomiczna, infrastruktura okołoturystyczna) w województwie jest jednak najniższy w kraju. Niski jest także potencjał turystyczny województwa na tle konkurencji krajowej i międzynarodowej. Dlatego autorzy badania przypuszczają, że podejmowane przez gminy inwestycje w infrastrukturę turystyczną i okołoturystyczną (tym bardziej jeżeli mają one charakter małych, rozproszonych przedsięwzięć) służyć będą jedynie społeczności lokalnej i nie wpłyną na zwiększenie ruchu turystycznego (turystyki zewnętrznej, całorocznej, a więc generującej dochody), stając się „motorem" rozwoju gospodarek lokalnych.

W projekcie Programu Operacyjnego na lata 2014-2020 zaplanowano możliwość pozyskiwania środków finansowych na szeroko rozumianą turystykę. W ramach Celu tematycznego 6 *Ochrona środowiska naturalnego i wspieranie efektywności wykorzystania zasobów* wpisany *jest* Priorytet 6.3. *Ochrona, promocja i rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego.* Celem działań realizowanych w ramach priorytetu 6.3 będzie m.in.:

- rozwój systemu szlaków dziedzictwa kulturowego regionu, w tym tych o znaczeniu międzynarodowym,

- zatrzymanie degradacji zasobów dziedzictwa kulturowego oraz dalsze prowadzenie prac konserwatorskich i restauratorskich,
- ochrona bogatego dziedzictwa naturalnego w Województwie Lubelskim poprzez podjęcie działań zmierzających do ochrony różnorodności biologicznej i krajobrazowej.

Analiza zakresu terytorialnego oraz tematycznego projektów z obszaru współpracy międzynarodowej.

Analiza zakresu terytorialnego oraz tematycznego projektów z obszaru współpracy międzynarodowej została szczegółowo opisana w poprzednich sprawozdaniach. W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły żadne istotne zmiany w projektach realizowanych w ramach Działania 7.3 *Współpraca międzyregionalna* VII Osi Priorytetowej RPO WL (nie podpisano i nie planuje się podpisać żadnej nowej umowy).

Rozkład projektów

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Z uwagi na brak danych dotyczących rozkładu projektów realizowanych w ramach VII Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki informacje te zostaną przedstawione w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów według rodzajów Beneficjentów

Analizując rozkład wsparcia udzielonego w ramach VII Osi Priorytetowej *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* według rodzajów Beneficjentów, należy zauważyć, że najliczniejsze grupy odbiorców stanowią jednostki samorządu terytorialnego i organizacje pozarządowe. Samorządy i organizacje non-profit pozyskały łącznie 64 118 376,04 EUR (267 989 452,12 PLN), co stanowi ponad 98% dofinansowania rozdysponowanego w ramach Osi. Pozostałe 2% środków trafiło do lubelskich uczelni wyższych i jednostek naukowych oraz jednostek administracji rządowej.

Szczegółowe dane dotyczące liczby i wartości dofinansowania projektów realizowanych w ramach VII Osi Priorytetowej w podziale na rodzaje Beneficjentów zostały zaprezentowane na Wykresie 3.7.1.2.e.

Wykres 3.7.1.2.e.

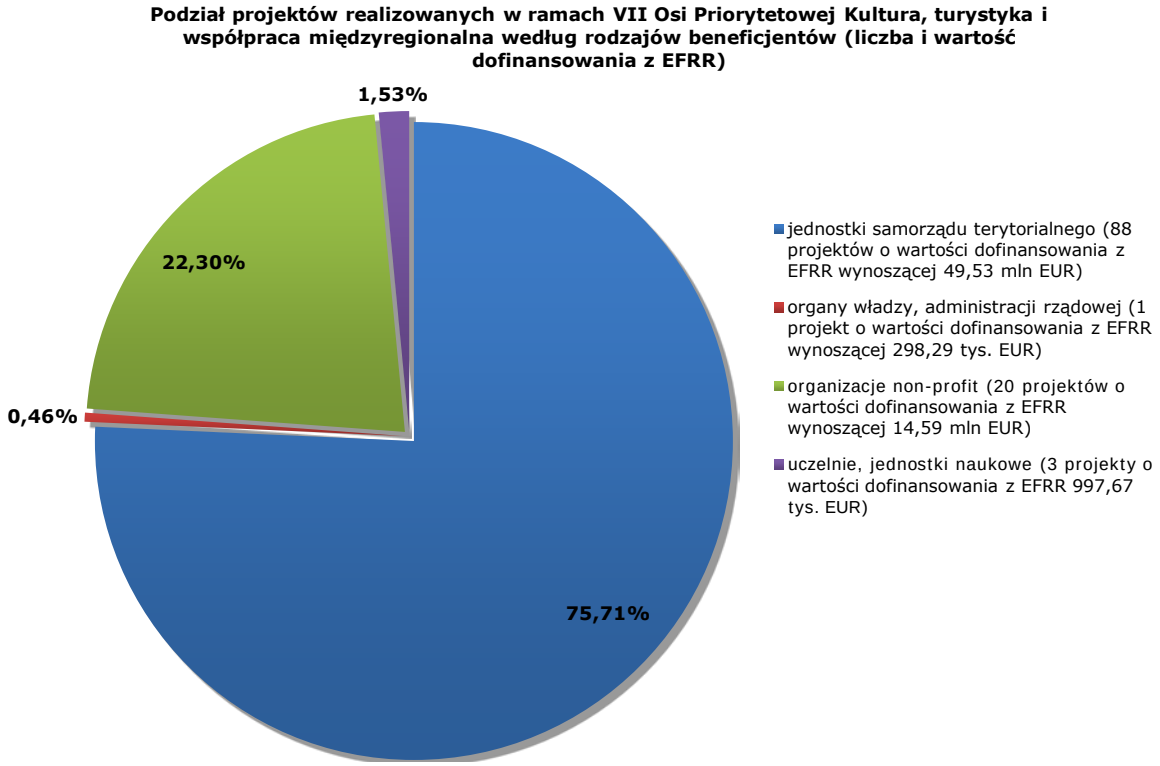

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

W ramach VII Osi Priorytetowej *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* na terenie województwa lubelskiego realizowanych jest 111 projektów o łącznej wartości ogółem 99 224 825,04 EUR (406 504 263,24 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym 62 224 825,04 EUR (257 789 963,82 PLN). Ponadto unijne wsparcie w wysokości 2 489 623,19 EUR (10 199 488,30 PLN) uzyskał jeden projekt realizowany na obszarze całej Polski.

Biorąc pod uwagę liczbę projektów najwięcej inwestycji zlokalizowanych jest na obszarze miasta Lublin (19 projektów) oraz powiatów puławskiego (14 projektów) i zamojskiego (10 projektów). Natomiast najwyższe dofinansowanie z EFRR otrzymały: miasto Lublin – 12 223 462,90 EUR (50 077 082,82 PLN), miasto Zamość – 9 126 900,21 EUR (37 391 084,78 PLN) oraz powiat puławski – 6 831 410,09 EUR (27 986 920,88 PLN). Na tle innych powiatów pozytywnie wyróżniają się również powiaty biłgorajski, janowski, włodawski oraz zamojski – każdy uzyskał wsparcie w wysokości powyższej 3,5 mln EUR. Znacznie mniej – poniżej 400 tys. EUR – otrzymały powiaty: hrubieszowski, świdnicki, parczewski oraz chełmski. Natomiast na terenie powiatu łukowskiego nie są realizowane inwestycje wspierane w ramach przedmiotowego Priorytetu.

Wśród umów o dofinansowanie podpisanych w ramach VII Osi Priorytetowej dominują projekty realizowane na obszarach miejskich – 70 projektów o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 50 910 922,18 EUR (208 571 865,97 PLN). Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2.i. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach VII Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.7.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach VII Osi Priorytetowej Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	6	2 442 188,06	1 484 674,54
Powiat biłgorajski	7	6 942 075,53	4 615 962,94
Powiat chełmski	2	501 912,80	351 338,96
Powiat hrubieszowski	1	70 354,42	49 248,10
Powiat janowski	4	6 940 132,38	4 515 616,55
Powiat krasnostawski	3	2 478 793,53	1 734 996,15
Powiat kraśnicki	4	2 990 382,69	2 055 814,26
Powiat lubartowski	7	2 458 639,70	1 529 884,86
Powiat lubelski	5	1 745 456,58	1 270 986,93
Powiat łęczyński	4	873 533,15	609 496,35
Powiat łukowski	0	0,00	0,00
Powiat m. Biała Podlaska	1	2 496 824,88	1 604 114,16
Powiat m. Chełm	4	1 821 578,06	1 275 104,64
Powiat m. Lublin	19	19 641 943,13	12 223 462,90
Powiat m. Zamość	7	15 116 053,11	9 126 900,21
Powiat opolski	8	4 025 217,63	2 318 589,83
Powiat parczewski	2	418 721,16	252 704,20
Powiat puławski	14	10 950 713,65	6 831 410,09
Powiat radzyński	2	964 107,06	657 436,45
Powiat rycki	3	4 432 237,43	2 301 815,61
Powiat świdnicki	2	243 606,00	168 979,57
Powiat tomaszowski	4	796 465,40	556 477,03
Powiat włodawski	9	5 663 686,04	3 772 703,83
Powiat zamojski	10	5 210 202,66	3 616 994,73
projekty realizowane na terenie całego kraju	1	2 931 012,99	2 489 623,19

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników VII Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów z zakresu turystyki. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 30 szt., co stanowi 46,15% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 50 szt., co stanowi 76,92% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów kultury. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 5 szt., co stanowi 50% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 16 szt., co stanowi 160% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie wartości docelowej wskaźnika wynika z dużego zainteresowania Beneficjentów środkami zarezerwowanym na omawiany priorytet. Dzięki podziałowi środków dla większej ilości Beneficjentów niż pierwotnie zakładano, udało się wesprzeć większą liczbę obiektów kultury.

Liczba projektów współpracy międzynarodowej. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 14 szt., co stanowi 100% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika to 14 szt., co stanowi 100% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba utworzonych miejsc pracy. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 65,50 szt., co stanowi 38,53% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 167,50 szt., co stanowi 98,53% wartości docelowej dla 2015 roku.

Nowe rodzaje usług/produktów/atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 11 szt., co stanowi 10,28% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 48 szt., co stanowi 44,86% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba odwiedzających widzów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 165 828 osób, co stanowi 30,71% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 265 828 osób, co stanowi 49,23% wartości docelowej dla 2015 roku.

W roku 2013 IZ RPO planuje podpisane umów z listy wniosków zatwierdzonych do dofinansowania oraz z listy IWIPK, co wpłynie na wzrost wartości wskaźników Osi VII.

Opis wkładu VII Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach VII Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do VII Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Województwo lubelskie jest jednym z ciekawszych przyrodniczo i kulturowo regionów Polski. Realizacja projektów w ramach VII Osi Priorytetowych pozwala na zwiększenie dostępności regionalnych dóbr kultury i infrastruktury turystycznej, wypromowanie wizerunku Lubelszczyzny jako regionu o dużej atrakcyjności kulturalnej i turystycznej oraz stworzenie efektywnych powiązań partnerskich w ramach współpracy międzyregionalnej. Analiza postępu finansowego i rzeczowego VII Osi Priorytetowa pozwala stwierdzić, iż realizacja ww. priorytetu w roku sprawozdawczym przebiegała bez większych zakłóceń. Obecnie podpisane umowy o dofinansowanie wyczerpują ponad 65% alokacji, przy czym osiągnięte i szacowane do osiągnięcia wartości wskaźników postępu rzeczowego są na stosunkowo wysokim poziomie.

Biorąc pod uwagę, iż Instytucja Zarządzająca planuje podpisanie umów o dofinansowanie dotyczących projektów zatwierdzonych do dofinansowania oraz projektu kluczowego *Budowa Centrum Spotkania Kultur w Lublinie*, którego dofinansowanie z EFRR wynosi blisko ok. 30% środków przeznaczonych na realizację projektów w ramach przedmiotowego Priorytetu, Instytucja Zarządzająca nie przewiduje trudności w osiągnięciu zakładanych wartości docelowych wskaźników.

3.7.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.8. OŚ PRIORYTETOWA VIII INFRASTRUKTURA SPOŁECZNA

Celem VIII Osi Priorytetowej ***Infrastruktura społeczna*** jest „*Poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej*". Na jego realizację przeznaczono **158 412 240 EUR** (652 052 974,99 PLN), co stanowi **13,28%** całkowitej alokacji na Program.

Cel VIII Osi Priorytetowej zostanie osiągnięty poprzez realizację poniższych działań:

- Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych* - celem działania jest zwiększenie wykorzystania potencjału regionalnych szkół wyższych, a także poprawa dostępu do bazy dydaktycznej na poziomie wyższym. Na jego realizacje zaplanowano kwotę **32 360 286 EUR** (133 794 164,75 PLN) co stanowi 20,43% alokacji na Oś.
- Działanie 8.2 *Infrastruktura szkolna i sportowa* - celem działania jest podniesienie poziomu kształcenia na wszystkich szczeblach nauczania (z wyłączeniem poziomu wyższego i przedszkolnego) oraz zwiększenie dostępu mieszkańców regionu do infrastruktury edukacyjnej i sportowej. Na jego realizacje przeznaczono **71 411 440 EUR** (294 293 018,06 PLN), co stanowi 45,08% alokacji na Oś.
- Działanie 8.3 *Ochrona zdrowia* - celem działania jest poprawa jakości i dostępności do świadczeń udzielanych w zakresie publicznej ochrony zdrowia. Na jego realizację przeznaczono sumę **50 194 192 EUR** (205 591 656,07 PLN), co stanowi 31,69% alokacji na Oś.
- Działanie 8.4 *Pomoc społeczna* - celem działania jest poprawa jakości i dostępności świadczeń z zakresu pomocy społecznej, udzielanych przez domy pomocy społecznej i placówki opiekuńczo-wychowawcze. Na jego realizację przeznaczono kwotę **4 446 322 EUR** (18 374 136,12 PLN), co stanowi 2,81% alokacji na Oś.

Do głównych grup Beneficjentów VIII Osi Priorytetowej należą jednostki samorządu terytorialnego, jednostki sektora finansów publicznych, podmioty działające w oparciu o ustawę o partnerstwie publiczno-prywatnym, organizacje pozarządowe, zakłady opieki zdrowotnej działające w publicznym systemie ochrony zdrowia, uczelnie (publiczne i niepubliczne).

Miasto Radzyń Podlaski - Powiatowy kompleks sportowo-rekreacyjny w Radzyniu Podlaskim Etap II-Kryta Pływalnia

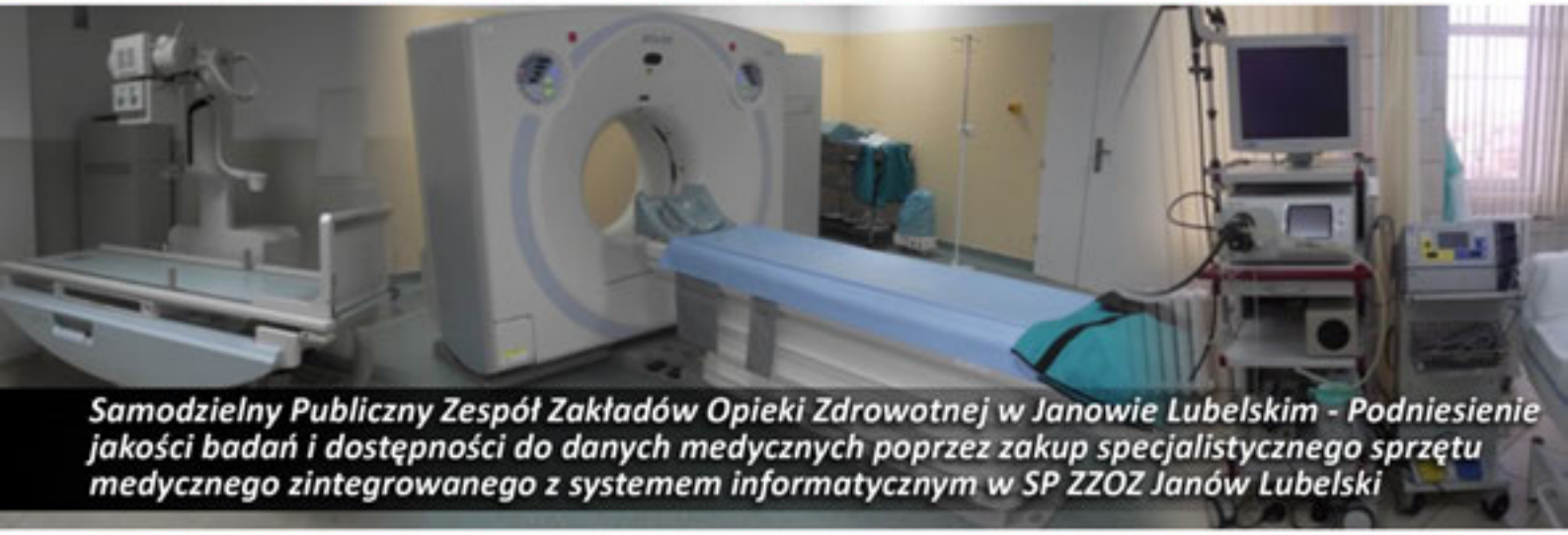

Samodzielny Publiczny Zespół Zakładów Opieki Zdrowotnej w Janowie Lubelskim - Podniesienie jakości badań i dostępności do danych medycznych poprzez zakup specjalistycznego sprzętu medycznego zintegrowanego z systemem informatycznym w SP ZZOZ Janów Lubelski

Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Kraśniku - Zakup sprzętu wysokospecjalistycznego i specjalistycznego dla SP ZOZ w Kraśniku

Uniwersytet Przyrodniczy w Lubinie - Uniwersytet Przyrodniczy. Biblioteka Główna - Regionalny Ośrodek Rolniczej Informacji Naukowej w Lublinie

3.8.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.8.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny VIII Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.8. Postęp fizyczny VIII Osi Priorytetowej Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.8.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Postęp finansowy

W ramach VIII Osi Priorytetowej w okresie sprawozdawczym nie przeprowadzono żadnego konkursu. Od początku okresu programowania, IZ RPO ogłosiła **9** naborów wniosków w ramach przedmiotowej Osi. W ww. konkursach złożono **345** wniosków o dofinansowanie na łączną wartość projektów 440 577 984,28 EUR (1 804 959 886,30 PLN) oraz kwotę wnioskowanego dofinansowania **330 760 764,53 EUR** (1 355 060 700,14 PLN), co stanowi **207,81%** alokacji przewidzianej w Programie na realizację projektów VIII Osi Priorytetowej.

Tabela 3.8.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
8.1	0	0	15	43 007 441	131,69%
8.2	0	0	149	177 231 581	246,72%
8.3	0	0	133	86 460 306	172,29%
8.4	0	0	19	5 809 114	129,52%
Oś VIII	**0**	**0**	**316**	**312 508 442**	**196,35%**

Wykres 3.8.1.2.a.

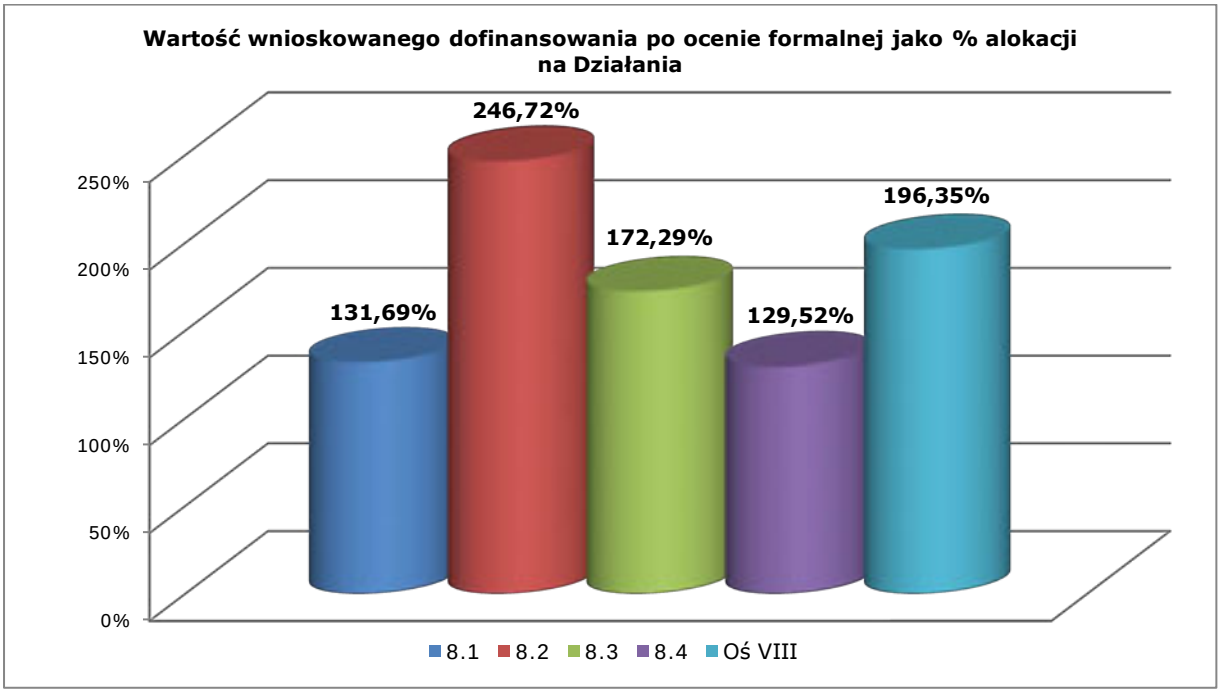

Tabela 3.8.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
8.1	1	3 660 942	13	37 608 193	115,16%
8.2	9	10 115 112	50	76 914 504	107,07%
8.3	3	2 919 354	81	54 273 650	108,15%
8.4	1	468 612	15	5 266 167	117,42%
Oś VIII	**14**	**17 164 020**	**159**	**174 062 513**	**109,36%**

Wykres 3.8.1.2.b.

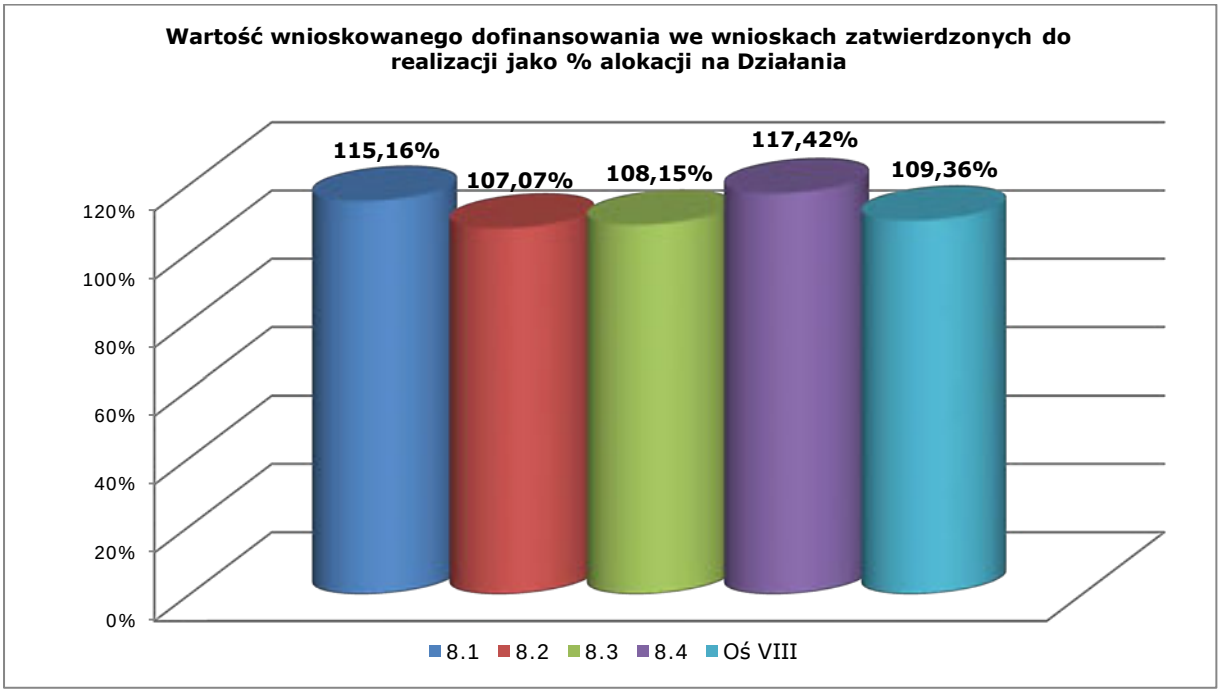

Tabela 3.8.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
8.1	1	764 126	12	31 765 560	97,27%
8.2	9	9 130 176	50	68 535 054	95,41%
8.3	3	2 787 137	78	48 674 658	96,99%
8.4	1	429 079	15	4 230 558	94,33%
Oś VIII	**14**	**13 110 518**	**155**	**153 205 829**	**96,26%**

Wykres 3.8.1.2.c.

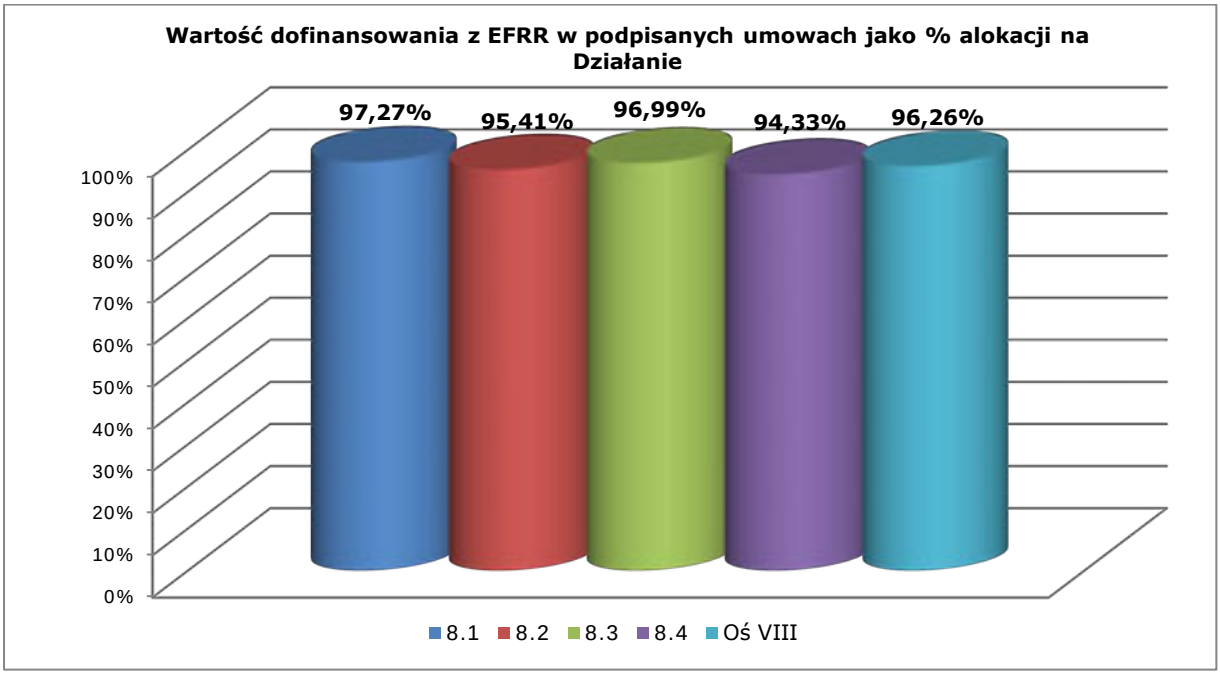

Tabela 3.8.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
8.1	45	13 445 274	110	22 192 284	67,95%
8.2	87	14 701 459	255	42 220 595	58,77%
8.3	102	10 015 296	427	39 386 831	78,49%
8.4	3	57 657	64	3 788 996	84,48%
Oś VIII	**237**	**38 219 686**	**856**	**107 588 705**	**67,60%**

Wykres 3.8.1.2.d.

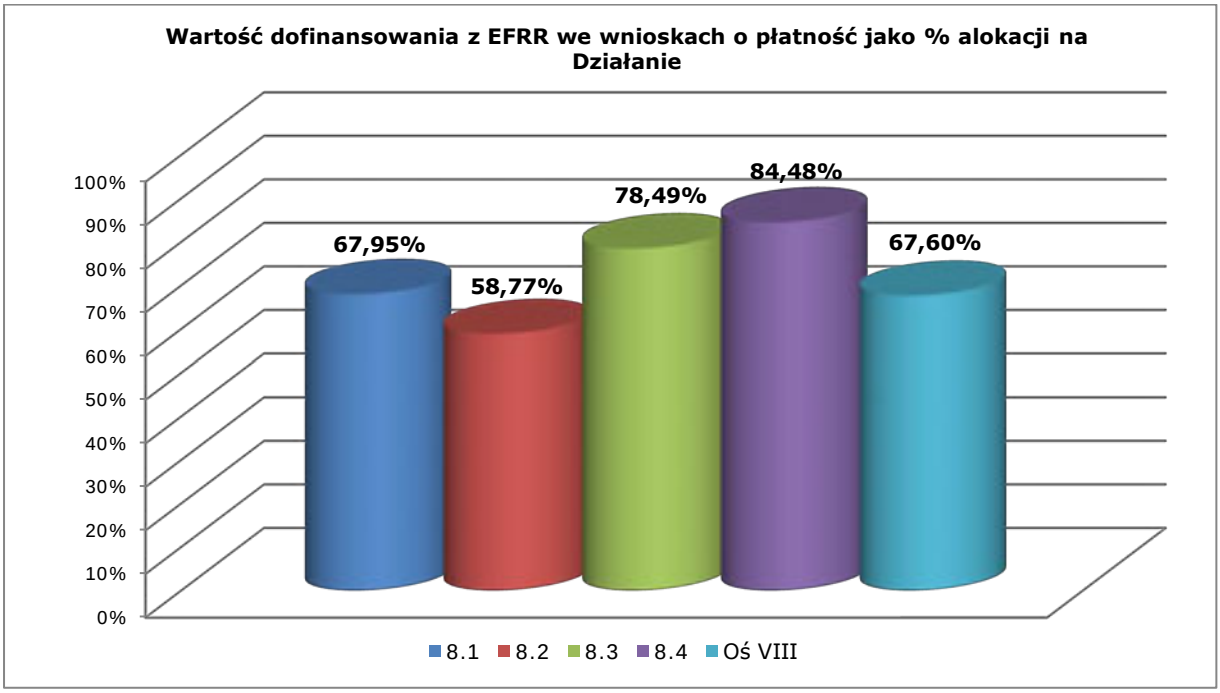

Tabela 3.8.1.2.e. Certyfikacja do KE - *Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
VIII	42 891 046	111 114 303	70,14%

W 2013 roku IZ planuje:

- ✓ W ramach Działania 8.1 podpisanie umowy o dofinansowanie realizacji projektów wybranych przez ZWL w ramach konkursu nr 23/RPOWL/8.1/2009, na wartość dofinansowania z EFRR 976 371,80 EUR (4 000 000,00 PLN).
- ✓ W ramach Działania 8.2 podpisanie umowy o dofinansowanie realizacji projektu znajdującego się na liście IWIPK (projekt powodziowy) zgłoszonego przez Gminę Wilków pn. „Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków", wartość dofinansowania z EFRR – 186 731,11 EUR (765 000,00 PLN).
- ✓ W ramach Działania 8.3 podpisanie 2 umów o dofinansowanie realizacji projektów wybranych przez ZWL w ramach konkursu 24/RPOWL/8.3/2009 na wartość dofinansowania z EFRR 1 502 963,25 EUR (6 157 339,83 PLN).
- ✓ W ramach działania Działanie 8.4 podpisanie umowy o dofinansowanie realizacji projektów wybranych przez ZWL w ramach konkursu 15/RPOWL/8.4/2009 na wartość dofinansowania z EFRR 210 079,90 EUR (860 655,35 PLN).

Poniższa tabela przedstawia wykorzystanie alokacji uwzględniające umowy, które zostaną podpisane w 2013 roku.

Tabela 3.8.1.2.f. *Wykorzystanie alokacji ramach Działań Osi Priorytetowej VIII przy uwzględnieniu umów o dofinansowanie, planowanych do podpisania w 2013 r.*

Działanie	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
8.1	32 741 932	100,26%
8.2	68 721 785	95,67%
8.3	50 177 621	99,99%
8.4	4 281 837	95,47%
Oś VIII	**155 923 174**	**97,97%**

Projekty indywidualne

W ramach Działania 8.2 na liście IWIPK znajdują się:

- projekt *Budowa stadionu miejskiego w Lublinie wraz z zagospodarowaniem przylegającego terenu* - wartość dofinansowania z EFRR zgodnie z umową podpisaną w dniu 30 listopada 2010 wynosi 16 451 425,50 EUR (67 398 200,00 PLN). Przewidywany termin zakończenia realizacji projektu to grudzień 2013 r. Do końca okresu sprawozdawczego zatwierdzone zostały wnioski o płatność na wartość dofinansowania UE 254 936,38 EUR (1 044 423,36 PLN), co stanowi 1,55% wnioskowanego dofinansowania UE.

- projekt „Odbudowa gminnego stadionu sportowego Szczekarków" na który nie zawarto jeszcze umowy - o wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej zgodnie z IWIPK – 186 731,11 EUR (765 000,00 PLN). Projekt został wpisany na listę IWIPK w roku 2012. Przedsięwzięcie dotyczy wykonania robót remontowo budowlanych polegających na odtworzeniu wartości użytkowej boiska sportowego wraz z zapleczem sanitarno – sportowym. W wyniku realizacji Projektu odbudowane zostanie boisko piłkarskie o nawierzchni z trawy naturalnej o wymiarach 105x65 m (całkowita nawierzchnia z trawy naturalnej z pasami bezpieczeństwa o wymiarach 111x71 m) wraz z osprzętem, przebudowa i remont zniszczonego budynku klubowego (zaplecze sanitarno-sportowe), wymiana ogrodzenia terenu ok. 120 mb, wykonanie instalacji oświetlenia boiska, wykonanie projektu przyłącza wodociągowego.

Łączne dofinansowanie z EFRR ww. projektów wynosi 16 638 156,61 EUR (68 163 200,00 PLN) i stanowi **23,16%** alokacji na Działanie 8.2.oraz 10,45% alokacji na VIII Oś priorytetową.

Wspieranie strategii edukacyjnej w ramach RPO WL 2007 - 2013

Wspieranie strategii edukacyjnej w ramach RPO WL 2007 – 2013 zostało szczegółowo opisane w poprzednich sprawozdaniach. W okresie sprawozdawczym nie nastąpiły żadne istotne zmiany.

Rozkład projektów w podziale na sektory gospodarki

Z uwagi na brak danych dotyczących rozkładu projektów realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej w podziale na sektory gospodarki informacje te zostaną przedstawione w sprawozdaniu końcowym.

Rozkład projektów

Rozkład projektów według rodzajów Beneficjentów

Najliczniejszą grupę Beneficjentów VIII Osi Priorytetowej *Infrastruktura społeczna* stanowią zakłady opieki zdrowotnej, w tym 65 zakładów publicznych, realizujących projekty o łącznej wartości dofinansowania z EFRR wynoszącej 45 303 409,01 EUR (185 599 006,05 PLN) oraz jedna niepubliczna placówka medyczna, która na realizację projektu otrzymała unijne dofinansowanie w wysokości 936 469,53 EUR (3 811 243,70 PLN). Jednak biorąc pod uwagę wartość otrzymanych środków, zdecydowanie przodują jednostki samorządu terytorialnego, które pozyskały 68 116 409,75 EUR (279 059 307,45 PLN), co stanowi 44,46% wykorzystanej alokacji. 20,73% wykorzystanych środków, czyli 31 765 559,97 EUR (130 137 146,07 PLN) trafiło do lubelskich uczelni wyższych i jednostek naukowych. Ponadto wśród Beneficjentów VIII Osi Priorytetowej znalazły się również organizacje pozarządowe i przedsiębiorstwa.

Szczegółowe dane dotyczące liczby i wartości dofinansowania projektów realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej w podziale na rodzaje Beneficjentów zostały zaprezentowane na Wykresie 3.8.1.2.

Wykres 3.8.1.2.e.

Podział projektów realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej Infrastruktura społeczna według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)

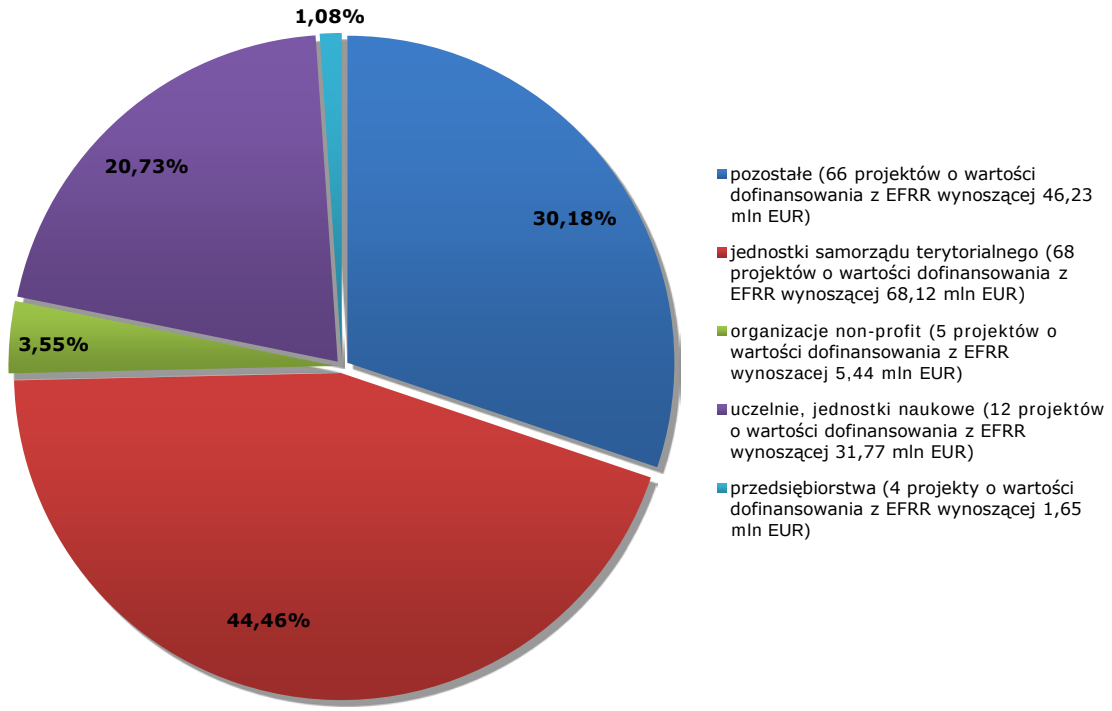

Rozkład projektów w przestrzeni (rozkład terytorialny udzielonego wsparcia)

Zarówno pod względem liczby podpisanych umów o dofinansowanie, jak i wartości pozyskanych środków wyróżnia się stolica województwa. Na obszarze miasta Lublin realizowane są 24 projekty, które uzyskały dofinansowanie z EFRR w wysokości 50 470 481,52 EUR (206 767 468,69 PLN), co stanowi 32,94% rozdysponowanych środków. Znaczne dofinansowanie pozyskały również powiat rycki – 9 084 232,70 EUR (37 216 284,52 PLN) oraz powiat Biała Podlaska – 9 028 260,05 EUR (36 986 975,76 PLN). Natomiast niespełna 2% wykorzystanej alokacji trafiło do powiatów łęczyńskiego, lubartowskiego i opolskiego.

Zdecydowana większość inwestycji realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej zlokalizowanych jest na obszarach miejskich. Lubelskie miasta realizują 104 projekty o łącznej wartości dofinansowania wynoszącej 130 787 546,31 EUR (535 810 419,73 PLN). Szczegółowe dane dotyczące rozkładu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie znajdują się w Tabeli 2.1.6.2. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie* zamieszczonej w rozdziale 2.1.6.2 *Postęp finansowy i rzeczowy*. W ramach Priorytetu nie zdiagnozowano i nie zdefiniowano obszarów defaworyzowanych.

Rozkład terytorialny wsparcia udzielonego w ramach VIII Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 pomiędzy powiatami regionu został przedstawiony w poniższej tabeli.

Tabela 3.8.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej Infrastruktura społeczna w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Powiat	Liczba projektów	Wartość ogółem [EUR]	Dofinansowanie UE [EUR]
Powiat bialski	12	9 359 922,78	7 343 700,81
Powiat biłgorajski	4	8 576 980,27	4 809 943,72
Powiat chełmski	5	3 150 894,89	2 308 389,10
Powiat hrubieszowski	4	5 027 312,88	3 667 645,42
Powiat janowski	2	2 539 598,92	2 023 464,89
Powiat krasnostawski	7	5 179 288,62	3 424 060,41
Powiat kraśnicki	8	5 407 214,82	4 169 846,42
Powiat lubartowski	2	1 097 043,98	852 496,17
Powiat lubelski	11	5 794 671,38	4 467 516,20
Powiat łęczyński	1	929 367,31	688 103,56
Powiat łukowski	5	4 277 642,32	2 071 543,91
Powiat m. Biała Podlaska	5	11 425 296,59	9 028 260,05
Powiat m. Chełm	3	3 192 937,10	2 197 091,14
Powiat m. Lublin	24	85 083 063,64	50 470 481,52
Powiat m. Zamość	7	6 042 264,46	4 732 507,30
Powiat opolski	1	1 410 581,27	1 198 234,70
Powiat parczewski	5	6 221 484,69	4 631 114,30
Powiat puławski	8	19 332 729,65	8 823 135,73
Powiat radzyński	3	4 988 940,93	4 072 503,85
Powiat rycki	5	12 896 888,85	9 084 232,70
Powiat świdnicki	3	3 294 493,88	2 690 813,81
Powiat tomaszowski	8	10 725 588,64	7 416 958,37
Powiat włodawski	10	12 379 478,86	8 912 167,95
Powiat zamojski	12	6 523 568,66	4 121 617,19

Rozkład projektów w podziale na obszary wsparcia

Informacje na temat rozkładu projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w ramach innych krajowych i regionalnych programów operacyjnych w podziale na obszary wsparcia znajdują się w rozdziale 2.1.6.2. Sprawozdania.

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników VIII Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba projektów z zakresu edukacji. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 36 szt., co stanowi 72% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 56 szt., co stanowi 112% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba wspartych obiektów edukacyjnych. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 44 szt., co stanowi 35,48% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 56 szt., co stanowi 45,16% wartości docelowej dla 2015 roku. Niska realizacja przedmiotowego wskaźnika wynika m.in. z faktu aplikowania o środki zespołów szkół w którym są szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne. W związku z powyższym jeden obiekt służy więcej niż jednej szkole. Sytuacja ta ma również wpływ na realizację wskaźnika *Liczba wspartych obiektów infrastruktury sportowej*, oraz na przekroczenie wskaźników *Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów* oraz *Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów* .

Pojemność (capacity) wspartych obiektów szkół wyższych. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 3 489 osób, co stanowi 49,85% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 36 470 osób, co stanowi 2279,38% wartości docelowej dla 2015 roku. Przekroczenie w szacunkach wartości docelowej wskaźnika spowodowany jest niedoszacowaniem wskaźnika na etapie programowania oraz dużym zainteresowanie Beneficjentów realizujących projekty w ramach których wsparto między innymi projekty dydaktyczno-sportowe.

Liczba wspartych obiektów infrastruktury sportowej. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 22 szt., co stanowi 36,67% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 26 szt., co stanowi 43,33% wartości docelowej dla 2015 roku.

Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastruktury sportowej. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 17 895 osób, co stanowi 49,85% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 38 059 osób, co stanowi 106,01% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba projektów z zakresu: ochrony zdrowia, pomocy społecznej. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 73 szt., co stanowi 85,88% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 93 szt., co stanowi 109,41% wartości docelowej dla 2015 roku.

***Liczba zmodernizowanych: szpitali, obiektów pomocy społecznej*.** Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 17 szt., co stanowi 34% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 28 szt., co stanowi 56% wartości docelowej dla 2015 roku. Niska realizacja wskaźnika spowodowane jest faktem, iż w ramach Działania 8.3 oprócz modernizacji szpitali są projekty dotyczące zakupu sprzętu medycznego.

Liczba szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 27 szt., co stanowi 90% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 30 szt., co stanowi 100% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 2 705 osób co stanowi 3,86% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 107 617 osób, co stanowi 153,74% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 53 236 osób, co stanowi 44,36% wartości

docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 480 325 osób, co stanowi 400,27% wartości docelowej dla 2015 roku.

Liczba obiektów edukacyjnych wykorzystywanych w kształceniu ustawicznym oraz zawodowym. Wskaźnik został osiągnięty zarówno w realizacji jak i w szacunkach na poziomie 0 szt. Beneficjenci głównie skupili się na realizacji projektów dotyczących wsparcia szkół podstawowych, gimnazjów oraz szkół ponadgimnazjalnych. Na podstawie podpisanych umów, IZ przewiduje problemy z osiągnięciem omawianego wskaźnika na zakładanym w Programie poziomie 30 szt. Projekty dotyczące wsparcia infrastruktury kształcenia ustawicznego nie cieszyły się zainteresowaniem Beneficjentów z uwagi na możliwość ich realizacji w ramach IX Priorytetu PO KL w zakresie opisanym interwencją EFS.

Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 250 354 szt., co stanowi 50,07% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 401 732 szt., co stanowi 80,35% wartości docelowej dla 2015 roku.

Wartość zakupionego sprzętu (onkologia, choroby układu krążenia). Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 23 765 333 PLN, co stanowi 29,71% wartości docelowej dla roku 2015. Na podstawie podpisanych umów wartość przedmiotowego wskaźnika wzrośnie do 31 570 661 PLN, co stanowi 39,46% wartości docelowej dla 2015 roku. Niski poziom przedmiotowego wskaźnika wynika z faktu, iż w ramach Działania 8.3 finansowane są zarówno szpitale jak i przychodnie, które kupują sprzęt medyczny w ramach realizacji projektów, lecz nie jest to sprzęt w zakresie onkologii czy chorób układu krążenia.

Liczba szkół wyposażonych w pracownie komputerowe. Wskaźnik ten został osiągnięty na poziomie 13 szt., co stanowi 32,50% wartości docelowej dla roku 2015. . Niska realizacja przedmiotowego wskaźnika wynika m.in. z faktu aplikowania o środki zespołów szkół w którym są szkoły podstawowe, gimnazja oraz szkoły ponadgimnazjalne. W związku z powyższym jedna pracownia służy więcej niż jednej szkole. Zgodnie z danymi statystycznymi dotyczącymi roku szkolnego 2011/2012 na terenie województwa lubelskiego szkoły posiadające komputery w danej grupie szkół: podstawowe – 96,7%, gimnazja – 82,7%, szkoły ponadgimnazjalne (licea ogólnokształcące) – około 80%.

W celu zwiększenia stopnia realizacji założonych dla VIII Osi Priorytetowej wskaźników, IZ planuje podpisanie umów z listy wniosków zatwierdzonych do realizacji przez ZWL w ramach *Działań 8.1-8.4.*

Opis wkładu VIII Osi Priorytetowej w promowanie równości szans kobiet i mężczyzn został zamieszczony w pkt. 2.2.1. Sprawozdania.

Informacje na temat liczby i wartości umów o dofinansowanie podpisanych w ramach VIII Osi Priorytetowej w ramach których przewidziano *cross-finansing* znajdują się w pkt. 2.6.3. Sprawozdania.

Informacje na temat wyników badań ewaluacyjnych oraz sposobu wykorzystania rekomendacji znajdują się w pkt. 2.7 Sprawozdania.

Informacje na temat realizacji zaleceń i rekomendacji Komisji Europejskiej odnoszących się do VIII Osi Priorytetowej zostały zamieszczone w pkt. 2.1.6.3. Sprawozdania.

Wnioski

Biorąc pod uwagę powyższe należy stwierdzić, iż realizacja VIII Osi Priorytetowej w roku sprawozdawczym przebiegała bez zakłóceń. Instytucja Zarządzająca stale monitoruje zarówno postęp finansowy jak i rzeczowy Priorytetu oraz podejmuje środki zaradcze w celu wyeliminowania ewentualnych zagrożeń. Z poczynionych obserwacji wynika, iż wszystkie Działania VIII Priorytetu cieszyły się bardzo dużym zainteresowaniem Beneficjentów, co przełożyło się na wartości

osiągniętych lub planowanych do osiągnięcia wskaźników postępu rzeczowego. Na podstawie planowanych do podpisania umów o dofinansowanie Instytucja Zarządzająca szacuje, iż wszystkie wartości docelowe wskaźników postępu rzeczowego zostaną osiągnięte, a niektóre z nich przekroczone.

3.8.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

3.9. OŚ PRIORYTETOWA IX POMOC TECHNICZNA

Celem IX Osi Priorytetowej ***Pomoc techniczna*** jest „*Zapewnienie efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu".* Na realizacje tego celu przeznaczono **32 797 183 EUR** (135 224 823,62 PLN), co stanowi 2,75% całkowitej alokacji z EFRR na Program.

Realizacja ww. celu przebiegać będzie poprzez wdrażanie dwóch działań:

- Działanie 9.1 Wsparcie wdrażania RPO – celem działania jest zapewnienie efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu Programu. Na realizację tego celu przeznaczono **27 942 594 EUR** (115 303 573,03 PLN), co stanowi 85,20% alokacji na Oś.
- Działanie 9.2 Informacja i promocja RPO – celem działania jest zapewnienie efektywnego powszechnego dostępu do informacji o Regionalnym Programie Operacyjnym w zakresie możliwości ubiegania się o dofinansowanie projektów ze środków funduszy strukturalnych oraz przygotowania i realizacji projektów. Na jego realizacje zaplanowano kwotę **4 854 589 EUR** (19 921 250,59 PLN), co stanowi 14,80% alokacji na Oś.

W ramach wskazanych działań można zrealizować projekty mające na celu zapewnienie prawidłowego zarządzania i wdrażania programu oraz jego promocji, a także przygotowania kolejnego programu na nowy okres programowania.

Beneficjentami Osi Priorytetowej IX są podmioty zaangażowane we wdrażanie RPO WL, tj.:

- Instytucja Zarządzająca RPO (IZ RPO) – Zarząd Województwa Lubelskiego, który cześć swoich kompetencji przekazał Departamentowi Regionalnego Programu Operacyjnego Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Lublinie (DRPO, DF, a także inne komórki organizacyjne UMWL, o ile zostaną powierzone im obowiązki w zakresie wdrażania lub obsługi RPO WL),
- Instytucja Pośrednicząca II stopnia (IP II) – Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości, która jest odpowiedzialna za wdrażanie I i II Osi Priorytetowej RPO WL *na mocy Porozumienia pomiędzy IZ RPO a IP II w sprawie powierzenia Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie realizacji działań I i II Osi Priorytetowej RPO WL.*

Dla projektów realizowanych w ramach IX Osi Priorytetowej nie przewiduje się stosowania *cross-financingu*.

Lubelski Informator Unijny
puls Regionu
Informacja i Promocja - Wydawanie biuletynu informacyjnego PULS REGIONU

REGIONALNY PROGRAM OPERACYJNY
lubelskie
Smakuj życie!
www.rpo.lubelskie.pl
Lubelskie jak nowe!
przedsiębiorczość | infrastruktura | środowisko | kultura
Kampania promocyjna Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego
Twój pomysł, europejskie pieniądze

Smakuj życie!
lubelskie
Akcja promocyjna dla dziennikarzy - Road Show

3.9.1. OSIĄGNIĘCIE CELÓW I ANALIZA POSTĘPÓW (FIZYCZNY I FINANSOWY POSTĘP PRIORYTETU)

3.9.1.1. INFORMACJA NA TEMAT FIZYCZNYCH I FINANSOWYCH POSTĘPÓW PRIORYTETU

Postęp fizyczny IX Osi Priorytetowej został przedstawiony w Załączniku IV w Tabeli 4.9. Postęp fizyczny IX Osi Priorytetowej Uzyskane wartości wskaźników oparte są na danych dotyczących operacji zakończonych tzn. takich dla których zatwierdzono wniosek o płatność końcową.

3.9.1.2. ANALIZA JAKOŚCIOWA

Tabela 3.9.1.2.a. *Wydane decyzje o dofinansowaniu – Oś Priorytetowa IX Pomoc techniczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
9.1	6	4 667 152	42	19 539 413	69,42%
9.2	2	865 471	18	3 660 785	75,28%
Oś IX	**8**	**5 532 623**	**60**	**23 200 198**	**70,29%**

Wykres 3.9.1.2.a.

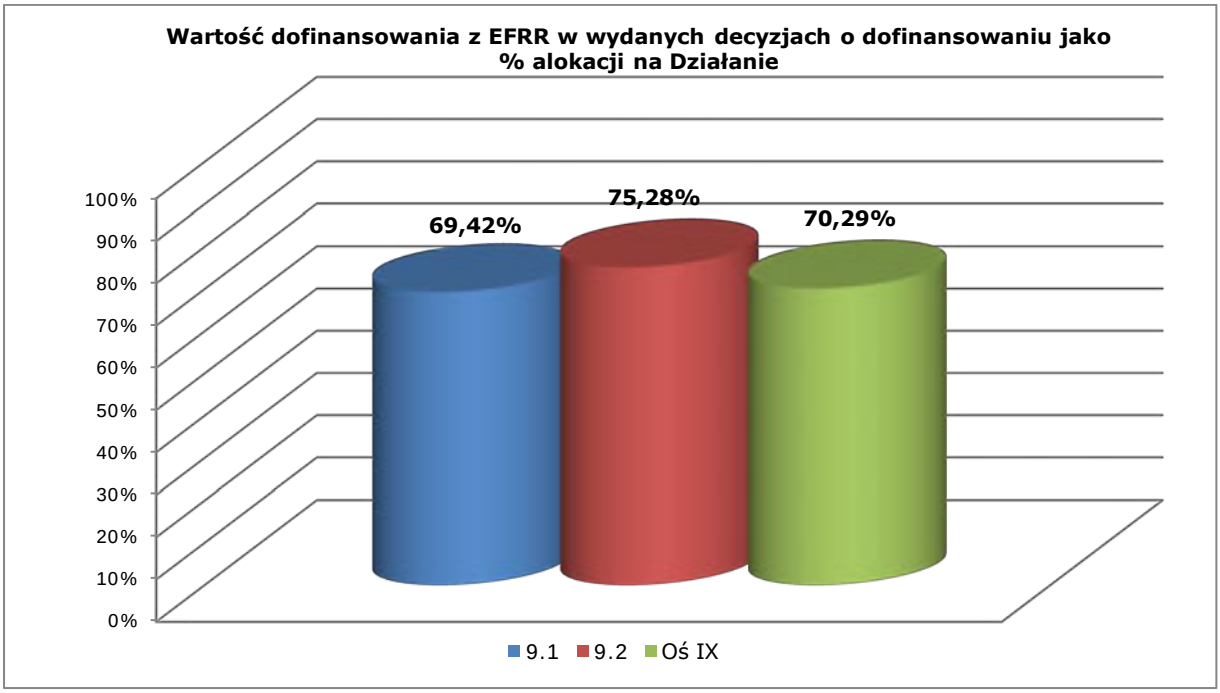

Tabela 3.9.1.2.b. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa IX Pomoc techniczna.*

Działanie	Liczba w okresie	Wartość w okresie	Liczba narastająco	Wartość narastająco	% alokacji na Działanie
9.1	52	3 914 616	238	13 709 152	48,71%
9.2	12	1 042 777	71	2 602 443	53,52%
Oś IX	**64**	**4 957 393**	**309**	**16 311 595**	**49,42%**

Wykres 3.9.1.2.b.

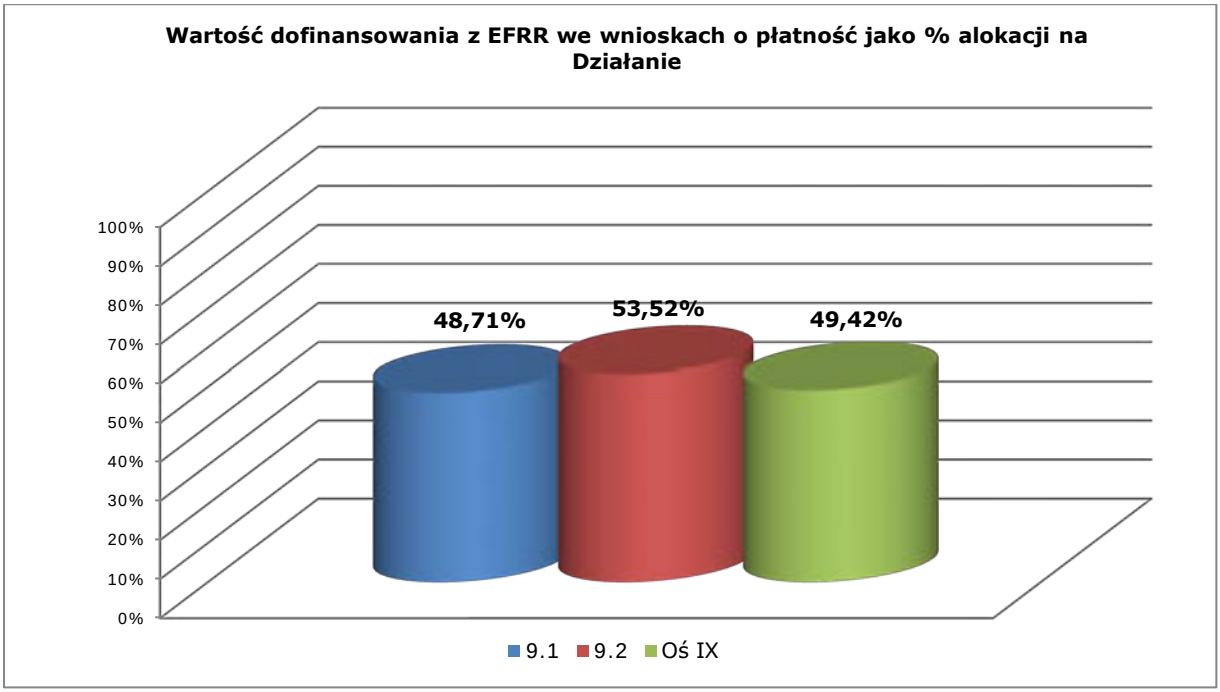

Tabela 3.9.1.2.c. *Certyfikacja do KE - Oś Priorytetowa IX Pomoc techniczna.*

Oś Priorytetowa	Wartość w okresie	Wartość narastająco	% alokacji na Oś
IX	4 066 203	16 253 153	49,56%

Postęp rzeczowy

Realizacja wskaźników IX Osi Priorytetowej przedstawia się następująco:

Liczba etatów współfinansowanych z PT **-** osiągnięta wartość w 2012 r. wynosi 213 szt., (przy zakładanej 150 szt.), a więc przekroczenie wartości tego wskaźnika wynosi 63 etaty. Wartość tego wskaźnika została przekroczona ze względu na zwiększenie zakładanego docelowego stanu zatrudnienia personelu w ramach realizacji Programu. Wzrost stanu zatrudnienia podyktowany jest zarówno zwiększeniem ilości zadań niezbędnych do wdrażania RPO WL, jak również potrzebą podniesienia efektywności ich realizacji. W związku z powyższym nadal przewiduje się wzrost tego wskaźnika do poziomu 233 etatów w 2015 r. (155,33% założonej wartości w Programie).

Liczba zakupionego sprzętu komputerowego **-** osiągnięta wartość w 2012 r. wynosi 284 szt. (założenia do końca 2015 r. – 150 szt.), co stanowi 189,33% zakładanej wartości docelowej. Wzrost tego wskaźnika wiąże się ze wzrostem wskaźnika *„Liczba etatów współfinansowanych z PT".* Wzrost liczby etatów współfinansowanych z PT, jest czynnikiem wpływającym bezpośrednio na konieczność zwiększenia liczby zakupionego sprzętu na potrzeby większego zespołu pracowników wdrażających Program. W związku z powyższym przewiduje się wzrost tego wskaźnika do poziomu 318 szt. w 2013 r., co będzie stanowiło 212% założonej wartości docelowej.

Liczba kampanii informacyjnych i promocyjnych **-** wartość przedmiotowego wskaźnika w okresie sprawozdawczym wynosi 9 (założenia do końca 2015 r. – 10 szt.), co stanowi 90% wartości docelowej. Wartości wskaźnika wynika bezpośrednio z obowiązku corocznego przeprowadzania kampanii informacyjnej i/lub promocyjnej przez IZ RPO. Obowiązek ten nakłada Strategia komunikacji Funduszy Europejskich w Polsce w ramach Narodowej Strategii Spójności na lata 2007-2013. Biorąc pod uwagę dotychczasową praktykę oraz cykl rozliczania projektów szacuje się, że wartość wskaźnika w 2013 r. wzrośnie do 10 szt.

Liczba zleconych ekspertyz, analiz **-** Osiągnięta wartość omawianego wskaźnika w 2012 r. wynosi 15 szt. (założenia do końca 2015 r. – 22 szt.), co stanowi 68,18% wartości docelowej. Przewiduje się dalszy wzrost tego wskaźnika do poziomu 33 szt. Przekroczenie wartości wskaźnika wynikał z potrzeby przeprowadzenia analiz i ekspertyz w początkowej fazie programowania, oraz zmiany metodologii zliczania wskaźnika na poziomie IX Osi.

Liczba szkoleń, seminariów i konferencji dla beneficjentów **–** Osiągnięta wartość omawianego wskaźnika w 2012 r. wynosi 70 szt. (założenia do końca 2015 r. – 25 szt.), co stanowi 280% wartości docelowej. Przekroczenie zakładanych wartości wynika ze stale rosnących potrzeb Beneficjentów RPO WL, w zakresie dostępu do bezpłatnych szkoleń dotyczących realizacji projektów w ramach RPO WL na lata 2007-2013. Zarówno IZ RPO, jak i IP II wychodzą naprzeciw tym oczekiwaniom i organizują większą niż pierwotnie założono w Programie liczbę szkoleń. Z uwagi na dotychczasową praktykę oraz cykl rozliczania projektu szacuje się, że wartość wskaźnika możliwa do osiągnięcia w 2013 r. wyniesie 77 szt.

Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach **-** Osiągnięta wartość omawianego wskaźnika na koniec okresu sprawozdawczego wynosi 7 707 osób (założenia do końca 2015 r. – 5000 osób), co stanowi 154,14% wartości docelowej. Przekroczenie zakładanych wartości wynika z tego, iż wraz ze wzrostem liczby organizowanych szkoleń wzrasta liczba osób, które w nich uczestniczyły. Z uwagi na dotychczasową praktykę oraz cykl rozliczania projektu szacuje się, że wartość wskaźnika możliwa do osiągnięcia w 2013 r. wyniesie 8 307 osób.

Liczba przeszkolonego personelu zaangażowanego we wdrażanie RPO **-** wielkość tego wskaźnika jest bezpośrednią konsekwencją kształtowania się wielkości wskaźnika *„Liczba etatów współfinansowanych z PT".* Wartość przedmiotowego wskaźnika wynosi 214 (założenia do końca 2015 r. – 150), co stanowi 142,67% wartości docelowej. Należy to tłumaczyć faktem zwiększenia stanu zatrudnienia, a co za tym idzie wzrostem liczby pracowników zajmujących się wdrażaniem RPO WL biorących udział w różnego rodzaju szkoleniach, kursach językowych oraz studiach podyplomowych. Przewiduje się, że wskaźnik ten w dalszym okresie może osiągnąć wartość 267 osób.

Liczba odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl **-** osiągnięta wartość omawianego wskaźnika w okresie sprawozdawczym wynosi 4 280 138 szt. (założenia do końca 2015 r. – 3 500 000 szt.), co stanowi 122,29% wartości docelowej. Szacuje się, że wartość wskaźnika wzrośnie w 2013 r. do ok. 4,4 mln szt.

3.9.2. OPIS ISTOTNYCH PROBLEMÓW WE WDRAŻANIU WRAZ Z PODJĘTYMI ŚRODKAMI ZARADCZYMI

Opis istotnych problemów we wdrażaniu wraz z podjętymi i planowanymi środkami zaradczymi został zamieszczony w rozdziale *2.3 Napotkane znaczące problemy oraz podjęte środki zaradcze.*

4. PROGRAMY EFS: SPÓJNOŚĆ I KONCENTRACJA

Nie dotyczy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013.

5. PROGRAMY EFRR / FUNDUSZU SPÓJNOŚCI: DUŻE PROJEKTY

Projekt pn. ***„Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)"***, realizowany w ramach V Osi Priorytetowej *Transport* w Działaniu *5.5*: *Transport lotniczy* Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 jest projektem dużym w rozumieniu art. 39 Rozporządzenia Rady (WE) nr 1083/2006. Umowa o dofinansowanie tego projektu została podpisana w dniu **19 grudnia 2011 roku** na całkowitą wartość projektu 122 565 702,53 EUR (502 127 170,13 PLN), w tym dofinansowanie UE 30 511 618,82 EUR (125 000 000 PLN).

W wyniku podpisania (dnia 4 października 2012 r.) aneksu do umowy, całkowita wartość projektu wynosi **116 036 523,25 EUR** (475 378 428,44 PLN), przy dofinansowaniu z EFRR wynoszącym **30 511 618,82 EUR** (125 000 000,00 PLN).

Koszty inwestycji projektu pokrywane są z następujących źródeł:

Źródło całkowitych kosztów inwestycji (EUR)					**Informacyjnie**
Koszt inwestycji	Wkład wspólnotowy	Budżet państwa	Krajowy wkład prywatny	Inne źródła	Pożyczki EBI/EFI
(a)	(b)	(c)	(d)	(e)	(f)
116 036 523,25	**30 511 618,82**	**4 745 123,88**	**80 779 780,55**	**–**	**–**

a=b+c+d+e; Według kursu 1 EUR = 4,0968 PLN

Ponadto, do końca okresu sprawozdawczego Beneficjent wyemitował obligacje o wartości 36 946 885,37 EUR (151 364 000,00 PLN) z których między innymi pozyska środki na dalsze finansowanie inwestycji.

W okresie sprawozdawczym podpisano 5 aneksów do umowy, w wyniku których zezwolono Beneficjentowi na składanie wniosków o płatność częściej niż jeden raz w miesiącu, ale nie rzadziej niż raz na trzy miesiące. Ponadto umożliwiono przekazanie 100% dofinansowania w formie zaliczki. Ustalono, iż rzeczowe zakończenie projektu nastąpi dnia 31 maja 2013 roku, a finansowe dnia 30 czerwca 2013 roku (w Studium Wykonalności zakładano, że będzie to odpowiednio dnia 1 i 30 czerwca 2012 r.). Przesunięcie rzeczowego zakończenia projektu wynika z opóźnień w dostawie niektórych maszyn i urządzeń, w tym sprzętu dla Lotniskowej Straży Pożarnej, które to opóźnienia nie mają wpływu na rozpoczęcie eksploatacji Portu.

Od początku realizacji projektu zatwierdzono 13 wniosków o płatność na kwotę wydatków 94 312 710,91 EUR (386 380 314,07 PLN), z czego 21 818 605,16 EUR (89 386 461,63 PLN) stanowi dofinansowanie UE.

Tabela 3.9.2.a. Stopień realizacji projektu w zakresie finansowo-rzeczowym głównych zadań.

Lp.	**Zakres rzeczowy projektu**	**Stan realizacji**	**% realizacji***
1	Przebudowa sieci energetycznej	Zrealizowane w całości	**100**
2	Budowa elementów pola naziemnego	Zrealizowane w całości	**100**
3	Budowa drogi startowej	Zrealizowane w całości	**100**
4	Budowa oświetlenia nawigacyjnego	Zrealizowane w całości	**80,74**
5	Budowa odwodnienia na polu	Zrealizowane w całości	**100**

	naziemnego ruchu lotniczego		
6	Budowa kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wodociągowej, ciepłowniczej, elektrycznej oraz teletechnicznej	Zrealizowane w całości	**100**
7	Budowa części niekomercyjnej terminala	Zrealizowane w całości	**100**
8	Budowa części komercyjnej terminala	Zrealizowane w całości	**100**
9	Budowa obiektu Lotniskowej Straży Pożarnej	Zrealizowane w całości	**100**
10	Budowa dróg pożarowych	Zrealizowane w całości	**44,63**
11	Budowa dróg patrolowych	Zrealizowane w całości	**25,77**
12	Budowa parkingów	Zrealizowane w całości	**100**
13	Urządzenia techniczne i maszyny	Zadanie w trakcie realizacji	**46,48**

* stosunek poniesionych wydatków kwalifikowanych od początku realizacji projektu do przypisanych wydatków w harmonogramie finansowo-rzeczowym wg stanu na koniec okresu sprawozdawczego.

Tabela 3.9.2.b. Najważniejsze postępowania przetargowe związane z realizacją projektu.

PODWYKONAWCA	ZADANIE	STATUS POSTĘPOWANIA
STRABAG	Budowa dróg pożarowych, technicznych i patrolowych.	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 26.03.2012 r.
Konsorcjum *Zakład Budowlano Sprzętowy*	Budowa obiektów bazy paliw.	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 19.04.2012 r.
ROHILL	Dostawa i instalacja systemu radiowej łączności TETRA.	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 19.04.2012 r.
Budimex S.A.	Budowa sieci uzbrojenia terenu-branża sanitarna i elektroenergetyczna.	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 31.05.2012 r.
INTEGRA sp. z o.o.	Dostawa specjalistycznego sprzętu lotniskowego (oczyszczarka, pług zamiatarka).	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 25.06.2012 r
IBCOL Polska Sp. z o.o.	Zaprojektowanie, dostarczenie, zainstalowanie i uruchomienie Automatycznego Systemu Obserwacji Warunków Atmosferycznych.	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 04.07.2012 r.
Guinault S.A.	Dostawa Agregatu rozruchowego „Air Start Unit".	Rozstrzygnięte, podpisana umowa dn. 10.08.2012 r.

Dnia 23 maja 2013 r. odbyło się spotkanie Beneficjenta z przedstawicielami Inicjatywy Jaspers przy udziale IZ. Dyskutowano m.in. o prawnych i ekonomicznych aspektach przyznania pomocy publicznej oraz o jak najlepszym przygotowaniu Spółki do procesu notyfikacji.

Dnia 24 maja 2013 r. Beneficjent zwrócił się z prośbą o wyrażenie zgody na rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu oraz wydłużenie terminów realizowanego projektu tj. terminu rzeczowego zakończenia realizacji projektu do 30.11.2014 r., a terminu finansowego zakończenia projektu do 31.12.2014r. Beneficjent uzasadnia wniosek faktem, iż w toku procesu inwestycyjnego, przeprowadzone przez przewoźników postępowania „preaudytowe" zwróciły uwagę Zarządu spółki na konieczność wprowadzenia pewnych modyfikacji w realizowanym projekcie. Z tych względów, a także ze względu na chęć podwyższenia standardów, zwiększenia poziomu bezpieczeństwa oraz zachowania odpowiednich warunków eksploatacji maszyn i urządzeń Zarząd Spółki podjął decyzje o kontynuacji procesu realizacji inwestycji i tym samym rozszerzeniu zakresu rzeczowego projektu. Beneficjent zamierza sfinansować realizację zadań środkami pochodzącymi z absorpcji kapitału akcyjnego lub emisji obligacji. Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym

na lata 2007-2013 wyraziła zgodę na zmiany terminu zakończenia rzeczowego i finansowego projektu oraz na rozszerzenie zakresu rzeczowego projektu.

Ten istotny projekt infrastruktury transportowej jest objęty wsparciem doradczym w ramach Inicjatywy Jaspers, realizowanej przez Komisję Europejską. Jako „duży projekt" Port musi uzyskać tzw. *potwierdzenie wkładu finansowego przez Komisję Europejską*. Opóźnienia w przekazaniu wniosku do Komisji wynikają z przedłużających się prac nad dokumentem umowy dotyczącej obowiązku użyteczności publicznej (ang. *Public Service Contract* – PSC). Początkowo Spółka zwróciła się z prośbą o wydłużenie terminu na złożenie uzupełnień do wniosku o *potwierdzenie wkładu finansowego przez KE* do dnia 30 kwietnia 2012 roku. Jednak trwające uzgodnienia z Jaspersem oraz uwagi do wniosku wniesione przez IZ (zgłoszone zastrzeżenia zostaną uwzględnione w ostatecznej wersji wniosku) i Urząd Lotnictwa Cywilnego (ULC) powodują opóźnienie w przekazaniu go do Komisji Europejskiej.

Procedura uruchomienia *PSC* została wstrzymana przez Urząd Lotnictwa Cywilnego, który powołał się na art. 183 prawa lotniczego, zgodnie z którego brzmieniem obowiązek użyteczności publicznej może zostać nałożony na podmiot posiadający status zarządzającego lotniskiem. **Po szczegółowej kontroli przeprowadzonej przez Urząd Lotnictwa Cywilnego, w dniu 12 grudnia 2012 roku został wydany certyfikat lotniska użytku publicznego.** Certyfikat jest potwierdzeniem **posiadania odpowiedniej infrastruktury,** wyposażenia technicznego oraz procedur niezbędnych dla bezpieczeństwa operacji lotniczych. Jednocześnie lotnisko objęte zostało nadzorem ze strony ULC.

W związku z tym, iż Port posiada „status zarządzającego lotniskiem" pod koniec okresu sprawozdawczego wznowiono procedurę nałożenia obowiązku użyteczności publicznej. Rozpoczęcie procedury nałożenia na Spółkę obowiązku użyteczności publicznej jest niezbędne do zatwierdzenia przez KE wniosku o dofinansowanie w ramach umowy z dnia 19 grudnia 2011 roku. Spółka dąży do zawarcia umowy najszybciej, jak to możliwe. Pod koniec okresu sprawozdawczego umowa ramowa *PSC* była przygotowana i Beneficjent oczekiwał na konsultacje z ULC.

Beneficjent od ponad dwóch lat prowadzi rozmowy i formalne konsultacje z Inicjatywą Jaspers w Polsce odnośnie środków pomocowych dla Spółki w fazie po zakończeniu projektu. W celu uniknięcia ryzyka wszczęcia postępowania o niedozwolonej pomocy publicznej oraz w oparciu o rekomendacje przedstawione przez przedstawicieli Inicjatywy Jaspers w Polsce, Spółka zamierza wnieść do Departamentu Monitorowania Pomocy Publicznej Urzędu Ochrony Konkurencji w Warszawie wniosek o wszczęcie formalnej procedury prenotyfikacji, poprzedzającej notyfikację pomocy publicznej dla spółki. Przeprowadzenie tego procesu pozwoli potwierdzić możliwość nałożenia obowiązku świadczenia usług użyteczności publicznej na Spółkę na podstawie decyzji Komisji Europejskiej z grudnia 2011 r. lub też dopuszczalność udzielenia innego środka pomocy w zgodzie ze wspólnym rynkiem. Zarząd Spółki szacuje, iż proces notyfikacji pomocy publicznej będzie czasowo zbieżny z zakończeniem Projektu, co pozwoli uniknąć sytuacji, w której Spółka z jednej strony zakończy proces inwestycyjny, z drugiej zaś środek pomocy na realizację zadań użyteczności publicznej nie zostanie określony.

Port Lotniczy Lublin S.A. - Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)

Odnosząc się do kwestii środowiskowych należy zauważyć, że decyzja środowiskowa Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska z dnia 25 sierpnia 2010 r. (decyzja ustalająca środowiskowe uwarunkowania dla przedsięwzięcia) podtrzymująca pozytywną decyzję środowiskową wydaną przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Lublinie została uchylona wyrokiem Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 11 września 2012 r. Wyrok jest nieprawomocny, co powoduje że decyzja wydana przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska nie traci przymiotu decyzji ostatecznej.

Pilotażowy i skomplikowany charakter projektu, a także kwestie związane ze środowiskiem powodują opóźnienia w przekazaniu całej dokumentacji do KE, czego konsekwencją jest niemożność otrzymania pozytywnej oceny końcowej *Action Completion Note* od Inicjatywy Jaspers.

Dnia 17 grudnia 2012 r. odbyło się oficjalnie otwarcie Portu Lotniczego Lublin – zbudowanego od podstaw najmłodszego i najdalej na wschód wysuniętego lotniska Europy Środkowo-Wschodniej.

W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły zmiany w wykazie dużych projektów w ramach RPO.

W ramach RPO WL nie są realizowane projekty środowiskowe o koszcie całkowitym w przedziale 25 – 50 mln EUR.

6. POMOC TECHNICZNA

W okresie programowania na potrzeby Działania 9.1 *Wsparcie wdrażania RPO* z EFRR została przeznaczona kwota **27 942 594 EUR** (115 303 573,03 PLN), co stanowi 2,34% środków przeznaczonych na realizacje całego Programu.

W ramach *Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* z Pomocy Technicznej korzysta Instytucja Zarządzająca oraz Instytucja Pośrednicząca II stopnia, której rolę pełni Lubelska Agencja Wpierania Przedsiębiorczości w Lublinie. W ramach IZ RPO Beneficjentami pomocy technicznej są: Departament Regionalnego Programu Operacyjnego i Departament Finansów (Oddział Funduszy Unijnych RPO).

W ramach Działania 9.1 RPO WL w 2012 roku poniesione zostały wydatki w wysokości **4 292 735,33 EUR** (17 586 478,09 PLN) finansowane z EFRR, w tym:

- Departament Regionalnego Programu Operacyjnego – **2 341 742,34 EUR** (9 593 650,00 PLN)
- Departament Finansów (Oddział Funduszy Unijnych RPO) – **156 463,58 EUR** (641 000,00 PLN)
- Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości – **1 794 529,41 EUR** (7 351 828,09 PLN).

Od początku uruchomienia Programu w ramach powyższego Działania zostały poniesione wydatki na kwotę z EFRR **13 709 152,28 EUR** (56 163 655,06 PLN). Poniesione wydatki nie przekraczają kwoty na nie zarezerwowanej.

Wdrażanie działań w ramach Pomocy Technicznej jest realizowane zgodnie z przyjętym Rocznym Planem Działań Pomocy Technicznej na 2012 r.

W ramach IX Osi Priorytetowej RPO WL w DRPO, w obrębie Działania 9.1. realizowane były dwa projekty:

1. „*Wsparcie wdrażania RPO – Zatrudnienie personelu w 2012* r." – RPLU.09.01.00-06-001/12 o wartości **1 849 614,33 EUR** (7 577 500,00 PLN) finansowane z EFRR. W ramach projektu poniesione zostały koszty związane z wynagrodzeniem 128 osób (średnia liczba zatrudnienia w ciągu jednego miesiąca), które w 2012 r. wyniosły **1 845 006,26 EUR** (7 558 621,66 PLN) finansowane z EFRR. Projekt zrealizowany finansowo w 99,75%.
2. „*Wsparcie wdrażania RPO w 2012 r.*" – RPLU.09.01.00-06-002/12 o wartości **492 128,00 EUR** (2 016 150,00 PLN) finansowane z EFRR. W 2012 r. projekt został zrealizowany finansowo w 82,34%. W ramach przedmiotowego projektu zostały poniesione wydatki na kwotę **405 218,88 EUR** (1 660 100,72PLN), finansowane z EFRR, w podziale na poszczególne zadania tj.:

   — podnoszenie kwalifikacji zawodowych personelu zaangażowanego w realizację RPO na poziomie Instytucji Zarządzającej oraz innych instytucji zaangażowanych we wdrażanie programu, jak również personelu zaangażowanego w dokończenie realizacji ZPORR do końca 2008 r. i przygotowanie kolejnego programu – **61 093,07 EUR** (250 286,11 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **87 653,78 EUR** (359 100,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 69,70%.

   — organizacja i obsługa procesu naboru, selekcji, oceny i wyboru projektów **– 5 176,82 EUR** (21 208,40 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **15 243,60 EUR** (62 450,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 33,96%.

   — wsparcie procesu kontroli realizacji projektów – **4 327,93 EUR** (17 730,66 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **7 762,16 EUR** (31 800,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 55,76%.

   — organizacja i obsługa Komitetu Monitorującego – **1 240,74 EUR** (5 083,05 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadani to **2 440,93 EUR** (10 000,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 50,83%.

– utrzymanie i rozwój systemu informatycznego monitoringu i kontroli, który będzie kompatybilny z Krajowym Systemem Informatycznym na okres 2007-2013 – w 2012 r. zadania nie realizowano.

— zakup sprzętu komputerowego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, sprzętu biurowego oraz wyposażenia i materiałów biurowych na potrzeby realizacji RPO oraz przygotowania kolejnego programu – **59 677,76 EUR** (244 487,86 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **62 024,02 EUR** (254 100,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 96,22%.

— pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem właściwych warunków technicznych niezbędnych do realizacji RPO i przygotowania kolejnego programu – **194 743,87 EUR** (797 826,70 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **212 727,01 EUR** (871 500,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 91,55%.

— pokrycie kosztów związanych z archiwizacją dokumentacji dotyczącej realizacji RPO (zapewnienia powierzchni archiwalnej i właściwej obsługi) – w 2012 r. zadania nie realizowano.

— pokrycie kosztów krajowych i zagranicznych delegacji służbowych, służących prawidłowemu przygotowaniu i wdrażaniu RPO oraz przygotowaniu kolejnego programu - **12 785,30 EUR** (52 378,81 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **26 752,59 EUR** (109 600,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 47,79%.

— przygotowanie analiz, badań, sprawozdań i innych ekspertyz na potrzeby RPO, a także przygotowanie niezbędnych dokumentów i analiz na potrzeby kolejnego programu – **9 007,03 EUR** (36 900,00 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **12 204,65 EUR** (50 000,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 73,80%.

— koszty związane z przeprowadzeniem ewaluacji RPO (mid-term i ex-post) oraz przygotowanie ewaluacji ex-ante dotyczącej kolejnego programu. Kwota wydatków -**50 814,66 EUR** (208 177,50 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **51 259,52 EUR** (210 000,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 99,13%.

— pokrycie innych kosztów niezbędnych do prawidłowego zarządzania i wdrażania RPO oraz przygotowania kolejnego programu – **6 351,70 EUR** (26 021,63 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **14 059,75 EUR** (57 600,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 45,18%.

W ramach realizacji Pomocy Technicznej RPO w okresie sprawozdawczym Departament Finansów (Oddział Funduszy Unijnych RPO) realizował dwa projekty:

1. „*Wsparcie wdrażania RPO – Zatrudnienie personelu*" – RPLU.09.01.00-06-F01/12 o wartości **129 369,26 EUR** (530 000,00 PLN) z EFRR. W ramach projektu poniesione zostały koszty związane z wynagrodzeniem 10 osób (średnia liczba zatrudnienia w ciągu jednego miesiąca), które w 2012 r. wyniosły **99 632,86 EUR** (408 175,92 PLN). Finansowa realizacja projektu wyniosła - 77,01% kwoty zaplanowanej na 2012 r.
2. „*Wsparcie wdrażania RPO*" – RPLU.09.01.00-06-F02/12 o wartości **27 094,32 EUR** (111 000,00 PLN) z EFRR. W 2012 r. w ramach projektu zostały poniesione koszty w wysokości **13 521,12 EUR** (55 393,34 PLN), tj. 49,90% kwoty zaplanowanej na 2012 r.

W ramach przedmiotowego projektu zostały poniesione następujące wydatki w podziale na poszczególne zadania:

— podnoszenie kwalifikacji zawodowych personelu zaangażowanego w realizację RPO, w tym koszty szkoleń indywidualnych, kursów językowych oraz studiów podyplomowych pracowników – **5 787,64 EUR** (23 710,81 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **12 277,87 EUR** (50 300,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 47,13%.

— zakup sprzętu komputerowego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, sprzętu biurowego oraz wyposażenia i materiałów biurowych na potrzeby realizacji Oddziału Funduszy Unijnych (RPO) – **7 733,48 EUR** (31 682,53 PLN). Planowany zakup 3 szt. zestawów komputerowych nie został zrealizowany ponieważ na dwukrotnie ogłaszany przetarg na zakup sprzętu nie wpłynęła żadna oferta niepodlegająca odrzuceniu. Zakupiono natomiast drukarki,

wentylatory, aparat telefoniczny oraz tonery do drukarek. Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **14 816,44 EUR** (60 700,00 PLN). Zadanie zrealizowane finansowo w 52,19%.

Lubelska Agencja Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie w ramach Działania 9.1. IX Osi Priorytetowej RPO WL w 2012 roku realizowała następujące projekty:

1. „*Wsparcie wdrażania RPO WL"* - RPLU.09.01.00-06-L01/12 o wartości **1 321 177,50 EUR** (5 412 600,00 PLN) z EFRR, w tym zadanie:
   — zatrudnienie personelu zaangażowanego w realizację RPO. Kwota wydatków to **1 316 096,20 EUR** (5 391 782,92 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła – 99,62%.
2. *„Wsparcie wdrażania RPO"* - RPLU.09.01.00-06-L02/12 o wartości **473 351,91 EUR** (1 939 228,09 PLN) z EFRR. Kwota wydatków całkowitych **430 724,54 EUR** (1 764 592,33 PLN) z EFRR. Finansowa realizacja zadania wyniosła – 90,99%. W podziale na zadania projekt przedstawia się następująco:
   — podnoszenie kwalifikacji zawodowych personelu zaangażowanego w realizację RPO (koszty szkoleń, kursów i związane z tym koszty delegacji oraz studia podyplomowe). Kwota wydatków to **42 903,38 EUR** (175 766,57 PLN). Kwota zaplanowana na to zadanie – **47 846,96 EUR** (196 019,42 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła – 89,67%.
   — organizacja i obsługa procesu naboru, selekcji, oceny i wyboru projektów (ogłoszenia w prasie, wynagrodzenia dla asesorów, wydanie opinii, artykuły spożywcze). Kwota wydatków to **7 359,57 EUR** (30 150,67 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **9 792,14 EUR** (40 116,45 PLN).Finansowa realizacja zadania wyniosła – 75,16%.
   — wsparcie procesu kontroli realizacji projektów(delegacje, zakup biletów autobusowych, badania lekarskie, ekwiwalent za pranie i używanie odzieży oraz ekspertyzy) kwota wydatków to **26 537,33 EUR** (108 718,15 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **28 572,15 EUR** (117 054,40 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła - 92,88%.
   — zakup sprzętu komputerowego wraz z niezbędnym oprogramowaniem, sprzętu biurowego oraz wyposażenia i materiałów biurowych (zakup wyposażenia, zestawów komputerowych, akcesoriów komputerowych, mebli biurowych, aktualizacja oprogramowania do obsługi prawnej, programu kadrowo-płacowego i finansowo-księgowego, zakup materiałów biurowych w tym: pieczęci, papieru XERO oraz wydatek inwestycyjny i segregatorów, mebli biurowych) na potrzeby realizacji RPO. Kwota wydatków to **55 664,05 EUR** (228 044,49 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **57 662,47 EUR** (236 231,60 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła – 96,53%.
   — pokrycie kosztów związanych z zapewnieniem właściwych warunków technicznych niezbędnych do realizacji RPO (sprzątanie, wynajem pomieszczeń biurowych, opłaty za energię elektryczną, prąd, gaz, usługi telekomunikacyjne, ochronę, obsługa bhp i p.poż., konserwacja urządzeń, konwój oraz wynajem samochodu wraz z zakupem paliwa, myciem). Kwota wydatków to **262 721,29 EUR** (1 076 316,59 PLN). Kwota zaplanowana na wykonanie zadania to **286 711,58 EUR** (1 174 600,00 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła – 91,63%.
   — pokrycie kosztów związanych z archiwizacją dokumentacji dotyczącej realizacji RPO tj. zapewnienie powierzchni archiwalnej i właściwej obsługi (meble do archiwum oraz ekwiwalent za odzież). Kwota wydatków to **2 405,63 EUR** (9 855,40 PLN). Kwota zaplanowana na to zadanie – **2 562,97 EUR** (10 500,00 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła – 93,86%.
   — koszty krajowych i zagranicznych delegacji służbowych (delegacje krajowe i zagraniczne). Kwota wydatków to **2 784,64 EUR** (11 408,13 PLN). Kwota zaplanowana

na to zadanie to **2 808,59 EUR** (11 506,22 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła - 99,15%.

— pokrycie innych kosztów niezbędnych do prawidłowego zarządzania i wdrażania programu (abonament BIP, usługi pocztowe, nadzór eksploatacyjny, opłata za wodę, czynsz za barki i stojaki, dojazd na terenie miasta, artykuły spożywcze, wyposażenie sekretariatu oraz obsługa prawna LAWP). Kwota wydatków to **30 348,64 EUR** (124 332,33 PLN). Kwota przeznaczona na to zadanie to **37 395,04 EUR** (153 200,00 PLN). Finansowa realizacja zadania wyniosła – 81,16%.

Projekty w ramach Działania 9.1 przyczyniają się do wsparcia zarządzania i wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, poprzez umożliwienie pracownikom uczestnictwa w studiach podyplomowych, szkoleniach oraz konferencjach, które mają na celu podnoszenie kwalifikacji zawodowych, a tym samym zwiększenie efektywności, jakości i rezultatów pracy przy wdrażaniu Programu. Zatrudnianie nowych pracowników, zapewnienie odpowiedniego sprzętu oraz rozwoju systemu informatycznego monitoringu i kontroli przyczynia się do bardziej skutecznego zarządzania zadaniami, których przybywa w miarę wdrażania programu.

Środki przeznaczone na Pomoc Techniczną w Programie są wystarczające, a poniesione wydatki nie przekraczają kwot na nie zarezerwowanych. W okresie sprawozdawczym nie wystąpiły problemy z wdrażaniem IX osi priorytetowej.

W okresie sprawozdawczym środki z Pomocy Technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 nie były wykorzystywane dla potrzeb związanych z wdrażaniem *Strategii UE dla Regionu Morza Bałtyckiego*.

7. INFORMACJA I PROMOCJA

Opis działań podejmowanych w roku sprawozdawczym odnośnie informacji i promocji został zaprezentowany w załączniku nr VIII – formularz dotyczący informacji promocji oraz w rozdziale 3 niniejszego sprawozdania w punkcie opisującym IX Oś Priorytetową

SPIS TABEL, WYKRESÓW MAP I SCHEMATÓW ZAMIESZCZONYCH W SPRAWOZDANIU

TABELE:

Tabela 2.1.5.a. *Kwoty odzyskane w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.5.b. *Kwoty wycofane po anulowaniu w podziale na poszczególne Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.1.a *Aktualizacja Szczegółowego Opisu Osi Priorytetowych RPO WL 2007- 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.b *Aktualizacja Listy indywidualnych projektów kluczowych w ramach RPO WL 2007-2013 w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.c *Aktualizacja Instrukcji Wykonawczej Instytucji Zarządzającej Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.d *Aktualizacja Instrukcji Wykonawczej Instytucji Pośredniczącej II stopnia w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.e *Aktualizacja Opisu Systemu Zarządzania i Kontroli RPO WL 2007-2013 w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.f *Aktualizacja Porozumienia w sprawie systemu realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.g *Aktualizacja Wytycznych IZ RPO obowiązujących w ramach Programu w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.h *Konkursy, w których została zwiększona alokacja w okresie sprawozdawczym.*

Tabela 2.1.6.1.i *Aktualizacja Wytycznych dla Wnioskodawców w ramach I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007 – 2013.*

Tabela 2.1.6.2.a *Nabory wniosków o dofinansowanie w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.2.b *Liczba i wartość wniosków o dofinansowanie po ocenie formalnej w okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.2.c *Liczba i wartość wniosków o dofinansowanie zatwierdzonych do realizacji w okresie sprawozdawczym oraz od uruchomienia Programu w podziale na Osi Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.2.d. *Liczba i wartość podpisanych umów / wydanych decyzji o dofinansowaniu w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.2.e. *Liczba i wartość wniosków o płatność zatwierdzonych w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.2.f. *Płatności otrzymane od Komisji Europejskiej w okresie sprawozdawczym i od uruchomienia Programu w podziale na Osie Priorytetowe.*

Tabela 2.1.6.2.g. *Wykaz projektów kluczowych na koniec okresu sprawozdawczego(w PLN)*

Tabela 2.1.6.2.h. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na sektory gospodarki.*

Tabela 2.1.6.2.i *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na obszary miejskie i wiejskie.*

Tabela 2.1.6.2.j *Rozkład projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 w podziale na powiaty.*

Tabela 2.1.6.2.k *Rozkład projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w podziale na obszary wsparcia oraz regionalne i krajowe programy operacyjne (wartość dofinansowania z EFRR).*

Tabela 2.1.6.5.a. *Zadłużenie ostatecznych odbiorców wobec Funduszy Pożyczkowych z tytułu udzielonych pożyczek na 31.12.2012 r.*

Tabela 2.1.6.5.b *Miejsca pracy utworzone przez ostatecznych odbiorców funduszy pożyczkowych/poręczeniowych.*

Tabela 2.1.6.6. *Wskaźniki Strategii Europa 2020 oraz Krajowego Programu Reform (cel oraz realizacja).*

Tabela 2.1.6.7.a. *Działania RPO WL 2007-2013 wpisujące się w Priorytety SUE RMB.*

Tabela 2.6.3.a *Umowy o dofinansowanie, w ramach których przewidziano cross-financing.*

Tabela 2.6.3.b. *Wydatki objęte cross-financing'iem od uruchomienia Programu.*

Tabela 3.1.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Os Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Tabela 3.1.1.2.b *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Tabela 3.1.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Tabela 3.1.1.2 d. *Wnioski o płatność – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Tabela 3.1.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje.*

Tabela 3.1.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej I Przedsiębiorczość i innowacje w podziale na sektory gospodarki.*

Tabela 3.1.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Tabela 3.2.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*

Tabela 3.2.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Tabela 3.2.1.2.c. *Podpisane umowy o d ofinansowanie – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Tabela 3.2.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Tabela 3.2.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa II Infrastruktura ekonomiczna.*

Tabela 3.2.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach Osi Priorytetowej II Infrastruktura ekonomiczna w podziale na sektory gospodarki.*

Tabela 3.2.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej Infrastruktura ekonomiczna w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Tabela 3.3.1.2.a. *Wnioski o d ofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Tabela 3.3.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Tabela 3.3.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie_– Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Tabela 3.3.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Tabela 3.3.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.*

Tabela 3.3.1.2.f. *Wykorzystanie alokacji ramach Działań Osi Priorytetowej III przy uwzględnieniu umów o dofinansowanie, planowanych do podpisania w 2013 r. oraz planowanego przesunięcia środków.*

Tabela 3.3.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach III Osi Priorytetowej Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Tabela 3.4.1.2.a. *Postęp finansowy Osi Priorytetowej IV Społeczeństwo informacyjne.*

Tabela 3.4.1.2.b. *Rozkład projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej Społeczeństwo informacyjne w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Tabela 3.5.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa V Transport.*
Tabela 3.5.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa V Transport.*
Tabela 3.5.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa V Transport.*
Tabela 3.5.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Os Priorytetowa V Transport.*
Tabela 3.5.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa V Transport.*
Tabela 3.5.1.2.f. *Wykorzystanie alokacji ramach Działań Osi Priorytetowej V przy uwzględnieniu umów o dofinansowanie, planowanych do podpisania w 2013r.*
Tabela 3.5.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach V Osi Priorytetowej Transport w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)*
Tabela 3.6.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia.*
Tabela 3.6.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa VI Środowisko i czysta energia.*
Tabela 3.6.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś VI Środowisko i czysta energia.*
Tabela 3.6.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) - Oś VI Środowisko i czysta energia.*
Tabela 3.6.1.2.e. *Certyfikacja do KE - Oś VI Środowisko i czysta energia.*
Tabela 3.6.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach VI Osi Priorytetowej Środowisko i czysta energia w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)*
Tabela 3.7.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*
Tabela 3.7.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*
Tabela 3.7.1.2.c. *Podpisane umowy o dofinansowanie – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*
Tabela 3.7.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*
Tabela 3.7.1.2.e. *Certyfikacja do KE – Oś Priorytetowa VII Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.*
Tabela 3.7.1.2.f. *Rozkład projektów realizowanych w ramach VII Osi Priorytetowej Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)*
Tabela 3.8.1.2.a. *Wnioski o dofinansowanie po ocenie formalnej – Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*
Tabela 3.8.1.2.b. *Wnioski o dofinansowanie zatwierdzone do realizacji - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*
Tabela 3.8.1.2.c. *Podpisane umowy o d ofinansowanie - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*
Tabela 3.8.1.2.d. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*
Tabela 3.8.1.2.e. *Certyfikacja do KE - Oś Priorytetowa VIII Infrastruktura społeczna.*
Tabela 3.8.1.2.f. *Wykorzystanie alokacji ramach Działań Osi Priorytetowej VIII przy uwzględnieniu umów o dofinansowanie, planowanych do podpisania w 2013 r.*
Tabela 3.8.1.2.g. *Rozkład projektów realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej Infrastruktura społeczna w podziale na powiaty (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*
Tabela 3.9.1.2.a. *Wydane decyzje o dofinansowaniu – Oś Priorytetowa IX Pomoc techniczna.*
Tabela 3.9.1.2.b. *Wnioski o płatność (zatwierdzone) – Oś Priorytetowa IX Pomoc techniczna.*
Tabela 3.9.1.2.c. *Certyfikacja do KE - Oś Priorytetowa IX Pomoc techniczna.*
Tabela 3.9.2.a. *Stopień realizacji projektu w zakresie finansowo-rzeczowym głównych zadań.*
Tabela 3.9.2.b. *Najważniejsze postępowania przetargowe związane z realizacją projektu.*

WYKRESY:

Wykres 2.a.	*Podział środków z EFRR w ramach RPO WL na poszczególne Osie Priorytetowe.*
Wykres 2.1.6.2.a.	*Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Oś.*
Wykres 2.1.6.2.b.	*Wartość zatwierdzonego dofinansowania jako % alokacji na Oś.*
Wykres 2.1.6.2.c.	*Wartość dofinansowania z EFRR w umowach/wydanych decyzjach o dofinansowaniu jako % alokacji na Oś.*
Wykres 2.1.6.2.d.	*Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Oś.*
Wykres 2.1.6.2.e.	*Wartość wydatków ujętych w poświadczeniach i deklaracjach skierowanych do KE jako % alokacji na Oś.*
Wykres 2.1.6.2.f.	*Realizacja RPO WL (szt.).*
Wykres 2.1.6.2.g.	*Realizacja RPO WL - wartość w mln EUR.*
Wykres 2.1.6.2.h.	*Realizacja RPO WL - jako % wykorzystania alokacji.*
Wykres 2.1.6.2.i.	*Stopień wykorzystania alokacji w ramach RPO WL w roku 2012.*
Wykres 2.1.6.2.j.	*Podział projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 według form prawnych beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*
Wykres 2.1.6.2.k.	*Wartość dofinansowania UE projektów realizowanych na terenie województwa lubelskiego w podziale na regionalne i krajowe programy operacyjne.*
Wykres 2.1.6.2.l.	*Projekty realizowane na terenie województwa lubelskiego w ramach pozostałych krajowych i regionalnych programów operacyjnych (dofinansowanie UE) w podziale na obszary wsparcia.*
Wykres 2.1.6.2.m.	*Projekty realizowane w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 (dofinansowanie z EFRR) według obszarów wsparcia.*
Wykres 2.1.6.3.	*Ośrodki innowacji i przedsiębiorczości w województwie lubelskim w 2012 r.*
Wykres 2.1.6.5.a.	*Łączna wartość udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym beneficjentom (w EUR).*
Wykres 2.1.6.5.b.	*Liczba umów pożyczek/poręczeń podpisanych z ostatecznymi beneficjentami (szt.).*
Wykres 2.1.6.5.c.	*Wartość udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów przemysłu (stan na 31.12.2012 r. w EUR).*
Wykres 2.1.6.5.d.	*Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów przemysłu (stan na 31.12.2012 r. w szt.).*
Wykres 2.1.6.5.e.	*Wartość udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów MŚP (stan na 31.12.2012 r. w EUR).*
Wykres 2.1.6.5.f.	*Liczba udzielonych pożyczek/poręczeń ostatecznym odbiorcom według sektorów MŚP (stan na 31.12.2012 r. w szt.).*
Wykres 3.1.1.2.a.	*Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*
Wykres 3.1.1.2.b.	*Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*
Wykres 3.1.1.2.c.	*Wartość dofinansowania z EFRR w umowach jako % alokacji na Działanie.*
Wykres 3.1.1.2.d.	*Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*
Wykres 3.1.1.2.e.	*Podział projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje przez beneficjantów z sektora MŚP ze względu na wielkość*

przedsiębiorstwa (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).

Wykres 3.1.1.2.f. *Podział projektów realizowanych w ramach I Osi Priorytetowej Przedsiębiorczość i innowacje przez t z sektora MŚP ze względu formę prawna przedsiębiorstwa (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Wykres 3.2.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.2.1.2.b. *Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.2.1.2.c. *Wartość dofinansowania z EFRR w podpisanych umowach jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.2.1.2.d. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.2.1.2.e. *Podział projektów realizowanych w ramach II Osi Priorytetowej Infrastruktura ekonomiczna według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Wykres 3.3.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.3.1.2.b. *Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.3.1.2.c. *Wartość dofinansowania z EFRR w zawartych umowach jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.3.1.2.d. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.3.1.2.e. *Podział projektów realizowanych w ramach III Osi Priorytetowej Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR)*

Wykres 3.4.1.2.a. *Realizacja IV Osi Priorytetowej.*

Wykres 3.4.1.2.b. *Podział projektów realizowanych w ramach IV Osi Priorytetowej Społeczeństwo informacyjne według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Wykres 3.5.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.5.1.2.b. *Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.5.1.2.c. *Wartość dofinansowania z EFRR w podpisanych umowach jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.5.1.2.d. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.6.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.6.1.2.b. *Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.6.1.2.c. *Wartość dofinansowania z EFRR w podpisanych umowach jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.6.1.2.d. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.6.1.2.e. *Podział projektów realizowanych w ramach VI Osi Priorytetowej Środowisko i czysta energia według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Wykres 3.7.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania*

Wykres 3.7.1.2.b. *Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.7.1.2.c. *Wartość dofinansowania z EFRR w podpisanych umowach jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.7.1.2.d. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.7.1.2.e. *Podział projektów realizowanych w ramach VII Osi Priorytetowej Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Wykres 3.8.1.2.a. *Wartość wnioskowanego dofinansowania po ocenie formalnej jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.8.1.2.b. *Wartość wnioskowanego dofinansowania we wnioskach zatwierdzonych do realizacji jako % alokacji na Działania.*

Wykres 3.8.1.2.c. *Wartość dofinansowania z EFRR w podpisanych umowach jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.8.1.2.d. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.8.1.2.e. *Podział projektów realizowanych w ramach VIII Osi Priorytetowej Infrastruktura społeczna według rodzajów beneficjentów (liczba i wartość dofinansowania z EFRR).*

Wykres 3.9.1.2.a. *Wartość dofinansowania z EFRR w wydanych decyzjach o dofinansowaniu jako % alokacji na Działanie.*

Wykres 3.9.1.2.b. *Wartość dofinansowania z EFRR we wnioskach o płatność jako % alokacji na Działanie.*

MAPY:

Mapa 2.1.6.6.a. *Inwestycje objęte Wieloletnim Programem Inwestycji Kolejowych do roku 2013 z perspektywą do roku 2015.*

Mapa 2.4.a. *Przyrost naturalny na 1000 ludności w województwie lubelskim wg podregionów i powiatów w 2011 roku*

Mapa 2.4.b. *Stopa bezrobocia rejestrowanego w powiatach województwa lubelskiego w 2011 roku*

SCHEMATY:

Schemat 2.1.6.1.a. *Zestawienie dokumentów IZ RPO WL 2007-2013.*

Schemat 2.1.6.6.a *Relacja celów i inicjatyw Strategii Europa 2020 oraz poszczególnych Osi Priorytetowych RPO WL.*

Schemat 2.1.6.6.b *Relacja priorytetów i działań KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

Schemat 2.1.6.6.c. *Relacja działań obszaru priorytetowego 1 Infrastruktura dla wzrostu zrównoważonego KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

Schemat 2.1.6.6.d *Relacja działań obszaru priorytetowego 2 Innowacyjność dla wzrostu inteligentnego KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

Schemat 2.1.6.6.e. *Relacja działań obszaru priorytetowego 3 Aktywność dla wzrostu sprzyjającego włączeniu społecznemu KPR oraz Osi Priorytetowych i Działań RPO WL.*

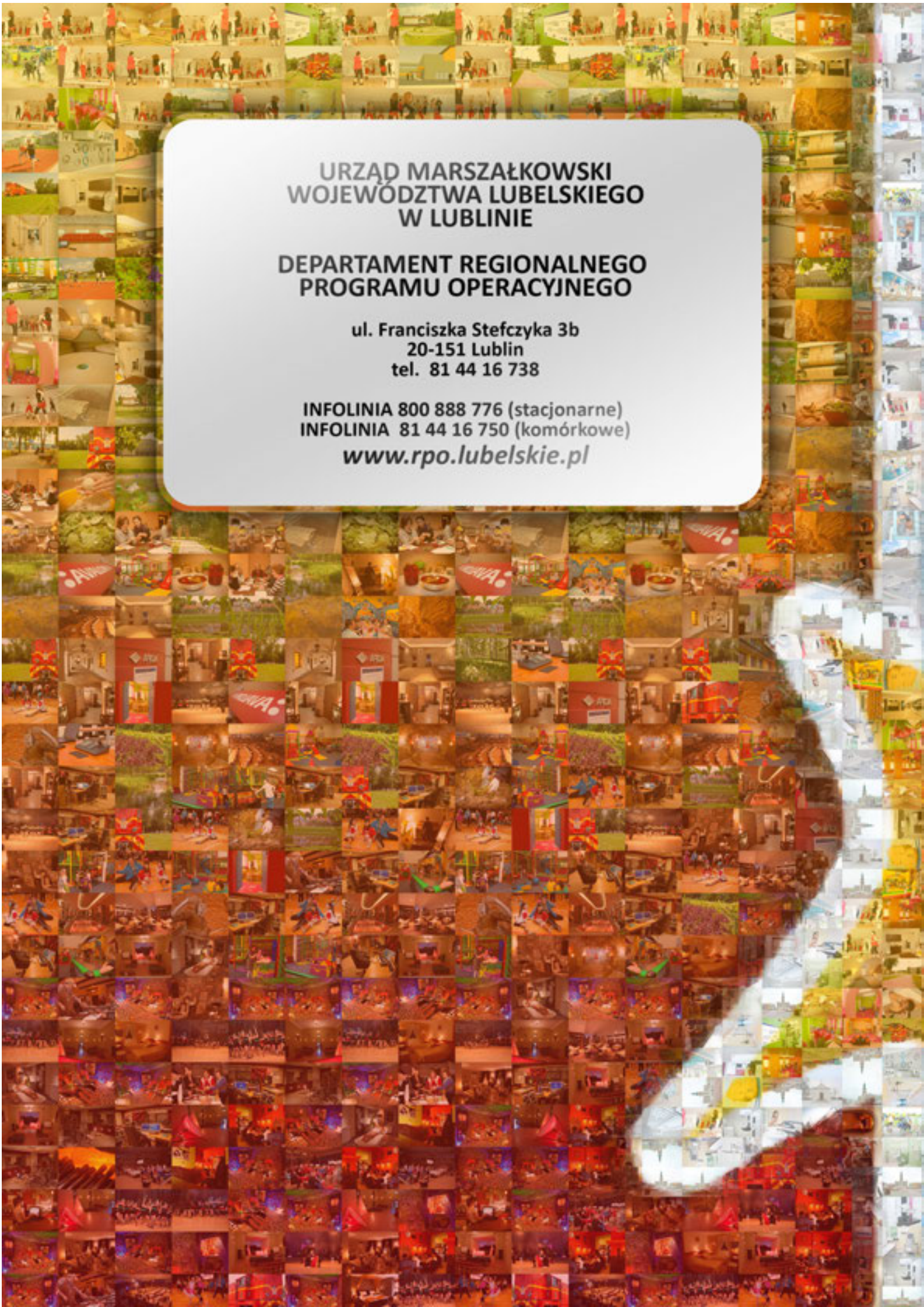

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
WOJEWÓDZTWA LUBELSKIEGO
W LUBLINIE

DEPARTAMENT REGIONALNEGO
PROGRAMU OPERACYJNEGO

ul. Franciszka Stefczyka 3b
20-151 Lublin
tel. 81 44 16 738

INFOLINIA 800 888 776 (stacjonarne)
INFOLINIA 81 44 16 750 (komórkowe)
www.rpo.lubelskie.pl

Załącznik nr I do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Tabela 1. Postęp fizyczny programu operacyjnego

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	^2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel główny RPO WL: Podniesienie konkurencyjności Lubelszczyzny prowadzące do szybszego wzrostu gospodarczego oraz zwiększenia zatrudnienia z uwzględnieniem walorów naturalnych i kulturowych regionu.														
	***1. dodatkowy wzrost wartości PKB wygenerowany dzięki interwencji RPO**	%	Realizacja	0	0,06	0,27	0,22	**-**	-	-	-	-	**0,22**	**9,57%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	0,3	**-**	-	2,2	-	2,3	**2,3**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	**-**	-	-	-	-	**-**	
	***2. liczba utworzonych miejsc pracy netto**	szt.	Realizacja	0	300	1133	1354	**-**	-	-	-	-	**1354**	**20,52%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	1600	**-**	-	6500	-	6600	**6600**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	**-**	-	-	-	-	**-**	
core indicator 1, KSI-R.100	3.*** liczba utworzonych miejsc pracy brutto - w tym:	szt.	Realizacja	0	0	294	502,12	1816,72	**1758,96**	-	-	-	**1758,96**	**28,65%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	1800	**-**	-	5980	-	6140	**6140**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	1740,74	2388,2	2832,47	2887,34	**2887,34**	**47,03%**
core indicator 3	kobiety**	szt.	Realizacja	0	0	0	203,15	777,6	**679,3**	-	-	-	**679,3**	**22,13%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	920	**-**	-	2990	-	3070	**3070**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	******	******	******	******	******	
core indicator 2	mężczyźni**	szt.	Realizacja	0	0	0	298,97	1039,12	**1079,66**	-	-	-	**1079,66**	**35,17%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	880	**-**	-	2990	-	3070	**3070**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	******	******	******	******	******	
Komentarz				***w wyniku renegocjacji zmiana częstotliwości pomiaru wskaźnika z "raz w roku" na "rok 2015"**										
				**** nie jest możliwe oszacowanie podziału na kobiety i mężczyzn z uwagi na obowiązek przestrzegania zasady równości szans w projektach.**										
				***** wartość wskaźnika jest zliczana z celu szczegółowego I i II;wartość została skorygowana**										

Cel szczegółowy 1 RPO WL: Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności														
wskaźniki produktu														
	1. liczba przedsiębiorstw, które skorzystały z bezpośredniego wsparcia*	szt.	Realizacja	0	0	98	328	448	**600**	-	-	-	**600**	**38,96%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	576	**-**	-	1540	-	1540	**1540**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	696	732	803	809	**809**	**52,53%**
	mikro	szt.	Realizacja	0	0	45	223	265	**379**	-	-	-	**379**	**37,16%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	350	**-**	-	1020	-	1020	**1020**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	450	471	487	488	**488**	**47,84%**
	małe	szt.	Realizacja	0	0	32	68	122	**153**	-	-	-	**153**	**43,71%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	150	**-**	-	350	-	350	**350**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	172	184	225	226	**226**	**64,57%**
	średnie	szt.	Realizacja	0	0	21	37	61	**68**	-	-	-	**68**	**40,00%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	75	**-**	-	170	-	170	**170**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	74	77	91	95	**95**	**55,88%**
Komentarz				*** wskaźnik zliczany z działań 1.2-1.5**										
wskaźniki rezultatu														
KSI-R.100	1.* liczba utworzonych miejsc pracy brutto	szt.	Realizacja	0	0	294	502,12	1164,72	**1755,96**	-	-	-	**1755,96**	**30,33%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	1774	**-**	-	5680	-	5790	**5790**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	1740,74	2362,2	2752,47	2807,34	**2807,34**	**48,49%**
	2. liczba przedsiębiorstw które wprowadziły innowacje, w wyniku	szt.	Realizacja	0	0	67	292	562	**752**	–	–	–	**752**	**122,68%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	150	**-**	-	600	-	613	**613**	
			Wartość bazowa	0										

	uzyskanego wsparcia**		Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	860	876	915	915	**915**	**149,27%**
core indicator 5	3. Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**17**	-	-	-	**17**	**8,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	50	-	-	200	-	204	**204**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	8	29	29	29	**29**	**14,22%**
Komentarz				*** wskaźnik jest zliczany z I Osi Priorytetowej (Działania od 1 do 5)**										
				**** wskaźnik zliczany z działań 1.1- 1.3**										
Cel szczegółowy 2 RPO WL: Poprawa warunków inwestowania w województwie z poszanowaniem zasady zrównoważonego rozwoju														
wskaźnik produktu														
KSI- P.8.1.2	1. Powierzchnia urządzonych terenów inwestycyjnych*	ha	Realizacja	0	0	0	3,98	231,74	**231,74**	-	-	-	**231,74**	**308,99%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	70	-	75	**75**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	262,21	366,69	417,46	417,46	**417,46**	**556,61%**
Komentarz				*** wartość z działania 3.1**										
wskaźnik rezultatu														
	2. *liczba utworzonych miejsc pracy	szt.	Realizacja	0	0	0	0	652	3*	-	-	-	**3**	**0,86%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	-	-	300	-	350	**350**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	26	80	80	**80**	**22,86%**
Komentarz				***wskaźnik został skorygowany, jest od zliczany jedynie z Działania 3.2**										
wskaźnik oddziaływania														
	3. wzrost liczby firm z udziałem kapitału zagranicznego	%	Realizacja	0	0	0	0	2	**2**	-	-	-	**2**	**40,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	5	-	5	**5**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	2	2	2	2	**2**	**40,00%**
Komentarz														
Cel szczegółowy 3 RPO WL: Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku														
wskaźniki rezultatu														
	1. liczba osób które skorzystały z infrastruktury		Realizacja	0	0	0	4101	10 584	**40 243**	-	-	-	**40 243**	**21,18%**
			Wartość docelowa	-	-	-	28 000	-	-	175 000	-	190 000	**190 000**	

	edukacyjnej zrealizowanej w ramach programu - w tym:	osób	Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	40 177	95 505	148 224	148 224	**148 224**	**78,01%**
	szkolnictwo podstawowe	osób	Realizacja	0	0	0	1641	2 248	**13 614**	-	-	-	**13 614**	**20,94%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	10 000	**-**	-	60 000	-	65 000	**65 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	14 583	15 147	15 147	15 147	**15 147**	**23,30%**
	szkolnictwo średnie	osób	Realizacja	0	0	0	2 460	7 636	**23 924**	-	-	-	**23 924**	**43,50%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	8 000	**-**	-	50 000	-	55 000	**55 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	24 894	2 546	25 460	25 460	**25 460**	**46,29%**
KSI-R.75.1.2	szkolnictwo wyższe	osób	Realizacja	0	0	0	0	700	**2 705**	-	-	-	**2 705**	**3,86%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	10 000	**-**	-	65 000	-	70 000	**70 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	700	77 812	107 617	107 617	**107 617**	**153,74%**
	miasto**	osób	Realizacja	0	0	0	2214	5893	**13 204**	-	-	-	**13 204**	**22,01%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	8 000	**-**	-	55 000	-	60 000	**60 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	******	******	******	******	******	
	wieś**	osób	Realizacja	0	0	0	1887	3991	**24 334**	-	-	-	**24 334**	**18,72%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	20 000	**-**	-	120 000	-	130 000	**130 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	******	******	******	******	******	
KSI R.76.2.1	2. Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	18 926	6477*	116 938	**250 354**	-	-	-	**250 354**	**50,07%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	100 000	**-**	-	500 000	-	500 000	**500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	168 544	333 639	401 732	401 732	**401 732**	**80,35%**

	3. liczba turystów	osób	Realizacja	0	0	0	40 000	165 828	**165 828**	-	-	-	**165 828**	**17,46%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	200 000	**-**	-	900 000	-	950 000	**950 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	-	165 828,00	265 828,00	265 828,00	265 828,00	**265 828,00**	**27,98%**
Komentarz				* w poprzednim okresie sprawozdawczym wartość wskaźnika była liczona na podstawie wsk. LSI "liczba badań wykonanych nowym sprzętem" którego zakres jest szerszy niż zakres wsk. KSI "Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów".										
				** nie jest możliwe oszacowanie podziału na miasto i wieś z uwagi na taki sam dostęp studentów/uczniów z obszarów miejskich i wiejskich do infrastruktury edukacyjnej.										
wskaźnik oddziaływania															
	4. saldo migracji	GUS	Realizacja	0	0	*-4,4	**-4,1	-4,9	**-5,13**	-	-	-	**-5,13**	
			Wartość docelowa	-	**-**	-	-2,5	**-**	-	-1,7	-	-1,7	**-1,7**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	**-**	-	-	**-**	-	-	-	-	**-**	
Komentarz				*w poprzednim roku sprawozdawczym w podanej wartość salda migracji (-4,1) nie została uwzględniona migracja za granicę, prawidłowa wartość wynosi -4,4 ** dane z GUS dostępne za 2009 r.umieszczone w tabeli za rok 2010 zgodnie z sugestia MRR										

^wartość docelowa przed renegocjacjami Programu

Tabela 2 ***Osie priorytetowe w podziale na źródło finansowania (w euro) – w danym roku oraz narastająco***

	Kwota środków (wspólnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczania wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji 1)	Łączne płatności otrzymane od Komisji	Kwota środków (wspólnotowych i krajowych) przeznaczonych na realizację programu operacyjnego zgodnie z tabelami finansowymi danego programu	Środki stanowiące podstawę wyliczania wkładu UE	Wydatki kwalifikowalne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Wydatki publiczne wykazane w poświadczeniach i deklaracjach wydatków skierowanych przez Instytucję Certyfikującą do Komisji Europejskiej	Procentowy poziom wykorzystania alokacji 1)	Łączne płatności otrzymane od Komisji
0	1	2	3	4	5 = 3/1 lub 4/1	6	7	8	9	10	11=9/7 lub 10/7	12
	Okres sprawozdawczy 2012 r.						Dane narastająco od uruchomienia programu					
Oś priorytetowa 1 (EFRR)	**302 199 359,00**	**302 199 359,00**	**80 151 964,61**	**43 947 017,83**	**14,54%**		**302 199 359,00**	**302 199 359,00**	**256 152 690,31**	**145 995 162,85**	**48,31%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D		N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	302 199 359,00	302 199 359,00	80 151 964,61	43 947 017,83	14,54%		302 199 359,00	302 199 359,00	256 152 690,31	145 995 162,85	48,31%	
Oś priorytetowa 2 (EFRR)	**76 100 607,00**	**76 100 607,00**	**3 395 351,46**	**3 389 756,62**	**4,45%**		**76 100 607,00**	**76 100 607,00**	**48 644 472,95**	**40 998 852,52**	**53,87%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D		N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	76 100 607,00	76 100 607,00	3 395 351,46	3 389 756,62	4,45%		76 100 607,00	76 100 607,00	48 644 472,95	40 998 852,52	53,87%	
Oś priorytetowa 3 (EFRR)	**86 295 616,00**	**86 295 616,00**	**21 224 600,64**	**21 224 600,64**	**24,60%**		**86 295 616,00**	**86 295 616,00**	**34 024 881,70**	**34 024 881,70**	**39,43%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D		N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	86 295 616,00	86 295 616,00	2 405 795,75	2 405 795,75	2,79%		86 295 616,00	86 295 616,00	34 024 881,70	34 024 881,70	39,43%	
Oś priorytetowa 4 (EFRR)	**67 991 445,00**	**67 991 445,00**	**10 322 896,03**	**10 322 896,03**	**15,18%**		**67 991 445,00**	**67 991 445,00**	**34 957 199,27**	**34 957 199,27**	**51,41%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	80 313,62	80 313,62	N/D		0,00	0,00	163 825,54	163 825,54	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	67 991 445,00	67 991 445,00	10 242 582,41	10 242 582,41	15,06%		67 991 445,00	67 991 445,00	34 793 373,73	34 793 373,73	51,17%	
Oś priorytetowa 5 (EFRR)	**321 705 943,00**	**321 705 943,00**	**115 153 762,70**	**103 299 181,90**	**32,11%**		**321 705 943,00**	**321 705 943,00**	**286 826 865,82**	**274 972 285,02**	**85,47%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	0,00	0,00	N/D		0,00	0,00	0,00	0,00	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	321 705 943,00	321 705 943,00	115 153 762,70	103 299 181,90	32,11%		321 705 943,00	321 705 943,00	286 826 865,82	274 972 285,02	85,47%	
Oś priorytetowa 6 (EFRR)	**212 402 773,00**	**212 402 773,00**	**43 750 587,29**	**43 750 587,29**	**20,60%**		**212 402 773,00**	**212 402 773,00**	**97 033 094,79**	**97 033 094,79**	**45,68%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D		N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	212 402 773,00	212 402 773,00	43 750 587,29	43 750 587,29	20,60%		212 402 773,00	212 402 773,00	97 033 094,79	97 033 094,79	45,68%	
Oś priorytetowa 7 (EFRR)	**117 481 977,00**	**117 481 977,00**	**33 575 625,54**	**33 571 955,18**	**28,58%**		**117 481 977,00**	**117 481 977,00**	**66 784 578,43**	**66 780 908,07**	**56,84%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D		N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	117 481 977,00	117 481 977,00	33 575 625,54	33 571 955,18	28,58%		117 481 977,00	117 481 977,00	66 784 578,43	66 780 908,07	56,84%	
Oś priorytetowa 8 (EFRR)	**186 367 342,00**	**186 367 342,00**	**53 395 168,74**	**53 283 823,50**	**28,59%**		**186 367 342,00**	**186 367 342,00**	**133 657 824,43**	**133 546 479,19**	**71,66%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	0,00	0,00	84 996,46	84 996,46	N/D		0,00	0,00	92 411,00	92 411,00	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	186 367 342,00	186 367 342,00	53 310 172,28	53 198 827,04	28,55%		186 367 342,00	186 367 342,00	133 565 413,43	133 454 068,19	71,61%	
Oś priorytetowa 9 (EFRR)	**32 797 183,00**	**32 797 183,00**	**4 524 926,93**	**4 524 926,93**	**13,80%**		**32 797 183,00**	**32 797 183,00**	**16 711 877,06**	**16 711 877,06**	**50,96%**	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFS	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D		N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	
W tym wydatki związane z zakresem interwencji EFRR	32 797 183,00	32 797 183,00	4 524 926,93	4 524 926,93	13,80%		32 797 183,00	32 797 183,00	16 711 877,06	16 711 877,06	50,96%	
OGÓŁEM	**1 403 342 245,00**	**1 403 342 245,00**	**365 494 883,94**	**317 314 745,92**	**22,61%**	**244 296 895,97**	**1 403 342 245,00**	**1 403 342 245,00**	**974 793 484,76**	**845 020 740,47**	**60,21%**	**691 899 745,09**
Wydatki w rodzaju EFS w ramach sumy całkowitej, jeśli program operacyjny jest współfinansowany przez EFRR 3)	0,00	0,00	165 310,08	165 310,08	N/D	N/D	0,00	0,00	256 236,54	256 236,54	N/D	N/D
Wydatki w rodzaju EFRR w ramach sumy całkowitej, jeśli program operacyjny jest współfinansowany przez EFS 2)	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D	N/D

1) W przypadku, gdy podstawę wyliczania wkładu UE stanowią wydatki ogółem (publiczne i prywatne) 5 =3/1 i 11 = 9/7; w przypadku, gdy wspomnianą podstawę stanowią jedynie wydatki publiczne 5 =4/1 i 11 = 10/7.

2) Pole to jest wypełniane, jeżeli program operacyjny jest współfinansowany z EFRR lub ESF, w przypadku gdy skorzystano z mozliwości określonej w art 34 ust. 2 rozporządzenia nr 1083/2006.

Załącznik nr III do Sprawozdania rocznego z wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 za 2012 r.

Tabela 3 Podział kumulatywny przyznanego wkładu wspólnotowego wg kategorii

Możliwe kombinacje kodów z klasyfikacji od 1 do 5

Kod*	Kod *	Kod *	Kod *	Kod *	Wartość
Klasyfikacja 1	Klasyfikacja 2	Klasyfikacja 3	Klasyfikacja 4	Klasyfikacja 5	(euro)
Priorytetowy obszar tematyczny	Forma finansowania	Obszar realizacji	Rodzaj działalności gospodarczej	Lokalizacja	**
02	01	01	22	PL31	125 251,67
03	01	01	22	PL31	10 120,83
03	01	05	22	PL31	103 488,85
04	01	01	03	PL31	57 367,95
04	01	01	06	PL31	724 837,71
04	01	01	22	PL31	168 936,98
04	01	05	06	PL31	217 499,78
05	01	01	00	PL31	905 608,50
05	01	01	06	PL31	171 235,08
05	01	01	12	PL31	16 115,15
05	01	01	13	PL31	20 259,50
05	01	01	16	PL31	353 521,74
05	01	01	17	PL31	2 594 829,47
05	01	01	18	PL31	13 250,40
05	01	01	19	PL31	7 613,72
05	01	01	22	PL31	925 871,20
05	01	05	00	PL31	148 003,80
05	01	05	04	PL31	20 551,07
05	01	05	06	PL31	56 257,71
05	01	05	12	PL31	6 802,96
05	01	05	13	PL31	10 373,30
05	01	05	17	PL31	933 069,83
05	01	05	22	PL31	24 024,79
05	01	01	15	PL31	32 883 705,45
06	01	01	06	PL31	68 688,19
06	01	01	16	PL31	41 025,77
06	01	01	19	PL31	40 637,20
06	01	01	21	PL31	764 865,08
06	01	01	22	PL31	28 881,93
06	01	05	06	PL31	41 454,31
06	01	05	14	PL31	25 270,44
07	01	01	03	PL31	1 413 942,34
07	01	01	04	PL31	257 878,10
07	01	01	05	PL31	349 054,59
07	01	01	06	PL31	10 768 951,31
07	01	01	10	PL31	302 317,66
07	01	01	12	PL31	6 975 523,11

07	01	01	18	PL31	507 123,16
07	01	01	19	PL31	8 512 770,18
07	01	01	21	PL31	57 705,93
07	01	01	22	PL31	14 167 393,93
07	01	05	03	PL31	1 545 771,38
07	01	05	04	PL31	414 916,09
07	01	05	06	PL31	8 240 709,46
07	01	05	12	PL31	1 856 768,83
07	01	05	19	PL31	466 153,25
07	01	05	20	PL31	207 404,21
07	01	05	22	PL31	4 678 394,10
08	01	01	03	PL31	712 581,10
08	01	01	04	PL31	378 927,56
08	01	01	05	PL31	95 790,15
08	01	01	06	PL31	7 462 779,75
08	01	01	10	PL31	58 818,03
08	01	01	12	PL31	7 867 347,62
08	01	01	14	PL31	3 030 083,23
08	01	01	16	PL31	127 021,74
08	01	01	18	PL31	768 701,47
08	01	01	19	PL31	6 255 933,15
08	01	01	21	PL31	44 705,90
08	01	01	22	PL31	17 698 829,63
08	01	05	03	PL31	1 337 321,85
08	01	05	04	PL31	414 915,36
08	01	05	06	PL31	5 125 031,51
08	01	05	12	PL31	6 809 659,41
08	01	05	14	PL31	2 502 480,37
08	01	05	19	PL31	739 562,76
08	01	05	21	PL31	268 372,62
08	01	05	22	PL31	7 103 254,46
09	01	01	00	PL31	15 261 102,74
09	01	01	03	PL31	7 559,96
09	01	01	06	PL31	14 090,30
09	01	01	12	PL31	2 571 723,41
09	01	01	13	PL31	3 608,20
09	01	01	17	PL31	212 206,04
09	01	01	22	PL31	440 319,34
09	01	05	00	PL31	617 187,92
09	01	05	06	PL31	176 459,28
09	01	05	17	PL31	368 470,17
10	01	01	00	PL31	19 537 875,06
10	01	05	00	PL31	5 207 126,99
11	01	01	00	PL31	15 514 902,61
11	01	05	00	PL31	4 261 976,56
13	01	01	00	PL31	3 160 627,29

13	01	05	00	PL31	11 058 005,82
16	01	01	00	PL31	15 660 110,35
16	01	05	00	PL31	8 554 218,50
18	01	05	00	PL31	3 861 550,48
23	01	01	00	PL31	32 522 156,68
23	01	01	11	PL31	13 144 482,14
23	01	05	00	PL31	111 092 150,29
24	01	01	00	PL31	5 357 492,07
24	01	05	00	PL31	3 080 916,60
25	01	01	00	PL31	20 190 938,82
29	01	01	00	PL31	30 511 618,82
40	01	05	00	PL31	15 581 506,25
40	01	05	14	PL31	39 997,80
41	01	01	00	PL31	656 149,04
41	01	05	00	PL31	1 220 464,75
43	01	01	00	PL31	3 079 490,87
43	01	01	06	PL31	298 526,71
43	01	01	12	PL31	57 550,37
43	01	01	13	PL31	187 541,29
43	01	01	14	PL31	28 572,35
43	01	01	16	PL31	189 269,25
43	01	01	21	PL31	1 262 367,69
43	01	01	22	PL31	78 675,64
43	01	05	03	PL31	38 936,31
43	01	05	06	PL31	95 253,79
43	01	05	13	PL31	40 720,86
43	01	05	14	PL31	107 691,45
43	01	05	22	PL31	26 077,07
44	01	01	00	PL31	18 248 055,16
44	01	05	00	PL31	11 522 382,32
45	01	01	00	PL31	7 422 487,34
45	01	05	00	PL31	15 475 839,62
46	01	01	00	PL31	9 207 728,70
46	01	05	00	PL31	31 700 048,38
51	01	01	00	PL31	58 961,34
51	01	05	00	PL31	477 406,07
53	01	01	00	PL31	2 192 647,18
53	01	05	00	PL31	2 922 349,39
54	01	01	00	PL31	4 599 693,56
54	01	05	00	PL31	14 522 806,96
56	01	01	00	PL31	438 558,83
57	01	01	00	PL31	13 157 917,09
57	01	01	14	PL31	14 376 939,93
57	01	01	22	PL31	1 775 617,73
57	01	05	00	PL31	6 965 029,98
57	01	05	14	PL31	14 650 805,04

57	01	05	22	PL31	1 567 105,76
58	01	01	00	PL31	15 045 998,32
58	01	05	00	PL31	3 708 733,99
59	01	01	00	PL31	12 440 813,65
60	01	01	00	PL31	3 605 750,52
60	01	05	00	PL31	336 427,34
61	01	01	00	PL31	38 231 351,14
75	01	01	00	PL31	50 532 356,74
75	01	05	00	PL31	14 846 251,03
76	01	01	00	PL31	35 624 768,83
76	01	01	19	PL31	503 428,11
76	01	05	00	PL31	1 699 759,32
78	01	01	00	PL31	175 207,10
79	01	01	00	PL31	33 280 291,14
79	01	05	00	PL31	5 471 091,12
80	01	01	00	PL31	864 391,70
80	01	05	00	PL31	412 306,01
85	01	01	00	PL31	16 609 359,96
85	01	01	17	PL31	2 930 052,72
86	01	01	00	PL31	2 922 120,52
86	01	01	17	PL31	738 664,32
Ogółem					**927 673 487,57**
* Kategorie kodów powinny mieć przypisany kod w odniesieniu do każdego kodu klasyfikacji wg kryterium					
** Wartość przyznanego wkładu wspólnotowego w ramach każdej kombinacji kodów					

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Postęp fizyczny I Osi Priorytetowej RPO WL - Przedsiębiorczość i innowacje.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem od początku realizacji programu	%
Cel I Osi Priorytetowej: Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw w regionie lubelskim														
wskaźniki produktu														
core indicator 4	1. Liczba projektów z zakresu B+R	szt.	Realizacja	0	0	0	4	8	**17**	–	–	–	**17**	**47,22%**
			Wartość docelowa	–	–	–	9	–	–	35	–	36	**36**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	23	29	29	29	**29**	**80,56%**
core indicator 7	2. liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP (szt.) - w tym m.in..:	szt.	Realizacja	0	0	87	219	474	**642**	–	–	–	**642**	**41,69%**
			Wartość docelowa	–	–	–	576	–	–	1 540	–	1 540	**1 540**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	743	824	874	874	**874**	**56,75%**
	w przedsiębiorstwach innowacyjnych	szt.	Realizacja	0	0	87	202	430	**556**	–	–	–	**556**	**90,85%**
			Wartość docelowa	–	–	–	150	–	–	600	–	612	**612**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	-	–	–	–	602	649	668	668	**668**	**109,15%**
	w przedsiębiorstwach związanych z inwestycjami ochrony środowiska	szt.	Realizacja	0	0	0	3	3	**3**	–	–	–	**3**	**2,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	58	–	–	150	–	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	4	20	48	48	**48**	**32,00%**
core indicator 8	3. Liczba wspartych nowopowstałych przedsiębiorstw (przez pierwsze 2 lata po rozpoczęciu działalności) (szt.)	szt.	Realizacja	0	0	24	104	157	**236**	–	–	–	**236**	**59,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	250	–	–	400	–	400	**400**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	299	307	307	307	**307**	**76,75%**
	4. Liczba wspartych przedsiębiorstw - w tym:	szt.	Realizacja	0	0	96	201	448	**600**	–	–	–	**600**	**38,96%**
			Wartość docelowa	–	–	–	576	–	–	1 540	–	1 540	**1 540**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	696	732	803	809	**809**	**52,53%**
	mikro	szt.	Realizacja	0	0	44	106	265	**379**	–	–	–	**379**	**37,16%**
			Wartość docelowa	–	–	–	350	–	–	1 020	–	1 020	**1 020**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	450	471	487	488	**488**	**47,84%**
			Realizacja	0	0	31	60	122	**153**	–	–	–	**153**	**43,71%**

	małe	szt.	Wartość docelowa	–	–	–	150	–	–	350	–	350	**350**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	172	184	225	226	**226**	**64,57%**
	średnie	szt.	Realizacja	0	0	21	35	61	**68**	–	–	–	**68**	**40,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	75	–	–	170	–	170	**170**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	74	77	91	95	**95**	**55,88%**
	5. liczba projektów doradczych dla MŚP	szt.	Realizacja	0	0	12	21	51	**72**	–	–	–	**72**	**35,29%**
			Wartość docelowa	–	–	–	50	–	–	200	–	204	**204**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	80	95	95	95	**95**	**46,57%**
	6. Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	1	14	41	**83**	–	–	–	**83**	**54,25%**
			Wartość docelowa	–	–	–	38	–	–	150	–	153	**153**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	137	155	158	158	**158**	**103,27%**
	7. Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**17**	–	–	–	**17**	**80,95%**
			Wartość docelowa	–	–	–	5	–	–	20	–	21	**21**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	8	29	29	29	**29**	**138,10%**
core indicator 23	8. Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**1**	–	–	–	**1**	**5,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	5	–	–	20	–	20	**20**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	1	18	42	42	**42**	**210,00%**

wskaźniki rezultatu														
core indicator 9, KSI-R.100***	1. Liczba utworzonych miejsc pracy - w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	502,12	1 164,72	**1 755,96**	-	-	-	**1 755,96**	**33,70%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 777	-	-	5 110	-	5 210	**5 210**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	1 740,74	2 362,20	2 752,47	2 807,34	**2 807,34**	**53,88%**
	kobiety	szt.	Realizacja	0	0	0	203,15	451,60	**677,80**	-	-	-	**677,80**	**26,02%**
			Wartość docelowa	-	-	-	875	-	-	2 555	-	2 605	**2 605**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
	mężczyźni	szt.	Realizacja	0	0	0	298,97	713,12	**1 078,16**	-	-	-	**1 078,16**	**41,39%**
			Wartość docelowa	-	-	-	902	**-**	-	2 555	-	2 605	**2 605**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
core indicator 35	w turystyce	szt.	Realizacja	0	0	0	28,50	146,70	**319,95**	-	-	-	**319,95**	**53,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	350	-	-	600	-	600	**600**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	224,20	477,45	636,70	658,70	**658,70**	**109,78%**
	2. liczba miejsc noclegowych powstałych w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	23	279	**836**	-	-	-	**836**	**35,27%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 125	-	-	2 370	-	2 370	**2 370**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	586	1 461	2 213	2 346	**2 346**	**98,99%**
core indicator 10	3. Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu	euro	Realizacja	0	0	0	15 750 000,00	80 073 353,28	**120 595 132,70**	-	-	-	**120 595 132,70**	**120,60%**
			Wartość docelowa	-	-	-	26 000 000	-	-	100 000 000	-	100 000 000	**100 000 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	128 455 108,11	143 529 040,95	172 474 897,17	172 474 897,17	**172 474 897,17**	**172,47%**

	4. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia	szt.	Realizacja	0	0	67	292	562	**752**	-	-	-	**752**	**122,68%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	**-**	-	600	-	613	**613**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	860	876	915	915	**915**	**149,27%**
core indicator 24	5. Potencjalna wytworzona moc zainstalowana w OZE	MW	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	10	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	**-**	0	0,15	0,15	0,15	**0,15**	**1,50%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL - na poziomie Działań I Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 1.1. Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw														
wskaźniki produktu														
core indicator 8	1. Liczba wspartych nowopowstałych przedsiębiorstw (przez pierwsze 2 lata po rozpoczęciu działalności)	szt.	Realizacja	0	0	24	104	157	**236**	–	–	–	**236**	**59,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	250	**–**	–	400	–	400	**400**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	-	299	307	307	307	307	**76,75%**
wskaźniki rezultatu														
core indicator 9, KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy - w tym:	szt.	Realizacja	0,00	0,00	0,00	179,75	260,87	**394,54**	–	–	–	**394,54**	**54,27%**
			Wartość docelowa	–	–	–	178	**–**	–	700	–	727	**727**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	331,07	448,76	556,16	563,03	**563,03**	**77,45%**
	kobiety	szt.	Realizacja	0,00	0,00	0,00	74,50	106,12	**147,72**	–	–	–	**147,72**	**41,26%**
			Wartość docelowa	–	–	–	88	**–**	–	344	–	358	**358**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	**	**	**	**	**	**	
	mężczyźni	szt.	Realizacja	0,00	0,00	0,00	105,25	154,75	**246,82**	–	–	–	**246,82**	**66,89%**
			Wartość docelowa	–	–	–	91	**–**	–	356	–	369	**369**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	**	**	**	**	**	**	
core indicator 10	2. Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu****	euro	Realizacja	0,00	0,00	0,00	1 700 000,00	7 859 611,14	**15 647 077,74**	–	–	–	**15 647 077,74**	**130,39%**
			Wartość docelowa	–	–	–	3 000 000,00	**–**	–	12 000 000,00	–	12 000 000,00	**12 000 000,00**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	13 963 873,54	18 637 022,85	23 130 412,08	23 130 412,08	**23 130 412,08**	**192,75%**

	3. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia	szt.	Realizacja	0	0	18	106	157	**236**	–	–	–	**236**	**306,49%**
			Wartość docelowa	–	–	–	19	**–**	–	75	–	77	**77**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	299	307	307	307	**307**	**398,70%**
Działanie 1.2. Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw														
wskaźniki produktu														
core indicator 7	1. Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP - w tym m.in..:	szt.	Realizacja	0	0	18	102	247	**337**	–	–	–	**337**	**42,07%**
			Wartość docelowa	–	–	–	240	**–**	–	801	–	801	**801**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	370	376	376	376	**376**	**46,94%**
	w przedsiębiorstwach innowacyjnych	szt.	Realizacja	0	0	18	102	247	**337**	–	–	–	**337**	**110,13%**
			Wartość docelowa	–	–	–	75	**–**	–	300	–	306	**306**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	370	376	376	376	**376**	**122,88%**
	2. Liczba wspartych mikroprzedsiębiorstw	szt.	Realizacja	0	0	18	95	239	**325**	–	–	–	**325**	**40,57%**
			Wartość docelowa	–	–	–	168	**–**	–	801	–	801	**801**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	357	362	362	362	**362**	**45,19%**
wskaźniki rezultatu														
core indicator 9, KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy - w tym:	szt.	Realizacja	0,00	0,00	0,00	206,62	451,90	**635,22**	–	–	–	**635,22**	**32,76%**
			Wartość docelowa	–	–	–	534	**–**	–	1 910	–	1 939	**1 939**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	560,97	705,29	737,91	737,91	**737,91**	**38,06%**
	kobiety	szt.	Realizacja	0,00	0,00	0,00	97,65	190,48	**249,88**	–	–	–	**249,88**	**23,87%**
			Wartość docelowa	–	–	–	264	**–**	–	1 025	–	1 047	**1 047**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	

	mężczyźni	szt.	Realizacja	0,00	0,00	0,00	108,97	261,42	**385,34**	–	–	–	**385,34**	**43,20%**
			Wartość docelowa	–	–	–	271	**–**	–	885	–	892	**892**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
core indicator 10	2. Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu****	euro	Realizacja	0,00	0,00	0,00	3 000 000,00	21 740 003,30	**37 192 269,82**	–	–	–	**37 192 269,82**	**97,87%**
			Wartość docelowa	–	–	–	10 000 000,00	**–**	–	38 000 000,00	–	38 000 000,00	**38 000 000,00**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	38 521 701,07	39 523 782,87	42 535 534,08	42 535 534,08	**42 535 534,08**	**111,94%**
	3. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia	szt.	Realizacja	0	0	15	96	239	**325**	–	–	–	**325**	**141,30%**
			Wartość docelowa	–	–	–	56	**–**	–	225	–	230	**230**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	357	362	362	362	**362**	**157,39%**
Działanie 1.3. Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw														
wskaźniki produktu														
core indicator 7	1. liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP - w tym m.in..:	szt.	Realizacja	0	0	45	100	183	**219**	–	–	–	**219**	**52,64%**
			Wartość docelowa	–	–	–	240	**–**	–	416	–	416	**416**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	232	273	292	292	**292**	**70,19%**
	w przedsiębiorstwach innowacyjnych	szt.	Realizacja	0	0	45	100	183	**219**	–	–	–	**219**	**71,57%**
			Wartość docelowa	–	–	–	75	**–**	–	300	–	306	**306**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	232	273	292	292	**292**	**95,42%**
	2. Liczba wspartych przedsiębiorstw - w tym:													
	małe	szt.	Realizacja	0	0	25	57	108	**127**	–	–	–	**127**	**47,21%**
			Wartość docelowa	–	–	–	72	**–**	–	269		269	**269**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	136	138	169	169	**169**	**62,83%**
	średnie	szt.	Realizacja	0	0	18	33	58	**64**	–	–	–	**64**	**43,54%**
			Wartość docelowa	–	–	–	36	**–**	–	147		147	**147**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	68	69	77	77	**77**	**52,38%**

wskaźniki rezultatu														
core indicator 9,KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy - w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	85,25	303,25	**404,25**	–	–	–	**404,25**	**23,18%**
			Wartość docelowa	–	–	–	534	**–**	–	1 730	–	1 744	**1 744**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	617,50	723,70	814,70	839,70	**839,70**	**48,15%**
	kobiety	szt.	Realizacja	0	0	0	15,00	75,00	**111,00**	–	–	–	**111,00**	**13,54%**
			Wartość docelowa	–	–	–	264	**–**	–	813	–	820	**820**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
	mężczyźni	szt.	Realizacja	0	0	0	70,25	228,25	**293,25**	–	–	–	**293,25**	**31,74%**
			Wartość docelowa	–	–	–	271	**–**	–	917	–	924	**924**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
core indicator 10	2. Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu****	euro	Realizacja	0,00	0,00	0,00	10 300 000,00	48 667 505,67	**65 759 881,61**	–	–	–	**65 759 881,61**	**173,05%**
			Wartość docelowa	–	–	–	10 000 000,00	**–**	–	38 000 000,00	–	38 000 000,00	**38 000 000,00**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	74 105 786,42	82 339 762,69	101 261 187,97	101 261 187,97	**101 261 187,97**	**266,48%**
	3. Liczba przedsiębiorstw, które wprowadziły innowacje/nowe produkty w wyniku bezpośredniego wsparcia	szt.	Realizacja	0	0	34	90	166	**191**	–	–	–	**191**	**62,42%**
			Wartość docelowa	–	–	–	75	**–**	–	300	–	306	**306**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	204	207	246	246	**246**	**80,39%**
Działanie 1.4. Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii														
wskaźniki produktu														
core indicator 7	1. Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP	szt.	Realizacja	0	0	0	3	3	**3**	–	–	–	**3**	**1,76%**
			Wartość docelowa	–	–	–	63	**–**	–	170	–	170	**170**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	4	20	48	48	**48**	**28,24%**
	- związanych z inwestycjami ochrony środowiska	szt.	Realizacja	0	0	0	3	3	**3**	–	–	–	**3**	**2,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	58	**–**	–	150	–	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	4	20	48	48	**48**	**32,00%**

core indicator 23	2. liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**1**	–	–	–	**1**	**5,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	5	**–**	–	20	–	20	**20**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	1	18	42	42	**42**	**210,00%**
	3. Liczba wspartych przedsiębiorstw - w tym:													
	mikro	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	56	**–**	–	109	–	109	**109**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	0	6	16	17	**17**	**15,60%**
	małe	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**1**	–	–	–	**1**	**2,38%**
			Wartość docelowa	–	–	–	24	**–**	–	42	–	42	**42**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	1	6	16	17	**17**	**40,48%**
	średnie	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	**2**	–	–	–	**2**	**10,53%**
			Wartość	–	–	–	12	**–**	–	19	–	19	**19**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	3	3	9	13	**13**	**68,42%**
wskaźniki rezultatu														
core indicator 9,KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy - w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	**2**	–	–	–	**2**	**1,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	178	**–**	–	170	–	200	**200**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	7	7	7	8	**8**	**4,00%**
	kobiety	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	88	**–**	–	43	–	50	**50**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
	mężczyźni	szt.	Realizacja	0	0	0	2	2	**2**	–	–	–	**2**	**1,33%**
			Wartość docelowa	–	–	–	91	**–**	–	127	–	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	

core indicator 10	2. Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu****	euro	Realizacja	0	0	0	750 000,00	1 806 233,17	**1 955 903,53**	–	–	–	**1 955 903,53**	**16,30%**
			Wartość docelowa	–	–	–	3 000 000	**–**	–	12 000 000	–	12 000 000	**12 000 000**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	1 863 747,08	3 028 472,54	5 547 763,04	5 547 763,04	**5 547 763,04**	**46,23%**
core indicator 24	5. Potencjalna wytworzona moc zainstalowana w OZE	MW	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	3	**–**	–	10	–	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	0	0,15	0,15	0,15	**0,15**	**1,50%**
Działanie 1.5. Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki														
wskaźniki produktu														
core indicator 7	1. Liczba projektów z zakresu bezpośredniego wsparcia inwestycyjnego dla MŚP	szt.	Realizacja	0	0	1	14	41	**83**	–	–	–	**83**	**54,25%**
			Wartość docelowa	–	–	–	38	**–**	–	150	–	153	**153**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	137	155	158	158	**158**	**103,27%**
	2. Liczba wspartych przedsiębiorstw - w tym:													
	mikro	szt.	Realizacja	0	0	0	11	26	**54**	–	–	–	**54**	**49,09%**
			Wartość docelowa	–	–	–	126	**–**	–	110	–	110	**110**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	93	103	109	109	**109**	**99,09%**
	małe	szt.	Realizacja	0	0	1	3	13	**25**	–	–	–	**25**	**64,10%**
			Wartość docelowa	–	–	–	54	**–**	–	39	–	39	**39**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	35	40	40	40	**40**	**102,56%**
	średnie	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**2**	–	–	–	**2**	**50,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	27	**–**	–	4	–	4	**4**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	3	5	5	5	**5**	**125,00%**
	3. Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	1	14	41	**83**	–	–	–	**83**	**54,25%**
			Wartość docelowa	–	–	–	38	**–**	–	150	–	153	**153**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	137	155	158	158	**158**	**103,27%**

wskaźniki rezultatu														
core indicator 9,KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy - w tym:	etat	Realizacja	0,00	0,00	0,00	28,50	146,70	**319,95**	–	–	–	**319,95**	**53,33%**
			Wartość docelowa	–	–	–	350	–	–	600	–	600	**600**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	224,20	477,45	636,70	658,70	**658,70**	**109,78%**
	kobiety	etat	Realizacja	0,00	0,00	0,00	16,00	80,00	**169,20**	–	–	–	**169,20**	**51,27%**
			Wartość docelowa	–	–	–	173	**–**	–	330	–	330	**330**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
	mężczyźni	etat	Realizacja	0,00	0,00	0,00	12,50	66,70	**150,75**	–	–	–	**150,75**	**55,83%**
			Wartość docelowa	–	–	–	178	**–**	–	270	–	270	**270**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	**	**	**	**	**	
core indicator 35	w turystyce	etat	Realizacja	0,00	0,00	0,00	28,50	146,70	**319,95**	–	–	–	**319,95**	**53,33%**
			Wartość docelowa	–	–	–	350	**–**	–	600	–	600	**600**	
			Wartość	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	224,20	447,45	636,70	658,70	**658,70**	**109,78%**
	2. Liczba miejsc noclegowych powstałych w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	23	279	**836**	–	–	–	**836**	**35,27%**
			Wartość docelowa	–	–	–	1 125	**–**	–	2 370	–	2 370	**2 370**	
			Wartość	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	586	1 461	2 213	2 346	**2 346**	**98,99%**
Działanie 1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach														
wskaźniki produktu														
core indicator 4	1. Liczba projektów z zakresu B+R	szt.	Realizacja	0	0	0	4	8	**17**	–	–	–	**17**	**47,22%**
			Wartość docelowa	–	–	–	9	**–**	–	35	–	36	**36**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	23	29	29	29	**29**	**80,56%**
	2. Liczba projektów współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a sektorem B+R	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**17**	–	–	–	**17**	**80,95%**
			Wartość docelowa	–	–	–	5	**–**	–	20	–	21	**21**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	8	29	29	29	**29**	**138,10%**

Działanie 1.7. Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo														
	wskaźniki produktu													
	1. Liczba projektów doradczych dla MŚP	szt.	Realizacja	0	0	12	21	51	**72**	–	–	–	**72**	**35,29%**
			Wartość docelowa	–	–	–	50	**–**	–	200	–	204	**204**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	80	95	95	95	**95**	**46,57%**
Komentarz	*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu													
	** nie jest możliwe oszacowanie podziału na kobiety i mężczyzn z uwagi na obowiązek przestrzegania zasady równości szns w projektach.													
	*** wskaźnika "liczba utworzonych miejsc pracy" dla Osi I jest zliczany z działań od 1.1 do 1.5													
	****wskaźnik rezultatu Dodatkowe inwestycje wykreowane dzięki wsparciu interpretowany dotychczas jako wartość zaangażowanego przez Wnioskodawcę kapitału prywatnego, stanowiącego różnicę pomiędzy całkowitą wartością projektu a wnioskowanym dofinansowaniem (rozumianym jako suma dofinansowania ze środków EFRR oraz z Budżetu Państwa) zostaje dodatkowo rozszerzony o efekt „dźwigni inwestycyjnej" wywołany realizacją projektów co przyczyni się do poprawy sytuacji przedsiębiorstw i pociągnie za sobą kolejne inwestycje - do obliczeń przyjęto kurs: 1 EUR = 4,0968													

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Postęp fizyczny II Osi Priorytetowej RPO WL - Infrastruktura ekonomiczna.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem od początku realizacji programu	%
Cel II Osi Priorytetowej: Stworzenie przyjazanego otoczenia dla prowadzenia działalności gospodarczej na Lubelszczyźnie														
wskaźniki produktu														
	1. Powierzchnia utworzonych/wyposażonych pomieszczeń laboratoryjnych wspartych uczelni	m2	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	375	–	–	1 500	–	1 530	**1 530**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	273,51	273,51	273,51	273,51	**273,51**	**17,88%**
	2. Wartość zakupionego wyposażenia do pomieszczeń laboratoryjnych	tys. PLN	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	2 500	–	–	10 000	–	10 200	**10 200**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	21	77	77	77	**77**	**0,75%**
	3. Liczba kampanii, imprez promujących region	szt.	Realizacja	0	0	2	6	19	**194**	–	–	–	**194**	**318,03%**
			Wartość docelowa	–	–	–	15	**–**	–	60	–	61	**61**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	109	200	400	400	**400**	**655,74%**
	4. Powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków, inkubatorów itp..	m2	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	2 000	**–**	–	8 000	–	8 160	**8 160**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	90	90	90	90	**90**	**1,10%**

KSI-P.5.8.1	5. Liczba wspartych funduszy pożyczkowych/poręczeniowych	szt.	Realizacja	–	–	–	–	0	**0**	–	–	–	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	–	–	–	6	–	6	**6**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	6	6	6	6	**6**	**100,00%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**300**	-	-	-	**300**	**9,80%**
			Wartość docelowa	-	-	-	750	**-**	-	3 000	-	3 060	**3 060**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	575	1 034	1 034	1 034	**1 034**	**33,79%**
	2. Liczba udzielonych pożyczek, udzielonych poręczeń z funduszy kredytowych i mikropożyczkowych wspartych w ramach programu	szt.	Realizacja	0	0	0	217	625	**1 126**	-	-	-	**1 126**	**137,99%**
			Wartość docelowa	-	-	-	200	**-**	-	800	-	816	**816**	
			Wartość bazowa	0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	1 066	1 066	1 066	1 066	**1 066**	**130,64%**
	3. Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w inkubatorach/parkach stworzonych w ramach programu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	13	**-**	-	50	-	51	**51**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
core indicator 6	4. Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – tylko etaty badawcze (najlepiej w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu)	szt.	Realizacja	0	0	0	1	0**	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	**-**	-	20	-	20	**20**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	–	–	–	–	–	0	3	3	3	**3**	**15,00%**
KSI-R.2.1.1	5. Liczba projektów badawczych, rozwojowych i celowych realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	–	**-**	-	120	-	120	**120**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	–	0	33	33	33	**33**	**27,50%**

KSI-R.2.1.3	6. Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług zmodernizowanych laboratoriów	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	400	-	400	**400**		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	–	0	100	100	100	**100**	**25,00%**	
	7. Liczba odbiorców kampanii informacyjno-promocyjnych	osoby	Realizacja	0	0	0	0	810 665	**1 006 270**	-	-	-	**1 006 270**	**28750,57%**	**28,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	3500	-	3500	**3500**		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	–	2 273 290	2 390 440	2 634 590	2 634 590	**2 634 590**	**75274,00%**	**75,27%**
	8. Liczba opracowanych ofert inwestycyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	28	**77**	-	-	-	**77**	**275,00%**	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	28	-	28	**28**		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	55	111	111	111	**111**	**396,43%**	
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL - na poziomie Działań II Osi Priorytetowej															
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**	
Działanie 2.1. Instrumenty pożyczkowe i poręczeniowe dla przedsiębiorstw															
wskaźniki produktu															
KSI-P.5.8.1	1. Liczba wspartych funduszy pożyczkowych/poręczeniowych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**	
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	6	-	6	**6**		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6	6	6	6	**6**	**100,00%**	
wskaźniki rezultatu															
	1.Liczba udzielonych pożyczek, udzielonych poręczeń z funduszy kredytowych i mikropożyczkowych wspartych w ramach programu	szt.	Realizacja	0	0	0	217	625	**1 126**	-	-	-	**1 126**	**137,99%**	
			Wartość docelowa	-	-	-	200	**-**	-	800	-	816	**816**		
			Wartość bazowa	0											
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1 066	1 066	1 066	1 066	**1 066**	**130,64%**	

Działanie 2.2. Regionalna infrastruktura B+R													
wskaźniki produktu													
	1. Powierzchnia utworzonych/wyposażonych pomieszczeń laboratoryjnych wspartych uczelni	m2	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	375	**-**	-	1500	-	1530	**1530**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	273,51	273,51	273,51	273,51	**273,51**	**17,88%**
	2. Wartość zakupionego wyposażenia do pomieszczeń laboratoryjnych	tys.zł	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2 500	**-**	-	10 000	-	10 200	**10 200**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	21	77	77	77	**77**	**0,75%**
wskaźniki rezultatu													
core indicator 6	1. Liczba utworzonych miejsc pracy w zakresie B+R – tylko etaty badawcze (najlepiej w okresie 5 lat od rozpoczęcia projektu)	szt.	Realizacja	0	0	0	1	0**	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	**-**	-	20	-	20	**20**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	3	3	3	**3**	**15,00%**
KSI-R.2.1.1	2. Liczba projektów badawczych, rozwojowych i celowych realizowanych przy wykorzystaniu wspartej infrastruktury	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	–	–	–	–	**-**	-	120	-	120	**120**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	33	33	33	**33**	**27,50%**
KSI-R.2.1.3	3. Liczba przedsiębiorstw korzystających z usług zmodernizowanych laboratoriów	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	400	-	400	**400**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	100	100	100	**100**	**25,00%**

Działanie 2.3. Wsparcie inwestycji otoczenia biznesu i transferu wiedzy														
wskaźniki produktu														
	1. Powierzchnia utworzonych/wyposażonych parków, inkubatorów	m2	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2 000	**-**	-	8 000	-	8 160	**8 160**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	90	90	90	90	**90**	**1,10%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba firm, które skorzystały z usług wspartych instytucji otoczenia biznesu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**300**	-	-	-	**300**	**9,80%**
			Wartość docelowa	-	-	-	750	**-**	-	3 000	-	3 060	**3 060**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	575	1 034	1 034	1 034	**1 034**	**33,79%**
	2.Liczba przedsiębiorstw ulokowanych w inkubatorach/parkach stworzonych w ramach programu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	13	**-**	-	50	-	51	**51**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
Działanie 2.4. Marketing gospodarczy														
wskaźniki produktu														
	1. Liczba kampanii, imprez promujących region	szt.	Realizacja	0	0	2	6	19	**194**	-	-	-	**194**	**318,03%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	60	-	61	**61**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	109	200	400	400	**400**	**655,74%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba odbiorców kampanii informacyjno-promocyjnych	osoby	Realizacja	0	0	0	0	810 665	**1 006 270**	-	-	-	**1 006 270**	**28750,57%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	3500	-	3500	**3500**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	2 273 290	2 390 440	2 634 590	2 634 590	**2 634 590**	**75274,00%**
	2. Liczba opracowanych ofert inwestycyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	28	**77**	-	-	-	**77**	**275,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	28	-	28	**28**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	55	111	111	111	**111**	**396,43%**
Komentarz				*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu										
				**w poprzednim okresie błędnie wprowadzona wartość										

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Postęp fizyczny III Osi Priorytetowej RPO WL - Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem od początku realizacji programu	%
Cel III Osi Priorytetowej: Wzrost atrakcyjności inwestycyjnej regionu poprzez wsparcie dla obszarów rewitalizowanych i terenów inwestycyjnych														
wskaźniki produktu														
core indicator 39	1. Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast)	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**2**	**-**	-	**-**	**2**	**8,70%**
			Wartość docelowa	-	**-**	-	4	-	-	**23**	-	**23**	**23**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	13	29	29	29	**29**	**126,09%**
KSI- P.8.1.2	2. Powierzchnia urządzonych terenów inwestycyjnych **	ha	Realizacja	0	0	0	3,98	231,74	**231,74**	-	-	-	**231,74**	**308,99%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	**-**	-	70	-	75	**75**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	262,21	366,69	417,46	417,46	**417,46**	**556,61%**
KSI-P.61.1.2	3. Powierzchnia terenów zrewitalizowanych	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	**1,14**	-	-	-	**1,14**	**11,40%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1	**-**	-	10	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	45,54	132,47	132,47	132,47	**132,47**	**1324,70%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	**-**	-	63	-	63	**63**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	15	35	35	35	**35**	**55,56%**
	2. Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych i terenach inwestycyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	652	**655**	-	-	-	**655**	**187,14%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	300	-	350	**350**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	624	2288	2342	2342	**2342**	**669,14%**

	3. Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	14	**14**	-	-	-	**14**	**43,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	**-**	-	30	-	32	**32**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	15	16	21	21	**21**	**65,63%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań III Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 3.1. Tworzenie terenów inwestycyjnych														
wskaźniki produktu														
KSI -P.8.1.2	1.Powierzchnia przygotowanych terenów inwestycyjnych	ha	Realizacja	0	0	0	3,98	231,74	**231,74**	-	-	-	**231,74**	**308,99%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	**-**	-	70	-	75	**75**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	262,21	366,69	417,46	417,46	**417,46**	**556,61%**
wskaźniki rezultatu														
	1.Liczba firm funkcjonujących na przygotowanych terenach inwestycyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	14	**14**	-	-	-	**14**	**43,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	**-**	-	30	-	32	**32**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	15	16	21	21	**21**	**65,63%**
	2. Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach iwestycyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	652	**652**	-	-	-	**652**	**217,33%**
			Wartość	-	-	-	-	-	-	275	-	300	**300**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	624	2262	2262	2262	**2262**	**754,00%**
Działanie 3.2. Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich														
wskaźniki produktu														
core indicator 39	1. Liczba projektów mających na celu poprawę atrakcyjności miast	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**2**	-	-	-	**2**	**8,70%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	**-**	-	23	-	23	**23**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	13	29	29	29	**29**	**126,09%**

KSI-P.61.1.2	2. Powierzchnia terenów zrewitalizowanych	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	**1,14**	-	-	-	**1,14**	**11,40%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	-	10	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	45,54	132,47	132,47	132,47	**132,47**	**1324,70%**
wskaźniki rezultatu														
	1.Liczba firm, które podjęły działalność na terenie zrewitalizowanym	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	**-**	-	63	-	63	**63**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	15	35	35	35	**35**	**55,56%**
KSI-R.100	2.Liczba miejsc pracy utworzonych na terenach zrewitalizowanych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**3**	-	-	-	**3**	**6,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	25	-	50	**50**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	26	80	80	**80**	**160,00%**
komentarz	*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu													
	** wartość wsk. "Powierzchnia urządzonych terenów inwestycyjnych " jest zliczana tylko z działania 3.1													

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.
Postęp fizyczny IV Osi Priorytetowej RPO WL - Społeczeństwo informacyjne.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel IV Osi Priorytetowej: Wzrost konkurencyjności regionu poprzez rozwój lokalnej i regionalnej infrastruktury oraz usług społeczeństwa informacyjnego														
wskaźniki produktu														
core indicator 11	1. Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego	szt.	Realizacja	0	0	0	17	35	**40**	-	-	-	**40**	**76,92%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20	-	-	50	-	52	**52**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	46	51	51	51	**51**	**98,08%**
	w tym projekty e-usług	szt.	Realizacja	0	0	0	7	15	**16**	-	-	-	**16**	**32,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	46	-	50	**50**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	18	20	20	20	**20**	**40,00%**
KSI.P.10.2.1	2. Liczba PIAP	szt.	Realizacja	0	0	0	160	569	**650**	-	-	-	**650**	**86,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	700	-	750	**750**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	686	1 510	1 510	1 510	**1 510**	**201,33%**
wskaźniki rezultatu														
KSI-R.10.1.4	1. Liczba jednostek publicznych, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	32	**32**	-	-	-	**32**	**4,64%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	600	-	690	**690**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	32	412	412	412	**412**	**59,71%**
KSI-P.13.3.1, KSI-P.13.3.2, KSI-P.13.3.3, KSI-P.13.3.4, KSI-P.11.1.1	2. Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line (liczba korzystających z usług on-line)	szt.	Realizacja	0	0	0	3 177	4 189	**6 709**	-	-	-	**6 709**	**26,84%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	-	-	20 000	-	25 000	**25 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	7 296	7 640	7 640	7 640	**7 640**	**30,56%**

KSI.R.13.3.1	3. Liczba korzystajacych z usług on-line	osoby	Realizacja	0	0	0	166 099	542 956	**676 333**	-	-	-	**676 333**	**45,09%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 582	-	-	1 000 000	-	1 500 000	**1 500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	711 998	760 129	1 915 129	1 915 129	**1 915 129**	**127,68%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań IV Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2 011**	**2 012**	**2 013**	**2 014**	**2 015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	
Działanie 4.1. Społeczeństwo informacyjne														
wskaźniki produktu														
core indicator 11	1. Liczba projektów w zakresie społeczeństwa informacyjnego	szt.	Realizacja	0	0	0	17	35	**40**	-	-	-	**40**	**76,92%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20	-	-	50	-	52	**52**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	46	51	51	51	**51**	**98,08%**
	w tym projekty e-usług	szt.	Realizacja	0	0	0	7	15	**16**	-	-	-	**16**	**32,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	46	-	50	**50**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	18	20	20	20	**20**	**40,00%**
KSI.P.10.2.1	2. Liczba PIAP	szt.	Realizacja	0	0	0	160	569	**650**	-	-	-	**650**	**86,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	700	-	750	**750**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	686	1 510	1 510	1 510	**1 510**	**201,33%**
wskaźniki rezultatu														
KSI-R.10.1.4	1. Liczba jednostek publicznych, które uzyskały możliwość dostępu do Internetu	szt.	Realizacja	0	0	0	0	32	**32**	-	-	-	**32**	**4,64%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	600	-	690	**690**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	32	412	412	412	**412**	**59,71%**

KSI-P.13.3.1, KSI-P.13.3.2, KSI-P.13.3.3, KSI-P.13.3.4, KSI-P.11.1.1	2. Liczba usług publicznych zrealizowanych on-line (liczba korzystających z usług on-line)	szt.	Realizacja	0	0	0	3 177	4 189	**6 709**	-	-	-	**6 709**	**26,84%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	-	-	20 000	-	25 000	**25 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	7 296	7 640	7 640	7 640	**7 640**	**30,56%**
KSI.R.13.3.1	3. Liczba korzystajacych z usług on-line	osoby	Realizacja	0	0	0	166 099	542 956	**676 333**	-	-	-	**676 333**	**45,09%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 582	-	-	1 000 000	-	1 500 000	**1 500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	711 998	760 129	1 915 129	1 915 129	**1 915 129**	**127,68%**
komentarz				*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu										

Załącznik nr IV do sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.
Postęp fizyczny V Osi Priorytetowej RPO WL - Transport.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel V Osi Priorytetowej: Poprawa wewnętrznej i zewnętrznej dostępności komunikacyjnej Lubelszczyzny														
wskaźniki produktu														
core indicator 13	1. liczba projektów z zakresu transportu	szt.	Realizacja	0	0	5	71	107	**125**	-	-	-	**125**	**117,92%**
			Wartość docelowa	-	-	-	34	-	-	100	-	106	**106**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	136	144	144	144	**144**	**135,85%**
core indicator 16	2. Długość zrekonstruowanych dróg- w tym:	km	Realizacja	0	0	0,19	87,55	265,09	**424,92**	-	-	-	**424,92**	**80,95%**
			Wartość docelowa	-	-	-	290	-	**-**	504,9	-	524,9	**524,9**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	442,64	466,77	466,77	466,77	**466,77**	**88,93%**
KSI - P.23.2.1	regionalnych	km	Realizacja	0	0	-	0,43	23,88	**37,05**	-	-	-	**37,05**	**41,17%**
			Wartość docelowa	-	-	-	160	-	-	90	-	90	**90**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	47,97	68,57	68,57	68,57	**68,57**	**76,19%**
KSI - P.23.2.2 KSI - P.23.2.3	lokalnych	km	Realizacja	0	0	0,19	87,12	241,21	**387,87**	-	-	-	**387,87**	**92,35%**
			Wartość docelowa	-	-	-	130	-	-	400	-	420	**420**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	394,67	398,2	398,2	398,2	**398,2**	**94,81%**
	drogi uszkodzone w wyniku powodzi****	km	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	14,9	-	14,9	**14,9**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
core indicator 17, KSI-P.16.1.1	3. Długość nowych linii kolejowych****	km	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	-	3	-	3	**3**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
core indicator 19, KSI-P.16.1.2	4. Długość zrekonstruowanych linii kolejowych	km	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	30	-	30	**30**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4,65	29,95	29,95	29,95	**29,95**	**99,83%**
KSI-P.25.2.1, KSI-P.25.2.3	5. Liczba zakupionego/odnowionego taboru komunikacji miejskiej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**68**	-	-	-	**68**	**61,82%**
			Wartość docelowa	-	-	-	25	-	-	100	-	110	**110**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	80	80	80	80	**80**	**72,73%**

KSI-P.25.2.4, KSI-P.25.2.2	6. miejsca w zakupionym/odnowionym taborze komunikacji miejskiej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**4807**	-	-	-	**4807**	**87,40%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1300	-	-	5000	-	5500	**5500**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4907	4907	4 907	4 907	**4907**	**89,22%**
wskaźniki rezultatu															
core indicator 20, KSI-R.23.1.1 KSI-R.23.2.1	***1. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich **	euro/rok	Realizacja	0	0	0	2 225 480,47	14509171,11	**25 093 145,40**	-	-	-	**25 093 145,40**	**37,97%**
			Wartość docelowa	-	-	-	506 736,38	-	**-**	22 235 614,66	-	66 084 735,01	**66 084 735,01**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	23 632 492,23	26 430 955,68	27 645 643,31	27 645 643,31	**27 645 643,31**	**41,83%**
core indicator 20, KSI-R.23.1.2 KSI-R.23.2.2	***2. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych **	euro/rok	Realizacja	0	0	0	630333,43	2037441,88	**3 101 360,29**	-	-	-	**3 101 360,29**	**17,38%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1269771,88	-	**-**	6 473 497,61		17 839 665,56	**17 839 665,56**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	2 984 805,36	3 446 853,10	3 710 386,64	3 710 386,64	**3 710 386,64**	**20,80%**
core indicator 21, KSI-R.16.1.1	^3. oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0,00**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	0,00	-	**-**	116 355,00	-	1 798 418,00	**1 798 418,00**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
core indicator 21, KSI-R.16.1.1	^4. oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach towarowych	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	0		**-**	2 355,00	-	7 272,00	**7 272,00**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
core indicator 22	5. przyrost liczby ludności korzystającej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**1 607 059,00**	-	-	-	**1 607 059**	**2142,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20 000	-	**-**	70 000	-	75 000	**75 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1 683 059	1 683 059	1 683 059	1 683 059	**1 683 059**	**2244,08%**
KSI-R.29.1.1	6. liczba pasażerów obsługiwanych przez regionalny port lotniczy	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20 000	-	**-**	150 000	-	160 000	**160 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana	-	-	-	-	-	0	101 666	101 666	101 666	**101 666**	**63,54%**

Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań V Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2 011**	**2 012**	**2 013**	**2 014**	**2 015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 5.1 Regionalny układ transportowy														
wskaźniki produktu														
core indicator 13	1. liczba projektów z zakresu regionalnego układu transportowego transportu	szt.	Realizacja	0	0	0	6	10	**11**	-	-	-	**11**	**157,14%**
			Wartość docelowa	-	-	-	7	-	-	7	-	7	**7**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	13	15	15	15	**15**	**214,29%**
core indicator 16, KSI - P.23.2.1	2. Długość zrekonstruowanych dróg regionalnych	km	Realizacja	0	0	0	2,12	23,88	**37,05**	-	-	-	**37,05**	**41,17%**
			Wartość docelowa	-	-	-	160	-	-	90	-	90	**90**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	47,97	68,57	68,57	68,57	**68,57**	**76,19%**
wskaźniki rezultatu														
core indicator 20, KSI-R.23.1.1 KSI-R.23.2.1	1. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich **	euro/rok	Realizacja	0	0	0	693 733,56	2 607 233,16	**4 162 869,81**	-	-	-	**4 162 869,81**	**7,32%**
			Wartość docelowa	-	-	-	469 553,84	-	**-**	19 727 449,42	-	56 840 324,80	**56 840 324,80**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	2 881 015,55	5 336 643,10	6 418 537,81	6 418 537,81	**6 418 537,81**	**11,29%**
core indicator 20, KSI-R.23.1.2 KSI-R.23.2.2	2. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych **	euro/rok	Realizacja	0,00	0,00	0,00	115 080,22	214 813,47	**392 130,16**	-	-	-	**392 130,16**	**2,99%**
			Wartość	-	-	-	1 256 219,15	-	**-**	5 294 966,77	-	13 098 193,55	**13 098 193,55**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	237 370,78	652 046,37	792 049,57	792 049,57	**792 049,57**	**6,05%**
Działanie 5.2 Lokalny układ transportowy														
wskaźniki produktu														
core indicator 13	1. liczba projektów z zakresu lokalnego układu transportowego	szt.	Realizacja	0	0	5	65	95	**108**	-	-	-	**108**	**120,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	25	-	-	84	-	90	**90**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	112	114	114	114	**114**	**126,67%**
core indicator 16, KSI - P.23.2.2 KSI - P.23.2.3	2.Długość zrekonstruowanych dróg:													
	lokalnych	km	Realizacja	0	0	0,19	87,12	241,21	**387,87**	-	-	-	**387,87**	**92,35%**
			Wartość docelowa	-	-	-	130	-	-	400	-	420	**420**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	394,67	398,2	398,2	398,2	**398,2**	**94,81%**
	drogi uszkodzone w wyniku powodzi****	km	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	**-**	14,9	-	14,9	**14,9**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**

wskaźniki rezultatu															
core indicator 20, KSI-R.23.1.1 KSI-R.23.2.1	1. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich **	euro/rok	Realizacja	0,00	0,00	0,00	1 531 746,91	11 901 937,95	**20 930 275,60**	-	-	-	**20 930 275,60**	**226,41%**
			Wartość docelowa	-	-	-	37 182,54	-	**-**	2 508 165,24	-	9 244 410,21	**9 244 410,21**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	20 751 476,68	21 094 312,58	21 227 105,50	21 227 105,50	**21 227 105,50**	**229,62%**
core indicator 20, KSI-R.23.1.2 KSI-R.23.2.2	2. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach towarowych **	euro/rok	Realizacja	0,00	0,00	0,00	515 253,21	1 822 628,40	**2 709 230,12**	-	-	-	**2 709 230,12**	**57,14%**
			Wartość docelowa	-	-	-	13 552,73		**-**	1 178 530,84		4 741 472,01	**4 741 472,01**	
			Wartość bazowa	0,00										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	2 747 434,58	2 794 806,74	2 918 337,07	2 918 337,07	**2 918 337,07**	**61,55%**
Działanie 5.3 Miejski transport publiczny															
wskaźniki produktu															
core indicator 13	1. liczba projektów z zakresu transportu publicznego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**5**	-	-	-	**5**	**125,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	**-**	4	-	4	**4**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	7	8	8	8	**8**	**200,00%**
KSI-P.25.2.1, KSI-P.25.2.3	2. Liczba zakupionego/odnowionego taboru komunikacji miejskiej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**68**	-	-	-	**68**	**61,82%**
			Wartość docelowa	-	-	-	25	-	**-**	100	-	110	**110**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	80	80	80	80	**80**	**72,73%**
KSI-P.25.2.4, KSI-P.25.2.2	3. Miejsca w zakupionym/odnowionym taborze komunikacji miejskiej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**4 807**	-	-	-	**4807**	**87,40%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 300	-	**-**	5 000	-	5 500	**5 500**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4 907	4 907	4 907	4 907	**4 907**	**89,22%**
wskaźniki rezultatu															
core indicator 22	1.Przyrost liczby ludności korzystajacej z komunikacji miejskiej wspartej w ramach programu	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**1 607 059**	-	-	-	**1 607 059**	**2142,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20 000	-	**-**	70 000	-	75 000	**75 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1 683 059	1 683 059	1 683 059	1 683 059	**1 683 059**	**2244,08%**
Działanie 5.4 Transport kolejowy															
wskaźniki produktu															
core indicator 13	1. Liczba projektów z zakresu transportu kolejowego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**1**	-	-	-	**1**	**25,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1	-	**-**	4	-	4	**4**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	3	6	6	6	**6**	**150,00%**

core indicator 19, KSI-P.16.1.2	2.Długość zrekonstruowanych linii kolejowych	km	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	**-**	30	-	30	**30**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4,65	29,95	29,95	29,95	**29,95**	**99,83%**
wskaźniki rezultatu															
core indicator 21, KSI-R.16.1.1	^1. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach pasażerskich**	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość	-	-	-	0	-	**-**	116 355,00	-	1 798 418,00	**1 798 418,00**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
core indicator 21, KSI-R.16.1.2	^2. Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych liniach kolejowych w przewozach towarowych**	euro/rok	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	0		**-**	2 355,00		7 272,00	**7 272,00**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
Działanie 5.5 Transport lotniczy															
wskaźniki produktu															
core indicator 13	1. Liczba projektów z zakresu transportu lotniczego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	**-**	1	-	1	**1**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	1	1	1	1	**1**	**100,00%**
core indicator 17, KSI-P.16.1.1	2.Długość nowych linii kolejowych ****	km	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	0	-	**-**	3	-	3	**3**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
wskaźniki rezultatu															
KSI-R.29.1.1	1.Liczba pasażerów obsługiwanych przez regionalny port lotniczy	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20 000,00	-	**-**	150 000,00	-	160 000,00	**160 000,00**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	101 666	101 666	101 666	**101 666**	**63,54%**
komentarz				*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu										
				**wartość w KSI wyrażona w PLN kurs 1 EURO = 4,0968 PLN										
				*** wskaźniki " Oszczędność czasu w euro na nowych i zrekonstruowanych drogach w przewozach pasażerskich/towarowych" zliczany jest z działań 5.1 i 5.2										
				**** wartści szacunkowe będą zaprezentowane po podpisaniu umów o dofinansowanie z Beneficjentamii										
				^ IZ RPO planuje przeprowadzenie ewaluacji po zakończeniu wszystkich projektów kolejowych w ramach Działania 5.4 w celu wyliczenia wartości wskaźników; z uwagi na brak takich wyliczeń ze strony Beneficjenta PKP										

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012r.
Postęp fizyczny VI Osi Priorytetowej RPO WL Środowisko i czysta energia.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel VI Osi Priorytetowej: Poprawa stanu, zachowanie bioróżnorodności oraz zapobieganie degradacji środowiska naturalnego														
wskaźniki produktu														
core indicator 23	1. liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	**8**	-	-	-	**8**	**34,78%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	-	-	23	-	23	**23**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	8	10	11	11	**11**	**47,83%**
core indicator 27	2. liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**1**	-	-	-	**1**	**6,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	15	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4	8	10	10	**10**	**66,67%**
core indicator 24, KSI-P.40.1.6,KSI-P.40.1.5,KSI.-P.39.1.3,KSI-P.41.1.8,KSI-P.41.1.9,KSI-P.42.1.4,KSI-P.42.1.5	3. Dodatkowa moc zainstalowana energii ze źródeł odnawialnych	MW	Realizacja	0	0	0	0	1,87	**6,18**	-	-	-	**6,18**	**17,66%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	30	-	35	**35**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6,13	6,13	7,28	7,28	**7,28**	**20,80%**
KSI-P.45.1.1, KSI-P.45.1.2	4. Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	Realizacja	0	0	0	0	135,93	**240,89**	-	-	-	**240,89**	**53,53%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	450	-	450	**450**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	361,38	465,01	465,01	465,01	**465,01**	**103,34%**
KSI-P.46.1.3, KSI-P.46.1.4	5. Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	Realizacja	0	0	0	0	118,12	**316,01**	-	-	-	**316,01**	**63,20%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	500	-	500	**500**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	426,29	588,5	664,82	664,82	**664,82**	**132,96%**
core indicator 29	6. Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów	ha	Realizacja	0	0	0	0	**0**	**18**	-	-	-	**18**	**90,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	**-**	-	20	-	20	**20**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6,24	31,11	31,11	31,11	**31,11**	**155,55%**

wskaźniki rezultatu														
core indicator 25, KSI-R.45.1.1	1. Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	2 898	4 934	**11 618**	-	-	-	**11 618**	**21,92%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15 000	**-**	-	53 000	-	53 000	**53 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6 610	13 826	18 124	18 124	**18 124**	**34,20%**
core indicator 26, KSI-R.45.1.2	2. Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	1108	8524	**24191**	-	-	-	**24191**	**75,60%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5 000	**-**	-	31 000	-	32 000	**32 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	14 331	30 431	41 458	45 082	**45 082**	**140,88%**
KSI-R.44.2.1	3. Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	200 000	**-**	-	550 000	-	550 000	**550 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	141 022	386 458	431 435	**431 435**	**78,44%**
core indicator 32, KSI-R.53.2.3	4. Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**4264**	-	-	-	**4264**	**533,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	-	-	800	-	800	**800**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4 314	4 725	7 104	7 104	**7 104**	**888,00%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań VI Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2011**	**2012**	**2013**	**2014**	**2015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska														
wskaźniki produktu														
core indicator 27	1. Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**1**	-	-	-	**1**	**6,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	15	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4	8	10	10	**10**	**66,67%**

KSI-P.45.1.1, KSI-P.45.1.2	2. Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci wodociągowej	km	Realizacja	0	0	0	0	135,93	**240,89**	-	-	-	**240,89**	**53,53%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	450	-	450	**450**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	361,38	465,01	65,01	465,01	**465,01**	**103,34%**
KSI-P.46.1.3, KSI-P.46.1.4	3. Długość wybudowanej/zmodernizowanej sieci kanalizacji sanitarnej	km	Realizacja	0	0	0	0	118,12	**316,01**	-	-	-	**316,01**	**63,20%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	500	-	500	**500**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	426,29	588,5	664,82	664,82	**664,82**	**132,96%**
core indicator 29	4. Powierzchnia terenów zrekultywowanych w wyniku realizacji projektów	ha	Realizacja	0	0	0	0	0	**18**	-	-	-	**18**	**90,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	**-**	-	20	-	20	**20**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6,24	31,11	31,11	31,11	**31,1**	**155,50%**
wskaźniki rezultatu														
core indicator 25, KSI-R.45.1.1	1. Liczba osób przyłączonych do sieci wodociągowej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	2 898	4 934	**11 618**	-	-	-	**11 618**	**21,92%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15 000	**-**	-	53 000	-	53 000	**53 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6 610	13 826	18 124	18 124	**18 124**	**34,20%**
core indicator 26, KSI-R.45.1.2	2. Liczba osób przyłączonych do sieci kanalizacyjnej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	1108	8524	**24191**	-	-	-	**24191**	**75,60%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5 000	**-**	-	31 000	-	32 000	**32 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	14 331	30 431	41 458	45 082	**45 082**	**140,88%**
KSI-R.44.2.1	3. Liczba osób objętych selektywną zbiórką odpadów w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	200 000	**-**	-	550 000	-	550 000	**550 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	141 022	386 458	431 435	**431 435**	**78,44%**
core indicator 32, KSI-R.53.2.3	4. Liczba osób zabezpieczonych przed powodzią w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**4264**	-	-	-	**4264**	**533,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	-	-	800	-	800	**800**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4 314	4 725	7 104	7 104	**7 104**	**888,00%**

Działanie 6.2 Energia przyjazna środowisku													
wskaźniki produktu													
core indicator 23	1. Liczba projektów z zakresu energii odnawialnej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	**8**	-	-	-	**8**	**34,78%**
			Wartość docelowa	-	-	-	4	**-**	-	23	-	23	**23**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	8	10	11	11	**11**	**47,83%**
core indicator 24, KSI-P.40.1.6,KSI-P.40.1.5**,**KSI.-P.39.1.3,KSI-P.41.1.8,KSI-P.41.1.9,KSI-P.42.1.4,KSI-	2. Dodatkowa moc zainstalowana energii ze źródeł odnawialnych	MW	Realizacja	0	0	0	0	1,87	**6,18**	-	-	-	**6,18**	**17,66%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	30	-	35	**35**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6,13	6,13	7,28	7,28	**7,28**	**20,80%**
komentarz				*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu										

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Postęp fizyczny VII Osi Priorytetowej RPO WL - Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel VII Osi Priorytetowej: Zwiększenie udziału sektorów kultury i turystyki w gospodarce województwa lubelskiego oraz wzmocnienie powiązań międzynarodowych regionu														
wskaźniki produktu														
core indicator 34	1. Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	0	1	5	**30**	-	-	-	**30**	**46,15%**
			Wartość docelowa	-	-	-	18	-	-	60	-	65	**65**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	41	48	50	50	**50**	**76,92%**
	2. Liczba wybudowanych/ zmodernizowanych obiektów kultury	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	**5**	-	-	-	**5**	**50,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	9	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	12	16	16	16	**16**	**160,00%**
	3. Liczba projektów współpracy międzynarodowej	szt.	Realizacja	0	0	0	4	8	**14**	-	-	-	**14**	**100,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	50	**-**	-	14	-	14	**14**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	14	14	14	14	**14**	**100,00%**
wskaźniki rezultatu														
KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy***	szt.	Realizacja	0	0	0	15	23	**65,5**	-	-	-	**65,5**	**38,53%**
			Wartość docelowa	-	-	-	50	**-**	-	150	-	170	**170**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	28	88,5	152,5	167,5	**167,5**	**98,53%**
core indicator 35	w turystyce	szt.	Realizacja	0	0	0	0	2	**23**	-	-	-	**23**	**38,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	50	-	60	**60**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	3	18	51,5	66,5	**66,5**	**110,83%**
	w kulturze	szt.	Realizacja	0	0	0	15	21	**42,5**	-	-	-	**42,5**	**38,64%**
			Wartość docelowa	-	-	-	30	-	-	100	-	110	**110**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	25	70,5	101	101	**101**	**91,82%**

	2. Nowe rodzaje usług/produktów/atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	6	9	**11**	-	-	-	**11**	**10,28%**
			Wartość docelowa	-	-	-	30	**-**	-	100	-	107	**107**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	41	48	48	48	**48**	**44,86%**
	3. Liczba odwiedzających, widzów	osoby	Realizacja	0	0	0	110 828	165 828**	**165 828**	-	-	-	**165 828**	**30,71%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150 000	-	-	500 000	-	540 000	**540 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	165 828	265 828	265 828	265 828	**265 828**	**49,23%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań VII Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2 011**	**2 012**	**2 013**	**2 014**	**2 015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 7.1 Infrastruktura kultury i turystyki														
wskaźniki produktu														
core indicator 34	1. Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	**19**	-	-	-	**19**	**34,55%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	-	-	51	-	55	**55**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	30	37	38	38	**38**	**69,09%**
	2. liczba wybudowanych/zmodernizowanych obiektów kultury	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	**5**	-	-	-	**5**	**50,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	9	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	12	16	16	16	**16**	**160,00%**
wskaźniki rezultatu														
KSI-R.100	1. Liczba utworzonych miejsc pracy- w tym:	osoby	Realizacja	0	0	0	15	23	**65,5**	-	-	-	**65,5**	**38,53%**
			Wartość docelowa	-	-	-	50	**-**	-	150	-	170	**170**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	28	88,5	152,5	167,5	**167,5**	**98,53%**
core indicator 35	w turystyce	osoby	Realizacja	0	0	0	0	2	**23**	-	-	-	**23**	**38,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	50	-	60	**60**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	3	18	51,5	66,5	**66,5**	**110,83%**

	w kulturze	osoby	Realizacja	0	0	0	15	21	**42,5**	-	-	-	**42,5**	**38,64%**
			Wartość docelowa	-	-	-	30	-	-	100	-	110	**110**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	25	70,5	101	101	**101**	**91,82%**
	2. Nowe rodzaje usług/produktów/atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	0	3	**4**	-	-	-	**4**	**5,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20	-	-	70	-	75	**75**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	24	24	24	24	**24**	**32,00%**
	3. Liczba odwiedzających, widzów	osoby	Realizacja	0	0	0	110 828	165 828**	**165 828**	-	-	-	**165 828**	**38,56%**
			Wartość docelowa	-	-	-	120 000	**-**	-	400 000	-	430 000	**430 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	165 828	265 828	265 828	265 828	**265 828**	**61,82%**
Działanie 7.2 Promocja kultury i turystyki															
wskaźniki produktu															
core indicator 34	1. Liczba projektów z zakresu turystyki	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	**11**	-	-	-	**11**	**110,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	9	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	11	11	12	12	**12**	**120,00%**
wskaźniki rezultatu															
	1. Nowe rodzaje usług/produktów/atrakcji oferowanych w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	0	6	6	**7**	-	-	-	**7**	**21,88%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	**-**	-	30	-	32	**32**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	17	24	24	24	**24**	**75,00%**
	2. Liczba odwiedzających, widzów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15 000	**-**	-	50 000	-	55 000	**55 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**

Działanie 7.3 Współpraca międzyregionalna														
wskaźniki produktu														
	1. Liczba projektów współpracy międzynarodowej	szt.	Realizacja	0	0	0	4	8	**14**	-	-	-	**14**	**100,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	50	-	-	14	-	14	**14**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	14	14	14	14	**14**	**100,00%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba odwiedzających, widzów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15 000	**-**	-	50 000	-	55 000	**55 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
komentarz				*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu										
				** poprawna wartość wskaźnika w poprzednim okresie nie została pomniejszona o wartość bazową										
				*** wskaźnik "liczba utworzonych miejsc pracy" dla Osi VII jest zliczana z działania 7.1										

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.
Postęp fizyczny VIII Osi Priorytetowej RPO WL - Infrastruktura społeczna.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel VIII Osi Priorytetowej: Poprawa warunków kształcenia oraz dostępu do wiedzy, usług medycznych i pomocy społecznej														
wskaźniki produktu														
core indicator 36	1. Liczba projektów z zakresu edukacji	szt.	Realizacja	0	0	0	10	21	**36**	-	-	-	**36**	**72,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	17	**-**	-	50	-	50	**50**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	44	46	56	56	**56**	**112,00%**
	2. Liczba wspartych obiektów edukacyjnych :- w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	7	23	**44**	-	-	-	**44**	**35,48%**
			Wartość docelowa	-	-	-	20	**-**	-	115	-	124	**124**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	49	52	56	56	**56**	**45,16%**
	szkoły wyższe	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**3**	-	-	-	**3**	**18,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	15	-	16	**16**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	10	11	12	12	**12**	**75,00%**
	szkoły ponadgimnazjalne	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**6**	-	-	-	**6**	**22,22%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	25	-	27	**27**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6	6	7	7	**7**	**25,93%**
	gimnazja	szt.	Realizacja	0	0	0	2	9	**16**	-	-	-	**16**	**24,62%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	60	-	65	**65**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	15	16	17	17	**17**	**26,15%**
	szkoły podstawowe	szt.	Realizacja	0	0	0	4	12	**19**	-	-	-	**19**	**118,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	15	-	16	**16**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	18	19	20	20	**20**	**125,00%**
	3. Pojemność (capacity) wspartych obiektów szkół wyższych	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**3489**	-	-	-	**3489**	**218,06%**
			Wartość docelowa	-	-	-	200	**-**	-	1 500	-	1 600	**1 600**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	33 020	36 470	36 470	36 470	**36 470**	**2279,38%**

	4. Liczba wspartych obiektów infrastruktury sportowej w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	7	9	**22**	-	-	-	**22**	**36,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	7	-	-	50	-	60	**60**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	25	26	26	26	**26**	**43,33%**
	- przy obiektach edukacyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	**22**	-	-	-	**22**	**55,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	35	-	40	**40**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	18	22	25	25	**25**	**62,50%**
	- obiekty uszkodzone w wyniku powodzi	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	1	-	1	**1**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
	5. Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastrukrury sportowej	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**17 895**	-	-	-	**17 895**	**49,85%**
			Wartość docelowa	-	-	-	17 000	-	-	35 900	-	35 900	**35 900**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	20 400	22 559	38 059	38 059	**38 059**	**106,01%**
	6. Liczba projektów z zakresu:	szt.	Realizacja	0	0	3	19	54	**73**	-	-	-	**73**	**85,88%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	75	-	85	**85**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	84	90	93	93	**93**	**109,41%**
core indicator 38	- ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	3	19	43	**59**	-	-	-	**59**	**84,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	65	-	70	**70**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	70	76	78	78	**78**	**111,43%**
	- pomocy społecznej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	11	**14**	-	-	-	**14**	**93,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	10	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	14	14	15	15	**15**	**100,00%**

	7. Liczba zmodernizowanych:	szt.	Realizacja	0	0	0	1	11	**17**	-	-	-	**17**	**34,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	**-**	-	25	-	50	**50**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	23	27	28	28	**28**	**56,00%**
KSI -P.76.1.2	- szpitali	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	**5**	-	-	-	**5**	**14,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	**-**	-	15	-	35	**35**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	11	15	15	15	**15**	**42,86%**
	- obiektów pomocy społecznej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	**12**	-	-	-	**12**	**80,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	**-**	-	10	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	12	12	13	13	**13**	**86,67%**
	6. Liczba szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny	szt.	Realizacja	0	0	1	8	19	**27**	-	-	-	**27**	**90,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	30	-	30	**30**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	29	30	30	30	**30**	**100,00%**
wskaźniki rezultatu														
core indicator 37, KSI-R.75.1.2	1. Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	700	**2705**	-	-	-	**2705**	**3,86%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	65000	-	70000	**70000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	700	77812	107617	107617	**107617**	**153,74%**
KSI-R.75.1.1	2. Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku projektu	osoby	Realizacja	0	0	0	0	9884	**53236**	-	-	-	**53236**	**44,36%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	110000	-	120000	**120000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	19286	183840	478370	480325	**480325**	**400,27%**
	3. Liczba obiektów edukacyjnych wykorzystywanych w kształceniu ustawicznym oraz zawodowym	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	30	-	30	**30**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**

KSI R.76.2.1	4. Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	18 926	6477*	116 938	**250 354**	-	-	-	**250 354**	**50,07%**
			Wartość docelowa	-	-	-	100 000	**-**	-	500 000	-	500 000	**500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	168 544	333 639	401 732	401 732	**401 732**	**80,35%**
	5. wartość zakupionego sprzętu - onkologia - choroby układu krążenia	PLN	Realizacja	0	0	0	0	0	**23 765 333**	-	-	-	**23 765 333**	**29,71%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15 000 000	-	-	80 000 000	-	80 000 000	**80 000 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	29 190 459	31 570 661	31 570 661	31 570 661	**31 570 661**	**39,46%**
	6. Liczba szkół wyposażonych w pracownie komputerowe	szt.	Realizacja	0	0	0	0	13	**13**	-	-	-	**13**	**32,50%**
			Wartość docelowa	-	-	-	8	-	-	40	-	40	**40**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	13	13	13	13	**13**	**32,50%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań VIII Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2 011**	**2 012**	**2 013**	**2 014**	**2 015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 8.1 Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych														
wskaźniki produktu														
core indicator 36	1. Liczba projektów z zakresu szkolnictwa wyższego	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**3**	-	-	-	**3**	**20,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	15	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	10	11	12	12	**12**	**80,00%**
	2. Liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkół wyższych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	1	**3**	-	-	-	**3**	**18,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	**-**	-	15	-	16	**16**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	10	11	12	12	**12**	**75,00%**
	3. Pojemność (capacity) wspartych obiektów szkół wyższych	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**3489**	-	-	-	**3489**	**218,06%**
			Wartość docelowa	-	-	-	200	**-**	-	1 500	-	1 600	**1 600**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	33 020	36 470	36 470	36 470	**36 470**	**2279,38%**

wskaźniki rezultatu															
core indicator 37, KSI-R.75.1.2	1. Liczba studentów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku realizacji projektów	osoby	Realizacja	0	0	0	0	700	**2705**	-	-	-	**2705**	**3,86%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	65000	-	70000	**70000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	700	77812	107617	107617	**107617**	**153,74%**
Działanie 8.2 Infrastruktura szkolna i sportowa															
wskaźniki produktu															
core indicator 36	1. Liczba projektów z zakresu edukacji	szt.	Realizacja	0	0	0	10	20	**33**	-	-	-	**33**	**94,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15	**-**	-	35	-	35	**35**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	34	35	44	44	**44**	**125,71%**
	2.Liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkoły ponadgimnazjalne	szt.	Realizacja	0	0	0	1	1	**6**	-	-	-	**6**	**22,22%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	**-**	-	25	-	27	**27**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	6	6	7	7	**7**	**25,93%**
	3.Liczba wspartych obiektów edukacyjnych gimnazja	szt.	Realizacja	0	0	0	2	9	**16**	-	-	-	**16**	**24,62%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	-	-	60	-	65	**65**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	15	16	17	17	**17**	**26,15%**
	4.Liczba wspartych obiektów edukacyjnych szkoły podstawowe	szt.	Realizacja	0	0	0	4	12	**19**	-	-	-	**19**	**118,75%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	15	-	16	**16**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	18	19	20	20	**20**	**125,00%**
	5. Liczba wspartych obiektów infrastruktury sportowej w tym:	szt.	Realizacja	0	0	0	7	9	**22**	-	-	-	**22**	**36,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	7	-	-	50	-	60	**60**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	25	26	26	26	**26**	**43,33%**
	- przy obiektach edukacyjnych	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	**22**	-	-	-	**22**	**55,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	35	-	40	**40**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	18	22	25	25	**25**	**62,50%**

	- obiekty uszkodzone w wyniku powodzi	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	-	-	1	-	1	**1**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
	6. Pojemność (capacity) wspartych obiektów infrastrukrury sportowej	osoby	Realizacja	0	0	0	0	0	**17 895**	-	-	-	**17 895**	**49,85%**
			Wartość docelowa	-	-	-	17 000	-	-	35 900	-	35 900	**35 900**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	20 400	22 559	38 059	38 059	**38 059**	**106,01%**
wskaźniki rezultatu															
	1. Liczba obiektów edukacyjnych wykorzystywanych w kształceniu ustawicznym oraz zawodowym	szt.	Realizacja	0	0	0	0	0	**0**	-	-	-	**0**	**0,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	30	-	30	**30**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	0	0	0	0	**0**	**0,00%**
	2. Liczba szkół wyposażonych w pracownie komputerowe	szt.	Realizacja	0	0	0	0	13	**13**	-	-	-	**13**	**32,50%**
			Wartość docelowa	-	-	-	8	-	-	40	-	40	**40**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	13	13	13	13	**13**	**32,50%**
KSI-R.75.1.1	3. Liczba uczniów korzystających z infrastruktury wspartej w wyniku projektu	osoby	Realizacja	0	0	0	0	9884	**53236**	-	-	-	**53236**	**44,36%**
			Wartość docelowa	-	-	-	-	**-**	-	110000	-	120000	**120000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	19286	183840	478370	480325	**480325**	**400,27%**
Działanie 8.3 Ochrona zdrowia															
wskaźniki produktu															
core indicator 38	1. Liczba projektów z zakresu ochrony zdrowia	szt.	Realizacja	0	0	3	19	43	**59**	-	-	-	**59**	**84,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	10	**-**	-	65	-	70	**70**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	70	76	78	78	**78**	**111,43%**
KSI -P.76.1.2	2. Liczba zmodernizowanych szpitali	szt.	Realizacja	0	0	0	1	2	**5**	-	-	-	**5**	**14,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	-	-	15	-	35	**35**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	11	15	15	15	**15**	**42,86%**

	3. Liczba szpitali, które zakupiły sprzęt medyczny	szt.	Realizacja	0	0	1	8	19	**27**	-	-	-	**27**	**90,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	-	-	30	-	30	**30**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	29	30	30	30	**30**	**100,00%**
wskaźniki rezultatu														
KSI R.76.2.1	1. Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów	szt.	Realizacja	0	0	18 926	6477*	116 938	**250 354**	-	-	-	**250 354**	**50,07%**
			Wartość docelowa	-	-	-	100 000	**-**	-	500 000	-	500 000	**500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	168 544	333 639	401 732	401 732	**401 732**	**80,35%**
	2. wartość zakupionego sprzętu - onkologia - choroby układu krążenia	PLN	Realizacja	0	0	0	0	0	**23 765 333**	-	-	-	**23 765 333**	**29,71%**
			Wartość docelowa	-	-	-	15 000 000	-	-	80 000 000	-	80 000 000	**80 000 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	29 190 459	31 570 661	31 570 661	31 570 661	**31 570 661**	**39,46%**
Działanie 8.4 Pomoc społeczna														
wskaźniki produktu														
	1. liczba projektów z zakresu pomocy społecznej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	11	**14**	-	-	-	**14**	**93,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	10	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	14	14	15	15	**15**	**100,00%**
	2. liczba zmodernizowanych obiektów pomocy społecznej	szt.	Realizacja	0	0	0	0	9	**12**	-	-	-	**12**	**80,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	2	**-**	-	10	-	15	**15**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	12	12	13	13	**13**	**86,67%**
komentarz				*wartość docelowa przed renegocjacjami Programu										
				**w poprzednim okresie sprawozdawczym wartość wskaźnika była liczona na podstawie wsk. LSI "liczba badań wykonanych nowym sprzętem" którego zakres jest szerszy niż zakres wsk. KSI "Potencjalna liczba specjalistycznych badań medycznych przeprowadzonych sprzętem zakupionym w wyniku realizacji projektów".									

Załącznik nr IV do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.
Postęp fizyczny IX Osi Priorytetowej RPO WL - Pomoc techniczna.

Kod wskaźnika	Wskaźniki	Jednostka	Rok	2007	2008	2009	*2010	2011	2012	2013	2014	2015	Ogółem	%
Cel IX Osi Priorytetowej: Zapewnienie efektywnego oraz zgodnego z prawem i politykami wspólnotowymi wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego poprzez wsparcie instytucji uczestniczących w zarządzaniu i wdrażaniu														
wskaźniki produktu														
	1. Liczba etatów współfinansowanych z PT	szt.	Realizacja	0	90	120	168	196	**213**	-	-	-	**213**	**142,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	**-**	-	150	-	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-		-	-	221	230	233	233	**233**	**155,33%**
KSI - P.85.1.3	2. Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	szt.	Realizacja	0	143	197	231	261	**284**	-	-	-	**284**	**189,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	-	-	150	-	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	278	318	318	318	**318**	**212,00%**
	3. Liczba kampanii informacyjnych i promocyjnych	szt	Realizacja	0	1	3	5	7	**9**	-	-	-	**9**	**90,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	**-**	-	9	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	8	10	10	10	**10**	**100,00%**
	4. Liczba zleconych ekspertyz, analiz*	szt	Realizacja	0	5	8	10	12	**15**	-	-	-	**15**	**68,18%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	**-**	-	20	-	22	**22**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	17	19	33	33	**33**	**150,00%**
	5. Liczba szkoleń, seminariów i konferencji dla beneficjentów	szt	Realizacja	0	4	18	38	54	**70**	-	-	-	**70**	**280,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	8	**-**	-	25	-	25	**25**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	61	77	77	77	**77**	**308,00%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach	osoby	Realizacja	0	811	2 878	5 008	6 449	**7 707**	-	-	-	**7 707**	**154,14%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 500	-	-	5 000	-	5 000	**5 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	7 349	8 307	8 307	8 307	**8 307**	**166,14%**

	2. Liczba przeszkolonego personelu zaangażowanego we wdrażanie RPO	osoby	Realizacja	0	101	147	152	181	**214**	-	-	-	**214**	**142,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	**-**	-	150	-	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	221	230	267	267	**267**	**178,00%**
	3 Liczba odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl	szt.	Realizacja	2 900 000	3 187 004	3 517 201	3 837 221	4 074 854	**4 280 138**	-	-	-	**4 280 138**	**122,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 000 000	**-**	-	3 000 000	-	3 500 000	**3 500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4 194 854,00	4 400 138,00	4 400 138,00	4 400 138,00	**4 400 138,00**	**125,72%**
Postęp fizyczny z realizacji RPO WL na poziomie działań IX Osi Priorytetowej														
Kod wskaźnika	**Wskaźniki**	**Jednostka**	**Rok**	**2007**	**2008**	**2009**	***2010**	**2 011**	**2 012**	**2 013**	**2 014**	**2 015**	**Ogółem od początku realizacji programu**	**%**
Działanie 9.1 Wsparcie wdrażania RPO														
wskaźniki produktu														
	1. Liczba etatów współfinansowanych z PT	szt.	Realizacja	0	90	120	168	196	**213**	-	-	-	**213**	**142,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	**-**	-	150	-	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-		-	-	221	230	233	233	**233**	**155,33%**
KSI -P.85.1.3	2. Liczba zakupionego sprzętu komputerowego	szt.	Realizacja	0	143	197	231	261	**284**	-	-	-	**284**	**189,33%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	-	-	150	-	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	278	318	318	318	**318**	**212,00%**
	3. Liczba zleconych ekspertyz, analiz	szt	Realizacja	0	5	8	10	12	**15**	-	-	-	**15**	**68,18%**
			Wartość docelowa	-	-	-	5	**-**	-	20	-	22	**22**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	17	19	33	33	**33**	**150,00%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba przeszkolonego personelu zaangażowanego we wdrażanie RPO	szt.	Realizacja	0	101	147	152	181	**214**	-	-	-	**214**	**142,67%**
			Wartość docelowa	-	-	-	150	**-**	-	150	-	150	**150**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	221	230	267	267	**267**	**178,00%**

Działanie 9.2 Informacja i promocja RPO													
wskaźniki produktu													
	1. Liczba kampanii informacyjnych i promocyjnych	szt	Realizacja	0	1	3	5	7	**9**	-	-	-	**9**	**90,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	3	-	-	9	-	10	**10**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	8	10	10	10	**10**	**100,00%**
	2. Liczba szkoleń, seminariów i konferencji dla beneficjentów	szt	Realizacja	0	4	18	38	54	**70**	-	-	-	**70**	**280,00%**
			Wartość docelowa	-	-	-	8	**-**	-	25	-	25	**25**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	61	77	77	77	**77**	**308,00%**
wskaźniki rezultatu														
	1. Liczba osób uczestniczących w szkoleniach, seminariach i konferencjach	osoby	Realizacja	0	811	2 878	5 008	6 449	**7 707**	-	-	-	**7 707**	**154,14%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 500	-	-	5 000	-	5 000	**5 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	7 349	8 307	8 307	8 307	**8 307**	**166,14%**
	2. Liczba odwiedzin portalu www.rpo.lubelskie.pl	szt.	Realizacja	2 900 000	3 187 004	3 517 201	3 837 221	4 074 854	**4 280 138**	-	-	-	**4 280 138**	**122,29%**
			Wartość docelowa	-	-	-	1 000 000	**-**	-	3 000 000	-	3 500 000	**3 500 000**	
			Wartość bazowa	0										
			Szacowana realizacja	-	-	-	-	-	4 194 854,00	4 400 138,00	4 400 138,00	4 400 138,00	**4 400 138,00**	**125,72%**
komentarz				* zmiana metodologii liczenia wartości wskaźnika										

Załącznik nr V do sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Tabela 5. Wskaźniki kontekstowe dla RPO na lata 2007-2013

Lp.	Nazwa zmiennej lub wskaźnika	Rok	Jedn. Miary	Źródło	Ogółem (średnia)		Województwo
					UE 27	Polska	
SPOŁECZEŃSTWO							
1	Wskaźnik zatrudnienia **ogółem**	2007	%	GUS-BDL	53,3	48,6	51,1
		2008			53,7	50,4	50,4
		2009			52,5	50,4	50,4
		2010			52,0	50,4	50,7
		2011			52,5	50,2	50,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
1	Wskaźnik zatrudnienia **miasto**	2007	%	GUS-BDL	-	46,9	49,1
		2008			-	48,8	53,0
		2009			-	48,9	53,8
		2010			-	50,4	48,9
		2011			-	43,4	50,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
1	Wskaźnik zatrudnienia **wieś**	2007	%	GUS-BDL	-	47,9	57,2
		2008			-	49,1	55,0
		2009			-	49,2	53,9
		2010			-	50,4	52,4
		2011			-	44,5	44,4
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
1	Wskaźnik zatrudnienia wg grup wieku **15 - 24 lat**	2007	%	GUS-BDL	37,1	25,8	26,0
		2008			37,5	27,4	27,8
		2009			35,1	26,8	27,4
		2010			34,0	26,3	21,9
		2011			33,5	24,9	21,6
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
1	Wskaźnik zatrudnienia wg grup wieku **25-54 lat**	2007	%	GUS-BDL	-	74,9	77,0
		2008			-	77,5	77,5
		2009			-	77,6	77,9
		2010			-	77,1	78,1
		2011			-	77,3	78,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
1	Wskaźnik zatrudnienia wg grup wieku **55-64 lata**	2007	%	GUS-BDL	44,7	29,7	38,3
		2008			45,6	36,1	30,3
		2009			46,0	32,3	29,2
		2010			46,3	34,0	37,3
		2011			47,4	36,9	37,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
1	Wskaźnik zatrudnienia wg płci **kobiety**	2007	%	GUS-BDL	46,0	41,5	45,4
		2008			46,6	42,9	44,5
		2009			46,1	43,2	44,1
		2010			45,7	43,4	44,8
		2011			45,8	42,8	44,5
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
2	Pracujący ogółem **(gdzie rok poprzedni = 100)**	2007	%	GUS-publ	111,5	108,4	104,6
		2008			-	110,5	106,1
		2009			-	108,3	104,8
		2010			-	111,0	109,5
		2011			-	112,1	110,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

2	Pracujący ogółem **w sektorze prywatnym**	2007	%	GUS-publ	-	75,4	75,2
		2008			-	74,0	74,1
		2009			-	75,7	75,6
		2010			-	76,5	77,3
		2011			-	77,2	78,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
2	Pracujący ogółem **w MŚP**	2007	%	GUS-publ	-	67,9	74,3
		2008			-	68,4	74,4
		2009			-	68,8	75,1
		2010			-	73,7	84,6
		2011			-	73,8	85,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
3	Stopa bezrobocia (wg. BAEL)	2007	%	GUS-BDL	7,2	9,6	9,5
		2008			7,0	7,1	8,8
		2009			8,9	8,2	9,7
		2010			9,6	9,6	9,9
		2011			10,5	9,6	10,3
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
3	Stopa bezrobocia (wg. BAEL) **kobiety**	2007	%	GUS-BDL	7,9	10,3	9,4
		2008			7,5	8,0	8,7
		2009			8,9	8,7	9,3
		2010			9,6	10,0	9,5
		2011			10,5	10,4	10,1
		2012					
		2013					
		2014					
4	Stopa bezrobocia rejestrowanego	2007	%	GUS-BDL	-	11,2	13,0
		2008			-	9,5	11,2
		2009			-	12,1	12,9
		2010			-	12,4	13,1
		2011			-	12,5	13,2
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
4	Stopa bezrobocia rejestrowanego **kobiety**	2007	%	GUS-BDL	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
5	Liczba nowoutworzonych miejsc pracy	2007	l.bezwzględne	GUS- BDL	-	639,2	15,7
		2008			-	490,6	13,3
		2009			-	521,0	16,9
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
6	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do internetu (l. bezwzględne)	2007	Tys.	GUS-BDL	-	13 676 (na 37 366 badanych)	627 (na 2 232 badanych)
		2008			-	17 073 (na 37 358 badanych)	813 (na 2 233 badanych)
		2009			-	19 919 (na 37 302 badanych)	1 014 (na 2 205 badanych)
		2010			-	22 298 (na 37 412 badanych)	1 106 (na 2186 badanych)
		2011			-	22 275 (Na 37 375 badanych)	1 114 (na 2201 badanych)
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

6	Gospodarstwa domowe wyposażone w komputer osobisty z dostępem do Internetu	2007	%	GUS-BDL	54,0	36,6	28,1
		2008			60,0	45,7	36,4
		2009			65,0	53,4	46,0
		2010			70,0	59,6	50,6
		2011			73,0	62,3	55,4
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7a	Komputery w szkołach **ogółem**	2007	szt.	GUS-BDL	-	596 447	39 326
		2008			-	643 913	45 752
		2009			-	658 264	46 392
		2010			-	674 713	46 708
		2011			-	699 062	47 408
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7a	Komputery w szkołach **w tym z dostępem do Internetu**	2007	szt.	GUS-BDL	-	520 521	34 694
		2008			-	572 113	41 115
		2009			-	592 755	42 276
		2010			-	614 627	42 975
		2011			-	644 949	44 048
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7b	Udział szkół wyposażonych w komputery **w % danej grupy szkół**	2007	%	GUS-BDL	-	74,4	74,5
		2008			-	78,2	79,9
		2009			-	79,0	82,7
		2010			-	79,6	81,7
		2011			-	81,2	82,5
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7b	Udział szkół wyposażonych w komputery w % danej grupy szkół **podstawowe**	2007	%	GUS-BDL	-	86,6	82,6
		2008			-	90,4	87,0
		2009			-	92,0	90,0
		2010			-	93,3	91,3
		2011			-	94,2	93,4
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7b	Udział szkół wyposażonych w komputery w % danej grupy szkół **gimnazjalne**	2007	%	GUS-BDL	-	80,5	76,1
		2008			-	83,9	83,2
		2009			-	82,9	83,0
		2010			-	82,9	82,4
		2011			-	82,4	82,6
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7b	Udział szkół wyposażonych w komputery w % danej grupy szkół **ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne**	2007	%	GUS-BDL	-	49,4	46,8
		2008			-	59,4	59,3
		2009			-	61,5	60,1
		2010			-	63,8	61,7
		2011			-	64,3	62,7
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
7b	Udział szkół wyposażonych w komputery w % danej grupy szkół **policealne**	2007	%	GUS-BDL	-	42,2	40,4
		2008			-	48,3	45
		2009			-	49,6	48,5
		2010			-	45,1	46,2
		2011			-	45,3	46,7
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

8	Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i wiecej (BAEL) **podstawowe i niepełne podstawowe (poziom 0-2 ISCED)**	2007	%	GUS-BDL	-	-	-
		2008			37,7	25,4	30,1
		2009			37,7	24,3	27,5
		2010			37,7*	23,4	26,9
		2011			-	22,3	25,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2015					
8	Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i wiecej (BAEL) **ponadpodstawowe i ponadgimnazjalne (poziom 3-4 ISCED)**	2007	%	GUS-BDL	-	-	-
		2008			41,4	59,3	55,2
		2009			41,4	59,0	56,4
		2010			41,4*	58,5	56,0
		2011			-	56,9	54,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
8	Wykształcenie ludności w wieku 15 lat i wiecej (BAEL) **wyższe (poziom 5-6 ISCED)**	2007	%	GUS-BDL	-	-	-
		2008			17,4	15,3	14,7
		2009			17,5	16,6	16,1
		2010			17,5*	18,1	17,2
		2011			-	18,1	16,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
9	Liczba uczniów w szkołach **podstawowych**	2007	l. bezwzgledne	GUS-BDL	-	2 375 255	141 580
		2008			-	2 294 434	136 652
		2009			-	2 235 018	131 540
		2010			-	2 191 896	127 790
		2011			-	2 187 405	125 406
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
9	Liczba uczniów w szkołach **gimnazjach**	2007	l. bezwzgledne	GUS-BDL	-	1 465 452	88 534
		2008			-	1 393 692	83 164
		2009			-	1 336 610	79 269
		2010			-	1 277 473	75 416
		2011			-	1 225 807	72 529
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
9	Liczba uczniów w szkołach **średnich**	2007	l. bezwzgledne	GUS-BDL	-	-	101 604
		2008			-	-	-
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
9	Liczba uczniów w szkołach **policealnych**	2007	l. bezwzgledne	GUS-BDL	-	301 563	18 097
		2008			-	344 133	20 576
		2009			-	284 836	18 699
		2010			-	-	-
		2011			-	330 281	23 765
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
9	Liczba uczniów w szkołach **wyższych**	2007	l. bezwzgledne	GUS-BDL	-	1 922 716	106 416
		2008			-	1 911 520	105 044
		2009			-	1 880 239	105 180
		2010			-	1 817 533	101 540
		2011			-	1 736 612	96 187
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

10	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców	2007	tys.	GUS-BDL	-	1 441,8	650,2
		2008			-	1 486,1	719,0
		2009			-	1 442,1	742,0
		2010			-	1 461,1	748,1
		2011			-	1 483,4	684,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
10	Udzielone noclegi w turystycznych obiektach zbiorowego zakwaterowania na 1 tys. mieszkańców **w tym turystom zagranicznym**	2007	tys.	GUS-BDL	-	286,4	73,1
		2008			-	266,9	64,3
		2009			-	251,9	57,6
		2010			-	263,5	59,9
		2011			-	276,0	67,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
11	Widzowie: **w kinach stałych**	2007	tys.	GUS-BDL	-	33 782	918
		2008			-	35 179	1 054
		2009			-	38 975	1 166
		2010			-	37 528	1 105
		2011			-	39 616	1 270
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
11	Widzowie: **i słuchacze w teatrach i instytucjach muzycznych**	2007	tys.	GUS-BDL	-	9 843	223
		2008			-	11 593	261
		2009			-	11 499	226
		2010			-	11 522	205
		2011			-	10 936	199
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
11	Widzowie: **zwiedzający muzea i wystawy**	2007	tys.	GUS-BDL	-	20 438	960
		2008			-	20 727	980
		2009			-	20 655	1 023
		2010			-	22 216	948
		2011			-	24 918	936
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
12	Ofiary śmiertelne wypadków drogowych **na 100 tys. ludności**	2007	%	GUS-BDL	-	15,0	16,0
		2008			-	14,3	14,2
		2009			-	12,0	13,6
		2010			-	10,0	12,0
		2011			-	10,9	11,6
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
12	Ofiary śmiertelne wypadków drogowych **na 100 tys. zarejestrowanych pojazdów**	2007	%	GUS-BDL	-	29,0	32,0
		2008			-	25,5	30,8
		2009			-	20,8	23,6
		2010			-	17,0	19,0
		2011			-	17,3	18,2
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
12	Ofiary śmiertelne wypadków drogowych **rok poprzedni = 100**	2007	%	GUS/BDL	-	106,5	102,9
		2008			-	97,4	106,0
		2009			-	84,1	80,6
		2010			-	85,5	80,5
		2011			-	107,2	98,4
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

13a	Saldo migracji wewnętrznych **w miastach**	2007	liczba	GUS-BDL	-	-47 904,0	-5 138,0
		2008			-	-38 850,0	-3 849,0
		2009			-	-41 073,0	-3 465,0
		2010			-	-45 951,0	-4 938,0
		2011			-	-39 799,0	-4 370,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
13a	Saldo migracji wewnętrznych **na wsi**	2007	liczba	GUS-BDL	-	47 904,0	-5,0
		2008			-	38 850,0	-269,0
		2009			-	41 073,0	-772,0
		2010			-	45 951,0	71,0
		2011			-	39 799,0	-590,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
13b	Saldo migracji zagranicznych	2007	liczba	GUS-BDL	-	-20 485,0	-608,0
		2008			-	-14 865,0	-315,0
		2009			-	-1 196,0	84,0
		2010			-	-2 114,0	-38,0
		2011			-	-4 334,0	-176,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
14	Liczba ludności korzystającej z przewozów komunikacją miejską	2007	mln	GUS -publ	-	4 078,0	97,0
		2008			-	4 066,0	99,0
		2009			-	3 779,0	100,0
		2010			-	3 904,9	98,9
		2011			-	3 890,0	98,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
15	Długość dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem	2007	km	GUS-BDL	-	258 909,0	18 511,8
		2008			-	261 232,9	18 811,7
		2009			-	268 372,2	19 581,9
		2010			-	273 759,8	20 217,1
		2011			-	280 400,5	21 325,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
15	Długość dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem **wojewódzkich**	2007	km	GUS-BDL	-	28 455,0	2 215,3
		2008			-	28 474,4	2 212,0
		2009			-	28 410,2	2 204,2
		2010			-	28 399,3	2 208,1
		2011			-	28 412,6	2 209,4
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
15	Długość dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem **powiatowych**	2007	km	GUS-BDL	-	114 357,0	9 176,9
		2008			-	114 384,3	9 186,6
		2009			-	114 402,0	9 239,0
		2010			-	114 478,0	9 261,9
		2011			-	116 364,1	10 162,6
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
15	Długość dróg publicznych (o twardej nawierzchni) ogółem **gminnych**	2007	km	GUS-BDL	-	97 577,0	6 063,7
		2008			-	99 855,4	6 344,9
		2009			-	106 983,1	7 081,5
		2010			-	112 276,9	7 688,9
		2011			-	116 824,6	7 894,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

16	Udział dróg w złym stanie technicznym w stosunku do ogółu	2007	%	GUS	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
17	Linie kolejowe eksploatowane ogółem	2007	km	GUS-BDL	-	20 107,0	1 075,0
		2008			-	20 196,0	1 071,0
		2009			-	20 360,0	1 089,0
		2010			-	20 228,0	1 039,0
		2011			-	20 228,0	1 039,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
18	Udział zmodernizowanych linii kolejowych w długości ogółem	2007	%	PKP-PLK	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
19	Liczba szpitali	2007	szt.	GUS-BDL	-	748,0	37,0
		2008			-	732,0	37,0
		2009			-	754,0	38,0
		2010			-	795,0	42,0
		2011			-	814,0	45,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
GOSPODARKA							
20	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca wg średniej UE 27 (w PPS, UE- 27 = 100)	2007	PLN	Eurostat	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
20	Produkt krajowy brutto na 1 mieszkańca wg średniej UE 27 (w PPS, UE- 27 = 100)	2007	%	Eurostat	100,0	54,4	36,9
		2008			100,0	56,2	39,0
		2009			100,0	61,0	-
		2010			100,0	62,0	42,0
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
21	Wzrost PKB w cenach stałych (rok poprzedni = 100)	2007	%	GUS-BDL	-	106,8	105,4
		2008			-	105,1	106,5
		2009			-	101,6	99,3
		2010			-	103,9	103,8
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych na jednego pracującego	2007	PLN	GUS-BDL	-	66 541,0	45 662,0
		2008			-	70 696,0	48 018,0
		2009			-	75 550,0	52 249,0
		2010			-	78 784,0	56 168,0
		2011			-	84 976,0	58 503,0
		2012			-	90 193,0	62 843,0
		2013					
		2014					
		2015					

22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo** na jednego pracującego	2007	PLN	GUS-BDL	-	17 004,0	9 040,0
		2008			-	16 940,0	8 934,0
		2009			-	18 774,0	11 143,0
		2010			-	17 666,0	10 437,0
		2011			-	18 324,0	10 520,0
		2012			-	21 285,0	13 478,0
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołóstwo** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	53,2
		2008			-	100,0	52,7
		2009			-	100,0	59,4
		2010			-	100,0	59,1
		2011			-	100,0	57,4
		2012			-	100,0	63,3
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **przemysł** na jednego pracującego	2007	PLN	GUS-BDL	-	73 170,0	61 677,0
		2008			-	78 587,0	65 754,0
		2009			-	83 080,0	70 120,0
		2010			-	85 989,0	78 488,0
		2011			-	97 810,0	83 988,0
		2012			-	106 373,0	87 164,0
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **przemysł** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	84,3
		2008			-	100,0	83,7
		2009			-	100,0	84,4
		2010			-	100,0	91,3
		2011			-	100,0	85,9
		2012			-	100,0	81,9
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **w tym przetwórstwo przemysłowe** na jednego pracującego	2007	PLN	GUS-BDL	-	67 236,0	58 003,0
		2008			-	73 377,0	62 357,0
		2009			-	78 428,0	65 971,0
		2010			-	79 025,0	72 266,0
		2011			-	88 106,0	73 310,0
		2012			-	95 143,0	76 110,0
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **w tym przetwórstwo przemysłowe** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	86,3
		2008			-	100,0	85,0
		2009			-	100,0	84,1
		2010			-	100,0	91,4
		2011			-	100,0	83,2
		2012			-	100,0	80,0
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **budownictwo** na jednego pracującego	2007	PLN	GUS-BDL	-	63 419,0	64 252,0
		2008			-	72 732,0	72 093,0
		2009			-	88 592,0	85 595,0
		2010			-	93 220,0	89 785,0
		2011			-	99 601,0	91 875,0
		2012			-	108 887,0	96 763,0
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **budownictwo** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	101,3
		2008			-	100,0	99,1
		2009			-	100,0	96,6
		2010			-	100,0	96,3
		2011			-	100,0	92,2
		2012			-	100,0	88,9
		2013					
		2014					
		2015					

22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **usługi rynkowe** na jednego pracującego	2007	PLN	GUS-BDL	-	94 847,0	91 390,0
		2008			-	104 629,0	95 581,0
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **usługi rynkowe** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100	90
		2008			-	100	91
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **usługi nierynkowe** na jednego pracujacego	2007	PLN	GUS-BDL	-	69 208,0	60 705,0
		2008			-	73 352,0	64 841,0
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
22	Wartość dodana brutto wg sektorów ekonomicznych **usługi nierynkowe** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	87,7
		2008			-	100,0	88,4
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
22**	Wartość dodana brutto w tym : **Usługi: Handel; Naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia; Informacja i komunikacja (sekcje: G, H, I, J)**	2007	PLN	GUS-BDL	-	83 159,0	75 491,0
		2008			-	87 335,0	78 688,0
		2009			-	89 184,0	80 254,0
		2010			-	91 098,0	82 865,0
		2011			-	102 120,0	91 600,0
		2012			-	105 899,0	95 337,0
		2013					
		2014					
		2015					
22**	Wartość dodana brutto w tym: **Usługi: Handel; Naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia; Informacja i komunikacja (sekcje: G, H, I, J)** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	90,8
		2008			-	100,0	90,1
		2009			-	100,0	90,0
		2010			-	100,0	91,0
		2011			-	100,0	89,7
		2012			-	100,0	90,0
		2013					
		2014					
		2015					
22**	Wartość dodana brutto w tym: **Usługi : Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości (sekcje: K, L)**	2007	PLN	GUS-BDL	-	195 602,0	187 567,0
		2008			-	205 162,0	188 706,0
		2009			-	229 810,0	212 527,0
		2010			-	230 022,0	218 415,0
		2011			-	210 093,0	192 388,0
		2012			-	224 204,0	201 191,0
		2013					
		2014					
		2015					
22**	Wartość dodana brutto w tym: **Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości (sekcje: K, L)** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	95,9
		2008			-	100,0	92,0
		2009			-	100,0	92,5
		2010			-	100,0	95,0
		2011			-	100,0	91,6
		2012			-	100,0	89,7
		2013					
		2014					
		2015					

22**	Wartość dodana brutto w tym: **Pozostałe usługi (sekcje: M, N, O, P, Q, R, S, T)**	2007	PLN	GUS-BDL	-	61 214,0	52 619,0
		2008			-	64 251,0	55 366,0
		2009			-	67 657,0	59 150,0
		2010			-	72 738,0	63 914,0
		2011			-	77 643,0	67 916,0
		2012			-	78 427,0	69 565,0
		2013					
		2014					
		2015					
22**	Wartość dodana brutto w tym: **Pozostałe usługi (sekcje: M, N, O, P, Q, R, S, T)** Polska=100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	86,0
		2008			-	100,0	86,2
		2009			-	100,0	87,4
		2010			-	100,0	87,9
		2011			-	100,0	87,5
		2012			-	100,0	88,7
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo** województwo = 100	2007	%	GUS-BDL	5,6	16,6	37,6
		2008			5,6	16,0	36,8
		2009			-	15,7	36,3
		2010			-	15,8	36,6
		2011			-	17,3	38,8
		2012			-	17,1	38,3
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybołówstwo** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS-BDL	-	100,0	100,1
		2008			-	100,2	100,1
		2009			-	99,8	100,1
		2010			-	99,3	99,6
		2011			-	111,7	110,7
		2012			-	99,9	100,0
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **przemysł ogółem** województwo = 100	2007	%	GUS-BDL	19,4	23,2	14,5
		2008			19,4	22,5	13,9
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **przemysł ogółem** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS-BDL	-	104,6	102,3
		2008			-	99,1	97,2
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **w tym przetwórstwo przemysłowe** województwo = 100	2007	%	GUS-BDL	-	20,3	12,7
		2008			-	19,7	12,1
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **w tym przetwórstwo przemysłowe** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS-BDL	-	105,4	102,3
		2008			-	98,9	96,7
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **budownictwo** województwo = 100	2007	%	GUS-BDL	8,2	5,8	4,1
		2008			8,2	6,1	4,7
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujacych wg sektorów ekonomicznych **budownictwo** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS-BDL	-	113,0	113,3
		2008			-	107,4	115,3
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **usługi rynkowe** województwo = 100	2007	%	GUS-BDL	36,8	37,6	26,0
		2008			36,8	38,3	26,8
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **usługi rynkowe** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS-BDL	-	105,8	104,2
		2008			-	103,9	104,4
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **usługi nierynkowe** województwo = 100	2007	%	GUS-BDL	29,4	17,5	18,6
		2008			29,4	17,4	18,5
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **usługi nierynkowe** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS-BDL	-	101,9	101,6
		2008			-	101,2	101,1
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych w tym: **Przemysł i Budownictwo (sekcje: B, C, D, E, F)**	2007	%	GUS-BDL	-	28,6	18,5
		2008			-	29,1	18,9
		2009			-	28,8	18,8
		2010			-	28,1	18,4
		2011			-	27,4	17,5
		2012			-	27,4	17,9
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych w tym: **Przemysł i Budownictwo (sekcje: B, C, D, E, F)** rok poprzedni=100	2007	%	GUS-BDL	-	104,6	103,0
		2008			-	106,2	104,4
		2009			-	101,0	101,4
		2010			-	95,6	96,5
		2011			-	99,7	99,6
		2012			-	101,0	102,9
		2013					
		2014					
		2015					

23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **Usługi: Handel; Naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia; Informacja i komunikacja (sekcje: G, H, I, J)**	2007	%	GUS-BDL	-	24,8	18,2
		2008			-	25,0	18,3
		2009			-	25,6	18,9
		2010			-	25,0	18,5
		2011			-	24,5	17,9
		2012			-	24,4	18,0
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **Usługi: Handel; Naprawa pojazdów samochodowych; Transport i gospodarka magazynowa; Zakwaterowanie i gastronomia; Informacja i komunikacja (sekcje: G, H, I, J)** rok poprzedni=100	2007	%	GUS-BDL	-	102,5	103,3
		2008			-	105,4	103,2
		2009			-	104,1	104,5
		2010			-	96,0	96,9
		2011			-	100,2	100,9
		2012			-	100,7	101,7
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **Usługi: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości (sekcje: K, L)**	2007	%	GUS-BDL	-	3,8	2,6
		2008			-	3,9	2,8
		2009			-	4,0	2,9
		2010			-	3,9	2,7
		2011			-	3,9	2,6
		2012			-	3,9	2,5
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **Usługi: Działalność finansowa i ubezpieczeniowa; Obsługa rynku nieruchomości (sekcje: K, L)** rok poprzedni=100	2007	%	GUS-BDL	-	104,0	104,4
		2008			-	105,1	108,5
		2009			-	105,1	103,7
		2010			-	96,1	92,0
		2011			-	101,6	102,7
		2012			-	102,1	98,7
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **Pozostałe usługi (sekcje: M, N, O, P, Q, R, S, T)**	2007	%	GUS-BDL	-	26,2	23,1
		2008			-	26,0	23,2
		2009			-	25,9	23,1
		2010			-	27,1	23,7
		2011			-	27,0	23,2
		2012			-	27,2	23,3
		2013					
		2014					
		2015					
23**	Struktura pracujących wg sektorów ekonomicznych **Pozostałe usługi (sekcje: M, N, O, P, Q, R, S, T)** rok poprzedni=100	2007	%	GUS-BDL	-	102,0	101,4
		2008			-	103,6	102,6
		2009			-	101,6	101,2
		2010			-	102,5	101,4
		2011			-	102,1	102,0
		2012			-	101,7	101,8
		2013					
		2014					
		2015					
24	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności **ogółem**	2007	Liczba bezwzględna	GUS-BDL	-	967,0	699,0
		2008			-	985,0	715,0
		2009			-	981,0	724,0
		2010			-	1 024,0	762,0
		2011			-	1 004,0	746,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
24	Podmioty gospodarki narodowej zarejestrowane w rejestrze REGON na 10 tys. ludności **w tym MŚP**	2007	Liczba bezwzględna	GUS -publ	-	966,0	698,3
		2008			-	984,0	714,3
		2009			-	980,0	723,3
		2010			-	1 022,2	761,7
		2011			-	1 021,2	761,2
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

25	Liczba przedsiębiorstw z udziałem kapitału zagranicznego	2007	Liczba bezwzględna	GUS-BDL	-	18 515,0	329,0
		2008			-	21 092,0	329,0
		2009			-	22 176,0	318,0
		2010			-	23 078,0	343,0
		2011			-	24 910,0	353,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
26	Kapitał zagraniczny w podmiotach z kapitałem zagranicznym na 1 mieszkańca (w tys. PLN.)	2007	Liczba bezwzględna	GUS-BDL	-	3,5	0,3
		2008			-	3,8	0,3
		2009			-	4,0	0,4
		2010			-	-	-
		2011			-	4,3	0,6
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
27	Nakłady inwestycyjne na 1 mieszakańca **ogółem**	2007	PLN	GUS-BDL	-	5 000,0	2 799,0
		2008			-	5 700,0	3 526,0
		2009			-	5 700,0	3 673,0
		2010			-	5 690,0	3 846,0
		2011			-	6 316,0	4 751,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
27	Nakłady inwestycyjne na 1 mieszakańca **w tym bezpośrednie inwestycje zagraniczne**	2007	%	GUS-BDL	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	-	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	-
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
27	Nakłady inwestycyjne na 1 mieszakańca **w tym udział sektora prywatnego**	2007	zł	GUS-BDL	-	3 419,0	1 589,0
		2008			-	3 733,0	2 035,0
		2009			-	3 415,0	2 078,0
		2010			-	3 216,0	1 952,0
		2011			-	3 479,0	2 377,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
27	Nakłady inwestycyjne na 1 mieszakańca **w tym udział sektora prywatnego**	2007	%	GUS-BDL	-	68,0	56,8
		2008			-	65,5	57,7
		2009			-	59,6	56,6
		2010			-	-	-
		2011			-	55,1	50,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
28	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową (ceny bieżące) w relacji do PKB **ogółem**	2007	%	GUS-BDL	1,8	0,6	0,4
		2008			1,9	0,6	0,5
		2009			2,0	0,6	0,5
		2010			2,0	0,7	0,7
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
28	Nakłady na działalność badawczo-rozwojową (ceny bieżące) w relacji do PKB **w tym nakłady finansowane przez przedsiębiorstwa**	2007	%	GUS - BDL	1,2	0,1	0,1
		2008			1,2	0,2	0,1
		2009			1,3	0,2	0,0
		2010			1,2	0,2	0,1
		2011					
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

29	Zatrudnieni w sektorze B+R	2007	liczby bezwzględne	GUS-BDL	-	75 309,1	3 265,4
		2008			-	74 595,8	3 337,7
		2009			-	73 580,7	3 079,6
		2010			-	81 842,5	3 427,4
		2011			-	85 218,7	3 446,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
30	Udział przedsiębiorstw, które prowadziły działalność innowacyjną w przemyśle w % przesiębiorstw w przemyśle	2007	%	GUS - publ	-	-	-
		2008			-	22,0	21,4
		2009			-	18,9	20,6
		2010			-	18,1	19,1
		2011			-	16,9	20,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
31	Liczba zgłoszonych wynalazków (kraj)	2007	liczba bezwzględna	GUS	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	2 899	137
		2010			-	3 203	124
		2011			-	3 878	210
		2012			-	4 410	205
		2013					
		2014					
		2015					
31	Liczba zgłoszonych wzorów użytkowych (kraj)	2007	liczba bezwzględna	GUS	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	734	28
		2010			-	879	24
		2011			-	940	42
		2012			-	941	49
		2013					
		2014					
		2015					
31	Liczba udzielonych patentów, (kraj)	2007	liczba bezwzględna	GUS	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	1 536	60
		2010			-	1 385	55
		2011			-	1 989	103
		2012			-	1 848	98
		2013					
		2014					
		2015					
31	Liczba udzielonych praw ochrony wzorów użytkowych (kraj)	2007	liczba bezwzględna	GUS	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	431,0	60,0
		2010			-	484,0	55,0
		2011			-	498,0	103,0
		2012			-	514,0	98,0
		2013					
		2014					
		2015					
32	Udział produkcji wyrobów nowych i zmodernizowanych w produkcji sprzedanej w przemyśle	2007	%	GUS	-	14,72	13,29
		2008			-	14,71	11,42
		2009			-	-	-
		2010			-	13,91	4,81
		2011				11,82	4,69
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
ŚRODOWISKO							
33	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza **pyłowych**	2007	kg/km2	GUS	-	197,3	118,5
		2008			-	245,0	135,0
		2009			-	-	-
		2010			-	199,9	110,6
		2011			-	183,9	97,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

33a	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza **pyłowych** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS	-	92,5	85,5
		2008			-	80,9	71,2
		2009			-	80,4	88,1
		2010			-	101,3	93,3
		2011			-	92,0	87,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
33b	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza gazowych **dwutlenku siarki (bez CO2)**	2007	kg/km2	GUS	-	1 511,4	594,7
		2008			-	1 930,4	1 372,7
		2009			-	-	-
		2010			-	1 660,6	524,5
		2011			-	1 609,9	556,4
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
33b	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza gazowych **dwutlenku siarki (bez CO2)** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS	-	94,2	101,1
		2008			-	72,9	64,7
		2009			-	78,3	43,3
		2010			-	109,9	88,2
		2011			-	96,9	106,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
33b	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza gazowych **tlenku azotu**	2007	kg/km2	GUS	-	1 033,0	338,2
		2008			-	1 058,8	877,6
		2009			-	-	-
		2010			-	1 089,0	344,8
		2011			-	1 061,7	365,3
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
33b	Całkowita emisja zanieczyszczeń powietrza gazowych **tlenku azotu** rok poprzedni = 100	2007	%	GUS	-	99,7	106,1
		2008			-	91,8	86,4
		2009			-	97,6	38,5
		2010			-	105,4	102,0
		2011			-	97,5	105,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
34	Ludność korzystająca z kanalizacji **ogółem**	2007	tys.	GUS-BDL	-	22 987,9	994,1
		2008			-	23 259,5	999,2
		2009			-	23 474,5	1 006,0
		2010			-	23 737,8	1 016,8
		2011			-	24 487,0	1 053,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
34	Ludność korzystająca z kanalizacji w % ludności **ogółem**	2007	%	GUS-BDL	-	60,3	45,9
		2008			-	61,0	46,2
		2009			-	61,5	46,6
		2010			-	62,1	47,3
		2011			-	63,5	48,5
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
34	Ludność korzystająca z kanalizacji **w tym na wsi**	2007	tys.	GUS-BDL	-	3 158,3	132,9
		2008			-	3 351,4	138,7
		2009			-	3 503,2	144,4
		2010			-	3 706,4	156,3
		2011			-	4 207,8	184,5
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

		2007			-	21,2	11,3
		2008			-	22,6	12,0
		2009			-	23,5	12,5
		2010			-	24,8	13,6
34	Ludność korzystająca z kanalizacji w % ludności **w tym na wsi**	2011	%	GUS-BDL	-	27,8	15,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	33 001,8	1 723,0
		2008			-	33 184,5	2 454,7
		2009			-	33 296,7	1 738,9
		2010			-	33 410,2	1 746,3
35	Ludność korzystająca z wodociagów **ogółem**	2011	tys.	GUS-BDL	-	33 776,5	1 769,3
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	86,6	79,5
		2008			-	87,0	74,7
		2009			-	87,2	80,6
		2010			-	87,5	81,2
35	Ludność korzystająca z wodociagów **ogółem**	2011	%	GUS-BDL	-	87,6	81,5
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	10 847,5	779,2
		2008			-	11 024,0	937,3
		2009			-	11 126,2	797,4
		2010			-	11 238,8	805,6
35	Ludność korzystająca z wodociagów **w tym na wsi**	2011	tys.	GUS-BDL	-	11 472,9	821,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	72,8	66,5
		2008			-	74,2	68,5
		2009			-	74,7	69,1
		2010			-	75,2	70,1
35	Ludność korzystająca z wodociagów **w tym na wsi**	2011	%	GUS-BDL	-	75,7	70,7
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	62,2	52,6
		2008			-	63,1	52,1
		2009			-	75,9	67,4
		2010			-	65,2	53,7
36	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogólnej liczby ludności	2011	%	GUS-BDL	-	65,7	53,3
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	23,8	15,8
		2008			-	25,7	15,8
		2009			-	26,9	17,4
		2010			-	28,8	18,6
36	Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków w % ogólnej liczby ludnosci **w tym na wsi**	2011	%	GUS-BDL	-	30,6	18,9
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
		2007			-	6,2	2,8
		2008			-	6,6	2,9
		2009			-	6,6	2,9
		2010			-	6,8	2,9
37	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane na km2 powierzchni	2011	dam3/km2	GUS-BDL	-	7,3	2,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

37	Ścieki przemysłowe i komunalne oczyszczane w % ścieków wymagających oczyszczania	2007	%	GUS-BDL	-	93,1	97,0
		2008			-	92,9	97,3
		2009			-	93,8	98,5
		2010			-	92,4	99,3
		2011			-	92,3	99,7
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
38	Udział odpadów poddanych odzyskowi w ogólnej ilosci odpadów wytworzonych (z wyłączeniem komunalnych)	2007	%	GUS-BDL	-	76,4	88,0
		2008			-	74,9	83,7
		2009			-	73,4	54,4
		2010			-	74,3	79,5
		2011			-	71,8	60,8
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
39	Odpady komunalne zebrane na 1 mieszkańca	2007	kg	GUS-BDL	522,0	265,0	172,8
		2008			524,0	263,2	172,3
		2009			512,0	263,4	153,9
		2010			502,0	262,9	157,0
		2011			503,0	255,0	159,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
40	Ilość energii pochodzącej ze źródeł odnawialnych (moc zainstalowana)	2007	MW	GUS-BDR	-	-	-
		2008			-	-	-
		2009			-	1 814,0	5,5
		2010			-	2 218,4	5,9
		2011			-	3 116,6	8,6
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
41	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona w % powierzchni ogółu	2007	%	GUS-BDL	-	32,3	22,7
		2008			-	32,3	22,7
		2009			-	32,3	22,7
		2010			-	32,4	22,7
		2011			-	32,5	22,7
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
42	Powierzchnia zrekultywowanych i zagospodarowanych terenów do ogółu wymagających rekultywacji	2007	%	GUS-BDL	-	3,4	1,0
		2008			-	2,9	2,1
		2009			-	3,1	3,1
		2010			-	2,9	6,3
		2011			-	3,8	1,1
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					
43	Udział wód I i II klasy czystości do ogółem	2007	%	WIOŚ-publ	-	-	0,0
		2008			-	-	0,6
		2009			-	0,0	-
		2010			-	-	-
		2011			-	-	0,0
		2012			-	-	0,0
		2013					
		2014					
		2015					
44	Emisja CO2 z zakładów uciążliwych ogółem	2007	kt/r	GUS-BDL	-	221 216,6	5 252,4
		2008			-	214 533,6	4 872,4
		2009			-	201 534,9	4 868,8
		2010			-	214 451,6	5 163,1
		2011			-	219 263,1	5 545,0
		2012					
		2013					
		2014					
		2015					

Pola niewypełnione dotyczą wskaźników niedostępnych na chwilę przygotowania sprawozdania

Podwskaźniki: *Wartosc dodana brutto wg. sektorów ekonomicznych* (w tym: "rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo", "przemysł", "przetwórstwo przemysłowe", "budownictwo" oraz *Struktura pracujących wg. sektorów ekonomicznych* (w tym "rolnictwo, łowiectwo, leśnictwo, rybactwo") zostały uzupełnione zgodnie z sugesstią MRR. Natomiast podwskaźniki *Wartośc dodana brutto wg. sektorów ekonomicznych* (w tym "usługi rynkowe" i "usługi nierynkowe" oraz podwskaźniki *Struktura pracujących wg. sektorów ekonomicznych* (w tym: "przemysł", "przetwórstwo przemysłowe", "budownictwo", "usługi rynkowe" i "usługi nierynkowe" nie zostały uzupełnione, poniewaz zgodnie z wyjasnieniami metodologicznymi GUS już nie występują.

* - dane dla UE 27 za 2009 r. są niedostępne, w związku z czym zostały podane dla roku 2006.

** - dane uzupełnione zgodnie z sugestią MRR

Załącznik VI do Sprawozdania rocznego z wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 za 2012 r.

Matryca priorytetów, obszarów, celów i inicjatyw flagowych Strategii Europa 2020 oraz kategorii interwencji realizowanych w okresie programowania 2007-2013

Priorytety Strategii UE 2020	Obszary/cele Startegii UE 2020 stanowiące cel jej głównych działań	Wskaźniki dla obszarów/celów Startegii UE 2020	Wstępne wskaźniki dla obszarów/celów Polski	Inicjatywy flagowe UE	Kategorie interwencji PS 2007-2013 wpisujące się w realizację Strategii 2020 - ujęcie indykatywne*	Alokacja UE Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013 - ujęcie indykatywne**
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji ***smart growth***	**Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość**	**3% PKB - wydatki Unii na inwestycje w B+R**	1,7% - wydatki Polski na inwestycje w B+R	**Unia Innowacji** - inicjatywa na rzecz poprawy warunków ramowych i dostępu do finansowania badań i innowacji, tak by innowacyjne pomysły przeradzały się w nowe produkty i usługi, które z kolei przyczynią się do wzrostu gospodarczego i tworzenia nowych miejsc pracy;	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9	**292 301 850,00**
	Otoczenie biznesu	cel określony w Inicjatywie flagowej		**Polityka przemysłowa w erze globalizacji** – inicjatywa na rzecz poprawy otoczenia biznesu, szczególnie w odniesieniu do MŚP, oraz wspierania rozwoju silnej i zrównoważonej bazy przemysłowej, przygotowanej do konkurowania na rynkach światowych;		
	Społeczeństwo informacyjne	cel określony w Inicjatywie flagowej		**Europejska Agenda Cyfrowa** - inicjatywa na rzecz upowszechnienia szybkiego Internetu i umożliwienia gospodarstwom domowym i przedsiębiorstwom czerpania korzyści z jednolitego rynku cyfrowego;	10, 11, 12, 13, 14, 15	**65 532 987,00**
	Edukacja	**10% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 40% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem**	4,5% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 45% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem	**Młodzież w drodze** - inicjatywa na rzecz poprawy wyników systemów kształcenia oraz ułatwiania młodzieży wejścia na rynek pracy;	72, 73, 74, 75, 77	**65 948 168,00**
		75% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	71% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat			
						423 783 005,00
Rozwój zrównoważony - wspieranie gospodarki efektywniej korzystającej z zasobów, bardziej przyjaznej środowisku i bardziej konkurencyjnej; ***suistainable growth***	**Klimat, energia, mobilność**	**cel „20/20/20" w zakresie klimatu i energii - 20% redukcja emisji gazów cieplarnianych, 20% udział OZE w konsumpcji energii, 20% wzrost efektywności energetycznej**	19% redukcja emisji gazów cieplarnianych, 15% udział OZE w konsumpcji energii, 13,6% wzrost efektywności energetycznej	**Europa efektywnie korzystająca z zasobów** – inicjatywa na rzecz uniezależnienia wzrostu gospodarczego od wykorzystania zasobów, przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, większego wykorzystania odnawialnych źródeł energii, modernizacji transportu oraz propagowania efektywności energetycznej;	16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54	**476 377 057,00**
						476 377 057,00
Rozwój sprzyjający włączeniu społecznemu - wspieranie gospodarki o wysokim poziomie zatrudnienia, zapewniającej spójność społeczną i terytorialną. ***inclusive growth***	**Zatrudnienie i umiejętności**	**75% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat**	71% - wskaźnik zatrudnienia osób w wieku 20-64 lat	**Program na rzecz nowych umiejętności i zatrudnienia** – inicjatywa na rzecz modernizacji rynków pracy i wzmocnienia pozycji obywateli poprzez rozwój kwalifikacji przez całe życie w celu zwiększenia współczynnika aktywności zawodowej i lepszego dopasowania popytu do podaży na rynku pracy, między innymi dzięki mobilności siły roboczej;	62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71	
		10% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 40% - minimalny odsetek osób w wieku 30-34 lat z wyższym wykształceniem	4,5% - maksymalny odsetek osób przedwcześnie kończących naukę szkolną; 45% - minimalny odsetek osób z wyższym wykształceniem			
	Walka z ubóstwem	**20 mln - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem**	1,5-2mln - zmniejszenie liczby osób zagrożonych ubóstwem	**Europejski program walki z ubóstwem** – inicjatywa na rzecz zapewnienia spójności społecznej i terytorialnej, tak aby korzyści płynące ze wzrostu gospodarczego i zatrudnienia były szeroko dostępne, a osoby ubogie i wykluczone społecznie mogły żyć godnie i aktywnie uczestniczyć w życiu społeczeństwa.	61, 75, 76, 77, 78, 79, 80	**200 540 904,00**
						200 540 904,00

* Uwaga: niektóre kategorie przypisane zostały do wiecej niż jednego celu. Kategorie 55-60,81,85-86 nie zostały przypisane do żadnego z celów UE 2020.

** Wartości w poszczególnych wierszach liczone są w oparciu o kol. 6. Nie należy sumować kwoty alokacji na poziomie programu, ponieważ niektóre kategorie interwencji realizują jednocześnie kilka priorytetów lub inicjatyw flagowych.

Załącznik nr VI a do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012r.

Przykłady projektów wpisujących się w Strategię Europa 2020

Przykład 1

Priorytet Strategii Europa 2020	Priorytet I *Wzrost inteligentny*
Obszar priorytetowy Strategii Europa 2020	*Badania i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość*
Inicjatywa flagowa	*Unia innowacji*
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje* Działanie 1.3 *Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiebiorstw*
Tytuł projektu	Uruchomienie produkcji kabli światłowodowych połączeniowych i zakończeniowych dla potrzeb optotelekomunikacji
Beneficjent	NEXTTEL FIBER Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością
Data podpisania umowy	2010-08-20 (aneks do umowy)
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	54 654,62 EUR (223 909,05 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	20 188,29 EUR (82 707,38 PLN)
Okres realizacji projektu	2008 - 2009
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią Europa 2020	Głównym celem projektu była poprawa konkurencyjności rynkowej przedsiębiorstwa Nexttel Fiber Sp. z o.o. poprzez rozpoczęcie produkcji kabli światłowodowych – zakończeniowych (pigtail) i połączeniowych (patchcord) jednomodowych i wielomodowych. Osiągnięcie celu głównego nastąpiło w wyniku realizacji następujących celów operacyjnych: wdrożenie czterech innowacji produktowych, rozpoczęcie produkcji innowacyjnych kabli światłowodowych oraz zwiększenie zatrudnienia w przedsiębiorstwie. Projekt realizował również cel jakościowy, którego nie dało się zmierzyć w postaci skwantyfikowanych wskaźników: wzrost efektywności pracy i rozwój kompetencji pracowników poprzez wprowadzenie ICT. Rozpoczęcie produkcji kabli światłowodowych możliwe było dzięki zakupowi w ramach projektu następujących środków trwałych: maszyn do szlifowania wtyków światłowodowych (z podkładem), uchwytu polerskiego do wtyków/złącz, urządzenia do pomiarów złączy światłowodowych, adaptera miernika mocy do urządzenia do pomiarów złączy światłowodowych, stacjonarnego mikroskopu wideo, piecyka do wygrzewania złącz światłowodowych, kompresora tłokowego z napędem bezpośrednim, urządzenia chłodniczego, oraz sprzętu biurowego i komuterowego wraz z oprogramowaniem. Wdrożone w ramach projektu innowacje produktowe są efektem stymulowania innowacyjności – pierwszego z celów szczegółowych, wybranych dla RPO WL: *Zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności.* Wprowadzenie technologii informacyjno-komunikacyjnej pozwoliło pracownikom na podniesienie kompetencji w zakresie korzystania z ICT, osiągających poziom wymagany przez standardy społeczeństwa informacyjnego. Wzrost wiedzy i umiejętności pracowników miały też sprawić, że zaczną oni postrzegać swoje miejsce pracy i zamieszkania jako atrakcyjne. Co miało stać się przyczynkiem do realizacji trzeciego celu szczegółowego RPO WL: *Zwiększenie atrakcyjności Lubelszczyzny jako miejsca do zamieszkania, pracy i wypoczynku.* Cele projektu są zbieżne z jednym z kierunków działań wyznaczonych przez Cel operacyjny 1.4 Priorytetu 1 Strategii Rozwoju Województwa Lubelskiego na lata 2007-2020: *Rozwój małych i średnich przedsiębiorstw oraz wzrost poziomu ich innowacyjności* oraz Cel 1.6: *Rozwój społeczeństwa informacyjnego*. Przez co projekt wpisuje się również w realizację priorytetu Strategii Europa 2020 *Rozwój inteligentny - rozwój gospodarki opartej na wiedzy i innowacji* oraz celu *Badanie i rozwój, innowacje, przedsiębiorczość.*
Zdjęcia lub wizualizacje	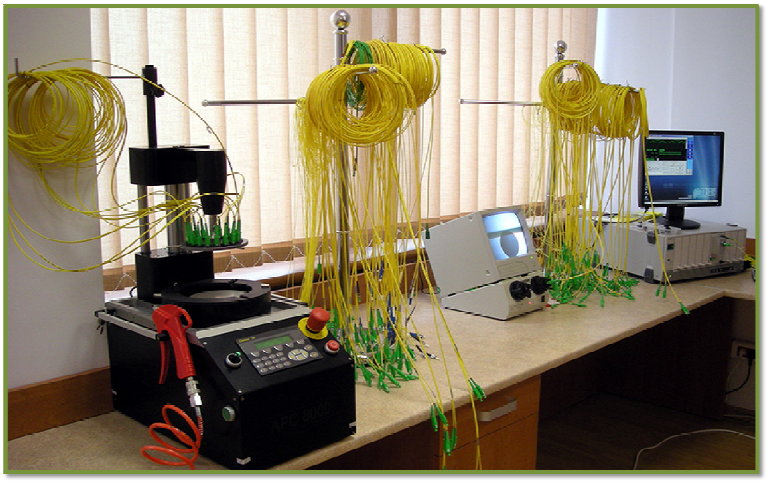 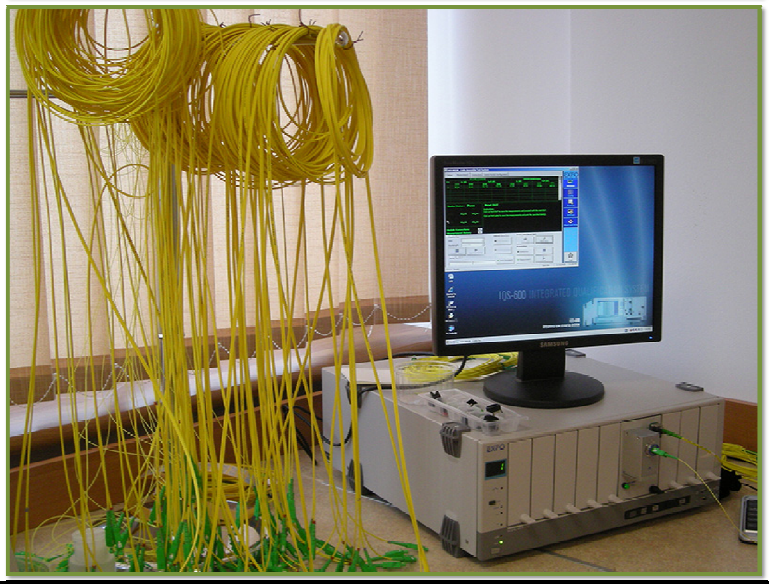

Przykład 2

Priorytet Strategii Europa 2020	Priorytet I *Wzrost inteligentny*
Obszar priorytetowy Strategii Europa 2020	*Społeczeństwo informacyjne*
Inicjatywa flagowa	*Europejska agenda cyfrowa*
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne* Działanie 4.1 *Społeczeństwo informacyjne*
Tytuł projektu	Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Bialskiego
Beneficjent	Powiat bialski
Data podpisania umowy	2010-09-23 (aneks do umowy)
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	1 664 592,24 EUR (6 819 501,47 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 414 903,40 EUR (5 796 576,24 PLN)
Okres realizacji projektu	2010
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią Europa 2020	Projekt pt. Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Bialskiego zakładał realizację inwestycji z zakresu IT na terenie powiatu bialskiego. Projekt realizuje 19 jednostek samorządu terytorialnego: powiat bialski, miasto Międzyrzec Podlaski, miasto Terespol, gmina Biała Podlaska, gmina Drelów, gmina Janów Podlaski, gmina Kodeń, gmina Konstantynów, gmina Leśna Podlaska, gmina Łomazy, gmina Międzyrzec Podlaski, gmina Piszczac, gmina Rokitno, gmina Rossosz, gmina Sławatycze, gmina Sosnówka, gmina Tuczna, gmina Wisznice, gmina Zalesie. Główne zadania w projekcie to: • uzupełnienie platformy sprzętowej i oprogramowania, • zakup oprogramowania e-Urzędu, • budowa sieci LAN i wyposażenie serwerowni, • szkolenie pracowników/wdrożenie oprogramowania e-Urząd, • utworzenie PIAP, • uruchomienie telefonii IP, • utworzenie Powiatowego Centrum Informatycznego. Dzięki realizacji projektu interesanci i pracownicy jednostek samorządu terytorialnego (JST) uzyskali dostęp do następujących usług związanych z działaniem JST: zdalne załatwianie spraw (elektroniczny obieg dokumentów, telefonia internetowa), posługiwanie się certyfikatami elektonicznymi (elektroniczna skrzynka podawcza), dostęp do aktualnych baz danych systemów GIS na poziomie gminy, zwiększenie poziomu dostepu do Internetu, korzystanie z centralnej platformy portalowej. W ramach projektu podniesiony został poziom wyposażenia JST w infrastrukturę IT, nastąpiło unowocześnienie bazy sprzętowej samorządów, wyposażenie w nowoczesne aplikacje biurowe oraz został podniesiony poziom zabezpieczeń repozytoriów danych elektronicznych znajdujących się w JST. Cele projektu są w pełni zgodne z założeniami obszaru priorytetowego Strategii *Europa 2020 – Społeczeństwo informacyjne*. W wyniku realizacji projektu uruchomiono 87 punktów PIAP, wdrożono 1 216 usług on-line, z których skorzystało 4 200 osób.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 3

Priorytet Strategii Europa 2020	Priorytet I *Wzrost inteligentny*
Obszar priorytetowy Strategii Europa 2020	*Edukacja*
Inicjatywa flagowa	*Młodzież w drodze*
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*
Tytuł projektu	Uniwersytet Przyrodniczy. Biblioteka Główna - Regionalny Ośrodek Rolniczej Informacji Naukowej w Lublinie
Beneficjent	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Data podpisania umowy	2012-05-11-(aneks do umowy)
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	4 808 390,40 EUR (19 699 013,78 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	3 369 422,57 (13 803 850,37 PLN)
Okres realizacji projektu	2010 - 2012
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią Europa 2020	W wyniku realizacji projektu wybudowany został budynek Biblioteki Głównej – Regionalnego Ośrodka Rolniczej Informacji Naukowej Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie o powierzchni całkowitej – 5184,5 m2 i powierzchni użytkowej 4269,1 m2. Projekt przewidywał również zagospodarowanie przyległego terenu oraz wykonanie przyłączy infrastruktury technicznej. Wprowadzone zostały rozwiązania ułatwiające dostęp do infrastruktury uczelnianej osobom niepełnosprawnym. W czteropiętrowym budynku znajdują się m.in.: informatorium na 80 stanowisk komputerowych, dwa poziomy z wolnym dostępem do księgozbioru liczącego ok. 50 tys. sztuk oraz efektowna sala konferencyjna z przeszklonym dachem. Przyziemie i część parteru przeznaczone zostały na magazyny księgozbiorów, pomieszczenie strefy wejściowej i wypożyczalnię. Na wyższych kondygnacjach rozmieszczono pomieszczenia czytelni oraz pomieszczenia dydaktyczne. Uruchomiono bibliotekę cyfrową. Udział zasobów elektronicznych udostępnianych przez bibliotekę będzie wzrastał i wiąże się to z zaprojektowaniem znacznej ilości stanowisk komputerowych i odpowiednich instalacji sieciowych. Sale dydaktyczne są wykorzystywane na potrzeby studentów wszystkich kierunków studiów z wydziałów: Agrobioinżynierii, Biologii i Hodowli Zwierząt, Ogrodniczego, Inżynierii Produkcji oraz Nauk o Żywności i Biotechnologii. Realizacja projektu przyczyniła się do polepszenia warunków i komfortu korzystania z zasobów Biblioteki Głównej oraz stworzyła warunki lokalowe do zwiększenia ilości woluminów. Projekt zapewnił stworzenie odpowiedniej infrastruktury bibliotecznej. Realnym, pozytywnym skutkiem przeprowadzenia inwestycji w przyszłości będzie łatwiejszy sposób dostosowania usług dla potrzeb osób zainteresowanych (większa elastyczność i otwartość na potrzeby innych) oraz lepsza jakość świadczonych przez Bibliotekę. Projekt Uniwersytetu Przyrodniczego w Lublinie wpisuje się w obszar prioerytetowy Strategii *Europa 2020 - Edukacja*, którego celem jest poprawa wyników i podniesienie atrakcyjności europejskiego szkolnictwa wyższego na arenie międzynarodowej oraz podniesienie wyszystkich poziomów kształcenia w UE.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 4

Priorytet Strategii Europa 2020	Priorytet II *Wzrost zrównoważony*
Obszar priorytetowy Strategii Europa 2020	*Klimat, energia, mobilność*
Inicjatywa flagowa	*Europa efektywnie korzystająca z zasobów*
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa VI *Środowisko i zysta energia* Działanie 6.2 *Energia przyjazna środowisku*
Tytuł projektu	Wykorzystanie odnawialnych źródeł energii poprzez montaż kolektorów słonecznych na terenie Gminy Kraśnik
Beneficjent	Gmina Kraśnik
Data podpisania umowy	2011-10-24 (aneks do umowy)
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	954 290,28 EUR (3 909 536,45 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	808 511,07 EUR (3 312 308,16 PLN)
Okres realizacji projektu	2010-2011
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią Europa 2020	Projekt polegał na montażu zestawów solarnych dla potrzeb przygotowania ciepłej wody użytkowej w budynkach mieszkalnych oraz w budynkach użyteczności publicznej. Celem głównym Projektu było wykorzystanie energii odnawialnej do produkcji ciepłej wody użytkowej. Realizacja celu głównego przyczyniła się do zwiększenia atrakcyjności gospodarczej regionu oraz poprawy warunków życia jego mieszkańców. Cel główny został osiągnięty dzięki: zainstalowaniu 413 kompletów baterii słonecznych u indywidualnych odbiorców, zainstalowaniu baterii słonecznych w instytucjach pożytku publicznego, poprawieniu efektywności energetycznej wykorzystania ciepła, uzyskaniu normowych temperatur c.w.u. w okresie eksploatacji baterii słonecznych, ograniczeniu strat ciepła spowodowanych mniejsza sprawnością aktualnie stosowanych urządzeń, zmniejszeniu emisji szkodliwych gazów cieplarnianych do atmosfery. W wyniku realizacji projektu został również utworzony serwis IT ekoenergia – strona internetowa z funkcjami: bieżącego monitorowania temperatur na kolektorach, uzysku ciepła, sprawności wykorzystywania ciepła. W ramach systemu zostały utworzone wizualizacje wykorzystywane w szkołach dla celów edukacyjnych. Serwis ma możliwość pokazania wytworzonej energii słonecznej pozyskanej z paneli słonecznych. Do chwili obecnej w wyniku realizacji projektu zaoszczędzono 1 658 258 kWh energii pierwotnej dla 5 969,73 GJ energii słonecznej oraz ogrzano 25 991 504,70 litrów wody.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 5

Priorytet Strategii Europa 2020	Priorytet II *Wzrost zrównoważony*
Obszar priorytetowy Strategii Europa 2020	*Otoczenie biznesu i przedsiębiorczość*
Inicjatywa flagowa	*Polityka przemysłowa w erze globalizacji*
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* Działanie 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych*
Tytuł projektu	Infrastruktura dla aktywizacji gospodarczej w dzielnicy Bursaki i Rudnik w Lublinie
Beneficjent	Gmina Lublin
Data podpisania umowy	2012-12-06 (aneks do umowy)
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	5 576 390,25 EUR (22 845 355,57 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	4 083 524,81 EUR (16 729 384,43 PLN)
Okres realizacji projektu	2011-2013
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią Europa 2020	Celem projektu jest podniesienie atrakcyjności gospodarczej miasta Lublin poprzez przygotowanie terenów inwestycyjnych, stwarzających korzystne warunki do utworzenia nowych konkurencyjnych i innowacyjnych przedsiębiorstw, generujących nowe miejsca pracy. rojekt polega na kompleksowym uzbrojeniu terenów inwestycyjnych, zlokalizowanych w dzielnicy Bursaki i Rudnik. W ramach projektu wybudowane zostaną ulice: Do Dysa i Stefczyka o łącznej długości 1,95 km, wraz z infrastrukturą towarzyszącą. Teren zostanie uzbrojony w niezbędne media min.: sieć wodociągową, kanalizację sanitarną i deszczową. W ramach projektu zostaną wybudowane następujące odcinki dróg: dwujezdniowa - ul. Do Dysa na odcinku od skrzyżowania z ul. Choiny do skrzyżowania z Al. Spółdzielczości Pracy wraz ze skrzyżowaniami, drogą serwisową oraz jednojezdniowa - ul. Stefczyka od skrzyżowania z ul. Do Dysa do skrzyżowania z projektowaną ul. Nasutowską wraz ze skrzyżowaniami z pozostałymi ulicami. Wzdłuż zaprojektowanoulic zostana wybudowane chodniki, ścieżka rowerowa, zatoki autobusowe, zjazdy do posesji, zieleńce i ekrany akustyczne chodniki i pasy postojowe. Ponadto, w ramach niniejszego projektu zostaną wybudowane sieci: kanalizacji sanitarnej, deszczowej, wodociągowej oraz kanalizacja techniczna i oświetlenie uliczne. Natomiast sieć gazowa i energetyczna będzie realizowana przez dysponentów tych mediów. W wyniku realizacji projektu powstaną atrakcyjne tereny inwestycyjne, przyciągające nowych inwestorów i generujące nowe miejsca pracy.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 6

Priorytet Strategii Europa 2020	Priorytet III *Wzrost sprzyjający włączeniu społecznemu*
Obszar priorytetowy Strategii Europa 2020	*Walka z ubóstwem*
Inicjatywa flagowa	*Europejski program walki z ubóstwem*
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* Działanie 8.4 *Pomoc społeczna*
Tytuł projektu	Dostosowanie Wojewódzkiego Szpitala Specjalistycznego w Białej Podlaskiej do wymagań Rozporządzenia Ministra Zdrowia
Beneficjent	Wojewódzki Szpital Specjalistyczny w Białej Podlaskiej
Data podpisania umowy	2012-01-20 (aneks do umowy)
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	2 819 444,78 EUR (11 550 701,37 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	9 640 141,54 EUR (2 353 090,59 PLN)
Okres realizacji projektu	2009-2011
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią Europa 2020	Projekt zakładał dostosowanie do Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 10 listopada 2006 r. w sprawie wymagań, jakim powinny odpowiadać pod względem fachowym i sanitarnym pomieszczenia i urządzenia zakładu opieki zdrowotnej, 11 oddziałów szpitalnych: otolaryngologicznego, okulistycznego, dla przelekle chorych, neurologicznego, chorób wewnętrznych, onkologiczno-geriatrycznego, chirurgicznego, urologicznego, ginekologiczno-położniczego, pediatrii i rehabilitacji dzieci, neonatologicznego oraz pracowni badań endoskopowych, działu cetralnej strylizacji i innych pomieszczeń szpitalnych. W ramach prac wykonano między innymi: poszerzono wejścia do sal chorych i gabinetów zabiegowych w celu ułatwienie transportu pacjentów leżących, na oddziale dziecięcych wykonano ścianki z bezpiecznego szkła oraz zastosowano w oknach okucia zabezpieczające przed możliwością otwarcia przez dzieci, zwiększono powierzchnie sal chorych, wyposażono brudowniki w myjnie dezynfektory. Łączna powierzchnia infrastruktury objętej Programem przystosowawczym szpitala wyniosła 18.794,48 m^2. Ponadto: przebudowano łazienki - zlikwidowano wanny stałe, dostosowano do potrzeb osób niepełnosprawnych, wyposażono m. in. w urządzenia typu „wózek-wanna", przebudowano sanitariaty i wyposażono je w natryski, połączono podłogi ze ścianami w sposób bezszczelinowy, zamontowano w pokojach łóżkowych i gabinetach zabiegowych dozowniki na mydło w płynie i pojemniki na ręczniki jednorazowego użycia, zainstalowano w gabinetach zabiegowych baterie umywalkowe na fotokomórkę, wykonano śluzę umywalkowo-fartuchową przy wejściu do zespołu porodowego, wydzielono w Izbie Przyjęć pomieszczenia do izolacji pacjenta, u którego podejrzewa się chorobę zakaźną, wykonano pomieszczenia do mycia i dezynfekcji wózków.
Zdjęcia lub wizualizacje	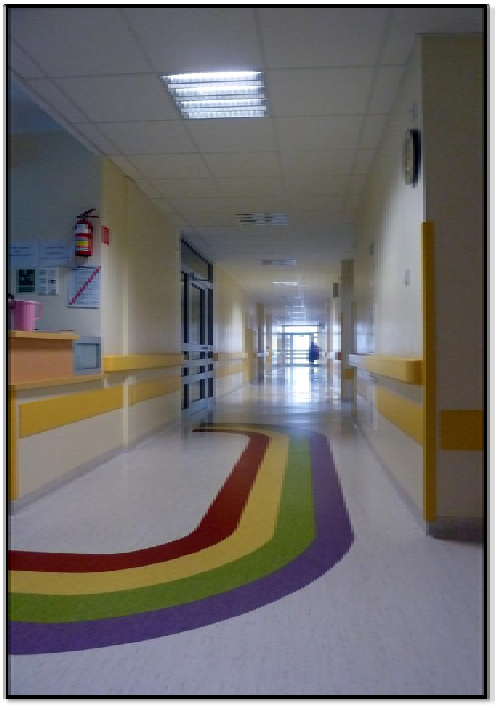

Załącznik nr VII do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012r.

Tabela 7a. Wpływ projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego Strategicznych Ram Odniesienia 2007-2013 na Strategię UE dla Regionu Morza Bałtyckiego

Lp.	Priorytet i Obszar Priorytetowy	Nr kategorii interwencji	Liczba projektów		Wartość podpisanych umów w okresie sprawozdawczym (w EURO)				Wartość podpisanych umów od uruchomienia programu (w EURO)			
			W okresie sprawozdawczym	Od uruchomienia programu	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie ze środków publicznych	Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE	Wydatki ogółem	Wydatki kwalifikowalne	Dofinansowanie ze środków publicznych	Dofinansowanie ze środków publicznych w części odpowiadającej środkom UE
_	_	_	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.	10.
I.	**Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony**		**22**	**95**	**23 044 862**	**22 322 757**	**17 514 837**	**17 514 837**	**139 650 235**	**129 175 081**	**95 452 079**	**95 452 079**
1.	Redukcja środków odżywczych w morzu do akceptowalnego poziomu	_										
2.	Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie	46, 51	3	40	4 896 763,26	4 221 222,36	3 021 283,45	3 021 283,45	65 323 740,51	58 802 323,53	41 444 144,49	41 444 144,49
3.	Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych	44, 53, 54	19	55	18 148 098,47	18 101 534,46	14 493 553,39	14 493 553,39	74 326 494,06	70 372 757,65	54 007 934,56	54 007 934,56
4.	Region wzorcowy dla czystej żeglugi i transportu morskiego	30-32										
5.	Łagodzenie skutków oraz adaptacja do zmian klimatycznych	49										
II.	**Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu**		**141**	**1 279**	**52 343 817**	**41 719 624**	**21 584 042**	**18 824 773**	**413 226 522**	**348 352 342**	**215 190 727**	**189 696 220**
6.	Usuwanie przeszkód w rynku wewnętrznym w regionie Morza Bałtyckiego w tym poprawa współpracy w zakresie ceł i podatków	_										
7.	Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji	01-04, 07	32	446	20 031 630,69	15 530 647,46	7 761 024,43	6 596 870,76	151 178 739,60	124 315 892,16	73 094 449,22	62 130 281,39
8.	Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich	05, 08-09, 63, 64, 66	109	833	32 312 186,30	26 188 976,12	13 823 018,02	12 227 901,96	262 047 781,92	224 036 450,24	142 096 277,42	127 565 938,74
9.	Wzmocnienie zrównoważonego rozwoju rolnictwa, leśnictwa i rybołówstwa	_										
III.	**Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny**		**73**	**547**	**59 085 336**	**52 638 972**	**39 805 585**	**39 062 522**	**830 516 475**	**695 822 683**	**479 643 979**	**468 517 144**
10.	Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych	33-43	38	56	8 045 928,19	7 391 422,94	5 562 232,63	5 352 442,06	33 102 377,13	30 272 168,13	23 421 352,85	22 988 791,51
11.	Wzmocnienie wewnętrznych i zewnętrznych połączeń transportowych	16-29	6	160	22 364 828,80	20 972 515,53	17 622 734,54	17 622 734,54	453 407 635,03	362 339 583,86	248 720 758,63	243 975 634,75
12.	Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności	13, 55-57,58, 59, 62, 75, 76	29	331	28 674 579,13	24 275 033,33	16 620 617,80	16 087 345,55	344 006 462,97	303 210 930,57	207 501 867,42	201 552 717,46
IV.	**Region Morza Bałtyckiego jako Obszar Bezpieczny**		**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**	**0**
13.	Uzyskanie statusu wiodącego regionu w zakresie bezpieczeństwa morskiego	_										
14.	Wzmocnienie ochrony przed głównymi zagrożeniami na morzu i lądzie	_										
15.	Obniżenie poziomu przestępczości przygranicznej i szkód powstałych w jej wyniku.	_										
V.	**Ogółem**		**236**	**1 921**	**134 474 015**	**116 681 352**	**78 904 464**	**75 402 132**	**1 383 393 231**	**1 173 350 106**	**790 286 785**	**753 665 443**

kurs euro 4,0968

Załącznik nr VII do sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012r.
Tabela 7b. EFRR a SRMB

Country *(specify)* **Convergence/competitiveness/territorial cooperation *(specify the programme (specify name of the programme)* 2007/2013** **Total ERDF amount of the programme:**			
Główne obszary priorytetowe Strategii	Kwota EFRR w projektach wpisujących się w Strategię (suma 3 i 4)	Kwota EFRR w projektach flagowych wskazanych w *Action plan of the strategy*	Kwota EFRR w pozostałych projektach wpisujących się w Strategię
1	2	3	4
B+R, Innowacje	62 130 281,4	0	62 130 281,4
Energia	22 988 791,5	0	22 988 791,5
Transport	243 975 634,7	0	243 975 634,7
Środowisko	95 452 079,0	0	95 452 079,0
Inne:	329 118 656,2	0	329 118 656,2
Przedsiębiorczość, wsparcie dla MŚP, bardziej efektywne wykorzystanie zasobów ludzkich	127 565 938,7	0	127 565 938,7
Edukacja, turystyka i zdrowie	201 552 717,5	0	201 552 717,5
Suma	753 665 442,9	0	753 665 442,9

Inwestycje dofinansowane z EFRR wpisujące się w SRMB wg obszarów wsparcia

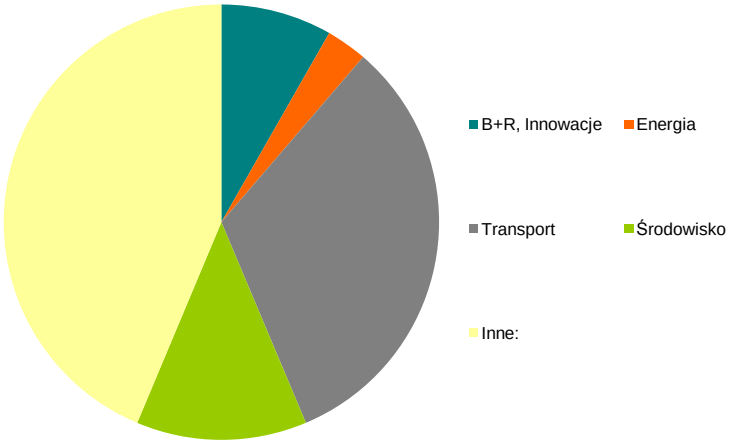

Załącznik VII a do Sprawozdania rocznego z wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 za 2012 r.

Przykład 1

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu
Obszar priorytetowy SRMB	Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje, 1.6. Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach
Tytuł projektu	Zakup badań i środków trwałych niezbędnych do rozpoczęcia produkcji drutów proszkowych przez Wolco sp. z o.o.
Beneficjent	Wolco Sp. z o. o.
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	09.06.2009 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	119 107,23 EUR (487 958,52 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	58 089,18 EUR (237 979,75 PLN)
Okres realizacji projektu	01.05.2009 r. - 30.08.2010 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Projekt przewiduje przeprowadzenie szeregu badań własnych i zleconych jednostce B+R nad procesem technologicznym produkcji drutów proszkowych do napawania. Na podstawie ww. badań zostanie opracowana technologia do uruchomienia produkcji w firmie Wolco typoszeregu rdzeniowych drutów proszkowych stosowanych do nakładania powłok metodą napawania wyrobów stalowych. Głównym celem projektu jest wypracowanie nowych rozwiązań tj. uruchomienia produkcji drutów z rdzeniem proszkowym stosowanych do naprawiania elementów maszyn i urządzeń dla uzyskania warstw odpornych na zużycie cierne, udary i korozję. Realizacja projektu przyczyni się do zwiększenia konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz stymulowanie innowacyjności. Projekt wpisuje się w SUE RMB poprzez kategorię interwencji 04 Wsparcie na rzecz rozwoju B+RT, w szczególności w MŚP (w tym dostęp do usług związanych z B+RT w ośrodkach badawczych).
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 2

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu
Obszar priorytetowy SRMB	Wykorzystanie pełnego potencjału regionu w zakresie badań i innowacji
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa I Przedsiębiorczość i innowacje, 1.3. Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw
Tytuł projektu	Dywersyfikacja, wzrost konkurencyjności firmy oraz wprowadzenie nowych i udoskonalonych usług poprzez zakup specjalistycznego sprzętu i innowacyjnego systemu wiertniczego radialnego do geotermii
Beneficjent	KNOW Spółka z o. o.
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	12.04.2010 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	536 451,39 EUR (2 197 734,06 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	261 629,98 EUR (1 071 845,69 PLN)
Okres realizacji projektu	01.10.2009 r. - 20.09.2010 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Projekt zakłada poszerzenie oferty firmy poprzez zakup środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych. Przedmiotem projektu jest zakup innowacyjnego systemu wiertniczego radialnego do geotermii GEODRILL 4R i kamery termowizyjnej. Przedsięwzięcie spowoduje zwiększenie konkurencyjności regionu poprzez wsparcie rozwoju sektorów nowoczesnej gospodarki oraz przez stymulowanie innowacyjności przyczyni się do wzrostu konkurencyjności firmy. Realizacja projektu przyczyni się do wzrostu zatrudnienia oraz wpłynie pozytywnie na środowisko. Projekt wpisuje się w SUE RMB poprzez kategorię interwencji 07 Inwestycje w przedsiębiorstwa bezpośrednio związane z dziedziną badań i innowacji (innowacyjne technologie, tworzenie przedsiębiorstw przez uczelnie, istniejące ośrodki B+RT i przedsiębiorstwa itp.).
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 3

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny
Obszar priorytetowy SRMB	Utrzymanie i wzmocnienie atrakcyjności Regionu Morza Bałtyckiego w szczególności poprzez edukację, turystykę i poziom zdrowotności
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa IV Społeczeństwo informacyjne, 4.1. Społeczeństwo informacyjne
Tytuł projektu	"Nowoczesna Uczelnia" jako system e-usług dla społeczeństwa informacyjnego województwa lubelskiego
Beneficjent	Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	15.06.2010 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	1 335 032,83 EUR (5 469 362,51 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 067 288,06 EUR (4 372 465,72 PLN)
Okres realizacji projektu	01.07.2010 r. - 31.12.2012 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Przedmiotem projektu jest wdrożenie platformy cyfrowej zaawansowanych usług zarządzania edukacją. W ramach projektu zostanie utworzony i wdrożony Zintegrowany System Zarządzania Uczelnią wspomagający obsługę administracyjną i proces dydaktyczny Uczelni oraz ułatwiający komunikację pracowników administracyjnych i kadry dydaktycznej ze studentami. System obejmie swym zasięgiem 12 modułów: 1. Moduł Dziekanat, 2. Moduł Planowanie Zajęć, 3. Moduł Pensum, 4. Moduł Kwestura, 5. Moduł Rekrutacja, 6. Moduł Portal Rekrutacyjny, 7. Moduł Akademiki, 8. Moduł Kiosk Informacyjny, 9. Moduł Elektronicznej Legitymacji Studenckiej, 10. Moduł Bank Informacji, 11. Moduł Wirtualny Inkubator Przedsiębiorczości, 12. Moduł Backup. Dodatkowo w ramach projektu zostanie zakupiony sprzęt informatyczny (serwery, komputery, kioski informacyjne) oraz przeprowadzona modernizacja i rozbudowa wewnętrznej infrastruktury sieciowej (kompleksowo zmodernizowana i wyposażona serwerownia, zakupione Access Pointy- urządzenia pozwalające na bezprzewodowy dostęp do internetu). Projekt wpisuję się w SUE MB poprzez kategorie interwencji 13 Usługi i aplikacje dla obywateli (e-zdrowie, e-administracja, e-edukacja, e-integracja itp.).
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 4

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckego jako obszar Zrównoważony
Obszar priorytetowy SRMB	Zachowanie stref przyrodniczych oraz bioróżnorodności, uwzględniając łowiska morskie
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska
Tytuł projektu	Ochrona głuszca w Nadleśnictwie Biłgoraj w latach 2011-2013
Beneficjent	Nadleśnictwo Biłgoraj
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	14.03.2011 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	84 942,38 EUR (347 991,95 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	63 533,73 EUR (260 285,00 PLN)
Okres realizacji projektu	30.06.2010 r. - 13.12.2013 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Produktem projektu jest plan ochrony głuszca w Nadleśnictwie Biłgoraj. Głuszec w Polsce objęty jest ochroną gatunkowa ścisłą a jego ostoje Europejską Siecią Natura 2000. Głuszec jest obecnie ptakiem najbardziej zagrożonych w kraju, a liczebność jego populacji szacuje się na poziomie 550-750 sztuk w Polsce. Na podstawie zagrożeń dla tego gatunku kuraka leśnego opracowano przedmiotowy Plan ochrony. Projekt zakłada takie zadania jak: redukcję drapieżników, usuwanie czeremchy amerykańskiej, wprowadzanie podszytów świerkowych i jodłowych oraz neutralizację szkodliwych nawierzchni dróg leśnych. Redukcja drapieżników ma za zadanie powstrzymać spadek liczebności głuszca. Rocznie planowane jest pozyskanie 400 szt. drapieżników głównie lisa, jak również: jenota, borsuka, kuny. Likwidacja czeremchy amerykańskiej jako gatunku obcego pochodzenia oraz wprowadzanie w jej miejsce podszytów świerkowych i jodłowych umożliwią schronienie i zwiększą bazę żerową ptaków. Natomiast neutralizacja szkodliwych nawierzchni dróg leśnych polegać będzie na wymianie szkodliwych dla głuszca materiałów dróg leśnych, głównie żużlów na niesort kamienny obojętny dla środowiska. Realizacja projektu poprawi warunki siedliskowe głuszca oraz przyczyni się do wzrostu lub co najmniej powstrzymania spadku liczebności tego gatunku. Projekt wpisuje się w SUE RMB poprzez kategorię interwencji 51 Promowanie bioróżnorodności i ochrony przyrody (w tym NATURA 2000).
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 5

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Zrównoważony
Obszar priorytetowy SRMB	Redukcja użytkowania oraz wpływu substancji niebezpiecznych
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, 6.1 Ochrona i kształtowanie środowiska
Tytuł projektu	Budowa kanalizacji sanitarnej w obrębie aglomeracji Niedźwiada
Beneficjent	Gmina Niedźwiada
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	06.12.2010 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	2 118 861,80 EUR (8 680 553,01 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 166 710,22 EUR (4 779 779,41 PLN)
Okres realizacji projektu	30.12.2009 r. - 31.12.2012 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Projekt zakłada wybudowanie sieci kanalizacji sanitarnej w miejscowościach Brzeźnica Leśna, Niedźwiada i Niedźwiada Kolonia o łącznej długości 21,92 km wraz z jedną przepompownią ścieków. Przedsięwzięcie ma na celu podniesienie jakości gospodarki ściekowej na terenie gminy oraz zapobieganie degradacji środowiska oraz ochronę naturalnych ekosystemów. Realizacja zamierzonych działań przyczyni się do uruchomienia nowych terenów inwestycyjnych z dostępem do sieci kanalizacyjnej, wzrostu liczby turystów, powstania nowych podmiotów gospodarczych, utrzymania dotychczasowych oraz powstania nowych miejsc pracy w efekcie czego zwiększy się konkurencyjność regionu. Poprzez realizację przedsięwzięcia zmniejszy się dysproporcja w szansach rozwojowych pomiędzy terenami wiejskimi i miejskimi. Projekt wpisuję się w SUE MB poprzez kategorie interwencji 46 Oczyszczanie ścieków.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 6

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dostępny i Atrakcyjny
Obszar priorytetowy SRMB	Poprawa dostępności, efektywności i bezpieczeństwa rynków energetycznych
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa VI Środowisko i czysta energia, 6.2 Energia przyjazna środowisku
Tytuł projektu	Poprawa czystości powietrza na terenie gminy Wola Uhruska w Dolinie Bugu poprzez wykorzystanie biomasy i energii słonecznej jako alternatywnych źródeł ciepła
Beneficjent	Gmina Wola Uhruska
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	06.04.2011 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	1 685 882,88 EUR (6 906 725,00 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	1 317 387,96 EUR (5 397 074,98 PLN)
Okres realizacji projektu	16.11.2009 r. - 31.12.2013 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Projekt obejmuje swoim zasięgiem 17 miejscowości gminy Wola Uhruska. Niektóre miejscowości przylegają bądź są zlokalizowana bezpośrednio w obszarach chronionych sieci Natura 2000, przez co wymagają one szczególnej dbałości o stan środowiska naturalnego. W ramach projektu planowane jest wykonanie 605 indywidualnych instalacji wykorzystujących odnawialne źródła energii o łącznej mocy zainstalowanej 4,4 MW, w tym: 465 instalacji kolektorów słonecznych do podgrzewania ciepłej wody użytkowej o zainstalowanej mocy 1,7 MW, 140 instalacji kotłów centralnego ogrzewania wykorzystujące biomasę o zainstalowanej mocy 2,7 MW. Realizacja projektu przyczyni się do redukcji emisji szkodliwych substancji do atmosfery, zwiększenia udziału energii cieplnej produkowanej z odnawialnych źródeł, poprawy jakości życia mieszkańców, rozwoju usług, w szczególności związanych z turystyką oraz zwiększenia dochodów publicznych. Projekt wpisuję się w SUE MB poprzez kategorie interwencji 40 Energia odnawialna: słoneczna.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Przykład 7

Priorytet SRMB	Region Morza Bałtyckiego jako obszar Dobrobytu
Obszar priorytetowy SRMB	Wdrożenie Small Business Act: promocja przedsiębiorczości, wzmocnienie MŚP oraz podniesienie poziomu efektywnego wykorzystania zasobów ludzkich
Projekt flagowy (tak/nie)	nie
Priorytet, działanie, poddziałanie PO	Oś priorytetowa III Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne, 3.1 Tworzenie terenów inwestycyjnych
Tytuł projektu	Infrastruktura dla aktywizacji gospodarczej w dzielnicy Bursaki i Rudnik w Lublinie
Beneficjent	Gmina Lublin
Lider projektu flagowego (tak/nie)	nie
Data podpisania umowy	25.03.2011 r.
Wartość podpisanej umowy (ogółem)	5 576 390,25 EUR (22 845 355,57 PLN)
Wartość podpisanej umowy (dofinansowanie UE)	4 083 524,81 EUR (16 729 384,43 PLN)
Okres realizacji projektu	20.06.2011 r. - 30.06.2013 r.
Opis projektu, w tym informacja na temat zgodności ze Strategią	Przedmiotem projektu jest kompleksowe uzbrojenie terenów inwestycyjnych, zlokalizowanych w dzielnicy Bursaki i Rudnik, w północnej części miasta Lublin. Projekt realizowany jest w sąsiedztwie dwóch głównych ulic, stanowiących osie komunikacyjne w tej części miasta: Al. Spółdzielczości Pracy (drogi krajowej S19) i ul. Choiny (droga powiatowa). Obecnie ulice te łączy jedynie ul. Związkowa. W wyniku realizacji projektu powstanie kolejne funkcjonalne połączenie tych ulic poprzez ul. Do Dysa. W ramach przedmiotowego projektu powstaną m.in.: droga gminna wraz z zagospodarowanym terenem w pasie drogowym, sieć wodociągowa, kanalizacyjna i deszczowa. Obecnie na terenie objętym projektem istnieje ok. 36 firm, powstawanie kolejnych przedsiębiorstw uwarunkowane jest stworzeniem dogodnych połączeń komunikacyjnych i infrastruktury. W związku z powyższym projekt przyczyni się do wzrostu zainteresowania inwestorów krajowych i zagranicznych wschodnią Polską. Projekt wpisuję się w SUE MB poprzez kategorie interwencji 09 Inne działania mające na celu pobudzanie badań, innowacji i przedsiębiorczości w MŚP.
Zdjęcia lub wizualizacje	

Załącznik C. Wskaźniki kluczowe (core indicators) 2007-2013 (załącznik VIII / tabela nr 8 do Sprawozdania)

Legenda:

IZ wypełniają poszczególne wiersze tylko w przypadku wystąpienia danego wskaźnika w RPO.

wskaźniki 13 a i 13 b nie występują w „Indicative guidelines on evaluation methods: reporting of core indicators for the European Regional Development Fund and the Cohesion Fund", jednak wskaźniki te występują w tabelach przekazywanych przez KE, dlatego istnieje konieczność ujęcia ich w niniejszym załączniku.

tabela nie obejmuje wskaźników dotyczących współpracy transgranicznej i transnarodowej (42 - 55).

Tłumaczenia wskaźników są zgodne z dokumentem - Wskaźniki monitoringu i ewaluacji okres programowania 2007-2013 (gdzie występuje m.in. liczba km nowych dróg - 14)

	Wskaźnik		Jednostka	Priorytet	Początkowy punkt odniesienia	Ostateczny cel	2007 Realizacja	2008 Realizacja	2009 Realizacja	2010 Realizacja	2011 Realizacja	2012 Realizacja
1	Job created	Liczba utworzonych miejsca pracy	szt.	Cel główny RPO WL	0	6140	0	0	294	502,12	1816,72	1758,96
2	Jobs created for men	dla mężczyzn	szt.	Cel główny RPO WL	0	3070	0	0	0	298,97	1039,12	1079,66
3	Jobs created for women	dla kobiet	szt.	Cel główny RPO WL	0	3070	0	0	0	203,15	777,6	679,3
4	Number of RTD projects	liczba projektów z dziedziny B+R Liczba projektów w zakresie badań i rozwoju technologicznego	szt.	I Oś Priorytetowa	0	36	0	0	0	4	8	17
5	Number of cooperation project enterprices - research institution	liczba projektów dotyczących współpracy pomiędzy przedsiębiorstwami a jednostkami badawczymi	szt.	cel szczegółowy I	0	204	0	0	0	1	1	17
6	Research jobs created	liczba utworzonych miejsc pracy (B&R)	szt.	II Oś Priorytetowa	0	20	0	0	0	1	0	0
7	Number of direct investment aid projects to SME	liczba projektów (z zakresu bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla MSP) Liczba projektów dotyczących bezpośredniej pomocy inwestycyjnej dla MŚP	szt.	I Oś Priorytetowa	0	1540	0	0	87	219	474	642
8	Number of starts - ups supported	liczba założonych przedsiębiorstw, którym udzielono wsparcia	szt.	I Oś Priorytetowa	0	400	0	0	24	104	157	236
9	Jobs created (gross, full time equivalent)	liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, odpowiedniki zatrudnienia w pełnym wymiarze godzin) kat. 8 Liczba utworzonych miejsc pracy (brutto, w ekwiwalentach pełnego czasu pracy)	szt.	I Oś Priorytetowa	0	5210	0	0	0	502,12	1164,72	1755,96
10	Investment induced (milion E)	dodatkowe (przeciętne)inwestycje wykreowane dzięki wsparciu (w milionach euro)	euro	I Oś Priorytetowa	0	100 000 000	0	0	0	15 750 000	80 073 353,28	120 595 132,70
11	Number of information society projects	liczba projektów (z zakresu społeczeństwa informacyjnego) liczba projektów związanych z rozwojem społeczeństwa informacyjnego	szt.	IV Oś Priorytetowa	0	52	0	0	0	17	35	40
12	Number of additional population covered by broadband access	liczba osób, które uzyskała szerokopasmowy dostęp do Internetu Liczba ludności nowo objętej dostępem szerokopasmowym	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13	Number of transport projects	liczba projektów (z zakresu transportu) Liczba projektów transportowych	szt.	V Oś Priorytetowa	0	106	0	0	5	71	107	125
13a	km of new or reconstucted roads	liczba km nowych lub zmodernizowanych dróg km nowych lub zmodernizowanych dróg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
13b	km of new or reconstucted railways	liczba kilometrów nowych bądź zrekonstruowanych linii kolejowych km nowej lub zmodernizowanej sieci kolejowej	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
14	km of new roads	liczba kilometrów nowych dróg	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
15	km of new TEN roads	w tym w ramach TEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
16	km of reconstructed roads	liczba kilometrów zmodernizowanych dróg	km	V Oś Priorytetowa	0	524,9	0	0	0,19	87,55	265,9	424,92
17	km of new railroads	liczba kilometrów nowych linii kolejowych	km	V Oś Priorytetowa	0	3	0	0	0	0	0	0
18	km of TEN railroads	w tym w ramach TEN	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
19	km of reconstructed railroads	liczba kilometrów zmodernizowanych linii kolejowych km zmodernizowanej sieci kolejowej	km	V Oś Priorytetowa	0	30	0	0	0	0	0	0
20	Value for timesavings in Euro/year stemming from new and reconstructed roads	wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towaru wyrażona w euro/rocznie, uzyskanych dzięki budowie i modernizacji dróg Wartość oszczędności w czasie wynikających z budowy lub modernizacji infrastruktury drogowej wyrażona w euro/rok	euro/rok	V Oś Priorytetowa	0	83 924 400,57	0	0	0	2 855 813,90	16 546 612,98	28 194 505,69
21	Value for timesavings in Euro/year stemming from new and reconstructed railroads	wartość oszczędności czasu dla przewozu pasażerów i towaru wyrażona w euro/rocznie, uzyskanych dzięki budowie i modernizacji linii kolejowych Wartość oszczędności w czasie wynikających z budowy lub modernizacji infrastruktury kolejowej wyrażona w euro/rok	euro/rok	V Oś Priorytetowa	0	1 805 609	0	0	0	0	0	0
22	Additional population served with improved urban transport	dodatkowa liczba pasażerów obsłużonych przez usprawniony transport miejski - Liczba ludności dodatkowo obsługiwanej w związku z ulepszeniem komunikacji miejskiej	osoby	V Oś Priorytetowa	0	75000	0	0	0	0	0	1607059
23	Number of renevable energy projects	liczba projektów z zakresu energii odnawialnej Liczba projektów związanych z energią odnawialną	szt.	I oraz VI Oś Priorytetowa	0	43	0	0	0	1	4	9

24	Additional capacity of revenable energy production	dodatkowa moc produkcji energii ze źródeł odnawialnych (MW) Dodatkowe możliwości wytwarzania energii odnawialnej	MW	I oraz VI Oś Priorytetowa	0	45	0	0	0	0	1,87	6,18
25	Additional population served by water projects	liczba osób, która uzyskała dostęp do sieci wodociągowej Liczba ludności obsługiwanej dodatkowo w związku z projektami w zakresie sieci wodociągowej	osoby	VI Oś Priorytetowa	0	53000	0	0	0	2898	4934	11618
26	Additional population served by waste water projects	liczba osób podłączonych do systemu kanalizacji sanitarnej Liczba ludności obsługiwanej dodatkowo w związku z projektami w zakresie oczyszczania ścieków	osoby	VI Oś Priorytetowa	0	32000	0	0	0	1108	8524	24191
27	Number of waste projects	liczba projektów gospodarowania odpadami Liczba projektów z zakresu gospodarki odpadami	szt.	VI Oś Priorytetowa	0	15	0	0	0	1	1	1
28	Number of projects on improvment of air quality	liczba projektów służących poprawie jakości powietrza	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
29	Area rehabilited (km2)	powierzchnia terenów zrekultywowanych (km2)	ha	VI Oś Priorytetowa	0	20	0	0	0	0	0	18
30	Reduction greenhouse emissions (Co2 and equivalents, kt)	redukcja emisji gazów cieplarnianych (CO2 i ekwiwalentów, kt/rok)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
31	Number of risk prevention projects	liczba projektów (z zakresu zapobiegania zagrożeniom)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
32	Number of people benefiting from flood protection measures	liczba ludności objętej ochroną przeciwpowodziową Liczba osób korzystających ze środków ochrony przeciwpowodziowej	osoby	VI Oś Priorytetowa	0	800	0	0	0	0	0	4264
33	Number of people benefiting from forest protection and other protection measures	liczba ludności objętej ochroną przeciwpożarową lasów i innymi środkami ochrony	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
34	Number of tourism projects	liczba projektów (turystyka) Liczba projektów z branży turystycznej	szt.	VII Oś Priorytetowa	0	65	0	0	0	1	5	30
35	Number of jobs created in tourism	liczba utworzonych miejsc pracy (turystyka)	szt.	I oraz VII Oś Priorytetowa	0	660	0	0	0	28,5	148,7	342,95
36	Number of education projects	liczba projektów (edukacja) - Liczba projektów edukacyjnych	szt.	VIII Oś Priorytetowa	0	50	0	0	0	10	21	36
37	Number of benefiting students	liczba korzystających studentów Liczba studentów-beneficjentów	osoby	VIII Oś Priorytetowa	0	70000	0	0	0	0	700	2705
38	Number of health projects	liczba projektów (zdrowie) Liczba projektów prozdrowotnych	szt.	VIII Oś Priorytetowa	0	70	0	0	3	19	43	59
39	Number of projects ensuring sustainability and improving the attractiveness of towns and cities	liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój oraz poprawiających atrakcyjność miast Liczba projektów zapewniających zrównoważony rozwój miast i miasteczek oraz zwiększający ich atrakcyjność	szt.	III Oś Priorytetowa	0	23	0	0	0	0	0	2
40	Number of projects seeking to promote business, entrepreneurship new technology	liczba projektów promujących przedsiębiorczość i zastosowanie nowych technologii Liczba projektów mających na celu promowanie przedsiębiorstw, przedsiębiorczości, nowych technologii	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
41	Number of projects offering services to promote equal opportunities and social inclusion for minorities and young people	liczba projektów oferujących usługi promujące równość szans i zapobiegających wykluczeniu społecznemu przedstawicieli mniejszości narodowych i ludzi młodych	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
56	Number of inter-regiobnal co-operation projects	Liczba międzyregionalnych projektów współdziałania	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-

Updated on: 07/02/2013

No.	Required information/data	Required format	Instruction	Informacje
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund		////////////////////////////////////// /	Sections marked with "*" are optional, however we encourages Managing Authorities to complete these sections.	**Kurs 4,1635**
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////////// /	Sections II.1 – II.6 relate to a specific fund and should be repeated accordingly for each specific fund implemented without a holding fund	
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business)	text	Official name of the specific fund implemented without a holding fund: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Fundusz Pożyczkowy Biłgorajskiej Agencji Rozwoju Regionalnego S.A., Biłgoraj**
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006?	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
	(a) financial engineering instruments for enterprises	radio button ⊙ ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**(a)**
	(b) urban development funds			
	(c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing			
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
II.3.1	equity	clicking box ❑	choose minimum 1 and maximum 4 options	**loan**
II.3.2	loan	clicking box ❑		
II.3.3	guarantee	clicking box ❑		
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures)	clicking box ❑		
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business)	text	Official name of specific fund manager: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Biłgorajska Agencja Rzowoju Regionalnego S.A., Biłgoraj**
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument**	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders	radio button ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders**
	separate block of finance within a financial institution			
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund . Date format should be DD/MM/YYY which will be automatically converted by SFC2007 to YYYY format.	**12/11/2009**
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////////// /	Sections III.2 - III. 4 relate to the contributions paid by the MA to the specific fund.	
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ERDF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between managing authority and specific fund should be reported in this section.	**2 403 026,29**
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ERDF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ERDF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If a part of ERDF assistance has been withdrawn from the specific fund then, Managing authority should report a net ERDF amount (ERDF amount paid –ERDF amount withdrawn) in this section.	**2 403 026,29**
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ESF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between Managing authority and specific fund should be reported in this section.	
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ESF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ESF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If part of ESF assistance has been withdrawn from the specific fund then the MA should report a net ESF amount (ESF amount paid –ESF amount withdrawn) in this section.	**0,00**
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. Any other national public financing which do not constitute a part of Operational Programme contributions should not be reported.	
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement and paid into the account of the specific fund.	**0,00**
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. National private co-financing means only this part of national private financing which is part of the OP resources [only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation]. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**359 072,90**
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme (only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation) committed to the specific fund in the funding agreement and paid into the account of the specific fund. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**359 072,90**
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund	radio button ⊙ ⊙	Titles and CCI numbers of other Operational Programme(s) contributing to the same specific fund should be reported in this section	
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR)	number (amount)	This section relates to funding paid to the specific fund which does not constitute part of the Operational Programme concerned. As the national/ regional authorities or any other body or investor may decide to provide additional funding to a specific fund, the optional	
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR)	number (amount)	Total amount of management costs and fees paid from Operational Programme contributions to the specific fund until 31 December 2012, in accordance with the conditions of the relevant funding	**607 127,01**
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans**	////////////////////////////////////// /	If managing authority signed with the same specific fund more than one funding agreement for different loan products, the entire section IV.1 should be repeated as many times as many funding agreements	
IV.1.1	Name of loan product	text	Name of loan product supported with Operational Programme resources and offered by specific fund (=financial intermediary) to final recipients. The name of loan product should not be confused with the name of the specific fund or the financial intermediary name.	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported	////////////////////////////////////// /	////////////////////////////////////// //////////////////////////////////////	
IV.1.2.1*	out of which large enterprises	number	Total number of large enterprises which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012.Based on the Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 and for purposes of this document, by "large enterprises" should be understood the enterprises with more than 250 employees and a	

IV.1.2.2*	out of which SMEs	number	Total number of small and medium-sized enterprises(SMEs) which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. Definition of a " SME" according to Article 2.1 of the Commission Recommendation of 2003/361/EC of 6 May 2003, i.e. small and medium-sized enterprises (SMEs) is made up of	**124**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises	number	Total number of microenterprises which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. Definition of a "microenterprise(s)" according to Article 2.3 of the Commission Recommendation of 2003/361/EC of 6 May 2003 i.e. enterprises	**119**
IV.1.2.3*	out of which individuals	number	Total number of individuals who signed a contract for loan product with the specific fund, and to whom the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. "Individuals" means all natural persons not covered by the definition of enterprise in the Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 (Title I,	
IV.1.2.4*	out of which urban projects	number	Total number of urban projects supported with loan. "Urban projects" means the projects included in the integrated plan for sustainable urban development and/or regeneration or structured in public-private partnerships.	
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported	number	Total number of other types of final recipients, which do not fall under the scope of sections IV.4.2.1* -IV.4.2.3*, but are supported with loan.	
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients	number	Number of loan contracts that the specific fund signed with final recipients (including the contracts for loans for which no disbursement took place)	124
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR)	number (amount)	Total value of loans in contracts signed with final recipients should be indicated. This amount should include Operational Programme contributions and other resources (e.g. commercial bank resources or	
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions	number (amount)	Operational Programme contributions assistance (i.e. ERDF/ESF +national public and private co-financing) committed in signed loans should be reported in this section. If the loans were also financed from other resources (e.g. commercial bank resources or additional regional contribution) which do not constitute part of the Operational	
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR)	number (amount)	Amounts of Operational Programme contribution (i.e. ERDF/ESF + national public and private co-financing) should be indicated in the section. Other resources (e.g. commercial bank resources or additional regional contributions) which contribute to this product but do not constitute part of the Operational Programme should not be reported in this section. This section refers to the amounts of Operational Programme effectively disbursed, means paid into the account of the final recipients until the end of 2012.	**1 329 002,04**
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR)	number (amount)	This section relates only to this part of amount indicated in section IV.1.5, which was provided from Structural Funds (= ERDF & ESF	**1 329 002,04**
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund. Date format should be DD/MM/YYY which will be automatically converted by SFC2007 to YYYY format.	**12/11/2009**
IV.5	**Indicators**	////////////////////////////////// /	////////////////////////////////

Updated on: 07/02/2013

No.	Required information/data	Required format	Instruction	Informacje
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund		////////////////////////////////	Sections marked with "*" are optional, however we encourages Managing Authorities to complete these sections.	**Kurs 3,9153**
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////	Sections II.1 – II.6 relate to a specific fund and should be repeated accordingly for each specific fund implemented without a holding fund	
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business)	text	Official name of the specific fund implemented without a holding fund: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Regionalny Fundusz Pożyczkowy Lubelskiej Fundacji Rozwoju, Lublin**
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)?	////////////////////////////////	////////////////////////////

III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR)	number (amount)	This section relates to funding paid to the specific fund which does not constitute part of the Operational Programme concerned. As the national/ regional authorities or any other body or	
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR)	number (amount)	Total amount of management costs and fees paid from Operational Programme contributions to the specific fund until 31 December 2012, in	**1 309 027,40**
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////	////////////////////////////////	
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans**	////////////////////////////////	If managing authority signed with the same specific fund more than one funding agreement for different loan products, the entire section IV.1	
IV.1.1	Name of loan product	text	Name of loan product supported with Operational Programme resources and offered by specific fund (=financial intermediary) to final recipients. The	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
IV.1.2.1*	out of which large enterprises	number	Total number of large enterprises which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012.Based on the Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 and for purposes of this document, by	
IV.1.2.2*	out of which SMEs	number	Total number of small and medium-sized enterprises(SMEs) which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. Definition of a " SME" according to Article 2.1 of the Commission Recommendation of	**658**
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises	number	Total number of microenterprises which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. Definition of a	**513**
IV.1.2.3*	out of which individuals	number	Total number of individuals who signed a contract for loan product with the specific fund, and to whom the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. "Individuals" means all	
IV.1.2.4*	out of which urban projects	number	Total number of urban projects supported with loan. "Urban projects" means the projects included in the integrated plan for sustainable urban	
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported	number	Total number of other types of final recipients, which do not fall under the scope of sections IV.4.2.1* -IV.4.2.3*, but are supported with loan	
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients	number	Number of loan contracts that the specific fund signed with final recipients (including the contracts for loans for which no disbursement took place)	**658**
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR)	number (amount)	Total value of loans in contracts signed with final recipients should be indicated. This amount should include Operational Programme contributions and	
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions	number (amount)	Operational Programme contributions assistance (i.e. ERDF/ESF +national public and private co-financing) committed in signed loans should be reported in this section. If the loans were also financed from other resources (e.g. commercial	
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR)	number (amount)	Amounts of Operational Programme contribution (i.e. ERDF/ESF + national public and private co-financing) should be indicated in the section. Other resources (e.g. commercial bank resources or additional regional contributions) which contribute to this product but do not constitute part of the Operational Programme should not be reported in this section. This section refers to the amounts of Operational	**12 244 027,52**
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR)	number (amount)	This section relates only to this part of amount indicated in section IV.1.5, which was provided	**12 126 199,00**
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund. Date format should be DD/MM/YYY which will be	**30/11/2009**
IV.5	**Indicators**	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
IV.5.1*	Number of jobs created	number	Core indicator n°1 for ERDF and CF at OP level (definition: gross direct jobs created, full time equivalents, Source: "Working Document No. 7. Indicative Guidelines on evaluation methods:	22

Updated on: 07/02/2013

No.	Required information/data	Required format	Instruction	Informacje
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund		////////////////////////////////// //	Sections marked with "*" are optional, however we encourages Managing Authorities to complete these sections.	**Kurs 3,9926**
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	Sections II.1 – II.6 relate to a specific fund and should be repeated accordingly for each specific fund implemented without a holding fund	
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business)	text	Official name of the specific fund implemented without a holding fund: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Fundusz Pożyczkowy Fundacji Puławskie Centrum Przedsiębiorczości, Puławy**
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006?	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
	(a) financial engineering instruments for enterprises (b) urban development funds (c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing	radio button ⊙ ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**(a)**
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
II.3.1	equity	clicking box ❑	choose minimum 1 and maximum 4 options	**loan**
II.3.2	loan	clicking box ❑		
II.3.3	guarantee	clicking box ❑		
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures)	clicking box ❑		
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business)	text	Official name of specific fund manager: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Fundacja Puławskie Cnetrum Przedsiębiorczości, Puławy**
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument**	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders separate block of finance within a financial institution	radio button ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders**
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund . Date format should be DD/MM/YYY which will be automatically converted by SFC2007 to YYYY format.	**25/11/2009**
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	Sections III.2 - III. 4 relate to the contributions paid by the MA to the specific fund.	
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ERDF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between managing authority and specific fund should be reported in this section.	**2 379 401,88**
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ERDF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ERDF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If a part of ERDF assistance has been withdrawn from the specific fund then, Managing authority should report a net ERDF amount (ERDF amount paid –ERDF amount withdrawn) in this section.	**2 379 401,88**
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ESF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between Managing authority and specific fund should be reported in this section.	
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ESF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ESF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If part of ESF assistance has been withdrawn from the specific fund then the MA should report a net ESF amount (ESF amount paid –ESF amount withdrawn) in this section.	**0,00**
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. Any other national public financing which do not constitute a part of Operational Programme contributions should not be reported.	
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement and paid into the account of the specific fund.	**0,00**
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. National private co-financing means only this part of national private financing which is part of the OP resources [only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation]. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**125 231,68**
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme (only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation) committed to the specific fund in the funding agreement and paid into the account of the specific fund. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**112 708,51**
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund	radio button ⊙ ⊙	Titles and CCI numbers of other Operational Programme(s) contributing to the same specific fund should be reported in this section	
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR)	number (amount)	This section relates to funding paid to the specific fund which does not constitute part of the Operational Programme concerned. As the national/ regional authorities or any other body, or investor	
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR)	number (amount)	Total amount of management costs and fees paid from Operational Programme contributions to the specific fund until 31 December 2012, in accordance	**156 748,06**
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////////////////////	
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans**	////////////////////////////////// //	If managing authority signed with the same specific fund more than one funding agreement for different loan products, the entire section IV.1 should be	

IV.1.1	Name of loan product	text	Name of loan product supported with Operational Programme resources and offered by specific fund (=financial intermediary) to final recipients. The	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported	//////////////////////////////////// //	//////////////////////////////////

Updated on: 07/02/2013

No.	Required information/data	Required format	Instruction	Informacje
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund		////////////////////////////////// //	Sections marked with "*" are optional, however we encourages Managing Authorities to complete these sections.	**Kurs 4,1635**
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	Sections II.1 – II.6 relate to a specific fund and should be repeated accordingly for each specific fund implemented without a holding fund	
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business)	text	Official name of the specific fund implemented without a holding fund: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Fundusz Pożyczkowy Fundacji "OIC Poland", Lublin**
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006?	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
	(a) financial engineering instruments for enterprises (b) urban development funds (c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing	radio button ⊙ ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**(a)**
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
II.3.1	equity	clicking box ❑	choose minimum 1 and maximum 4 options	**loan**
II.3.2	loan	clicking box ❑		
II.3.3	guarantee	clicking box ❑		
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures)	clicking box ❑		
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business)	text	Official name of specific fund manager: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Polska Fundacja Ośrodków Wspomagania Rozwoju Gospodarczego "OIC Poland", Lublin**
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument**	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders separate block of finance within a financial institution	radio button ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders**
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund . Date format should be DD/MM/YYY which will be automatically converted by SFC2007 to YYYY format.	**20/11/2009**
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	Sections III.2 - III. 4 relate to the contributions paid by the MA to the specific fund.	
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ERDF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between managing authority and specific fund should be reported in this section.	**1 440 984,23**
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ERDF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ERDF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If a part of ERDF assistance has been withdrawn from the specific fund then, Managing authority should report a net ERDF amount (ERDF amount paid –ERDF amount withdrawn) in this section.	**1 440 984,23**
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ESF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between Managing authority and specific fund should be reported in this section.	
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ESF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ESF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If part of ESF assistance has been withdrawn from the specific fund then the MA should report a net ESF amount (ESF amount paid –ESF amount withdrawn) in this section.	**0,00**
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. Any other national public financing which do not constitute a part of Operational Programme contributions should not be reported.	
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement and paid into the account of the specific fund.	**0,00**
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. National private co-financing means only this part of national private financing which is part of the OP resources [only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation]. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**76 008,68**
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme (only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation) committed to the specific fund in the funding agreement and paid into the account of the specific fund. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**76 008,68**
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund	radio button ⊙ ⊙	Titles and CCI numbers of other Operational Programme(s) contributing to the same specific fund should be reported in this section	
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR)	number (amount)	This section relates to funding paid to the specific fund which does not constitute part of the Operational Programme concerned. As the national/ regional authorities or any other body or investor may decide to	
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR)	number (amount)	Total amount of management costs and fees paid from Operational Programme contributions to the specific fund until 31 December 2012, in accordance with the conditions	**102 004,78**
IV. Operational Programme contributions paid by financial engineering instrument(s) to final recipients (Article 67(2)(j)(iv) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// ////////////////////////////////// //////////	
IV.1	**Operational Programme contributions paid to final recipients in loans**	////////////////////////////////// //	If managing authority signed with the same specific fund more than one funding agreement for different loan products, the entire section IV.1 should be repeated as	
IV.1.1	Name of loan product	text	Name of loan product supported with Operational Programme resources and offered by specific fund (=financial intermediary) to final recipients. The name of loan product should not be confused with the name of the	**pożyczka**
IV.1.2*	Number of final recipients supported	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////// //////////////////////////////////	

IV.1.2.1*	out of which large enterprises	number	Total number of large enterprises which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012.Based on the Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 and for purposes of this document, by "large enterprises" should be understood the	
IV.1.2.2*	out of which SMEs	number	Total number of small and medium-sized enterprises(SMEs) which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. Definition of a " SME" according to Article 2.1 of the Commission Recommendation of 2003/361/EC of 6 May	83
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises	number	Total number of microenterprises which signed a contract for loan product with the specific fund, and to which the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. Definition of a "microenterprise(s)" according to	74
IV.1.2.3*	out of which individuals	number	Total number of individuals who signed a contract for loan product with the specific fund, and to whom the latter disbursed a loan (or a part of loan) until the end of 2012. "Individuals" means all natural persons not covered by the	
IV.1.2.4*	out of which urban projects	number	Total number of urban projects supported with loan. "Urban projects" means the projects included in the integrated plan for sustainable urban development and/or	
IV.1.2.5*	out of which other recipients supported	number	Total number of other types of final recipients, which do not fall under the scope of sections IV.4.2.1* -IV.4.2.3*, but are supported with loan	
IV.1.3*	Number of loan contracts signed with final recipients	number	Number of loan contracts that the specific fund signed with final recipients (including the contracts for loans for	83
IV.1.4*	Total value of loans committed in contracts signed with final recipients (in EUR)	number (amount)	Total value of loans in contracts signed with final recipients should be indicated. This amount should include Operational Programme contributions and other resources	
IV.1.4.1*	out of which Operational Programme contributions	number (amount)	Operational Programme contributions assistance (i.e. ERDF/ESF +national public and private co-financing) committed in signed loans should be reported in this section. If the loans were also financed from other resources (e.g. commercial bank resources or additional	
IV.1.5	Amounts of Operational Programme contributions paid to final recipients in loans (in EUR)	number (amount)	Amounts of Operational Programme contribution (i.e. ERDF/ESF + national public and private co-financing) should be indicated in the section. Other resources (e.g. commercial bank resources or additional regional contributions) which contribute to this product but do not constitute part of the Operational Programme should not be reported in this section. This section refers to the amounts of Operational Programme effectively disbursed, means paid into the	**957 016,93**
IV.1.5.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR)	number (amount)	This section relates only to this part of amount indicated in section IV.1.5, which was provided from Structural Funds	**941 405,07**
IV.1.6	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this loan product	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund. Date format should be DD/MM/YYY which will be automatically converted by	**20/11/2009**
IV.5	**Indicators**	//////////////////////////////// //	//////////////////////////////

Updated on: 07/02/2013

No.	Required information/data	Required format	Instruction	Informacje
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund		////////////////////////////////// //	Sections marked with "*" are optional, however we encourages Managing Authorities to complete these sections.	**Kurs 3,9153**
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////// //	Sections II.1 – II.6 relate to a specific fund and should be repeated accordingly for each specific fund implemented without a holding fund	
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business)	text	Official name of the specific fund implemented without a holding fund: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Polski Fundusz Gwarancyjny Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Lublin**
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)?	////////////////////////////////// //	////////////////////////////////

IV.2.2.1*	out of which large enterprises	number	Total number of large enterprises to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. Based on the Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 and for purposes of this document, by	
IV.2.2.2*	out of which SMEs	number	Total number of small and medium-sized enterprises(SMEs) to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were effectively (fully or partially) disbursed until the end of 2012. Definition of a " SME" according to Article 2.1 of the	125
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises	number	Total number of micro-enterprises to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. Definition of a "microenterprises" according to Article 2.3	66
IV.2.2.3*	out of which individuals	number	Total number of individuals to whom the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. "Individuals" means all natural persons not covered by the definition of	
IV.2.2.4*	out of which urban projects	number	Total number of urban projects to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. "Urban projects" means the projects included in the	
IV.2.2.5*	out of which other recipients supported	number	Total number of other types of final recipients, which do not fall under the scope of sections IV.4.2.1* -IV.4.2.3*, but to which the loans guaranteed with Operational	
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR)	number (amount)	Operational Programme contribution is not equal to the total value of guarantee(s). In line with section 4.1 of the Guidance Note on Financial Engineering Instruments (COCOF-10-0014-05 of 08/02/2011), amounts of Operational Programme contributions should be based on the appropriate multiplier ratio and cover only expected	**12 476 897,26**
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR)	number (amount)	Operational Programme contribution is not equal to the total value of guarantee(s).In line with section 4.1 of the Guidance Note on Financial Engineering Instruments (COCOF-10-0014-05 of 08/02/2011), amounts of Operational Programme contributions should be based on the appropriate multiplier ratio and cover only expected	**6 414 860,74**
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR)	number (amount)	This section relates only to this part of the amount indicated under IV.2.4. which were provided from Structural funds (=ERDF or ESF resources).	**6 414 860,74**
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients	number	Number of loans disbursed until the end of 2012 in respect of which the guarantees supported from Operational Programme contributions have been	125
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR)	number (amount)	Total amount of loans guaranteed with OP resources and disbursed to final recipients.	**23 908 548,02**
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund. Date format should	**30/11/2009**
IV.5	**Indicators**	//////////////////////////////// //	// //	
IV.5.1*	Number of jobs created	number	Core indicator n°1 for ERDF and CF at OP level (definition: gross direct jobs created, full time equivalents, Source: "Working Document No. 7. Indicative Guidelines on evaluation methods: Reporting on core indicators for	45,5

W zakresie niespójności treści punktu III.4 załącznika z IIF z danymi przekazanymi w poprzednim okresie uprzejmie informuję, iż w punkcie tym w poprzednim okresie wykazane zostały kwoty kosztów zarządzania przewidziane w planach operacyjnych na cały okres realizacji projektów. Z kolei w bieżącym okresie sprawozdawczym dane w tym punkcie zostały uzupełnione w oparciu o instrukcje dotyczącą uzupełniania tego załącznika. Zgodnie z nią, w punkcie III.4 należy wykazać kwoty kosztów zarządzania poniesionych przez IIF do końca 2012 r.

Updated on: 07/02/2013

No.	Required information/data	Required format	Instruction	Informacje
Template 2: Financial Engineering Instruments operations implemented without a holding fund		////////////////////////////////	Sections marked with "*" are optional, however we encourages Managing Authorities to complete these sections.	**Kurs 4,0615**
II. Description and identification of the entities which implement financial engineering instrument - level of the specific fund implemented without a holding fund (Article 67(2)(j)(i&ii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////	Sections II.1 – II.6 relate to a specific fund and should be repeated accordingly for each specific fund implemented without a holding fund	
II.1	Financial engineering instrument (name and registered place of business)	text	Official name of the specific fund implemented without a holding fund: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	**Puławski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Puławy**
II.2	Attributable to Article 44, first paragraph (a), (b) or (c) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)?	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
	(a) financial engineering instruments for enterprises (b) urban development funds (c) funds or other incentive schemes providing loans, guarantees for repayable investments, or equivalent instruments, for energy efficiency and use of renewable energy in buildings, including in existing housing	radio button ⊙ ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**(a)**
II.3	Type of financial product offered by the financial engineering instrument to the final recipients	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
II.3.1	equity	clicking box ❑	choose minimum 1 and maximum 4 options	**guarantee**
II.3.2	loan	clicking box ❑		
II.3.3	guarantee	clicking box ❑		
II.3.4	other product (interest rate subsidies, guarantee fee subsidies and equivalent measures)	clicking box ❑		
II.4	Financial engineering instrument manager (name and registered place of business)	text	Official name of specific fund manager: in English (if possible) or in national language; Registered place of business: city name only	Puławski Fundusz Poręczeń Kredytowych, Puławy
II.7	**Legal status of the financial engineering instrument**	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
	independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders separate block of finance within a financial institution	radio button ⊙ ⊙	choice of only 1 option allowed	**independent legal entities governed by agreements between the co-financing partners or shareholders**
II.6	Date of signature of funding agreement with Managing Authority	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund . Date format should be DD/MM/YYY which will be automatically converted by SFC2007 to YYYY format.	**16/12/2009**
III. Operational Programme contributions paid to the financial engineering instrument (Article 67(2)(j)(iii) of Council Regulation (EC) No 1083/2006)		////////////////////////////////	Sections III.2 - III. 4 relate to the contributions paid by the MA to the specific fund.	
III.2	Operational Programme contributions paid to the specific fund	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
III.2.1	Amounts of assistance from the Structural Funds paid to the specific fund	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
III.2.1.1*	ERDF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ERDF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between managing authority and specific fund should be reported in this section.	**1 988 181,69**
III.2.1.2	ERDF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ERDF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ERDF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If a part of ERDF assistance has been withdrawn from the specific fund then, Managing authority should report a net ERDF amount (ERDF amount paid –ERDF amount withdrawn) in this section.	**1 988 181,69**
III.2.1.3*	ESF amounts of assistance committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	ESF allocation from this operational programme committed in the funding agreement signed between Managing authority and specific fund should be reported in this section.	
III.2.1.4	ESF amounts of assistance paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	ESF amounts of assistance effectively paid to the specific fund, means the ESF assistance committed in the funding agreement and paid-into the account of the specific fund. If part of ESF assistance has been withdrawn from the specific fund then the MA should report a net ESF amount (ESF amount paid –ESF amount withdrawn) in this section.	**0,00**
III.2.2	Amounts of national co-financing paid to the specific fund	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
III.2.2.1*	National public co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. Any other national public financing which do not constitute a part of Operational Programme contributions should not be reported.	**350 855,59**
III.2.2.2	National public co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National public co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement and paid into the account of the specific fund.	**350 855,59**
III.2.2.3*	National private co-financing committed in the funding agreement with Managing Authority (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme committed in the funding agreement signed between Managing Authority and specific fund. National private co-financing means only this part of national private financing which is part of the OP resources [only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation]. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**123 107,23**
III.2.2.4	National private co-financing paid to the specific fund (in EUR)	number (amount)	National private co-financing constituting part of the Operational Programme (only for OPs under Article 53(1)(a) of General Regulation) committed to the specific fund in the funding agreement and paid into the account of the specific fund. Any other national private financing which do not constitute part of Operational Programme contributions should not be reported.	**123 107,23**
III.2.3	Other ERDF or ESF Operational Programme(s) providing contributions to the specific fund	radio button ⊙ ⊙	Titles and CCI numbers of other Operational Programme(s) contributing to the same specific fund should be reported in this section	
III.3*	Amounts of other assistance paid to the specific fund outside this Operational Programme (in EUR)	number (amount)	This section relates to funding paid to the specific fund which does not constitute part of the Operational Programme concerned. As the national/ regional authorities or any other body or investor may decide to provide additional funding to a specific fund, the optional	
III.4	Management costs and fees paid to the specific fund (in the meaning of Article 78(6)(d) of Council Regulation (EC) No 1083/2006) (in EUR)	number (amount)	Total amount of management costs and fees paid from Operational Programme contributions to the specific fund until 31 December 2012, in accordance with the conditions of the relevant funding	**70 978,35**
IV.2	**Operational Programme contributions paid to final recipients in guarantees**	////////////////////////////////	If managing authority signed with the same specific fund more than one funding agreement for different guarantee products, the entire section IV.2 should be repeated as many times as many funding agreements for different guarantee products have been	
IV.2.1	Name of guarantee product	text	Name of guarantee product supported with Operational Programme resources and offered by specific fund (=financial intermediary) to final recipients. The name of guarantee product	**gwarancja**
IV.2.2*	Number of final recipients supported	////////////////////////////////	////////////////////////////////	
IV.2.2.1*	out of which large enterprises	number	Total number of large enterprises to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. Based on the Commission Recommendation 2003/361/EC of 6 May 2003 and for purposes of this document, by "large enterprises" should be understood the	
IV.2.2.2*	out of which SMEs	number	Total number of small and medium-sized enterprises(SMEs) to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were effectively (fully or partially) disbursed until the end of 2012. Definition of a " SME" according to Article 2.1 of the Commission Recommendation of 2003/361/EC of 6 May 2003,	23
IV.1.2.2.1*	out of which micro-enterprises	number	Total number of micro-enterprises to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. Definition of a "microenterprises" according to Article 2.3 of the Commission Recommendation of	20
IV.2.2.3*	out of which individuals	number	Total number of individuals to whom the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. "Individuals" means all natural persons not covered by the definition of enterprise in the	
IV.2.2.4*	out of which urban projects	number	Total number of urban projects to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were (fully or partially) disbursed until the end of 2012. "Urban projects" means the projects included in the integrated plan for sustainable urban	

IV.2.2.5*	out of which other recipients supported	number	Total number of other types of final recipients, which do not fall under the scope of sections IV.4.2.1* -IV.4.2.3*, but to which the loans guaranteed with Operational Programme contribution were	
IV.2.3*	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts signed with final recipients (in EUR)	number (amount)	Operational Programme contribution is not equal to the total value of guarantee(s). In line with section 4.1 of the Guidance Note on Financial Engineering Instruments (COCOF-10-0014-05 of 08/02/2011), amounts of Operational Programme contributions should be based on the appropriate multiplier ratio and cover only expected and unexpected losses from loans. Therefore, the	**594 877,75**
IV.2.4	Amounts of Operational Programme contributions blocked for guarantee contracts for loans paid to final recipients (in EUR)	number (amount)	Operational Programme contribution is not equal to the total value of guarantee(s).In line with section 4.1 of the Guidance Note on Financial Engineering Instruments (COCOF-10-0014-05 of 08/02/2011), amounts of Operational Programme contributions should be based on the appropriate multiplier ratio and cover only expected and unexpected losses from loans. Therefore, the	**351 179,30**
IV.2.4.1	out of which amounts of assistance from the Structural Funds (in EUR)	number (amount)	This section relates only to this part of the amount indicated under IV.2.4. which were provided from Structural funds (=ERDF or ESF resources).	**351 179,30**
IV.2.5*	Number of loans paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed with final recipients	number	Number of loans disbursed until the end of 2012 in respect of which the guarantees supported from Operational Programme contributions have been committed/provided	23
IV.2.6	Amount of loans actually paid to final recipients in relation to guarantees contracts signed (in EUR)	number (amount)	Total amount of loans guaranteed with OP resources and disbursed to final recipients.	**829 526,03**
IV.2.7	Date of signature of funding agreement between Managing Authority and specific fund for this guarantee product	DD/MM/YYYY	Date of signature of funding agreement between Managing authority and specific fund. Date format should be DD/MM/YYY	**16/12/2009**
IV.5	**Indicators**	////////////////////////////////////	//////////////////////////////////

Załącznik nr X do Sprawozdania rocznego z realizacji RPO WL za 2012 r.

Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji

Numer programu (CCI):	2007PL-161-PO-007
Nazwa programu:	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013
Załącznik do sprawozdania nr:	Sprawozdanie roczne z realizacji RPO WL za 2012 r.
Okres sprawozdawczy:	*od: (DD/MM/RRRR)* 01/01/2012 *do: (DD/MM/RRRR) 31/12/2012*

1. Zrealizowane działania w zakresie informacji, promocji i szkoleń

W okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 prowadziła działania mające na celu podniesienie poziomu wiedzy oraz świadomości ogółu społeczności regionalnej w zakresie możliwości korzystania z Funduszy Europejskich w ramach Programu Operacyjnego, a tym samym ukazujące rolę UE w rozwoju społecznym i gospodarczym kraju/regionu. Działania były prowadzone zgodnie z ***Planem Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na*** *lata 2007-2013 (którego ostatnia aktualizacja została przyjęta w dniu 18 września 2012 r., przez Dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego, jako osobę upoważnioną przez Zarząd Województwa Lubelskiego do zatwierdzania w/w dokumentu) oraz* ***Rocznym Planem Działań informacyjnych i promocyjnych na 2012 rok*** *(przyjętym uchwałą Zarządu Województwa Lubelskiego nr CI/1864/2012 z dnia 13 marca 2012 r. oraz zaktualizowanym w dniu 18 września 2012 r., przez Dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego, jako osobę upoważnioną przez Zarząd Województwa Lubelskiego do zatwierdzania ww. dokumentu). Były one adresowane przede wszystkim do opinii publicznej, potencjalnych beneficjentów, beneficjentów oraz partnerów społecznych i gospodarczych. Koncentrowały się na sześciu głównych obszarach: informacja, promocja, edukacja, Internet, ewaluacja, wymiana doświadczeń. Listę najważniejszych działań oraz ich szczegółowy opis przedstawia poniższa tabela.*

Lp.	Nazwa działania	Opis działania
Informacja		
1.	Punkty informacyjne	**IZ RPO WL**
		W 2012 r. Punkty Informacyjne RPO WL zlokalizowane w Departamencie Regionalnego Programu Operacyjnego w Lublinie oraz w filiach Urzędu Marszałkowskiego Województwa Lubelskiego w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu odwiedziło łącznie **1 995** beneficjentów. Punkty te udzieliły **131** odpowiedzi na pytania przekazane za pośrednictwem poczty elektronicznej oraz przeprowadziły **2 096** rozmów telefonicznych. Działalność Punktów Informacyjnych RPO WL skierowana jest do ogółu społeczeństwa,

		beneficjentów i potencjalnych beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (RPO WL).
		IP II RPO WL
		W okresie sprawozdawczym Punkt Informacyjny Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie (LAWP) osobiście odwiedziło **2 673** osoby. Konsultanci udzielili **1 291** odpowiedzi na zapytania wpływające drogą mailową. Ponadto w 2012 r. udzielono **10 497** informacji telefonicznych. Działalność Punktu Informacyjnego LAWP skierowana jest do beneficjentów oraz potencjalnych beneficjentów (głównie przedsiębiorców i instytucji otoczenia biznesu) RPO WL.
Promocja		
2.	Działania wspomagające kampanię promocyjno – wizerunkową IZ RPO	**IZ RPO WL** IZ RPO WL **stale współpracuje ze środowiskiem dziennikarskim mediów lokalnych i ogólnokrajowych** informując media o bieżącej realizacji programu. Instytucja Zarządzająca RPO WL (IZ RPO) korzysta również z profesjonalnej usługi monitoringu mediów świadczonej przez Instytut Monitorowania Mediów Sp. z o.o. w Warszawie. W okresie sprawozdawczym opublikowanych zostało **2 341** artykułów dotyczących RPO WL. W zdecydowanej większości miały one charakter pozytywny lub neutralny. IZ RPO zleciła także wykonanie **interaktywnej, multimedialnej prezentacji flash z elementami ruchomymi** na potrzeby działań promocyjnych RPO WL. Prezentacja ma za zadanie w sposób łatwy i przystępny zapoznanie użytkownika z podstawowymi informacjami nt. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 oraz efektami jego dotychczasowego wdrażania. Prezentacja składa się z 4 plansz tematycznych, interaktywnie połączonych tj.: wejściowej, informacyjnej, galerii oraz planszy gier. Szata graficzna prezentacji została dostosowana do klucza graficznego prowadzonej kampanii. Prezentacja dostępna jest płytach CD oraz w wersji on-line poprzez stronę główną programu: http://www.rpo.lubelskie.pl/prezentacja/ Ponadto, IZ RPO WL zorganizowała **wydarzenie pn. "Roadshow - na tropie RPO WL" dla przedstawicieli mediów.** Szczegółowy opis wydarzenia pn. „Roadshow – na tropie RPO WL” został zamieszczony w pkt. 6 *Informacje dodatkowe*.
3.	Kampania promocyjno-wizerunkowa	**IZ RPO WL**

	o szerokim zasięgu (IZ RPO WL)	W 2012 r. IZ RPO WL przeprowadziła kampanię o szerokim zasięgu pn. ***Lubelskie jak nowe!*** Szczegółowy opis dobrej praktyki został umieszczony w pkt. 6 *Informacje dodatkowe*. Elementami wspierającymi kampanię były: – II edycja konkursu plastycznego dla dzieci ze szkół podstawowych na temat Regionalnego Programu Operacyjnego (szerzej konkurs został opisany w pkt. 6 *Informacje dodatkowe*), – Publikacje w piśmie Samorządu Województwa Lubelskiego *Lubelskie.pl*, – Turniej piłki nożnej pn. *Mistrzostwa RPO WL 2012* (szerzej turniej został opisany w pkt. 6 *Informacje dodatkowe)*, – Usługa polegająca na przygotowaniu do druku, montażu i ekspozycji 15 siatek wielkoformatowych w 5 największych miastach województwa lubelskiego. W okresie sprawozdawczym Samorząd Województwa Lubelskiego wydawał własne pismo pt. ***„Lubelskie.pl"***. Periodyk formatu A3 ukazywał się w formie wkładki (insertu) do dzienników i tygodników wydawanych w województwie lubelskim: *Dziennik Wschodni*, *Kurier Lubelski*, *Gazeta Wyborcza Lublin*, *Tygodnik Zamojski*, *Nowy Tydzień – Tygodnik Lokalny* w Chełmie oraz *Wspólnota* wydawanej w Radzyniu Podlaskim. Każdy numer zawierał informacje nt. Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. IZ RPO sfinansowała jedną stronę periodyku. Na jej łamach publikowane były m.in. artykuły dotyczące projektów zrealizowanych z RPO (tzw. dobrych praktyk), informacje o naborach wniosków oraz materiały dotyczące prowadzonych przez IZ RPO działań informacyjno-promocyjnych m.in. informacje dotyczące przeprowadzonej kampanii promocyjno-wizerunkowej pn. *Lubelskie jak nowe!*, turnieju piłki nożnej pn. *Mistrzostwa RPO WL* oraz uruchomienia na stronie głównej programu systemu pn *Wirtualny spacer z RPO WL*. Własne strony posiadały również: Program Operacyjny Kapitał Ludzki, Program Rozwój Obszarów Wiejskich, Krajowa Sieć Obszarów Wiejskich oraz Sieć Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich. Wersje elektroniczne gazety dostępne są na stronie internetowej Województwa Lubelskiego, pod adresem: http://www.lubelskie.pl/index.php?pid=1450 IZ RPO zleciła także, **usługę polegającą na przygotowaniu do druku, montażu i ekspozycji 15 siatek wielkoformatowych** o powierzchni minimalnej 50 m kwadratowych oraz 70 m kwadratowych dla miasta Lublin. Działanie to zostało przeprowadzone w 5 największych miastach województwa lubelskiego (Lublin, Zamość, Biała Podlaska, Puławy, Chełm) w terminie od 20 sierpnia do 20 listopada 2012 r. Grafika prezentowana na siatkach opierała się o zdjęcia projektów zrealizowanych ze środków

		RPO WL. Siatki zostały umieszczone w pobliżu miejsc realizacji projektów prezentowanych na siatkach lub przy najbardziej uczęszczanych węzłach komunikacyjnych w poszczególnych miastach.
4.	Działania promocyjne (IP II)	**IP II RPO WL** W okresie sprawozdawczym LAWP w Lublinie w dniach 17-19 sierpnia 2012 r. podczas wydarzenia pn. *Jarmark Jagielloński* zorganizowała **plenerową wystawę zdjęć projektów zrealizowanych w ramach działania 1.5 Dotacje inwestycyjne w dziedzinie turystyki**. Przeprowadzona została **III edycja konkursu „Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego 2012" oraz zorganizowana Gala Finałowa konkursu**. W ramach działań informacyjno – promocyjnych związanych z ww. konkursem wydany został folder promocyjny, dotyczący trzech edycji konkursu. Szczegółowy opis III edycji konkursu został umieszczony w pkt. 6 *Informacje dodatkowe*. Głównym celem audycji radiowych było poinformowanie o ostatnich planowanych w 2012 r. naborach. IP II nie przeprowadziła audycji radiowych ze względu na bardzo dużą wiedzę potencjalnych beneficjentów o końcówce okresu wdrażania RPO WL i ostatnich konkursach. W opinii LAWP za wystarczające do rozpropagowania konkursów uznano liczne telefony do punktu informacyjnego, informacje przesłane drogą elektroniczną oraz wizyty osobiste w siedzibie LAWP w Lublinie w odpowiedzi na informacje zamieszczane przez IP II w Internecie oraz w prasie. Z inicjatywy LAWP odbyły się **2 spotkania ze studentami lubelskich szkół wyższych** nt. możliwości wsparcia rozwoju

		mikroprzedsiębiorstw ze środków UE w ramach RPO WL 2007-2013. W okresie sprawozdawczym LAWP **dodatkowo zleciła przygotowanie i opracowanie treści 5 artykułów sponsorowanych** zawierających informacje na temat stanu wdrażania I i II Osi RPO WL 2007-2013 oraz przykłady konkretnych projektów współfinansowanych ze środków RPO WL. Poza tym LAWP na bieżąco przesyłała komunikaty do mediów na temat ważnych wydarzeń związanych z realizowanymi zadaniami statutowymi instytucji, czyli z realizacją I i II Osi Priorytetowej RPO WL 2007-2013 (komunikaty o rozpoczęciu naboru wniosków, informacje na temat możliwości uzyskania dotacji unijnych w ramach I i II Osi RPO WL 2007-2013 lub stanu wdrażania I i II Osi RPO WL 2007-2013).
5.	Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. Drukowane materiały informacyjne (IZ RPO)	**IZ RPO WL** W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL zleciła przygotowanie następujących drukowanych materiałów informacyjnych: 1. Druk kartek świątecznych Wielkanocnych i Bożonarodzeniowych (1 140 szt.) 2. Biuletyn Lubelski Informator Unijny *„Puls Regionu”* (12 000 egz.). Wersje elektroniczne Lubelskiego Informatora Unijnego *„Puls Regionu”* opublikowano na stronie internetowej RPO WL, pod adresem: http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/132/ Szczegółowy opis zadania został opisany w pkt. 6 *Informacje dodatkowe*. 3. Wizytówki dla pracowników Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego (3 900 szt.) 4. Materiały drukowane związane z II edycją konkursu plastycznego *RPO zmienia przyszłość - namaluj swój świat* (18 379 szt.): – Ulotki/broszury informacyjne dla dzieci ze szkół podstawowych w ramach promocji konkursu plastycznego (15 000 szt.), – Plakaty informacyjne związane z promocją konkursu plastycznego (3 000 szt.), – Dyplomy dla zwycięskich szkół i dzieci biorących udział w konkursie plastycznym (379 szt.). 5. Publikacja, której tematem są formy wypoczynku dostępne na Lubelszczyźnie dzięki projektom zrealizowanym, lub będącym w trakcie realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 pn. *Na szlaku projektów RPO WL* (2 000

		szt.). Wersja elektroniczna publikacji pn. *Na szlaku projektów RPO WL* opublikowana została na stronie internetowej RPO WL, pod adresem: http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/652/ 6. Kalendarz książkowy z wkładką informacyjną o RPO i fotografiami prezentującymi dotychczasowe efekty realizacji programu (1 350 szt.) 7. Kalendarz ścienny trójdzielny z miniaturkami zdjęć projektów, które uzyskały dotacje w ramach RPO (1 000 szt.) 8. Materiały promujące Regionalny Program Operacyjny wśród najmłodszych mieszkańców województwa lubelskiego (8 000 sztuk): – Zakładki książkowe – 3 000 szt., – Kolorowanka dla dzieci zawierająca rysunki związane z realizacją RPO WL a także krótki opis do każdego z nich – 5 000 szt.
6.	Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. Materiały promocyjne (IZ RPO)	W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL zleciła przygotowanie następujących materiałów informacyjnych: 1. Gadżety RPO WL – cz. 1 (17 320 szt.): – Pióro wieczne Parker IM – 300, – Długopis - 3000, – Długopis z lampką – 200, – Karteczki samoprzylepne – 1000, – Notatnik A5 – 500, – Torba na laptopa – 100, – Teczka na dokumenty – 500, – Papierowa teczka na dokumenty z gumką – 400, – Papierowa teczka na dokumenty bez gumki – 100, – Pendrive – 500, – Antystresowa gwiazda – 200, – Chusteczki higieniczne -1500, – Parasol – 300, – Bluza polarowa -120, – T-shirt – 500, – Torba ekologiczna na zakupy (wariant I) – 300, – Torba ekologiczna na zakupy (wariant II) – 500, – Torba ekologiczna na zakupy (wariant III) – 500, – Hub usb – 200, – Kubek – 200, – Filiżanka ze spodkiem – 200, – Magnes na lodówkę z notesem – 300, – Opaski odblaskowe samozwijające –

		1000, – Żeton na karabińczyku – 500, – Apteczka – 200, – Zestaw gier w drewnianym pudełku - 100, – Breloczek – mini latarka – 1000, – Kredki w drewnianym pudełku – 100, – Silikonowa opaska – 3000. 2. Gadżety RPO WL – cz. 2 (12 960 szt.): – Skakanka – 600, – Ołówek z zabawną główką - 900, – Domino zwierzątka – 500, – Piłka Zośka – 500, – Kredki Bambino – 500, – Długopis z lampką – 500, – Piórnik pluszowy – 600, – Zabawka do zjeżdżania po śniegu – 500, – Pluszowa maskotka – 700, – Brelok odblaskowy - 2 000, – Bombka z haczykiem – 60, – Samochodowa łopata do śniegu – 300, – Skrobak do szyb z rękawicą – 500, – Skrobak do szyb ze zmiotką – 500, – Osłona na szybę samochodu – 300, – Okładka na dowód rejestracyjny – 1 000, – Kamizelka odblaskowa – 1 000, – Rozkładany trójkąt ostrzegawczy – 500, – Apteczka samochodowa – 500, – Czapka – 500, – Kubek termiczny – 500. Gadżety RPO WL dystrybuowano podczas wielu imprez masowych, w których uczestniczyła IZ RPO promując RPO WL m.in. w Dniu Otwartym Portu Lotniczego Lublin, Targach Obróbki Drewna LUBDREW, Kongresie Inicjatyw Europy Wschodniej, Eko-festynie, VII Pikniku Rodzinnym oraz na Nocy Kultury. Jednocześnie, gadżety te były dystrybuowane na prośbę podmiotów społeczno-gospodarczych, które organizowały konferencje, seminaria oraz inne rodzaje spotkań poświęcone tematyce funkcjonowania systemu Funduszy Europejskich w Polsce, w tym RPO WL. 3. Gadżety dla uczestników (przedstawicieli mediów) wydarzenia pn. "Roadshow – na tropie RPO WL" (100 szt.) – przenośna pamięć USB (pendrive) – 50, – okolicznościowa koszulka t-shirt – 50. 4. Ścianka reklamowa pop-up (2 szt.) 5. Plansza reklamowa z grafiką typu fotostand (1 szt.)

		6. Aktówka na dokumenty (60 szt.) 7. IZ RPO WL opłaciła również wykonanie sesji zdjęciowej projektów zrealizowanych przy udziale środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego (materiał nie ujęty w tabeli 2. Postęp rzeczowy). 8. Ponadto IZ RPO WL zamówiła usługę najmu gruntu na którym umieszczona jest konstrukcja reklamowa wraz z tablicami informacyjnymi na potrzeby Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 (materiał nie ujęty w tabeli 2. Postęp rzeczowy).
7.	Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych na temat RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. Materiały promocyjne (IP II)	**IP II RPO WL** W okresie sprawozdawczym LAWP zleciła wykonanie ścianki konferencyjnej (1 szt), roll-up (1 szt), długopisów (1 000 szt.), pendrive'ów (800 szt.) teczek na dokumenty (1 000 szt.) oraz wykonany został także druk wizytówek (950 szt.). Druk wizytówek został ujęty w Tab. 2. Postęp rzeczowy w obszarze *Publikacje*
Edukacja		
8.	Szkolenia dla Beneficjentów	**IZ RPO WL** W 2012 r. IZ RPO WL przeprowadziła **7 szkoleń:** – *Zamówienia publiczne na roboty budowlane – procedura udzielania zamówień w praktyce* (w szkoleniu uczestniczyło **114 osób**, w tym 46 kobiet i 68 mężczyzn); – *Realizacja i rozliczanie inwestycji drogowych w świetle obowiązujących przepisów* (w szkoleniu uczestniczyło **92 osoby**, w tym 37 kobiet i 55 mężczyzn); – *Szkolenie dla potencjalnych beneficjentów Działania 6.2 Energia przyjazna środowisku w ramach RPO WL* (w szkoleniu uczestniczyło **130 osób**, w tym 51 kobiet i 79 mężczyzn); – *Cykl szkoleń z zakresu wypełniania obowiązków informacyjno-promocyjnych dla Beneficjentów RPO WL* (w szkoleniu uczestniczyło **51 osób**, w tym 30 kobiet i 21 mężczyzn); – *Kontrola projektów w ramach RPO WL* (w szkoleniu uczestniczyło **78 osób**, w tym 40 kobiet i 28 mężczyzn); – *Udzielanie zamówień publicznych współfinansowanych ze środków UE – najczęstsze nieprawidłowości związane ze stosowaniem PZP przez beneficjentów* (w szkoleniu uczestniczyło **138 osób**, w tym 78 kobiet i 60 mężczyzn); – *Praktyczne aspekty procedury OOŚ – dobre i złe przykłady II edycja* (w szkoleniu uczestniczyło **70 osób**, w tym 49 kobiet i 21 mężczyzn).

		W szkoleniach organizowanych przez IZ RPO WL w okresie sprawozdawczym przeszkolonych zostało łącznie **673 osoby**, w tym **331 kobiet** i **342 mężczyzn**. Przygotowywana przez IZ RPO WL tematyka szkoleń adresowana była zarówno do beneficjentów, jaki i potencjalnych beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. Warto zaznaczyć, że szkolenia wg osób biorących w nich udział, zostały ocenione średnio na 4,65 (przy maksymalnej możliwej ocenie 5).
9.	Szkolenia dla Beneficjentów (projektodawców) I i II Osi Priorytetowej	**IP II RPO WL** W 2012 roku LAWP w Lublinie zorganizowała **13 szkoleń**, w których uczestniczyło łącznie **618 osób**. Szkolenia dotyczyły możliwości uzyskania dofinansowania w ramach I i II Osi RPO WL 2007-2013, jak również tematyki związanej z rozliczaniem dotacji unijnej w ramach I i II Osi RPO WL 2007-2013: 1. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* (w szkoleniu uczestniczyło **159 osób**, w tym 79 kobiet i 80 mężczyzn); 2. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 2.2 Regionalna infrastruktura B+R Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* (w szkoleniu uczestniczyło **10 osób**, w tym 5 kobiet i 5 mężczyzn); 3. *Szkolenie z zasad poprawnego wypełniania wniosku o płatność „Jak rozliczyć dotację unijną”* (w szkoleniu uczestniczyły **24 osoby**, w tym 21 kobiet i 3 mężczyzn); 4. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 2.3 Schemat B Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* (w szkoleniu uczestniczyły **23 osoby**, w tym 10 kobiet i 13 mężczyzn); 5. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 2.4 Schemat A Marketing gospodarczy Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* (w szkoleniu uczestniczyło **21 osób**, w tym 16 kobiet i 5 mężczyzn); 6. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.6 Badania i nowoczesne technologie*

		w strategicznych dla regionu dziedzinach Schemat A i B (w szkoleniu uczestniczyło **35 osób**, w 17 kobiet i 18 mężczyzn). 7. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw* (w szkoleniu uczestniczyły **83 osoby**, w tym 45 kobiet i 38 mężczyzn); 8. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.2 Dotacje inwestycyjne dla mikroprzedsiębiorstw* (w szkoleniu uczestniczyło **71 osób,** w tym 38 kobiet i 33 mężczyzn); 9. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii Schemat A* (w szkoleniu uczestniczyło **57 osób**, w tym 27 kobiet i 30 mężczyzn); 10. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii Schemat B* (w szkoleniu uczestniczyły **73 osoby**, w tym 25 kobiet i 48 mężczyzn); 11. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 2.3 Wsparcie instytucji otoczenia biznesu i transferu wiedzy Schemat A* (w szkoleniu uczestniczyło **19 osób**, w tym 4 kobiety i 15 mężczyzn); 12. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw* (w szkoleniu uczestniczyły **32 osoby**, w tym 16 kobiet i 16 mężczyzn); 13. *Szkolenie z zasad ubiegania się o dofinansowanie w ramach działania 1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo* (w szkoleniu uczestniczyło **11 osób**, w tym 4 kobiety i 7 mężczyzn). W okresie sprawozdawczym w szkoleniach organizowanych przez LAWP przeszkolonych zostało łącznie **618 osób**, w tym **307 kobiet** i **311 mężczyzn**. Zakres szkoleń Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie odpowiada potrzebom zarówno beneficjentów jak i potencjalnych beneficjentów RPO WL. Warto zaznaczyć, że szkolenia, wg osób biorących w nich udział, zostały ocenione średnio na 4,47 (przy maksymalnej możliwej ocenie 5).

10.	Organizacja i udział w konferencjach, seminariach, warsztatach i innych rodzajach spotkań dotyczących RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu.	**IZ RPO WL** IZ RPO zorganizowała **spotkanie podsumowujące II edycję konkursu plastycznego** pn. *RPO zmienia przyszłość - namaluj swój świat*. Podczas spotkania Krzysztof Hetman, marszałek województwa lubelskiego, wręczył 173 samorządowcom i przedstawicielom zwycięskich szkół interaktywne zestawy edukacyjne oraz drobne upominki dla dzieci biorących udział w konkursie. W spotkaniu uczestniczyło łącznie **352 osoby** (43 wójtów, 144 dyrektorów szkół oraz 165 dzieci). W spotkaniu brali udział również przedstawiciele lokalnych mediów. Przedstawiciele IZ RPO uczestniczyli także w kilku konferencjach / spotkaniach / warsztatach w roli prelegentów i ekspertów. **IP II RPO WL** W okresie sprawozdawczym IP II zorganizowała **5 konferencji** o charakterze informacyjnym dla beneficjentów i potencjalnych beneficjentów, w których uczestniczyło **102 osoby.** Pierwsza konferencja dotyczyła działania 2.3 Schemat A - zmiana dokumentacji konkursowej, natomiast druga konferencja dotyczyła działania 1.1 Dotacje dla nowopowstałych mikroprzedsiębiorstw, na której przedstawiono możliwości uzyskania wsparcia i aplikowania o środki z RPO WL. Trzecia konferencja skierowana była do Sieci KSU i punktów informacyjnych i dotyczyła m.in. zmian w dokumentacji konkursowej do działania 1.6 Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach. Czwarte spotkanie zorganizowane zostało dla inwestorów zagranicznych, a dotyczyło możliwości pozyskania dofinansowania w ramach działania 1.4 Dotacje inwestycyjne w zakresie dostosowania przedsiębiorstw do wymogów ochrony środowiska oraz w zakresie odnawialnych źródeł energii Schemat B, a także możliwości inwestycyjnych w woj. lubelskim. Piąte spotkanie skierowane zostało dla sieci KSU i punktów informacyjnych i dotyczyło kwestii związanych z ostatnimi naborami wniosków o dofinansowanie w roku 2012 (działania 1.3 Dotacje inwestycyjne dla małych i średnich przedsiębiorstw i 1.7 Wzrost konkurencyjności przedsiębiorstw przez doradztwo). Ponadto, w okresie sprawozdawczym przedstawiciele LAWP uczestniczyli w spotkaniach i konferencjach, w których występowali w roli prelegentów. W 2012 roku przedstawiciele LAWP brali udział w 14 spotkaniach/konferencjach.
Internet		
11.	Modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (podstrony portalu	**IZ RPO WL** W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL zleciła **modernizację i aktualizację strony**

	www.rpo.lubelskie.pl)	**www.rpo.lubelskie.pl oraz modernizację serwisu pn. *Mapa Projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* www.mapa.rpo.lubelskie.pl** funkcjonującego w ramach strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl. Opis dobrej praktyki został zamieszczony w pkt. nr 6 *Informacje dodatkowe*. Informacje umieszczane w zasobach wortalu Regionalnego Programu Operacyjnego adresowane są do beneficjentów i potencjalnych beneficjentów RPO WL. Wortal posiada w bocznym menu specjalną zakładkę pn. *Przewodnik RPO*, w której podmioty i instytucje ubiegające się o wsparcie z RPO mogą znaleźć dokładne dane dotyczące procesu aplikacyjnego, zestawienia obszarów, w których można starać się o unijne dofinansowanie, kwot zarezerwowanych na poszczególne priorytety itp. IZ RPO zleciła również **wykonanie, opracowanie i dostawę usługi pn. *Wirtualny spacer z RPO WL*.** Opis dobrej praktyki został zamieszczony w pkt. nr 6 *Informacje dodatkowe*. Ponadto, IZ RPO na bieżąco aktualizowała informacje oraz opracowywała materiały zamieszczone w zasobach portalu, opłaciła koszty utrzymania ww. portali, w tym m.in. utrzymanie domen oraz koszty skrzynek e-mail wspomagających zarządzanie.
12.	Modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (portal www.lawp.eu)	**IP II RPO WL** W okresie sprawozdawczym IP II opłaciła abonament za utrzymanie domeny www.lawp.eu. Ponadto, IP II na bieżąco uaktualniała informacje zamieszczone na stronie. Portal Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie dedykowany jest zarówno beneficjentom, jak i potencjalnym beneficjentom Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.
13.	Administrowanie serwisami internetowymi www.funduszeeuropejskie.gov.pl oraz www.baza.funduszeeuropejskie.gov.pl (IZ RPO)	**IZ RPO WL** IZ RPO WL administrowała, w zakresie udzielonych przez IK NSRO upoważnień, wymienionymi serwisami internetowymi bezkosztowo.
Ewaluacja		
14.	Badania ewaluacyjne	**IZ RPO WL** W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL zleciła wykonanie **badania ewaluacyjnego dotyczącego działań informacyjno-promocyjnych pn. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego*.**

		Wśród mieszkańców Lubelszczyzny znajomość nazwy Programu oceniono jako wysoką bowiem 45% badanych potwierdziło, że zetknęło się z nazwą Regionalny Program Operacyjny. W poprzednim badaniu przeprowadzonym w 2010 roku tylko 14% respondentów wykazało się znajomością RPO WL. Wynika z tego, że **w ciągu ostatnich dwóch lat znacząco poprawiła się rozpoznawalność Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego.** Głównym źródłem informacji o RPO WL wśród mieszkańców województwa pozostała telewizja oraz gazety i czasopisma, dlatego też zalecono dalszą kontynuację działań media relations. Natomiast 86,9% potencjalnych Beneficjentów posiadało wiedzę nt. RPO WL oraz jak realizować projekty, których celem jest rozwój regionalny na Lubelszczyźnie. Ich głównym kanałem pozyskiwania informacji na temat RPO WL był Internet (strony www.rpo.lubelskie.pl oraz www.lawp.eu), telewizja oraz prasa regionalna. Podstawowym źródłem informacji na temat RPO WL dla Beneficjentów był Internet (78% wskazań respondentów). Warto zaznaczyć, że 79% Beneficjentów stwierdziło, że informacje pozyskane na etapie przygotowywania wniosku o dofinansowanie przyczyniły się do przygotowania go na wyższym poziomie. Ponadto 83% Beneficjentów odpowiedziało, że informacje dostępne w trakcie trwania projektu przyczyniły się do jego skuteczniejszej realizacji. Wyniki badania ukazały również wyraźnie, jak istotną grupą odbiorców są dziennikarze, którzy pośredniczą w przekazywaniu komunikatów o RPO WL do kolejnych grup odbiorców. Z punktu widzenia dziennikarzy, którzy zajmują się problematyką funduszy unijnych, największą rolę w przekazywaniu informacji odgrywa Urząd Marszałkowski. Co więcej, wszyscy rozmówcy w swoich wypowiedziach podkreślili, że współpraca ta na przestrzeni ostatnich lat uległa znacznej poprawie. Większość Beneficjentów wysoko oceniło przydatność informacji pozyskanych w trakcie szkoleń (71% pozytywnych ocen). Dwóch na trzech Beneficjentów stwierdziło, że treść informacji była zgodna z ich oczekiwaniami. Równie wysokie oceny uzyskały szkolenia organizowane przez IZ RPO, jak i IP II. Stosunkowo wysoką popularnością wśród Beneficjentów cieszyły się punkty informacyjne – połowa badanych Beneficjentów deklarowała, że z nich korzystała. Ogólnie jakość obsługi w punktach informacyjnych została oceniona wysoko, średnio na 4,1 w pięciostopniowej skali. Większość Beneficjentów (80% ankietowanych)

		korzystających z porad w punktach informacyjnych oceniła dobrze lub bardzo dobrze wiedzę pracowników. Aktualność otrzymywanych informacji oraz czas i sposób załatwienia sprawy ocenione zostały równie wysoko. Zdaniem zdecydowanej większości respondentów informacje w punktach informacyjnych przekazywane były w sposób czytelny, zrozumiały i dopasowany do potrzeb odbiorców.
		IP II RPO WL
		IP II w Lublinie nie przeprowadza działań ewaluacyjnych.
Wymiana doświadczeń		
15.	Udział w sieci wymiany informacji o zasięgu ponadlokalnym, ponadregionalnym i międzynarodowym, w celu wymiany doświadczeń i propagowania dobrych wzorów dotyczących działań informacyjno-promocyjnych w ramach RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu. (IZ RPO)	**IZ RPO WL** W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL nie organizowała spotkania związanego z wymianą doświadczeń. Natomiast w ramach niniejszego zadania finansowane były wyjazdy służbowe krajowe pracowników IZ RPO WL na spotkania, konferencje, warsztaty stanowiące forum wymiany informacji i doświadczeń dot. m.in. promocji „dobrych praktyk" (np. spotkanie Grupy Sterującej ds. informacji i promocji Funduszy Europejskich działającej przy IK NSRO w Bydgoszczy w dniach 29-30 listopada 2012 r. oraz spotkanie grupy roboczej ds. informacji i promocji INFORM w Warszawie w dniach 10 i 11 maja 2012 r.).
16.	Grupy Robocze	**IZ RPO WL i IP II RPO WL** W okresie sprawozdawczym IZ RPO WL wraz z IP II zorganizowały łącznie **4 spotkania Grupy Roboczej ds. Informacji i Promocji RPO WL 2007-2013**, w następujących terminach: 27.01.2012 r., 14.05.2012 r., 09.08.2012 r., 08.11.2012 r.

UWAGA: Nazwy działań oraz ich opisy powinny bazować na nazwach działań i opisach zawartych w tabeli nr 1, znajdującej się w Rocznym planie działań informacyjnych i promocyjnych

2. Postęp rzeczowy działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych[1]

[1)] Jeśli ilość danych uniemożliwia wypełnienie tabeli w sprawozdaniu, należy załączyć dodatkową tabelę w formacie xls. Jeśli dane dotyczące wskaźników nie są dostępne, należy zaznaczyć kiedy będą możliwe do zaprezentowania (w polu „Komentarz").

Obszar	Wskaźnik	Jednostka	Rok	2007		2008		2009		2010		2011		2012		2013		2014		2015	
			Półrocze	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II	I	II
Punkty kontaktowe	*Liczba punktów informacyjnych*[1]	szt.	**Realizacja**	0	0	5	5	5	5	5	5	5	5	5	5						
			Wartość docelowa[2]	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 5		-		-		PK 5	
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba osób odwiedzających punkty[1]	osoby	**Realizacja**	0	0	544	860	3 047	4 377	6 555	8 556	10 132	11 790	13 803	16 458						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 600 (120 osób dla każdego z punktów)		-		-		PK 10 000 osób w każdym z punktów	
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba odpowiedzi udzielanych drogą elektroniczną[1]	szt.	**Realizacja**	0	0	447	823	1 432	1 922	2 517	3 047	3 519	4 069	4 564	5 491						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 500 (100 odpowiedzi dla każdego z punktów)		-		-		PK 7 000 odpowiedzi w każdym z punktów	
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba odpowiedzi udzielanych drogą	szt.	**Realizacja**	0	0	8 340	9 847	18 363	20 228	29 379	36 792	42 827	47 813	53 517	60 406						
			Wartość	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 4 800		-		-		PK 50 000	

[2] Wartość docelowa powinna zostać podana w ujęciu rocznym, jak w załączniku nr 1 do Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych oraz dla całego okresu programowania – tak, jak został określony w dokumentach programowych (wskazane podanie danych szacowanych na lata: 2010, 2013, 2015).

	telefoniczną[2]		**docelowa**										(80 odpowiedzi miesięcznie dla każdego z punktów)						odpowiedzi w każdym z punktów
			Wartość bazowa	0															
Kampania informacyjno-promocyjna	*Liczba kampanii informacyjno-promocyjnych*	szt.	**Realizacja**	0	1	2	3	3	5	5	7	7	9	9	10						
			Wartość docelowa	-		-		-		URPO 3		-		RPD IP 2012 1		URPO 9		-		URPO 10 PK 7 (kampanii przeprowadzonych przez IZ RPO)	
			Wartość bazowa	0															
Edukacja	*Liczba zorganizowa-nych szkoleń*	szt.	**Realizacja**	0	4	10	18	24	38	47	54	64	70	79	90						
			Wartość docelowa	-		-		-		URPO 8		-		RPD IP 2012 7		URPO 25		-		URPO 25 PK 70	
			Wartość bazowa	0															
	Liczba osób uczestniczących w szkoleniach	osoby	**Realizacja**	0	811	2 217	2 878	3 761	5 008	5 873	6 449	7 194	7 707	8 331	8 998						
			Wartość docelowa	-		-		-		URPO 1 500		-		RPD IP 2012 600		URPO 5 000		-		URPO 5 000 PK 15 000	
			Wartość bazowa	0															
ari a, wy kła dy, wa	*Liczba*	szt.	**Realizacji**	0	2	3	3	5	7	10	36	37	39	41	45						

	zorganizowa-nych konferencji, seminariów, warsztatów i innych rodzajów spotkań		**Wartość docelowa**	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 2		-		-		PK 7	
			Wartość bazowa	0															
	Liczba osób uczestniczących w w/w spotkaniach	osoby	**Realizacja**	0	463	542	542	853	1 492	1 578	2 225	2 385	2 432	2 512	2 886						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 20		-		-		PK 4 000	
			Wartość bazowa	0															
Serwisy internetowe	*Liczba odwiedzin portalu www.lawp.eu*	szt.	**Realizacja**	0	1 428	126 769	255 009	402 537	561 369	724 214	851 133	1 001 720	1 125 368	1 275 976	1 440 878						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 120 000		-		-		PK 1 200 000	
			Wartość bazowa	0															
	Liczba odwiedzin portalu www.rpo. lubelskie.pl	szt.	**Realizacja**	0	2 900 000	3 080 000	3 178 004	3 335 391	3 517 201	3 697 310	3 837 221	3 975 687	4 074 854	4 185 283	4 280 138						
			Wartość docelowa	-		-		-		URPO tylko dla www.rpo.lubelskie.pl 1 000 000		-		RPD IP 2012 120 000		URPO tylko dla www.lubelskie.pl 3 000 000		-		URPO tylko dla www.rpo.lubelskie.pl 3 500 000	
																				PK 5 000 000	
			Wartość bazowa	0															
Newsletter	*Liczba wysłanych wiadomości (łącznie stron www.rpo. lubelskie.pl i*	szt.	**Realizacja**	0	0	0	25	167	312	382	454	521	578	628	686						

	www.lawp.eu[2]		**Wartość docelowa**	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 240		-		-		PK 1 000	
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba subskrybentów newslettera[3]	szt.	**Realizacja**	0	0	0	141	3 351	3 479	3 574	4 158	4 795	5 469	6 186	6 935						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 500		-		-		PK 7 000	
			Wartość bazowa	0																	
Publikacje	*Liczba tytułów/ numerów publikacji*	szt.	**Realizacja**	0	1	1	15	15	22	37	53	53	63	69	75						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 2		-		-		PK 60	
			Wartość bazowa	0																	
	Wolumen egzemplarzy wszystkich publikacji, broszur i ulotek informacyjnych itp.	egz.	**Realizacja**	0	36 500	36 500	93 000	93 000	166 300	325 802	378 565	378 565	467 525	494 255	516 244						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 13 000		-		-		PK 500 000	
			Wartość bazowa	0																	
Wymiana doświadczeń	*Liczba grup roboczych*	szt.	**Realizacja**	0	0	3	3	3	3	3	3	3	3	3	3						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 3		-		-		PK 1	
			Wartość bazowa	0																	
	Liczba spotkań grup roboczych	szt.	**Realizacja**	0	0	2	6	8	11	12	14	17	19	21	23						
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 4		-		-		PK 30	

			Wartość bazowa	0															
Badania ewaluacyjne	*Liczba ocen, ekspertyz, analiz, studiów, opracowań i koncepcji wykonanych przez ewaluatorów zewnętrznych*[4]	szt.	**Realizacja**	0	0	0	1	1	1	2	2	2	2	2	3				
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 1		-		-		PK 5
			Wartość bazowa	0															
Materiały informacyjno-promocyjne	*Liczba rodzajów wszystkich materiałów*	szt.	**Realizacja**	0	16	16	59	59	88	88	132	133	171	179	231				
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 30		-		-		PK 250 łącznie dla IZ RPO i IP II
			Wartość bazowa	0															
	Liczba wydanych materiałów promocyjnych, reklamowych i informacyjnych	szt.	**Realizacja**	0	19 221	19 221	60 592	60 592	100 652	100 652	200 444	200 944	274 094	276 199	307 339				
			Wartość docelowa	-		-		-		-		-		RPD IP 2012 20 000		-		-		PK 300 000 łącznie dla IZ RPO i IP II
			Wartość bazowa	0															

Komentarz	[1] Obecnie w ramach RPO WL funkcjonuje pięć Punktów Informacyjnych. Dwa punkty zlokalizowane zostały w Lublinie (Punkt Informacyjny IZ RPO WL, Punkt Informacyjny IP II w Lublinie). Natomiast trzy kolejne punkty, znajdujące się w Białej Podlaskiej, Chełmie i Zamościu, tworzą sieć lokalnych punktów informacyjnych. Z chwilą utworzenia przez Ministerstwo Rozwoju Regionalnego sieci Punktów Informacyjnych o Funduszach Europejskich, lokalne punkty RPO zostały włączone do nowego systemu punktów informacyjnych w Polsce, jednocześnie pozostając w sieci punktów RPO WL. Dane dotyczące wskaźników: *Liczba punktów informacyjnych*, *Liczba osób odwiedzających punkty*, *Liczba odpowiedzi udzielanych drogą elektroniczną* oraz *Liczba odpowiedzi udzielanych drogą telefoniczną* dotyczą ww. punktów informacyjnych Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013. [2] Ze względu na uruchomienie zmodernizowanego serwisu internetowego www.rpo.lubelskie.pl w grudniu 2008 roku, a także w związku z usunięciem baz danych IZ RPO WL nie jest w stanie dokładne określić liczby wysłanych wiadomości. [3] Liczba nowych subskrybentów newslettera IZ RPO WL jest niemożliwa do określenia ze względu na brak narzędzi służących do mierzenia niniejszego parametru. [4] Badania ewaluacyjne przeprowadzane na zlecenie IZ RPO WL i dotyczące zagadnień związanych z realizacją całego programu finansowane są z budżetu działań informacyjnych i promocyjnych. W tabeli ujęto tylko liczbę badań ewaluacyjnych związanych bezpośrednio z informacją i promocją.

3. Informacja nt. udostępnienia listy beneficjentów

Instytucja Zarządzająca opublikowała listę beneficjentów programu, zawierającą nazwy beneficjentów, tytuły operacji oraz wielkość wkładu publicznego / ~~wkładu publicznego w części odpowiadającej KE i budżetowi państwa~~ w Internecie pod adresem/adresami:* ***www.rpo.lubelskie.pl*** *i* ***www.lawp.eu****.*

W okresie sprawozdawczym lista beneficjentów była aktualizowana ***66 razy****.*

* niepotrzebne skreślić

4. Informacja nt. współpracy IZ PO/RPO z podmiotami wymienionymi w Art. 5 ust. 3 Rozp. 1828/2006.

Prowadząc działania informacyjne, promocyjne oraz szkoleniowe w okresie sprawozdawczym Instytucja Zarządzająca lub instytucja wykonująca zadania w jej imieniu współpracowała z następującymi podmiotami określonymi w Art. 5 ust. 3 Rozporządzenia Komisji (WE) nr 1828/2006:

- ■ Władze krajowe, regionalne lub lokalne oraz agencje rozwoju
- ■ Partnerzy społeczni i gospodarczy
- ■ Organizacje przedsiębiorców
- ☐ Przedstawicielstwo KE w Polsce
- ■ Stowarzyszenia handlowe i zawodowe
- ■ Organizacje pozarządowe
- ☐ Centra informacji europejskiej
- ■ Instytucje oświatowe

5. Informacje nt. analizy i oceny prowadzonych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych

5.1. Czy w okresie sprawozdawczym były prowadzone badania ewaluacyjne dotyczące skuteczności i efektywności realizowanych działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych?

■ Tak ☐ Nie

Badanie pn. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego*. Raport końcowy z badania został opracowany w grudniu 2012 r.

5.2. W wyniku przeprowadzonej oceny działań lub analizy informacji zwrotnych Instytucja Zarządzająca podjęła następujące działania usprawniające:

A. Informacja nt. zaleceń sformułowanych po ww. badaniu znajduje się w części 2.1.6.4 Rekomendacje IZ i innych instytucji

B.....

C.....

5.3. Czy w wyniku przeprowadzonej oceny działań, analizy informacji zwrotnych lub z innych powodów Instytucja Zarządzająca planuje dokonać modyfikacji Rocznego planu działań informacyjnych i promocyjnych lub Planu komunikacji Programu Operacyjnego?

■ Tak ☐ Nie

5.4. Zakres planowanych modyfikacji rocznego planu działań lub Planu komunikacji obejmuje (np. grupy docelowe, do których należy wzmocnić przekaz; rezygnacja z istniejącego lub wybór nowego narzędzia/kanału komunikacji):

Rekomendacje po powyższym badaniu ewaluacyjnym znalazły swoje odzwierciedlenie w *Rocznym Planie Działań informacyjnych i promocyjnych na 2013 r.* zatwierdzonym przez IK NSRO w dniu 14.01.2013 r. (pozostałe zmiany odzwierciedlone zostaną w aktualizacji *Rocznego Planu Działań informacyjnych i promocyjnych na 2013 rok,* które IZ RPO planuje przeprowadzić do końca II kwartału 2013 roku) oraz znajdą odzwierciedlenie w aktualizacji *Planu Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013,* które IZ RPO planuje przeprowadzić do końca I kwartału 2013 roku tj.:

A. W Planie Komunikacji RPO WL na lata 2007-2013 wprowadzenie pozytywnych przykładów metody „kątowania",

B. W Planie Komunikacji zmiana zapisów pkt. IX *Indykatywny budżet w podziale na poszczególne lata* (aktualizacja kwot przeznaczonych na poszczególne lata oraz aktualizacja kursu waluty euro),

C. W Planie Komunikacji uspójnienie zapisów pomiędzy PK a Strategią Komunikacji FE (m.in. dotyczących uspójnienia celów strategicznych, wprowadzenie zapisów dot. minimalizacji obciążeń dla środowiska przy realizacji przez IZ RPO działań informacyjno-promocyjnych),

D. W Planie Komunikacji wprowadzenie korekt wskaźników podejmowanych działań informacyjnych i promocyjnych – pkt. XV. *Wskaźniki oceny podejmowanych działań informacyjnych i promocyjnych*,

E. W RPD na kolejne lata w większym stopniu zaakcentować upowszechnianie rezultatów projektów z uwagi na zaawansowanie RPO oraz liczne przykłady do upowszechniania,

F. Znacząco ograniczyć wydatki na gadżety, które mają charakter bierny na inne pozycje o większym potencjale promocyjno-perswazyjnym. Jednocześnie zamawiane gadżety powinny służyć zachęcaniu uczestników konferencji, eventów czy konkursów do wzięcia w nich udziału,

G. Dostarczenie ogółowi społeczeństwa pogłębionej wiedzy w postaci artykułów, reportaży, programów. Aby to osiągnąć zalecono stałą współpracę z dziennikarzami, którzy mogą dostarczyć ogółowi społeczeństwa rzetelnych informacji w oczekiwanej przez społeczeństwo formie,

H. Język materiałów na stronach internetowych skierowanych do szerszego grona (np. zakładka Dobre Praktyki) powinien być dostosowany do ogółu mieszkańców, powinien być maksymalnie uproszczony,

I. Redakcja techniczna (m.in. zmiana nazwy punktu informacyjnego IZ RPO z Głównego Punktu Informacyjnego i Naboru Wniosków RPO na Punkt Informacyjny i Naboru Wniosków RPO).

5.5. Planowane modyfikacje wynikały z następujących przyczyn:

A. Aktualizacji dokumentów (przegląd dokumentów) pod kątem dostosowania ich treści do aktualnego stanu prawnego i zmieniającej się rzeczywistości (m.in. dostosowanie do właściwego etapu wdrażania RPO WL na lata 2007-2013 – zwiększenie świadomości ogółu społeczeństwa o efektach wdrażania RPO WL, zmiany w obszarze prawnym, doprecyzowanie narzędzi komunikacji i użytych w dokumencie definicji i pojęć),

B. Urealnienienia (ponownego oszacowania) wartości wskaźników,

C. Zmiany kursu waluty euro, wg. którego przeliczany jest budżet działań informacyjnych i promocyjnych,

D. Dokumentów wymagających korekty redaktorskiej.

5.6. Czy w trakcie prowadzenia działań informacyjnych, promocyjnych i szkoleniowych Instytucja Zarządzająca zidentyfikowała istotne zagrożenia dla realizacji Rocznego planu działań lub Planu komunikacji?

☐ Tak ■ Nie

5.7. Zidentyfikowane istotne zagrożenia dotyczą:

A.....
B.....
C.....

6. Informacje dodatkowe

Informacje dodatkowe – wszystkie informacje, które nie zostały podane w pkt. 1 – 5, a których podanie IZ uzna za celowe, dotyczące:

- sposobu, w jaki w danym okresie sprawozdawczym właściwe instytucje na wszystkich szczeblach wdrażania programu wywiązywały się z zobowiązań w zakresie informacji i komunikacji;

- typów przeprowadzonych działań informacyjnych i promocyjnych;

- sposobu koordynacji i zapewnienia komplementarności działań informacyjnych pomiędzy instytucjami zaangażowanymi we wdrażanie, w odniesieniu do realizacji strategii komunikacji;

- innych zagadnień.

Opis realizowanych działań powinien wyróżniać działania skierowane do potencjalnych beneficjentów (partnerzy społeczni i ekonomiczni, organizacje pozarządowe, instytucje promujące równość szans kobiet i mężczyzn) oraz szerokiej opinii publicznej.

Opis dobrych praktyk:

- **Promocja, Działania wspomagające kampanię promocyjno-wizerunkową – kompleksowa organizacja wydarzenia pn. „Roadshow - na tropie RPO WL" dla przedstawicieli mediów.**

TŁO

Dzięki Funduszom europejskim województwo lubelskie nieustannie rozwija się. Od 2007 r. kiedy wystartował Regionalny Program Operacyjny rozdysponowano na Lubelszczyźnie 4,5 mld zł (92,82% budżetu programu). Z dotacji RPO sfinansowano 2 131 projektów, z których 1 520 zakończono. Pozostałe są w realizacji. Z dotacji RPO pełnymi garściami czerpali przede wszystkim przedsiębiorcy i samorządy lokalne.

Z ogromu inwestycji dofinansowanych z RPO WL, wybrano kilka przykładów, które pokazano lubelskim dziennikarzom. Spośród setek projektów zdecydowano się wybrać takie, które w sposób nietypowy i niestandardowy prezentują zachodzące w regionie zmiany. Na liście przygotowanych „atrakcji" znalazły się: *lot balonem nad Nałęczowem i Kazimierzem Dolnym, śniadanie w Pensjonacie „Kazimierski" w Kazimierzu Dolnym, wizyta w Zagrodowej Osadzie Terapeutyczno-Edukacyjnej w Uściążu, zwiedzanie Zamku Lubelskiego oraz wizyta w Restauracji „Trybunalska" w Lublinie.*

CELE

- Promocja Regionalnego Programu Operacyjnego wśród przedstawicieli lubelskich mediów,
- Prezentacja w mediach efektów wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie lubelskim.

GRUPY DOCELOWE

Wydarzenie pod nazwą „Roadshow – na tropie RPO WL" było skierowane do **10** przedstawicieli lubelskich mediów jako środowiska najbardziej opiniotwórczego, kształtującego w dużej mierze opinię społeczną na temat efektów wdrażania na Lubelszczyźnie funduszy europejskich. Uczestnicy „Roadshow" reprezentowali redakcje:

- „Kuriera Lubelskiego",
- „Dziennika Wschodniego",
- „Nowego Tygodnia",
- „Gazety Wyborczej Lublin",
- „Rzeczpospolitej",
- Radia ESKA,
- Radia Złote Przeboje.

POMYSŁ NA HASŁO

Hasło konkursu *„Roadshow – na tropie RPO WL"* zostało wyłonione w wewnętrznym konkursie zorganizowanym wśród pracowników Oddziału Informacji i Promocji RPO Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego .

WYBÓR PROJEKTÓW

Spośród pięciu projektów wybranych do „Roadshow", aż trzy to inwestycje zrealizowane przez przedsiębiorców aplikujących w Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie. Głównym kryterium wyboru projektów składających się na to wydarzenie była ich atrakcyjność oraz niestandardowość. Następnym położenie inwestycji niedaleko od Lublina („Roadshow" został zaplanowany na około 8-10 godzin), a jednocześnie ich różnorodność tematyczna. Pozostałe dwa projekty dotyczyły Lublina. Zwłaszcza prezentacja Muzeum na Zamku Lubelskim - odzyskującego dawny blask dzięki funduszom europejskim - okazała się bardzo udana m. in. ze względu na fakt, iż dziennikarze mieli szanse zobaczyć niedostępne dotąd dla zwiedzających miejsca (odrestaurowaną basztę z tarasem widokowym na panoramę miasta, kryptę pod Kaplicą Trójcy Świętej oraz pracownie konserwatorskie).

OPIS WYDARZENIA

Godzina piąta, minut trzydzieści...

Wyprawa rozpoczęła się o 5.30, 700 m nad ziemią. Wspólnie z **Hardworkers Team Sekcją balonową Areoklubu Lubelskiego** dziennikarze odbyli podniebną wycieczkę po malowniczych okolicach Nałęczowa i Kazimierza Dolnego. Dzięki RPO spółka kupiła balon na ogrzane powietrze o pojemności 4 200 m^3 z koszem dla 6 osób; pneumatyczne, mobilne, 2 stanowiskowe *eurobungee* oraz dwie, dwuosobowe, sferyczne kule do *zorbingu* o średnicy 3 m. *Hardworkers* Team specjalizuje się w organizacji lotów indywidualnych, grupowych, a nawet zaręczyn „w chmurach".

Po dużej dawce adrenaliny przyszedł czas na pierwszy posiłek. Śniadanie przygotował **Pensjonat „Kazimierski"**, którego budowę i wyposażenie w części sfinansowała Unia Europejska. Obiekt położony w samym sercu Kazimierza Dolnego nad Wisłą dysponuje 24 komfortowymi dwuosobowymi pokojami oraz przestronnym apartamentem. Wszystkie pomieszczenia wyposażone są w klimatyzację i dostęp do bezprzewodowego Internetu. „Kazimierski" posiada restaurację, winiarnię oraz dwie sale konferencyjne. Dodatkową atrakcją jest słoneczny taras, otwarty latem. Obok części gastronomiczno-noclegowej pensjonat oferuje Strefę Relaksu, czyli saunę (suchą i parową), jacuzzi oraz możliwość skorzystania z gabinetów odnowy biologicznej.

Sentymentalna podróż w czasie

Kolejną inwestycją na trasie „Roadshow" była **Zagrodowa Osada Terapeutyczno - Edukacyjna w Uściążu**, położona zaledwie 5 km od Kazimierza Dolnego. Kompleks turystyczny rozciąga się na obszarze 3 ha. Składa się z budynku noclegowo-gastronomicznego z 17 kwaterami i budynku inwentarsko-mieszkalnego z częścią dla zwierząt, pomieszczeniami gospodarczymi oraz pracowniami zajęciowymi. Obok tradycyjnego wypoczynku na łonie przyrody, właściciele dwudziestowiecznej osady organizują zajęcia terapeutyczne, szkolenia, warsztaty i kursy, m.in.: z arteterapii (muzyka, plastyka, literatura i teatr), ludoterapii (praca i zabawa) oraz zooterapii. Jedną z niespodzianek przygotowanych specjalnie dla dziennikarzy była krótka sztuka teatralna,

w której aktorami, scenografami i publicznością byli przedstawiciele mediów. Jedni malowali scenografię, inni uczyli się ról. Dobrej zabawy nie brakowało, a talent aktorski i malarski niektórych osób zaskoczył wszystkich.

Po powrocie do Lublina dziennikarze udali się do **Zamku Lubelskiego**, gdzie zobaczyli pracownie konserwatorskie, na co dzień niedostępne dla zwiedzających, Kaplicę Trójcy Świętej oraz jej podziemia i kryptę, gdzie według legendy miał być pochowany król Władysław Jagiełło. Na koniec weszli do świeżo odnowionej baszty, z której można podziwiać niezwykłą panoramę miasta. Wszystkie miejsca, w których gościli dziennikarze zostały odrestaurowane dzięki środkom unijnym. Z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 udało się pozyskać wsparcie na remont zewnętrznej elewacji oraz renowacji baszty, Kaplicy Trójcy Świętej z podziemiami, a także nieudostępnianego dotąd turystom tarasu widokowego na szczycie baszty.

Powrót w nowym stylu

Dzień zakończył się obiadem w jednej z lubelskich restauracji. Jej właściciele wykorzystali dofinansowanie z Regionalnego Programu Operacyjnego na adaptację zabytkowego budynku położonego w centrum Lublina na swoją drugą, nową restaurację - **Caffe Trybunalska**. Środki europejskie wystarczyły też na zakup niezbędnych urządzeń i wyposażenia obiektu. Inwestycja

zakłada dodatkowo powstanie 14 miejsc noclegowych (6 pokoi dwuosobowych, 2 pokoje jednoosobowe, w tym 1 dla osób niepełnosprawnych). Aby usprawnić poruszanie się osobom na wózkach inwalidzkich między kondygnacjami, lokal zostanie wyposażony w specjalny dźwig osobowy.

EFEKTY

Informacje o wydarzeniu pn. *„Roadshow - na tropie RPO WL"* ukazała się w kilku lubelskich mediach m. in. w „Kurierze Lubelskim", „Dzienniku Wschodnim", „Nowym Tygodniu w Lublinie" oraz „Radiu ESKA" i „Radiu Złote Przeboje".

Logo wydarzenia pn. *Roadshow – na tropie RPO WL*

- **Promocja, Kampania promocyjno-wizerunkowa o szerokim zasięgu, Kampania pod hasłem *Lubelskie jak nowe!***

TŁO

Rozpoznawalność marki Regionalnego Programu Operacyjnego wśród mieszkańców województwa lubelskiego oraz informowanie o efektach realizacji programu stanowią najważniejsze priorytety działań promocyjnych prowadzonych przez Instytucję Zarządzającą Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Lubelskiego.

Konieczność realizacji kampanii promocyjnej wynika z obowiązków nałożonych na IZ RPO. Ramy prowadzonych działań określane są w Planie Komunikacji RPO WL oraz Rocznym Planie Działań informacyjnych i promocyjnych RPO WL, podlegających akceptacji i ocenie Ministerstwa Rozwoju Regionalnego. Wypełnianie obowiązku informowania i promocji RPO jest weryfikowane zarówno przez MRR jak i Komisję Europejską, poprzez składanie corocznych sprawozdań z realizacji RPO.

Wykorzystywanie funduszy europejskich stanowi istotną szansę dla regionu, dzięki czemu rośnie jego potencjał inwestycyjny, gospodarczy oraz atrakcyjność w odniesieniu do infrastruktury, czy poziomu życia jego mieszkańców. Jednak wciąż niska jest świadomość społeczna związana z korzyściami, jakie niesie ze sobą wykorzystanie środków europejskich, w tym środków z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Sposobem na zwiększenie świadomości społeczeństwa na temat efektów RPO w województwie lubelskim była realizacja kampanii promocyjnej, podkreślającej rolę projektów współfinansowanych w ramach RPO oraz korzyści płynących z tego programu dla województwa. Realizatorem kampanii była firma: Agencja Reklamowa DSK Sp. z o.o.

Billboard wykorzystany podczas kampanii RPO. Pojawił się w 70 miejscach w województwie.

CZAS

Kampania rozpoczęła się 1 sierpnia 2012 r. i trwała przez trzy miesiące (do 4 listopada 2012 r.) Mieszkańcy województwa mieli okazję zobaczyć w kinach ciekawe produkcje reklamowe, odchodzące nieco od zwyczajowej sztywnej konwencji spotów współfinansowanych z funduszy unijnych. Przekaz kampanii obecny był również w radiu, Internecie oraz na billboardach. Dodatkowo, w najpopularniejszych miejscach województwa stanęło 50 specjalnych stojaków z wizytówkami prezentującymi projekty do finansowane z RPO.

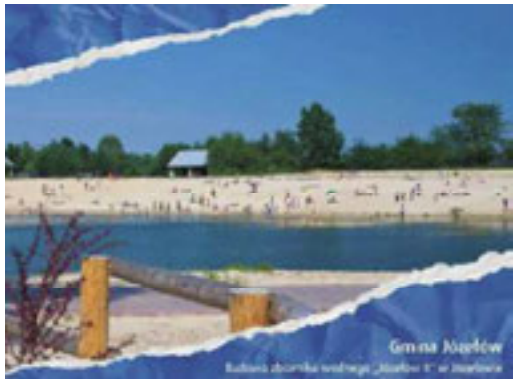

Przykłady kilku z 50 specjalnych stojaków z wizytówkami prezentującymi projekty dofinansowane z RPO.

CELE KAMPANII

Celem głównym kampanii jest podtrzymanie pozytywnego wizerunku marki Regionalnego Programu Operacyjnego.

Cele szczegółowe:

1. Zwiększenie świadomości mieszkańców województwa nt. korzyści płynących z wdrażania RPO w regionie,
2. Wypromowanie efektów realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego jako konkretnych, indywidualnych korzyści dla przeciętnego mieszkańca regionu,
3. Zwiększenie rozpoznawalności wśród opinii publicznej projektów zrealizowanych przy współudziale środków RPO,

4. Uświadomienie mieszkańcom województwa ich pozycji jako ostatecznych odbiorców rezultatów realizacji projektów, a także wpływu projektów na ich życie.

GRUPY DOCELOWE

- Ogół społeczeństwa (osoby w wieku 18-49 z miejscowości liczących ponad 5 tys. mieszkańców),
- Instytucje i organizacje korzystające z unijnego wsparcia z RPO WL,
- Odbiorcy rezultatów.

NARZĘDZIA I NOŚNIKI KAMPANII

Tegoroczna odsłona została oparta na motywie niespodzianki. Unijnymi prezentami były przedmioty obecne w codziennym życiu mieszkańców Lubelszczyzny, które wiążą się z inwestycjami zrealizowanymi przy wsparciu Regionalnego Programu Operacyjnego. Zawinięte w błękitny papier, po rozpakowaniu stawały się symbolem zmian zachodzących w regionie.

Szczegółowe zestawienie nośników kampanii:

- **Spot kinowy** nagrany w Zamościu i Wierzchowiskach - emitowany w siedmiu kinach na terenie województwa lubelskiego. Zobaczyło je 105 tys. mieszkańców (Lublina, Białej Podlaskiej, Chełma, Kraśnika, Puław i Zamościa), przed wybranymi seansami. Format reklamy: spot 30 sek.

  Link do spotu: http://www.youtube.com/watch?v=ZHrLHv_jnHU&feature=plcp

  Spotom towarzyszyły billboardy, umieszczone w 70 różnych lokalizacjach na terenie województwa.

- **Spoty radiowe** - kampania radiowa została zaplanowana w stacjach o najlepszej słuchalności (wśród osób w wieku 18-49 z miejscowości liczących ponad 5 tys. mieszkańców) w województwie lubelskim: ESKA Lublin, Radio Freee oraz Radio Złote Przeboje. Format reklamy: spot 30 sek. Łącznie wyemitowano 120 spotów radiowych, a estymowana ilość słuchaczy wyniosła ponad 309 tysięcy.

- **Internet** - kampania internetowa prowadzona była w 10 serwisach regionalnych: Agora pakiet lokal Power – 8 serwisów (www.lublin.gazeta.pl; medycznylublin.pl; ias24.eu; lublinklubowa.pl; ezamosc.pl; lublin.com.pl; roztocze.net; ewspolnota.com), dziennikwschodni.pl, kurier lubelski.pl (wybrane screeny poniżej). Format reklamy: 3 banery internetowe. Reklamy internetowe odsłoniły się na ekranach komputerów ponad 2 mln razy.

  Ponadto, do elektronicznych skrzynek 82,5 tys. osób (posiadaczy kont pocztowych na witrynie wp.pl), trafił specjalny e-mail zachęcający do lepszego poznania efektów jakie niosą za sobą fundusze europejskie. Spot na YouTube obejrzało przeszło 17 tys. osób.

Lubelskie jak nowe!
kurier
POLSKA
WIADOMOŚCI
REGION
SPORT
KULTURA
ROZMAITOŚCI
DOM
SERWISY
MOTOFAKTY
OGŁOSZENIA
Wólka Orłowska: Wiózł busem 12 osób, o dziewięć za dużo
Położna środowiskowa ze Świdnika chciała zbadać dziecko przez telefon
Studenci wracają do Lublina (ZDJĘCIA)
Budowa S17: Chcą zamknąć część al. Lotników Polskich w Świdniku
W poniedziałek startuje strefa płatnego parkowania w Lublinie
Zapisz się do Newslettera
www.rpo.lubelskie.pl
Twój pomysł, europejskie pieniądze
dziennik
Wiadomości
Sport
Biznes
Praca
Moto
Dom
Magazyn
Zdrowie
Czas Wolny
Społeczności
Ogłoszenia
W nocy znowu burze, od jutra trochę chłodniej
Praca
ILE DASZ ŻEBY WIEDZIEĆ?
Regio Radio

Lubelskie jak nowe!
www.ezamosc.pl
Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa
w Zamościu
WWW.PWSZZAMOSC.PL
BEZPŁATNE STUDIA STACJONARNE
Centrum Synagoga: Wystawa tkaniny artystycznej Swavy Launay

WSPÓLNOTA
DZIENNIK INTERNETOWY
REGION
BIAŁA PODL.
LUBARTÓW
ŁUKÓW
MIĘDZYRZEC
PARCZEW
RADZYŃ
TERESPOL
Biuro Podróży Continental Travel
Pow. lubartowski: "Afera taśmowa" umorzona
Pow. łukowski: W Okrzei stanął pomnik matki

- Elementami kampanii, związanymi z Internetem, były działania prowadzone na portalu Facebook. Krótkie wpisy o wybranych inwestycjach dofinansowanych z RPO przekonały wielu, że zmiany na Lubelszczyźnie nie są wirtualne. Ponadto, fani Regionalnego Programu Operacyjnego mogli spróbować swoich sił w grach i konkursach przygotowanych specjalnie dla nich:
    - Konkurs szarady – QUIZ,
    - Gra miejska – Poszukiwania,
    - Konkurs na spostrzegawczość „Czy wiesz co kryje się pod puzzlami?"

SZARADY- QUIZ

• Codziennie w aplikacji konkursowej zamieszczane były opisy miejsc, obiektów, faktów osób związanych z RPO WL. W opisie znajdowały się niepasujące słowa,

• Osoba, która jako pierwsza zaznaczyła niepasujące słowo zdobywała nagrodę dnia,

• Użytkownicy aż do ostatniego dnia konkursu nie wiedzieli, które słowo było błędne,

mogli w każdej chwili zmienić zapisaną odpowiedź,

• W ciągu całej zabawy ze słów dnia ułożyło się pytanie finałowe,

• Osoba, która jako pierwsza przesłała prawidłową odpowiedź na hasło finałowe zdobyła

nagrodę główną – aparat cyfrowy. Nagrodami pocieszenia były pendrive'y

• Konkurs trwał od 20 sierpnia do 29 sierpnia 2012 r.

Kreacja na portalu Facebook wraz z wynikami konkursu szarady.

GRA MIEJSKA - Poszukiwania

• Codziennie w aplikacji konkursowej w wybranych godzinach były zamieszczane od 3 do 5 krótkich opisów w formie zagadek dotyczących województwa lubelskiego oraz faktów dotyczących RPO WL,

• Uczestnicy mieli za zadanie odpowiedzieć o jakie miejsce chodziło, poprzez zaznaczenie na mapie umieszczonej w aplikacji poprawnej odpowiedzi,

• Jeśli uczestnik nie znał odpowiedzi, mógł poczekać na pojawienie się kolejnej podpowiedzi.

• Wskazówki publikowane były co dwie godziny – od godz. 10 do 20,

• W każdej chwili gracze mogli zdecydować, czy chcą udzielić odpowiedzi, czy poczekają na pojawienie się kolejnej podpowiedzi,

• Nie można było zmienić raz zapisanej odpowiedzi,

• Aby zwiększyć swoje szanse w konkursie i otrzymać możliwość wytypowania dwóch odpowiedzi, należało zaprosić do zabawy 3 osoby,a w przypadku trzech odpowiedzi należało zaprosić 5 osób,

• Każda próba wytypowania odpowiedzi wywoływała okno zachęcające do publikacji informacji na swojej Tablicy,

• Konkurs trwał od 17 września do 30 września 2012 r.,

• Nagrodą główną był aparat cyfrowy. Nagrodami pocieszenia: pendrive'y oraz kubki termiczne.

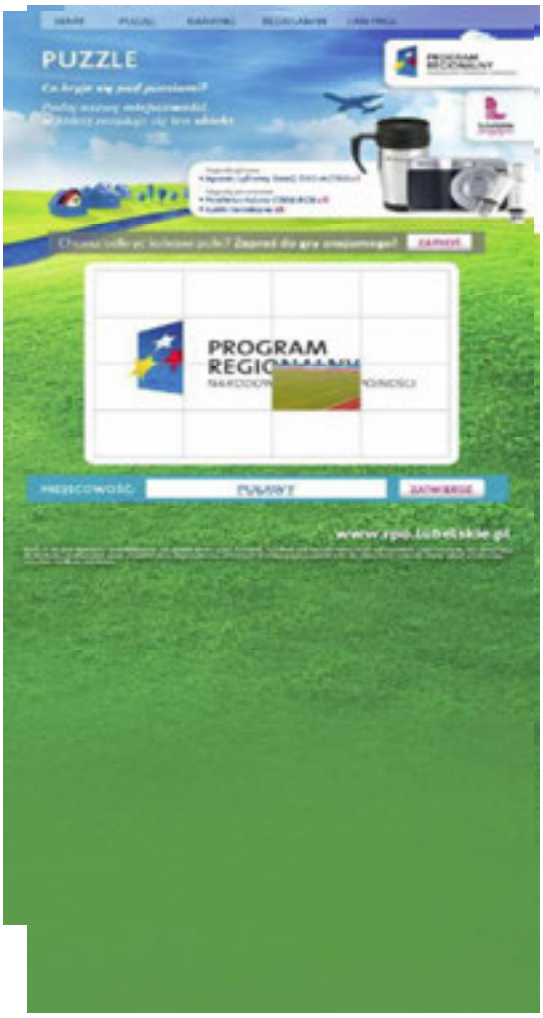

Kreacja na portalu Facebook wraz z wynikami konkursu poszukiwania.

Konkurs na spostrzegawczość „Czy wiesz, co się kryje pod puzzlami?"

- Wchodząc do aplikacji użytkownik widział zakryty 16 puzzlami obrazek przedstawiający obiekt(dofinansowany z RPO WL), miał za zadanie zgadnąć co się pod nimi kryje,
- Codziennie publikowany był inny obrazek do odgadnięcia (ukryty pod puzzlami), z tym że zawsze 1 dowolnie wybrany fragment obrazka był odkryty,
- Jeśli użytkownik nie wiedział co się pod nim znajduje, mógł odkryć kolejny dowolnie wybrany fragment obrazka, jednak aby to zrobić musiał zaprosić 1 znajomego do aplikacji,
- Osoba, która jako pierwsza odgadła co kryło się pod puzzlami, zdobywała największą liczbę punktów w tym dniu,
- Użytkownicy za udział w zabawie mogli zdobyć nagrody, rozstrzygnięcie zabawy nastąpiło na podstawie największej liczby zdobytych punktów w ciągu całego trwania konkursu,
- Wynik uzyskany przez gracza był widoczny przez jego znajomych, którzy również mogli włączyć się do zabawy,
- Odpowiedzi na zagadki były umieszczane kolejnego dnia na fanpage'u,
- Konkurs trwał od 15 października do 28 października 2012 r.,

- Nagrodą główną był aparat cyfrowy. Nagrodami pocieszenia: pendrive'y oraz kubki termiczne.

Kreacja na portalu Facebook wraz z wynikami konkursu puzzle.

EFEKTY

Efektem prowadzonych działań promocyjnych było uświadomienie mieszkańcom województwa jak inwestycje finansowane z RPO wpływają na ich życie i otoczenie. Cel został osiągnięty w szczególności poprzez zwiększenie rozpoznawalności marki RPO WL oraz powiązanie jej z przedsięwzięciami zrealizowanymi ze środków programu.

Marka RPO WL zaistniała wizualnie w przestrzeni miejskiej i internetowej oraz w wersji audio. Skrót „RPO" zgrabnie ubrany w formę niespodzianki ukazującej jak unijne prezenty zmieniają województwo lubelskie pojawił się w kinie, radio i Internecie. Wciąż można obejrzeć spot kampanii - pokazujący inwestycje zrealizowane w ramach RPO na kanale YouTube, pod hasłem *Lubelskie jak nowe!*

Oryginalna koncepcja wygenerowała duże zainteresowanie wśród adresatów kampanii, co potwierdza chociażby ponad **17 tys odsłon** w sieci. IZ RPO przekonała się, że nawet skomplikowane zagadnienie, jakim są Fundusze Europejskie pokazane w ciekawy, ale dopasowany do grupy odbiorców sposób, może wzbudzić duże zainteresowanie i być pozytywnie przyjęte, a przy tym wyróżniać się spośród innych kampanii.

Poprzez niekonwencjonalne narzędzia w Internecie i przede wszystkim na Facebooku kampania dotarła do ok. **2,2 mln unikalnych użytkowników w Internecie**, osiągnęła widownię kinową o wielkości ok. **105 tys. osób**, a słuchaczy radiowych ok. **309 tys. osób**. Dodatkowo, biorąc pod uwagę sezon letnio-jesienny do dyspozycji mieszkańców a przede wszystkim turystów wykonano **150 tys. broszur/wizytówek**, które stanęły na **50 stojakach** w najpopularniejszych miejscach turystycznych regionu. Przyświecała jej idea zwiększenia pozytywnego nastawienia mieszkańców do zalet korzystania z funduszy europejskich, ich znaczenia dla rozwoju i przyszłości oraz poprawy jakości życia w regionie dzięki dotychczasowemu funkcjonowaniu RPO na terenie województwa.

- **Promocja, Kampania promocyjno-wizerunkowa o szerokim zasięgu (działania wspierające) - II edycja konkursu plastycznego dla dzieci pod hasłem *RPO zmienia przyszłość – namaluj swój świat***

  Konkurs „RPO zmienia przyszłość - namaluj swój świat" był II edycją przedsięwzięcia organizowanego w ramach promocji Regionalnego Programu Operacyjnego, którego celem było zwiększenie wiedzy o funduszach europejskich wśród najmłodszych mieszkańców regionu. Tak jak w poprzedniej edycji konkursu, uczestnicy mieli za zadanie, za pomocą dowolnej formy plastycznej, stworzyć plakat promujący efekty wdrażania Regionalnego Programu Operacyjnego. Można było go namalować, naszkicować, zrobić wycinankę lub kompozycję z gotowych zdjęć. Nagrodą był nowoczesny zestaw edukacyjny z tablicą interaktywną, projektorem i oprogramowaniem (IZ RPO opłaciła również dostawę i montaż urządzeń oraz szkolenia z ich obsługi).

  I edycja konkursu odbyła się w 2011 roku. Wówczas do konkursu zaproszono 176 szkół podstawowych z 40 gmin województwa lubelskiego. Były to samorządy z najniższym dochodem na mieszkańca oraz najsłabszymi wynikami egzaminów szkolnych. W tym roku możliwość udziału w konkursie miały **173 gminy nieuczestniczące w zeszłorocznej edycji.** Tym sposobem do końca listopada 2012 roku w każdej gminie województwa znalazły się nowoczesne narzędzie edukacyjne w postaci tablicy interaktywnej i projektora.

  Sprzęt edukacyjny ma sprawić, że lekcje nie będą nudne, a uczniowie z większą uwagą i zainteresowaniem będą uczestniczyć w zajęciach. Zestawy ułatwią również dostęp do nowych technologii dzieciom z mniejszych miejscowości. Na interaktywnej tablicy można pisać i rysować kolorowymi pisakami, wyświetlać mapy, prezentacje i filmy oraz przeglądać strony internetowe.

  W gminach uczestniczących w tegorocznej edycji funkcjonuje 822 placówek szkolnych kształcących na poziomie podstawowym (w przypadku 11 gmin: miasto Rejowiec Fabryczny, miasto Stoczek Łukowski, Sosnowica, Janów Podlaski, Baranów, Siennica Różana, Janowiec, Bełżec, Sławatycze, Rokitno, Leśna Podlaska, wzięto pod uwagę również gimnazja ponieważ w każdej z nich funkcjonuje tylko jedna szkoła podstawowa). Każda z nich mogła wziąć udział w konkursie i wygrać zestaw interaktywny.

  Na przygotowanie plakatu dzieci miały **dwa tygodnie (od 4 do 15 czerwca 2012 r.).** Po bezpośredniej promocji w 822 szkołach województwa lubelskiego do udziału w konkursie zgłosiło się **642 szkoły**, co stanowi skuteczność promocji konkursu na poziomie **78,1%.** Jednak nie wszystkie szkoły wykonały prace konkursowe. Do biura organizacyjnego wpłynęły **574 prace**, z których po ocenie formalnej dopuszczono do oceny łącznie **556 prac** ze wszystkich wybranych gmin.

  Prace, tak jak w I edycji konkursu, oceniło profesjonalne jury: Jarosław Koziara, znany lubelski artysta plastyk, Anna Nawrot-Gryka, prowadzi Galerię Białą w Lublinie i Bernard Homziuk, wykładowca na Wydziale Artystycznym UMCS w pracowni Malarstwa i Rysunku.

  Wyłoniono **173 najciekawsze plakaty** (w każdej gminie został wytypowany jeden zwycięzca), **autorstwa 206 dzieci**. Obok nagrody głównej, przeznaczonej dla zwycięskiej szkoły, niespodzianki otrzymali autorzy najlepszych prac oraz pozostałe dzieci biorące udział w zabawie. W skład jednego zestawu wchodziły: układanki ekologiczne, pluszowy pojemnik na długopisy, skakanka oraz skarbonka.

  Oficjalne zakończenie konkursu, na którym odbyła się **konferencja podsumowująca odbyło się 10 września 2012 r. w Sali Filharmonii Lubelskiej w Lublinie.**

Key visual konkursu *RPO zmienia przyszłość – namaluj swój świat*

Podczas spotkania Krzysztof Hetman, marszałek województwa lubelskiego, wręczył **173** samorządowcom i przedstawicielom zwycięskich szkół interaktywne zestawy edukacyjne oraz drobne upominki dla dzieci biorących udział w konkursie. W spotkaniu uczestniczyły łącznie **352 osoby** (43 wójtów, 144 dyrektorów szkół oraz 165 dzieci). W spotkaniu uczestniczyli również przedstawiciele lokalnych mediów.

Marszałek województwa lubelskiego Krzysztof Hetman wręczał nagrody laureatom.

W ramach spotkania odbyła się prezentacja tablicy multimedialnej, a w foyer Filharmonii Lubelskiej została zorganizowana wystawa nagrodzonych prac.

Prezentacja tablicy multimedialnej.

Konkurs plastyczny to kolejne wydarzenie promujące Regionalny Program Operacyjny wśród dzieci i młodzieży. W 2010 r. IZ RPO dotowała uruchomienie w Lublinie sztucznego lodowiska, przy którym organizowane były gry i zabaw dla najmłodszych, poświęcone tematyce funduszy unijnych oraz samej Unii Europejskiej.

Więcej informacji na temat konkursu można znaleźć na stronie internetowej Regionalnego Programu Operacyjnego, pod adresem http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/558/

- **Promocja, Kampania promocyjno-wizerunkowa o szerokim zasięgu (działania wspierające) – turniej piłki nożnej pn. *Mistrzostwa RPO WL 2012***

Dwa miesiące po zakończeniu EURO 2012 czekały na mieszkańców Lubelszczyzny kolejne piłkarskie emocje. Impreza pod nazwą: ***Mistrzostwa RPO WL 2012*** odbyła się we wrześniu na boiskach zbudowanych dzięki wsparciu funduszy europejskich. Głównym celem turnieju było promowanie „dobrych praktyk" w zakresie wybranych projektów realizowanych na Lubelszczyźnie w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 oraz promowanie efektów dotychczasowego wdrażania Programu Regionalnego.

W pierwszej edycji turnieju mogły uczestniczyć tylko amatorskie drużyny **pięcio** lub **sześcioosobowe** w zależności od obiektu. Cała drużyna mogła liczyć **maksymalnie do 10 zawodników** (łącznie z rezerwowymi).

- Pomysł organizacji Mistrzostw RPO WL narodził się spontanicznie tuż po zakończeniu EURO 2012 w Polsce. Uznaliśmy, że skoro udało się w naszym województwie zbudować ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego kilka funkcjonalnych obiektów sportowych, warto się nimi pochwalić. Myślę, że turniej będzie świetną zabawą zarówno dla uczestników jak i kibiców, na których gorący doping bardzo liczymy. - wyjaśniał **Marek Kowalski**, zastępca dyrektora Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego.

Turniej poprzedziła **promocja w prasie regionalnej** (Dziennik Wschodni, Kurier Lubelski, Gazeta w Lublinie w wydaniach w dniach 20, 24 i 27 sierpnia 2012 r., Tygodnik Chełmski w dniu 20 sierpnia 2012 r.), **w Internecie na portalach serwisów gazet** (Dziennik Wschodni, Kurier Lubelski, Gazeta Lublin) w terminie od 20 sierpnia do 3 września 2012 r. oraz w **radiu regionalnym** (Radio Lublin, Radio Free) - emisja w pasmach o najlepszej słuchalności w ciągu dnia

spotu radiowego o długości 30 sekund w terminie od 20 sierpnia do 3 września 2012 r. (200 emisji).

Przykładowy zrzut ekranu ze strony internetowej jednego z serwisu gazet regionalnych.

Ponadto, w ramach akcji promocyjnej turnieju rozesłano pocztą elektroniczną informacje na temat turnieju do następujących portali internetowych dla amatorskich klubów piłki nożnej (i nie tylko amatorskich):

- Futbolnews.pl,
- Footballtrening,
- Czasfutbolu.pl,
- Noga.pl,
- Futbol.pl,
- Futbolowo.pl,
- Sportlive24.pl,
- Gwizdek24.pl.

W ten sam sposób, a także telefonicznie poinformowano następujące kluby sportowe:

LZPN, TKKF Zamość, TKKF Chełm, KS Włókniarz Frampol, TKKF Tomaszów Lubelski, OSiR Biłgoraj, Chełmianka Chełm, GLKS Głusk, Koziołek Lublin 98, Legion Lublin, Lublinianka, Orion Niedrzwica, Sygnał Lublin, Viking Lublin, Bebek Jedynka, Vrotkowia Lublin, KS Sparta Rejowiec Fabryczny, Grom Różaniec, Włodawianka Włodawa, LKS Wierzchowiska, KS Viktory Mełgiew, OSP Janówek, START Krasnystaw, Orlęta Radzyń, Lewart Lubartów.

Dodatkowo wysłano e-maile z prośbą o zamieszczenie informacji na stronach internetowych o turnieju do gmin, w których rozgrywały się eliminacje (UG Borzechów, UM Chełm, UM we Frampolu, UG Głusk, UM Tomaszów Lubelski, UG Chełm) a także wszystkich gmin w powiecie tomaszowskim, biłgorajskim i chełmskim.

Zgłaszanie zespołów i zawodników rozpoczęło się **20 sierpnia** i trwało do **3 września** na specjalnym formularzu, który był do pobrania ze specjalnie przygotowanej strony internetowej www.mistrzostwarpo.pl (na stronie zamieszczone zostały wszystkie niezbędne informacje dotyczące turnieju, w tym zdjęcia ze wszystkich rozegranych turniejów).

Do rozgrywek zgłosiło się **46 drużyn** z województwa lubelskiego. Łącznie w *Mistrzostwach RPO WL 2012* wzięło udział **397 zawodników.** Pełna lista drużyn wraz z wynikami znajduje się pod adresem:

http://www.mistrzostwarpo.pl/wyniki.html

Rozgrywki składały się z 8 turniejów eliminacyjnych oraz turnieju finałowego.

Eliminacje do turnieju finałowego odbyły się w dwóch terminach: **15 i 22 września** na następujących obiektach:

- boisko w Gminie Borzechów przy budynku Gimnazjum w Borzechowie (Borzechów Kolonia 27),
- boisko w Gminie Chełm przy Szkole Podstawowej w Stołpiu (Nowosiółki Kolonia 54),
- hala sportowa w Gminie Frampol przy Szkole Podstawowej i Gimnazjum we Frampolu (ul. Gorajska 16)
- boisko w Gminie Głusk przy Zespole Szkół im. Jana Pawła II w Mętowie (Mętów 124),
- hala sportowa w Gminie Biłgoraj na terenie OSiR Biłgoraj (ul. Targowa 15),
- boisko w Mieście Chełm przy Zespole Szkół Ogólnokształcących nr 6 (ul. Powstańców Warszawy 10),
- boisko w Mieście Tomaszów Lubelski przy Zespole Szkół nr 2 (ul. Żwirki i Wigury 3),
- sala w Mieście Lublin w Ośrodku Sportu i Rekreacji „CRH Akademos" (ul. Symfoniczna 1).

W każdym turnieju eliminacyjnym wzięło udział nie więcej niż **6 drużyn**, które zostały - metodą losowania – podzielone na dwie, trzy zespołowe grupy i rozegrały w grupach mecze "każdy z każdym" według losowania.

Po rozegraniu wszystkich meczów w fazie grupowej do fazy pucharowej awansowała jedna drużyna z każdej grupy, która otrzymała największą liczbę punktów. Za zwycięstwo w meczu przyznawane były 3 punkty, za remis – 1 punkt.

W fazie pucharowej został rozegrany finał, w którym zmierzyły się zwycięzcy dwóch grup. Zwycięzca finału zostawał mistrzem danego obiektu/gminy.

Po rozegraniu wszystkich meczów w fazie grupowej do turnieju finałowego awansowała zwycięska drużyna z każdego obiektu.

8 drużyn, a wśród nich tylko jeden mistrz RPO WL

Turniej finałowy odbył się w miejscowości Frampol w dniu **29 września 2012 r.**

W turnieju finałowym wzięło udział **8 drużyn (zwycięzcy turniejów eliminacyjnych)**, które zostały losowo podzielone na dwie czterozespołowe grupy rozgrywając mecze "każdy z każdym".

Po rozegraniu wszystkich meczów w fazie grupowej do fazy pucharowej awansowały dwie drużyny z każdej grupy, które zdobyły największą liczbę punktów.

Od tej fazy gra toczyła się systemem pucharowym (przegrany odpadał), aż do wyłonienia mistrza RPO WL 2012.

W przerwie pomiędzy meczami zadbano o promocję Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego wśród zgromadzonej publiczności organizując liczne konkursy wiedzy o RPO i Funduszach Europejskich.

Nagrodę główną w postaci laptopa dla każdego zawodnika zwycięskiej drużyny *Dywany Luszczów* wręczyła Aneta Pieczykolan – dyrektor Departamentu Regionalnego Programu Operacyjnego oraz Tadeusz Niedźwiecki – burmistrz Frampola.

MISTRZOSTWA RPO WL 2012

Komplet wyników

TURNIEJ FINAŁOWY Mistrzostwa RPO WL 2012 – 29.09.2012 we Frampolu

Grupa A

+ Lublinianka I – Hapacze Niemce – 2:2
+ Dywany Łuszczów – Radio 41 – 8:0
+ Lublinianka I – Dywany Łuszczów – 2:3
+ Hapacze Niemce – Radio 41 – 5:3
+ Lublinianka I – Radio 41 – 0:6
+ Hapacze Niemce – Dywany Łuszczów – 3:4

Do półfinałów awansowały drużyny:
+ Dywany Łuszczów
+ Hapacze Niemce

Grupa B

+ Barbados Bazylia – Super Tydzień Chełmski – 1:8
+ Efektbud – Sparta Biłgoraj – 3:7
+ Barbados Bazylia – Efektbud – 7:5
+ Super Tydzień Chełmski – Sparta Biłgoraj – 3:4
+ Barbados Bazylia – Sparta Biłgoraj – 3:7
+ Super Tydzień Chełmski – Efektbud – 3:2

Do półfinałów awansowały drużyny:
+ Sparta Biłgoraj
+ Super Tydzień Chełmski

MECZE PÓŁFINAŁOWE

+ Dywany Łuszczów – Super Tydzień Chełmski – 4:2
+ Sparta Biłgoraj – Hapacze Niemce – 8:3

MECZ O III MIEJSCE

+ Super Tydzień Chełmski – Hapacze Niemce – 5:1

MECZ FINAŁOWY

+ Dywany Łuszczów – Sparta Biłgoraj 7:3

NAGRODY INDYWIDUALNE

Najlepszym strzelcem turnieju finałowego został **Artur Deryło** (Sparta Biłgoraj). Między słupkami najlepiej spisywał się **Arkadiusz Kowalczyk** (Dywany Łuszczów).

Pokonani w finale zawodnicy *Sparty Biłgoraj* otrzymali tablety oraz stroje sportowe. Natomiast brązowi medaliści z *Super Tygodnia Chełmskiego*, oprócz kompletu strojów dostali vouchery do ośrodka SPA jednego z hoteli w Kazimierzu Dolnym.

Uczestnicy podkreślali dobrą organizację turnieju, świetną zabawę w duchu fair play oraz zaplecze sportowe. – *Za moich czasów nie było takich obiektów. Teraz we Frampolu mamy odnowioną halę sportową, korty tenisowe i boiska. Przed zawodami myślałem, że sfinansowała je nasza gmina. Teraz wiem, że jej wkład był tylko częściowy, a większość środków pochodziło z Regionalnego Programu Operacyjnego* – mówi Piotr Serwański z Frampola, który na finał przyjechał z Warszawy, gdzie obecnie pracuje.

- **Promocja, Działania promocyjne (IP II) – III edycja konkursu *Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego 2012*.**

Producent grzejników konwektorowych centralnego ogrzewania, piekarnia, producent granulatu gumowego wytwarzanego ze zużytych opon, gabinet rehabilitacyjny oraz czterogwiazdkowy hotel to laureaci III edycji konkursu Innowacyjny Przedsiębiorca Województwa Lubelskiego 2012.

Tytuł *Innowacyjnego Przedsiębiorcy Województwa Lubelskiego* otrzymały prężnie działające firmy, które z powodzeniem konkurują na rynku regionalnym, krajowym i mogą być wizytówką województwa. Nagrody przyznane zostały w 5 kategoriach.

W pierwszej z nich *Innowacyjna firma* zwyciężyło lubelskie przedsiębiorstwo **VERANO Ryszard Miazga**, produkujące grzejniki konwektorowe centralnego ogrzewania. Nowoczesne grzejniki ogrzewają pomieszczenia na Stadionie Narodowym oraz w Porcie Lotniczym Lublin.

W drugiej z konkursowych kategorii *Dynamicznie rozwijająca się firma* kapituła nagrodziła **piekarnię Stanisława Krawczyka** z Rogóźna Kolonii k. Tomaszowa Lubelskiego.

Liderem funduszu RPO WL została firma **Orzeł SA** z Ćmiłowa k. Lublina, producent granulatu gumowego, powstającego w procesie recyklingu zużytych opon.

Statuetkę i pamiątkowy dyplom w kategorii *Najlepszy start* otrzymał **MIOMED Praktyka Fizjoterapeutyczna** Małgorzaty Golik z Janowa Lubelskiego.

Za *Najlepszy produkt turystyczny* uznano **Artis Hotel & Spa** z Sitańca k. Zamościa.

Spośród laureatów III edycji konkursu kapituła wybrała dwóch przedsiębiorców, którzy otrzymali nagrodę specjalną. Były to firmy VERANO i Orzeł SA.

Galę uświetnił występ znanych artystów. Talent wokalny potwierdził **Dawid Podsiadło**, zwycięzca II edycji X-Factor. Gwiazdą wieczoru był zespół **PLATEAU**, autor płyty *Projektu Grechuta*, na której znalazło się 10 niezapomnianych utworów **Marka Grechuty**, wykonywanych w zupełnie nowych aranżacjach. Wspólnie z muzykami na scenie Collegium Maius Uniwersytetu Medycznego pojawiły się znane głosy polskiej piosenki: **Renata Przemyk**, **Martyna Jakubowicz** oraz **Krzysztof Kiljański**, które współtworzą album *Projekt Grechuta*. Patronat honorowy nad projektem objęła **Danuta Grechuta**, wdowa po Marku Grechucie.

Konkurs zorganizowany został przez Lubelską Agencję Wspierania Przedsiębiorczości w Lublinie z myślą o przedsiębiorcach, którzy z sukcesem sięgnęli po dofinansowanie swojej działalności z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego. W ten sposób mieszkańcy województwa lubelskiego mogli poznać efekty realizacji inwestycji współfinansowanych ze środków unijnych. W 2012 roku w konkursie rywalizowało blisko **30 firm**. Kapituła konkursowa wskazała 15 przedsiębiorstw nominowanych do nagrody.

Nominowani i zwycięzcy

Kategoria: Innowacyjna firma

1. TOP – MEDICAL Sp. z o.o. centrum medyczne z Lublina

2. VERANO Ryszard Miazga producent grzejników konwektorowych centralnego ogrzewania z Lublina

3. Zakład Fizjoterapii i Masażu Bio – Relax Jolanta Potapska z Puław

Kategoria: Dynamicznie rozwijająca się firma

1. OMEGA – Nowoczesne Materiały Budowlane Sp. z o.o. firma z branży budowlanej z Lublina

2. F.P.H.U. Krawpak – Krawczyk Stanisław – piekarnia z Rogóźna Kolonii k. Tomaszowa Lubelskiego

3. Drukarnia PEGWAN Piotr Grzegorczyk z Lubartowa

Kategoria: Lider funduszu RPO WL

1. SciTeeX Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością producent maszyn do obróbki powierzchni, w szczególności dla dużych gabarytowo elementów

2. Spółka Inżynierów SIM Sp. z o.o. firma projektowa działająca w branży telekomunikacyjnej

3. Orzeł S.A. producent granulatu gumowego, powstającego w procesie recyklingu zużytych opon

Kategoria: Najlepszy start

1. Bartłomiej Sulkowski Zakład Usług Mechanicznych z Małochwieja Małego k. Krasnegostawu

2. Studio Format Ewa Smołka specjalizujące się w usługach graficznych z Lublina

3. MIOMED Praktyka Fizjoterapeutyczna Małgorzata Golik z Janowa Lubelskiego

Kategoria: Najlepszy produkt turystyczny

1. CRH Akademos Spółka z o.o. – Ośrodek Sportu i Rekreacji Akademos w Lublinie

2. S.C. Gomi Zbigniew Górka, Katarzyna Górka – Montis Hotel & Spa w Poniatowej

3. PARK Sp. z o.o. Artis Hotel & Spa w Sitańcu k. Zamościa

Wszyscy laureaci na scenie w towarzystwie marszałka Krzysztofa Hetmana, dyrektor LAWP Izabeli Byzdry oraz wiceministra rozwoju regionalnego Marcelego Niezgody.

Kogo premiowano?

1. *Innowacyjna firma* – w tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy wykazali się m.in. największą liczbą wprowadzonych nowych produktów/usług, największą skalą innowacyjności i konkurencyjności.
2. *Dynamicznie rozwijająca się firma* – w tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy wykazali się m.in. największym wzrostem zatrudnienia, najwyższym stopniem zmiany poziomu konkurencyjności i wprowadzeniem nowych produktów/usług.
3. *Lider funduszu RPO WL* - w tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy zrealizowali największą liczbę umów biorąc pod uwagę działania I Osi Priorytetowej i działanie 2.4 schemat A II Osi Priorytetowej Regionalnego Programu Operacyjnego z uwzględnieniem powiązań między realizowanymi projektami.
4. *Najlepszy start* – w tej kategorii premiowane były nowopowstałe mikroprzedsiębiorstwa, które wykazały się m.in. najwyższym poziomem konkurencyjności, najwyższą liczbą wprowadzonych nowych produktów/usług i największą liczbą wprowadzonych miejsc pracy.
5. *Najlepszy produkt turystyczny* – w tej kategorii premiowani byli beneficjenci, którzy m.in. zróżnicowali ofertę turystyczną w regionie, realizowali cele *Planu marketingu turystyki w województwie lubelskim* oraz których projekty przyczyniły się do przedłużenia okresów turystycznych i zmniejszenia sezonowości działalności turystyczno-rekreacyjnej w danym regionie.

Więcej informacji na temat konkursu znajduje się na stronie internetowej Lubelskiej Agencji Wspierania Przedsiębiorczości, pod adresem:

http://www.lawp.eu/index.php?menu=aktualnosci&submenu=aktualnosci&info=1011

- **Promocja, Przygotowanie, wydruk i rozpowszechnienie materiałów informacyjnych i promocyjnych. Drukowane materiały promocyjne - Lubelski Informator Unijny *„Puls Regionu”*.**

IZ RPO wydała 4 numery Lubelskiego Informatora Unijnego *„Puls Regionu”*.

Za pośrednictwem pisma IZ RPO trafiała z informacją do głównych grup beneficjentów Regionalnego Programu Operacyjnego. Biuletyn kolportowany był przede wszystkim do jednostek samorządu terytorialnego, przedsiębiorców, organizacji pozarządowych, bibliotek, mediów oraz innych instytucji i organizacji z województwa lubelskiego.

W 2011 r. zmieniono wygląd gazety. Odświeżono jej szatę graficzną, zwiększono liczbę stron oraz wprowadzono nową strukturę (pojawiły się m.in. nowe działy).

IZ RPO zależało głównie na promocji „dobrych praktyk”, czyli projektów zrealizowanych dzięki wsparciu z Regionalnego Programu Operacyjnego. W każdym numerze pojawiały się wywiady z beneficjentami programu i członkami Zarządu Województwa Lubelskiego, dotyczące RPO. W szczególny sposób zadbano o przedsiębiorców tworząc dla nich specjalny dział pn. *Informator dla przedsiębiorców*.

Ponadto w biuletynie pojawił się dział *Kalendarium*, w którym prezentowane były ważne wydarzenia i daty związane z wdrażaniem RPO oraz dział pn. *Promocja*, poświęcony działaniom informacyjno-promocyjnym współfinansowanym z Regionalnego Programu Operacyjnego.

Wersje elektroniczne Lubelskiego Informatora Unijnego *„Puls Regionu”* opublikowano na stronie internetowej RPO WL, pod adresem: http://www.rpo.lubelskie.pl/front/page/get/132/

Warto wspomnieć o tym, że Lubelski Informator Unijny „*Puls Regionu*” zajął **2 miejsce** w prestiżowym konkursie „Biuletynów Firmowych 2012” organizowanym przez Agencję Doradczą i Wydawniczą „Agape” w kategorii **„Najlepszy biuletyn instytucji”**. Jurorzy oceniali publikacje

pod kątem wizerunku, języka i redakcji tekstów, atrakcyjności wizualnej oraz druku i oprawy. „*Puls Regionu*" otrzymał również **wyróżnienie za „Okładkę Roku"**.

Film z ogłoszenia zwycięzców oraz szczegółowe informacje o konkursie można znaleźć na stronie www.agape.com.pl

- **Internet, Modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu (podstrony portalu www.rpo.lubelskie.pl) – modernizacja i aktualizacja strony www.rpo.lubelskie.pl oraz modernizację serwisu pn. *Mapa Projektów dofinansowanych z Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* www.mapa.rpo.lubelskie.pl funkcjonującego w ramach strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl.**

Zakres zmian na stronie www.rpo.lubelskie.pl dotyczył m.in.:

- zastąpienia w górnym menu podstrony „Przewodnik RPO" nowopowstałą podstroną o nazwie „Nowa Perspektywa Finansowa",
- ustanowienie nowej subdomeny dla podstrony dot. nowego okresu programowania,
- zmiany zdjęcia startowego odsyłającego do „Mapy projektów",
- wykonania odesłania do „Wirtualnego spaceru",
- wprowadzenia odsyłaczy do serwisów YouTube i na fanpage RPO WL na facebook.com,
- dodanie funkcji automatycznego wysyłania potwierdzenia wysłania formularza zgłoszenia szkoleniowego na podany w formularzu adres mailowy.

IZ RPO odnowiła również wygląd Mapy projektów dofinansowanych z RPO. Po wejściu na **www.mapa.rpo.lubelskie.pl** otrzymamy najświeższe dane dotyczące wykorzystania dotacji z Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie lubelskim.

Szczegółowy zakres zmian na stronach www.rpo.lubelskie.pl oraz www.mapa.rpo.lubelskie.pl zamieszczony został pod adresem:

http://www.bip.lublin.pl/um/upload/pliki/38Zalacznik_nr_1_do_SIWZ_-_Opis_przedmiotu_zamowienia.pdf

Serwis pod nazwą *Mapa projektów* to przejrzyste, interaktywne i bardzo proste w obsłudze narzędzie promujące efekty realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego w województwie lubelskim.

W łatwy sposób możemy sprawdzić jak nasza gmina, czy powiat radzą sobie z wykorzystaniem unijnych dotacji. Mapa oferuje dostęp do podstawowych informacji o wszystkich projektach realizowanych z RPO, opisów niektórych inwestycji oraz galerii zdjęć.

Mapa projektów jest bardzo prostym i przejrzystym sposobem pokazania efektów wdrażania RPO w województwie lubelskim. W jednym miejscu udało się zebrać dużo ciekawych, wiarygodnych i pełnych danych. Serwis jest doskonałym źródłem informacji nie tylko dla mieszkańców naszego regionu, ale także dla mediów. Projekty przedstawiane są za pomocą danych liczbowych, dzięki którym łatwo się zorientować, jaką wartość ma dana inwestycja, ile środków pochodzi z Unii Europejskiej oraz jaka część tej kwoty przypada na jednego mieszkańca. Ponadto projekty zostały podzielone na dwie grupy: projekty własne, czyli realizowane indywidualnie oraz projekty wspólne, wykonywane w ramach partnerstwa kilku samorządów. Narzędzie zawiera także galerię zdjęć, która umożliwia łatwiejszą identyfikację poszczególnych inwestycji i ich ostateczny rezultat (efekt). Dane statystyczne zawarte w mapie są aktualizowane raz w miesiącu.

Ciekawostką jest mapa Google, na której wyświetlają się dane o liczbie projektów realizowanych przez poszczególne miasta i gminy wraz ze wskazaniem obszaru RPO, z którego zostały dofinansowanie: przedsiębiorczość, innowacje, rewitalizacja, transport, kultura i turystyka, środowisko i energia odnawialna, informatyzacja oraz infrastruktura społeczna (dotacje dla szkół, szpitali, uniwersytetów).

Informacje zawarte w *Mapie Projektów RPO* są udostępnianie IK NSRO w celu ich publikacji w *Mapie Dotacji UE*.

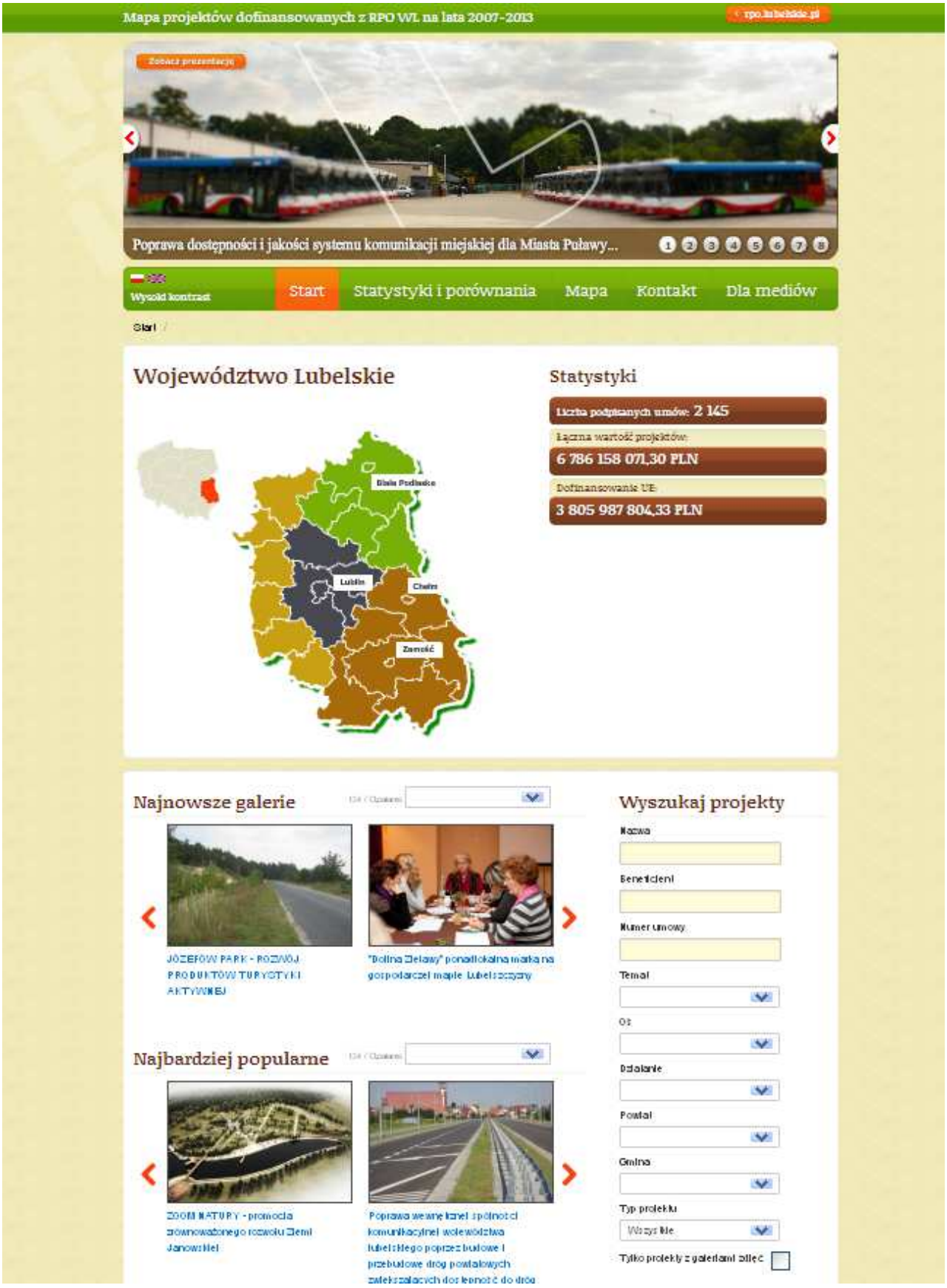
Mapa projektów dofinansowanych z RPO WL na lata 2007-2013
rpo.lubelskie.pl
Zobacz prezentację
Poprawa dostępności i jakości systemu komunikacji miejskiej dla Miasta Puławy...
1 2 3 4 5 6 7 8
Wysoki kontrast
Start
Statystyki i porównania
Mapa
Kontakt
Dla mediów
Start /
Województwo Lubelskie
Biała Podlaska
Lublin
Chełm
Zamość
Statystyki
Liczba podpisanych umów: 2 145
Łączna wartość projektów:
6 786 158 071,30 PLN
Dofinansowanie UE:
3 805 987 804,33 PLN
Najnowsze galerie
JÓZEFÓW PARK - ROZWÓJ PRODUKTÓW TURYSTYKI AKTYWNEJ
"Dolina Zielawy" ponadlokalna marka na gospodarczej mapie Lubelszczyzny
Najbardziej popularne
ZOOM NATURY - promocja zrównoważonego rozwoju Ziemi Janowskiej
Poprawa wewnętrznej spójności komunikacyjnej województwa lubelskiego poprzez budowę i przebudowę dróg powiatowych zwiększających dostępność do dróg
Wyszukaj projekty
Nazwa
Beneficjent
Numer umowy
Temat
Od
Działanie
Powiat
Gmina
Typ projektu
Wszystkie
Tylko projekty z galeriami zdjęć

Wyszukaj
Znalezione projekty
Gmina Chełm
Gmina Włodawa
Gmina Kodrzany
Gmina Biłgoraj
Gmina Biłgoraj Instytut
Legenda
Galeria
PROGRAM REGIONALNY
UNIA EUROPEJSKA
Twój pomysł, europejskie pieniądze

- **Internet, Modernizacja i administrowanie stronami i serwisami internetowymi dotyczącymi RPO WL na lata 2007-2013 oraz nowego programu (podstrony portalu www.rpo.lubelskie.pl) – wykonanie, opracowanie i dostawa usługi pn. *Wirtualny spacer z RPO WL.***

  Nie potrzeba ani biletu, ani walizki. Mieszkańcy województwa lubelskiego (i nie tylko), mogą zostawić w garażu samochód lub rower i wygodnie usiądź w fotelu przed komputerem, wpisując adres strony internetowej www.rpo.lubelskie.pl, a następnie wybierając niebieski banner *Wirtualny spacer z RPO WL*. Dzięki tym prostym czynnościom odkryją fascynującą Lubelszczyznę.

  Wirtualny spacer to propozycja dla wszystkich, którzy kochają podróże, ale nie zawsze mają na nie czas i pieniądze. Klikając w **www.rpo.lubelskie.pl/wirtualnyspacer** można rozpocząć wirtualną wycieczkę po projektach wspartych z RPO. Zwiedzić Muzeum na Zamku w Lublinie, gdzie obok sal wystawowych, można uchylić drzwi do pracowni konserwatorskich, na co dzień niedostępnych dla turystów. Odwiedzić „Piwnicę pod Fortuną", Archikatedrę Lubelską oraz Centrum Dyspozycji Mocy lubelskiego MPK. W krótkim czasie przenieść się do nowej biblioteki głównej Uniwersytetu Przyrodniczego lub klasztoru pobrygidkowskiego. Zajrzeć też do Zamościa, gdzie obok znanych zabytków można udać się na spacer po jedynym w Polsce Wschodniej ogrodzie zoologicznym, przejść trasą turystyczną w podziemiach Oficyn Ratusza oraz obejrzeć ciekawie zaprojektowane Centrum Kultury Filmowej.

  Do wejścia w swoje skromne progi zapraszają również Goci z Masłomęcza pod Hrubieszowem. Plemię odsłania przed wszystkimi zainteresowanymi wnętrze gockiej chaty. Będąc blisko Hrubieszowa w ciągu kilku sekund można przenieść się do tamtejszego szpitala i zobaczyć nowoczesny sprzęt medyczny, wykorzystywany do leczenia i ratowania życia.

  Szpital to nie jedyne nietypowe miejsce, które będzie można spotkać na trasie wirtualnej wędrówki. Bez biletu można wejść do trolejbusu i z perspektywy kierowcy lub pasażera zwiedzać jego wnętrze. Podobne możliwości oferuje wizyta w wagonie oraz lokomotywie Nadwiślańskiej Kolejki Wąskotorowej na stacji w Karczmiskach, gdzie czeka na wszystkich otwarte 24 godziny na dobę i 7 dni w tygodniu muzeum kolejnictwa.

Większość wirtualnych spacerów ogranicza się jedynie do klasycznego zwiedzania. Wycieczka po projektach Regionalnego Programu Operacyjnego jest znacznie ciekawsza. Wszystkie panoramy można obejrzeć w kolorze, czarno-bieli oraz sepii lub zmienić ich jakość z HD na SD i odwrotnie. Nowością jest możliwość wysłania e-pocztówki z dowolnie wybranego miejsca, które aktualnie jest oglądane, pobrania specjalnego wygaszacza ekranu oraz nocnego zwiedzania niektórych inwestycji. Każdy z projektów posiada krótki opis (w czterech wersjach językowych do wyboru), czytany przez lektora oraz własny podkład dźwiękowy. W lepszej nawigacji pomaga mapa z zaznaczoną lokalizacją, w której znajduje się widz oraz pobliskimi miejscami, do których może się udać. Mapa pokazuje również pozycję geograficzną każdej panoramy. Dodatkowo zwiedzający mają do dyspozycji indeks panoram oraz galerię zdjęć.

Prawdziwą gratką są gigapanoramy, czyli ogromne zdjęcia, dzięki którym widz może dostrzec więcej szczegółów oglądanych obiektów. Bardzo duże zbliżenie wnętrza Kaplicy Trójcy Świętej oraz obrazu „Unia Lubelska", autorstwa Jana Matejki, odsłoni przed nimi wiele tajemnic tych dzieł, których nie zobaczyli gołym okiem.

Ponadto osoby, które wybiorą się na spacer z Regionalnym Programem Operacyjnym będą mogły z bliska obejrzeć wybrane eksponaty Muzeum na Zamku w Lublinie, Muzeum Zamojskiego, „Piwnicy pod Fortuną" oraz Gotanii. W perspektywie 3D przedstawione zostały m.in. kula armatnia, Chrystus Frasobliwy, berło Akademii Zamojskiej, moździerz wiwatowy z VIII w., maska hańby oraz rekonstrukcja stroju gockiego wojownika.

W obecnym kształcie *Wirtualny spacer z RPO WL* zawiera ponad 20 różnych miejsc, od obiektów muzealnych, po sakralne czy typowo turystyczne. Realizacja RPO WL jest na tyle zaawansowana, że w 2013 roku spacer zostanie rozbudowany o kolejne ciekawe projekty.

OCENA PODEJMOWANYCH DZIAŁAŃ PROMOCYJNYCH Z PUNKTU WIDZENIA REALIZACJI CELÓW PLANU KOMUNIKACJI

Celem *Planu Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013* jest wpieranie realizacji celów określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym, przez zachęcenie beneficjentów, potencjalnych beneficjentów i uczestników projektów do korzystania z Funduszy Europejskich dzięki dostarczaniu im informacji niezbędnych w procesie ubiegania się o środki unijne oraz upowszechnianie efektów wykorzystywania Funduszy Europejskich.

Wyniki badań terenowych przeprowadzonych w 2012 roku w ramach wyżej opisanego badania ewaluacyjnego pn. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego*, pozwoliły ocenić dotychczas podejmowane działania komunikacyjne jako element spójnego systemu informacji i promocji określonego w *Planie Komunikacji*. Pozwoliło to jednocześnie zweryfikować, na ile stosowane podejście przynosi oczekiwane skutki. Generalnie wyniki badania ukazały, że przyjęta logika działań prowadzi do wspierania realizacji celów całego Programu.

Celami strategicznymi działań prowadzonych w 2012 roku była kontynuacja wsparcia realizacji celów RPO WL przez zachęcanie potencjalnych beneficjentów Funduszy Europejskich do korzystania z Funduszy Europejskich dzięki dostarczeniu im informacji niezbędnych w procesie ubiegania się o środki unijne, motywowanie projektodawców do właściwej realizacji projektów oraz położenie szczególnego nacisku na kształtowanie świadomości społeczeństwa w zakresie postępów realizacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013.

Wszystkie wymienione w załączniku I *Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji* działania informacyjno-promocyjne prowadzone przez IZ i IP II służyły realizacji ww. celów. Ze względu na znaczną ich ilość, poniżej przedstawiono ocenę jedynie wybranych działań promocyjnych z punktu widzenia realizacji celów *Planu Komunikacji*.

W okresie sprawozdawczym kontynuowano działania polegające na promocji „dobrych praktyk", czyli już zrealizowanych projektów w RPO WL. Służyły temu przede wszystkim: kampania wizerunkowa Regionalnego Programu Operacyjnego, pod hasłem *Lubelskie jak nowe!* oraz II edycja konkursu plastycznego pn. *RPO zmienia przyszłość – namaluj swój świat.* Dodatkowo IZ RPO zorganizowała wydarzenie pn. *Roadshow – na tropie RPO WL* dla przedstawicieli mediów, turniej piłki nożnej pn. *Mistrzostwa RPO WL 2012* na 8 obiektach sportowych współfinansowanych ze środków Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013, opracowała interaktywną, multimedialną prezentację flash z elementami ruchomymi na potrzeby strony internetowej, a także zrealizowała usługę polegającą na przygotowaniu do druku, montażu i ekspozycji 15 siatek wielkoformatowych w 5 największych miastach województwa lubelskiego, na których zaprezentowane zostały zrealizowane projekty z RPO WL na lata 2007-2013.

Ważnym elementem promocji programu były działania skierowane bezpośrednio do dzieci i młodzieży. Celem IZ RPO było bowiem wywołanie pozytywnego skojarzenia z Regionalnym Programem Operacyjnym wśród najmłodszych mieszkańców regionu. W to zamierzenie wpisywała się II edycja konkursu plastycznego pn. *RPO zmienia przyszłość – namaluj swój świat* dla szkół podstawowych w wybranych gminach woj. lubelskiego wraz z zakupem głównych nagród w postaci zestawów interaktywnych (tablica, projektor).

Świadomość mieszkańców województwa nt. korzyści płynących z realizacji RPO WL kształtowały również materiały drukowane: biuletyn *Puls Regionu*, dodatek do prasy lokalnej *Lubelskie.pl* oraz publikacja, której tematem są formy wypoczynku dostępne na Lubelszczyźnie dzięki projektom zrealizowanym, bądź będącym w trakcie realizacji w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013 pn. *Na szlaku projektów RPO WL*.

Zmodernizowano i zaktualizowano także stronę internetową RPO WL a przede wszystkim serwis Mapa Projektów RPO, dzięki któremu każdy mieszkaniec województwa lubelskiego może sprawdzić, jak jego gmina, czy miasto korzysta z funduszy Regionalnego Programu Operacyjnego.

Obok promocji efektów wykorzystania funduszy europejskich na Lubelszczyźnie działania IZ RPO/IP II zmierzały również do ułatwienia (pomocy) beneficjentom realizacji ich inwestycji.

Wśród nich najważniejsze były szkolenia dedykowane konkretnym obszarom związanym bezpośrednio z wykonaniem projektów.

Ponadto IZ RPO WL oraz IP II na bieżąco informowały potencjalnych beneficjentów o możliwości skorzystania ze wsparcia oferowanego przez Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego. Punkty informacyjne, bezpłatna infolinia, strony internetowe oraz materiały drukowane zapewniały powszechny dostęp do informacji nt. naborów wniosków ogłaszanych w okresie sprawozdawczym.

Wszystkie działania informacyjno-promocyjne służyły budowaniu zaufania do funduszy unijnych w szczególności Regionalnego Programu Operacyjnego i pozytywnego wizerunku programu wśród mieszkańców regionu.

WSKAZANIE WPŁYWU/EFEKTU PODJĘTYCH DZIAŁAŃ INFORMACYJNO-PROMOCYJNYCH NA REALIZACJĘ PROGRAMU

Wspieranie realizacji celów określonych w Regionalnym Programie Operacyjnym jest głównym celem *Planu Komunikacji Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007-2013*. Jak wspomniano powyżej, wyniki badań terenowych przeprowadzonych w 2012 roku w ramach wyżej opisanego badania ewaluacyjnego pn. *Ocena stopnia znajomości RPO WL na lata 2007-2013 i efektów jego wdrażania wśród mieszkańców województwa lubelskiego*, pozwoliły ocenić dotychczas podejmowane działania komunikacyjne jako element spójnego systemu informacji i promocji określonego w *Planie Komunikacji*. Pozwoliło to jednocześnie zweryfikować, na ile stosowane podejście przynosi oczekiwane skutki. Generalnie wyniki badania ukazały, że przyjęta logika działań informacyjno-promocyjnych prowadzi do wspierania realizacji celów całego Programu. Ponadto, działania informacyjno-promocyjne RPO WL oceniono pozytywnie jako prowadzone w sposób przemyślany i profesjonalny, ale również w dużej mierze skuteczny.

Szczegółowe informacje dotyczące wpływu/efektu podjętych działań informacyjno-promocyjnych zostały umieszczone przy poszczególnych wybranych (w których możliwe jest ich wskazanie) działaniach opisanych w załączniku I pn. *Formularz sprawozdawczy dotyczący promocji i informacji* oraz w *pkt .2.1.6.4 .Rekomendacje IZ i innych instytucji*, w którym zawarta została ocena poszczególnych narzędzi Planu Komunikacji.

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego: Port Lotniczy Lublin S.A. (Świdnik)**	**Budowa toru dojazdowego od stacji Świdnik do terminalu Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku wraz z infrastrukturą towarzyszącą**	**Modernizacja części infrastruktury technicznej linii kolejowej nr 7 Warszawa Wschodnia - Dorohusk w obrębie przystanku osobowego Lublin Północny oraz stacji Świdnik dla sprawnego skomunikowania aglomeracji**	**Zakup taboru kolejowego do przewozów pasażerskich**	Wybudowany tor kolejowy (projekt nr 2) połączy zmodernizowaną stację Świdnik (projekt nr 3) z wybudowanym z terminalem pasażerskim Portu Lotniczego Lublin S.A. (projekt nr 1). Ponadto pojazdy szynowe zakupione w ramach projektu nr 4 docelowo będą obsługiwać nowe połączenie Lublin – Port Lotniczy w Świdniku. Instytucja Zarządzająca przewiduje, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpi efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoli na osiągnięcie zakładanego wspólnego celu - poprawy dostępności komunikacyjnej województwa lubelskiego poprzez budowę regionalnego portu lotniczego. Określenie faktycznych efektów synergicznych, jakie wygenerowały projekty komplementarne będzie możliwe dopiero po zakończeniu realizacji projektów, ponieważ ujawniają się one po pewnym czasie od zakończenia interwencji. Z projektem kluczowym *Rozbudowa Regionalnego Portu Lotniczego Lublin S.A. (Świdnik)* komplementarne są również następujące projekty realizowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego 2007 – 2013: 1. *Rozbudowa drogi wojewódzkiej nr 822 Lublin – Port Lotniczy Świdnik*; 2. *Rozbudowa drogi powiatowej Nr 2101L*; 3. *Przebudowa drogi gminnej Nr 106115L i 106116L*; 4. *Przebudowa drogi gminnej Nr 106104L*; 5. *Budowa drogi gminnej obsługu-*
Nazwa beneficjenta	Port Lotniczy Lublin S.A.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	PKP Polskie Linie Kolejowe S.A.	Województwo lubelskie	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	
Nr i nazwa działania	Oś Priorytetowa V *Transport* Działanie 5.5 *Transport lotniczy*	Oś Priorytetowa V *Transport* Działanie 5.5 *Transport lotniczy*	Oś Priorytetowa V *Transport* Działanie 5.4 *Transport kolejowy*	Oś Priorytetowa V Transport Działanie 5.*4 Transport kolejowy*	
Okres realizacji projektu	2010 – 2013	2009-2013	2011-2012	2009-2011	
Cele projektu	Inwestycja polegała na rozbudowie i modernizacji istniejącego lotniska w Świdniku. Projekt miał na celu przystosowanie transportu lotniczego województwa lubelskiego do standardów obowiązujących w UE. Realizacja projektu miało na celu stworzenie dogodnych warunków dla zwiększenia przepływu ludzi, kapitału oraz towarów niezbędnych dla zdynamizowania rozwoju regionu. Bliskość ośrodka wzrostu-Lublina, istniejąca infrastruktura lotniska fabrycznego PZL Świdnik oraz bliskość granicy ze Wschodem stanowiącej jednocześnie granicę UE stanowią dodatkowe elementy strategicznego charakteru projektu.	Celem projektu jest budowa toru kolejowego o długości 2,2 km wraz z budową i przebudową urządzeń sterowania ruchem kolejowym, który połączy stację Świdnik z terminalem pasażerskim Portu Lotniczego Lublin S.A. Efektem modernizacji będzie uruchomienie połączenia kolejowego do Portu Lotniczego, a także skrócenie czasu dojazdu do lotniska o około 15 minut w stosunku do transportu samochodowego.	Celem projektu jest stworzenie możliwości szybkiego i sprawnego przemieszczania się, umożliwiając dojazd młodych ludzi do pracy w aglomeracji lubelskiej oraz dojazd do szkół i uczelni. Poza tym jednym z celów jest zmniejszenie negatywnych skutków oddziaływania na środowisko oraz wpływ na odciążenie sieci drogi i przejęcie części podróżnych korzystających z transportu samochodowego przez transport kolejowy. Nastąpi również zmniejszenie czasu podróży w stosunku do transportu samochodowego użytkownikom przyszłego Portu Lotniczego Lublin S.A. w Świdniku. W zakres projektu wchodziło m.in: przebudowa peronów na przystanku osobowym Lublin Północny dla obsługi kolejowego ruchu podmiejskiego wraz z infrastrukturą techniczną i przystosowaniem dla obsługi osób	Sprawna realizacja kolejowych przewozów regionalnych na terenie województwa lubelskiego, o odpowiednim standardzie jakościowym oraz spełniająca właściwe kryteria ekonomiczne i społeczne wymagała pozyskania nowego taboru do przewozów regionalnych. W ramach projektu wykonawca wykonał i dostarczył 5 sztuk dwuczłonowych pojazdów szynowych o napędzie spalinowym, przeznaczonych do wykonywania regionalnych kolejowych przewozów osób, o 260 miejscach dla podróżnych ogółem, w tym 130 miejscach siedzących. Pojazdy są wyposażone m.in. w klimatyzację przedziału pasażerskiego i kabiny maszynisty, monitoring wizyjny wnętrza i otoczenia pojazdu oraz urządzenia zapewniające odpowiednie warunki podróży osobom niepełnosprawnym.	

			niepełnosprawnych, częściowa przebudowa układu torowego stacji Świdnik, budowa i przebudowa urządzeń sterowania ruchem kolejowym po modernizacji układu torowego.	Z efektów realizacji projektu będą korzystać mieszkańcy województwa w trakcie dojazdów i powrotów ze szkół i zakładów pracy oraz przejazdów okazjonalnych, jak też odwiedzający Lubelszczyznę.	*jącej Port Lotniczy Lublin S.A. w miejscowości Świdnik Duży*.
Całkowita wartość projektu	116 036 523,25 EUR (475 378 428,44 PLN)	4 247 889,12 EUR (17 402 752,14 PLN)	3 896 621,14 EUR (15 963 677,50 PLN)	8 816 332,26 EUR (36 118 750,00 PLN)	
Wartość wkładu UE	30 511 618,82 EUR (125 000 000,00 PLN)	2 936 035,80 EUR (12 028 351,47 PLN)	2 604 456,75 EUR (10 669 938,43 PLN)	3 861 550,48 EUR (15 820 000,00 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Centrum Nanomateriałów Funkcjonalnych**	**Rozwój i modernizacja bazy dydaktyczno-naukowej na kierunkach priorytetowych UMCS**	**Modernizacja i wyposażenie obiektów dydaktyczno - badawczych Wydziałów Biologii i Nauk o Ziemi, Matematyki Fizyki i Informatyki i Chemii UMCS w Lublinie**	**Od studenta do eksperta - ochrona środowiska w praktyce**	Przedstawione projekty są komplementarne względem siebie ponieważ ich realizacja dotyczy działań wzajemnie uzupełniających się – obiekty dydaktyczno-badawcze zmodernizowane w ramach projektu nr 3 zostały wyposażone dzięki środkom Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego pozyskanych w ramach projektu nr 1 i 2. Realizacja projektów jest efektem świadomej działalności władz Uczelni obliczonej na uzyskanie korzyści, jakie daje realizacja projektów komplementarnych - modernizacja infrastruktury technicznej Wydziału Chemii UMCS została połączona z podniesieniem jakości kształcenia i potencjału dydaktycznego Wydziału (projekt nr 4). Instytucja Zarządzająca przewiduje, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpi efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoli na kompleksową modernizację Wydziału Chemii UMCS. Efektem realizacji wszystkich projektów będzie nie tylko wzrost potencjału badawczego Wydziału poprzez modernizację bazy laboratoryjnej, lecz również wzrost efektywności kształcenia poprzez jednoczesne wsparcie procesu dydaktycznego. Określenie faktycznych efektów synergicznych, jakie wygenerowały projekty komplementarne będzie możliwe dopiero po zakończeniu realizacji projektów, ponieważ ujawniają się one po pewnym czasie od zakończenia interwencji. Wydział Chemii realizuje/realizował także i inne projekty finansowane ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regio-
Nazwa beneficjenta	Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie	Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie	Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie	Uniwersytet Marii Curie – Skłodowskiej w Lublinie	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo Lubelskie	Projekt realizowany na terenie całego kraju	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Społeczny	
Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego	Program Operacyjny Kapitał Ludzki	
Nr i nazwa działania	Priorytet 2 *Infrastruktura sfery B+R* Działanie 2.1 *Rozwój ośrodków o wysokim potencjale badawczym*	Priorytet XIII *Infrastruktura szkolnictwa wyższego* Działanie 13.1 *Infrastruktura szkolnictwa wyższego*	Oś Priorytetowa VIII *Infrastruktura społeczna* Działanie 8.1 *Infrastruktura dydaktyczna i społeczna szkół wyższych*	Priorytet 4 *Szkolnictwo wyższe i nauka* Działanie 4.1 *Wzmocnienie i rozwój potencjału dydaktycznego uczelni oraz zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy* Poddziałanie 4.1.2 *Zwiększenie liczby absolwentów kierunków o kluczowym znaczeniu dla gospodarki opartej na wiedzy - projekty systemowe*	
Okres realizacji projektu	2008-2013	2008-2014	2010-2013	2009-2015	
Cele projektu	Celem projektu jest rozwój infrastruktury Wydziału Chemii Uniwersytetu Marii Curie-Skłodowskiej, jako ośrodka o wysokim potencjale badawczym w zakresie innowacyjnych nanomateriałów dla priorytetowych gałęzi gospodarki, czystej energii i czystego środowiska. Projekt jest realizowany poprzez modernizację laboratoriów i ich wyposażenie w najnowocześniejszą aparaturę naukowo-badawczą oraz utworzenie nowych specjalistycznych miejsc pracy. Efektem projektu będzie także akredytacja 4 pracowni Laboratorium Analitycznego Wydziału	Przedmiotem projektu jest poszerzenie bazy aparaturowej do realizacji zadań dydaktyczno-badawczych prowadzonych w UMCS w ramach Wydziału Matematyki, Fizyki i Informatyki, Wydziału Chemii i Wydziału Biologii i Biotechnologii. Wsparcie w ramach Projektu obejmuje: zakup nowoczesnego wyposażenia, w tym zakup sprzętu ICT oraz uruchomienie pierwszego w Polsce Wschodniej komputerowego klastra obliczeniowego; dostosowanie stanu technicznego istniejącej infrastruktury pomieszczeń i budynków do wymogów nowego wyposażenia, w tym: adaptacja	Przedsięwzięcie dotyczy adaptacji pomieszczeń i zakupu nowoczesnego wyposażenia dla Wydziałów Chemii, Biologii i Nauk o Ziemi oraz Matematyki, Fizyki i Informatyki UMCS w Lublinie. Na tych wydziałach odbywa się kształcenie na kierunkach mających największy udział w tworzeniu nowych technologii. Projekt stanowi kompleksowe rozwiązanie polegające na modernizacji infrastruktury trzech kluczowych wydziałów i wyposażeniu ich w nowoczesną aparaturę dydaktyczno-badawczą. Zakres rzeczowy projektu obejmuje między innymi modernizacje pracowni laboratoryjno-	Celem głównym projektu jest wsparcie procesu dydaktycznego na kierunkach ochrona środowiska i chemia, poprzez uzupełnienie wiedzy studentów oraz zintegrowanie wiedzy teoretycznej z praktyką, co wpłynie na zwiększenie liczby absolwentów kierunków i ich szans na rynku pracy. Cele szczegółowe projektu to: stworzenie systemu zachęt i wsparcia dla studentów na kierunku ochrona środowiska i chemia poprzez utworzenie programu stypendialnego, uzupełnienie wiedzy studentów z elementów matematyki i chemii ogólnej (zajęcia wyrównawcze), zwięk-	

	Chemii UMCS. Zakupiona, odpowiadająca światowym standardom aparatura umożliwi prowadzenie badań na najwyższym poziomie, dostarczy nowej wiedzy z dziedziny materiałów i nanomateriałów, chemii, chemii ciała stałego oraz fizykochemii jego powierzchni. Wpłynie na zwiększenie wydajności i konkurencyjności zespołów badawczych Wydziału Chemii na arenie międzynarodowej oraz będzie jego dużym atutem w międzynarodowych i krajowych programach badawczych. Wdrożenie do produkcji opracowanych nowych nanomateriałów przyczyni się do wzrostu innowacyjności i konkurencyjności gospodarki, przyspieszenia zrównoważonego rozwoju i poprawy jakości życia społeczeństwa.	pomieszczeń na laboratoria przeznaczone do zainstalowania nowego sprzętu oraz roboty modernizacyjne i instalacyjne w budynkach Wydziałów (m.in. wymiana i modernizacja sieci instalacyjnych, wymiana stolarki okiennej i drzwiowej, remont sanitariatów, wymiana wind).	dydaktycznych, zakup aparatury laboratoryjnej i nowych mebli laboratoryjnych na Wydziałach Chemii oraz Biologii i Nauk o Ziemi. Obejmuje również kompleksową modernizację auli wydziałowej, sal dydaktycznych i laboratoryjnych oraz wymianę stolarki okiennej, zakup elementów gridu obliczeniowego oraz zakup zestawów doświadczeń do pracowni fizycznych na Wydziale Matematyki, Fizyki i Informatyki. Realizacja projektu jest niezbędna do uzyskania wzrostu efektywności kształcenia na każdym stopniu studiów wszystkich realizowanych kierunków i specjalności.	szenie umiejętności studentów z zakresu technik pracy umysłowej i metod uczenia się, zwiększenie umiejętności i wiedzy z zakresu chemicznej kontroli stanu środowiska, rozpoznawania i oceny siedlisk oraz gatunków chronionych, stworzenie możliwości uczestnictwa w szkoleniach prowadzonych przez praktyków i ekspertów z zakresu procedur administracyjnych, obowiązującego prawa, narzędzi zarządzania informacją o środowisku i chemikaliach, stworzenie możliwości uczestnictwa w kursie z zakresu systemów zarządzania jakością, bezpieczeństwem i higieną pracy oraz środowiskiem prowadzonych przez ekspertów zewnętrznych, zapoznanie studentów z ofertą pracodawców i wymaganiami rynku pracy, stworzenie możliwości odbycia dwutygodniowych praktyk zawodowych w wybranych przedsiębiorstwach i urzędach.	nalnego i Europejskiego Funduszu Społecznego: – *Nauczyciel nowych możliwości* (Program Operacyjny Kapitał Ludzki); – *Wzrost potencjału badawczo-rozwojowego Wydziału Chemii i Biologii i Nauk i Ziemi UMCS w Lublinie* (program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej). Wydział Chemii UMCS jest również członkiem konsorcjum naukowo-przemysłowego realizującego projekt *Krajowe Laboratorium Multidyscyplinarne Nanomateriałów Funkcjonalnych*, w ramach którego na Uniwersytecie powstało Środowiskowe Laboratorium Przyżyciowego Obrazowania Komórek. Projekt współfinansowany jest ze środków EFRR w ramach programu operacyjnego Innowacyjna Gospodarka.
Całkowita wartość projektu	10 976 152,19 EUR (44 967 100,00 PLN)	15 887 249,27 EUR (65 086 882,81 PLN)	3 984 573,33 EUR (16 324 000,00 PLN)	2 197 766,79 EUR (9 033 810,99 PLN)	
Wartość wkładu UE	9 329 729,30 EUR (38 222 035,00 PLN)	13 295 773,53 EUR (54 470 125,00 PLN)	2 988 429,99 EUR (12 243 000,00 PLN)	1 868 101,77 EUR (7 653 239,34 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Gotania. Etap I - Oznakowanie tras turystycznych oraz Transgraniczne Centrum Informacji Turystycznej w Hrubieszowie**	**Witajcie w Gotanii- projekt budowy i promocji ponadlokalnej marki regionu hrubieszowsko-tomaszowsko-zamojskiego.**	**Zainwestuj w Gotanii – projekt rozwoju ponadlokalnej marki regionu hrubieszowsko-tomaszowsko-zamojskiego**	**Od wizji do nowoczesnego zarządzania podregionem Gotania**	Przedstawione projekty są komplementarne względem siebie ponieważ ich realizacja dotyczy utworzenia oraz rozwoju ponadlokalnej marki Gotania. Projekt nr 1 miał na celu zwiększenie atrakcyjności turystycznej regionu poprzez stworzenie infrastruktury technicznej dla rozwoju przyszłej marki Gotania. Opracowanie strategii oraz planu produktu turystycznego w ramach projektu nr 2 nastąpił w oparciu o stworzoną w ramach projektu nr 2 strategię marki. Uzupełnieniem projektów marketingowych i inwestycyjnych jest projekt nr 4, dzięki realizacji którego nastąpi rozwój przedsiębiorczości na terenie objętym strategią. Instytucja Zarządzająca przewiduje, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpi efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoli na osiągnięcie zakładanego wspólnego celu – utworzenie i rozwój ponadlokalnej marki Gotania. Podejmowanie jednostkowych działań przez gminy z pewnością dałoby mniejsze efekty niż realizacja wspólnej i spójnej strategii rozwoju marki. Określenie faktycznych efektów synergicznych, jakie wygenerowały projekty komplementarne będzie możliwe dopiero po zakończeniu realizacji projektów, ponieważ ujawniają się one po pewnym czasie od zakończenia interwencji. Ponadto na terenie Gotanii realizowane są również projekty współfinansowane z Europejskiego Funduszu Społecznego, mające na celu aktywizacje zawodowa osób bezrobotnych oraz nieaktywnych zawodowo poprzez szkolenia z dziedziny turystyki.
Nazwa beneficjenta	Gmina miejska Hrubieszów	Gmina miejska Hrubieszów	Gmina Mircze	Gmina miejska Hrubieszów	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	-	
Nazwa programu operacyjnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Szwajcarsko-Polski Program Współpracy	
Nr i nazwa działania	Oś Priorytetowa VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* Działanie 7.1. *Infrastruktura kultury i turystyki*	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* Działania 2.4 *Marketing gospodarczy*	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* Działania 2.4 *Marketing gospodarczy*	Działanie: *Prowadzenie Lokalnego Szwajcarskiego Funduszu grantowego Przedsiebiorczości*	
Okres realizacji projektu	2010	2008-2009	2010-2011	2012-2014	
Cele projektu	Celem projektu była promocja i zwiększenie dostępu do oferty turystycznej regionu oraz wzrost atrakcyjności powiatu hrubieszowskiego jako miejsca zamieszkania dzięki poprawie infrastruktury turystycznej. Bezpośrednim celem inwestycji było stworzenie punktu informacji turystycznej oraz oznakowanie szlaków turystycznych w celu zwiększenia atrakcyjności regionu. W ramach projektu zostały wyremontowane i zaadaptowane pomieszczenia budynku administracyjnego na potrzeby utworzenia Transgranicznego Centrum Informacji Turystycznej (CIT) oraz został zakupiony sprzęt administracyjno-biurowy. W celu promowania turystyki aktywnej zostało zakupionych 15 rowerów oraz niezbędny do ich konserwacji serwisów.	Projekt zakładał budowanie kapitału społeczno-gospodarczego poprzez budowę ponadlokalnej marki mającej kojarzyć się potencjalnym inwestorom i turystom z regionem hrubieszowsko-tomaszowsko-zamojskim. Zasięg projektu obejmował siedem gmin z powiatu hrubieszowskiego, dwie gminy z powiatu tomaszowskiego i jedna gminę z powiatu zamojskiego. Podmiotem wspierającym projekt na rynku międzynarodowym było miasto Włodzimierz Wołyński, które upowszechniało rezultaty projektu na terenie Ukrainy. Podjęta przez partnerów inicjatywa stworzenia strategii marki z zastosowaniem spójnego systemu identyfikacji wizualnej, stworzeniem kompatybilnych planów promocyjnych i inwestycyjnych pod kątem tworzenia infrastruktury związanej z wrażaniem marki przyczyniły się do podniesienia atrakcyjności i	Realizacja projektu ma się przyczynić do wzrostu ilości inwestycji na markowym obszarze Gotanii. Aby to osiągnąć zrealizowano następujące działania: przeprowadzono badania B2B, czyli wśród potencjalnych inwestorów, które określą kryteria brane przez przedsiębiorców pod uwagę przy wyborze lokalizacji inwestycji, opracowano strategię i plan produktu turystycznego, zakupiono bazę danych potencjalnych inwestorów, opracowano koncepcję ideowo-aranżacyjną obszaru wraz wizualizacją statyczną i multimedialną, które służą do prezentacji walorów i możliwości inwestycyjnych regionu potencjalnym inwestorom, przeprowadzono kampanię informacyjno-promocyjną na temat walorów inwestycyjnych obszaru. Projekt realizowany był przez gminę Mircze w partnerstwie z gminą miejską Hrubieszów, gminą Komarów – Osada oraz	Celem projektu jest stymulowanie i rozwój przedsiębiorczości na terenie podregionu Gotania poprzez udzielenie wsparcia podstawowego doradczo-szkoleniowego 90 osobom fizycznym oraz wsparcia specjalistycznego doradczo-szkoleniowego i finansowego 70 osobom fizycznym z terenu objętego projektem na utworzenie min. 70 nowych przedsiębiorstw. Projekt realizowany jest przez Urząd Miasta Hrubieszów – Wnioskodawca w partnerstwie z Fundacją Rozwoju Lubelszczyzny – partner merytoryczny oraz gminami Hrubieszów, Mircze, Trzeszczany, Werbkowice, Uchanie, Tyszowce, Dołhobyczów, Tyszowce, Tomaszów Lubelski, Komarów-Osada jako partnerami samorządowymi.	

		konkurencyjności regionu.	gminą Tomaszów Lubelski		
Całkowita wartość projektu	70 354,42 EUR (288 228,00 PLN)	15 461,05 EUR (63 340,85 PLN)	25 764,66 EUR (105 552,66 PLN)	ok. 3 051 161,88 EUR (ok. 12 500 000,00 PLN)	
Wartość wkładu UE	49 248,10 EUR (201 759,60 PLN)	10 453,35 EUR (42 825,29 PLN)	21 899,96 EUR (89 719,76 PLN)	2 614 234,82 EUR (10 709 997,21 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Współpraca samorządów lokalnych na rzecz wykorzystania potencjału inwestycyjnego i innowacyjnego Lubelszczyzny w ramach programu Partner COI**	**Uatrakcyjnienie miasta Zamość poprzez utworzenie nowych terenów inwestycyjnych zlokalizowanych przy ul. Szczebrzeskiej w Zamościu.**	**Strefa Zamość-rozwój gospodarczy miasta na bazie inwestorów zewnętrznych**	**Kotwica przedsiębiorczości**	Celem głównym projektów nr 2 i 3 był wzrost atrakcyjności inwestycyjnej miasta Zamość, tj. umożliwienie powstawania nowych miejsc pracy i stworzenie miejsca atrakcyjnego dla lokalizacji nowych inwestycji. Realizacja przedmiotowych projektów skierowana jest na poprawę warunków inwestowania w Zamościu, a także ma na celu promocję miasta, jako obszaru atrakcyjnego dla lokalizacji nowych inwestycji. Genezie potrzeb inwestycyjnych miasta przysłużył się natomiast dokument *Analiza atrakcyjności inwestycyjnej i potencjału inwestycyjnego powiatu grodzkiego – Miasta Zamość* opracowany w ramach projektu nr 1. Uzupełnieniem projektów nr 2 i 3 był projekt nr 4, które celem był rozwój przedsiębiorczości na terenie miasta. Instytucja Zarządzająca ocena, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpił efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoliła na podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej miasta Zamość.
Nazwa beneficjenta	Województwo lubelskie	Miasto Zamość	Miasto Zamość	Powiatowy Urząd Pracy w Zamościu	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Społeczny	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Społecznego	
Nazwa programu operacyjnego	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Program Operacyjny kapitał Ludzki	
Nr i nazwa działania	Priorytet 2 *Wzmocnienie rozwoju zasobów ludzkich w regionach* Działanie 2.6 *Regionalne Strategie Innowacyjne i transfer wiedzy*	Oś Priorytetowa III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* Działanie 3.1 *Tworzenie terenów inwestycyjnych*	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura ekonomiczna* Działanie 2.4 *Marketing gospodarczy*	Priorytet: 6 *Rynek pracy otwarty dla wszystkich* Działanie: 6.2 *Wsparcie oraz promocja przedsiębiorczości i samozatrudnienia*	
Okres realizacji projektu	2006-2008	2010-2011	2010-2011	2009-2011	
Cele projektu	Celem Programu Partner COI projektu była poprawa standardów obsługi przedsiębiorców zainteresowanych inwestowaniem na terenie województwa lubelskiego oraz określenie zasad współpracy Centrum Obsługi Inwestora działającego w Urzędzie Marszałkowskim Województwa Lubelskiego z jednostkami samorządu terytorialnego. W efekcie wdrożenia programu został zbudowany regionalny system obsługi inwestorów, opierający się na szybkim przepływie informacji pomiędzy partnerami, którymi są pracownicy Lubelskiego Centrum Obsługi Inwestora oraz przygotowani merytorycznie pracownicy urzędów gmin i powiatów. Program obejmował warsztaty z metodologii przygotowywania ofert inwestycyjnych jak również zasad i procedur obsługi inwestorów. Kolejnym etapem	Celem głównym projektu było podniesienie atrakcyjności inwestycyjnej Miasta Zamościa poprzez budowę infrastruktury technicznej na terenach należących do Specjalnej Strefy Ekonomicznej EURO - PARK MIELEC w Zamościu stwarzających korzystne warunki do powstawania przedsiębiorstw konkurencyjnych i otwartych na innowacje. Przedmiotowa inwestycja uzasadniona była koniecznością poprawy dostępności komunikacyjnej obszaru o zabudowie techniczno–produkcyjno-usługowej poprzez budowę nawierzchni jezdni drogi wewnętrznej i doprowadzenie obszaru do wymaganych parametrów technicznych.	Projekt zakładał realizację szeregu działań wykorzystujących różne kanały dystrybucji informacji o Podstrefie Zamość SSE EURO-PARK Mielec, w tym: badania rynkowe postrzegania miasta jako miejsca dobrego do inwestowania , organizacji Zamojskiego Forum Gospodarczego (27 maja 2011 r.), udziału w targach inwestycyjnych lub branżowych w Bratysławie, Lwowie, Poznaniu i Dusseldorfie oraz udziału w Forum Ekonomicznym w Krynicy . Główne działania zostały wsparte dwufalową (maj i wrzesień 2011) kampanią medialną. Dodatkowo projekt zakładał produkcję spotu reklamującego inwestowanie w Zamościu oraz materiałów drukowanych. Kampania adresowana była do potencjalnych inwestorów z Polski oraz wybranych krajów europejskich. Jej celem jest	Projekt miał na celu wspomaganie kreatywnych i przedsiębiorczych postaw osób bezrobotnych, w szczególności kobiet w kierunku samozatrudnienia. W bramach projektu Urząd Pracy przyznawał bezzwrotnie osobom zamierzającym rozpocząć własną działalność gospodarczą zarejestrowaną na terenie województwa lubelskiego z preferencją dla siedziby w powiecie zamojskim i mieście Zamościu. Priorytetowo oceniana była działalność gospodarcza o charakterze usługowym i produkcyjnym.	

	była certyfikacja (egzamin) obejmująca wiedzę zdobytą podczas warsztatów, poszerzoną o formalno-prawne aspekty obsługi inwestora.		wskazanie Zamościa jako miejsca do inwestowania.		
Całkowita wartość projektu	198 081,43 EUR (811 500,00 PLN)	1 709 446,54 EUR (7 003 260,58 PLN)	419 340,29 EUR (1 717 953,32 PLN)	216 391,45 EUR (886 512,50 PLN)	
Wartość wkładu UE	148 561,07 EUR (608 625,00 PLN)	1 282 084,90 EUR (5 252 445,43 PLN)	353 521,74 EUR (1 448 307,88 PLN)	183 932,74 EUR (753 535,63 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 4**	**Projekt 5**	
Tytuł projektu	**Innowacyjny system biochemiczny - analizator z linią odczynnikową respektujący potrzeby klientów.**	**Opracowanie innowacyjnego analizatora biochemicznego POC oraz dedykowanych odczynników**	**Opracowanie formulacji i technologii produkcji odczynników hematologicznych do analizatorów 5-Diff Sysmex XS-800i, Sysmex XT-2000 oraz Mindray BC 5300**	**Opracowanie formulacji i technologii produkcji odczynników hematologicznych do analizatorów 5-Diff Mythic 22, Pentra 60/80, Cell Dyn 3200/3500 oraz analizatora 3-Diff Nihon Kohden**	PZ CORMAY S.A. to producent wysokiej jakości odczynników diagnostycznych i dystrybutor światowej klasy aparatury medycznej. Projekty realizowane przez spółkę PZ CORMAY cechują się wysokim poziomem synergii i są elementem większego zamierzenia inwestycyjnego, mającego na celu zwiększenie innowacyjności przedsiębiorstwa. Dzięki ich realizacji spółka może zaoferować kompleksowe usługi w zakresie diagnostyki laboratoryjnej. Instytucja Zarządzająca przewiduje, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpi efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoli na kompleksowe zwiększenie innowacyjności i konkurencyjności spółki. Każdy z opisanych projektów jest elementem długoterminowej strategii rozwoju firmy poprzez inwestycje wspomagające wzrost konkrecyjności i innowacyjności przedsiębiorstwa. Określenie faktycznych efektów synergicznych, jakie wygenerowały projekty komplementarne będzie możliwe dopiero po zakończeniu realizacji projektów, ponieważ ujawniają się one po pewnym czasie od zakończenia interwencji. Spółka realizuje również komplementarne projekty w ramach Programu Operacyjnego Innowacyjna Gospodarka, Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Lubelskiego na lata 2007 – 2013 oraz programu Operacyjnego kapitał Ludzki: 1. *Opracowanie innowacyjnego analizatora hematologicznego klasy 5-diff oraz dedykowanych odczynników;* 2. *Opracowanie wysokowydajnego*
Nazwa beneficjenta	PZ CORMAY S.A.	PZ CORMAY S.A.	PZ CORMAY S.A.	PZ CORMAY S.A.	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	
Nr i nazwa działania	Oś Priorytetowa 1 *Badania i rozwój nowoczesnych technologii* Działanie *1.4 Wsparcie projektów celowych* Oś Priorytetowa 4 *Inwestycje w innowacyjne przedsięwzięcia* Działanie 4.1 *Wsparcie wdrożeń wyników prac B+R*	Oś Priorytetowa 1 *Badania i rozwój nowoczesnych technologii* Działanie 1.4 *Wsparcie projektów celowych*	Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje* Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach*	Oś Priorytetowa I *Przedsiębiorczość i innowacje* Działanie 1.6 *Badania i nowoczesne technologie w strategicznych dla regionu dziedzinach*	
Okres realizacji projektu	2010-2013	2011-2014	2011-2013		
Cele projektu	Projekt ma na celu zwiększenie innowacyjności spółki PZ CORMAY. Osiągnięcie powyższego celu będzie możliwe poprzez realizację kolejnych etapów projektu: przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad nowym analizatorem biochemicznym,- przeprowadzenie prac badawczo-rozwojowych nad nową linią odczynników, wdrożenie do produkcji nowego analizatora biochemicznego, wdrożenie do produkcji nowej linii odczynników. Przedsiębiorstwo opracuje własną koncepcję technologiczną uzyskania prędkości 200 oznaczeń fotometrycznych na godzi-	Projekt dotyczy analizatora biochemicznego, będącego obecnie w końcowej fazie badań przemysłowych, podczas których m.in. dobierane są materiały wykonawcze dla produkcji masowej. Technologia PZ CORMAY pozwoli również na budowę analizatorów immunologicznych i genetycznych. Przełomowość powstających obecnie urządzeń polega na niezwykle dużej szybkości działania, małym rozmiarze, a jednocześnie pełnym zakresie wykonywanych badań, pełnej powtarzalności i liniowości wyników, a także niemożliwej do uzyskania w dotychczasowych technologiach dokładności	Ogólnym celem projektu jest opracowanie nowych rozwiązań w dziedzinie formulacji i technologii produkcji odczynników hematologicznych i uzyskanie na nie ochrony patentowej.	Ogólnym celem projektu było opracowanie nowych rozwiązań w dziedzinie formulacji i technologii produkcji odczynników hematologicznych i uzyskanie na nie ochrony patentowej. Nowym rozwiązaniem uzyskanym jako efekt projektu są 4 zestawy odczynników hematologicznych, do analizatorów 5-Diff Mythic 22, Pentra 60/80, Cell Dyn 3200/3500 oraz analizatora 3-Diff Nihon Kohden. Dodatkowo, poprzez realizacje projektu wzmocniono wizerunek PZ CORMAY jako firmy innowacyjnej, stale oferującej nowe wyroby do diagnostyki *in vitro* i mającej swój udział w rozwoju tej	

	nę analizatora. Aparat będzie oparty na najnowszych technologiach i rozwiązaniach w dziedzinie elektroniki, informatyki, mechaniki, optyki i hydrauliki.	wyniku. Jednocześnie urządzenia PZ CORMAY będą istotnie tańsze w zakupie i eksploatacji od obecnych aktualnie na rynku analizatorów, a do wykonania pełnego spektrum badań wystarczy 1 kropla krwi, pobrana np. z palca dłoni. W oparciu o wyżej wymienione przewagi konkurencyjne Zarząd PZ CORMAY S.A. spodziewa się: rewolucyjnych zmian na rynku diagnostyki medycznej w skali globalnej poprzez wyznaczenie nowych standardów dla urządzeń diagnostycznych i przebiegu procesu pozyskiwania próbki krwi do testów, utworzenia nowego segmentu rynku w skali światowej poprzez udostępnienie możliwości wykonywania pełnego spektrum badań indywidualnie lub w gabinecie lekarskim. Innowacyjną technologię Na podstawie przedmiotowej rewolucyjnej platformy diagnostycznej PZ CORMAY zamierza zbudować cały typoszereg innowacyjnych urządzeń diagnostycznych.		dziedziny badań laboratoryjnych.	*analizatora biochemicznego z dedykowanymi odczynnikami;* *3. Opracowanie formulacji i technologii produkcji odczynników biochemicznych do oznaczania Amelazy metodą EPS-G7 oraz do oznaczania Calcium metodami Arsenazo III i Chlorophosphonaz;* *4. Przygotowanie aplikacji na odczynniki biochemiczne do analizatorów Olympus i Hitachi;* *5. Akademia Rozwoju Zawodowego - szkolenia dla pracowników PZ CORMAY S.A.*
Całkowita wartość projektu	2 665 242,74 EUR (10 918 966,47 PLN)	3 824 847,44 EUR (15 669 635,00 PLN)	120 093,73 EUR (492 000,00 PLN)	89 160,54 EUR (365 2712,88 PLN)	
Wartość wkładu UE	660 867,76 EUR (2 707 443,04 PLN)	1 374 133,47 EUR (5 629 550,00 PLN)	49 794,96 EUR (204 000,00 PLN)	37 272,03 EUR (152 696,04 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Ochrona siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarach sieci Natura 2000 w województwie lubelskim**	**Zachowanie i zwiększanie bioróżnorodności w lasach Nadleśnictwa Tomaszów**	**Wdrażanie zadań ochronnych na obszarach sieci Natura 2000 i rezerwatach przyrody w województwie lubelskim**	**Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski**	Celem wszystkich opisanych projektów jest ochrona siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarach Natura 2000 znajdujących się na terenie powiatu tomaszowskiego. Przedstawione projekty są przykładem komplementarności jednookresowej, wewnątrzfunduszowej, międzyprogramowej. Projekty z zakresu ochrony siedlisk i gatunków (nr 1, 2 i 3) oraz projekt dotyczący opracowania planów ochrony (projekt nr 4) uzupełniają się przedmiotowo poprzez tworzenie dokumentacji dla obszarów, które będą następnie podlegały ochronie. Ponadto projekty z zakresu bezpośredniej ochrony przyrody uzupełnianie są poprzez projekty z zakresu edukacji ekologicznej dotyczącej bioróżnorodności kierowane do ogółu społeczeństwa oraz projekty dotyczące zarządzania zasobami przyrody kierowane do pracowników terenów chronionych. Uzupełnianie polega przede wszystkim na kształceniu postaw ekologicznych, a także na podejmowaniu działań uświadamiających o konieczności wyznaczania gatunków i obszarów ochronionych (przykładowo można wskazać projekt *Edukacja-naturalnie! - akcja edukacyjna dla młodzieży szkolnej z obszarów Natura 2000 Polski południowo-wschodniej* realizowany przez Stowarzyszenie na rzecz Ekorozwoju Agro – Grup) oraz na polega na wymianie informacji pomiędzy osobami zajmującymi się ochroną przyrody. Instytucja Zarządzająca przewiduje, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpi efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów po-
Nazwa beneficjenta	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie	Nadleśnictwo Tomaszów	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Lublinie	Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Projekt realizowany na obszarze całego kraju	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko	
Nr i nazwa działania	Priorytet V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych* Działanie 5.1 *Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej*	Oś Priorytetowa VI *Środowisko i czysta energia* Działanie 6.1 *Ochrona i kształtowanie środowiska*	Priorytet V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw ekologicznych* Działanie 5.1 *Wspieranie kompleksowych projektów z zakresu ochrony siedlisk przyrodniczych (ekosystemów) na obszarach chronionych oraz zachowanie różnorodności gatunkowej*	Priorytet V *Ochrona przyrody i kształtowanie postaw proekologicznych* Działanie 5.3 *Opracowanie planów ochrony*	
Okres realizacji projektu	2010-2014	2010	2013-2014	2009-2014	
Cele projektu	Projekt zakłada realizację zadań, których wspólnym celem będzie utrzymanie lub przywracanie właściwego stanu siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków charakterystycznych dla Polski wschodniej. Każde zadanie będzie dotyczyć innego siedliska lub gatunku i będzie realizowane w różnych częściach województwa lubelskiego; na skarpach Wisły, torfowiskach Polesia Wołyńskiego oraz w okolicach Chełma i Zamościa. Zadania uwzględnione w projekcie obejmą ochronę otwartego krajobrazu muraw kserotermicznych i torfowisk, ochronę łęgów i siedlisk żółwia błotnego oraz siedlisk susła perełkowanego. Istotną cechą wspólną wszystkich zadań jest to, że działania ochronne będą podejmowane przeważnie w granicach obsza-	Celem głównym projektu jest ochrona i zachowanie in-situ i ex-situ najcenniejszych ekotypów leśnych pod względem biologicznym i genetycznym oraz stworzenie warunków do kształtowania się zbiorowisk roślinnych o charakterze naturalnym i sprzyjających występowaniu rzadkich roślin chronionych, na terenie Nadleśnictwa Tomaszów. Na terenie Nadleśnictwa Tomaszów w ramach ochrony czynnej w 2010 r. przewidziano do realizacji następujące zadania: prace odnowieniowe mające na celu sztuczne wprowadzenie gatunków drzewiastych, zakup sadzonek, zabezpieczenie upraw i prace pielęgnacyjne. Efektem głównym realizacji projektu będzie zachowanie istniejącego stanu różnorodności biologicznej lasów Nadleśnictwa Tomaszów, poczynienie kroku w	Celem projektu jest wdrażanie działań opracowanych podczas realizacji innego przedsięwzięcia współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko *Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski*, za który odpowiada Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska. Zaplanowane do wdrożenia zadania ochronne to m.in.: odtworzenie siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk gatunków poprzez usuwanie zakrzaczeń i zadrzewień z muraw kserotermicznych, wrzosowisk i łąk, ochrona populacji susła perełkowanego poprzez odtworzenie kolonii i rekultywację zdegradowanych części siedlisk (reintrodukcja susła w obszarze Gliniska, dosiedlenie kolonii w obszarze Hubale), restytucja lokalnej	Głównym celem projektu jest rozwój systemu zarządzania siecią ekologiczną Natura 2000 w Polsce poprzez opracowanie dokumentacji planów zadań ochronnych dla 406 obszarów Natura 2000. Plany zadań ochronnych (PZO), które są opracowywane w ramach projektu, stworzą podstawę do prowadzenia właściwych działań ochronnych na obszarach Natura 2000 w Polsce. Dzięki opracowaniu PZO możliwe będzie przede wszystkim: zidentyfikowanie istniejących i potencjalnych zagrożeń mających wpływ na stan zachowania przedmiotów ochrony; określenie działań koniecznych do podjęcia w celu utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony chronionych siedlisk i gatunków ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za	

	rów Natura 2000 (ponad 75,9%) i większość będzie realizowana na gruntach będących w zarządzie RDOŚ w Lublinie lub Lasów Państwowych oraz na gruntach, na których zaprzestano użytkowania rolniczego.	kierunku naturalizacji siedlisk leśnych, a także rozpoczęcie kolejnego etapu poprawy stanu drzewostanów zniekształconych działalnością człowieka w miejscach okresach.	populacji dzwonecznika wonnego, rekultywacja wyrobiska w Popówce i Głębocznicy na terenie Suślich Wzgórz, oznakowanie wszystkich stref ochronnych zwierząt tablicami ostrzegawczymi. Ponadto w ramach przedsięwzięcia planuje się zabezpieczenie największego w regionie zimowego schronienia nietoperzy, czyli nieczynnego już kamieniołomu w Bochotnicy. We wskazanych wcześniej miejscach zostanie dla nich zamontowanych 200 budek lęgowych. W celu sprawnej realizacji zadań, zakupiony zostanie odpowiedni sprzęt techniczny. Ponadto projekt przewiduje także prowadzenie działań informacyjnych, m.in. poprzez wydanie folderów.	realizację tych działań; podsumowanie dostępnej wiedzy o obszarze i jego przedmiotach ochrony; ustalenie systemu monitoringu, zarówno skutków realizacji działań ochronnych, jak i stanu zachowania siedlisk przyrodniczych i gatunków będących przedmiotami ochrony; podniesienie jakości stosowania procedur w ramach prowadzonych ocen oddziaływania na środowisko, związanych z oddziaływaniem planowanych przedsięwzięć na obszary Natura 2000; wskazanie zmian koniecznych do wprowadzenia w dokumentach planistycznych, w celu eliminacji lub ograniczenia zagrożeń dla utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt będących przedmiotami ochrony; ułatwienie wdrażania programów rolnośrodowiskowych oraz uregulowanie zagadnień związanych z zalesieniami na obszarach Natura 2000, jak również kontrolowanie stosowania tzw. zasady wzajemnej zgodności (cross-compliance), oznaczającej powiązanie wysokości uzyskiwanych przez rolników płatności bezpośrednich ze spełnianiem przez nich określonych wymogów, dotyczących utrzymania gruntów wchodzących w skład gospodarstwa w Dobrej Kulturze Rolnej.	zwoli na osiągnięcie zakładanego wspólnego celu – kompleksowej ochrony siedlisk przyrodniczych i gatunków na obszarach Natura 2000. Podejmowanie jednostkowych działań z pewnością dałoby niższe efekty, niż jednoczesne realizacja wszystkich opisanych projektów. Określenie faktycznych efektów synergicznych, jakie wygenerowały projekty komplementarne będzie możliwe dopiero po zakończeniu realizacji projektów, ponieważ ujawniają się one po pewnym czasie od zakończenia interwencji.
Całkowita wartość projektu	685 397,47 EUR (2 807 936,35 PLN)	100 740,78 EUR (412 714,81 PLN)	365 713,00 EUR (1 498 253,00 PLN)	7 064 045,82 EUR (28 939 982,90 PLN)	
Wartość wkładu UE	582 587,85 EUR (2 386 745,90 PLN)	77 157,78 EUR (316 100,00 PLN)	310 856,05 EUR (1 273 515,05 PLN)	5 650 717,83 EUR (23 149 860,80 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim**	**Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej – województwo lubelskie**	**Regionalna Sieć Szerokopasmowa Lublin północny - wschód.**	**Budowa zintegrowanego systemu informatycznego dla zrównoważonego rozwoju Powiatu Bialskiego**	Projekty nr 1 i 3 są projektami komplementarnymi wobec projektu nr 2 poprzez wykorzystanie wybudowanej infrastruktury i zapewnienie dostępu do Internetu odbiorcom końcowym (gospodarstwom domowym, jednostkom samorządu terytorialnego). Ponadto, realizacji projektu nr 3 jest wspomagana przez projekt nr 4. Projekty te wykazują względem siebie komplementarność funkcjonalną - projekt nr 4 obejmuje zakupu sprzętu komputerowego, oprogramowania oraz przeszkolenie pracowników jednostek samorządu terytorialnego powiatu bialskiego, które dostęp do Internetu uzyskało dzięki realizacji projektu nr 3. Instytucja Zarządzająca przewiduje, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpi efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoli na osiągnięcie zakładanego wspólnego celu – rozwoju społeczeństwa informacyjnego województwa lubelskiego. Określenie faktycznych efektów synergicznych, jakie wygenerowały projekty komplementarne będzie możliwe dopiero po zakończeniu realizacji projektów, ponieważ ujawniają się one po pewnym czasie od zakończenia interwencji.
Nazwa beneficjenta	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Powiat parczewski	Powiat bialski	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Nazwa programu operacyjnego	Program Operacyjny Innowacyjna Gospodarka	Program Operacyjny Rozwój Polski Wschodniej	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	
Nr i nazwa działania	Oś Priorytetowa 8 *Społeczeństwo informacyjne – zwiększanie innowacyjności gospodarki* Działanie 8.3 *Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu - eInclusion*	Oś Priorytetowa II *Infrastruktura społeczeństwa informacyjnego* Działanie II.1 *Sieć szerokopasmowa Polski Wschodniej*	Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne* Działanie 4.1 *Społeczeństwo informacyjne*	Oś Priorytetowa IV *Społeczeństwo informacyjne* Działanie 4.1 *Społeczeństwo informacyjne*	
Okres realizacji projektu	2010-2013	2008-2014	2010 - 2013	2010	
Cele projektu	Głównym celem projektu jest zapewnienie bezpłatnego dostępu do Internetu oraz niezbędnych urządzeń i oprogramowania dla 2795 gospodarstw domowych zagrożonych wykluczeniem z aktywnego uczestnictwa w społeczeństwie informacyjnym, ze względu na trudną sytuację materialną lub niepełnosprawność. Dodatkowo w sprzęt komputerowy i Internet zostaną wyposażone instytucje podległe jednostkom samorządu terytorialnego (306 zestawów komputerowych i 81 podłączeń do Internetu). Projekt realizowany jest w ramach konsorcjum województwa lubelskiego, 47 gmin i dwóch powiatów. Realizowana jest również druga edycja projektu *Przeciwdziałanie wykluczeniu cyfrowemu w województwie lubelskim - edycja II*, w ramach którego rodziny zagrożone wykluczeniem cyfrowym	Głównym celem projektu jest zwiększenie dostępu do Internetu szerokopasmowego w Polsce Wschodniej i usunięcie nieprawidłowości w funkcjonowaniu rynku w zakresie sieci NGA (*Next Generation Access*) oraz podstawowej infrastruktury szerokopasmowego dostępu do Internetu. W ramach projektu zostanie zbudowana wydajna sieć światłowodowa szkieletowa i dystrybucyjna, spełniająca wymogi sieci następnej generacji oraz zostaną przygotowane obiekty (węzły dystrybucyjne) do włączenia sieci operatorów telekomunikacyjnych. Sieć będzie otwarta na równych zasadach dla wszystkich przedsiębiorców telekomunikacyjnych, chcących oferować usługi szerokopasmowe i w oparciu o tę infrastrukturę będą rozbudowywać własne systemy dostępu szerokopasmowego.	Głównym celem projektu jest zapewnienie dostępu do Internetu mieszkańcom oraz 400 jednostkom publicznym czterech powiatów woj. lubelskiego (bialskiego, lubartowskiego, parczewskiego i radzyńskiego). Infrastruktura sieci składać się będzie z nadajników pracujących w technologii WiMax na znacznych odległościach oraz z lokalnych mniejszych nadajników WiFi umieszczonych na budynkach urzędów gmin, ośrodków pomocy społecznej, strażnicach OSP, szkołach. Nadajniki WiFi będą pełnić funkcje Publicznych Punktów Dostępu do Internetu. Realizacja inwestycji zapewni dostęp do sieci WiMax czterystu jednostkom samorządu terytorialnego (starostwom powiatowym, urzędom gmin, szpitalom, szkołom, bibliotekom, przedszkolom), instytucje te będą też korzystały z telefonii VoIP. W zasięgu sieci znajdzie się 95	Projekt zakładał realizację inwestycji z zakresu IT na terenie powiatu bialskiego. Projekt realizuje 19 jednostek samorządu terytorialnego: powiat bialski, miasto Międzyrzec Podlaski, miasto Terespol, gmina Biała Podlaska, gmina Drelów, gmina Janów Podlaski, gmina Kodeń, gmina Konstantynów, gmina Leśna Podlaska, gmina Łomazy, gmina Międzyrzec Podlaski, gmina Piszczac, gmina Rokitno, gmina Rossosz, gmina Sławatycze, gmina Sosnówka, gmina Tuczna, gmina Wisznice, gmina Zalesie. Główne zadania w projekcie to: uzupełnienie platformy sprzętowej i oprogramowania, zakup oprogramowania e-Urzędu, budowa sieci LAN i wyposażenie serwerowni, szkolenie pracowników/wdrożenie oprogramowania e-Urząd, utworzenie PIAP, uruchomienie telefonii IP, utworzenie Powiatowego Centrum	

	otrzymają za darmo sprzęt komputerowy i dostęp do Internetu.	W województwie lubelskim zostanie wybudowana infrastruktura światłowodowa o długości 2 908 km oraz powstanie 14 węzłów szkieletowych i 298 węzłów dystrybucyjnych umożliwiających podłączenie operatorów dostępowych. Dodatkowo w ramach projektu zostanie przeszkolonych 1912 osób w wieku powyżej 45 lat zagrożonych wykluczeniem cyfrowym.	proc. obszaru czterech powiatów. Jego mieszkańcy będą mogli korzystać z darmowego Internetu. Regionalna Sieć Szerokopasmowa Lublin północny-wschód będzie współpracować z Siecią Szerokopasmową Polski Wschodniej, pełniąc rolę dostawcy Internetu do odbiorcy końcowego.	Informatycznego. Dzięki realizacji projektu interesanci i pracownicy jednostek samorządu terytorialnego (JST) uzyskali dostęp do następujących usług związanych z działaniem JST: zdalne załatwianie spraw, posługiwanie się certyfikatami elektronicznymi, dostęp do aktualnych baz danych systemów GIS na poziomie gminy, zwiększenie poziomu dostępu do Internetu, korzystanie z centralnej platformy portalowej. W ramach projektu podniesiony został poziom wyposażenia JST w infrastrukturę IT, nastąpiło unowocześnienie bazy sprzętowej samorządów, wyposażenie w nowoczesne aplikacje biurowe oraz został podniesiony poziom zabezpieczeń repozytoriów danych elektronicznych znajdujących się w JST.	
Całkowita wartość projektu	4 502 403,10 EUR (18 445 445,00 PLN)	93 996 349,41 EUR (385 084 244,27 PLN)	3 294 528,44 EUR (13 497 024,10 PLN)	1 664 592,24 EUR (6 819 501,47 PLN)	
Wartość wkładu UE	3 827 042,63 EUR (15 678 628,25 PLN)	65 165 035,95 EUR (266 968 119,29 PLN)	2 584 216,82 EUR (13 587 019,45 PLN)	1 414 903,40 EUR (5 796 576,24 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni ścieków w Poniatowej**	**Budowa kanalizacji w Poniatowej Wsi**	**Rozbudowa sieci wodno-kanalizacyjnej na terenie gminy Poniatowa i gminy Wojciechów**	**Zakup samochodu ciężarowego do wywozu nieczystości z terenu wiejskiego gminy Poniatowa**	Celem wszystkich opisanych projektów jest poprawa warunków życia ludności gminy Poniatowa oraz poprawa oraz kontrola stanu środowiska naturalnego. Przedstawione projekty są komplementarne wobec siebie i wzajemnie uzupełniają się. Realizacja projektu nr 2 umożliwiła dalszą rozbudowę sieci kanalizacyjnej w gminie Poniatowa oraz poprzez zwiększenie ilości ścieków, wpłynęła także na lepsze wykorzystanie możliwości przerobowych zmodernizowanej (przy udziale środków ZPORR) oczyszczalni ścieków w Poniatowej. Instytucja Zarządzająca ocena, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpił efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoliła na poprawę stanu środowiska naturalnego w gminie Poniatowa, a w konsekwencji poprawę warunków życia jej mieszkańców.
Nazwa beneficjenta	Gmina Poniatowa	Gmina Poniatowa	Gmina Poniatowa	Przedsiębiorstwo Gospodarki Komunalnej w Poniatowej	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	
Nazwa programu operacyjnego	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006	Zintegrowany Program Operacyjny Rozwoju Regionalnego 2004 - 2006	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007 - 2013	
Nr i nazwa działania	Priorytet 3 *Rozwój lokalny* Działanie 3.1 *Obszary wiejskie*	Priorytet 3 *Rozwój lokalny* Działanie 3.1 *Obszary wiejskie*	Oś Priorytetowa *VI Środowisko i czysta energia* Działanie 6.1. *Ochrona i kształtowanie środowiska*	Oś Priorytetowa 3 *Jakość życia na obszarach wiejskich i różnicowanie gospodarki wiejskiej* Działania 321 *Podstawowe usługi dla gospodarki i ludności wiejskiej*	
Okres realizacji projektu	2004-2005	2004-2007	2009-2013	2010	
Cele projektu	Modernizacja części mechanicznej (krata schodkowa, punkt zlewny ścieków, piaskownik pionowy) została zrealizowana przez PGK w Poniatowej. Uroczyste otwarcie oczyszczalni miało miejsce 29 grudnia 2005 roku. Modernizacja i rozbudowa oczyszczalni daje nowe możliwości Poniatowej i jej mieszkańcom. Nowa oczyszczalnia jest w stanie przyjąć i oczyścić każdą ilość ścieków z obszaru po zakładach EDA oraz nowych terenów, przewidzianych w planie zagospodarowania, pod inwestycje. Dzięki oczyszczalni będzie kontynuowana rozbudowa sieci kanalizacji sanitarnej sołectw: Poniatowa wieś, Kraczewice, Dąbrowa Wronowska, Pllizin.	W latach 2000-2003 zrealizowano I etap, polegający na wykonaniu przedłużenia systemu kanalizacji w mieście. Poniatowa oraz wykonania kanalizacji w części wsi przylegającej do miasta. Opisywany projekt obejmował II etap budowy kanalizacji sanitarnej w Poniatowej Wsi oraz częściowo na terenie Kol. Poniatowa. Projekt był końcowym etapem realizacji zadania polegającego na skanalizowaniu gospodarstw domowych położonych po dwu stronach rzeki Poniatówka. Przedsięwzięcie obejmowało wykonanie 5,38 km sieci kanalizacyjnej, podłączenie 103 istniejących siedlisk, likwidację 56 szamb. W wyniku realizacji projekty zmniejszyło się także ryzyko zagrożenia epidemiologicznego oraz poprawi stan czystości wód podziemnych i powierzchniowych.	Celem strategicznym projektu jest stworzenie warunków dla rozwoju społeczno-gospodarczego, polepszania warunków życia ludności wiejskiej oraz poprawy i kontroli stanu środowiska naturalnego na terenie gminy Poniatowa i gminy Wojciechów. Realizacja projektu pozwoli na uzupełnienie brakujących części sieci kanalizacji sanitarnej i wodociągowej wraz z modernizacją ujęcia wody na obszarze gmin Poniatowa i Wojciechów. W wyniku realizacji projektu powstanie sieć kanalizacji sanitarnej grawitacyjno-pompowej oraz siec wodociągowa wykonana z rur z tworzyw sztucznych. Do sieci sanitarnej zostanie podłączonych w sumie 385 gospodarstw domowych. Zostanie również zmodernizowana stacja ujęcia wody w Kraczewicach Prywatnych.	Celem projektu jest poprawa warunków życia ludności wiejskiej, stworzenia warunków do rozwoju społecznego oraz poprawy i kontroli stanu środowiska naturalnego na terenie wiejskim gminy Poniatowa, poprzez zakup samochodu ciężarowego do wywozu nieczystości komunalnych.	

Całkowita wartość projektu	996 475,85 EUR (4 082 362,28 PLN)	472 305,17 EUR (1 943 133,42 PLN)	713 742,83 EUR (2 924 061,63 PLN)	119 117,36 EUR (488 000,00 PLN)	
Wartość wkładu UE	747 356,89 EUR (3 061 771,70 PLN)	354 363,43 EUR (1 451 756,09 PLN)	532 019,85 EUR (2 179 578,91 PLN)	48 818,59 EUR (200 000,00 PLN)	

	Projekty komplementarne				Na czym polega komplementarność projektów?
	Projekt 1	**Projekt 2**	**Projekt 3**	**Projekt 4**	
Tytuł projektu	**Renowacja Starego Miasta w Lublinie**	**Rewitalizacja Starego Miasta w Lublinie**	**HerO = Heritage as Opportunity - Dziedzictwo jako szansa**	**Lublin Sztuk-Mistrzów - nowy produkt kulturowy i turystyczny oraz promocja wydarzeń artystycznych**	Efektem realizacji projektów jest kompleksowa rewitalizacja obszaru starego Miasta. Wymienione projekty dotyczyły nie tylko rewitalizacji tkanki urbanistycznej (poprawa infrastruktury technicznej, renowacja budynków, zagospodarowanie przestrzeni publicznych), lecz również rewitalizacji gospodarczej (przystosowanie obiektów lub ich części na cele gospodarcze) i kulturowej (stworzenie nowego produktu kulturowego i turystycznego). Instytucja Zarządzająca ocena, że w wyniku realizacji opisanych projektów komplementarnych wystąpił efekt synergii – dopiero realizacja wszystkich przedstawionych projektów pozwoliła na podniesienie rangi Lublina jako ośrodka rozwoju oraz wpłynęła na poprawę ogólnego ładu przestrzennego i zwiększenie potencjału gospodarczego i turystycznego miasta.
Nazwa beneficjenta	Miasto Lublin	Miasto Lublin	Miasto Lublin	Miasto Lublin	
Nazwa województwa	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	Województwo lubelskie	
Nazwa funduszu		Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego	
Nazwa programu operacyjnego	PHARE Spójność Społeczna i Gospodarcza (SSG 2000)	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	URBACT II	Regionalny Program Operacyjny Województwa Lubelskiego na lata 2007 - 2013	
Nr i nazwa działania		Oś Priorytetowa III *Atrakcyjność obszarów miejskich i tereny inwestycyjne* Działanie 3.2 *Rewitalizacja zdegradowanych obszarów miejskich*		Oś Priorytetowa VII *Kultura, turystyka i współpraca międzyregionalna* Działanie 7.2 *Promocja kultury i turystyki*	
Okres realizacji projektu	2002-2004	2007 - 2013	2008-2011	2010	
Cele projektu	Celem inwestycji było skupienie na Starym Mieście dużej części życia kulturalnego i artystycznego, dając jednocześnie perspektywy rozwoju ekonomicznego. Projekt objął swym zasięgiem 11 ulic i dwa place najstarszej części Lublina. Inwestycja polegała na wymianie infrastruktury technicznej podziemnej z odbudową zabytkowych nawierzchni oraz wybranych elementów architektury Starego Miasta.	Główny cel projektu to remont zabytkowych kamienic i przestrzeni publicznych wokół nich. Realizacja projektu przyczyniła się do ochrony dziedzictwa historycznego, wpłynęła też na podwyższenia poziomu życia mieszkańców oraz zwiększyła atrakcyjność turystyczną i inwestycyjną miasta. Wyremontowano kamienice zlokalizowane przy ulicach: Kowalska 2, Noworybna 3, Jezuicka 14, Grodzka 4 i 6, Olejna 14, Olejna 5, Jezuicka 4, Jezuicka 6, Królewska 17 oraz Kowalska 3 na terenie dzielnicy Stare Miasto w Lublinie. W ramach projektu zrealizowano również przebudowy: elementów układu komunikacyjnego, sieci infrastruktury technicznej, zagospodarowania terenu oraz wykonano prace mające na celu ogólną poprawę estetyki zewnętrznej obiektów publicznych. Efekt realizacji projektu to rewitalizacja obszaru objętego projektem, co przyczyniło się do	Projekt HerO dotyczył zintegrowanych metod zarządzania rozwojem miast o znaczących walorach historycznych. Europejskie miasta zabytkowe różnej wielkości, w ramach współpracy sieciowej opracowały i realizowały strategie zintegrowanego zarządzania, wynikające ze swych potrzeb i uwarunkowań, korzystając z wymiany doświadczeń i współpracy eksperckiej i metodologicznej. Wyzwaniem specyficznym tego projektu było godzenie potrzeby ochrony zabytkowej tkanki miejskiej i wymogów konserwatorskich ze współczesnymi standardami jakości, potrzebami społecznymi i budowaniem szans na rozwój ekonomiczny. Wśród założeń projektu znalazło się rozwiązanie poniższych sytuacji: zabytkowy krajobraz miejski nie może być postrzegany jedynie jako źródło znaczących zabytków, ale raczej należy go traktować jako żywy organizm i żywotną przestrzeń do	Projekt obejmował stworzenie oraz promocję produktu kulturowego i turystycznego – pięciodniowej, pierwszej w Polsce tego typu imprezy, zapewniając jednocześnie promocję miasta jako miejsca wielkich wydarzeń kulturalnych. Do udziału w projekcie zaproszeni zostali najlepsi artyści z całego świata z ich pomysłami i niestandardowymi sposobami działania. W otwartej przestrzeni miasta zaprezentowało się osiemdziesięciu "Sztuk-Mistrzów" – artystów, żonglerów, muzyków, performerów. Ich działania ożywiały przestrzeń miasta – jego place, podwórka, ulice i galerie. Teatralną dekoracją był obszar Starego Miasta i ścisłego centrum.	

		podniesienia rangi Lublina jako głównego ośrodka rozwoju regionu oraz wpłynęło na poprawę ogólnego ładu przestrzennego i zwiększenie potencjału społeczno-gospodarczego miasta. Przedmiotowe przedsięwzięcie inwestycyjne jest również komplementarne z projektu zrealizowanego przy współudziale środków programu przedakcesyjnego PHARE *Renowacja Starego Miasta*.	życia jego mieszkańców; szybko zmieniające się warunki naszych czasów stanowią duże wyzwanie w zarządzaniu wielu historycznych obszarów miejskich, których nie da się już rozwiązać poprzez tradycyjne polityki sektorowe; brak wielopoziomowej współpracy z odpowiednimi Instytucjami Zarządzającymi i brak zintegrowanych polityk zrównoważonego rozwoju miast, łączących zachowanie dziedzictwa kulturowego z rozwojem społeczno - ekonomicznym zabytkowych zespołów krajobrazu miejskiego mogą doprowadzić do utraty konkurencyjności obszarów miejskich wraz z obniżeniem ich atrakcyjności zarówno dla mieszkańców jak i osób odwiedzających.		
Całkowita wartość projektu	3 954 305,80 EUR (16 200 000,00 PLN)	578 114,78 EUR (2 368 420,64 PLN)	635 000,00 EUR (2 662 820,00 PLN)	440 595,86 EUR (1 805 033,10 PLN)	
Wartość wkładu UE	2 434 427,32 EUR (9 973 361,83 PLN)	175 207,10 EUR (717 788,45 PLN)	462 150 EUR (1 893 336,12 PLN) Miasto Lublin otrzymało: 35 000,00 EUR (143 388,00 PLN)	291 330,59 EUR (1 193 523,17 PLN)	